

GIU 14

Chemmen
VeriteA

Manyèl Edikasyon Kreyen Pou Jèn ak Granmoun

Chemen verite a #14

Pibliye pa Discipulat Nazaréen International (DNI), Rejyon Mezoamerik
Rev. Monte Cyr

Kopi yo kapab fèt nan paj sa yo pou liv pèsònèl ak lizay nan legliz la. Ou ka jwenn vèsyon elektwonik liv sa a nan:
www.DniRessources.MesoamericaRegion.org/

Legliz Nazareyen, Rejyon Mezoamerik

Copyright © 2024 Tout dwa rezève.

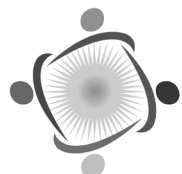
ISBN: 978-1-63580-330-3

Editè: Monte Cyr:
Fòmàtè liv la: Monte Cyr
Tradwi pa Dezama Jeudi

Editè Panyòl: Patricia Picavea,
Koeditè Panyòl: Mery Asenjo
Korektè Teyoloji Panyòl: Loysbel Pérez

Tout pasaj bibliik yo soti nan Bib Louis Segond vèsyon 1910, ©Sosyete Bibliik Ini, sèlman kote yo endike lòt vèsyon. Tout dwa rezève yo

Dizay pou paj kouvèti: www.slaterdesigner.com / Joel Chavez
Dyagramasyon: www.slaterdesigner.com / Joel Chavez
Fotografi: Simon Berger nan Unsplash

DISCIPULAT NAZARÉEN
INTERNATIONAL
RÉGION MÉSOAMÉRIQUE

Kontni

Prezantasyon		5
Rekòmandasyon		6
PREMYE TRIMÈS— Yon tretman espesyal ak pèp li a: Jeremi		8
Leson 1	Jeremi ak kontèks ministè li a	9
Leson 2	Apèl ministryèl la	12
Leson 3	Ann tounen vin jwenn Seyè a	15
Leson 4	Etap ki pote benediksyon an	18
Leson 5	Jouskaske li kraze!	21
Leson 6	Kondisyon benediksyon an	24
Leson 7	Siy potye a ak fig frans yo	27
Leson 8	Lanmou ki bay lavi ki pap janm fini an, transfòmasyon ak rekonsilyasyon an	30
Leson 9	Bèl entèvansyon Bondye	33
Leson 10	Prensip obeyisans lan	36
Leson 11	Jeremi, yon vrè pwofèt	39
Leson 12	Jijman Bondye a inevitab	42
Leson 13	Jijman ak Restorasyon	45
DEZYÈM TRIMÈS - Pran swen emosyon nou yo		48
Leson 14	Pran swen emosyon nou yo	49
Leson 15	Reflechi sou sa...	52
Leson 16	Sante konplè: ant lespri ak kò	55
Leson 17	Ki jan pou w evite yon vis?	58
Leson 18	Prevansyon maladi mantal	61
Leson 19	Yon responsablite pataje	64
Leson 20	Bondye, modèl relasyon	67
Leson 21	Respè mityèl	70
Leson 22	Pran plezi nan pwochen an	73
Leson 23	Jere kòlè a	76
Leson 24	Yon lagè ke nou pa ka kontwole	79
Leson 25	Klinik pou jesyon tristès	82
Leson 26	Orewa, enkyetid!	86

TWAZYÈM TRIMÈS - Rekòmandasyon itil pou kwayan yo: Jak, 1 ak 2 Pyè**89**

Lesson 27	Benediksyon nan mitan eprèv ak tantasyon	90
Lesson 28	Lafwa ak bon zè	93
Lesson 29	Lang lan	96
Lesson 30	Nan Chèche Sophia	99
Lesson 31	Konsèy pratik pou lavi kretyen an	102
Lesson 32	Yon atant pwofitab	105
Lesson 33	Yon chanjman andedan manifeste sou deyò	108
Lesson 34	Pèp Bondye a ak objektif yo	111
Lesson 35	Èske konpòtman w sanble ak sa Kris la atann nan?	114
Lesson 36	Moun ki pataje soufrans Kris yo	117
Lesson 37	Egzòtasyon ki itil yo	120
Lesson 38	Sanble pa vle di menm	123
Lesson 39	Sonje, viv epi tann	126

KATRIYÈM TRIMÈS - Dis Kòmandman yo**129**

Lesson 40	Premye kòmandman an	130
Lesson 41	Eritye benediksyon, pa eritye pinisyon	133
Lesson 42	Non li merite onè	136
Lesson 43	Ala yon bon repo!	139
Lesson 44	Onore papa w ak manman w	142
Lesson 45	Ou pa dwe touye	145
Lesson 46	Siyifikasyon ak konsekans adiltè a	148
Lesson 47	Wityèm kòmandman an: pa vòlò	151
Lesson 48	Toujou di laverite	154
Lesson 49	Ou pa dwe pote lanvi sou sa ki pa pou ou!	157
Lesson 50	Gran Kòmandman an: Bondye se yon sèl li ye	160
Lesson 51	Renmen Bondye ak tout kè nou	163
Lesson 52	Renmen frè parèy ou	166

Prezantasyon

Nan Bib la, nou jwenn istwa Women, jijman, aksyon, abandon, destriksyon, restorasyon, lagè, lanmou; men, pi wo a tout bagay, nan li nou jwenn vwa Bondye a ki pale nan lavi nou. Si nou li li ak anpil atansyon chak jou, epi medite sou li; n ap jwenn mo ankourajman, defi, konsolasyon, espwa ak egzòtasyon. Nan ane sa a, jèn ak gran moun yo pral kontinye etidye liv ak sijè ki difisil ki pral fè yo konnen plis sou kontèks bibliik la; e y ap anseye w tou kijan pou w fè Pawòl sa a klè ak pratik jodi a.

Tout sa yo anseye yon moun pandan tout lavi a vin pi enpòtan ak chak jou ki pase. Avèk Chemen Verite a, nou eseye kouvri diferan liv nan Bib la ak ansèyman bibliik sou diferan sijè, fè yo de pli zan pli atiran epi fasil pou aplike nan lavi chak jou. Se poutèt sa “Fich Aktivite” a ap ede w travay ansanm ak moun ki resevwa ansèyman yo, pou w aplike leson an chak jou.

Bib la se yon liv ansyen ak nouvo an menm tan. Nan li, nou jwenn ke ansyen sitiyasyon yo repete jodi a epi yo pale nan lavi nou. Ane sa a, nou pral wè nan premye trimès la “Yon tretman espesyal ak pèp li a: Jeremi”. Atravè pwofèt sa a, nou pral konnen an pwofondè kè Bondye ak fason li aji ak pèp li a. N ap kontinye ak etid “Senyè emosyon nou”, kote n ap wè sijè ki fè pati lavi nou chak jou epi ki pral ede nou anpeche sitiyasyon ki andomaje lavi nou. Nou pral kontinye ak “Rekòmandasyon yo itil pou kwayan yo: Jak, 1 ak 2 Pyè”, kote nou pral wè ansèyman pratik pou legliz la jodi a. Finalman, nou pral konkli ane a ak yon etid pwofon ak pratik nan “Dis Kòmandman yo” pou lavi nou.

Mwen ankouraje w prepare epi kòmanse travay diy sa a pou anseye ak kite prensip nan lavi moun ki dirije mach yo chak jou.

Patricia Picavea
Editè - Ministè Piblikasyon

Rekòmandasyon yo

Lè nou pataje ansèyman bibliik yo ak diferan gwoup moun, nou bay epi resevwa apresyasyon ki anrichi nou epi ede nou grandi nan lavi lafwa nou. Gen diferan gwoup; epi nou dwe aplike ansèyman yo selon bezwen debaz gwoup la an jeneral, ak chak manm an patikilye.

Travay ak jèn oswa gran moun vle di toujou rete vijilan, wè diferan sikonstans ak sitiasyon moun yo fè eksperyans. Gen kèk, kòm rezilta move desizyon nan jèn yo, oswa yon pwodwi nan mank de konsèy oswa inyorans. Moun yo, nan lavi chak jou yo, yo konfwonte ak diferan sikonstans ak desizyon y ap pran pou ki yo dwe prepare. Pou rezon sa a, li enpòtan pou tout etid bibliik mennen nan refleksyon ak kontèksyalizasyon prensip ak ansèyman bibliik yo.

Pran defi sa a, konfyè ou nan Senyè a epi prepare tèt ou nan pi bon fason pou anseye ak pataje sa Bondye prepare pou chak moun. Se pou sezi pa sa Bondye vle fè nan lavi yo atravè ministè w ak Pawòl Bondye a.

Preparasyon ak prezantasyon leson an:

1. Kòmanse pa priye Senyè a pou sa jès ak disènman pou w konprann pasaj etid bibliik yo epi pou w kapab aplike yo an premye nan lavi w. Epitou, priye pou gwoup kote w pral pataje leson an pou yo ka resevwa ansèyman Pawòl Bondye a.
2. Lè w ap prepare leson an, chèche yon kote ki pa gen distraksyon pou w etidye sijè a. Li enpòtan pou gen kèk materyèl tankou dra, plim, kreyon, gonm, elatriye.
3. Nan tout sa w kapab, anplis liv Chemen Verite a, gen yon diksyonè nan lang Panyòl, yon diksyonè bibliik ak kèk bon kòmantè bibliik.
4. Li leson Chemen verite a anpil fwa ke li nesesè nan kòmansman semèn nan. Sa ap ede ou prepare materyèl ou ka bezwen pou klas la, kenbe yon je sou nouèl, ak lòt enfòmasyon ou ta ka mete nan leson w ap prepare a.
5. Chèche Bib la epi li chak pasaj ki endike yo.
6. Li objektif leson an pou w konnen ki kote pou w konsantre.
7. Ekri tit leson an sou yon papye, epi ki pwèn yo pral devlope. Apre sa, ekri soutit la pou premye pwèn an, epi devlope pwòp rezime w pandan w ap etidye leson an. Ekri epi mete aksan sou sitasyon Bib la yo pral li pandan klas la.
8. Ekri sans mo ou pa konnen, pou ou ka pi byen konprann leson an epi eksplike li bay moun ki ka mande w.
9. Si w fè rechèch sou Entènèt; fè atansyon pou jwenn enfòmasyon ki soti nan paj serye ki sipòte enfòmasyon yo. Sonje ke Entènèt la se yon espas ouvè kote tout moun ka telechaje enfòmasyon yo vle. Malerezman, se pa tout enfòmasyon yo jwenn la se verite ak serye.
10. Prepare leson an pi dinamik ak patisipatif ke posib. Sa a se yon tan trè espesyal kote pataje eksperyans pral ede ak anrichi pwosesis aprantisaj la. Lè yo fè sa, moun yo pral vin pi enterese nan klas la epi sonje plis nan sa yo te patisipe nan oswa te fè ansanm; epi yo pral apresye ke yo tandè epi patisipe.
11. Jou klas la, ale bonè. Li enpòtan ke lè premye moun nan rive, ou te deja la.
12. Chanje pozisyon chèz yo (semi-sèk, sèk, gwoup, elatriye). Sa ap fè gwoup la santi yo pi alèz pou patisipe.
13. Anvan w kòmanse leson an, di byenvini. Sa a pral pèmèt ou kreye yon anviwònman etid ki bèl. Entèrese ak moun, epi ou ka priye pou moun ki gen bezwen yo.
14. Kòmanse klas la ak yon lapriye, mande Senyè a pou l pèmèt ou konprann Pawòl li a epi ba w volonte pou w obeyi li.

15. Ekri tit leson an ak vèsè memwa a sou tablo a.
16. Kenbe lòd nan devlopman sijè a. Ekri soutit la pou pwen I, epi kòmanse eksplike li. Sèvi ak tablo a kòm yon resous ansèyman pou ekri mo kle yo, elatriye. Lè w fini pwen I, ekri soutit la pou pwen II, ak sou sa.
17. Pandan w ap eksplike chak pwen, ou ka gide gwoup la pou w reponn kesyon. Pèmèt yo bay repons ak poze kesyon.
18. Ou ka fòme gwoup travay pou reponn kesyon Sa ap pèmèt tout moun patisipe. Pa fòse pèsonn patisipe; men asire w ke tout moun konnen ke ou vle ak apresye opinyon tout moun. Yon lòt bò, pa kite yon sèl moun domine sesyon an. Nan yon fason amikal, mennen klas la pou koute opinyon lòt moun.
19. Pran kèk minit pou w pale sou fason w ap aplike verite ki nan Bib la nan lavi w.
20. Li konklizyon an, epi ankouraje etidyan w yo pou yo etidye tèks bibliik ki nan leson an lakay yo pandan semèn ki vin apre a. Envite yo pou yo asiste pwochen reyinyon an. Ankouraje yo pou yo envite lòt moun. Fini klas la ak yon lapriye.

Lòt sijesyon pratik lè w ap bay leson an

1. Konnen ki lè pou gen yon ranplasan. Yon pwofesè ak yon atitud genyen konnen sentòm yo nan boule. Ak pwofesè ki gen plis siksè reyalize burnout; depi devouman, swen siplemantè ak angajman diminye. Pran tan lè ou vin twò negatif oswa kritik sou elèv ou yo.
2. Konsidere metòd ansèyman nòmal ou yo. Èske jeneralman ou nan yon wòl aktif epi gwoup ou a menm ap kondwi yon wòl pasif? Si se konsa, sèvi ak yon metòd ki mete aksan sou entèraksyon ak dyalòg.
3. Èske w pouse pi di pou w jwenn yon repons kòrèk pase pou w jwenn yon panse ki kòrèk? Pa enkyete w pou w fini yon leson si klas ou a ap tire pwòp konklizyon pa I. Li toujou pi bon pou w kite moun yo jwenn rezilta pou tèt yo (menm si pwosesis la dousman), olye pou pwofesè yo avanse twò vit nan direksyon “bon repons lan”.
4. Mete aksan sou yon relasyon ki apwopriye; se pou w enb epi montre yo pwòp dezi ou pou aprann. Sa a pral motive yo epi ranfòse lefèt ke nou aprann pi byen lè nou aprann ansanm.
5. Remake byen ke kesyon ki sou “Fèy aktivite” yo pa gen repons ki sijere; pou ede w fasilite diskisyon an. Sa a pral pèmèt ou menm ak gwoup ou a panse ak pwòp repons ou epi li pral ankouraje plis patisipasyon.
6. Sonje ke sesyon sa yo fèt pou entèaktif. Evite tantasyon pou w senpleman li pi fò materyèl ki enprime nan liv ou a bay elèv ou yo.

Yon tretman espesyal ak pèp li a: Jeremi

Premye trimès

Jeremi ak kontèks ministè li a

Apèl ministryèl la

Ann tounen vin jwenn Seyè a

Etap ki pote benediksyon an

Jiskaske li kraze!

Kondisyon benediksyon an

Siy potye a ak fig yo

Lanmou ki bay lavi ki pap janm fini an, transfòmasyon ak rekonsilyasyon an

Bèl entèvansyon Bondye

Prensip obeyisans lan

Jeremi, yon vrè pwofèt

Jijman Bondye a inevitab

Jijman ak Restorasyon

Jeremi ak kontèks ministè li a

Jonathan Melgarejo (Etazini)

Pasaj bibliik etid la: I Wa 2:26; Jeremi 1:1, 4-10, 8: 18-21, 9:1, 11:18-23, 15:10, 18:18-23, 20:7-18, 25:3

Pasaj bibliik etid la: “Mwen te konnen ou anvan menm mwen te ba ou lavi nan vant manman ou. Mwen te mete ou apa pou mwen anvan menm ou te fèt. Mwen te chwazi ou pou ou te yon pwofèt pou nasyon yo” Jeremi 1 :5.

Objektif lesan an: Konnen istwa lavi pwofèt Jeremi epi aplike li nan kontèks aktyèl la.

Entwodiksyon

Yo konsidere Jeremi antanke youn nan gwo pwofèt Ansyen Testaman yo. Dapre liv ki pote non li a, vil kote li te fèt la se te Anatòt (Jeremi 1:1), yon kote ki sitiye nan nòdès Jerizalèm, nan teritwa Benjamen an; Se te pitit Ilkija a. Yo estime li te kapab fèt ant 650 ak 645 anvan epòk nou an, nan dènye jou rèy Manase a (697-642 anvan epòk nou an); epi li te resevwa apèl li nan ane 626 AK, pandan rèy Jozyas ak ki moun li te kontanporen (Gray, Paul. *Kòmantè bibliik Beacon*. Soti nan Ezayi pou rive nan Danyèl, volim 4. Etazini: KPN, 1982, p.308).

Liv Jeremi an, ki se youn nan pi gwo koleksyon liv pwofetik, fondamantalman divize an de pati, byenke yo pa nan lòd kwonolojik. Premye 25 chapit yo, ki distenge pa jan powetik yo, trete pwofesi yo kont Jida yo epi yo “koresponn ak predikasyon Jeremi an pandan de premye deseni li nan aktivite pwofetik” (Kòmantè Bibliik Etid Bondye pale Jodi a. Etazini: Sosyete Bibliik Ini, 1994, p. .943). Nan premye pati sa a, anfas mesaj la parèt kòm yon denonsyasyon sou peche pèp Bondye a akòz enfidelite ak engratitud yo. Dezyèm pati a (chapit 26 a 52), ki ekri an pwoz, refere a plizyè naratif ki gen yon nati istorik. Nan seksyon sa a, gen kèk detay ki gen rapò ak lavi Jeremi, sitou moman difikilte li yo; men tou nan moman detèminasyon ak angajman pou rete fèm nan vokasyon ou.

I. Istwa lavi pwofèt la (Jeremi 1:4-10, 8:18,21, 9:1, 15:10, 20:7-18, 25:3)

Kontèks Jeremi te oblije fè sèvis la te difisil anpil, ak anpil chanjman ki te afekte lavi pèp Bondye a. A premye gade, sanble ke grandè ministè pwofetik Jeremi te rele a pa t matche ak pwofil li kòm yon moun. Men, Bondye pa janm mal; epi yo rele li kòm yon “pwofèt pou nasyon yo” (1:5), paske li te sèten ke li se moun ki bon pou travay sa a.

A. Apèl li a (1:4-10, 25:3)

Chemen ministè a kòmanse ak apèl Bondye a. Nan apèl Bondye fè Jeremi an, nou jwenn plizyè eleman ki fòme yon pwosesis negosyasyon ki ka wè tou nan lòt dirijan bibliik tankou Moyiz, Jedeyon oswa Ezayi. Eleman sekans ak pwogresif sa yo se sa ki annapre yo:

- Apèl la fèt depi nan kè Bondye (v.4). Yo te rele Jeremi depi nan vant manman li; yo te mete apa pou yon objektif sen; e yo te ba li yon travay ki gen ladan li nasyon yo.
- Refize moun ki te rele a. Nan vèsè 6, Jeremi te reponn Bondye: “A! A, Seyè, Seyè a! Bagay la, mwen pa konn pale, paske mwen se yon ti moun”. Jeremi te gen anviwon 24 a 29 an lè yo te rele li; sa vle di, li pa t byen yon ti moun (25:3). Tipikman, rejte apèl Bondye a akonpaye pa yon bon eskiz imen; epi, avèk li, li te gen entansyon konvenk Bondye nan enkapasite li ak chape anba vokasyon li.
- Ensistans diven (vv.7-8). Bondye pa abandone objektif li nan lavi yon moun. Pa gen okenn bon eskiz ki pral fè ou abandone apèl ou a; e agiman li toujou itilize nan pèsistans divin sa a se pwomès prezans li.
- Akseptasyon apèl la. Ki agiman pou renonse ki ka kanpe devan garanti akonpayman diven an? Apre eskiz la ak pwomès prezans Bondye a, sa ki vin apre a se aksepte apèl diven an ak yon abandon total.

B. Pèsonalite li (8:18-21, 9:1, 15:10, 20:7-18)

An jeneral, yo rekonèt Jeremi kòm “pwofèt k ap kriye a”; e kèk pasaj nan liv li a bay prèv ki montre karakteristik ki diferan nan pèsonalite li, tankou nan Jeremi 9:1.

Ki sa karakteristik sa a te vle di ki te bay prèv ki montre sansiblite ekstrèm li? Èske li te petèt yon pwofèt kaprisyeuz ki te vin fache kont Bondye nan rebelyon pou travay ki te konfyè li a? Oswa paske demann li yo pa te akòde? Paul Gray, nan kòmantè l sou liv pwofetik sa a, te eksprime konfizyon konsènan moun pwofèt la nan pawòl sa yo: “Okenn pwofèt Ansyen Testaman pa te mal entèprete konsa tankou Jeremi. Pandan plizyè syèk, li te konnen kòm nonm ki gen figi long ak je dlo nan je. Yo te konsidere l kòm yon moun nevrotik, tanperaman, ki pa adapte ak epòk li a, yon predikatè ki gen kè kontan ki ta dwe devlope yon pi bon apwòch sikolojik pou pwoblèm nan epòk li a” (Gray, Paul. Kòmantè Bibliik Beacon. Soti depi nan Ezayi pou rive nan Danyèl, volim 4). Etazini: KPN, 1982, p.305).

Sepandan, reyalyte a se ke Jeremi te soufri ak kriye akòz rebelyon pèp la te aksepte avètisman jijman Bondye a; epi paske li te temwen pèp li a tonbe (8:18-21). Plenman l te gen rapò ak gwo sansiblite li a, “Malgre Jeremi se te yon pwofèt Lespri a te enspire, li te yon imen tou. Nòt otobiyografik yo souvan nan liv li a revele yon pèsonalite ki te trè sansib pou atidid moun ki bò kote l yo” (Earle, Ralph. Fè konesans ak gwo pwofèt yo. Etazini: KPN, 1985, p.42).

Pwobableman, pèsonalite sansib li te soufri nan nati apèl li a, sitou konsènan denonsyasyon peche ak rejè pèp la. Tansyon sa a ki te akonpaye l pandan tout ministè li a revele nan plizyè pasaj nan liv la rekonèt kòm “konfesyon Jeremi” (11:18-23, 12:1-6, 15:10-21, 17:14-18, 18:18-23, 20:7-18).

Nou pa konnen ki jan lavi Jeremi te fini. Apre Jerizalèm te tonbe, Jwif ki te rete yo te fòse l pou l ale nan peyi Lejip; e dapre Gray, “menm Jwif sa yo te kalonnen l ak kout wòch nan peyi Lejip paske yo te preche kont pratik idolatri yo” (Gray, Paul. Kòmantè Bibliik Beacon. Soti depi nan Ezayi pou rive nan Danyèl, volim 4. Etazini: KPN, 1982, p.312).

Kesyon:

- Ki karakteristik lavi pwofèt Jeremi ki atire atansyon w plis? Pou kisa?
- Nan lavi w, èske w ka montre kèk paralèl ak lavi ak ministè pwofèt la?

II. Kontèks istorik devlopman ministè Jeremi (Jeremi 1:1, 25:3, 27:6-8, 44)

Jeremi te gen yon ministè ki dire lontan ki te dire 40 an. Savan Ansyen Testaman yo dakò ke pwofèt la te

resevwa apèl li a an 627 anvan epòk nou an, epi li te fini ministè li nan ane 586 anvan Jezi te vini antanke Kris la, apre tonbe Jerizalèm (Schökel, Alonso ak Sicre, J. L. Ezayi ak Jeremi, volim I. Espay: Edisyon Krisyanis, 1980, p.392). Nan kat deseni sa yo, te gen anpil evènman ki te make definitivman kontèks Jeremi t ap sèvi a e ki nesesè pou nou konprann pou nou lokalize tèt nou nan kontni mesaj li a atravè liv la.

A. Sèn entènasyonal nan Près Oryan an

Pandan lavi li, li te oblije fè fas a gwo chanjman politik nan Près Oryan an. Okòmansman, Niniv ki te florissante, kòm kapital peyi Lasiri a, te detwi; ki te vle di tonbe nan Anpi Asiri a. Apre sa, Ejiptyen yo te eseye pwofite sityasyon sa a lè yo fè yon alyans ak Asiryen ki te siviv yo; men yo pa t rive domine Lès la. Finalman, nasyon ki te konnen nan monn nan epòk sa a te soumèt pa Babilòn yo anba kòmandman Wa Nèbikadneza te pè a nan ane 605 AK, nan yon batay popilè yo rele Karkemich.

Natirèlman, sityasyon entènasyonal sa a te gen yon enpak sou Jida, kote Jeremi te akonpli ministè pwofetik li a; e, nan ti wayòm sa a, te gen yon divizyon entèn tou ant moun ki te dakò pou yo soumèt devan pouvwa Babilòn yo ak moun ki te opoze ak jouk sa a avèk tenas. Sityasyon politik sa a te afekte ministè pwofetik Jeremi; paske li te oblije pran yon pozisyon ki te sevèman kesyone pa opozisyon pèp jwif la (27:6-8).

B. Sèn nasyonal nan peyi Jida

Pandan lavi Jeremi ak ministè nan Jida, plizyè wa te dirije; gen kèk ki pi long pase lòt, ak kèk ki pi tris pase lòt. Lè pwofèt la te fèt, wa ki t'ap gouvènen an se te mechan wa Manase a, ki te dirije pou yon peryòd de 55 an. Y ap sonje wa sa a poutèt desizyon dezans li te pran pou l te entwodwi kilt payen ak idolatri bay pèp Bondye a, tankou pwostitisyon sakre, ki te konstitye yon atak kont sentete Bondye a. Nan epòk Jeremi te resevwa apèl li a, wa a se Jozyas, ki te vle retabli adorasyon Senyè a e ki te konnen nesesite pou yon refòm nan nasyon an ak entansyon pou retounen nan Bondye. Aparamman, pèp la te aksepte refòm Jozyas yo; men se te sèlman yon aparans deyò ki Jeremi te kesyone (11:1-8). Malerezman, Farawon an nan peyi Lejip la te touye Jozyas epi pitit gason l yo sou twòn nan te vin ranplase l: Joakaz epi answit Jojakim (Schökel, Alonso and Sicre, J.L. Ezayi ak Jeremi, volim I. Espay: Edisyon Krisyanis, 1980, pp.389-391).

Sou sèn entènasyonal la, pouwa Babilòn nan parèt; e, sanble, yo te touye Jojakim pa Babilonyen yo. Aprè sa, de nan pitit gason Jojakim yo te pran plas li nan chèf pèp la: Jojakim, pou twa mwa sèlman, ki te lage lavil Jerizalèm nan men Nèbikadneza epi yo te fè l prizonye nan lavil Babilòn. Sedesyas, frè li a, ki te gouvènè pandan onzan. Nan ane 587-586 AK, lavil Jerizalèm te sènen pa Babilòn yo epi detwi. Yo te nonmen Gedalya kòm gouvènè; men yo te touye l san pèdi tan, epi rès jwif yo te kouri ale nan peyi Lejip (Gray, Paul. *Kòmantè Bibliik Beacon*. Soti depi nan Ezayi pou rive nan Jeremi, volim 4. Etazini: KPN, 1982, pp.310-312).

Kesyon:

- Ki jan sèn entènasyonal ak nasyonal la te enfluyans devlopman ministè Jeremi an?
- Ki aspè nan pwòp kontèks nou yo poze defi pou viv lafwa nou jodi a ak akonpli ministè nou yo?

III. Leson pou jodi a nan limyè lavi ak ministè Jeremi

A. Apèl pwofetik pou legliz la jodi a

Mesaj pwofèt yo, antanke pòt pawòl Bondye, te gen esansyèlman de dimansyon: denonsyasyon peche pèp la (manifeste sitou pa idolatri); men tou anons sou jijman Bondye a makonnen ak espwa nan mizèrikòd ak restorasyon si yo te vle tounen vin jwenn Bondye. Nou wè dinamik sa a reflekte nan liv Jeremi an: denonsyasyon, avètisman sou jijman ak espwa.

Ki jan ministè pwofetik Jeremi sa a tradui pou legliz la jodi a? Yon leson trè klè Jeremi kite pou legliz la se nesite pou nou sonje ke nou se pòtpawòl Bondye pou kontèks pwòp pa nou. Mesaj nou preche a ekri nan kè Bondye. Li konn reyalye nou e li gen yon bagay pou l di nou jodi a. Antanke legliz li, travay nou se pou nou vin anonse mesaj sa a avèk fidelite ak kouraj nan mitan sikonstans patikilye n ap viv la.

B. Pri anons pwofetik legliz la

Youn nan tantasyon legliz kontanporen an se wouze mesaj levanjil la pou eseye satisfè enterè ak atant odyans jodi a. Yo pè pou yon mesaj ki konfwonte peche ak dezobeyisans ta ka parèt twò fò; epi, kidonk, yo pa ka byen resevwa. Sepandan, nou bezwen sonje, nan epòk n ap viv la, Bondye gen yon mesaj klè ki montre francheman sa ki ofanse l; men, an menm tan, se yon envitasyon pou rekonsilyasyon.

Jeremi kite pou nou ansèyman pri fidelite mesaj la. Li pa fasil pou w fidèl ak popilè. Rechèch pou aksepte moun

yo sedwi nou pou minimize mesaj Bondye a. Obeyisans apèl Bondye a souvan mennen nou nan enpopilarite ak doulè; men sa se demann legliz la jodi a.

C. Limanite pwofèt la ak lidèchip li

Pwofèt sa a se youn nan dirijan bibliik ki pèmèt nou konnen lit li yo, dout ak tansyon entèn li yo, menm fristrasyon ak kesyon li yo. Apèl li ak ministè l, an tèm de sikses imen, ta konsidere kòm yon echèk; paske, lè li te anonse mesaj Bondye a, li pa t 'tande. Sepandan, menm ak lit entèn li yo, li fidèlman akonpli apèl li a e li te rete fèm nan obeyisans li.

Anpil fwa, nou te panse ke lidèchip egzante de sityasyon difisil ak konfli entèn; e menm sa, si sa yo te egziste, nou ta dwe kache yo pou nou pa revele feblès nou yo ak panse ki pi entim yo. Pou kèk moun, doulè ak kase ka son tankou frajilite ak mank de karaktè; Men, Jeremi montre nou yon lòt fason: vilnerabilite kòm prèv limanite nou. Li pa t kache kesyon, plent ak fristrasyon li yo; men li pa t abandone, paske li te onèt ak pwòp kè l ki te fè l kontinye akonpli sa yo te konfyè l.

Pou lidè kreyen yo, li pèmèt yo kriye devan fristrasyon nan ministè, ak devan rebelyon ak rejè nan men moun ki ta dwe reponn. Sepandan, sa pa ta dwe janm yon eskiz pou abandone angajman nou ak apèl nou.

Jeremi se te youn nan pi gwo pwofèt ki te gen pi gwo enpak sou lavi pèp Bondye a nan Ansyen Testaman an. Jou li te viv ak ministè yo te ajite e yo te make pa gwo chanjman politik. Jeremi te mal konprann pa pwòp pèp li a, yon fason enjis te sibi konsekans refi, endoleyans, e menm abi fizik. Sepandan, malgre opozisyon ak rizib, Jeremi te rete fidèl ak apèl li jis nan fen epòk li yo. Devlopman nan liv la reflekte tansyon sa yo ak brize nan kè li akòz rebelyon pèp la, ansanm ak pwofesi li te resevwa nan men Bondye pou wayòm Jida a.

Kesyon:

- Nan limyè Pawòl la, èske Bondye gen yon bagay pou l di nou jodi a?
- Ki jan nou santi nou lè nou rejte apèl Bondye a? Èske nou vle vilnerab epi montre entimite presyon nou yo, fristrasyon ak dout nou yo?

Konklizyon

Lavi pwofèt sa a anseye nou valè rezistans ak obeyisans apèl la menm lè bagay yo pa mache jan nou espere oswa jan nou ta renmen an. Limanite Jeremi kite pou nou yon leson ki valab sou jantiyès, sansiblite ak transparans fas ak sityasyon douloure nou rankontre nan lavi ak ministè a.

Apèl ministeryèl la

Eudo Prado (Kolonbi)

Pasaj bibliik etid la: Jeremi 1:4-19

Pasaj bibliik etid la: “Mwen te konnen ou anvan menm mwen te ba ou lavi nan vant manman ou. Mwen te mete ou apa pou mwen anvan menm ou te fèt. Mwen te chwazi ou pou ou te yon pwofèt pou nasyon yo” Jeremi 1 :5.

Objektif lesan an: Konprann kijan pou nou dekouvri ak reponn apèl ke Bondye fè nou pou ministè a kòrèkteman..

Entwodiksyon

Byenke tout kreyen yo aple pou yo akonpli Gran Komisyon an, epi, an reyalite, nan kèk fason nou patisipe nan ministè a; nou konnen ke Bondye rele kèk nan travay li kòm yon vokasyon prensipal. Se konsa, Pyè ak lòt disp yo te “touswit kite privye yo e yo te swiv li” (Matye 4:20).

Paske gen yon gwo resanblans ant reyalite kote Jeremi te resevwa apèl li a ak tan ak kontèks aktyèl la; lesan sa a pral pèmèt nou jwenn ansèyman ki gen anpil valè pou nou byen reponn apèl nan ministè jodi a.

I. Apèl la soti nan men Bondye (Jeremi 1:4-5)

Pafwa yo panse apèl pou ministè a depann sèlman de legliz la ak òganizasyon li yo. Gen lòt, li konsantre kòm yon kalite eritaj fanmi; se poutèt sa, yo chèche “fòs” transfere li nan kèk desandan. Sepandan, nan premye pati lesan sa a, n ap aprann se Bondye ki rele nan ministè a; epi nou pral chèche konprann ki jan li fè li.

A. Espesyalite apèl la (v.4)

Jeremi te gen yon baz relijye famiyal trè solid ki san dout te gen yon gwo enfluyans sou vokasyon li. Li te leve nan ti vil Anatòt, ki te lokalize “apeprè 5 kilomèt nan nòdwès lavil Jerizalèm, nan peyi Benjamen (1:1)” (Willmington, Harold).

L. Pòtpawòl oksilyè bibliik. Etazini: Editorial Portavoz, s.a., p.223). Se nan vil sa a ke fanmi prèt yo abite nan yon sans fondamantal. Anfèt, Jeremi se te pitit yon prèt (Jeremi 1:1). Petèt, se te nan domèn espirityalite famiyal la kote Jeremi te reflekte pwofondman sou volonte Bondye pou pèp li a.

Yon lòt pwoblèm enpòtan pou konsidere se ke apèl ministeryèl la patikilye pou chak moun; kidonk pa gen okenn modèl inifòm ki kapab etabli pou jan sa rive. Sepandan, yon komunikasyon soti nan Bondye toujou entèveni; swa atravè Pawòl li li, preche, nan rèv, vizyon, oswa atravè lòt mwayen. Moun ki rele yo ka rekonèt san dout lè vwa Bondye a vin jwenn li pou l fè l konnen konfyans sakre a.

Nan ka Jeremi, menm jan ak rès pwofèt yo nan 8yèm ak 7yèm syèk yo, li sanble te fèt atravè yon adrès totalman pèsònèl ak imedyata soti nan Bondye, ak pawòl Bondye a te kreye yon absoliman nouvo pou moun ki afekte yo” (Von Rad, Gerhard. Teyoloji Ansyen Testaman, vol. II. Teyoloji pwofetik tradisyon Izrayèl. Espay: Edisyon swiv mwen, 2000, p.80). Yon fwa nou resevwa apèl Bondye a, lavi nou chanje nèt ale; epi nou pa janm menm moun nan ankò.

B. Objektif apèl la (v.5)

Lè Bondye rele yon moun nan ministè a, li gen yon objektif espesyal pou li; epi dirije l pou l sèvi nan yon reyalite konkrè. Mo “ministè” li menm yo tradwi soti nan grèk “diakonía” ki vle di “sèvis” (Li soti nan www.biblia.work/diccionarios/ministerio/, 12 fevriye 2022).

Kanta pou Jeremi li menm, apèl li a te “an relasyon sere, nan yon fason ki trè enpòtan, ak evènman yo k ap pase nan lavi politik la, ak kalamite ki te menase Palestin soti nan nò (Jer 1, 13f)” (Jeremi 1:13 ss). Von Rad, Gerhard, Teyoloji Ansyen Testaman, vol. II. Teyoloji tradisyon pwofetik pèp Izrayèl la. Espay: Edisyon Swiv mwen, 2000, p.239).

Anplis de sa, chak apèl gen pwòp asiyasyon pa yo ki soti nan Bondye. Bondye rele kèk moun pou yo preche; bay lòt moun, sèvi; bay lòt moun, anseye, elatriye. Yo te rele Jeremi pou l vin “yon pwofèt pou nasyon yo” (Jeremi 1:5). Nan akonplisman ministè li a, li te pwoklame Pawòl la pandan gouvènman plizyè wa; epi li te pwofetize kont nèf nasyon (Jeremi 46-51).

Li posib tou ke konprann apèl la, sa Bondye vle nou fè a, pa konplètman klè pou nou nan kòmansman apèl la; men jiska apre yon sèten tan. Pou Pòl, pa egzanp, Bondye te pale yon ti tan apre konvèsyon li atravè yon ekstaz nan tanp lan; epi answit, li konfime li apre plizyè ane (Travay 13:1-3, 22:17-21).

Kesyon:

- Ki plas Pawòl Bondye a nan apèl ministeryèl la?
- Ki jan Bondye dirije apèl ministeryèl la?

II. Eskiz pou apèl la (Jeremi 1:6-7)

Nan Bib la, moun Bondye te rele yo se te moun ki te konsidere pwòp feblès yo kòm yon limit pou akonpli gwo travay yo te konfyè yo a. Se konsa ke ka Jeremi a te ye.

A. Gwo pwa apèl la (v.6)

Nou wè ki jan apèl Bondye te fè Jeremi an te yon gwo laperèz ak kè sere pou li lè l te konsidere gwo responsablite li. Li te akable pa posiblite pou l gen pou l pwoklame jijman Bondye sou pèp rebèl li a.

Repiyans inisyèl sa a nan apèl la ki obsève nan Jeremi ak lòt pèsonaj nan Ansyen Testaman demontre apresyasyon konsyan ke yo te fè nan li a.

“Refi ke byen souvan anpil minis Bondye enspire yo (Egzòd 4:10; 6:12, 30; Jonas 1:3), lè yo aksepte apèl la, yo montre ke yo pa antreprann ministè a anba enpilsyon yon fanatik twonpe, jan fo pwofèt yo te fè byen souvan” (Jamieson, Fausset and Brown. Kòmantè Egjèzè ak Eksplikasyon Bibliik. Volim I: Ansyen Testaman an. Etazini: Kay Piblikasyon Batis, nan ane 2003, p.659).

Apèl Bondye a toujou konfwonte nou ak enkapasite imen nou an. Moun ki pran apèl la oserye epi ak anpil atansyon konsidere enplikasyon li yo pral lojikman santi yo akable pa pwa responsablite li.

Apot Pòl, yon moun ki te byen prepare nan domèn entelektyèl, te mande: “E pou bagay sa yo, kiyès ki ase?” Li evidan, li menm li ban nou repons lan ak fraz karakteristik li “nan Kris la” (2 Korentyen 5:16-17). Kapasite pou ministè a soti sèlman nan men Bondye.

B. Poukisa Bondye pa aksepte okenn eskiz? (v.7)

Bondye pa janm mekan. Konesans pafè li ak sajès li ta dwe ba nou pi gwo asirans konsènan apèl ministeryèl la. Antanke Kreyatè nou ke li ye, li konnen lavi nou pafètman, li prepare yo epi li kòmande yo davans pou objektif li, menm jan li te fè pou Jeremi an (Sòm 139:13; Jeremi 1:5).

Yon lòt bò, antanke Senyè ak Redanmtè lavi nou, li kapab fè dispozisyon pou nou jan li wè li bon an (Women 14:7; 2 Korentyen 5:15).

Jeremi te reklame jenès li a kòm yon eskiz pou rejte apèl la; men Bondye te reponn lè l te pwomèt prezans li ak pouvwa li pou l ede l simonte feblès li yo.

Menm malgre defisyans imen nou yo ak limit nou yo, nou ka konplètman sèten de apèl ministeryèl la; paske se pa sou tèt nou, men sou pouvwa Bondye ki aji nan lavi nou

(1 Korentyen 1:26-31).

Kesyon:

- Ki sa ki lakòz yon moun kapab pè pou li reponn a apèl la?
- Pou kisa Bondye pa aksepte eskiz pou apèl ministeryèl la?

III. Sipò Bondye nan favè moun ki resevwa apèl la (Jeremi 1:8-19)

Lè Bondye rele yon moun, li bay yo pèmision tou. Ansanm ak apèl la, li bay kado, talan ak resous ki nesèsè pou akonpli li.

Nan pati sa a nan leson an, nou pral konsidere ki jan favè Bondye a koule sou feblès nou yo antanke imen, li akòde nou fòs ki nesèsè pou obeyi chaj li a. Pou fè sa, n ap etidye kèk resous enpòtan grasa ki Bondye te eksprime sipò l pou Jeremi nan travay difisil li te konfyè l la, e li te pwomèt sa tou pou chak moun ki te aple nan ministè a.

A. Prezans li: “Mwen la avèk nou pou m delivre nou” (v.8)

Ministè a se yon travay ki pataje ant Bondye avèk nou. Li akonpaye nou pandan n ap travèse nan vwayaj difisil misyon li a. Sa a se yon gwo ankourajman; paske apèl la pa egzante nou de sikonstans difisil, men okontrè, pafwa li mennen nou dirèkteman ladan yo. Nan ka Jeremi an, pèsekisyon pèp rebèl sa a t ap fewòs ak fè tèt di (Jeremi 11:19, 20:1-2, 37, 38). Sepandan, Jeremi te toujou gen temwayaj sou prezans Bondye nan mitan soufrans li yo.

Nan Nouvo Testaman an, nou wè ki jan Jezi te fè disip li yo konnen gwo pri pèsonèl yo te sipoze lè yo obeyi apèl la; men, an menm tan, li te pwomèt yo swen ak pwoteksyon li (Matye 10:16-42). Pòl, bò kote pa li, li te bay yon kont sou kantite soufrans li nan ministè a; sepandan, li te rejwi nan rekonesans li anvè Bondye, li te rekonèt tèt li kòm yon pati nan lame a ki “triyonfan nan Kris la” (2 Korentyen 2:14, 4:7-18, 11:16-33).

Nou dwe toujou gen asirans sa a ke, an fas advèsite, nou “plis pase venkè grasa moun ki renmen nou an” (Women 8:37).

Jeremi, li menm “ki kite konfèsyon pèsonèl ki pi enpresyonan nan tout tradisyon bibliik la pou nou” (Keil, Carl Friedrich. Kòmantè sou tèks ebre Ansyen Testaman an, Jeremi ak Lamantasyon. Espay: Editoryal CLIE, 2017, p.xi), se yon temwayaj serye ke, malgre anpil soufrans, Bondye pa janm abandone moun li te rele nan ministè li a.

B. Pawòl li a: “Mwen mete pawòl mwen yo nan bouch ou” (v.9)

Apèl ministeryèl la mande entegrite nan karaktè (sa vle di karaktè fèm, konplè) ak dispozisyon konplè pou obèyans, ak konpreyansyon ke li enplike anpil defi. Youn nan gwo defi sa yo se, san dout, pwoklamasyon tout konsèy Bondye a (Travay 20:26-28).

Nan tan Jeremi, fo pwofèt yo te di sèlman sa pèp la ak wa yo te vle tande. Gwo defi pou Jeremi an se te anonse jijman Bondye lè lòt predikatè yo te anonse pwosperite (Jeremi 23:9-40).

Menm bagay la rive jodi a lè moun vle tande sèlman bagay ki bèl nan men predikatè a; ouvètmàn rejte mesaj la nan “repantans ak padon peche yo”, epi yo te atire nan filozofi nan panse relijye postmodèn.

Nan vèsè Jeremi 1:9 la, nou ka wè fòmasyon Bondye te bay Jeremi pou l vin yon mesaj fidèl: “Epi Senyè a lonje men l, li manyen bouch mwen, e Senyè a di m konsa: “Gade, mwen mete pawòl mwen yo nan bouch ou”. “Ak senbolik nan yon vizyon sinatirèl, youn nan bagay pou w konprann ke Bondye ta ba l fasilite pou l eksprime, malgre li pa ka pale (v.6). Menm jan an tou bouch Ezayi yo te manyen, ak chabon ki t ap boule (Ezayi 6:7; gade ak Ezekyèl 2:8, 9, 10; Danyèl 10:16)” (Jamieson, Fausset ak Brown. Bib la. Volim I: Ansyen Testaman an. Etazini: Kay Piblikasyon Batis, nan ane 2003, p.659). Men, vèsè sa a (Jeremi 1:9) montre nati mesaj pwofèt la te dwe kominike a tou. Se pa pwòp pawòl pa li; men pito se Pawòl Bondye ki detwi e ki pwisan pou lòm.

Li enpòtan pou moun Bondye te rele yo toujou sonje mesaj solanèl Pòl te bay Timote a: “Fè konnen pawòl Bondye a, mache bay li san pran souf, nan tout sikonstans, tan an te mèt bon li te mèt pa bon. Bay tout kalite prèv, rale zòrèy, bay konsèy, moutre moun yo verite a avèk pasyans nèt ale” (2 Timote 4:2).

Nou swete ke chak moun ki aple nan ministè a kapab di tankou Pòl: “Se poutèt sa m’ap di nou jòdi a: si yonn nan nou peri, mwen pa reskonsab. Mwen fè nou konnen tout plan travay Bondye a san m’pa kache nou anyen.” (Travay 20:26-27).

C. Otorite li: “Mwen mete w sou tout nasyon yo” (v.10)

Obèyans a apèl ministè a vle di tou li resevwa otorite espirityèl Bondye delege a. Apèl la envesti ak otorite pa Sentespri a. Men, otorite a pa ka toujou egzèsè ak plezi, plis toujou lè li rive denonse peche ak pwoklame jijman Bondye a.

Remake asiyasyon difisil yo te bay pwofèt la: “Jeremi te aple pou yon travay siblim epi ki te pè. Premyèman, li te oblije pini, predi destriksyon ak dezaz; men sèlman pita li te kapab rekonfòte, ofri espwa, bati ak plante” (Heschel,

Abraham J. Pwofèt yo, lòm nan ak apèl li a. Ajantin: Editorial Paidós, s.a., p.227). Li evidan, pwofèt la te pran travay sa a ak anpil kouraj, li ban nou yon bèl egzàn.

D. Sètitud li: “Kisa ou wè?” (vv.11-16)

Apèl ministeryèl la tou bay yon sètitud pwofon sou volonte Bondye. Sekirite sa a soti nan entimite ak Bondye, kote yo ba nou klè sou misyon an.

Nan pati sa a, nou wè ki jan Bondye te bay Jeremi sètitud nan akonplisman Pawòl li a atravè de vizyon sinatirèl (v. 11-15). Atravè premye a, li te fè referans a yon baton ki soti nan pye zanmann lan, yon pye bwa ki fleri anvan lòt yo, li te endike akonplisman rapid Pawòl li a. Atravè dezyèm lan, li te fè referans a yon chodyè bouyi ki te koule soti nan nò a, yon figi nan jijman ki te prèt pou rive, li te anonse envazyon peyi Babilòn nan. E. Pwisans li: “Mwen fè ou... tankou yon vil fò” (v.17-19)

Apèl la gen ladan li pwomès gras li ki sifi a tou. Bondye pa t pwomèt pou l egzante Jeremi anba gran soufrans; men pito se fòtifye li kont sa.

Ekspresyon an: “mare ren ou byen sere, leve kanpe, di yo tou sa mwen kòmande w” (v.17), endike lòd ke Bondye li menm te eksprime bay pwofèt la pou l asime misyon li ak entegrite, sa ki te akonpaye ak pwomès la nan fòtifye karaktè li nan fè fas a opozisyon yo: “tankou yon vil fòtifye, tankou yon poto an fè, ak tankou yon miray an kwiv” (v.18).

Jeremi, pandan tout ministè li a, souvan te santi li endispoze devan advèsite yo; men Bondye te toujou fòtifye li (Jeremi 15:15-21, 20:7-18).

Bèl pwomès pasaj la fini: “Yo tout pral leve dèyè ou. Men, yo p’ap ka fè ou anyen. Paske m’ap kanpe la avè ou pou m’ delivre ou. Se mwen menm, Seyè sèl Mèt la, ki di sa.” (Jeremi 1:19), se tou pou tout moun ki resevwa komisyon siblim ministè kretyen an (gade egzàn ki nan Travay 26:16-17 la).

Kesyon:

- Ki kote sètitud ou resevwa apèl Bondye a soti?
- Ki jan Bondye sipòte moun ki resevwa apèl ministeryèl yo?

Konklizyon

Apèl ministeryèl la se youn nan devwa ki pi siblim ke youn moun ka resevwa. An jeneral, moun ki resevwa li pa trè klè okòmansman; men Lespri Sen an gide l jiskaske li dekouvri li.

Apèl la, anplis, gen yon gwo pri pèsònèl ki ka gen ladan li anpil soufrans. Sepandan, nou ka konplètman asire ke nou obèy li; paske Bondye te pwomèt ke l’ap toujou sipòte nou ak prezans li ak pouvwa li.

Ann tounen vin jwenn Seyè a

Marco Velasco (Costa Rica)

Pasaj bibliik etid la: Jeremi 2:4-8, 11-13, 28

Pasaj bibliik etid la: “Mwen te plante ou tankou yon pye rezen kalite, ki soti nan bon semans. Men koulye a, gade jan ou chanje: Ou tounen yon vye pye rezen mawon. M’ pa konnen kote ou soti” Jeremi 2 : 11.

Objektif leson an: Rekonèt ke enfidelite a alyans ak Bondye a pote destriksyon ni nan prezan ak nan lavni; epi deside swiv Jezi ki se Kris la fidèlman’.

Entwodiksyon

Anpil moun aranje lavi yo pou yo fè peche, pou yo viv selon pwòp prensip pa yo menm; yo kwè ke rezilta yo pral pote benefis nan lavi yo e menm kè kontan. Finalman, sepandan, yo dekouvri verite terib la: peche mennen lanmò ak destriksyon (Rice, W. Ilistasyon ke moun pap janm bliye yo. Etazini: Editoryal Vida, nan ane 2010, pp.45-46).

Jeremi 2 gen reklamasyon Bondye kont pèp Izrayèl la pou enfidelite yo. Vèsè 4 jiska 13 la gen ladan yo nannan dosye sa menm. Ki sa Ansyen Alyans Sinayi a te ye pou nou, se Nouvo Alyans nan Jezi ki se Kris la ki te dwe vini atravè sakrifis li sou kwa a.

Nou konsidere enfidelite pèp Izrayèl la nan de dimansyon: youn nan yo se yon nati relijye epi lòt la se nan yon dimansyon politik, ki enkli adopsyon lòt bondye ak alyans ak lòt nasyon yo. Relasyon maryaj la te pi bon reprezantasyon pou ilistre diferan fòm enfidelite moun yo te chwazi yo. Pèp Izrayèl la fè peche, vyole alyans ak Bondye a, li te dezobeyi Seyè a epi ale dèyè lòt bondye (v.28). Lè nou gade istwa legliz kreyen an, nou pa ka neglije menm konpòtman sa a ak pa pèp Izrayèl la. Pèp chwazi a pat vle rekonèt enfidelite li. Men sa Jeremi di yo pa mwayen Seyè a: “Ki jan nou ka di: Mwen pa enpwòp, mwen pa t janm mache dèyè Baal yo?” (v.23a). Peche li a te evidan menm jan solèy la leve chak maten; men yo pa t aksepte li. Jan Bonhoeffer te rekonèt: “Se pa prezans peche nan kongregasyon an ki merite kondanasyon, men pito, tantativ pou kache peche li” (Bonhoeffer, Dietrich. Swen Espirityèl. Etazini: FP, 1985, p.9). Vrè pwoblèm peche a nan legliz la se pa sou gwo oswa ti peche a; men lefèt ke nou refize rekonèt egzistans li.

I. Li bliye bonte Bondye (Jeremi 2:4-8)

Bib la di: “Seyè a pale avè m’, li di m’ konsa:… Nou menm, moun fanmi Jakòb yo, nou menm tout moun branch fanmi pèp Izrayèl la, koute mesaj Seyè a!” (vv.1, 4). Tou de ekspresyon yo lye. Pawòl Bondye a te vin premye

atravè pwofèt Jeremi ak otorite. Apèl pou tandè se pou pèp Izrayèl la tandè Pawòl la epi obeyi li.

Tout peche kòmanse ak bliye. Sepandan, bliye bonte Bondye se pa yon pwoblèm memwa; men nan kè. Pou kisa pèp Izrayèl la te bliye Seyè yo a?

Èske nou ta kapab imajine ki jan nou ta santi nou si nou ta dwe parèt nan tribinal fas ak yon plent kriminèl? Anplis de sa, ki kote pleyan an ye Bondye li menm? Nan vèsè 4-13, pleyan an, ki nan ka sa a se Bondye, te pote yon ka oswa reklamasyon kont akize a, Izrayèl. Se te yon demann akizasyon ki soti nan Bondye li menm. Rezon ki fè pwosè a: vyolasyon akò a. Demann sa a te dirije “kay Jakòb la, ak tout fanmi pèp Izrayèl la” (v.4b).

“Souri, Bondye renmen ou” se sèlman yon bò nan pyès monnen an nan relasyon nou ak Bondye. Jezi ki se Kris la se zanmi nou, se vre; Li te di li menm (Jan 15:15). Men, li toujou Seyè! Nan Nouvo Testaman an tou, lèt Ebre a fè nou sonje ke “...Seyè a disipline moun li renmen yo...” (Ebre 12:5-6). Bondye se yon Papa ki renmen, men li dou; men li konnen kijan pou disipline pitit li yo.

Jeremi te bay yon istwa istorik sou gwo aksyon Jewova te fè (Jeremi 2:6-7). Kesyon nan vèsè 5 la trè enpòtan, se yon kesyon retorisyen ki espere yon sèl repons; epi nou ka konprann kesyon sa a nan fason sa a: ki rezon ou te genyen pou w te kite m, kay Izrayèl? Paske, pa gen yon sèl!

Senyè a poze chak kreyen jodi a menm kesyon an: ki rezon nou genyen pou nou kite? Nan moman pandemi ke nou te soufri, gen kèk ki te jwenn yon rezon. Men, kontrèman ak sa nou ta ka panse, se pa soufrans oswa doulè ki pi souvan distanse nou ak Senyè a.

Kidonk, vire do bay Bondye se te yon aksyon san konprann pou pèp Izrayèl la; paske yo kite yon Bondye ki jis. Pèp Izrayèl la vire do bay Bondye, li ale chèche bagay ki pa vo anyen. Bagay sa yo ki san valè ak ki pa vo anyen ki te swiv yo te zidòl yo (baals). Baal te pi gwo rival lafwa nan Jewova ann Izrayèl. Tanp yo te bati nan tout pèp Izrayèl la pou divinite sa a, yo rele “kote ki wo” (Jeremi 19:5).

Menm jan ak nan tan Jeremi an, jodi a gen bondye ki fè konpetisyon ak lafwa nou nan Jezikri. Yo se nouvo baal sosyete jodi a. Nan sosyete postmodèn nou an, sosyete konsomatè a ak lespri konsomatè li yo, edonism, ak lespri chèche plezi pou pwòp tèt li, kaptive lavi jenerasyon nou an. Moun ki kwè nan Jezi pa egzante de sediksyon idolatri sa a.

Lespri edonis la te antre nan legliz nou yo an ka timimi. Pa egzanp, nou detounen konsèp bibliik “benediksyon” (beraka). Pou pifò kreyen kontanporen yo, tèm “benediksyon” yo te redefini kòm “Mwen santi m byen”, “Mwen renmen li,” oswa “Mwen renmen li”. Sa vle di ke si chante espesyal Dimanch la oswa prèch Dimanch la pa t ‘nan renmen mwen oswa emosyonèl; Lè sa a, tan adorasyon an oswa devosyon pèsonèl la pa t beni m. Nan sans sa a, nou ka di Baal pa t mouri.

Jeremi 2:5 se imaj ranvèse vèsè 2 a ki di pèp Izrayèl la te mache dèyè Bondye nan dezè a. Fraz “Mache dèyè oubyen Swiv dekri alyans yon divinite” (Miller, P. D. liv Jeremi an. L. E. Keck (ed.). Nouvo Entèpretasyon Bibliik, vol.6. Etazini: Abingdon Press, nan ane 1994- 2004, p. 598). Jenerasyon ki te pase yo te kite Seyè a e yo t al chèche bondye yo te kwè ki te pwodiktif e ki itil; men, finalman, san rezilta pozitif (v.8). Yo chanje Bondye pou bagay ki pa benefisyè, san okenn rezilta. Yo pa t rekonèt Jewova ke yo te adore a se te yon vrè sous lavi ak byennèt. Ekspresyon Jeremi te itilize a: “li te mache dèyè” (v.2) fè nou referans ak demann Jezi te fè (Lik 9:23). Donk, rekonesans Jewova kòm yon sous lavi se menm bagay Jezi Kris envite nou fè. Kwè nan Jezi bay lavi etènèl (Jan 3:16, 36, 4:14). Rekonesans Jezi, ki se lavi etènèl, ta dwe vin yon eksperyans otantik pou chak kwayan (Jan 6:68).

Fidelite pèp Izrayèl la te deside nan fidelite yo nan adore Bondye. Adorasyon se pa sèlman amizman, ni li pa fèt pou Bondye fè nou plezi ak konsantman. Adorasyon gen Bondye kòm sant prensipal li. Se pa sou nou, men pito sou Bondye. Nou adore li pou sa li ye ak sa li fè, sitou nan Jezi ki se Kris la, grasa sakrifis li sou kwa a. Legliz kreyen an, tankou pèp Izrayèl la nan tan lontan, tou defini idantite li ak fidelite anvè Bondye nan adorasyon, ki se travay li ak pi gwo plezi li (Sòm 136:1).

“Gen yon jwèt sou mo ant tèm ebre yaal (gain) ak baal. De sou twa konsòn Ebre yo se menm bagay la epi yo nan menm lòd la” (Miller, P. D. Liv Jeremi an. L. E. Keck (ed.). Nouvo Entèpretasyon Bibliik, vol.6. Etazini: Abingdon Press, nan ane 1994-2004, p. 599). Jeremi 2:8b di, “...pwofèt yo te pwofetize nan non Baal, epi yo te mache dèyè sa ki pa itil” (aksan ki te ajoute yo). Rezilta jwèt sa a sou mo yo se ke lafen tout Baal, bondye Kananeyen an, se vanite, san pwofi oswa pwogrè. Sa a ban nou yon kontrepwa nan sa ki vrèman benefisyè oswa sa ki pote pwofi. “Prosperite, siksè ak pwogrè gen yon sèl sous: chemen Seyè a” (Miller, P. D. liv Jeremi an. L. E. Keck (ed.). Nouvo Entèpretasyon Bibliik, vol.6. Etazini: Abingdon Press, nan ane 1994-2004.

, p.599). Natirèlman, pwofi an tèm de levanjil Jezikri a pa sèlman redwi a pwosperite ekonomik; men nan yon lavi lapè ki pa posib pou n genyen san Jezi, yon lapè ke lemond pa ka ban nou.

Jeremi te swiv tradisyon pwofetik sa a e li te rezime l nan vèsè 8 la avèk ekspresyon sa a: “li te mache” (oswa “ale dèyè”). Malgre ke Izrayèl te swiv Seyè a nan jenès li (v.2); kounye a li te chanje san konprann, e li te ale dèyè lòt bondye kote li pa t jwenn okenn benefis (vv.8, 19). Sèvi ak fraz “mache” oswa “ale dèyè, ale swiv” se yon fòm disip Jewova mande li; pou pèp Izrayèl la ka swiv li nan obeyisans alyans li a. Sezisman? Jeremi fè nou sonje kreyen 2 l yèm syèk la yo pou nou retounen an yon disip fidèl ak eksklizif nan Seyè a. Kounye a, li mande nou grasa Jezi ki se Kris la, Seyè a te fè pèp Izrayèl la sonje tout tan pase yo; tout bon bagay li te fè pou li yo. Li fè yo soti, li libere yo anba esklavaj peyi Lejip la. Li te mennen yo, li pran swen yo atravè dezè a; li te ba yo tè pwomiz kote yo t ap viv la (v.7a). Jeremi te site gwo aksyon Jewova te fè pou l delivre pèp Izrayèl la ak byenfè. Epi se sa ki enkonpreyansib; paske repons Izrayèl la pa t montre rekonesans li, men pito engratitid ak oubli (v.7b). Chèf relijye pèp Izrayèl yo te peche tou: prèt yo, moun ki te gen lalwa, pastè ki t’ap mennen twoupo yo ak pwofèt yo tou (v.8).

Jeremi 2:8 pale byen nan fason li dekri limit dezobeyisans Izrayèl la, espesyalman nan lidèchip li. Pa gen okenn pati ki te egzante de responsablite; paske tout pèp la te konnen aksyon Bondye te sove nan tan lontan. Sekretè a, ki te responsab ansèyman lalwa Jewova a, pa t konnen Senyè a: “Mank konesans asosye ak jistis. Direktè lalwa sa yo pa vrèman anseye lalwa a, se poutèt sa yo pa mande pou jistis ak konpasyon ak dwa adorasyon Seyè a nan mitan pèp Bondye a” (Miller, P. D. liv Jeremi an. L. E. Keck (ed.). Nouvo Entèpretasyon Bibliik, vol.6. Etazini: Abingdon Press, nan ane 1994-2004, p.600). Wa Izrayèl yo te echwe tou nan wòl yo. Jeremi 22:15-16 montre ka a trè byen. Pwofèt yo te dwe pwofetize pou mande moun yo vire do bay Baal; men yo te pwofetize nan non yon lòt bondye ki pa Seyè a. Yo tout te “mache dèyè sa ki pa itil la” (Jeremi 2:8).

Dezobeyisans lan se pa yon pwoblèm moun sèlman. Dezobeyisans lan, depi nan liv Jenès la, li de deja montre yon dimansyon sosyal. Adan ak Èv te responsab egalman. Tout pèp la, wa yo, pwofèt yo ak dirèktè lalwa yo te responsab dezobeyisans pèp Izrayèl la devan Seyè a. Izrayèl, antanke pèp Bondye a, te echwe nan obeyisans yo devan Bondye.

Kesyon:

- Èske w wè bagay ki konparab ak mesaj Jeremi an nan lavi legliz la jodi a? Pataje.
- Ki sa ou panse Bondye ta mande nan legliz nan tan kounye a?

II. Li pa rekonèt dezobeyisans li (Jeremi 2:11-13).

Lè nou etidye Bib la, nan ka sa a Ansyen Testaman an, nou dwe pozisyon tèt nou tankou si nou gade nan yon glas, kote imaj nou wè a se pou nou, se nou menm kòm yon legliz ak kwayan. Atravè pwofèt la, Jewova ap goumen ak pèp li a: "...Mwen pral sipliyè pitit pitit ou yo" (v.9b). Pwofèt Amòs te itilize langaj menm jan an lè li te di pèp Izrayèl la: "... prepare w pou rankontre Bondye w la, o Izrayèl" (Amòs 4:12). Èske nou ka bliye ke Bondye pran peche oserye? Lanmou Bondye se pa yon tolerans oswa yon pèmasyon pou peche. Senyè a pa rete pasif devan rebelyon pèp li a. Pèp Izrayèl la te gen yon pwoblèm ki pi grav pase peche idolatri ak opresyon li te fè (Jeremi 2:11a). Men sa pèp Izrayèl la te di: "Mwen inosan, se sèten kòlè l la wete sou mwen. Gade, mwen pral antre nan jijman avèk ou, paske ou te di: Mwen pa fè peche" (v.35). Sa ki te fè peche pèp Izrayèl la vin pi grav se te dite li pou rekonèt li te peche. Jewova te mande l: "Ki jan w ka di: mwen pa enpwòp, mwen pa t janm mache dèyè Baal yo?" (v.23). Bondye te rele syèl la kòm temwen (v.12). Sa pèp Izrayèl la te fè, abandone Bondye pou bondye ki pa itil yo, se te fè yo laperèz ak eskandalize yo. Peche pa ka trivialize. Se pèp li a ki te kouri dèyè lòt bondye, konsa vyole alyans yo te fè ak Bondye a.

Nan Nouvo Testaman an, Pòl te di legliz Korentyen an ke, alòske odè konesans Kris la gaye toupatou, pou moun k ap peri yo, "pou sa yo tout bon odè lanmò pou lanmò..." (2 Korentyen 2:16). Fraz "sant lanmò pou lanmò" a endike dezobeyisans ak rejè Kris la gen yon efè chèn ki vin pi mal kondisyon moun ki te dezobeyi a. Nou pa kapab repanti pou sa nou pa rekonèt oswa aksepte. Li nesesè pou w repanti. Se tantativ pou kache peche l ki fè li vrèman grav. Izrayèl pa t vle tounen vin jwenn Bondye! Bondye te mande si gen nenpòt istwa tankou pèp Izrayèl la; nan yon nasyon ki te chanje bondye li yo (v.11a). Jeremi te prezante yon devinèt oswa yon labirent (v.13). Sa vle di se gwo diferans ki genyen ant bagay yo te fè apre lòt bondye yo ak sa yo genyen nan Jewova, Seyè a.

kontinyèl, fre ak vital, senbolize Senyè a, ak dlo ki kowonpi piti piti disparèt nan sitèn yo kase, senbolize lòt bondye yo" (Miller, P. D. liv Jeremi an. L. E. Keck (ed.). Nouvo Entèpretasyon Biblik, vol.6. Etazini: Abingdon Press, nan ane 1994-2004, p.600). Jezi te di tou: "Moun ki kwè nan mwen, jan sa ekri nan Liv la di, rivyè dlo vivan ap koule soti nan li". (Jan 7:38).

Mati kretyen 20yèm syèk la, Dietrich Bonhoeffer, nan travay li a Pri Grace. Sa ki annapre yo (Espay: Editorial Swiv mwen, nan ane 2004), te raple pèp Alman an ak legliz kretyen 20yèm syèk la ke favè Bondye a gratis; men li pa bon mache. Eske se pa menm bagay legliz 21yèm syèk la dwe sonje? Favè bon mache se "favè" ki "padone" peche; men li pa jistifye oswa transfòme pechè a. Pa

gen okenn rankont otantik ak Bondye isit la; paske, lè nou antre nan legliz la, nou menm tou nou ale. Lè nou kòmmanse yon tan nan lapriyè, nou menm tou nou fini li. Ekspresyon "pwòp adwaz" a ka twonpe anpil pou lafwa kretyen an. Favè Bondye toujou mande yon repons nan men lèzòm. Bondye espere ke li pral yon repons favorab ki pwodui chanjman favorab nan relasyon nou ak li ak pwochen nou yo.

Kesyon:

- Ki sa w panse de deklarasyon sa a: "Se pa prezans peche nan kongregasyon an ki merite kondanasyon, men pito eseye kache peche yo" (Bonhoeffer)?
- Kisa rejte pwovizyon ak favè Bondye a pwodwi?

III. Dezobeyisans enkonpreyansib (Jeremi 2:27-28).

Jeremi 2:31 di: "(Nou menm k'ap viv koulye a, koute byen sa Seyè a ap di a.) Pèp Izrayèl, èske mwen te tankou yon dezè pou nou, tankou yon kote ki fènwa anpil? Poukisa atò pou nou di: -Nou granmoun tèt nou, nou p'ap janm tounen vin jwenn ou ankò!" Lè pèp Izrayèl la te dezobeyisan enkonpreyansif, Jewova te rele yo e li te eseye fè yo rekonsidere (v.28). Pwofèt Jeremi te vle pèp Izrayèl la rekonsidere wè zidòl yo pa efikas, sitou nan moman afliksyon yo.

Vèsè 15 la di: "Pitit Lyon yo gwonde sou li, yo leve vwa yo, e yo te ravaje peyi l; yo boule vil yo, san yo pa abitan". "Rezilta inital e san rezilta yo nan rechèch yo pou lòt bondye ak lòt pouvwa yo aksantye nan vèsè sa yo. Yo pa ka fè anyen. Enpotans lòt bondye ki pa Jewova se yon tèm pwofetik enpòtan. Isit la se vwa Jeremi nan koral sa a fò nan betiz pwofetik" (Miller, P. D. liv Jeremi an. L. E. Keck (ed.). Nouvo Entèpretasyon Biblik, vol.6. Etazini: Abingdon Press, nan ane 1994-2004, p. 602). Pandan nenpòt lòt kalamite pase, li lè pou chèche Senyè a, jan Jeremi fè sonje: "Kote Senyè a?" Olye pou n chèche lòt sous èd, nou ka e nou dwe di: "Bondye se refij ak fòs nou, se yon èd trè prezan nan pwoblèm" (Sòm 46:1).

Kesyon:

- Ki premye reyaksyon w nan moman afliksyon, pou kisa w reyaji konsa?
- Ki sa ki bondye aktyèl yo?

Konklizyon

Apèl Jeremi a nan fòm pozitif li se menm apèl ki fèt nan Nouvo Testaman an e ke nou konnen kòm pri fòmasyon disip la. Nou aple pou nou yon kominote fidèl ak Jezi ki se Kris la, gason ak fi ki aple ak rachte pa mwayen gras li.

Etap ki pote benediksyon an

Osmel Pozo Serrano (Kiba.)

Pasaj biblik etid la: Jeremi 3:12-19

Pasaj biblik etid la: “Ale nan nò, w’a di moun peyi Izrayèl yo pou mwen: Nou menm moun peyi Izrayèl ki te vire do ban mwen, tounen vin jwenn mwen. Mwen gen kè sansib, mwen p’ap fache sou nou. Mwen p’ap fache sou nou pou tout tan. Se mwen menm, Seyè a, ki di sa’” Jeremi 3:12.

Objektif leson an: Konprann ki etap repantans yo ye ak ki benefis sa yo jenere nan kwayan an.

Entwodiksyon

Pwofesi pwofèt Jeremi te bay pèp Izrayèl la te fèt nan tan wa Jozyas (2 Wa 22:1-23:30; 2 Kwonik 34:1-35:27). Dapre Vila ak Escuaín, Jozyas “se te pitit gason ak siksesè Amon, wa Jida a. li te vin wa nan laj wit ane anviwon 638 anvan Jezi te vini antanke Kris la, nan wityèm ane nan rèy li, li te pwopoze aji an akò ak lwa Bondye yo, epi refòm lavi a nan tribinal la dapre volonte li, ak ki li te kòmanse detwi idolatri ak tout bagay ki kontrè ak Lalwa Bondye a. (2 R. 22:1, 2; 2 Kwo. 34:1-7, 33)” (Vila, Samyèl y Escuaín, Santiago. Nouvo Diksyonè Biblik Ilistre. Espay: Editoriyal CLIE, nan ane 1985, p.617).

Aparaman, wa sa a te pwodwi yon renouvèlman espirityèl nan nasyon Jida a. Dapre 2 Kronik 34:1-35:19, li te fè bagay sa yo:

- Wit ane nan rèy li a, li te kòmanse chèche Bondye (34:3).
  - Nan 12 ane apre rèy li, li te kòmanse pirifye Jerizalèm kote ki lotèl ak zidòl yo (34:3-7).
  - Apre 18 an rèy li, li te kòmanse restorasyon tanp lan (34:8).
  - Apre 18 ane rèy li a, yon renouvèlman espirityèl te kòmanse alantou liv lalwa ki te twouve li nan tanp lan, nan mitan rekonstriksyon an (34:14-31).
  - Menm ane sa a, li te fòse tout moun Jerizalèm yo ak moun Benjamen yo pou yo akonpli lalwa Moyiz la (34:32).
  - Menm ane sa a, li te retabli selebrasyon Pak la tou; li te nonmen prèt e li te konfime ministè sa a nan kay Seyè a (35:1-2).
  - Li te distribye bèt ki soti nan pwopriyete pa l bay pèp la pou yo te ka selebre fèt Pak la (35:7).
  - Li te detwi lotèl Jewoboram te bati nan Betèl la, anplis li te detwi estati Achera ki te bati a (2 Wa 23:14-15).
- Lè yon moun li tout sa yo, yon moun ta panse ke

wayòm Jida a te vire ak tout kè; men kèk tèks, nan liv pwofèt Jeremi an, revele opoze a (Jeremi 3:8-10). Malgre tout bagay, transfòmasyon yo nan peyi Jida yo te sèlman sipèfisyèl (Jeremi 3:10).

Tèks Jeremi 3:6-19 la fè referans ak pèp Izrayèl la; men sa vle di anseye nasyon Jida a. Tèm pòsyon sa a se apèl pou repantans; etap repantans sa a enplike; ak benefis sa a ta pote nan nasyon an, si yo reponn apèl Bondye a.

I. Tounen vin jwenn Bondye (Jeremi 3:12)

Premye etap nou jwenn nan tèks la se “Vire” Dapre Diksyonè Ekspozitif VINE; Mo sa a soti nan lang ebre “hapak:retounen,chanje,transfòmè”. Yon lòt tèm ki sanble ak siyifikasyon an se Najam ki soti nan mo “repanti” soti. “Siyifikasyon li se yon chanjman nan kè oswa dispozisyon nan lespri, nan objektif...” (Vine, W. E. VINE Diksyonè Ekspozitif. Kolonbi: Editoriyal Caribe, nan ane 1999, pp.24-25,367-368). Mete aksan sou yon chanjman de konpòtman. Si nou gade tèks Jeremi 3:12 la; n ap wè Bondye t ap rele “Izrayèl ki rebèl” pou yo vire do bay atitid yo. Tou de “retounen” ak “repanti” gen yon relasyon sere; se yon chanjman nan atitid, se chanje sans lavi ou. Lè sa a, tankou kounye a, repantans lan se yon apèl pou yon chanjman nan atitid.

Bondye te gen yon mesaj pou pèp Izrayèl la; pou rezon sa a, li te rele pwofèt Jeremi pou l dirije mesaj li anvè rebelyon nan nò a. Vèsè 12 la kòmanse ak yon apèl pou pèp Izrayèl la vire do bay atitid peche ak rebèl yo. Se sèlman nan fason sa a yo te kapab evite kòlè Bondye a sou yo: “Mwen p’ap fè kòlè mwen tonbe sou nou”.

Apèl ke Bondye te fè pou pèp Izrayèl la a la repantans te baze sou mizèrikòd li ak bonte li: “Seyè a di: “Mwen gen mizèrikòd, mwen p ap kenbe kòlè pou tout tan” (Jeremi 3:12). Nan plizyè okazyon, Bondye te montre pèp li a mizèrikòd grasa padon li. Sòm 103:8 ak 111:4 fè referans ak Bondye kòm yon moun ki gen pitye e ki gen mizèrikòd. Nan Jeremi 3:14, Bondye te revele tèt li bay pèp Izrayèl

la kòm “mizèrikòd”, sa vle di mizèrikòd se youn nan atribi li yo. “Mizerikòd Bondye a se bonte Bondye egzèsè pou li soulaje malè ak aflikasyon moun li yo” (Pearlman, Myer. Biblik ak Teyoloji Sistemik. Etazini: Editoryal Vida, nan ane 1990, p.21). Bondye pa t yon moun ki te pran plezi nan soufrans pèp Izrayèl la. Li pa t rejte pèp li a pou tout tan malgre yo te toujou enfidèl (Lamantasyon 3:31-32). Bondye pap janm jete nou; li sèlman espere ke nou reponn a mizèrikòd li.

Si pèp Izrayèl la te vle chanje atitud li (retounen); Bondye te vle ba li yon nouvo opòtinite. Yo jis te oblije fè premye etap la. Atitud rebèl la, nan dezobeyisans flagran, te manifeste nan idolatri ouvè li (Jeremi 3:6). Yo fè referans ak kote ki wo yo, kote Kananeyen yo te pratike adorasyon Baal la” (Pfeffer, Charles F. Moody Bible Kòmantè, Ansyen Testaman. Etazini: Editoryal Portavoz, ane 1993, p.654).

Se poutèt sa, premye etap la nan tounen vin jwenn Bondye enplike sispans sèvi zidòl, adore vrè Bondye a; soti nan rebelyon, vin pratike obeyisans; soti nan peche, pratike sentete. Sa vle di yon chanjman konplè, yon chanjman nan atitud pou kretyen jodi a la.

Kesyon:

- Dapre pwèn ki devlope a, ki sa sa vle di retounen jwenn Bondye?
- “Apèl pou tounen vin jwenn Bondye a ki baze sou pitite a nan Bondye”. Diskite afimasyon sa a ak pwòp mo pa w.

II. Rekonèt sa ki mal (Jeremi 3:13)

Dezyèm etap la te rekonesans nan kondisyon sa ki mal, oswa peche l'yo. Dapre Diksyonè egzibisyon Vine, “rekonèt” soti nan mo ebre “Nakar”, rekonèt, disène, bay atansyon, konnen, distenge, bay atansyon”. (Vine, W. E. Diksyonè Egzibisyon Vine. Colomial: editoryal Caribe, nan ane 1999, p.276).

Apèl pwofèt Jeremi an te tounen otou de repantans nan jan sa a: “Sèlman, se pou nou rekonèt sa nou fè a pa bon. Nou pa t' kenbe pawòl nou avè m', Seyè a, Bondye nou an! Nou t' al toupatou, anba tout kalite pyebwa, pou fè sèvis pou bondye lòt nasyon yo. Nou pa t' koute m' lè mwen t'ap pale nou. Se mwen menm Seyè a ki di sa” (Jeremi 3:13). Sa a te yon apèl pou disène eta li kòm yon nasyon k'ap fè peche. Nan premye etap li a, Bondye t'ap atann pou ke pèp Izrayèl la te rekonèt kondisyon li, epi retounen vin jwenn li byen regrèt; men, li pa t' janm fè sa. Si nou obsève vèsè 7 la, nou pral jwenn ekspresyon sa a: “Mwen t'ap di nan kè m': lè l'a fin fè tout bagay sa yo, l'a tounen vin jwenn mwen. Men, li pa tounen. Jida, sè l' la ki pa t' kenbe pawòl li avè m', wè sa”. Bondye te atann yon repons nan men pèp Izrayèl la; men, li pa t' rive, li pa t' rekonèt kondisyon li yo. Sa a te pote avèk li ke Jida, malgre konsekans yo ke

atitud sa a (v.8) te pote pou pati nan nò, pa t' tounen vin jwenn Bondye, swiv etap li yo, epi, tankou si sa pa t' ase, li te tounen manti devan Jewova (vv.7- 10). Kondisyon sa a nan manti epi yo pa rekonesans nan peche l' te fè Bondye konsidere pèp Izrayèl la plis jis pase Jida (v.11).

Vèsè 13 di: “... kont Seyè Bondye ou la ke ou te fè rebelyon ak fè fònika...” Dapre SAR a, “Fè rebèl” (Pwovensyal nan Latin. Praevaricatio). Krim ki gen ladan yo konnen yon rezolisyon enjis yon otorite, yon jij oswa yon ofisyèl “(diksyonè nan lang Panyòl la. Espay: Royal Akademi Panyòl, nan ane 2006, p.506).

Jeroboam, wa pèp Izrayèl la, te kreye lwa malonèt kont lwa yo ke Bondye te etabli konsènan sèvi zidòl (Egzòd 20: 1-5; 1 Wa 12: 25-33). Jeroboam te kreye de ti towò bès, yon sèl te mete l' nan Bet-El ak yon lòt nan Dann (1 Wa 12: 28-29); Li bati kay sou kote ki wo yo (sit adorasyon) (1 Wa 12: 31a); li konstitye prèt nan pèp la pou nouvo relijyon an ki pa t' soti nan fanmi Levi a kòm etabli nan lwa Bondye a (nimewo 18: 6-7; 1 Wa 12: 31b); li etabli selebrasyon relijye kote moun yo te kapab ofri sèvis ofrann bèt nan zidòl (1 Wa 12: 32-33).

Lidè nan nasyon an te legalize peche devan pèp la ki ale kont lwa Bondye a li menm. Sa te fè moun yo pa totalman okouran de peche yo; epi, se poutèt sa, yo pa t' rekonèt li kòm sa yo, paske li te legal. Sa a te rele “fè rebelyon”. Kòm lidè kretyen, nou dwe pran anpil prekosyon pou legalizasyon peche a.

Kòm pou fònikasyon, menm pawòl Bondye a di ke pèp Izrayèl la te fè fònikasyon ak konbyen nasyon oswa zidòl te gen (Ezekyèl 16: 15-16). Anpil pwofèt, menm Seyè a te konpare idolatri a kòm adiltè e yo te wè adorasyon fo bondye yo kòm fònikasyon pèp la kont Bondye.

Reklamasyon Bondye a bay pèp li a te jan sa a: Mwen te rele ou yo rekonèt sa ki mal ou; men, ou pa te fè l', “ou pa t' tandè vwa mwen” (Jeremi 3:13). Pou ekspresyon sa a, nou konnen repantans lan gen ladan li rekonesans eta peche nou yo. E sa ta dwe fè menm lè gouvènman legalize sa ki mal la. Pèp Izrayèl la te gen yon lwa siperyè ki te deklare sa ki bon te ak sa ki pa t' sa. Legliz la toujou gen kòmandman Bondye yo jouk jounen jodi a, epi sa yo, se pi gwo a nan tout lwa yo.

Kesyon:

- Pou kisa rekonesans kondisyon an enpòtan nan repantans lan?
- Dapre siyifikasyon “rebelyon”, ki jan manifestasyon kont Bondye wè nan mond jodi a kapab ye?

III. Se pou nou konvèti (Jeremi 3:14)

Twazyèm etap la se konvèsyon an. Senyè a te di bagay ki vini apre yo atravè pwofèt Jeremi: “Tounen vin jwenn Bondye, bann pitit rebèl” (v.14).

“Nan Ansyen Testaman an, mo ebre ki tradwi “konvèsyon” an se shub, ki vle di “retounen, vire,” e li se yon revey pou kite pratik idolatri dekote epi tounen vin jwenn Bondye” (Nelson, Wilton M. Nouvo Diksyonè Biblik Ilistre. Etazini: Editoryal Caribe, nan ane 1998, p.208).

Bondye t ap rele pitit li yo pou yo retounen nan eta orijinal la. Konvèsyon an pote retou. Li pa ase pou w al jwenn moun ki rele w la oswa ki rekonèt kondisyon w lan; li nesèsè pou chanje atitud ou epi montre regrè ou atravè aksyon ou yo. Sa se konvèsyon, “... ti moun rebèl...” (v.14). Malgre atitud rebèl yo, Bondye toujou konsidere yo kòm pitit li; Mwen pa t jete yo. Menm jan an tou, Bondye kontinye konsidere nou pitit li malgre nou fè erè.

Jeremi 3:14 ajoute: “...paske mwen se mari w...” Yon lòt fwa ankò, Bondye te demontre lanmou san kondisyon li pou yo. Nan vèsè 6 a 8, pwofèt Jeremi te prezante pèp Izrayèl la kòm yon madanm adiltè ke Bondye te mete deyò: “Mwen te voye l ale e mwen te ba l yon lèt divòs” (v.8b, aksan ajoute). “Lèt repiyasyon an” se te yon dokiman ki te pibliye, dapre lalwa Moyiz la, lè yo te jwenn “yon bagay endesan” sou fanm nan. Fanm nan te kapab remarye; men si l te divòse ankò oswa si l te vè, premye mari a pa t kapab pran l kòm madanm li (Detewonòm 24:1-4; Jeremi 3:1). Malgre kondisyon li, Bondye toujou konsidere l kòm madanm li. Sa a se plis prèv bonte Bondye ki anwo nan syèl la anvè nou.

Kesyon:

- “Konvèsyon plis pase yon santiman se yon chanjman nan atitud.” Kòm etidye nan klas, afimasyon sa a diskite.
- Nan vèsè 14 la, ki sa ki de ekspresyon ki revele renmen nan enkonvèsyonèl nan Bondye, epi pou kisa?

IV. Pote benediksyon Seyè a (Jeremi 3:14b-19)

Toujou tounen vin jwenn Bondye, repanti, te pote benediksyon pou pèp Izrayèl la. Bondye te pwomèt pèp li a sa nan lalwa (Levitik 26:3-12). Sòm 107, ki kòmanse senkyèm liv Sòm yo, pi byen rezime konsèp sa a.

Lè nou di ke repantans lan te pote benediksyon Bondye sou pèp li a, se paske tèks biblik la montre nou li konsa. Ki benediksyon sa yo te ye?

A. Bondye li menm t ap mennen fidèl yo kèlkeswa kote yo te ye epi mennen yo nan Siyon an (Jeremi 3:14b). Dapre NDBI-Vila-Escuaín, “Siyon an se te youn nan ti mòn ki te sou kote vil Jerizalèm leve... Se la li te pote Bwat Kontra a. Depi lè sa a, yo te konsidere mòn lan sen (2 Sam. 6:10-12). Apre rekonstriksyon tanp lan, non sa a te vin deziyen tanp lan” (Vila, Samyèl ak Escuaín, Jak. Nouvo Diksyonè Biblik Ilistre. Espay: Editoryal CLIE, nan ane 1985, p.1096).

Sa tèks la te vle di se ke li t ap retounen antanke nasyon ini e anba rèy kay David la, pou l adore Bondye nan Siyon an, kote tanp sen an te plase a. Bondye pral rasanble fidèl yo nan legliz la tou epi prezante yo nan Siyon ki nan syèl la.

B. Bondye t ap ba yo vrè lidè ki ta gide yo avèk konesans ak sajès (Jeremi 3:15). Depi lè wayòm nò a te leve, dirijan yo (pastè) te alyene pèp Bondye a e yo te transgrede kont li (1 Wa 12:28-30, 15:25-26,33-34, 16:18 -19,23, 25). Bondye t ap pwomèt pèp Izrayèl la si yo repanti; Li ta ba yo lidè dapre pwòp kè yo, ki pa ta dwe prevaricators. Sa a se te yon alizyon klè sou wa David, yon gadò mouton pa pwofesyon (1 Samyèl 16:11-13); e dapre Bondye li menm, yon nonm dapre pwòp kè l (1 Samyèl 13:14; Travay 13:22). Bondye toujou ap rele pastè ak dirijan pou gide pèp la ak lanmou.

C. Bondye t ap fè pèp la grandi epi Jerizalèm t ap sant nasyon yo (Jeremi 3:16-18) “Epi sa pral rive, lè w ap miltipliye e w ap grandi...” (v.16). “Lè sa a, yo pral rele Jerizalèm: “Twòn Seyè a, tout nasyon yo pral vin jwenn li...” (Jeremi 3:17). Ti nasyon sa a t’ap gen pou l vin tounen twòn Bondye epi tou se sant pou tout nasyon yo. Bondye kontinye jenere kwasans nan mitan legliz li jodi a, epi li fè nou tounen limyè mond lan.

D. Bondye t ap pote inite ant de wayòm yo pou yo ta tounen youn ankò (Jeremi 3:18-19). Vèsè 18 la anonse klèman ke divizyon fwontyè yo ki te kreye ant de wayòm yo ta disparèt; pou Bondye, yo ta fè yon sèl nasyon; ak pi bon an nan tout, yo t ap okipe peyi Bondye te pwomèt ebre yo (Egzòd 3:8,17; Detewonòm 11:9).

Jeremi 3:19 di: “Seyè a te di ankò: -Jan m’ ta renmen asepte ou pou pitit mwen! Mwen ta ba ou yon peyi ki plen bèl bagay, peyi ki pi bèl pase tout lòt peyi sou latè, peyi ki t’ap rele ou pa ou. Mwen t’ap di nan kè m’ yo pral rele m’ papa. Yo p’ap janm vire do ban mwen ankò!” Ki jan yo ta ka fè pati benediksyon sa a? Nan kesyon diskou sa a Bondye te poze tèt li, li te mete repons lan. Tout bagay te nan pwent dwèt li; yo jis te oblije rele l “Papa’mwen”, epi pi wo a tout bagay, pa kite Bondye yo. Yon jou, sa pral rive kote ke legliz la tou: L’ap rasanble nou nan tout tribi ak nasyon; epi pou tout tan n ap fè yon sèl nan adorasyon devan Seyè a.

Kesyon:

- Lis kèk nan benediksyon ke Bondye te pwomèt li t’ap bay pèp li a.
- Kijan benediksyon repantans nan lavi nou ye jodi a?

Konklizyon

Pasaj Jeremi sa a pa sèlman montre nou kondisyon pèp Bondye a; men tou li se yon apèl pou ke moun tounen vin jwenn Bondye, kote li enplisitman montre nou ki etap vrè repantans lan adopte epi ki benediksyon li ta pote nan pèp Bondye a si yo retounen vin jwenn Bondye ak tout kè yo.

Jouskaske li kraze

Josué Villatoro (Meksik)

Pasaj bibliik etid la: Jeremi 14:1-9, 13-16, 20-22

Pasaj bibliik etid la: “Seyè, nou rekonèt nou antò. Nou rekonèt zansèt nou yo te fè sa ki mal. Wi, nou tout nou antò devan ou.” Jeremi 14:20.

Objektif leson an: Konnen kondisyon peche pèp Jida a pandan ministè pwofetik Jeremi an; konprann konsekans peche sa a te pote pou tout nasyon an; epi pran konsyans de danje ki genyen nan viv nan peche nan tan kounye a.

Entwodiksyon

Nan peyi Meksik, tankou nan pifò peyi Amerik Latin nan, nou gen anpil pawòl ki popilè. Youn nan sa plis popilè a se youn ki di: “Kwa a antre nan dlo a tèlman li kase”; epi li eksprime ke, lè yon moun repete yon atitid sou yo epi ankò, lè a ap vini lè konsekans yo pral inevitableman rive atravè yo.

Malgre ke li ka sanble etranj, e menm lojik, pawòl sa a vrè anpil. Anpil moun fè aksyon danjere ki mal tèt yo ak moun ki bò kote yo; epi, malgre yo tande avètisman yo, yo kontinye fè yo, jiskaske konsekans aksyon yo parèt, epi yo menm, prèske tout tan, destriktif. Sepandan, nou pa ka jwenn sèlman ka ki onore pawòl sa a nan vwazen nou, zanmi, oswa menm tèt nou; men, nou kapab gade nan Bib la epi jwenn atitid menm jan an nan istwa pèp Izrayèl la tou.

Izrayèl, pèp Bondye chwazi a, objè bèl pouwa li a ak temwen ki pi pre fidelite li a, se te, nan istwa li, youn ki te toujou ap meprize Bondye, ki te vire do l ba li, ki te inyore pawòl li yo e ki te konsyan ke Li te rejte lanmou li. Bondye li menm te byen fè konnen pèp sa a te fè tèt di, ensousyan, rebèl, ak kou rèd (Egzòd 32:9, 33:3; Detewonòm 9:6; 2 Kwonik 30:8).

Yon revizyon istorik rapid pral pèmèt nou konprann eta espirityèl pèp la nan youn nan moman ki pi kritik nan istwa yo, ki te youn ti tan anvan tris ane 586 AK, nan vil Jerizalèm, ak wayòm Jida a li menm. (nan sid), te tonbe anba men wa Nèbikadneza, wa peyi Babilòn, epi youn tan depòtasyon douloure ak imilyan te kòmanse pou pèp Bondye renmen an.

Yon apèsi istorik pral pèmèt nou wè ke, apre Jozyas, te vin gen wa ki te fè sa ki mal devan Bondye.

Se konsa, Joakaz te gouvènen pandan twa mwa (2 Wa 23:31-32); ak Jojakim, ki te dirije onzan (2 Wa 23:36-37); ak Jojakin, ki te dirije twa mwa (2 Wa 24:8-9); ak Sedesyas, ki te dirije onzan (2 Wa 24:18-19). Sou tout wa sa yo, yo di menm bagay la: yo te fè sa ki pa fè Seyè a plezi; epi, kòm reprezantan pèp la, desizyon yo ak aksyon yo te tou sa yo nan tout nasyon an. Se konsa, sa yo te ane nan dezobeyisans konstan ak repete bay Bondye, nan ale dèyè fo bondye, nan fè zak lawont (2 Wa 24:3-4). Senpleman di, se te yon epòk kote pèp Bondye a te viv nan yon kondisyon plen peche. Epi peche a gen konsekans.

I. Konsekans fizik yo (Jeremi 14:1-6)

Chapit 14 Jeremi an kòmanse ak deskripsyon yon imaj ki dezole. Diferan tradiksyon bibliik (RVR60, RVC, NVE99) pral sèvi ak atik defini “la” pou defini tan sechrès ki frape Jida a; ki fè nou dedwi ke li te youn tan trè sèk, e ke li ta sonje pou youn tan ki byen long. Malgre ke pa gen okenn sous istorik ki konfime sezon sèk sa a; li trè pwobab ke li te fèt pandan rèy Jojakin (ant 609 ak 597 AK), e ke li te aktyèlman devaste aktivite ekonomik Jerizalèm ak vwazinaj li yo.

Kidonk, sis premye vèsè nan chapit n ap etidye a prezante nou yon panorama ki byen tris. Pandan ke youn sechrès pa janm bon; pou espas jeyografik kote pwofesi sa a te fèt la, li te vin pi mal toujou, paske Palestin se youn dezè ki cho, e lefèt ke lapli pa tonbe pou youn tan ki long ka mennen nan youn katastwòf nan pwopòsyon sezon, kòm an reyalyte li te rive. Deskripsyon yo nan pasaj la tèlman tris ke menm vèsè 5 mansyone ke menm bèt kite pitit yo mouri; paske pa t ‘gen anyen yo te ka manje.

Ki sa ki te lakòz sechrès sa a? Se te yon konsekans peche konstan pèp la, ak mank de atansyon sou avètisman Senyè a te bay atravè pwofèt Jeremi an. Si nou pran yon gade nan chapit anvan yo; nou pral jwenn kote ke nan plizyè okazyon, ke Bondye te fè apèl avètisman bay pèp li a, avètisman sou konsekans move fason yoo t'ap viv la (Jeremi 2:11-13, 3:12-13, 4:5-12, 7:32). - 34, 11:11-13). Men tou, nou pral byen jwenn ankò e ankò ke pèp la vire do yo bay Bondye, epi yo fèmen zòrèy yo pandan ke yo te pran pòz soud yo lè Bondye t'ap rale zòrèy yo a (Jeremi 2:30, 3:8-11, 5:7-11, 23-31, 7:18 - 20, 11:9-10).

Kidonk, mennen yon lavi byen lwen Bondye, nan rebelyon kont enstriksyon li yo, ak nan abitud peche konstan, te pote konsekans dezaz.

Yon premye konklizyon ke nou ka rive jwenn se ke peche a, kit se pèsònèl oswa sosyal, byenke li se yon eta espirityèl, li gen konsekans fizik ki evidan tou pou demontre nan lavi moun k ap viv nan yon kondisyon pechrès. Nan ka peyi Jida a menm, sechrès la te lakòz lanmò bèt yo, pèt rekòt yo, tè a fann, disparisyon pi ki gen plizyè syèk e, petèt, maladi ak lanmò anpil moun.

Nan ka pa nou an, nou dwe konnen ke peche a pa sèlman distanse nou espirityèlman ak Bondye; men tou, li pote konsekans fizik ak evidan nan lavi nou, ki manifeste isit la ak kounye a. Dapre Francis Schaeffer, peche a lakòz diferan separasyon nan lavi nou:

1. "Premyèman, nou gen gwo separasyon, separasyon ant Bondye ak lèzòm". "Lòm pa gen kominyon li ta dwe genyen ak Bondye ankò".

2. "Dezyèmman gwo separasyon lèzòm se separasyon ak tèt li. Moun nan pè. "Li gen pwoblèm sikolojik".

3. "Twayèmman nan gwo separasyon yo se moun ki separe ak moun. Sa a se separasyon sosyolojik".

4. "Katriyèmman separasyon an se separasyon moun nan lanati epi lanati soti nan li" (Schaeffer, Francis. Jenèz nan tan ak espas. Espay: edisyon evanjelik Ewopeyen an, nan ane 1974, pp.100-103).

Kidonk, peche a se yon bagay ki trè danjere. Pèp Jida a te soufri sechrès, grangou, lanmò ak destriksyon akòz peche yo. Nou menm, jodi a, nou ka soufri relasyon nou ki kraze ak Bondye ki bay sans nan tout egzistans nou, epi ki pèmèt nou anpè ak tèt nou, ak kanmarad nou yo ak ak anviwònman nou

an. Peche touye; Bib la fè nou sonje konsekans li se lanmò (Women 6:23a). Epi sa a se pa sèlman lanmò espirityèl, oswa lanmò etènèl apre pasaj nou sou tè a; men se yon lanmò ki kòmanse isit la e kounye a. Peche touye relasyon nou ak Bondye; li touye relasyon nou ak moun nou renmen yo; li touye potansyèl nou, lavi nou, avni nou; touye plan pafè Bondye te fè pou nou an; epi li touye kapasite nou pou nou viv nan sentete, ki se lavi nan tout kapasite nou genyen.

Kesyon:

- Otè Francis Schaeffer pale sou kat kalite separasyon ke peche a kapab koze. Èske ou ta ka dekri nenpòt nan yo ak yon egzanp nan pwòp lavi ou? Pataje.
- Èske kèk lè nan tan pase ou, ou te fè eksperyans konsekans fizik akòz de peche? Dekri li.

II. Fo konfyans (Jeremi 14:13-15)

Yon dezyèm konsekans peche a se fo konfyans moun ka bati; swa nan depoze li nan objè, oswa nan koute lòt vwa epi se pa nan vwa Bondye a. Nan ka Jida a, tou de eleman yo te rive vre.

Nan sans sa a, li bon pou sonje ke nan vil Jerizalèm, kapital wayòm Jida a (sid), te toujou genyen tanp Salomon te bati pou Seyè a: yon travay majestyè, ki fèt ak anpil atansyon, sipèvize detay pa detay, e sa a te reprezante grandè, pouvwa ak sentete Bondye. Lefèt ke tanp Senyè a te nan mitan vil yo a, e ke li te karakteristik achitekti Jerizalèm, te fè moun ki rete an sekirite, kalm, gen konfyans ke Bondye pa t ap fè yo anyen. Li pa t 'kapab fè pitit li yo byenneme mal; Li pa t 'kapab kite lavil kote tanp li te kanpe a yo te detwi. Pwofèt Jeremi te menm refè yon fraz moun ki rete Jerizalèm yo te toujou repete pou ankouraje tèt yo: "Sa a se tanp Seyè a, tanp Seyè a, tanp Seyè a" (Jeremi 7:4). Sepandan, Bondye fè pèp li a sonje ke nan tan lontan, li te detwi yon vil akòz mechanste moun ki abite yo; menmsi li te konsakre tou pou envoke non l (Jeremi 7:12-15; gade tou l Samyèl 4:1-11).

Yon lòt bò, te gen kèk "pwofèt" nan mitan pèp la ki te anonse ke tout bagay t ap anfòm; ki te bay pèp la pawòl espwa; ki te pwomèt ke "yo p ap rankontre ak epe a, ni grangou, men w ap ba yo lapè ki dire lontan nan kote sa a" (Jeremi 14:13b VJ).

Pèp la te renmen koute “pwofèt” sa yo e non Jeremi; moun ki rete Jerizalèm yo te kontan tandè sa yo te vle a, men se pa vrè Pawòl Bondye a atravè pwofèt li a. Sa a se yon karakteristik danjere peche a: li fè nou avèg nan pwòp erè nou an. Malgre nou resevwa avètisman, mesaj ak reprimand, nou panse ke sa nou fè a pa mal pase sa; paske peche a fè kè nou fè tèt di, li fè nou panse ke aksyon nou yo pa mal, epi li bouche je nou, li fè nou pa ka wè sa ki mal nou an.

De danje sa yo prezan nan nou jodi a tou. Premye a tout, li posib ke anpil nan n ou menm k ap viv yon vi peche, nou panse ke p ap gen okenn konsekans negatif. Paske fanmi nou se kretyen, paske manman lapriyè pou mwen, paske Bondye bon, paske mwen se pitit entèl; men Bib la fè nou konnen sa pa konsa. Peche konstan ak repete a gen konsekans li, kèlkeswa sa oswa ki moun nou ye a.

Dezyèmman, jodi a gen yon abondans mouvman ki pretann yo kretyen; men ki pa pwoklame mesaj biblika la, men pito motivasyon sikolojik, ki gen dirijan yo plis motivatè pase predikatè, epi ki di asistan yo sa yo vle tandè, epi se pa sa Bondye vle yo konnen an. Mouvman ki envite ou dekouvri ke “ou se yon chanpyon, ke ou goumen pou rèv ou, ke ou oze rèv”; sepandan, yo pa janm mansyone egzijans sentete a, konsekrasyon ak renonse ke lavi kretyen an mande a. Se pou nou pran prekosyon ak mouvman sa yo; li ta trè malere si nou menm, oswa legliz nou an te afekte pa yo menm.

Kesyon:

- Menm jan pèp la te kwè yo te an sekirite paske yo te gen tanp Bondye a nan mitan yo; Èske w te janm panse Bondye pral pwoteje w kont kèk peche akòz merit yon lòt moun? Fè kòmantè.
- Èske w konnen nenpòt mouvman oswa sèk ki pa pale sou peche, epi ki pale sèlman sou sa moun vle tandè? Ki opinyon w sou sa?

III. Dènnye rekou (Jeremi 14:7-9,20-22)

Vèsè nan Jeremi 14:9-12, 19-22 la montre nou yon gwo kri moun yo nan pye Bondye yo. Premye a te vini jis apre deskripsyon gwo sechrès la; ak dezyèm lan, apre Pawòl Senyè a, kote li te mansyone pinisyon ki t ap tann pèp li a pou peche yo. Kidonk, tou de pasaj yo chaje ak doulè, plenn, eksplikasyon bay Bondye, mande pitye, ak sipliye pou yon nouvo opòtinite. Nou jwenn nan tou de fraksyon kèk fraz ki defann

mizèrikòd Bondye: pèp la mande pou yo sove pa pou tèt yo, men pou renmen pwòp non yo (w.7, 21); pèp la te rekonèt yo te peche kont Bondye (w.7, 20); epi prezans la te rekonèt konstan ak alyans Bondye ak pèp la (w.9, 21).

Li ta gen espwa si pasaj la fini ak restorasyon Bondye a, padon pou peche pèp la, ak yon rekòmanse nan lavi. Li ta menm bèl si lapli a parèt. Men se pa t konsa. Anplis de sa, chapit 15, ki se menm inite literè ak chapit 14 la, pral montre nou yon Bondye ki vrèman fache ak pèp li a e ki deside pini yo nan yon fason egzantplè; e ke li pa pral koute oswa koute okenn defans, menm si li te soti nan moun tankou Moyiz oswa Samyèl (Jeremi 15:1).

Èske sa vle di Bondye se move? Non. Men, sa vle di ke li jis, e ke chak peche gen yon konsekans. Paske byenke pasaj la montre nou kijan pèp la te kriye, te devwale nanm yo, yo te rele epi yo te chèche padon Bondye; pa gen okenn prèv ki montre te gen vrè repantans, yon chanjman nan lavi ak mantalite, yon demonstrasyon reyèl nan transfòmasyon ak vle viv nan sentete. Lè nou twouve nou koule nan peche, sou bò gwo twou san fon an, se jiska lè sa a nou sonje Bondye, nou rele nan pye li, nou envoke non li, nou mande mizèrikòd li. Men, sof si gen yon vrè repantans sou pati nou, yon chanjman otantik nan lavi; Bondye pap padone nou ni gen pitye pou nou. Kriye ak kriye dwe akonpaye pa efò pou chanje ak rechèch pou yon lavi sen atravè Jezi ki se Kris la.

Kesyon:

- Èske w sonje yon tan lè w te rele Bondye nan dezespwa? Ki kondisyon ou te ye nan epòk sa a?
- Ki diferans ki genyen ant repantans otantik, ak yon repantans ki jis nan bouch?

Konklizyon

Peche a se yon bagay ki danjere anpil. Peche repete a se yon bagay ki pote dezaz. Konsekans yo nan yon lavi ki plen ak peche yo imans: yo lakòz lanmò, destriksyon ak dezolasyon pandan tout lavi nou. Pa gen okenn pwen nan fè konfyans nan aspè ekstèn, oswa eseye pretann ke pa gen okenn peche nan lavi nou, lè an reyalyte gen. Sèl bagay ki ka sove nou anba peche se yon rann tèt nèt bay Bondye; yon rèl konstan pou mizèrikòd diven, akonpaye pa yon eta de repantans ki vrè ak yon chanjman otantik nan lavi.

Kondisyon benediksyon an

Daniel Pesado (Etazini)

Pasaj bibliik etid la: Jeremi 15:19-21

Pasaj bibliik etid la: “.Men sa Seyè a reponn mwen: -Si ou tounen vin jwenn mwen, m’ap resevwa ou, w’a kanpe devan m’ ankò pou ou sèvi m’. Si ou sispann pale anlè pou se bon pawòl k’ap soti nan bouch ou ase, m’a fè ou pale pou mwen ankò. Lè sa a, se pèp la ki va tounen vin jwenn ou. Ou p’ap bezwen al dèyè yo” Jeremi 15 :19.

Objektif leson an: Konprann enpòtans lafwa ak benediksyon pou akonplisman pwomès Bondye yo.

Entwodiksyon

Jeremi te gen youn nan travay ki pi komen e ki pi difisil pami moun ki te menm sistèm avèk li yo: avèti, egzòte epi fè apèl yon lòt fwa ankò pou moun te tounen vin jwenn Bondye. Si nou ajoute nan defi sa a, byenke li te fèt nan yon fanmi relijye, li te jèn ak entwospektif; nou ka konprann pou kisa anpil moun te mal konprann atitid li kòm yon pwofèt (Gray, Paul. Kòmantè Bibliik Beacon, vol. IV. Etazini: KPN, nan ane 1969, p.305).

Men, pwofèt sa a ki te sèvi ak kèk nan wa Izrayèl yo ki pi idolat ak mechan, te rive fè mesaj li a depase e li te genyen yon enpòtans etranj pou nou.

Youn nan rezon ki fè validite li se kontèks sosyal ak politik kote n ap viv la. Men leson sa a pral konsantre sou yon lòt aspè ki revele enpòtans li: eta timidite ak enpwisans legliz nan epòk nou an te soufri.

Pou kisa mesaj pwofèt sa a mal konprann konsa, meprize ak pèsekite nan enterè espesyal pou legliz la jodi a?

Si nou ka konprann sou kisa Jeremi te konte pou l te pwofetize, n ap konprann validite mesaj li a pandan anviwon 2 600 ane epi n ap kapab yon lòt fwa ankò enpòtan nan prezans nou ki trè konfli.

I. Konkrè a: dekrè yo

Jeremi te santi anvi pou l reziste anba lespri epòk li a; epi, sa ki pi enpòtan toujou, denonse ak avèti ke akòz peche dominan an, jijman Bondye te pandye sou nasyon an.

Li te kòmanse deklare devan Bondye: “Nou jwenn pawòl ou yo, e mwen manje yo; e pawòl ou te fè m kontan...” (Jeremi 15:16). Pran plezi sa a nan Pawòl Bondye a se te yon abitud kiltive nan kay la. Li posib pou Jeremi te aprann li ak ekri epi vèsè ki kle sa yo te enprime pou pèp Bondye a. Yo asire ke gen youn avni nan espwa pou yon nasyon

oprime pa lènmi ekstèn ak avègman espiyèl ak britalite kèk nan lidè li yo (pwofetize sou rèy Jekonya ak Sedesyas).

Paran l yo dwe te ede l memorize kèk pati enpòtan nan Ekriti yo, tankou sa a: “Aprè sa, Moyiz di pèp la: -Koulye a, nou menm pèp Izrayèl, se pou nou kenbe tout lòd ak tout prensip mwen te moutre nou yo. Se pou nou mache dapre lòd sa yo pou nou ka viv, pou nou ka antre nan peyi Seyè a, Bondye zansèt nou yo, ap ban nou an.” (Detewonòm 4:1).

Jeremi pa sèlman memorize; men li te konprann tou mesaj ki genyen nan dekrè ak lwa Pawòl Bondye a. Konpreyansyon sa a sou mesaj Bondye a te mennen pwofèt la nan yon lit espiyèl entans: plizyè pasaj demontre gwo lapenn, gwo doulè sou kondisyon Jerizalèm (Jeremi 8:21-9:1, 12:1-3, 15:10). Yon bagay ki ta dwe ankouraje nou pèsevere nan aprantisaj nou ak lit nou, se pou nou sonje batay pwofèt la, lè li wè pèp Izrayèl la te meprize dekrè ak lwa Bondye te bay yo, pa t sèlman yon lit entans; men tou pwolonje sou tan. Ki sa ki te soutni pwofèt la pandan yo te bat li (Jeremi 20:1-4), oswa yo te mete l nan prizon (Jeremi 37:15), oswa yo te jete l nan yon sitèn (Jeremi 38:6-13)? Lè w fin “manje” Pawòl Bondye a, li te disène kontni l, li te konprann konkrè oswa kle pou chak Izrayelit ak pou nasyon an antye se te retounen nan dekrè Jewova yo.

Se nan aksepte Pawòl Bondye a kòm yon règ nan lavi, kote sajès la ak pouvwa kenbe tèt li nan moman difikilte ekstrèm.

Ki jan legliz nan epòk nou an abitye ak kontni Pawòl Bondye a? Anplis ke yo te kapab memorize kèk vèsè remakab, nan ki pwen kreyen epòk la konprann siyifikasyon pwofon Pawòl la? Konbyen ou konprann enplikasyon li yo pou lavi chak jou ou ak pou pèp Bondye a? Annou pa bliye ke si nou pretann remakab ak itil pou Bondye; sekrè a se retounen nan dekrè li oswa Pawòl li.

Kesyon:

- Nan ki pwen konesans Pawòl la nesèsè pou nou menm? Nan ki pwen konpreyansyon sa a afekte lavi nou ak responsablite kretyèn nan jounen jodi a?
- Ki jan ou fè diferans lekti ak memorize Pawòl Bondye a ak konprann li an reyalyte?

II. Kondisyon benediksyon an

Yon lòt nan gwo leson nou ka aprann nan men Jeremi se ke Bondye fè e kenbe pwomès li yo. Men, chak pwomès Bondye gen yon kondisyon anvan; anpil fwa, nan yon fason trè klè ak eksplisit, lòt moun, nan yon fason ki vwale oswa enplisite, men toujou prezan.

A. Sitiyasyon an ekstrèm

Jeremi te santi l akable pa severite mesaj la pou pèp Izrayèl la ak sò ki te menase pèp sa a ki pa t koute Bondye. Kondisyon pwofèt la se te youn nan fatig, annwi, mank de atraksyon nan orizon ministeryèl ak pèsònèl li, izolasyon sosyal akòz rejè prèske pèmanan ak eksklizif li nan pèp la kòm yon mesaj Bondye (Jeremi 20:7).

Kèk vèsè anvan sa yo ki se baz pou leson sa a, Jeremi te adrese Bondye kòm yon reklamasyon: "... sonje ... vizite m', epi tire revanj mwen ..." (Jeremi 15:15a); epi li te fè referans ak tretman li te resevwa nan men Bondye, e li te pale de "kolè [li] pwolonje" (Jeremi 15:15b) ak "Pou kisa doulè m te pèmanan, e blesi san espwa mwen an pa t admèt geri?" (Jeremi 15:18a).

San dout, kondisyon pwofèt la te youn gwo dekourajman, fatig, espiyèlman ak siman fizikman, ak youn tan pwolonje nan mank espwa kòm li te wè ki jan tan eprèv l te pwolonje e pi mal toujou, Bondye te sanble absan pou li.

Pwofèt Eli te nan menm sitiyasyon an. Apre li fin bat pwofèt Baal yo nan yon konkou, li kouri akòz de lapèrèz li te santi epi li rele nan pye Bondye: "Eli reponn: -Seyè, Bondye ki gen tout pouvwa, mwen renmen ou anpil, mwen pa ka wè sa pèp Izrayèl la ap fè ou la. Li pa kenbe kontra li te pase avè ou la, li kraze lotèl ou yo, li touye tout pwofèt ou yo. Se mwen menm sèl ki rete. Men y'ap chache touye m!" (1 Wa 19:10 VJ).

B. Kontradiksyon ki klè a

Konbyen fwa nou santi nou nan kondisyon ki egal oswa menm pi mal pase sa pwofèt Jeremi te dekri a? Dezespwa souvan devlope gwo diferans nan nou: sou youn bò, nou mande soulajman, èd, liberasyon jan Jeremi te fè a; e an

menm tan nou plenyen. Akòz sa atitud, nou kòmanse rann Bondye responsab pou sityasyon nou akòz li pa pran swen nou ak ede nou lè nou nan moman eprèv ki dire anpil tan.

San dout, anbivalans santiman nou yo, kontras sa yo ki make nan kè nou, se rezilta enkapasite nou pou n konprann dimansyon menmen nan sa Bondye ap fè; pou rezon sa a, nou pa ka kolabore ak volonte ou.

C. Pwomès yo toujou valab

Jezi se Pawòl la (Jan 1:1) epi Pawòl la se Bondye. Li pale epi bagay yo rive. Bondye te voye Pitit li a, Pawòl vivan an; e konsa li te demontre pwomès li yo reyalyze. Ekriyen Lèt Ebre yo te di: "Ann kenbe espwa nou fè konnen, paske moun ki te fè pwomès la fidèl" (Ebre 10:23).

Moun ki te dedye tèt yo pou lis pwomès ki nan Bib la asire nou ke gen plis pase 3,500. Pou kisa moun ki te ekri lèt sa a te mansyone pi wo a te itilize sengilye a lè l t ap pale de "espwa a" ak "pwomès la"? Etidye pwomès Bondye yo montre ke yo tout montre yo oswa yo fè pati youn gwo pwomès ki enklizif.

Gran pwomès sa a se prezante pa Bondye nan Bib la nan diferan pèspektiv. Pa egzanp:

- Pa janm detwi mòtèl ankò ak youn inondasyon (Jenèz 9:13-15).
- Beni epi bay Abraram anpil pitit pitit (Jenèz 15:5).
- Libere pèp Izrayèl la anba esklavaj (Egzòd 6:6-7).
- Leve youn Sovè pou pèp li a (Ezayi 9:1-7; Jeremi 33:14-16).
- Padone anvan ou konfese peche (1 Jan 1:9).
- Voye Sentespri a (Jan 14:15-17).
- Bay lapè li (Jan 16:33) ak anpil lòt bagay ankò.

Men, tout pwomès Bondye yo konekte nan youn fason oswa youn lòt; epi yo tout reyini ansanm pou akonpli youn gwo pwomès pa yo.

Pami tout pwomès yo, youn ki petèt anglobe tout sa Bondye fè yo, se youn nan ki li pwomèt "retablisman tout bagay" (Travay 3:21); restorasyon posib sèlman grasa Jezikri (Revelasyon 22:1-5). Sa a se youn pwomès ke Bondye pran angajman pou konplete sa ki te objektif orijinal li: youn kreyasyon kote èt imen ta gen plen kominyon ak li epi jwi tout sa li ofri nou nan renmen.

Pou rezon sa a, nou dwe konnen Bondye ak Pawòl li a.

D. Kondisyon endispansab la

Lè Bondye fè pak ak lèzòm, li fè yo nan “bon lafwa”; sa vle di, li ofri opòtinite pou antre nan yon akò kote li angaje li konplètman konfòme li ak sa ki te etabli. Men, menm jan an tou, Bondye atann pou pèp li a fè pati yo. Senyè a kwè n ap fè pati pa nou; Li atann pou nou respekte kondisyon pou nou obeyi konsèy li yo ak enstriksyon l yo pou nou benefisye tout bagay ki tabli nan akò sa a.

Kondisyon endispansab pou wè pwomès li a rive vre mande yon obeyisans total ki sèlman soti nan lafwa absoliman moun ki fè yo. Se pa sèlman pou kwè nan Bondye ankò; se sou yon bagay ki pi desizif: kwè nan li.

Kesyon:

- Benediksyon Bondye a mande sèten kondisyon nan men nou, ki jan ou aplike li nan lavi ou antanke kretyen?
- Ki jan w t ap esplikè diferans ki genyen ant ‘kwè nan Bondye’ ak ‘kwè Bondye’?

III. Fwi obeyisans lan

Akonpli pati nou nan akò a se menm bagay ak ranpli kondisyon Bondye etabli yo. Li etabli kondisyon li yo e li toujou akonpli pati li nan akò a, nou dwe ranpli pa nou an.

A. “...Si w retounen, m ap refè w...” (Jeremi 15:19a)

Lòt vèsyon bibliik la pèmèt yon pi bon konpreyansyon sou kondisyon an; ak benefis Jeremi te jwenn: “Si w chanje epi retounen vin jwenn mwèn, m ap retabli w epi w ap devan mwèn” (VJ), epi “Si w retounen vin jwenn mwèn, m ap retabli w pou w ka kontinye sèvi m” (VJ). Vèsyon sa yo nan Bib la montre akèl Bondye pa t ap tann “yon nouvo nesans” nan men pwofèt la; men yon chanjman nan relasyon li deja egziste ak Li. Yo te akize pwofèt la paske li pa gen lafwa nan sa Bondye t ap fè a; Kidonk, li te oblije mete konfyans absoliman nan Bondye, nan Pawòl li a ak nan plan li yon lòt fwa ankò. Epi Bondye ajoute: “epi w ap devan mwèn”; sa vle di, “ou pral kontinye itil mwèn,” “Mwèn pral kontinye sèvi ak ou pou objektif mwèn”.

B. “...si w chwazi sa ki gen valè nan mitan vye bagay, w ap tankou bouch mwèn...” (Jeremi 15:19).

Yon pwofèt se yon moun ki pale nan plas yon lòt; se bouch moun ki voye mesaj la. Se poutèt sa, isit la yo te mande Jeremi yon lòt aspè fondamantal: mesaj li a te dwe pi, menm jan li te resevwa l nan men Bondye a. Plent pwofèt la ak pesimis te mare ak mesaj la; Pou rezon sa a,

li te oblije “chwazi” “mo yo meprize” (VJ). Pwomès la te yon gwo grandè: nonsèlman w ap pale pou mwèn, men, Bondye te di: “W ap tankou bouch mwèn”.

C. “...Kite yo tounen vin jwenn ou...” (Jeremi 15:19)

Sa a te pwobableman youn nan pi gwo defi pou Jeremi e se pou kretyen jodi a yo tou. Pwofèt la pa t oblije adapte l ak sitiyasyon ki te antoure l la. Ni li ta dwe adapte mesaj la ak revandikasyon sosyete kote l te viv la. Mesaj oswa Pawòl Bondye a pa pèmèt chanjman; Si nou pèmèt yo, li pèdi efikasite pwofetik li, nan denonsyasyon transfòmasyon. Pou rezon sa a, Bondye te avèti Jeremi pou l pa adapte yo ak yo; men yo ba li, sa vle di mesaj li a atravè li.

D. “...yo pral goumen kont ou, men yo p’ap bat ou...” (Jeremi 15:19).

Pwomès sa a ap repete nan Bib la. Anpil moun te resevwa menm pawòl sekirite ak pwoteksyon sa a nan men Bondye. Atravè Pawòl li, “mwèn la avèk ou”, Bondye fè nou konnen ke pa genyen okenn moun k’ap kapab bat nou; ke mesaj li a pral pwoklame; epi, byenke gen moun ki reziste, plan li a ap rive reyalize tout bon vre.

Resevwa fo akizasyon, menm jan Jeremi te fè sa, se yon sij fidelite a yon mesaj ki, byenke douloure, yo bezwen pwoklame. Pou rezon sa a, pwofèt yo te konn mal konprann anpil fwa a te bezwen avèti ak korije; men an menm tan, konsòle ak ranfòse. Travay la te jis kòmanse. Li te oblije anonse pèp li a konsekans terib dezobeyisans yo, ki se rezilta kondisyon espirityèl yo.

Kesyon:

- Ki jan nou ka aplike enpak egzòtasyon ak pwomès sa yo nan responsablite sosyal kretyen nou an jounen jodi a?
- Ki lesou ou wete nan lesou jodi a?

Konklizyon

Malgre ke akonplisman pwofesi yo te pran yon ti tan; Bondye valide mesaj li a ansanm ak pwofèt li te chwazi a. Pa gen sekre, gen dekrè oswa responsablite yo asime. Pa gen benediksyon si nou pa respekte kondisyon pou nou rekonèt tout bon kado soti nan Bondye. Pa p gen okenn pwomès akonpli san lafwa nou ak obeyisans anvè moun ki fè pwomès sa yo.

Bondye te onore Pawòl li a, e jodi a Jeremi se yon egzantp lafwa ak obeyisans pou nou menm nan moman ki difisil anpil.

Siy potye a ak fig frans yo

Joel Castro (Espay)

Pasaj bibliik etid la: Jeremi 18:1-6, 19:1,10-11, 24:1-10

Pasaj bibliik etid la: “Men, Seyè, se ou ki papa nou! Se tè krich nou ye. Se ou menm k’ap ban nou fòm. Se ou menm ki te fè nou ak men ou.” Ezayi 64:8.

Objektif lesan an: Reyalize yon egzamen entwospektif ki koresponn ak pouvwa ak lanmou Bondye; konsa ou pral jwi benefis ki pap janm fini yo nan lavi a.

Entwodiksyon

Youn nan ansèyman ke mwen te resevwa atravè tèm Omiletik la, ki se atizay pou prepare etid bibliik ak prèch, se ke, si nou vle fè trezò espirityèl konprann nan kou ekspozisyon an; nou dwe toujou kòmanse nan sa ki koni, sa vle di, nan sa ke moun k’ap koute yo konnen byen, pou rive nan sa ke moun pa konnen ak espirityèl. Anpil predikatè Labib itilize menm dinamik pedagogik sa a. Kidonk, yo te itilize objè ki te byen koni pou aplike yon ansèyman ki, an premye lye, te enkonni. Jezi te sèvi sitou nan parabòl li yo bagay moun k ap koute l yo te konnen pou l montre yo ansèyman espirityèl yo pa t konnen tousenp.

Aprè pasaj etid nou yo, ki jan ou fè yon nasyon relijye konprann kondisyon espirityèl li a? Ann gade bagay Bondye te sèvi ak pwofèt Jeremi.

I. Potye a ak ajil la (Jeremi 18:1-6)

Potri a se youn nan pi ansyen atizana yo. Premye kote ke Bib la te pale sou veso ajil yo se te nan ekriti Moyiz yo (Levitik 6:28); e, pwobableman, Izrayelit yo te aprann li nan peyi Lejip. Bondye te itilize yon atelye potye kòm yon senbòl pou pote yon mesaj bay pèp jwif la.

“Lakay bòs k’ap fè krich la” (v.2), sa vle di kote ki favorab pou men potye a opere ak aji ak bon konprann li. Apèl Bondye a te fè Jeremi a te tankou yon lòd: “Leve, ale lakay bòs k’ap fè krich la”. Byenke kote jwif yo te pi renmen se tanp lan; li pa t di l: “Ale nan tanp lan”. Petèt, paske tanp lan jiska dat sa a te deja tonbe nan yon bèspirityèl nan relijyon sèlman. Bondye te di pwofèt la pou l ale kay potye a; depi la li ta montre li atizay espirityèl li nan transfòmasyon entèn. Nasyon Jwif la te bezwen nan ijans yon touche espesyal nan men Bondye an fas destriksyon apwoche akòz rebelyon li an.

Potye divan an vle pitit li yo rete nan prezans li pou yo ka pran fòm pa mwayen gras li. Se sèlman vrè adorasyon an ki pote transfòmasyon espirityèl. Nan Jan chapit 4,

Jezi antanke Kris late konvenk fanm Samariten an pou l abandone tradisyonalis li a, paske li te kwè kote li te ye a te pi enpòtan pou yon adorasyon transfòmasyon. Dapre vèsè 23 ak 24 nan chapit mansyone pi wo a, disip yo dwe adore l nan “lespri ak laverite”. Kote a pa ta dwe pi enpòtan pase atitud la, devouman ak abandon an. Relijyon se twonpri e li se yon bagay ki anven devan Bondye.

Pwofèt Jeremi pale nan Jeremi 18:3 epi li di konsa, “Mwen desann vre kay bòs k’ap fè krich yo. Mwen wè msye t’ap bay yon krich fòm nan tou a”. Wou a gen mekanis nan toujou ap vire sou yo. Sa a se lavi ki gen anpil monte ak desann, ak kè sere ak dezespwa; epi nan mitan eksperyans sa yo, Bondye vle opere ak gras transfòmasyon li a. Nan epòk sa a, nasyon Jwif la te enkyete konsènan menas ki te soti nan peyi Lasiri ak Babilòn; Jeremi t ap soufri tou paske li te fidèl ak apèl Bondye a. Senyè a te vle montre yo tout pouvwa kontwòl li kòm yon Bòs k’ap fè krich; si yo te soumèt ak volonte li an reyalite.

Petèt, nan moman sa a, w ap travèse yon pwoblèm ki kapab byen difisil pou ou menm, epi ou santi ke pa gen okenn solisyon; men pa bliye ke gras Bondye a ap opere sou volan an. Li vle montre w lanmou li si w pèmèt li travay ak gras li nan kè w; jis fè Bondye konfyans. Li sèvi ak diferan eksperyans pou èt imen renonse fyète yo ak kontwòl tèt yo. Pou rebèl yo ki vire do yo nan advèsite yo, li anseye ke chak jou se yon opòtinite pou yo tounen vin jwenn li repanti nan peche yo; epi li anseye pitit li yo ke malgre advèsite, Li gen kontwòl tout bagay nèt. Chak sityasyon, kèlkeswa jan li difisil, se yon opòtinite pou fè eksperyans rekonfò ak lanmou li. Li te pwomèt moun ki renmen l yo ke “tout bagay travay ansanm pou byen” (Women 8:28).

Ajil la nan men Bondye (Jeremi 18:4), sa vle di pouvwa ak pwovidans Bondye ak pèp li a. Èt imen an, nan kòmansman an, te fòme soti nan ajil glwa Bondye a; men moun sa a te tonbe nan peche. Kounye a, dezi bòs k’ap fè krich la se te renouvle nanm li, tankou ajil la ki nan men li.

Pwisans li efikas pou renouvle moun ki gen yon kè kontri ak imilye. Pi byen gade vèsè 4 sa a parafraze:

A. “Epi krich an ajil li t’ap fè a te gate nan men li”.

Sa a se gras Bondye k’ap repara kè a ki kontamine akòz de peche. Jwif yo pa t kapab espere pou yo libere anba destriksyon Babilòn yo si yo kontinye viv peche. Li te pi bon pou yo te detwi nan men moun ki fè yo a pase nan men lènmi yo. Menm lanmou sa a kontinye aji jiska prezan nan kè Jezi pou tout pechè yo; se sèlman nan men li ki gen renouvèlman ak reyabilitasyon. Sakrifis redanmsyon kwa a se pi gwo prèv lanmou Bondye (Women 5:5-8).

B. “...epi li tounen e li fè yon lòt veso...”

Si w revize chapit ki anvan chapit 18; Ou pral wè nan ki kondisyon espirityèl ke pèp Jida a te ye. Sa yo te pèdi tout sansiblite espirityèl yo; tèlman yo te twonpe pa relijyon yo. Avèk pawòl sa yo, Bondye envite yo pou yo remèt tèt yo nan men li pou ke yo kapab vin yon veso tounèf; sa vle di, yon chanjman total. Se sèl Bondye ki gen pouvwa pou fè yon bagay vin tounèf. Pòl te kwè nan pouvwa sa a lè li te di ke si nou nan Kris la; nou se nouvo kreyati (2 Korentyen 5:17).

C. “...jan li te panse ke li te pi bon pou fè li a”

Isit la nou wè pouvwa restorasyon potye a ap travay selon volonte li. Modèl veso a nan tèt potye a; kidonk, Bondye fè tout bagay dapre pwòp opinyon li. Bondye se Bondye ki sen, e li vle kè pèp li a sen (Levitik 11:44). Relijyon te akomode nasyon jwif la nan yon mekanis chita nan fè anpil rityèl, ki anile nan senserite ak onètete; pou rezon sa a, yo te bezwen travay Potye a an ijans, ki te fè ajil la dapre volonte li. Fè atansyon ak akomode yon Krisyanis ki baze sou dògm ak aparans relijye: “sa Bondye vle se sanktifikasyon nou ...” (1 Tesalonisyen 4:3). Gras a pwomès Sentespri a, jodi a Potye a travay nan kè, li fòme yo selon sentete li.

Jeremi 18:6 di: “Nou menm pèp Izrayèl, èske mwen pa gen dwa fè ak nou sa bòs la fè ak tè a? Nou nan men mwen menm jan tè a nan men bòs k’ap fè krich la, tandè!...” Nou konnen se Bondye ki gen tout pouvwa; men, tankou tout potye, Li bezwen ajil ki kapab modle nan objektif li, se sa ki, yon kè sansib ak enb epi ki genyen anpil lanmou tou. Malerezman, istwa jwif yo anseye nou ke anpil moun pa t renonse ego yo; yo te prefere mache dapre volonte yo, kidonk, destriksyon an te vin rive frape yo. Ajoute kòmantè Beacon: “Lèzòm lib pou reponn ak tretman Bondye. Si yo reponn pozitivman a touche siprèm Potye a, objektif li pou fòme yon veso jan li te planifye a ap rive tout bon vre. Si yo reponn yon fason ki negatif, travay Bondye a ap gate”

(Gray, C. P. Kòmantè Biblik Beacon, volim IV. Etazini: KPN, nan ane 1991, p.389).

Kesyon:

- Jodi a, ki jan relijyon defòme vrè adorasyon legliz la?
- Ki dènye eksperyans ou te fè, pa ki mwayen ke Bondye te oblije ba w fòm?

II. Krich ki kraze a (Jeremi 19:1,10-11)

Nasyon Jida a te gen opòtinite pou l regle kont li ak Bondye; men, yo te gaspiye li e yo te prefere viv nan peche yo ak nan relijyon yo sèlman.

Nan pasaj Jeremi sa a, pwofèt la te komisyone pou l achte yon krich nan men potye a (v.1a). Yon krich ki fèt ak ajil gen karakteristik ki yon fwa kraze li pa itil; ou pa ka kole moso yo ansanm. Kidonk, yon fen tris t ap tann nasyon jwif la. Jeremi rele chèf fanmi pèp la (lidè sivil) ak chèf fanmi prèt yo (lidè relijye) (v.1b). Li mennen yo nan fon an, li ba yo yon mesaj pwofetik ki soti nan Bondye lè li kraze pot ajil ki te devan yo (vv.10-11). Malerezman, apre kèk ane, pwofesi sa a te akonpli, yo te kase pa Babilonyen yo; yon fen ki ta diferan, si yo te koute konsèy Bondye a. Rebelyon, pi bonè oswa pita, gen konsekans mòtèl ak etènèl.

2 Timote 2:20 revele nou ke chak veso kapab pou yon bon objektif oswa pou yon move itilizasyon. Kòm yon enstriman Kris la, ki sa w ap bay li pou onore li?

Ki jan w ap itilize don w ak talan w? Yon veso Kris la dwe depotwa pouvwa li (2 Korentyen 4:7); epi li dwe gloriye Kreyatè li a. Chak veso ki pa sèvi pou sèvi ak Potter etènèl la, yon jou, oswa pito, nan jou jijman an, pral konplètman kraze; epi li p ap retabli ankò (Jeremi 19:11b).

Kesyon:

- Dapre ou menm, pou kisa krich la te kraze?
- Ki jan ou konsidere tèt ou kòm yon veso pou w fè lonè Bondye?

III. Bon ak move fig Frans (Jeremi 24:1-10)

Siy fig Frans yo tou se te yon siy pwofetik nan istwa nasyon jwif la. Bondye te montre pwofèt li a de panyen fig Frans: yon panyen ak bon fig Frans, men lòt panyen an se te fig Frans ki pouri yo ke okenn moun pa t’ap ka manje (vv.1-3).

Li enpresyonan ke de panyen fig Frans sa yo te mete devan tanp Seyè a (v.1). Figi yo isit la reprezante pèp la ki kanpe devan Bondye kòm yon ofrann; sepandan, li menm ki konnen entansyon tout kè, li fè Jeremi wè kèk fig Frans te renmen li epi te genyen anpil lòt ki pa t santi okenn lanmou anvè li, men yo tèlman pat bon, li pa t kapab sipòte yo.

Bondye te bay pwofèt li a entèpretasyon konsènan de panyen fig Frans yo ki te fè referans ak ni Jwif ke wa wa Nebikadnezà te pote ale nan peyi Babilòn yo, ni a Jwif ki te rete nan sa ki te toujou Jerizalèm yo. Soti nan vèsè 4 a 7, nou jwenn entèpretasyon bon fig Frans yo. Sa yo, byenke yo te egzile nan peyi Babilòn, yo pa te pran yo paske yo te move moun jan moun ki te rete Jerizalèm yo te fè kòmantè a; pito Bondye te pèmèt yo chase yo oswa mennen yo nan "peyi Kalde yo, pou byen" (v.5). Isit la nou aprann ke, malgre advèsite, Bondye te toujou asire li gen kontwòl tout bagay vre. Li gen pouvwa pou transfòme soufrans ou an viktwà. Remake ki jan Bondye montre lanmou li ak sousi pou pitit li yo lè l pale an premye moun: "M'ap toujou voye je sou yo, m'ap mennen yo tounen nan peyi sa a. M'ap fè yo grandi, mwen p'ap kraze yo. M'ap plante yo, mwen p'ap derasinen yo ankò. M'ap ba yo konprann pou yo sa konnen se mwen menm ki Seyè a. Lè sa a, y'a yon pèp pou mwen, mwen menm m'a Bondye yo, paske y'ap tounen vin jwenn mwen ak tout kè yo." (vv.6-7). Ekspresyon sa yo se te yon benediksyon ak yon gwo richès espirityèl pou Jwif ki te ann egzil sa yo. Nou wè yon egzant benediksyon sa yo nan Ezekyèl, nan Danyèl ak zanmi li yo. Sa pa vle di yo pa t pase tès yo; men, menm nan mitan nenpòt touman, Bondye te avèk yo. Sonje Danyèl nan twou Lyon an, oswa zanmi l'nan gwo founo dife a; nan eksperyans sa yo, nou wè ki jan Bondye kenbe pwomès li nan bay swen ak pwoteksyon. Jodi a, nan Bib la, nou ka li plizyè santèn pwomès lavi etènèl pou legliz li a. Se pou Bondye ranfòse lafwa legliz li a; epi tout enkredilite yo mete sou kote malgre malè k ap pase sou tè a. Jan apot Pyè te di: "Si yo joure nou paske n'ap swiv Kris la, konsidere sa tankou yon benediksyon. Paske, Lespri ki gen gwo pouvwa a, Lespri Bondye a nan nou. Mwen swete pou pesonn nan nou pa gen pou li soufri paske li te touye moun, osinon paske li te fè sa ki mal, osinon paske li te foure bouch li nan zafè ki pa gade li. Men, si yon moun ap soufri paske se kreyen li ye, li pa bezwen wont pou sa. Okontrè, se pou li fè lwanj Bondye dèske li pote non Kris la." (1 Pyè 4:14-16). Nan pwomès nou jwenn nan Jeremi 24:7, Bondye te onore imilite pèp li a lè li te di: "...paske y ap tounen vin jwenn mwen ak tout kè yo." Li konnen moun ki gen imilite nan kè yo; epi li konnen ki sa dezi a ye nan enteryèl li yo.

Panye ki te gen move fig Frans lan te reprezante tout opoze a; e yo te tèlman pouri ke okenn moun pa t kapab manje yo. Li te sanble ke moun ki te rete Jerizalèm yo te gen plis benediksyon pase moun ki te nan lavil Babilòn yo; paske yo pa t egzile, yo te toujou nan lavil Jerizalèm e yo te gen tanp yo toupre a, ki, pou yo, te yon senbòl prezans Bondye. Menm moun ki te chape nan peyi Lejip

te kwè yo te plis pwoteje; men tout bagay sa yo te jis yon desepsyon relijye (v.8). Remake sa Bondye te di Jwif sa yo ki gen konfyans nan relijyon yo: "Mwen pral mennen yon sèl malè sou yo. Tout lòt nasyon ki sou latè a pral tranble lè y'a wè sa. Moun pral pase yo nan betiz, yo pral rakonte istwa sou yo. Yo pral mete yo nan chante. Y'ap pran non yo pou sèvi jouman, pou bay madichon nan tout peyi kote mwen pral gaye yo. Mwen pral voye lagè, grangou ak move maladi sou yo jouk p'ap gen yonn k'ap rete nan peyi mwen te ba yo a, peyi mwen te bay zansèt yo a." (vv.9-10). Epi se konsa sa te ye... Apre kèk ane, yo wè ki jan vil yo a ak tanp yo te boule ak pran kòm esklav nan Babilòn; epi wa Sedesyas li menm te fè eksperyans pinisyon pou kè rebèl li a: je l'yo te pete epi li te mouri nan solitud (Jeremi 52:11).

Nan Nouvo Testaman an, gen yon legliz ki, akòz kondisyon li te yon benefisyè nan bagay ki sou latè, te kwè ke li te beni; men, lè Jezi te rankontre l, li di: "W'ap plede di: Mwen rich, zafè m' ap mache byen. Mwen pa manke anyen. Pòdiab! Konnen ou pa konnen jan ou malere, jan ou nan gwo nesosite, jan ou pòv, toutouni ak tou de je ou yo pete!" (Revelasyon 3:17). Fè atansyon pou pa mal entèprete benediksyon Bondye yo; Benediksyon li yo la pou toutan, benediksyon tanporèl yo se adisyon. Antanke legliz, se pou nou rich ak prezans li epi pou nou pa fè pati fig Frans pouri yo. Kòmantè bibliik Beacon nan ban nou twa karakteristik fig Frans pouri a: "Lè yo avèg pou verite etènèl yo, lè yo wè sèlman prezan an enpòtan epi yo okipe anpil nan konsolasyon mond lan, epi lè yo mete konfyans yo nan sajès lèzòm olye pou yo aksepte Pawòl Bondye a." (Gray, C. P. Kòmantè Bibliik Beacon, volim IV. Etazini: KPN, nan ane 1991, p.410).

Kesyon:

- Ki pwomès Bondye te fè pou bon fig Frans yo? Kòmante si w te gen nenpòt eksperyans kote Bondye te travay nan lavi w ak pwomès sa yo.
- Nan kontèks legliz la, ki jan ou ta kapab defini bon ak move fig Frans yo?

Konklizyon

Twa siy ki dekri nan etid sa a yo se fason Bondye vle fè fas ak lavi w. Menm jan ak Potter a, li vle transfòme w espirityèlman; kòm yon veso, li avèti ou ke yon jou ou ka fini pa detwi si ou pa onore li ak lavi ou; epi atravè fig Frans yo, li mande pou w fè li konfyans totalman, epi pou w pa kite benediksyon materyèl ki pasaje yo pran tèt ou. Se pou lapriyè w la tankou vèsè memwa a: "Men, Seyè, se ou ki papa nou! Se tè krich nou ye. Se ou menm k'ap ban nou fòm. Se ou menm ki te fè nou ak men ou." Ezayi 64:8.

Lanmou ki bay lavi ki pap janm fini an, transfòmasyon ak rekonsilyasyon an

Zeida Lynch (Etazini)

Pasaj bibliik etid la: Jeremi 29:4-7,10-14, 30:10-11

Pasaj bibliik etid la: “Travay pou fè peyi kote Seyè a fè yo depòte nou an wè zafè l’ mache byen. Lapriyè Seyè a pou yo. Paske, si sa bon pou yo la bon pou nou tou” Jeremi 27:7.

Objektif leson an: Rekonèt tan Bondye a pafè nan chak okazyon e ke lanmou Bondye ki rekonsilye a vle retabli ak kenbe yon relasyon entim ak moun ki te delivre yo.

Entwodiksyon

Liv Jeremi an rakonte nou dènye ane yo nan tan wa Jida yo; osi byen ki epòk an egzil pèp Jwif la nan peyi Babilòn. Jeremi se te yon prèt ki te resevwa anpil pawòl pwofetik nan men Bondye pandan tan wa Jozyas, Jojakim, Sedesyas, rive jouk nan depòtasyon Jerizalèm nan senkyèm mwa a (Jeremi 1:2-3). Jeremi te gen yon apèl espesifik Bondye te fè pou l anonse pèp Jwif la konsekans yo t ap gen pou yo soufri akòz de fason yo te toujou ap vyole alyans yo te fè ak Bondye nan epòk Moyiz la, konsènan egzil yo t ap soufri pandan 70 an (Jeremi 25:11). -12); men tou pou anonse yon mesaj espwa pou jwif yo ak pou tout limanite. Jwif yo t ap retounen nan peyi yo; epi rive nan fiti Mesi a t ap pote benediksyon pou tout moun.

Jeremi te yon pwofèt ki te soufri anpil pandan devlopman ministè li a. Pèp la, chèf relijye yo ak otorite yo pa t vle kwè nan pwofesi li yo; paske yo pa t vle repanti epi chanje fason yo viv. Menmsi Jeremi te soufri pinisyon ak imilyasyon nan men pwòp konpatriyòt li yo; li te rete fidèl ak apèl Bondye a pou l anonse mesaj li te resevwa a.

Li enteresan pou nou konnen wa Nèbikadheza li menm te bay kòmandan lame Babilòn nan lòd pou l pran swen Jeremi (Jeremi 39:11-12). Yo ba li opsyon pou l ale Babilòn oswa pou l rete Jerizalèm; li te chwazi rete ak pèp la. Annapre, rès ki te rete Jerizalèm yo te fòse l ale ak yo nan peyi Lejip malgre Jeremi te avèti yo ke se pa sa Bondye te vle (Jeremi 43:1-7).

Jeremi te kontinye kenbe yon relasyon ak moun yo te mennen Babilòn yo epi yo te transmèt mesaj lespwa Bondye a ba yo.

Nan leson sa a, nou pral etidye mesaj li te voye bay prizonye yo nan Babilòn yo: ansyen, prèt, ak moun an jeneral (Jeremi 29:1).

I. Viv epi chèche lapè (Jeremi 29:4-7)

Li pa difisil pou imajine ki jan jwif yo te santi yo nan peyi

Babilòn. Yo te konnen yo se pèp Bondye chwazi a; yo te fè eksperyans mirak ak benediksyon, ansanm ak admirasyon nan vil vwazen yo. Sepandan, ògèy te fè yo kraze angajman yo anvè Bondye. Olye yo te rete fidèl ak li, yo te fè idolatri vin yon pratik ki gaye toupatou. Yo te adopte koutim payen nan vil vwazen yo, yo te rive ofri pitit yo bay bondye Molèk (Jeremi 32:35).

Plizyè fwa, yo te rejte pwofèt ki te rele yo pou yo te tounen vin jwenn Bondye yo. Finalman, avètisman an te rive vre e pinisyon Bondye te tonbe sou yo. Yo pèdi tout bagay: tè yo, kay yo, libète yo; e kounye a, yo te prizonye nan Babilòn. Se sèlman yon ti rès ki te rete Jerizalèm ansanm ak wa Sedesyas. Aparamman, pa te gen espwa; men Bondye, nan mizèrikòd enfini li a, te pwoche bò kote yo grasa lèt Jeremi an.

Lèt Jeremi ekri a kòmanse ak “Seyè ki gen tout pouvwa a, Bondye pèp Izrayèl la” (v.4a). Imajine moun k ap resevwa yo sezi lè yo te aprann Bondye pa t bliye yo. Menm nan peyi byen lwen, Bondye te pwoche bò kote yo ak yon mesaj. Ebre 12:6 di nou: “Paske Bondye pini moun li renmen. Se moun li rekonèt pou pitit li li bat.” Menm nan mitan pinisyon, Bondye te kontinye renmen pèp li a e li te vle konsòle yo nan mitan soufrans yo. Senyè a te konnen ki jan yo te santi yo, e li te vle ede yo pandan moman difisil sa a; mwen te vle yo jwenn konfò nan lavi chak jou.

Senyè a te bay lòd pou yo kontinye ak lavi chak jou yo. Bati yon kay pran tan; plante, rekòlte, manje sa ki plante mande tan natirèl; ou pa kapab fòse nati pou pwodwi rapidement. Menm jan an tou, maryaj ak nesans timoun yo mande tan natirèl. Avèk mesaj sa a, Bondye t ap raple yo ke depòte yo nan Babilòn pa t ap fini talè; se konsa yo te oblije kontinye ak lavi yo. Se vre wi, yo ta anvi pou sa ki te pèdi; men, yo te oblije kontinye viv epi eseye jwenn lajwa nan lavi li menm.

Sepandan, te gen yon demann ki te ale pi fon nan kè a; epi se te "chèche kè poze pou vil kote m te transpòte w la, epi priye Senyè a pou li; paske nan lapè li, w ap gen lapè." (Jeremi 29:7). Pouswiv lapè nan vil lènmi se pa yon demann fasil. Bondye li menm te raple yo ke se li menm ki te fè yo ale Babilòn kòm pinisyon (v.4b). Pandan plizyè ane, Bondye te fè konnen yo t ap pini yo si yo kontinye nan idolatri; ke li ta sèvi ak yon nasyon pou pini yo. Epi kounye a, yo te nan mitan yon nasyon lènmi kòm prizonye.

Chèche lapè nan vil la epi priye pou li se te yon bagay ki ta dwe rezilta yon kè ki sibi transfòmasyon. Bondye te repete ke se li menm ki te fè yo transpòte yo la.

Bondye te vle ede yo rekonèt ke yo koupab lè yo resevwa pinisyon an. Egzile a se pa t paske Bondye te manke lanmou pou yo; men pito se te yon mwayen pou ede yo retabli relasyon ki te pèdi a. Lè yo rekonèt ke yo koupab devan Bondye, yo ta dwe repanti epi tounen vin jwenn Bondye ak tout kè yo. Sa t ap pèmèt yo rete vivan pandan y'ap tann ke, nan tan Bondye, pinisyon an t ap gen pou l rive nan bout li.

Aksyon sa yo ki ta dwe soti nan yon kè transfòme ta lakòz priye pou vil lènmi an; fè tout sa ki posib pou viv ak kè poze epi chèche lapè yo. Sa t ap bay pèp Jwif la lapè yo t ap bezwen pandan tan pinisyon yo.

Antanke legliz, nou ka konsidere tèt nou tou ann ekzil; si nou rekonèt ke nou pa sitwayen mond sa a, e ke nou anvi pou peyi selès la. Kidonk, nou ka pran misyon sa a pou tèt nou tou. Nou dwe travay epi priye pou lapè nan plas kote nou ye a. Si nou rekonèt se sèl Kris la ki ka bay lapè sa a ki depase tout konpreyansyon; ke lapè li se sa ki transfòme lavi, fanmi ak kominote; lè sa a, predikasyon nou an atravè aksyon (temwayaj) ak pawòl dwe bagay ki reyèl.

N ap viv nan yon mond kote gen anpil konfizyon, egoyis, enjistis; Se poutèt sa, prezante Kris la kòm Sovè a se mesaj lapè ke mond nou an bezwen. Paske lapè nan vil nou an pral lapè nou tou.

Kesyon:

- Ki aksyon prizonye yo ta dwe fè dapre vèsè 6 la?
- Mansyone twa aksyon ou ka devlope pou asire lapè nan espas kote w ap viv la.

II. Pwomès retou a (Jeremi 29:10-11)

Lèt Bondye te voye bay prizonye yo te kontinye ak yon pwomès ki gen anpil valè: yo t ap retounen apre swasanndizan (v.10). Vèsè anvan yo mansyone ke te gen fo pwofèt ki twonpe pèp la. Bondye te deja endike ke ekzil la ta gen pou l te dire swasanndizan; e kounye a, li te ratifye li.

Tan Bondye a pafè; epi, pwobableman, Jwif yo te bezwen yon bon bout tan pou yo te kapab renouvle yon an-gajman anvè Bondye seryezman. Men, pinisyon an ta gen yon fen. Li pa ta yon pinisyon ki t'ap la pou toutan. Apre swasanndizan yo fin pase, Bondye ta vizite yo, reveye yo epi fè yo retounen nan peyi yo (v.10).

Jwif yo te konnen ki jan Bondye te libere pèp li a anba esklavaj peyi Lejip la; ki jan li te soutni yo pandan tan yo te nan dezè a, enkli lè yo te pini pou dezobeyisans yo. Yo te oblije sonje se Bondye ak pwòp men l ki te libere yo, ki te soutni yo e ki te delivre tèt pwomiz la. Mwen imajine ke tantasyon an vle retounen nan peyi yo bonè ak poukont yo te gwo. Bondye te ankouraje yo pou yo ret tann li: "... Mwen pral vizite nou..." (v.10). Aprann depann totalman sou Bondye se yon bagay ki vini baze sou eksperyans. Nou dwe rekonèt ke nou pa ka gen kontwòl tout bagay; men nou dwe kite nou gide pa Li. Li pa fasil, men

Li nesèsè pou kapab grandi pi plis ak plis nan gras li.

Pwomès sa a te kapab afime nan jwif yo lafwa yo nan travay Bondye te deja fè nan mitan yo, ak esperans ke li ta fè yo ankò. Se Bondye menm ki ta fè yo tounen; Se pa paske yo te fè travay yo, men se poutèt entèvansyon diven.

Nan vèsè 11, Bondye pale avèk yo konsènan bonte li pou yo, bon volonte li pou byen yo. Ala bèl konsolasyon, pou moun ki te soufri pinisyon dezobeyisans yo, pou yo konnen ke Bondye gen pwojè kè poze ak byenfektè pou yo; pwojè ki ta gen pou l transfòme an aksyon!

Se yon bèl ansèyman pou legliz la sou fason pou apwoche yon pechè oswa yon frè ki tonbe nan peche. Lanmou Bondye genyen pou chak moun se konsa "pandan ke nou te toujou pechè, Kris la te mouri pou nou" (Women 5:8). E menm peye konsekans dezobeyisans nou yo; Bondye kontinye renmen ak ofri yon nouvo jou pou moun ki repanti yo.

Li fè nou sonje tou pwomès ki nan Women 8:28-29 ki di: "Tansèlman, nou konn sa byen: nan tout bagay, Bondye ap travay pou byen tout moun ki renmen l', pou byen tout moun li te fè lide rele. Paske, moun Bondye te konnen depi davans pou moun pa l' yo, depi davans tou li te mete yo apa pou yo te kab sanble ak Pitit li a. Konsa, Pitit sa a pase pou premye pitit nan yon bann frè." Nan pasaj sa a, nou ka jwenn bonte Bondye genyen anvè pitit li yo konsa ke li ka sèvi ak tout sitiyasyon pou fòme nou nan resanblans Kris la. Li bay konfyans ke nan mitan sitiyasyon ke nou pa konprann, ki pa bèl nan moman sa a, sitiyasyon difisil, Bondye ap travay volonte pafè li nan lavi nou; Li kontinye renmen nou epi ede nou grandi nan mezi plenitud Kris la. Kle a se renmen Bondye.

Menm jan an tou, Jwif yo te kapab rete tann jou a lè yo ta retounen nan peyi yo ak konfyans total ke pandan tan y'ap tann nan, Bondye t ap toujou la avèk yo e ke bonte li anvè yo pa t fini. Ke lavni an ta gen pou l bon ankò; se pa gras a yo menm, men pito se akòz de bonte Bondye.

Kesyon:

- Ki pwomès Bondye te fè pèp li a? Konbyen tan yo te oblije tann?
- Ki pwomès Bondye fè pou legliz li a jodi a?

III. Pwomès rekonsilyasyon ak benediksyon an (Jeremi 29:12-14, 30:10-11)

Sa ki vin apre nan lèt la se yon pwomès rekonsilyasyon ki gen anpil valè: m ap tande w, w ap jwenn mwenn (vv.12-13). Nou ka wè lèt sa a kòm si nou t ap kale yon zonyon kote nou retire premye pati ekstèn yo jiskaske nou rive nan kè a li menm. Bondye kòmanse mande Jwif yo pou yo kontinye lavi yo pandan ekzil la; se pou yo jwenn lajwa nan lavi chak jou. Lè sa a, pi fon, li mande yo lapriye pou lapè nan vil lènmi yo kote yo prizonye. Sa se rezilta yon kè ki sibi transfòmasyon. Apre sa, nan lèt la, li di yo ke pinisyon an pap la pou toutan, e ke Bondye sèlman vle byen yo. Kwè verite sa a nan mitan pinisyon pa fasil; se yon bagay ki antre pi fon nan kè a. Li mande pou nou gen yon lafwa pi pwofon pou nou kwè ak aksepte lanmou Bondye lè bagay yo pa jan yon moun atann nan.

Kounye a, li pale de yon rekonsilyasyon konplè; yon relasyon binivokal: "Lè sa a, n'a rele m', n'a vin lapriye nan pye m', m'a reponn nou. N'a chache m', n'a jwenn mwenn paske n'a chache m' ak tout kè nou" (vv.12-13). Pi move bagay pèp la te fè kont Bondye se te swiv fo bondye yo. Jeremi te rele l adiltè. Yo pa t gen sansè nan pratik relijye yo. Sepandan, Bondye te fè konfyans yo t ap repanti; ke yo ta rekonsidere, pandan tan yo nan pinisyon, ki jan mal yo te aji kont Bondye. Yo pa t ap chèche Senyè a ankò grasa relijyon; men akòz yon bezwen ak konfyans nan li.

Pawòl la di: "... ou pral rele m, epi w ap vin priye... w ap chèche m..." (vv.12-13). Sa yo se aksyon entansyonèl, aksyon ki soti nan yon kè repanti ki rekonèt ke Bondye sèlman ka ede w. Se poutèt sa, restitasyon an nan relasyon ak Bondye se yon bagay ki rive sèlman nan pwofondè nan kè a. Li pa ka imite, ni pran pòz, ni baze sou rityèl oswa bon aksyon; li dwe yon bagay trè entim ki fèt nan konfians, konpreyansyon ak fè eksperyans lanmou Bondye nan mitan peche, nan mitan pinisyon. Se la kote nou ka vrèman apresye sa Bondye te fè pou nou epi renouvle yon angajman serye anvè li.

Benediksyon pou pèp la te retounen nan peyi yo, peyi yo te pwomèt zansèt yo. Non sèlman prizonye yo nan

Babilòn t ap retounen; men tou moun ki te mennen lòt kote. Pandan sa t ap pase, Bondye mande yo pou yo pa pè; se pou yo kontinye fè konfyans nan delivrans li ta pote a. Bondye te konfime yo ke pwomès yo te fè Jakòb la te toujou valab. Pou ta gen destriksyon nan nasyon vwazen yo; men se pa pou yo.

Nan fen lèt la, Bondye te raple yo ankò ke pinisyon yo te jis. Yo te fè espere dezobeyi. Se konsa peche te antre nan mond lan. Bondye te enstwi Adan ak Èv pou yo pa manje fwi entèdi a; men yo te fè li. Se pa t yon sipèvizyon oswa yon erè; Se te dezobeyisans konsyans (Jenez 3). Menm bagay la tou te rive ak pèp Bondye a: tan apre tan yo te avèti sou peche yo; men yo te deside rete nan peche, epi pinisyon an te vini.

Menm Bondye ki te voye lèt sa a bay Jwif yo pa mwayen Jeremi, se menm Bondye ki anvi fè kominyon ak nou chak. Yon relasyon ki ale pi lwen pase relijyon; yon relasyon an repons a mizèrikòd li resevwa nan men Li. Men, pou fè sa, nou dwe rekonèt ke gen yon separasyon ant Bondye ak èt imen, yon separasyon ki te koze pa peche. Nou dwe rekonèt tou ke pa gen anyen nou ka fè pou "ranje" sitiyasyon sa a. Kris la se sèl fason; se li menm ki peye pri pou peche nou yo. Apre nou rekonèt pati nou an, ak òf Bondye a; nou dwe mande padon, aksepte padon li epi kòmanse yon nouvo lavi avèk li.

Mwen ankouraje w pran egzanp pèp jwif la epi evalye pwòp lavi w. Ki jan ou mache ak Bondye?

Èske li baze sou relijyon? Bondye renmen l, epi mizèrikòd li a nouvo chak jou: "Seyè a pa janm sispann renmen nou. L'ap toujou gen pitye pou nou. Tankou solèy la ki leve chak maten konsa tou l'ap toujou kenbe pawòl li." (Lamantasyon 3:22-23).

Kesyon:

- Ki jan rekonsilyasyon ant Bondye ak pèp la t ap manifeste?
- Ki mesaj legliz la ta dwe preche bay moun ki kraze relasyon yo ak Bondye yo?

Konklizyon

Sa a se mesaj ke legliz la dwe kontinye preche: renmen rachte Bondye a, malgre peche. Lanmou transfòmasyon Bondye ki vle ede nou vin tankou Kris la ak lanmou Bondye ki rekonsilye a ki vle retabli epi kenbe yon relasyon entim ak moun ke li te delivre yo.

Bèl entèvansyon Bondye

Leticia Cano (Gwatemala)

Pasaj bibliik etid la: Jeremi 33:3,6-9

Pasaj bibliik etid la: “Lè sa a, lavil Jerizalèm pral fè kè m’ kontan. Li pral sèvi yon lwanj pou mwen, yon bèl bagay devan tout lòt nasyon ki sou latè. Lè y’a konnen tout byen mwen pral fè pou moun Jerizalèm yo, lè y’a wè tout bèl bagay m’a fè pou yo, y’a tranble tèlman y’a pè, y’a sezi.” Jeremi 33:9.

Objektif leson an: Konprann ke Bondye toujou prezan ak aktif nan lavi kwayan an, menm nan mitan difikilte yo; epi li dispoze retabli lavi moun ki pwoche bò kote l yo.

Entwodiksyon

Kontèks pasaj bibliik la se yon anviwonman kritik konsènan rebelyon kont Bondye, tou de pa pèp la ak chèf yo, ki toujou ap defye otorite ak sentete Bondye. Anplis de sa, wa Babilòn lan ak lame li a te soumèt yo depi lontan. epi lavil Jerizalèm te deja kraze. Menm si sa, olye yo imilye tèt yo ak repanti, yo te gen sikonstans agrave nan trete mesaj Bondye a ak vyolans, nan prizon li. Sa te pase pandan mechan wa Sedesyas, dènye wa peyi Jida a.

I. Bondye reponn rèl sèvitè li a (Jeremi 33:3)

A. Afliksyon an

Kijan yon moun k’ap mache dwat pral santi li lè ke l’ap sibi abi san ke li pa fè anyen ki mal? Pandan chapit sa a kòmanse a, nou jwenn Jeremi, sakrifikatè ak pwofèt Bondye a, ki te nan prizon pa otorite wayòm Jida a. Pwofèt la te nan yon kondisyon deplorab, yon viktim akòz de move aksyon yon pèp rebèl ak yon wa ki sòt, ògeye ak pechè. Jeremi te soufri move tretman, imilyasyon ak mepri. Pawòl Bondye li te preche a pa t jwenn okenn eko nan moun k ap koute l yo. Anplis de sa, lè yo te pote woulo ki te gen mesaj Bondye a bay wa a, li chire l e li boule l (Jeremi 36:20-25). Ala yon gwo fristrasyon pou pwofèt la! Mesaj li pa t popilè ditou; Kontrèman ak mesaj pwofèt yo nan epòk nou an bay yo ki pale sou pwosperite, men ki pa mande pou yon lavi nan angajman ak Bondye. Mesaj Jeremi pa t ap kondesandan pou gwoup enfliman yo; men se te konfwontasyon. Sa te jenere mekontantman dirijan peyi a, pou sa yo mete l nan prizon. Konbyen kesyon ki te ka pase nan tèt ou san yo pa jwenn yon repons? Menm jan sa ka rive nou jwenn sa yo.

Pou kisa pèsonn pa t koute ak aksepte mesaj Bondye a?

Pou kisa Bondye te kite yo ta maltrete li? Pou kisa li pa t fè yon mirak pou lage li?

Lavi Jeremi se yon refleksyon nan lavi minis Senyè a ki,

nan plizyè okazyon, yo gen tandans pou yo poukont yo epi yo pa konprann lè li preche kont koripsyon, idolatri, imoralite ak tout kalite peche.

B. Esperans lan

Men, Bondye pa etranje nan afliksyon pitit li yo ap rankontre. Tankou yon papa ki gen lanmou, Senyè a te pwoche bò kote sèvitè l la, li te anvi gen yon asosyasyon kote li te kapab bay rekonfò ak fòs li te bezwen pou l kontinye anonse mesaj li a. Lè sikonstans negatif yo fè nou panse ke nou poukont nou, Bondye prezan, nan kontwòl, ak aji ak objektif nan lavi nou; byenke nou pa ka konprann li. Si move moun yo soufri, nou panse yo merite sa; men, si yon moun ki mache dwat ak relije soufri, li pi difisil pou konprann ak aksepte. Sepandan, Bondye li menm te pwoche bò kote Jeremi pou l ba l yon mo espwa. Premyèman, Senyè a te afime otorite li ak idantite li kòm Bondye, Kreyatè ak Souveren pou bay pwofèt la sekirite (Jeremi 33:2). Lè sa a, Senyè a envite l pou rele l. Kriye se rele pou èd. Sa a se fè pa yon moun sou wout pou l dezespwa, wè tèt yo kòm dekouraje epi yo pa kapab soti nan difikilte yo jwenn tèt yo nan poukont li. Kriye se rele pou èd. Poukisa Bondye vle nou rele l pou l ede nou? Se pa paske li pa konnen bezwen nou; men paske nou dwe rekonèt avèk imilite ke nou bezwen èd li epi pwoche bò kote l selon volonte pa nou. Bondye renmen nou e li anvi fè yon rankont kontinyèl ak pitit li yo; men moun pa toujou vle vin pi pre apwoche li.

Anplis de sa, anpil fwa, avèk pa afliksyon nou an, nou pa ka wè Bondye; epi nou vin kwè ke li pa koute nou oswa ke li abandone nou. Epitou, gen moun ki oze blame Bondye pou malè yo. Li respekte volonte moun; epi li anvi pou nou rele l pou l ede nou nan afliksyon nou yo. Li vle reponn ak rèl nou an. Èske nou janm gen detès, poukont nou, san nou pa kapab di pèsonn sa k ap pase nou?

Petèt, dlo nan je nou kouri an silans, kite tras enpuisans sou figi nou; oswa petèt je nou te vin sèk, fatigue kriye. Sepandan, gen espwa toujou paske nou ka tounen vin jwenn Bondye pou nou jwenn èd, konsolasyon ak espwa alè. Zòrèy Papa etènèl la toujou pare pou l koute pitit li yo. Senyè a, an repons a rèl Jeremi, sèvitè l la, te pwomèt l ap reponn li. Se pa ti valè e se pa ti rekoufòtan pou nou resevwa kèk endikasyon ke nou te tandè lè nou pataje yon chay ki soti nan kè nou! Anplis de sa, Bondye te ofri l lesipwa, avèk senpati, li te vle revele bagay ki enpòtan anpil pwofèt la pa t konnen. Pawòl li a di ke “Senyè a, se zanmi moun ki gen krentif pou li. Li fè yo konnen kontra li pase ak yo a.” (Sòm 25:14, anfas ki te ajoute a).

Envitasyon pou nou kriye jodi a tou menm jan ak pwomès pou nou reponn. Nan ka sa a, repons Bondye ap fèt dapre bon volonte li pou nou (Women 12:2); epi pa nesèman dapre sa nou mande, paske nou ta ka mal nan demann nou yo.

Konsènan revele bagay espesyal pwofèt la pa konnen, privilèj sa a se sèlman pou moun ki gen kominyon entim ak Bondye menm jan ak Jeremi. Menm jan ou menm ak mwèn pa di nenpòt moun sekrè entim nou yo; men wi pou moun yo ak ki moun nou gen yon relasyon sere; Konsa, Bondye revele sa li vle bay pitit li yo byenneme yo.

Kreyen yo se pitit Bondye e nou ka rele l kòm Papa ak tout konfyans. Moun Jeremi yo t ap fè fas ak yon boulvès sosyal konplèks, e yo t ap chèche èd nan peyi vwazen yo; menmsi Bondye te voye yo di yo pa fè sa. Men, Bondye te di se nan pye li nou ta dwe rele. Lè sa a, nou dwe prepare kè nou pou resevwa revelasyon volonte diven pou lavi nou. Men, menm jan ak Jida ak Izrayèl, moun souvan chèche èd nan men lòt moun pou gremesi anvan yo chèche l nan Bondye.

Pami gwo bagay ki kache ke Bondye te pral montre pwofèt la te fini anvazyon an ak konkèt Babilòn yo ansanm ak pwomès restorasyon nasyon an. Responsablite pou resevwa yon revelasyon konsa te mande yon kè solid ki gen konfyans nan Bondye.

Kesyon:

- Pou ki moun ki ofri yo rele nan pye Bondye epi jwenn yon repons?
- Ki responsablite sa vle di pou resevwa revelasyon volonte Bondye jodi a?

II. Bondye pote gerizon ak lapè pou pèp li a (Jeremi 33:6).

Malgre ke destriksyon nasyon Jida a te toupre; Bondye te toujou gen plan pou pèp li a, se sa ke li te fè Jeremi konnen.

A. Gerizon

Sante a se yon avantaj ki gen anpil valè. San sante li trè difisil pou gen kè poze vre. Nan epòk sa a, pou nasyon Jida a, nan mitan kriz politik, ekonomik ak sosyal la, pèt sante fizik (akòz defisyans manje) ak sante emosyonèl (akòz tansyon ki te koze pa opresyon) te nòminal. anvayisè yo); e pi wo pase tout mal li yo, kondisyon espiyèl byen lwen Bondye ki te dekri pa Izayi a te rekòmanse: “Depi nan po tèt nou rive anba pla pye nou, nanpwen kote nan kò nou ki pa malad. Se blese, se foule, se san k’ap koule. Yo pa netwaye yo, yo pa mare anyen sou yo, yo pa mete medikaman sou yo pou kalme doulè yo” (Ezayi 1:6).

Disiplin Bondye aplike a toujou jis e li gen objektif pou nou retabli yon relasyon ann amoni. Kidonk, apre jijman an kont Izrayèl ak Jida pou rebelyon yo ak mank repantans, Senyè a te revele dezi kè l ki te fèt nan ba yo gerizon konplè (lavi espiyèl, emosyonèl, fizik, sosyal, politik ak ekonomik yo). Bondye vle ban nou gerizon; epi kòm konsekans, se pou nou jwi lapè ak li ak vwazen nou yo.

B. Lapè ak verite

Sosyete a pa ka gen lapè pou kont li; paske sa sèlman soti nan kominyon ak Bondye ak obeyisans volonte li. Okenn moun oswa nasyon pa ka viv anpè si yo rebèl oswa endiferan anvè volonte Bondye. Nasyon Jida a, apre mekanste Babilòn yo te souke anpil, finalman t ap jwenn benediksyon vrè lapè kòm rezilta lè l te retounen vin jwenn Senyè a. Bondye pwomèt, (e Pawòl li a fè konfyans) ke li pral beni nou ak gerizon, lapè, ak verite lè nou vin jwenn li nan repantans otantik. Laverite defini kòm “Konfòmite sa yo di ak sa yo santi oswa panse” (Rekipere nan <https://dle.rae.es/Verdad>, 5 novanm 2021).

Gen moun ki gen lavi yo pa konsistan ak diskou yo. Yo di yo kwè nan Bondye, epi yo espere èd li; men yo pa viv nan obeyisans volonte li. Lè gen repantans otantik, lavi nou karakterize pa yo te kondwi selon volonte Bondye revele nan Pawòl li a; e Pawòl li a se verite. Sinon, menm si gen kalm ak pwosperite aparant, moun ap viv nan desepsyon konplè. Men, plan pafè Bondye a se pou chak moun viv dapre Pawòl li a. Senyè Jezikri te afime: “Mwen se chemen an, ak verite a, ak lavi a...” (Jan 14:6).

Kesyon:

- Ki aspè nan lavi chak moun bezwen Bondye retabli?
- Ki jan moun ka fè eksperyans vrè lapè a?

III. Bondye padone epi retabli moun ki repanti (Jeremi 33:7-8)

“Chapit sa a se katriyèm ak dènye nan Liv Konsolasyon an epi li gen plizyè oracles, repete pwomès yo te fè pou demontre detèminasyon Bondye a pou restorasyon Jida ak Jerizalèm apre pinisyon yo te dwe soufri anba egzil la”

(Rekipere nan <http://icelarioja.com.ar/libros/comentario/MundoHispano/Tomo%2011%20-%20Jeremias%20y%20Lamenta-ciones.pdf>, p.212; 5 novanm 2021).

Nan mesaj sa a, Bondye ankouraje Jeremi espwa lè l te pwomèt l ap retabli pèp li a.

A. Libète

Se devwa moun yo pou yo aji selon volonte yo. Sa a se yon avantaj ki pa valè lè ou genyen li; men ou manke anpil lè ou pèdi li. Pèp Izrayèl la ak Jida te oprime ak esklav pa etranje lè yo te deside vire do yo bay Bondye. Istwa bibliik montre nou plizyè fwa ke lèzòm pèdi libète yo lè yo deside viv poukont Bondye. Sepandan, li pa pran plezi nan destriksyon pèp li a; epi li te pwomèt ke li ta retabli libète l'è tan pinisyon jis li a te ekspire. Pran kòm yon baz atitud Bondye anvè pèp li a, Manyèl denominasyon nou an kontanple aplikasyon disiplin lan kòm restorasyon e non sèlman pini. Pami objektif disiplin pou pechè an gen bagay sa yo: "...avèti ak korije neglijan yo, mennen koupab yo nan delivrans, reyabilitasyon koupab yo, restore reyabilitasyon yo nan sèvis efikas ..." (<https://2017.manual.nazarene.org/es/?s=advierite+y+corregir+a+los+negligentes>).

B. Pitie ak padon

Nasyon an te vin kòwonpi, li te inyore predikasyon pwofèt Jeremi yo, e li t ap gen pou l fè fas ak konsekans dezobeyisans li; men Bondye, ki t ap tann repantans li, te deja planifye pwosesis redanmsyon l lan. Senyè a te di: "M ap netwaye yo anba tout mekanste yo" (v.8); paske dapre 2 Pyè 3:9, Bondye pa vle pou yon moun peri tankou yon pechè, men pou tout moun tounen vin jwenn Bondye. Limanite pa kapab pirifye tèt li; men, Bondye vle fè pirifikasyon nan kè nou, paske "Si nou konfese peche nou yo, li fidèl e li jis pou l padonnen peche nou yo epi pou l netwaye nou anba tout enjistis" (1 Jan 1:9). Yon lòt bèl pwomès Bondye se padonnen mekanste nou yo: malè, enjistis, opresyon, inegalite, koripsyon, elatriye. Se konsa, anpil figi nan menm pwoblèm nan: peche a. Sepandan, lè nou tounen vin jwenn Bondye ak yon kè ki repanti sensèman, Senyè a pwomèt pou l padone tout mekanste nou yo ak pirifye kè nou. Lavi nou ka netwaye anba peche ak kilpabilite sèlman pa mwayen san ti Mouton Bondye a.

Senyè a, avèk anpil lanmou ak anpil mizèrikòd, li te di Jeremi sa li te gen nan kè li: beni pèp li a ak libète, pite ak padon.

Apati de fè rèl nan pye Bondye a, lapli benediksyon ta dwe deklannche pou restorasyon yo.

Pwomès Bondye te fè Jeremi yo te akonpli lè Jwif yo te retounen nan peyi yo sou direksyon Zowobabèl, Esdras ak Neyemi, ki te rebati nasyon an. Retablisman Bondye te

pwomèt la pa t abandone.

Kesyon:

- Ki sa ki nesèsè pou yon moun retabli nan yon relasyon ann amoni ak Bondye?
- Ki sa Bondye fè lè pèp li a tounen vin jwenn li nan repantans?

IV. Non Bondye merite pou yo egzalte (Jeremi 33:9).

Pite, gerizon, padon ak libète se ekspresyon gras Bondye ke nou pa merite; men li ban nou yo paske li gen anpil lanmou ak mizèrikòd. Sa a ta dwe pwovoke yon eksplozyon nan lwanj ak rekonesans nan kè nou; osi byen ke yon lavi nan konsekasyon konplè. Yon lavi retabli pa pouvwa Bondye a ta dwe yon sous lajwa, lwanj ak glwa pou non li. Lòt moun pral remake chanjman ki fèt nan lavi sa a ki transfòmè; e an menm tan, se pral opòtinite pou rakonte yo bèl aksyon Bondye yo. Ki chanjman ou te fè eksperyans nan lavi ou apre yo te rive jwenn gras Bondye ki sove a? Moun ki bò kote nou yo bezwen wè ki jan bèl entèvansyon Bondye a te transfòmè lavi nou. Se pa sèlman nan pawòl, men se yon nouvo fòm ki konvenk moun sou otantisite lafwa nou ak sèl Bondye pwisan ki te sove ak restore nou. Men, plis pase enpresyonan, yon lavi retabli ta dwe enspire ankouraje lòt moun remèt lavi yo bay Bondye.

Antanke yon Papa, konsènan pitit li yo, Senyè a te ekspri anvi li genyen pou pèp li a: "M'ap mete yo nan kondisyon pou yo sèvi m', m'ap wete tout peche yo te fè kont mwen yo. M'ap padonnen tou sa yo te fè ki mal lè yo t'ap fè wòklò avè m' lan." (v.9). Pèp nasyon yo ta dwe tranble lè yo wè restorasyon nasyon jwif la; menm jan ou ta dwe sezi wè transfòmasyon nan lavi nou, pandan y ap vle fè eksperyans menm bagay la nan pwòp lavi yo.

Kesyon:

- Pandan w ap fè eksperyans padone ak restorasyon favè nan lavi w, kisa chak moun ta dwe fè?
- Ki efè yon lavi Bondye transfòmè sou moun ki bò kote nou yo?

Konklizyon

Bondye toujou enterese nan tout sa k ap pase nan lavi nou ak nan lavi pèp li a. Nan moman difisil yo, Senyè a pa rete san fè anyen. Jeremi te kapab fè eksperyans prezans ankourajan Bondye antanke Papa li, li menm ki te ba l espwa pou l retabli non sèlman pou tèt li; men tou pou nasyon li a. Rezilta final bèl entèvansyon li nan lavi nou ta dwe yon rezon pou lòt moun rejwi, fè lwanj ak glorifye non li ki sen an.

Prensip obeyisans lan

Loysbel Pérez Salazar (Kiba)

Pasaj bibliik etid la: Jeremi 35:1-10, 14-19

Pasaj bibliik etid la: “Dapre ou, kisa Seyè a pito: ” I Samyèl 15:22.

Objektif lesan an: Konprann benediksyon ki vini lè nou pratike prensip obeyisans lan.

Entwodiksyon

Lwa fizik oswa lwa natirèl yo fè pati revelasyon gwo konsepsyon kreyatif Bondye a. Bondye te etabli lwa fizik sa yo, prensip, yon fason pou chak fwa yo rive vre; otomatikman, sa ki fèt pa Bondye ki konsistan avèk lwa sa a rive. Pa egzanp: chak fwa sou planèt Latè yon objè jete anlè; nesèsman, li pral desann. Sa obeyi yon lwa natirèl.

Menm jan an tou, sa rive nan mond espirityèl la: Bondye te etabli lwa espirityèl (prensip) ke li sèlman ase pou egzekite yo, konfòme yo avèk yo; epi, otomatikman, ou jwenn aksè nan benefis prensip sa a. Yon egzanp se sa ki annapre yo: chak moun ki resevwa Kris la nan kè l' 'vin tounen yon nouvo kreyati: jistifye, rejenere ak adopte. Sèlman lefèt ke yo resevwa l' otomatikman aplike benefis espirityèl nan kwayan an. Epi tankou sa a, gen anpil lwa espirityèl oswa prensip ke nou ka jwi; pami yo, prensip obeyisans lan. Nan istwa nou pral analize anba a, n' ap remake fason Izrayelit yo te aplike prensip sa a e yo te jwenn benediksyon Bondye.

I. Obeyisans Izrayelit yo anvwè papa yo (Jeremi 35:1-10)

Bondye te vle montre pwofèt Jeremi ak pèp li a gwo prensip sou sa sa vle di obeyi; epi yo te sèvi ak fanmi Izrayelit yo pou yo te bay lesan enpresyonan sa a. Pawòl ki nan tèks sa a soti nan Jeremi mennen nou nan apeprè ane 605 anvan epòk nou an, lè Jojakim te wa peyi Jida (v. 1).

Lòd Bondye te klè pou pwofèt Jeremi: mennen Izrayelit yo nan tanp lan epi ba yo diven pou yo bwè (v.2). Izrayelit yo te “yon fanmi nomad ki te viv yon vi senp. Izrayelit yo te gen plizyè manda. Yo pa t gen dwa bwè diven, yo pa t gen dwa bati kay, ni gen jaden rezen, ni jaden, ni ajoupa. Moun Izrayelit yo te rete anba tant. Yo te yon pèp ki te dwe viv grasa lafwa nan obeyi pawòl Jonadab te kòmande yo a.

Yo te rive Jerizalèm an pasan, antan yo t ap chèche yon refij pou yo chape anba atak lame Babilòn lan” (Eufemio, Ricardo. Kou sou Liv Pwofèt Jeremi. Kanada: s.e., 2011, p.46).

Li poko klè si tout fanmi Izrayelit yo te konpoze ak desandan Jonadab. Men, pwèn kle nan istwa a se te demontre obeyisans ke yo pandan anpil jenerasyon te akonpli pawòl Jonadab yo. Anpil ane te pase depi yo te bay lòd pou yo pa bwè diven, pami lòt òdonans yo; epi yo te respekte li nan lèt la. Bondye te vle Jeremi obsève obeyisans sa a li menm, epi sèvi kòm yon lesan pou pèp Izrayèl la. Se konsa, li te fè pwofèt la mennen yo nan tanp lan. Tout kondisyon yo te pare pou Izrayelit yo dezobeyi lalwa Jonadab la; se konsa yon gwo dine te fèt ak chèf Izrayelit yo ak chèf tanp yo (vv.3-4). Yo te sèvi diven an nan anpil bèl koup; epi Izrayelit yo te envite yo pou yo te bwè l' (v.5). Tout atmosfè a te favorab pou wè Izrayelit yo tonbe nan dezobeyisans jis lè yo bwè yon tas diven. Men, yo pa t lage; yo te rete fèm nan obeyisans lwa yo nan kominote yo dikte ak akonpli pandan plizyè ane (vv.6-10). Kesyon an pa t pou konnen si règ la te bon oswa pa bon; men pou w wè ki nivo obeyisans lan te ye anvwè lwa sa a.

Yo pa t genyen okenn pwoblèm pou yo te soti mal devan tout moun nan okazyon sa a; men yo te prefere kontinye nan obeyisans yo. Pawòl li yo te klè, malgre yon senaryo antye kont li. Yo pa t ap bwè diven paske Jonadab, papa yo, te mande sa (vv.5-6,10). Lè w gen yon gwo prensip obeyisans, ou kenbe yon konviksyon fèm pou ansèyman w resevwa a. Kèlkeswa anviwònman an oswa sikonstans la; pa gen anyen ekstèn ki ka kondisyonne repons obeyisans nan sa yo te kwè a.

Li trè posib ke, anpil fwa, nan lavi kwayan yo prezante ak sityasyon ki sanble ak sa ki te rive Izrayelit yo. Petèt tout bagay pare pou pouse w vyole prensip Bondye ki pa gen dout nan yo ke ou kenbe pandan plizyè semèn oswa plizyè ane. Presyon gwoup la, nan senaryo yo fò; men, ou dwe chwazi si ou aksepte ak destriksyon tout bagay, oswa si ou rete fèm, obeyi Bondye ak sa Pawòl li a te plante nan ou yo.

Li komen, nan sosyete aktyèl la kote li devlope, yo envite yo bwè bwason ki gen alkòl, oswa fè relasyon seksyèl ak yon moun ak moun ou pa marye, oswa yo gade pònografi, oswa bay manti, elatriye;

E se la teste obeyisans li, si li kapab rejte sa ki kont Bondye, paske li tou senpleman renmen li e li pa vle fè li plezi.

Obeyisans lan se yon bagay ki konplètman atache ak karaktè; epi sityasyon chak jou yo ta dwe ranfòse karaktè pitit Bondye yo. Anpil kreyen ak manm legliz dezobeyi Bondye pou ke yo kapab resevwa aplodisman nan men moun, gwoup zanmi oswa kòlèg travay. Men, se pa sa Bondye espere; Li vle karaktè yo ak obeyisans yo tankou moun Izrayelit yo.

Nan pati sa a nan leson an, pwofesè a ka mande temwayaj ki montre kijan elèv yo te nan sityasyon tansyon ki te fè yo dezobeyi Bondye.

Kesyon:

- Ki sa obeyisans Izrayelit yo te genyen?
- Pataje kijan ou ka obeyi Bondye nan mitan sityasyon ki pouse w dezobeyi a.

II. Konpare obeyisans Izrayelit yo ak dezobeyisans pèp Bondye a (Jeremi 35:14-16)

Li te difisil pou pwofèt Jeremi obsève tout sa Bondye te montre l. Nou ka poze tèt nou kesyon sa yo: ki jan li posib pou wè anpil obeyisans Izrayelit yo nan pawòl yon moun; ak anpil dezobeyisans pèp la bay Bondye?; ki jan li posib ke fanmi Izrayelit yo te kenbe yon lwa imen an konfòmite; epi pèp Bondye a pa ka konfòme yo ak lwa diven yo epi obeyi Senyè a?

Bondye te mande pwofèt la pou l pale ak nasyon Jida a sou ki lè yo ta aprann obeyi pawòl li yo (v.14). Ki jan li te posib ke desandan Jonadab yo te akonpli lòd yo pa bwè diven? e Bondye ki te toujou pale ak pèp li a, èske yo pa obeyi l (v.14)? Ki jan pèp Bondye a pa t obeyi li ak tout sa li te fè pou obeyisans yo, voye pwofèt yo pou korije yo soti nan move chemen yo (v.15), di yo pou yo pa adore lòt bondye (v.15)? Sepandan, Izrayelit yo te akonpli lwa zansèt yo a, e pèp Izrayèl la pa t koute pawòl Bondye yo (v.16).

Kòmandman Bondye te bay pèp Izrayèl la pa sispann, pou yo te kite move chemen pou yo kite idolatri; men, yon lòt fwa ankò, yo tonbe e yo kontinye nan dezobeyisans total.

Bondye kontinye atire atansyon pèp li a jodi a, (ki se legliz la); Li kontinye fè menm konparezon yo:

Ki jan li posib ke yon sòlda gen plis obeyisans anvè yon siperyè pase yon kreyen pou Seyè li? Li pa posib ke nou ka respekte anpil nan lwa lèzòm enpoze sou nou yo; e nou pa kapab obeyi Bondye.

Konbyen fwa Bondye oblije di nou menm pawòl sa yo? Konbyen tan anpil kwayan pral kontinye ak menm peche yo, komèt yo ankò ak ankò; ak Bondye avèti ak pale

nan diferan fason? Nou jwenn manm legliz la ki, pandan plizyè ane, kontinye dezobeyi Bondye. Obeyisans se yon desizyon nan kè a; nou dwe kapab gen kouraj pou nou obeyi Senyè a.

Pafwa, yo obsève kwayan ki fè tout bagay nan legliz la, yo eseye relete yon espirityalite siperyè pa rapò ak lòt moun; men, yo kenbe rebelyon an nan kè yo, e rebelyon an se opoze obeyisans. Yo pa vle soumèt, yo pa vle tandè Pawòl la, yo kenbe ògèy nan kè yo; epi, kèlkeswa kantite yo fè pou Bondye, pa gen okenn rezilta diven, paske: "pito: yon moun k'ap ofri bèt pou boule nan dife, k'ap fè tout kalite ofrann bèt pou li, osinon yon moun k'ap fè sa li di l' fè a? Konn sa tandè! Pito yon moun fè sa Seyè a di l' fè a pase pou l' touye bèt ofri pou Bondye. Pito yon moun soumèt devan Bondye pase pou l' ofri bèl belye chatre pou Seyè a" (1 Samyèl 15:22).

Obeyisans lan pi wo pase nenpòt sakrifis espiritiyèl ki ka prezante devan Bondye. Anfèt, li pa itil pou yon moun eseye adore Bondye si kè l pa nan obeyisans. Sa ki atake obeyisans lan se ògèy. Se sa ki te kreye dezòd nan mond sa a. Dyab la te gen ògèy (li te vle tankou Bondye); e sa te deklanche dezobeyisans. Izrayelit yo te ban nou yon leson ekselan: yo pa t kesyone lwa yo te bay la, yo te senpleman akonpli li.

Anpil moun ap viv kesyone lwa Bondye yo, si sa ta dwe oswa non, lè sa nou ta dwe tousenpleman respekte yo.

Kesyon:

- Ki sa pwofèt Jeremi te obsève nan atitid Izrayelit yo e ki atitid pèp Jida a te genyen anvè Bondye?
- Ki atitid pèp Bondye a genyen jodi a konsènan obeyisans?

III. Konsekans dezobeyisans lan (Jeremi 35:17)

Dezobeyisans lan pote pinisyon; li gen konsekans piman bouk. Apre Bondye te montre pwofèt la ak pèp Jida a obeyisans Izrayelit yo, ak dezobeyisans pèp jwif la pou li; Bondye te deside fè sa ki mal li te pwomèt sou Jida a (v.17) pou de rezon prensipal:

1. Li te pale ak yo epi yo pa t koute (v.17).
2. Li rele yo epi yo pa reponn (v.17).

Lè Bondye pale ak ou epi ou pa koute, epi li rele ou epi ou pa reponn; lè Bondye ap eseye gide ou sou bon chemen an, epi ou vle kontinye nan menm peche a; tout sa ki rete pou ou se soufri konsekans dezobeyisans yo. Nan ka pèp Izrayèl la, te gen anpil konsekans; pami yo, yo te sènen pa nasyon etranje yo ak depòte yo. Sa te pote soufrans, pèt, kriz nan adorasyon ak anpil mal. Tout sa yo se te akòz de dezobeyisans lan;

byenke li te tou yon pati nan yon pwosesis diven pou retabli relasyon ant Bondye ak pèp li a. Konsekans dezobeyisans yo la depi lontan tankou mond lan li menm; sa te la depi nan tan lontan nan epòk Adan ak Èv. Èt imen yo te grandi nan dezobeyisans atravè tout jenerasyon jiska sosyete aktyèl nou yo ki gouvènè pa prensip pòs-modènism ki respire rebelyon. Dezobeyisans lan se yon atitud dyab la, li menm ki te premye moun ki pa t ni soumèt ni obeyi.

Bib la chaje ak egzanp ki montre, akòz dezobeyisans, te gen konsekans. Youn nan bagay ki te lye ak Jonadab se te Jewou; yo tou de a te fè gwo bagay pou Bondye, tankou touye tout moun ki t ap adore bondye Baal la. Toutotan Jewou te rete obeyi Bondye, li te gen viktwa ak benediksyon. Epi Bondye te pwomèt li: "Pandan kat jenerasyon, desandan w yo pral okipe twòn Izrayèl la" (2 Wa 10:30). Men, li te sispann obeyi, e Bondye te redwi tèt li a (2 Wa 10:32). Nou dwe konprann espiyèlman ke benediksyon ak viktwa fini lè nou sispann obeyi. Desizyon ki vize dezobeyisans kite yon pakèt konsekans espiyèl, fizik ak materyèl.

Kesyon:

- Ki rezon ki te fè Bondye fè sa ki mal li te pwomèt sou Jida a?
- Ki konsekans ou te wè oswa eksperimante akòz de dezobeyisans Bondye? Pataje eksperyans ou.

IV. Rekonpans obeyisans lan (Jeremi 35:18-19)

An menm tan ke nou afime konsekans dezobeyisans lan; nou ka afime ke Bondye rekonpanse obeyisans. Li beni moun ki obeyi l yo; eepi istwa Izrayelit yo se youn nan anpil egzanp nou jwenn nan Bib la. Bondye te di Izrayelit yo atravè pwofèt Jeremi ke paske yo te fidèlman respekte lwa Jonadab yo, yon desandan nan fanmi sa a ta toujou nan sèvis, nan prezans Bondye vv. 18-19 : "Aprè sa, Jeremi di moun Rekab yo: -Men sa Seyè ki gen tout pouvwa a, Bondye pèp Izrayèl la, voye di nou: Nou te swiv lòd zansèt nou, Jonadab, te ban nou an. Nou te fè tou sa li te mande nou fè, tout lòd li te ban nou yo. Se poutèt sa, men sa mwen menm Seyè ki gen tout pouvwa a, Bondye pèp Izrayèl la, mwen di: Va toujou gen yon gason nan fanmi Jonadab, pitit Rekab la, pou sèvi mwen".

Obeyisans desandan l yo anvè Jonadab te pote benediksyon pou jenerasyon yo t ap sèvi Bondye. Rete fidèl ak obeyisan te ede yo pou yo resevwa benediksyon Bondye.

Lè ti moun yo obsève paran yo obeyi Bondye, sa ede yo nan kwasans espiyèl yo; e Bondye rekonpanse fanmi an. Lè legliz la obeyi Bondye, li fè eksperyans benediksyon Jewova epi li respire yon atmosfè pwosperite, viktwa, gerizon ak akonplisman objektif etènèl la.

Youn nan rekonpans pou yon kwayan obeyisan se ke yo te kapab jwi prezans Bondye a, ak eksperyans kominyon ak Sentespri a. Mache anba direksyon, souverènte ak gras Bondye lakòz tout benediksyon li yo, ki se sèlman li konnen ki jan ak ki lè yo ofri yo.

Jezi te anseye nou ak pwòp lavi li pou nou obeyisan epi wè benediksyon sa a pote. Men sa apot Pòl te eksprime sa: "Li rabese tèt li. Tankou yon moun, li soumèt devan Bondye. Li obeyi Bondye jouk li rive asepte mouri, wi jouk li asepte mouri sou kwa a. Se poutèt sa, Bondye leve l' mete chita kote ki pi wo a. Li ba li yon non ki pi gran pase tout lòt non." (Filipyen 2:8-9, anfas ki ajoute).

Mèt la te deja anseye nou wout la, e li te montre nou ke grandè rive nan maksimòm ekspresyon li lè nou obeyisan. Pa gen glwa san imilyasyon; pa gen okenn benediksyon diven san obeyisans. Men, pi lwen ke yo obeyisan pou yon rekonpans yo resevwa, disip Kris yo te rele pou yo enkòpore li kòm yon vi ki an sante nan lespri a, ak nan respiprosite nan renmen enkalkulabl li.

Men kèk konsèy sou fason pou w vin yon kretyen ki obeyisan:

1. Kite Bondye transfòme w.
2. Priye Bondye pou chak domèn nan lavi ou.
3. Afime aksyon ou chak jou ak Pawòl Bondye a.
4. Ou dwe sansib pou tandè vwa Sentespri a.
5. Toujou deside fè sa ki byen, sa Bib la anseye, menmsi sa koute w chè.
6. Elimine ak èd Bondye tout ògèy, awogans ak panse ki mennen ou pa soumèt.
7. Pran plezi nan fè volonte Bondye. Salmis la te di: "Bondye mwen, mwen pran plezi m' nan fè sa ou vle m' fè. Wi, mwen kenbe lalwa ou nan fon kè m'." (Sòm 40:8).

Kesyon:

- Ki jan Bondye te rekonpanse obeyisans Izrayelit yo?
- Ki sa Jezi anseye nou konsènan obeyisans lan?
- Ki jan m ka vin yon kretyen ki obeyisan anvè Bondye?

Konklizyon

Tèks bibliki ki analize yo te di nou ki kalite ak kantite benediksyon ki gen eksperyans lè yo aplike prensip obeyisans lan. Dezobeyisans te lakòz destriksyon ak madichon nan mond lan; men obeyisans lan ap pote benediksyon pou nou, plenitud prezans Bondye ak jwi favè li ak mizèrikòd li nan lavi nou.

Jeremi, yon vrè pwofèt

Efraïn Muñoz (Etazini)

Pasaj bibliik etid la: Jeremi 38:1-23

Pasaj bibliik etid la: “Jeremi di l’ konsa: -Moun Babilòn yo p’ap fè ou sa. Koute mesaj Seyè a ba ou nan sa mwen di ou la a, pou tout bagay pase byen pou ou. Konsa ou p’ap mouri.” Jeremi 38:20.

Objektif leson an: Kwè ke lè Bondye rele nou preche Pawòl li a, nou pa ale poukont nou; paske li te pwomèt pou l la avèk nou chak jou jouk mond sa kaba.

Entwodiksyon

Pwofèt Jeremi te viv nan yon tan ki difisil anpil. Moun Babilòn yo te sènen pèp Bondye a; te gen yon grangou fòmidad; epi, kòm si sa pa t ase, pèp Bondye a ak dirijan palè a te viv nan yon maksimòm dekadans moral ak espiyèl, paske yo te kase alyans ak Bondye a epi, kòm rezilta sa, jijman an kont yo se te repons Senyè a. Nou aprann leson chak sèvitè Bondye gen pou fè fas lè yo resevwa apèl nan ministè a; pou yo ka rete fidèl nan akonpli li jiska lafen.

I. Pale Pawòl Bondye a, menm si sa koute w (Jeremi 38:1-6)

Yo konnen Jeremi kòm “pwofèt k ap kriye”. Sa a se pa sèlman paske li te soufri rejè nan men pwòp pèp li a nan anpil okazyon ke nou pa kapab konte; men tou, paske Bondye te detèmine pou l pini nasyon jwif la paske li te abandone alyans avèk li a lè yo te eritye tè pwomiz la. Li pa t fasil pou Jeremi wè pèp la te abandone alyans ak Bondye a pou yo te dedye tèt yo nan idolatri (Jeremi 7:16-18). Epitou, Jeremi te oblije obeyi Bondye pou l pa priye pou pèp la; paske desizyon an te pran, epi nasyon an t ap peye pou dezobeyisans li (Jeremi 7:16,20); (Seyè a di ankò: -Jeremi monchè, ou pa bezwen lapriye nan pye m’ pou pèp sa a. Ou pa bezwen rele, ni ou pa bezwen lapriye pou yo. Pa vin plede kòz yo bò kote m’. Paske mwen p’ap koute ou; Se poutèt sa, men sa mwen menm, Seyè ki gen tout pouvwa a, mwen di: Mwen pral pase gwo kòlè m’ ni sou Tanp lan, ni sou moun, ni sou bèt, ni sou pyebwa, ni sou rekòt yo. Kòlè mwen pral tankou yon dife pesonn p’ap ka tenyen).

Pwofèt la te gen travay pou l pwoklame Pawòl Bondye a bay parèy li yo; menm si Pawòl sa a pa t yon bon nouvel, e menm lè pwòp lavi l te an danje. Antanke pòt pawòl Bondye, Jeremi te lite; paske li menm te temwen peche

pèp la, e sa te fè l lapenn poutèt konsekans tout moun t ap fè fas. Jeremi 38:1 mansyone majistra tribinal yo, ki ta vin pi gwo lènmi pwofèt la. Yo te tandè pawòl Jeremi te di: “Men mesaj Seyè a bay: tout moun ki va rete nan lavi la pral mouri. Sa ki pa mouri nan lagè pral mouri grangou, osinon move maladi ap pote yo ale. Men, tout moun ki va soti al rann tèt yo bay moun Babilòn yo p’ap mouri. Y’a sove lavi yo.” (v.2). Mesye sa yo pa t gen yon minimòm de bon sans oswa sansiblite espiyèl. Yo pa t bay pwofèt la chans pou l eksplike pawòl li yo; ni tandè kote nouvel terib sa a soti. Pou yo, Jeremi te yon trèt peyi a. epi, petèt, li t ap fè konplo kont nasyon jwif la nan non Kaldeyen yo ak pou benefis pèsònèl. Se poutèt sa, desizyon inanim lan te ke “Kite nonm sa a mouri kounye a” (v.4). Byenke envazyon an te iminan, yo te espere reziste e sòti viktorye nan syèl Babilòn lan. Men, yo tandè pawòl pwofèt la te di nan lakou prizon an, kote kèk sòlda t’ap koute l’ epi, pwobableman, nan direksyon lari a, kote moun te ka koute (Jeremi 37:21). Sa te fè yo fache anpil, yo te deside pou yo mete fen nan lavi Jeremi. Majistra yo te vin devan wa Sedesyas e yo te montre omwen de rezon ki fè pwofèt la ta dwe peye ak pwòp lavi li: 1) “paske nan fason sa a li fè men moun k ap fè lagè yo febli” (Jeremi 38:4); Nan lòt mo, yo te di ke li te demoralize lame li yo ak pèp, olye ke yo dinamize yo pou batay. 2) “paske nonm sa a pa chèche lapè pèp sa a, men se sa ki mal” (v.4); Yo te fè konnen Jeremi se yon vrè pwofèt; li t ap sou bò kote l, l ap lapriye pou lapè Jerizalèm, li pa t ap predi defèt ak destriksyon nasyon li a.

Sedesyas te pèdi tout pèspektiv diven; paske karaktè moral ak espiyèl li te sou tè a. Laperèz te pran posesyon lespri l; Ensètitud t ap ogmante sou sa ki t ap tann li ak pèp la. Majistra palè yo te konnen karaktè fèb wa a; e yo pat ezite pwofite de sa. Yo mande yon santans pou Jeremi: pou yo mete l nan yon pi ki pa gen dlo, men labou.

Malerezman, wa a abandone Jeremi nan men mechan lidè sa yo; Se konsa, pwofèt la te fini byen fon nan yon pi, plen labou, kote l t ap plonje piti piti epi lanmò li t ap yon kesyon de tan.

Kesyon:

- Èske w panse, nan dènye ane yo, preche verite Pawòl Bondye a vin pi difisil? Paske?
- Ki pwoblèm mond lan pa tolere konsènan verite levanjil la?; E ki reyaksyon yo te genyen anvé predikasyon laverite a?

II. Li souffri, men Bondye pwoteje li (Jeremi 38:7-13).

Bondye, anvan Jeremi te fèt, te deja sanktifye l epi mete l apa pou ministè pwofetik (Jeremi 1:5). Ansanm ak apèl la, Bondye te asire l tou ke li pa t ap ale poukont li; men prezans li t ap avè l pou l delivre l anba moun pwofèt la te pè fè fas (Jeremi 1:8). Kidonk, lè Jeremi se yon "piti", (Jeremi 1:6b) pa t gen dout ke Bondye t ap kenbe pwomès li a. Li menm li lonje men l pou l touche bouch Jeremi pou tout pawòl Bondye yo te ekri sou bouch nouvo pwofèt la (Jeremi 1:9). Eksperyans sa a te tèlman ekstrawòdinè ak pwisan pou Jeremi ke li pa t ap janm gen dout sou pwoteksyon ak konpayi Bondye nan ministè l nan okenn sikonstans.

Yon lòt fwa ankò, pwofèt la te nan gwo pwoblèm; pi pre lanmò, epi trè lwen apwobasyon ak aplodisman moun k ap koute l yo. Men, Bondye te sèvi ak yon nonm yo te rele Ebèd-melèk ki te yon enuk, yon moun peyi Letiopi ak yon sèvitè wa a. Li enteresan pou nou remake nonm sa a, li te yon etranje, te pran kòz Jeremi ak yon detèminasyon konsa ke li te dispoze riske pwòp lavi l. Ebèd-melèk te pwouve li se yon sèvitè pridan, saj e vanyan. Wa a te nan youn nan pòtay lavil la yo rele "pòtay Benjamen an" (Jeremi 38:7b); Etyopyen an rive pou l sipliye Jeremi. Pòtay vil yo, nan epòk sa a, te kote reyinyon sosyete a ak kote ansyen yo ak otorite yo te chita pou lejislasyon ak jije ka kominote yo. Gen santans yo te bay moun ki te akize de krim kont lòt moun. Se la kote Ebèd Melèk t'ap chache monak la pou pwofèt Bondye a jistis. Agiman ke enuk la te prezante devan Sedesyas, nan defans pwofèt la, se sa ki annapre yo: "... mesye sa yo te fè sa ki mal nan tout sa yo te fè ak pwofèt Jeremi ..." (v.9). Yon etranje te oblije parèt pou wa a ka konprann dimansyon sa ki te fèt kont Jeremi. Sedesyas te gen yon karaktè ezite e li te kite l domine pa move konsèy moun ki pa t aji san patipri. Li pa te gen okenn sansibilite moral oswa espiyèl

annakò ak volonte Bondye, depi li menm li te kraze alyans ak Bondye a (Jeremi 34:8-11) ak klèman, li te opere anba pwòp jijman chenal li. Yon lòt bò, aksyon majistra palè yo fè nou sonje fason frè Jozèf yo te vle debarase li lè yo te jete l nan yon sitèn epi yo te vann li. Yo pa t vle tache tèt yo ak san inosan ti frè yo (Jenèz 37:24). Ka Jeremi an te pi mal toujou; Lide a nan bese l 'nan pi a te reprezante difikilte grav pou pwofèt la, pou rezon sa yo: 1) pi a dwe te trè fon pou pèsonn pa t' kapab tandè vwa yo pou èd. 2) Pen te ra, paske lavil la te sènen l'; epi andedan pi a, sètènman, li ta mouri grangou. 3) Sitèn lan te plen labou; Pwofèt la pa t ap ka kenbe tèt li pou lontan anvan li te plonje nèt e li t ap mouri nan toufe. Nan fason sa a, yo te eseye bouche vwa pwofèt la; epi pa kontinye koute anmèdan nouvèl ki pa soti nan li, men ki soti nan Bondye.

Lè wa a tandè pawòl Ebèd-melèk, li te reyaji prèske enstenktif. Li te reyalize ke li te konplis tou nan tretman Jeremi; epi li te bay menm enuk la lòd pou yo pran an chaj misyon sekou pwofèt la. Anplis de sa, li bay lòd pou l pran trant mesye avè l pou asire operasyon an; paske lanmò pwofèt la te iminan (Jeremi 38:10). Byen vit, Ebèd Melèk pran trant mesye yo, ki te sèvi nan sèvis palè wa a. Etyopyen an te konnen palè a ak tout sa ki te la tankou pesonn; Li te fouye anba trezò a pou "vye vye vye rad ak rad chire ak chire, epi li jete yo ak kòd nan sitèn lan pou Jeremi" (v.11). Te gen trant-yon moun ki te patisipe nan sekou a. Sa a, siman, te asire misyon an; piske te gen posiblite pou majistra yo ta konnen operasyon sa a e yo te parèt nan pi a pou anpeche Jeremi lage. Yon lòt aspè enpòtan ki jistifye kantite moun se ke retire yon nonm nan pi sa a nan kondisyon pwofèt la te jwenn tèt li pa t 'yon travay fasil; Oke, yo ta ka seryezman fè l mal, kidonk sa a ta mande konpetans ak anpil swen. Li pa ta dwe etone Jeremi ke Bondye t ap akonpli pwomès li nan swen ak pwoteksyon lè l sèvi ak moun ki pa t pwòp pèp li a, tankou Etyopyen an, ak bagay ki pou anpil moun pa t gen valè e yo te menm konsidere kòm vye, tankou vye vye rad, rad chire e menm petèt pa pwòp. Lè sa a, Pawòl la di: "...e Jeremi te rete nan lakou prizon an" (v.13b). Plis pase yon soulajman, Jeremi t ap fè eksperyans sali nan men Bondye. Finalman, li te rale lè fre e li te konprann ministè pwofetik li a poko fini. Èske se ta ka Jeremi te dispoze kontinye travay li kòm pwofèt malgre konsekans yo?

Kesyon:

- Nan ki fason legliz lokal ak mondyal la ap souffri paske li pwoklame Pawòl Bondye a?
- Ki pwomès Bondye fè pou sèvitè k ap preche Pawòl li a avèk kran?

III. Avèti san pè sa ki pral rive (Jeremi 38:14-23)

Yon fwa ke li te fin jwenn libète pou l te soti nan sitèn nan, men se pat nan prizon an; Sedesyas te imedyatman voye rele pwofèt la, yo te mennen l nan youn nan pòt yo nan tanp lan (v.14b), ki, pwobableman, se te yon aksè rezève pou wa a. La, ta gen konfidansyalite absolwi pou pale pou kont li, san risk pou nenpòt moun tandè. Yon fwa, fas a fas, wa a te avèti Jeremi: "... pa kache m anyen" (v.14b). Wa a tou senpleman te konnen ke moun, tankou dirijan palè yo, pa t gen okenn pwoblèm bay manti; Men, Sedesyas te konnen Jeremi te dispoze di laverite, menmsi lavi l te an danje. Te gen tansyon nan lè a; Sedesyas te lave men l nan demann majistra li yo pou yo touye pwofèt la (v.5); e Jeremi te soti nan yon tèt terib kote li te prèske pèdi lavi l si se pa t pou entèvansyon Ebèd-melèk. Jeremi pa t vle tounen nan pi a; men, li pa t vle bay manti tou oswa defòmè mesaj Bondye te ba li a. Sedesyas te fè sèman sou Jewova (v.16), ki te Kreyatè ak pwopriyete nanm li, ke li pa t ap touye pwofèt la, ni li pa t ap lage l nan men mekan ki te vle lanmò li. Lè sa a, Jeremi te deklare l 'mesaj Bondye a (vv.17-18): 1) si imedyatman ou lage nan men Babilòn yo, ou pral viv epi sove fanmi ou ak vil sa a; men 2) si ou reziste epi ou pa rann tèt ou, lavil la pral lage nan men moun Kalde yo epi yo pral detwi nan dife, epi ou p ap chape anba men yo.

An fas ak santans Bondye a, repons Sedesyas lan se sa ki annapre yo: "... Mwen pè jwif yo..." (v.19). Ah, laperèz se te faktè ki te detèmine desizyon wa a. Sa ki te boul la nan pwoblèm nan; Kontrèman ak Jeremi, ki malgre li te fè fas ak lanmò nan plizyè okazyon paske li te deklare laverite, pa t ezite kontinye di laverite e sèlman laverite.

Sedesyas te pè jwif yo plis pase Babilòn yo. Li te panse ke lè l te remèt tèt li, pwòp frè l yo t ap akize l kòm yon trèt, yo t ap tèt l epi yo ta fini lavi l san okenn konpasyon. Panse sa a te fè l pè l ', ak kè l ' te koule nan panse a nan

sibi betiz sa yo. Men, li pa t pè anyen nan pawòl Bondye ki te soti nan bouch pwofèt la. Bondye, bò kote pa l, t ap demontre mizèrikòd pou Sedesyas, fanmi l ak moun ki rete Jerizalèm yo, si li te obeyi vwa l (v.20). Te gen tan pou li repanti; men si li pa t vle obeyi (v.21), konsekans yo t ap vini pou wa a, fanmi l ak rès moun ki rete nan vil la (v.22). Obeyisans oswa dezobeyisans yon sèl moun ka gen konsekans pou tout yon kominote; e se te ka Sedesyas la. Obeyisans t ap pote delivrans; men, isit la se te Sedesyas, lite ant de panse. Jeremi te fè yon dènye efò pou l konvenk wa a; pou li obeyi Pawòl Bondye a. Li te di l ke si li pa t obeyi; lè sa a, madanm yo t'ap lage nan men chèf Babilòn yo, epi yo menm yo t'ap chante nan koral: "Yo twonpe ou, e zanmi ou yo te pi fò sou ou; "yo te plonje pye ou nan labou a, yo vire tounen" (v.22), sa vle di moun ki te di yo se zanmi l yo pase l nan betiz, yo te pwofite de mank karaktè li kòm yon lidè, ensite l echwe. , epi yo te gen kapasite pou yo mete pye yo nan labou pou li te plonje epi, yon fwa la, yo te trayi li epi yo kouri, yo vire do yo ba li. Jeremi te fini lè l te di wa a li pa t ap mouri anba men Babilonyen yo; men, yo t ap pran l e yo t ap mennen l nan Babilòn kòm yon twofe pou yo montre l. Sa a se ta pi move imilyasyon ke nenpòt moun ta ka souffri; e, se pi plis konsa li se wa peyi Jida a. Yo te kenbe Jeremi kòm prizonye nan lakou prizon an jiskaske jou Babilòn yo te pran vil la e yo te boule l nan dife (Jeremi 52).

Kesyon:

- Èske w temwaye verite levanjil la? Wi, non? Ki rezon an?
- Preche levanjil verite a vin pi danjere nan mitan yon mond relativis. Ki jan ou vle resevwa meprize ak rejè kominote w la paske w se yon predikatè fidèl Pawòl la?

Konklizyon

Si nou ta dwe itilize yon adjektif pou defini Jeremi; nou ta dwe di ke li te yon vrè pwofèt Bondye. Se vre, paske li te lejitim. Bondye te mete l apa anvan li te tonbe nan vant manman li. Li te toujou pwoklame verite Bondye a, olye ke li preche sa lòt moun te vle tandè; e li te yon vrè pwofèt, paske li te vle souffri move tretman e menm lanmò akòz ministè li ak obeyisans li anvè Bondye.

Jijman Bondye a inevitab

A. Denis Espinoza S. (Nikaragwa)

Pasaj bibliik etid la: Jeremi 39:1-14,16-18, 40:1-6,9-16, 41:1-18

Pasaj bibliik etid la: “Seyè a, Bondye ou la, te di li t’ap fè malè sa a tonbe sou peyi a. Koulye a sa li te di li t’ap fè a, li fè l’. Sa ki lakòz? Se paske pèp ou a te antò devan Seyè a, yo pa t’ vle koute l’” Jeremi 40 :2b-3.

Objektif leson an: Konprann ke lè Bondye voye jijman li kont limanite, li fè sa an korespondans ak jistis li.

Entwodiksyon

Lè pèp Izrayèl la te mande yon wa, yo te rejte Bondye ki te vrè Wa yo (1 Samyèl 8:7). Senyè a te pèmèt li, li te bay Sayil li (1 Samyèl 10:1); men li te echwe, li fè David leve (1 Samyèl 16:10-13). Lè David mouri, li nonmen Salomon (1 Wa 1:32-34). Avè l, te gen lapè ak pwogrè. Yo te tan nan glwa pou nasyon an.

Lè Salomon te mouri, pitit gason l lan te pran pouvwa a, wayòm nan te divize: wayòm nò a (Izrayèl) ak wayòm sid la (Jida). Yo tou de vire do bay Seyè a. Kondisyon rebèl yo te atire jijman Bondye sou yo. Kidonk, pèp Izrayèl la te tonbe definitivman nan ane 722 anvan epòk nou an. anba peyi Lasiri. Nan leson sa a, nou pral etidye tonbe Jida a.

I. Kalamite pou kèk moun (Jeremi 39:1-9)

A. Jijman Senyè a (vv.1-3)

Epi lè a te rive! Jeremi te predi sa depi lontan. Evènman an demontre ke avètisman pwofèt la te bay yo te verite; e yo montre tou ke li te yon vrè pwofèt Bondye.

I. Konsènan Jerizalèm

Kote a. Syèj la te dire 18 mwa. Se te yon peryòd agoni ak laterè. Yo te fèmen, san aksè nan baz yo pou viv ak reziste, san posiblite pou yo ede nan trajedi yo.

Liv Lamantasyon an dekri syèj la ak destriksyon yon fason klè. Men sa l di: “Lang ti bebe yo kole nan fon bouch yo sitèlman yo swaf dlo. Timoun yo ap rele mande manje. Pa gen pesonn pou ba yo anyen! Moun ki te konn manje bon manje gou ap tonbe faya nan lari. Moun ki te elve nan gran kay ap chache manje nan fatra.” (Lamantasyon 4:4-5).

Efondreman an te pwouve pa grangou, swaf dlo, epidemi ak lanmò. Te gen lanmò akòz grangou (Lamantasyon 4:9). Manman Bondye te bouyi pwòp pitit yo (Lamantasyon 4:10). Tout bagay nan akonplisman Pawòl la ak jijman Bondye (Lamantasyon 4:11).

Diferans lan. Mi lavil yo te inpignyab, gwo, wo ak lajè. Pi fò nan tan lontan; men yo te fè yon brèch (Jeremi 39:2),

e gwo estrikti a te tonbe. Atravè ouvèti sa a, chèf Kalde yo te antre; epi yo te pozisyonè tèt yo nan mitan pòt la, pòt prensipal la, kote jistis te administre (v.3). Prens yo te la. Se yo menm, se pa Sedesyas ki te gen otorite sou vil la. Prèv ke li te konkeri.

2. Kont Sedesyas (vv.4-7)

Tris reyalite (v.4). Wa a t’ap kouri tankou tout lach. Lè li wè chèf Babilòn yo anndan lavil la, li te pè; e ansanm ak disip li yo ak pitit li yo li kouri met deyò. Li te panse li te kapab chape anba kòlè Nèbikadneza, e menm jijman Bondye.

Wa a, ki pa t kite Bondye sove l, ki te fache kont pwofèt Bondye a lè l te voye l nan kacho a; menm, ki te eseye fè pwofèt la silans pou vwa li pa t ‘ka tande nan lari yo, nan tanp lan, ak anpil mwens nan palè wa a; Li te kouri nan mitan lannwit ansanm ak eskòt li yo, twoup ki rete li yo ak pitit li yo.

Li pa t kapab chape (v.5). Aparaman, Sedesyas ak antouraj li yo t ap sove. Lè li pati nan mitan lannwit ak nan yon pasaj sekre, li te panse ke pèsonn pa ta wè li; Sepandan, lame Kaldeyen ki vijilan la te dekouvri l, li te kouri dèyè l, li te ranwaye l e li te pran l. Yon leson nou aprann nan epizòd sa a se ke pèsonn pa ka chape anba jijman Bondye.

Fraz la piman bouk (vv.6-7). Yo mennen Sedesyas ak konpayon l yo devan wa Babilòn lan, ki te kondane l. E ala yon fraz sa te ye!

Dènye wa peyi Jida a, reprezantan teyokrasi a, desandan David la, se la li te nan katye jeneral Nèbikadneza. Fraz la te mechan; men jis, dirèkteman pwopòsyonèl ak peche, sa ki mal ak rebelyon wa depoze a.

Fraz la te gen kat pwen:

- 1) Yo koupe tèt pitit gason Sedesyas yo devan li
- 2) Dekapite nòb yo
- 3) Sedesyas te avèg (li te rache je l)
- 4) Egzil ak prizon

Li mete l' nan prizon, li fè l' prizonye lavi Babilòn. Li te mete l' nan prizon kote li te siman mouri e li te mouri.

B. Vil boule a (v.8)

Yo pa t repanti, ni konvèti; se poutèt sa, vil yo a te detwi ansanm ak tout gwo kay li yo. Dega sa a te koze pa rebelyon wa a ak pèp li a. Nan epòk li a, Sedesyas te panse ke destriksyon ak echèk vil la pa t posib. Li te doute Pawòl Bondye a, men li te akonpli. Bib la di moun Kalde yo te boule kay wa a ak kay pèp la, e yo te kraze miray yo.

C. Kisa nou aprann?

1. Ke Bondye kenbe Pawòl li.
2. Ke pèsonn pa ka chape anba jijman Bondye a.
3. Ke si moun nan pa repanti pou peche l' yo; sa yo pral rive atenn ou ak konsekans ki byen terib.
4. Bezwen ijant pou koute ak obeyi avètisman Bondye yo; e konsa evite jijman li sevè.
5. Bondye gen lanmou, li gen mizèrikòd ak konpasyon; men, egalman, li jis.

Kesyon:

- Pliske peche a se kòz prensipal kalamite imen; ki sa moun ta dwe fè pou evite kalamite sa a?
- Ki konsekans sa pote sou èt imen lè yo eseye chape anba prezans Bondye?

II. Pwoteksyon ak benediksyon pou lòt moun (Jeremi 39:10-18)

Isit la nou gen yon bèl temwayaj sou favè Bondye a. Nan mitan anpil konfizyon, fènwa ak echèk; Limyè ak laglwa Bondye te klere pou montre favè li bay moun ki te mete konfyans yo nan li e ki te tann nan li. Apot Pòl te ekri: "Lalwa antre nan koze a pou fè moun peche plis toujou. Men, kote moun fè plis peche a, se la favè Bondye a vide pi rès sou yo." (Women 5:20).

A. Gras an aksyon. Pou ki moun li ye?

Gras Bondye sa a te manifeste nan swen Senyè a pou rès li. Se vre jijman an te vini ak tout rigè ke sitiasyon an te garanti; Men, nou konnen okenn peche oswa rebelyon pa ka lakòz favè Bondye a fini. Ap toujou gen favè Bondye pou moun ki nan bezwen.

Pòv yo (v.10)

Soti nan pwennvi estrateji politik-militè moun Kalde yo, pòv yo pa te merite mennen nan Babilòn; Yo pa t gen anpil pou kontribye. Se konsa yo te kite yo nan peyi Jida a, yo ba yo jaden rezen.

Moun pòv sa yo te kapab deja mouri ak epe, grangou, swaf dlo oswa epidemi; sepandan, lavi yo te konsève. Byenke yo pa t gen anyen materyèl, yo te gen pi bèl kado Bondye bay lèzòm: lavi. Gen lavi se te sèlman yon pwodwi pwoteksyon ak gras Bondye. Yo t ap viv nan yon peyi ki te devaste, san yon vil, san miray, san yon wa; men toujou

vivan, epi tou ak "rezen ak jaden" (v.10).

Pwofèt Bondye a (vv.11-14)

Nonm soufrans lan, moun ki te maltrete, tòtire ak anprizone pwòp wa pa l, pèp li a ak dirijan yo te rejte, kounye a li te pwoteje pa yon wa payen, egzektè jijman Bondye a. Se pou nou tande l' epi konprann li byen; sa ki pa nòmal la, Nèbikadneza te bay kòmandan gad palè a yon lòd ekspri: "Pran l' [Jeremi] epi veye sou li, pa fè l' mal, men fè l' jan li di w la" (v.12).

Èske yon bagay bon te soti nan kè Nèbikadneza? Èske ou ta gen nenpòt remò sou konsyans ou? Kèk santiman koupab? Natirèlman pa. Nou ka wè nan zak sa a ke se Bondye li menm k ap ajè nan non pwofèt li a; yon manifestasyon favè ak souverènte Bondye. Nou aprann ke Senyè a te sou Nèbikadneza ak anpi li a pou pran swen pwofèt Jeremi.

Bib la anseye Nebouzaradan, kòmandan gad la, li te fè jan Nèbikadneza te mande l' la; ebyen, "voye chache Jeremi nan lakou gad palè yo. Yo renmèt li nan men Gedalya, pitit Akikam, pitit pitit Chafan, ki te pou fè l' rive lakay li san danje. Se konsa Jeremi te rete nan mitan pèp la." (v.14).

Enik la (vv.16-18)

Ebèd-melèk te fè yon travay charitab pou Jeremi lè l' te sove l' nan sitèn lan (c.38). Avèk kouraj, li te opoze desizyon nòb yo; epi li fè yon apèl bay wa a (38:7-13). Men sa Pawòl la di: "Monwa, mèt mwen, sa mesye yo fè pwofèt Jeremi an pa bon non. Yo desann li nan fon sitèn lan kote, wè pa wè, l'ap mouri grangou, paske pa gen pen lavi la ankò" (38:9).

Bondye te di Jeremi pou l' pale ak Ebèdmelèk (39:15-16) ke jijman an sou Jida se travay Bondye; e ke, definitivman, sa ki mal ta vini. An menm tan, li te fè l' 'yon pwomès lavi: "Mwen pral delivre ou" (39:17), li te di li. Epi li te libere l'. Rezon divan an te sa a: "paske ou te fè konfyans nan mwen" (vv.17-18).

B. Refleksyon pou lavi nou jodi a

1. Bondye pa bliye moun ki mete konfyans yo nan li; epi rekonpanse lwayote yo.
2. Nou dwe rete fidèl ak Bondye epi kenbe pwomès li yo; byenke pifò pa fè sa.
3. Nou rele pou nou fè konfyans nan favè Bondye nan mitan difikilte.
4. Objektif Bondye ap reyalize menm lè nou sèvi ak moun ki pa fè pati pèp li a.

Kesyon:

- Ki siyifikasyon aksyon byenveyan Bondye fè nan mitan trajedi yo genyen pou nou?
- Ki jan ou entèprete tèks bibliik sa a: " Men, kote moun fè plis peche a, se la favè Bondye a vide pi rès sou yo" (Women 5:20b)

III. Dezòd total (Jeremi 40:9-41:18)

Aprè tonbe Jerizalèm nan, Jida te antre nan yon eta vyolans pwofon, enstabilite ak anachi.

A. Gouvènman vasal (40:7-16)

Avèk konkèt Nèbikadneza te fè a, Jida te vin yon pwovens nan Anpi Babilòn nan. Venkè a te nonmen Gedalya kòm gouvènè peyi Jida. Gedalya se te yon manm nan yon fanmi jwif enpòtan e yo te konsidere kòm yon moun ki piye, yon disip Senyè a epi yo te idantifye ak kòz nòb Jeremi an (Gray, Paul. Kòmantè Bibliik Beacon, volim IV, Jeremi. Etazini: KPN, s.a, p.461). Li te youn nan kèk moun ki te kwè nan pwofesi Jeremi an konsènan destriksyon Jerizalèm nan ak pwoklamasyon pwofèt la ke, yo dwe sove anba debak la, yo dwe soumèt devan pouvwa konkeran an. Gedalya te kole bò kote Nèbikadneza pandan sènen an.

Chèf konsilyatè a (vv.7-12) Bib la mansyone kèk lidè nan lame bat la, lidè gwoup geriya, ki te rete epi pran refij nan peyi a. Lè yo vin konnen Gedalya te gen pou l dirije peyi Jida, yo te deside chèche l. Yo te Izmayèl, Jokanan, Jonatan, Seraja, pitit gason Efyai ak Jezanya (vv.7-8).

Gedalya te ba yo garanti sou kondisyon pou yo soumèt devan wa Babilòn nan: “Nou pa bezwen pè sèvi moun Kalde yo; Rete nan peyi a, sèvi wa Babilòn nan, epi w ap byen pase” (v.9b); “Men, ou pran diven an, fwi ete yo ak lwil oliv, epi mete yo nan depo ou, epi rete nan lavil ou yo ke ou te pran” (v.10b).

Jwif yo ki te gaye nan peyi Moab, Amon, Edon ak nan tout peyi yo te retounen tou e yo te aksepte jiridiksyon yo. Etabli nan peyi yo “...yo ranmase diven ak fwi abondan” (v.12).

Chèf ki menase (vv.13-16) Se pa tout lidè geriya yo te satisfè ak Gedalyas. Youn nan yo te fè konplo ak wa a pou elimine l. Konspiratè a te rele Ismayèl, yon desandan fanmi wa a.

Enfòmasyon yo te rive jwenn gouvènè a, men li pa t kwè sa. Jowanàn enfòmè li a te ensiste sou li, epi li te eseye konvenk li; epi li mande pèmasyon pou yo touye Izmayèl. Kidonk, li t ap ede evite yon lòt trajedi nan vil la: “Pou kisa li ta dwe touye ou, e tout Jwif ki te rasanble bò kote w yo pral gaye, e rès Jida a pral peri? (v.15). Ekspresyon sa yo reflekte santiman sensè Johanán. Sepandan, chèf la pa t pèmèt li: “Pa fè sa, paske sa w ap di sou Izmayèl se fo” (v.16b).

B. Yon lidè anbisye ak atwòs (41:1-7)

Konplo a te vre, epi Izmayèl ansanm ak dis gason asasen te touye Gouvènè Gedalya ki te gen bon entansyon e ki te fè konfyans (v.2). Ospitalite yo ak senserite yo te trayi.

Ki rezon ou te genyen pou touye li? Izmayèl te nan liy wa a; petèt, li te fidèl ak Sedesyas ki te depoze a. Se vre wi, akòz jalouzi ak lanbisyon, li te koupe lavi Gedalyas kout pandan yo t ap manje.

Ansanm ak touye moun gouvènè a, Izmayèl te touye jwif yo ak moun Kalde yo ki te pataje tab la ak Gedalya ak envite l yo (v.3). Te ajoute nan atwosite sa a te touye pèlren yo, ki te abiye an dèy, vwayaje Jerizalèm. Moun sa yo t ap dirije nan zòn tanp ki te detwi a; pou yo fè ofrann bay Bondye. Ismayèl vin rankontre l, li pran pòz lapenn ak doule; ak tout twonpri, li mennen yo Mispa, epi se la li touye yo epi jete kò yo nan yon sitèn (vv.4-7). Aprè sa, li pran tout moun ki te nan Mispa yo prizonye ak entansyon pou l deplase yo nan peyi Amon an (v.10).

C. Aksyon jistis (vv.11-18)

An fas ak move aksyon Ismayèl, ni Jokanan ni lòt chèf lame yo te deside ale dèyè l; ak objektif pou libere prizonye yo ak tire revanaj lanmò Gedalya. Yo kenbe l toupre gwo basen Gabawon an (v.12). Se la yo bat li, yo sove prizonye yo (vv.13-14). Men, Izmayèl ak uit nan mesye l yo te rive chape lè yo te ale nan peyi Amon an (v.15).

D. Leson pou nou menm jounen jodi a

1. Destriksyon an ka rive nan lavi nou, legliz oswa peyi nou kòm yon pwodwi vyolans ak mank respè pou lòt moun.

2. Rebati tout sa ki te detwi se yon travay titan ki mande èd Bondye, e egalman, patisipasyon tout moun.

3. Nou dwe koute vwa zanmi yo, ki avèti nou sou danje iminan.

4. Annou pran prekosyon ak moun ki pa fidèl ak moun ki trèt ki vin fè nou mal.

Jijman Bondye egzekite an repons a peche moun nan. Li klè pou nou ke aksyon Bondye fè yo, kèlkeswa jan sa ka difisil, fèt an korespondans ak jistis li a. Chit dezaz Jerizalèm te fè mal; lanmò pa grangou, swaf dlo, epidemi ak nepe; kaptire Sedesyas; koupe tèt pitit li yo ak nòb yo nan prezans li; avèg li, ekzil ak prizon. Tout moun yo te wè jodi a kòm zak mekanste yo te reyèlman zak jistis divin.

Kesyon:

- Ki jan vyolans politik ak sosyal la afekte peyi nou yo jodi a?
- Eksplike fason kretyen yo ka kontribye nan lapè ak jistis nan peyi nou yo.

Konklizyon

Nan severite jijman Bondye a, te gen yon demonstrasyon gras Bondye pou pòv yo, pwofèt Jeremi ak enik Ebèd-melèk la. Nou repete nan konklizyon sa a ekspresyon apot Pòl te di: “Lalwa antre nan koze a pou fè moun peche plis toujou. Men, kote moun fè plis peche a, se la favè Bondye a vide pi rèd sou yo” (Women 5:20b).

Jijman ak restorasyon

Marcial Rubio (Pewou)

Pasaj bibliik etid la: Jeremi 46:27-28

Pasaj bibliik etid la: “Nou pa bezwen pè, nou menm pitit Jakòb, sèvitè mwen an. Nou pa bezwen tranble, nou menm moun pèp Izrayèl yo. M’ap vin delivre nou nan peyi lwen sa yo. M’ap vin sove pitit nou yo nan peyi kote yo te depòte nou an. N’ap tounen lakay nou pou nou viv ak kè poze, san pesonn pa chache nou kont ankò.” (Jeremi 46:27).

Objektif leson an: Montre ke Bondye pa rete san fè anyen fas ak mechanste nasyon yo, Li pa vle pou moun yo detwi ; jijman li a se bagay k’ap fè san patipri ; epi li toujou kenbe pwomès li yo anvè pèp li a ki rete fidèl.

Entwodiksyon

Kesyon inivèsèl la fas ak mechanste lèzòm ap grandi toujou se sa ki annapre yo: si gen yon Bondye ki jis, pou kisa li pa fè jistis e li pa mete fen ak sa ki mal k ap pase sou latè yon fwa pou tout? E nou menm kretyen nou poze tèt nou kesyon : ki wòl nou genyen pou nou jwe nan diferan sitiyasyon sosyal ak politik pèp nou an ki soufri anpil? Nan etid sa a, nou pral wè anons Bondye fè pèp Izrayèl la delivrans; pwomès li nan akonpayman pi lwen pase espas-tan; epi jistis li sou nasyon yo ak sou pèp li chwazi a.

I. Anons delivrans (Jeremi 46:27)

A. Sediksyon zidòl yo

Diksyonè teyolojik la defini “zidòl” nan fason sa a: “... Eitati oswa objè yo adore tankou si se te bondye. Imaj oswa ikòn... zidòl yo te toujou reprezante yon bagay k ap bite pou pèp yo te chwazi a. Menm sèpan an kwiv la, ki te bati sou lòd Bondye yo pou apeze kòlè sèpan dife yo, avèk tan an [yo te fè l] tounen yon objè adorasyon (2 Wa 18). : 4). Menm bagay la tou ta rive ak Bwat Kontra a... (Jeremi 3:16)” (De Andrade, C. C. Diksyonè Teyolojik: Avèk yon sipleman biyografik gwo teyolojyen yo ak pansè yo. Etazini: Patmòs, 2002, p.190).

Dekadans moral ak relijye pèp Jida a te rive nan yon nivo frekan kòm rezilta peche imaje oswa adorasyon imaj. Kòmantè Bibliik Moundo Ispano fè konnen pwofèt la, nan “... vèsè sa yo [fè referans a] kèk nan imaj ak tit ki te dekri pouvwa Lejip la:

V. 15. Apis vle di fò, towò bèf, e li te yon epitèt pou Bondye (gade Jen. 49:24; Ezayi 1:24)... Fòs tradisyonèl bondye bèf la pa t ‘kapab kenbe fèm jan li te frape. Bondye...

Vv. 20, 21. Ti bèf, ti bèf angrese. Li se yon ekstansyon nan imaj bèf Apis la, ankò ki gen rapò ak Menfis.

V. 22. Sèpan [te deyès divinasyon an]... (Lev. 19:26; Det. 8:10). Devinèt yo te gen anpil respè nan peyi Lejip (Jen. 44:5, 15)...

V. 25. Amon, bondye Tèb... Okòmansman, li te bondye lokal Tèb la, kote farawon pwisan nan 12yèm dinasti a (1991–1786 A.K) te parèt, men pita li te vin bondye prensipal la, oswa “wa bondye yo.”... [Kontreman ak zidòl yo] Jewova se tankou Tabò ak Kamèl, ak menm fèm nan mòn sa yo. Bondye solid, kidonk Pawòl li ak pwomès li yo ka fè konfyans, kontrèman ak diferan bondye anpi ki te tonbe epi ki pral tonbe sou tan” (Cevallos,

J. C. & Zorzoli, R. O. Kòmantè Bibliik Moundo Ispano, volim 11: Jeremi ak Lamantasyon. Etazini: Editoriyal Moundo Ispano, 2010, p.311).

Pèp Amerik Latin nou yo te enplante zidòl pa anvayisè yo ki, nan non Bondye, te pran tèt nou yo ak san ak dife. Yo te enplante nan nou yon sistèm adorasyon pou bondye mouri a, san pèsonalite ak san otorite, ki te pwostènè pèp nou an nan koripsyon, nan tout nivo. E byenke jodi a anpil moun pa adore zidòl ak fo bondye yo ankò tankou moun peyi Lejip yo, men wi gen lòt fòm idolatri yo adopte nan lavi yo chak jou. Pa egzanp: materyalis, teknoloji, adorasyon kò, egosantrism, pwòp tèt yo, reyalizasyon pèsònèl yo, elatriye. Nenpòt bagay ki vin tèlman enpòtan nan pwen pou yo deplase Bondye nan sant lavi nou se idolatri.

B. Yon mesaj jijman pou nasyon yo

Nan chapit 46, Jeremi te dekri nan tèm ki trè fò avansman lame Babilòn nan ke okenn moun pap kapab kontrekare, ki t ap fini nan defèt final peyi Lejip la.

Pwofesi sa a te akonpli nan ane 605 anvan epòk nou an, lè Nèbikadneza te konkeri wayòm Jida a, e li te bat lame Lejip yo nan batay Kakemich la; e konsa Babilòn te pran lidèchip politik mondyal la.

Lejip te reprezante sistèm opresyon ak esklavaj la; nan eksplwatasyon ak move tretman kriyèl kont pèp Izrayèl la. Sa ki pa t gen parèy, se ke Ebre yo te sonje ak nostalji sa a vi yo te anvè retounen. Lejip jodi a reprezante sistèm valè mond sa ki mal la, kote Senyè a te delivre nou; men li chèche atire ak sedwi kreyen yo pou yo enpoze mòd lavi yo nan peche sou nou ankò.

C. Jijman ak restorasyon peyi Lejip (vv. 18-26)

Bondye te deklare nan tèm ki pi fò konsènan jijman sou peyi Lejip. Menm jan mòn Tabò a ak mòn Kamèl yo te parèt aklè nan teritwa vwazen an; Anpi Babilòn nan, ki te dirije pa Nèbikadzeza, ta depase ak eklips wa lòt nasyon yo; e Lejip t ap soumèt pouvwwa li ak majeste li.

Lògèy moun peyi Lejip yo te konpare ak bote yon gazèl ki byen gwo ak fò; men jou sakrifis li a pat twò lwen pou rive (v.20). Pawòl Bondye a dekri kondisyon imilyan pwisan anpi sid la, glise tankou youn nan divinite ki pi venere li yo, sèpan an, anvan li tonbe anba men Babilonyen yo (v.22).

Sepandan, tèks bibliik la sijere ke sa a se te yon pinisyon ki te soti nan Bondye; men se pa yon destriksyon. Se konsa, peyi Lejip ta dwe rete ankò tankou nan tan pase (v.26, Jeremi 48:47, 49:6,39): (Men nan jou k'ap vin apre yo, m'ap mete peyi Moab la kanpe ankò. Se mwen menm, Seyè a, ki di sa. Se tou sa ki pral rive moun Moab yo ; Men apre sa, m'ap mete peyi Amon an kanpe ankò.

Se mwen menm Seyè a ki di sa ; Men, nan jou k'ap vini apre sa yo, m'ap mete peyi Elam lan kanpe ankò. Se mwen menm Seyè a ki di sa.). Jistis ak mizèrikòd Bondye te toujou la pou yo.

Kesyon:

- Ki sa delivrans te genyen pou yon nasyon ki lage idolatri?
- Ki responsablite legliz la devan divès fòm idolatri kontanporen yo?

II. Pwomès prezans li (Jeremi 46:27a, 28a)

A. Dènye avètisman pou yon pèp ki obsede ak idolatri

Diksyonè teyolojik la defini "idolatri" konsa: "... [Soti nan gr. eidolon, imaj + latria, adorasyon] Kil ki fèt pou adorasyon zidòl yo... renmen twòp pou kèk moun oswa kèk objè. Lanmou ki ranplase lanmou ki dwe dedye, volontèman, pou yon sèl ak vrè Dye a... Nenpòt lanmou ki ranplase lanmou ki pou Bondye a se idolatri" (De Andrade, C. C. *Diksyonè Teyolojik: Avèk yon sipleman biyografik gwo teyolojyen yo ak Pansè*. Etazini: Patmòs, 2002, p.190).

Izrayelit yo te fè peche ki se fè tèt di toujou, epi yo te pèdi krentif pou Bondye. Jeremi te preche yo pandan karant ane; epi pa t gen yon sèl repons pou repantans. Menm jan ak anpil nasyon jodi a, pèp Izrayèl la te ranplase Seyè a ak zidòl modènism. Menm si Bondye te libere yo anba esklavaj peyi Lejip la, li te montre pouvwwa li ak glwa ak anpil siy ak bèl bagay, pèp la te retounen nan ansyen pratik idolatri yo te aprann yo. Menm peche a nan idolatri nan rad diferan jodi a atire, sedui ak kaptire moun yo nan mond lan, ki gen ladan legliz la. Egzanp: sèk ezoterik, levanjil mèkantilis la ak anpil zidòl evanjelik (kote montaj piblisite a egzalte imaj predikatè zetwal la oswa chantè ki alamòd, ak yon litij omosantrik kote Kris la sèvi kòm yon pretèks andeyò kontèks) ap pran plis fòs.

B. Dekourajman ak konsolasyon

Jeremi te dekouraje; kote anpil kwayan ak minis ki viv nan woutin akòz fristrasyon nan pi bon efò yo, men ak rezilta san rezilta nan akonplisman misyon yo. Emosyonèlman fatige ak anpil depresyon, li menm te kòmanse gen dout sou Bondye (Jeremi 15:18). Men, nan mitan solitud, enkonpreyansyon, fristrasyon, dekourajman ak konfli lafwa, Bondye voye yon pawòl ankourajman pou li: "Ou pa bezwen pè", "mwen avèk ou" (Jeremi 46:27-28). Epi byenke wayòm Jida a t ap anvayi, vil Jerizalèm ak tanp lan te detwi, e moun ki t ap viv yo prizonye; nasyon an pa t ap disparèt, paske li t ap prezève yon ti rès.

Ala yon soulajman pou nou konnen, nan mitan kondisyon ki pi malere yo, prezans Bondye ki rele nou an avèk nou! Jeremi te resevwa misyon ki pi difisil la pou li, lèzòm, li pa te gen okenn atraksyon; men li pa t kapab evite li tou, piske nan kè l te gen non sèlman yon chay pou pèp li a, men tou, yon pasyon ki te boule nan kè l (Jeremi 20:9). Kidonk li pa janm abandone misyon li. Li pa t 'gen pou anonse yon mesaj motivasyon oswa satisfè kiryozyite entelektyèl. Se te yon mesaj jijman ke pèsonn pa te vle koute, bat bravo oswa di, "Amèn." Pwofèt la te genyen mepri pwòp pèp li a; e sa te lakòz li gen gwo detrès mantal ak emosyonèl. Menm bagay la rive jodi a ak sosyete edonis ak materyalis nou an. Pa gen moun ki renmen tandè pale sou peche, sentete oswa jijman; Se poutèt sa, anpil predikatè ak legliz te chwazi "vann" yon levanjil limyè, tout emosyon ak tout pwosperite, san kwa a ak san demann disp yo. Sa a se yon "levanjil" popilè!

C. Prezans Bondye depase espas tan

Nan vèsè 27a ak 28b, pwomès yo te bay nan 1:7-8 ak 30:10-11 yo te repete Jeremi: "ke siksè li pa depann de li, men sou Bondye ki toujou ap bò kote li. Bondye pa janm voye yon moun sof si li menm li akonpaye li" (Francisco, C. T. & Lacue, J. J. *Entwodiksyon Nouvo Testaman*. Etazini: Kay Piblikasyon Batis, nan ane 1999, p.202).

Tan ak espas defini limit fizik nou yo; men Bondye nou an pi wo pase tout bagay sa yo. Prezans li ak pouvwa li pa sijè a okenn kalite limit. Se poutèt sa, li pa gen pwoblèm kote nou ye, ni sa ki sikonstans yo ak enprevi nou genyen pou nou sèvi Bondye nou an etènèl. Menm jan nan tan lontan Bondye te avèk pèp li a, l'ap toujou avèk nou ak pitit nou yo tou. Nou dwe sèlman mache nan obeyisans lwa li yo. Li fidèl ak alyans li. Fidelite li ak lanmou li ap dire pou tout tan.

Kesyon:

- Ki sa prezans Bondye vle di nan lavi kwayan yo lè nou pase nan eprèv difisil yo?
- Ki jan nou konprann prezans Bondye nan lavi pèp nou an jodi a?

III. Jistis Bondye (Jeremi 46:28)

A. Bondye jis (v.28b)

Ansanm ak atribi sajès, bonte, sentete, mizèrikòd ak verite, jistis fè pati karaktè moral Bondye. Kidonk, jistis la se yon pati esansyèl nan Bondye nou an.

De Andrade defini "jistis Bondye a" nan fason sa a: "... Atribi moral ak esansyèl Bondye, ki manifeste pa fidelite ak ke Èt Siprèm nan trete objektif li yo ak dekrè ... Jistis Bondye a antre nan aksyon chak fwa ke sentete li a atake. Jistis li ak sentete li gen yon relasyon ki vrèman etwat; youn pa ka separe de lòt san yo pa vyole nati san tach li a" (De Andrade, C. C. Diksyonè Teyolojik: Avèk yon sipleman biyografik gwo teyolojyen yo ak Pansè. Etazini: Patmòs, nan ane 2002, pp.205-206). Bondye se lanmou, men li jistis tou, li se paradigm lanmou pafè a. Prèv pafè nan lanmou li te voye Pitit li a pran plas nou epi mouri sou kwa a. Epi tou, Li demontre lanmou enkondisyonèl li chak jou ak nan chak moman, atravè swen pwovidansyèl li yo.

Bondye jis, e jistis li pa ka evite lè pechè a pa repanti epi nou wè sa nan sa: li te pini mechanste moun ak inondasyon inivèsèl la; Li te pini lavil Sodòm ak Gomò ak dife, li te pini pèp li te chwazi a, pèp Izrayèl la, lè yo te pwostitye lafwa yo nan adore zidòl payen yo. Menm bagay la tou pral rive nan fen tan ak jijman yo te anonse nan Revelasyon pou pini mal yo nan mond aktyèl la.

B. Desten nasyon yo (v.28a)

Vèsè 25 ak 26 te anonse jijman Bondye sou peyi Lejip. Nebikadneza t ap bat Farawon ak sistèm politik-relijye l la e yo t ap soumèt li; men yo te gen espwa pou yo te retabli. Chak fwa te gen lagè ant nasyon yo, ak konkèt, depesyon ak posesyon teritwa; li pa t janm la pou tout tan. Jou a te rive kote moun ki te pi fò yo te anvayi yo, epi yo te depoze pa yon lòt moun ki pi fò; Sa ki sot genyen pa mwayen lafòs, sot pèdi pa mwayen lafòs tou.

Envazyon nan peyi Lejip la t ap soti nan nò, epi Kalde yo t ap itilize kòm yon pinisyon Bondye; men li ta sèlman kòm yon mezi disiplinè, men se pa yon sèl destriktif. Bondye nou an, nan souvrènte li, deside fen nasyon yo; men nan mizèrikòd li, li bay moun ak pèp yo yon nouvo opòtinite.

C. Koreksyon, men se pa destriksyon

Bondye pa t' fini travay li ak pèp Izrayèl la. Li te anonse ke li ta pini yo, men li pa t'ap detwi yo. Apot Pòl t ap ekri bagay sa yo sou sa nan Women 11:1: "Èske Bondye te rejte pèp li a?"; e repons enfatik li ta dwe sa a: "Okenn fason!" Se te yon pinisyon disiplinè pou fè yo tounen nan repantans. Pa gen okenn pinisyon ki soti nan Bondye ki bèl; men rezilta li yo toujou gen yon efè korektif ak sen. Apre konkèt devastatè pèp Jida a, Bondye t ap leve pèp li a ankò tankou pami mò yo (Women 11:15). Ejip, gwo pouvwa sid la, ki pa t janm anba yon jouk soumisyon, ta soufri envazyon lame Kalde yo kòm yon fleo nan kòlè Bondye; Men, tout pinisyon sa yo ta sèlman mezi korektif, men pa destriktif. Menm pwofèt Jeremi t ap ekri: "Seyè a pa janm sispann renmen nou. L'ap toujou gen pitye pou nou. Tankou solèy la ki leve chak maten konsa tou l'ap toujou kenbe pawòl li." (Lamantasyon 3:22-23).

Anpi Ejipsyen an t ap lite nan pi move kriz nan istwa li; abitan li yo t ap chèche yon sòti ki te trè lwen yo rive jwenn. Jodi a, nasyon nou yo ap lite tou nan mitan yon seri kriz: politik, ekonomik, sante, moral ak espirityèl. Bondye renmen mond sa a dekadans; epi li pa vle pèsonn pèdi. Yo te voye Mesi a pou "mare moun ki gen kè brize yo" (Ezayi 61:1). Kris enkanè a te deklare ke se misyon li pou li te vini (Lik 4:18); epi lè li te retounen nan syèl la, li te voye Lespri Sen an, ki te "vin enkanè" nan legliz ki te kòmanse a, e ki te bay misyon Jezi ki se Kris la kontinwite.

Kesyon:

- Ki jan nou konprann kesyon jistis Bondye a kòm yon pinisyon pou nasyon yo e kòm yon aksyon disiplinè pou pèp li a?
- Ki jan nou ka wè ann amoni nan konpreyansyon nou an tèm ke Bondye se lanmou epi, an menm tan, li se jistis?

Konklizyon

Antanke legliz Senyè a, devan diferan kalite kriz, nou gen yon misyon pou nou akonpli nan non Bondye nou an e menm si mond lan rejte nou, nou gen Bondye bò kote nou. Se pou l ede nou akonpli misyon nou nan moman difisil sa yo!

Pran swen emosyon nou yo

Dezyèm trimès

Pran swen emosyon nou yo
Reflechi sou sa...
Sante konplè: ant lespri ak kò
Ki jan pou w evite yon vis?
Prevansyon maladi mantal
Yon responsablite pataje
Bondye, modèl relasyon
Respè mityèl
Pran plezi nan pwochen an
Jere kòlè a
Yon lagè ke nou pa ka kontwole
Klinik pou jesyon tristès
Orewa, enkyetid!

Pran swen emosyon nou yo

Monica Gramajo (Ajantin)

Pasaj bibliik etid la: I Tesalonisyen 5:23

Pasaj bibliik etid la: “Pa fè menm bagay ak sa moun ap fè sou latè. Men, kite Bondye chanje lavi nou nèt lè la fin chanje tout lide ki nan tèt nou. Lè sa a, n’a ka konprann sa Bondye vle, n’a konnen sa ki byen, sa ki fè l’ plezi, sa ki bon nèt ale. Women 12 :2.

Objektif lesan an: Aprann idantifye emosyon nou yo, konprann yo epi ranje yo avèk èd Sentespri a.

Lòm nan an reyalite se yon eleman ki entegral: li se lespri, nanm ak kò. Lespri a pèmèt nou gen rapò ak Bondye; nanm nan reprezante chèz emosyon an, lespri ak volonte; epi kò a se sa nou ka wè sou moun nan ak je nou tou senpleman. Twa sa yo toujou relye youn ak lòt; paske selon fason nou panse, nou pral santi ak aji nan yon sèten fason nan sèten sitiyasyon nan lavi. Tout sa nou fè enfliyans ki moun nou ye epi sa nou ye enfliyans konpòtman nou. Se poutèt sa, li nesèsè pou devlope kapasite nan distenge diferans ki genyen ant emosyonal ak espirityalite a epi nan fason sa a kapab pran swen emosyon nou yo avèk sekou Bondye ki anwo nan syèl la.

I. Ki jan pou nou idantifye emosyon nou yo?

Mo “emosyon” soti nan mo Latèn “emotio”; epi li vle di “mouvman, enpilsyon, aksyon” (Rekipere nan <https://www.significados.com/emocion/>, 23 mas 2022). Yon emosyon se yon eta afektif ke nou eksperyans, yon reyaksyon sibjektif ki rive kòm yon rezilta nan chanjman fizyolojik ak / oswa sikolojik ki enfliyans panse ak konpòtman. Yo tipik nan èt imen; Bondye te kreye nou ak emosyon, epi tout sa li te fè te bon: “Paskè tout sa Bondye kreye yo bon ...” (I Timote 4:4 VJ). Nou tout fè eksperyans menm emosyon yo; men nan yon fason diferan, selon pwòp eksperyans nou, aprantisaj ak sitiyasyon nou dwe fè fas ak yo. Sa vle di, repons ke chak moun bay nan yon sèten emosyon ak fason yo ka jere li pral sa ki pral make diferan atitid ant moun. Kidonk, diferan moun ki sibi menm sitiyasyon oswa sikonstans yo pa reyaji menm jan an. Sa a se youn nan rezon ki fè nou souvan jwenn li difisil pou senpati, konprann oswa mete tèt nou nan plas lòt moun epi nou san entansyonèlman prejije oswa analize bagay yo sèlman nan pwòp pwen

de vi nou. Lè yo prezante nou opòtinite pou ede oswa konseye yon moun, nou di: “Si mwen te ou menm, mwen ta fè li konsa”, epi jisteman se pwoblèm nan: se pa nou ki nan plas sa a, men ki se yon lòt moun ki gen panse ak reyaksyon diferan. Gen sis kategori debaz emosyon, chak ak derive li yo (Rekipere nan www.sikoloji-anliy.com/las-6-emosyon-debaz-selon-sikoloji-4205.html, nan ane 23 Mas 2022):

- Laperèz: antisipasyon yon menas oswa danje (reyèl oswa imajinè) ki pwodui enkyetid, ensètitud, ensekirite.
- Sipriz: sezi, sezi, sezi.
- Degoutans: degoutans, degoutans, nou gen tandans deplase lwen objè ki lakòz nou gen degoutans lan.
- Kòlè: kòlè, kòlè, resantiman, kòlè, chimerik ki parèt lè bagay yo pa ale jan nou vle oswa nou santi nou menase pa yon bagay oswa yon moun.
- Tristès: tristès, solitud, pesimis lè moun nan fè fas ak pèt yon bagay oswa yon moun enpòtan, oswa lè nou te desi.
- Kè kontan: santiman byennèt ak sekirite ke nou santi lè nou reyalize kèk dezi oswa wè kèk rèv akonpli. Plezi, gwo mouvman, satisfaksyon.

Nou pa ka evite emosyon, nou pa ka kache yo, yo fè pati lavi nou. Lè nou reflechi sou moun evanjelik yo an jeneral, anpil kretyen, akòz ansèyman ki pa kòrèk sou sijè sa a, te reprime oswa kache emosyon yo panse ke nan legliz la yo ka asosye li ak peche, feblès, mank lafwa oswa kèk pwoblèm espirityèl. Anpil fwa, lè nou fè fas ak emosyon ki lakòz nou gen malèz tankou kòlè, laperèz oswa tristès, nou eseye fè tout bagay pou sispann santiman yo.

Men sa enposib, nou pa ka viv san yo. Pwoblèm lan se ki jan yo viv pi byen ak yo. Anpil moun gen lide ke lè yo fè fas ak emosyon ki gen yon senti negatif, tankou laperèz, li pi bon pou evite yo. Nan ka sa a, laperèz la sèvi yon fonksyon pou siviv nan fè fas a yon anviwònman ki menase. Sa vle di ke nou pozisyone tèt nou nan yon eta de alèt an fas a yon menas oswa danje ki prezante pou nou, ki ta dwe atann. Li pa ta an sante si nou te pase lavi nou "prizonye" nan laperèz, kite li domine aksyon nou yo nan yon fason negatif. Men pafwa laperèz la pwoteje nou.

Kesyon:

- Eksplike nan pwòp mo sa nou rele emosyon.
- Nonmen ak egzanp diferan kalite emosyon yo.

II. Ki jan pou nou ekspri emosyon nou yo an sante?

Lè yon emosyon aktive, atansyon nou konsantre sou panse ki kenbe emosyon sa a aktif. Si nou kontinye rete sou panse sa yo, n ap ranfòse emosyon sa a. Pa egzanp: nan sèten sitiyasyon, nou fache, men nou pa oblije aji san reflechi an repons a kòlè sa a, ni reprime l, men gen posiblite pou nou ekspri li nan yon fason asertif. Se pou nou sonje sa Pawòl Bondye a di: "Pa fè peche lè nou kite kòlè kontwole nou" (Efezyen 4:26 VJ). Yon lòt bò, lè nou blese oswa desi, nou pa ka pa santi nou tris, men si tristès sa a dire sou tan, li pral lakòz yon eta de kè sere, resantiman, mank de padon, elatriye. Li enpòtan pou emosyon yo pa kontwole lavi nou. Se yon sèl bagay pou w fache pou yon bagay oswa ou santi w pè; Epi se yon lòt bagay pou w viv fache oswa pou w plonje nan gwo tristès. Bondye di nan Pawòl li a: "Seyè a toupre pou l sove moun ki gen kè ak lespri yo brize." (Sòm 34:18). Tou depan de fason nou jere emosyon nou yo, yo ka travay pou oswa kont nou. Bib la ankouraje nou kite Lespri Sen an ranpli lavi nou epi kontwole nou. Anplis de sa, li di nou: "... kite Lespri Sen an ranpli w epi kontwole w..." (Efezyen 5:18 VJ). Sa a se bay li plas la, ba li otorite pou travay nan nou. Paske lè emosyon domine nou, nou pa gen libète pou nou chwazi epi nou rete esklav pa diferan sikonstans, nou aji san reflechi epi nou gide pa panse ki defòm ak move. Nan fason sa a, sitiyasyon konfli yo deklannche ki pote nou pwoblèm nan relasyon entèpèsònèl.

Rekonèt emosyon nou yo fè konesans pwòp tèt nou posib. Sa a se defini kòm kapasite nan reyalize sa k ap pase nou ak sa nou santi, idantifye fòs nou yo,

feblès, enpilsyon ak emosyon; ak ki jan sa yo enflyanse nou ak lòt moun. Men, si nou kache emosyon yo; yo pral vin toksik. Pral rive yon moman kote emosyon kache sa yo pral parèt toudenkou, nan moman ki pi piti a; paske emosyon kache yo pa kontwole. Nan fason pou ilistrasyon, sa a se menm jan ak lè nou peze yon kantite rad nan yon klozet ak nan yon sèten moman, pòt la louvri, kite tout rad yo akimile tonbe soti. Anpil moun pa konnen kijan pou yo ekspri sa ki rive yo. Yo ekspri malèz emosyonèl; men yo pa ka idantifye sa yo santi yo. Bib la ankouraje nou pou nou egzamine tèt nou nan limyè Pawòl Bondye a e avèk gidans Lespri Sen an: "Chak moun dwe egzamine pwòp kondwit li..." (Galat 6:4 VJ).

Li enpòtan anpil pou konnen ki jan pou fè diferans ant nantiman espiyèl la ak emosyonèl la. Nan yon okazyon, yon moun ki te soti nan yon lòt denominasyon e ki te antre nan legliz nou an te fè kòmantè ak yon gwo santiman koupab: "Pastè, mwen te pase yon semèn terib, mwen te trè move espiyèlman. Mwen te gen anpil pwoblèm ak pitit gason m nan, mwen pa t konnen ki jan pou m rezoud yo, mwen te santi m fèb anpil." Ki sa mwen te reponn: "Mwen regrèt anpil, mwen regrèt sitiyasyon an, men di m ' : ki sa ou te santi egzakteman? Èske ou pa vle ale legliz? Oswa ou sispann priye? Oswa ou pa li Bib la ankò? Oubyen èske ou santi lafwa ou te bese? Oubyen èske ou te panse pou yon ti moman pou w vire do bay chemen Senyè a? An fas ak kesyon sa yo, li bridsoukou entèwonp mwen pou l di sa: "Non, pastè. Mwen pa t panse bagay sa yo, ditou; "Mwen pa ta janm vire do bay Bondye oswa legliz la".

Aprè sa, mwen te ekspri li ke nan okenn moman li te malad espiyèlman, men pito ke li te afekte emosyonèlman akòz sitiyasyon an li t ap travèse, men li pa ta dwe santi li koupab pou sa. Si relasyon w ak pitit ou a pa t bon; pa te gen okenn chans li ta santi nenpòt lòt fason.

Nan Jezi, nou gen yon egzanp klè. Li pa t kache emosyon l; Li pa te gen okenn pwoblèm kite atid li ak agoni emosyonèl montre. Lè Seyè nou an te al priye sou mòn Oliv la, anvan yo te kondane, Bib la di: "Li pran Pyè ansanm ak de pitit Zebede yo avèk li. Lè sa a, li santi yon lapenn ak yon kè sere ki pran li. Li di yo: Mwen gen lapenn anpil. Mwen santi se mouri m'ap mouri. Rete la avèk mwen, pa kite dòmi pran nou". (Matye 26:37-38 VJ). Isit la nou klèman wè ke Senyè a te afekte emosyonèlman anpil, men jan nou konnen, li

pa fè okenn peche oswa erè. Li te Bondye-Nonm lan. Tristès la se pa yon sentòm feblès, ni li pa nesesèman gen rapò ak yon pwoblèm espiyèl. Jezi pa t janm move bagay nan domèn espiyèl.

Gen yon kategori emosyon ki te mansyone nan youn nan paragaf anvan yo. Se sou "kolè". Ou pa bezwen konfonn lè nou pale sou "libète pou ekspriye emosyon"; pliske, konsènan kolè, yo dwe pran swen espesyal. Li pa kòrèk pou jistifye tèt ou lè w panse ke mwen se yon moun ki tou senpleman kite kolè l manifeste. Bib la di: "Si w fache, pa fè peche" (Efezyen 4:26 NIV). Lè kolè a bay vyolans, li vin peche. Nan Galat 5:20, apot Pòl te mansyone kolè a kòm yon travay lachè, e li te pale de kolè twòp ki deklanche vyolans. Kolè sa a se pa kolè nou te pale sou kòm yon ekspresyon an sante nan emosyon nou yo.

Laperèz se yon lòt nan ekspresyon emosyonèl konplike pou kèk moun nan esfè kretyen an. Anpil moun pa kite yo wè l, paske yo gen rapò ak mank lafwa oswa enkredilite. Li pa bèl pou w santi w pè, men se reyalyite limanite nou an, e Bondye konnen li, li konprann nou epi li pa kondane nou, men li ede nou simonte li. Ka apot Pyè k ap mache sou dlo a se yon egzanp klè ke laperèz se yon reyaksyon nòmal nou ka santi. Nan Matye 14:28-31, yo rakonte yon sèn kote Pyè te mande Jezi pou l kite l mache sou dlo, sa li te reyalyize: "Men, lè Pyè wè jan van an te fò, li pè. Lè sa a, li kòmanse koule, li pran rele: Mèt, sove m' non! Menm lè a, Jezi lonje men l', li pran Pyè, li di li: Gade jan ou manke konfyans. Poukisa ou pa te fin kenbe konfyans ou nèt?" (Matye 14:30-31 VJ). Ann sonje ke Jezi te sove li dirèkteman; men, li pa t kondane l' paske li te pè, paske santiman sa a te pwodwi nan li pa van an ki te vini ak fòs, epi li pa te kanpe sou tè solid, men sou dlo a. Li te rele l' pou mank lafwa li. An konklizyon, nou ka santi laperèz san nou pa santi nou koupab, men nou pa dwe pèdi lafwa.

Kesyon:

- Ki jan emosyon yo afekte nou nan lavi nou chak jou?
- Ki jan pou m konnen si m ap travèse yon pwoblèm emosyonèl oswa espiyèl?

III. Ki jan pou nou kontwole emosyon nou yo?

Nou te deja wè ke nou pa ka sispann santi emosyon yo, yo menm ki fè pati lavi nou. Men, lè yo negatif, nou pa dwe kite yo domine tèt nou. Yo dwe kontwole pa Lespri a.

Emosyon yo pa ka chanje. Men, depi emosyon ak panse yo lye; Si nou chanje fason nou panse, nou ka kontwole tou de emosyon nou yo ak aksyon nou yo. Ann li sa Bib la di: "Pa fè menm bagay ak sa moun ap fè sou latè. Men, kite Bondye chanje lavi nou nèt lè la fin chanje tout lide ki nan tèt nou. Lè sa a, n'a ka konprann sa Bondye vle, n'a konnen sa ki byen, sa ki fè l' plezi, sa ki bon nèt ale." (Women 12:2 VJ). Nou gen posiblite pou nou chwazi kijan pou nou aji devan yon evènman sèten. Sa vle di ke nou responsab pou chwazi kijan pou reponn, konprann ke se pa sitistasyon yo ki pouse nou. Pafwa, gen kèk kwayan ki afekte emosyonèlman, oswa ki gen yon eta depresyon, elatriye. Yo ekspriye ke yo pa santi yo asiste legliz. Ki jan yo kontinye pou ke eta emosyonèl sa a pa domine nou? Repons lan se pou w gen responsablite pou w pran desizyon espiyèl. Nan ka sa a, pran desizyon pou ale nan sèvis malgre pa santi anvi fè sa. Dan menm fason ki nou al travay, menm si ke nan moman ki difisil yo pou nou fè sa akòz de sitistasyon oubyen sikonstans ke nou pe pase atravè yo menm. Si nou sispann al travay, nou pral gen gwo konsekans ekonomik oswa nou pral pèdi travay nou, elatriye, menm jan an nan lavi kretyen an si nou sispann rasanble nou pral gen konsekans espiyèl.

Kòman pou mwen kontwole emosyon mwen yo? Ki sa ki oto-règleman? Oto-règleman an genyen ladan li kapasite pou idantifye santiman pozitif ak negatif yo, kontwole ak gide emosyon yo pou adapte yo nan benefis nou yo ak moun ki bò kote nou yo. Li gen pou wè ak kapasite pou kontwole emosyon yo, entansifye sa ki pozitif ak modere sa ki negatif yo reyalyize balans.

Kesyon:

- Ki jan nou ede emosyon nou yo kontwole pa Sentespri a?
- Ki sa apot Pòl te mande nou nan Women 12:2 VJ?

Konklizyon

Èske mwen kite enpilsyon mwen ak emosyon yo pote mwen ale? Èske mwen pèmèt Sentespri a kontwole lavi mwen? Kouman pou mwen kontwole emosyon mwen yo? Li enpòtan pou konnen ki jan sa yo travay pou idantifye yo, aksepte yo, konprann yo ak chanje fason nou fè fas ak yo, pèmèt devlopman nan ladrès emosyonèl regilasyon. Si nou ka idantifye modèl panse epi lè sa a modifye yo; nou pral kapab chanje fason nou santi nou, epi konsa, nou pral kapab fè fas a chak sitistasyon ke nou fè eksperyans nan yon fason diferan.

Reflechi sou sa...

Vivian Juárez (Guatemala)

Pasaj bibliik etid la: Sòm 139 :23-24 ; Pwovèb 23 :7 ; Jeremi 17 :9-10 ; Women 12 :1-3 ; Efezyen 4 :17-23 ; Filipyen 4 :8; Ebre 4 :12.

Pasaj bibliik etid la: “Pou fini, frè m’ yo, mete lide nou sou bagay ki bon, ki merite lwanj: bagay ki vre, ki kòrèk, ki dwat, ki bèl, ki p’ap fè nou wont” Filipyen 4 :8.

Objektif leson an: Dekouvri enpòtans ki genyen pou egzamine panse nou yo konfòm ak verite ki baze sou pawòl Bondye a, pou idantifye bagay sa yo ke nou bezwen chanje.

Entwodiksyon

Panse yo se enfòmasyon ki nan sèvo nou epi yo pwodwi estimilis ki pwodwi koneksyon nan newòn yo.

Pwosesis panse yo rete tankou yon bagay ke nou kapab konsidere kòm yon mistè. Syans toujou ap envesti efò ak resous nan pi byen dechifre lespri lòm an reyalyte.

Yon etid Julie Tseng ak Jordan Poppenk te fè nan Queen’s University nan Kanada te detèmine ke èt imen an fè anviwon 6 mil panse pa jou (Recovered from <https://tendencias21.levante-emv.com/tenemos-mas-de-6-thousand-thoughts-a-day.html>, 13 novanm 2021). Etonan, 6 mil chak jou! Imajine ke ou kapab kenbe yon dosye sou chak nan panse sa yo. Panse yo konsidere kòm yon karakteristik diferan nan moun nan; paske li fè distenksyon ant li menm ak lòt èt vivan yo.

Etid sa a revele gwo kapasite sèvo nou pou trete enfòmasyon ki ka menm pase inapèsi konsyan. Anpil etid sikoloji yo vize dechifre estrateji ki eksplike kijan nou panse, ki modèl panse nou genyen ak kijan pou devlope metòd ki pèmèt nou chanje fason nou panse yo.

Trè souvan, moun vin nan sikoterapi ak atant pou rezoud kèk konfli ki te koze pa fason yo panse; oswa paske panse yo ap jenere enkyetid, konfli pèsònèl oswa konfli ak lòt moun, ak yon seri obstak ki pa pèmèt yo reyalize objektif yo. Nan Pwovèb 23:6-7, Bib la ban nou yon egzanzp ki montre enpòtans panse yo. Sèvi ak yon moun ki razè kòm egzanzp, li eksplike ke entansyon oswa panse ki dèyè pawòl sa yo pi enpòtan pase mo yo: “Pa chita pou ou manje sou menm tab ak moun ki tikoulout. Pa pote lanvi sou manje l’ap ofri ou. Li chich ata ak tèt pa li, ale wè avè ou. L’ap di ou: Manje non, monchè! Bwè non! Men se pa ak tout kè li l’ap di ou sa.” (aksan ki te ajoute yo). Sitiyasyon sa a prezante yon defi, nonsèlman pou evalye fason nou

kominike avèk lòt moun, men tou pou vin pi konsyan de si sa nou panse matche ak pawòl nou yo oswa aksyon nou yo, epi detèmine si yon chanjman nesèsè.

I. Ki jan yo idantifye panse nou yo ak ki jan yo defi yo?

Yon kondisyon esansyèl pou kapab idantifye panse nou se devlope yon ouvèti pou eksplorasyon pwòp tèt ou ak konesans pwòp tèt ou.

Nan sikoloji, gen yon konsèp ke yo rekonèt kòm “mekanis defans”, epi li refere a estrateji enkonsyan ke lespri nou itilize pou pwoteje tèt li nan sitiyasyon konplike oswa kriz, ak objektif pou kenbe balans sikolojik. Byenke mekanis sa yo ka pran swen nou epi anpeche sitiyasyon ki gen eksperyans nan vin devasté pou nou, mekanis sa yo kapab tou distanse nou pou nou pa pran konsyans de reyalyte nou an, epi mennen nou viv nan yon eta evazyon oswa refi kote sikonstans yo ye menm jan nou an. panse epi pa tankou reyalyte ki prezante yo.

Pandan yon entèvansyon sikolojik, yon moun ka dekouvi estrateji yo te itilize pou evite fè fas ak reyalyte yo epi kòmanse adopte nouvo estrateji pou siviv ki pèmèt yo viv ak anviwonman yo santi yo pi an sekirite ak plis konfyans.

Nan fason sa a, li ka di ke ou ta idantifye panse ou epi yo ka defye yo. Jiska pwen sa a, li ka di ke, atravè sikoloji, li posib yo pwopoze yon solisyon nan bezwen an pou chanjman; Men, pwoblèm nan chita nan kapasite imen an pou idantifye panse sa yo ki bezwen chanje. Lè sa a, nan liv Jeremi an, nou jwenn yon pasaj ki mennen nou fas a fas ak pi gwo difikilte yon moun sou chemen konnen tèt li: “Pa gen anyen ki ka twonpe moun pase sa ki nan kè lòt moun. Pa gen renmèd pou sa. Ki moun ki ka rive konprann sa k’ap pase nan kè lèzòm? Mwen menm Seyè

a, mwen konnen tout lide ki nan tèt yo, mwen sonde santiman ki nan kè yo. M'ap bay chak moun sa yo merite dapre jan yo mennen bak yo. (Jeremi 17:9-10 VJ, aksan yo ajoute). Malgre ke lasyans avanse nan dekouvèt sou ki jan oswa konbyen nou panse; byenke yon pwosesis sikoterapi envite eksplorasyon pwòp panse yon moun; Li nesèsè yo rekonèt ke kondisyon an nan kè imen an fè li enfidèl. Egoyis, enkyetid, mank de konfyans oswa ensekirite lakòz panse yo dwe manipile ak degize, sa ki lakòz lide oswa kwayans ki difisil pou rekonèt kòm fo.

Lè nou pèmèt Senyè a eksplòre kè nou epi gide egzamen pwòp tèt nou sa a, Li kapab revele nou sa nou bezwen chanje; paske pafwa li pral menm montre nou ke nou bezwen chanje aspè nan lavi nou ki jis kounye a te sanble pozitif pou nou, oswa ki pa lakòz nou malèz, oswa nou ta ka menm konsidere yo kòm fòs.

Wa David te rekonèt kondisyon sa a nan li; e atravè youn nan sòm li yo, li te mande Bondye pou l revele kalite panse l: "Sonde m', Bondye! Wè tou sa ki nan kè m'! Fouye m'! Wè tou sa ki nan lide m'! Gade wè si m' sou yon move chemen. Mennen m' sou chemen ki la pou tout tan an." (Sòm 139:23-24, aksan ki ajoute yo). Pi gwo defi nou se aksepte ke nou kapab mal, ke nou ka panse yon bagay mal, ke lespri nou ak kè nou ka twonpe nou e ke nou bezwen Senyè a pou kapab klarifye entansyon ki nan nou, ki pèmèt li gide nou sou nou. chemen sa a pou eksplòre panse nou yo, pou nou ka chanje sa k ap fè nou distans ak li oswa objektif li pou lavi nou.

Kesyon:

- Dapre Jeremi 17:9-10, pou kisa nou pa ka fè kè nou konfyans pou gide aksyon nou yo?
- Ki sa w panse de priyè wa David te mande Bondye pou l egzamine panse l e pou l teste li a (Sòm 139:23-24)?

II. Kòman mwen kapab chanje panse mwen yo si yo negatif?

Gen yon ekspresyon popilè ki di: "Simen yon panse epi w ap rekòlte yon aksyon." Enpòtans panse nou yo se nan posiblite pou fason nou panse ka afekte fason nou aji ak viv. Anpil fwa, se nan yon panse ki fè lapenn oswa alèz ke yon moun konsidere posiblite pou chanjman. Gen kèk sikonstans oswa kriz lavi toudenkou louvri pòt la ki envite chanjman, yon pwosesis pèsònèl pwòp tèt ou-egzamen. Avèk gidans Lespri Sen an nan lavi nou, nou ka pèmèt tèt nou kòmanse idantifye kèk panse defòme ki anpeche nou wè oswa santi nou jan nou ye vrèman oswa jan Bondye wè nou.

Soti nan yon pèspektiv sikolojik, lè yo idantifye yon panse negatif, li posib pou modifye li nan eksplòre fondasyon li yo ak kwayans ki sipòte li epi, piti pa piti, diskredite li pou chanje li pou yon lòt ki jenere byennèt. Pwosesis sa a anjeneral se yon egzèsis konplè ki, apre yon sèten tan, pèmèt moun nan panse yon fason diferan epi vin mwens atache ak panse negatif ki te fè yo mal. Ankò, difikilte pwosesis sa a se nan lefèt ke èt imen ka twonpe tèt yo; epi, jan pwovèb la di: se pou ou gen bon konprann nan pwòp opinyon ou (Pwovèb 3:7). Kidonk, li esansyèl ke, antanke kretyen, nou pèmèt Bondye entèveni nan pwosesis pou chanje fason nou panse.

Men sa Pòl te egzòte nou nan Women : " Pa fè menm bagay ak sa moun ap fè sou latè. Men, kite Bondye chanje lavi nou nèt lè la fin chanje tout lide ki nan tèt nou. Lè sa a, n'a ka konprann sa Bondye vle, n'a konnen sa ki byen, sa ki fè l' plezi, sa ki bon nèt ale." (Women 12:2 VJ, aksan ki ajoute yo).

Gen yon risk nan akomode tèt nou ak lide ak kritè nan mond lan ak sosyete kote ke n'ap viv la. Valè kretyen yo ka defòme oswa diskredite e si nou pa fè yon ekzèsis transfòmasyon, tout lide sa yo ka pase inapèsi, afekte fason nou viv, idantite nou epi distanse nou ak posiblite pou nou fè eksperyans ak verifye bon volonte Bondye pou lavi nou.

Nan Women 12:1, Pòl te fè yon siplikasyon devan Women yo, kòm yon zak rann tèt, envite yo ofri kò l kòm yon sakrifis. Sa a se yon altènativ difisil pou danje ki reprezante lè nou modle lavi nou nan paramèt ki konsantre nou plis sou tèt nou oswa sou opinyon lòt moun pase sou sa Bondye panse oswa vle.

Nou bezwen pran swen panse nou yo. Non sèlman idantifye yo, men tou rekonèt ki enfluyans n ap resevwa: sa n ap gade, li, ki gen ladann nan konvèsasyon nou yo, oswa konsome atravè rezo sosyal; ak ki jan nou ka pran aksyon ki kenbe nou lwen risk potansyèl yo, epi ki envite nou viv yon lavi soumèt ak volonte Bondye.

Malgre ke sa a ka sanble tankou yon restriksyon sou libète oswa chwa, Pòl te mete aksan sou rezilta transfòmasyon an, fè Women yo wè ke deside sou pwosesis transfòmasyon sa a te fè yo pi pre fè eksperyans ke sa Bondye te vle pou yo, epi li vle pou nou, li. li fè plezi e li pafè (Women 12:2).

Finalman, nan Women 12:3, Pòl te fè yon deklarasyon ki enpòtan anpil: "...pa panse de tèt ou plis pase w ta dwe, men panse de tèt ou avèk sajès..." (aksan ki te ajoute yo). Sa a se yon envitasyon pou pran tan pou oto-evalyasyon;

piske panse nou enfliyanse fason nou santi nou, e sa mennen nou nan aksyon ki pral gen konsekans sou fason nou wè tèt nou oswa lòt moun.

Ki sa m ap panse? Kisa panse m di sou mwen? Ki kote lide m yo ye? Èske se sou Bondye oswa sou mwen? Se sèlman nan limit ke nou pèmèt Bondye transfòmè lespri nou epi li dwe filtre nan ki panse negatif nou yo pase, nou ka chanje yo.

Kesyon:

- Ki pi gwo defi nou fè fas ak yo pou nou konnen ki panse ki negatif nan lespri nou e nou bezwen chanje yo (Pwovèb 3:7)?
- Nan ki domèn lavi li pi fasil pou nou panse modifiye ak mond kote n'ap viv la epi bliye transfòmasyon ki vle fèt nan nou yo (Women 12:2)?

III. Kòman mwen ka chanje panse mwen si yo se manti oswa malsen?

Pwen depa pou kapab chanje fason panse a, jan ke sa mansyone pi wo a, se aksepte posiblite ki genyen ke nou kapab mal vrèman. Aksyon sa a se yon gwo defi pou èt imen, paske lè nou fè pwòp jijman nou konfyans, li trè difisil pou nou konsidere yon lòt opinyon. Panse yo bezwen defye, li esansyèl pou analize pwosesis ke lespri a pote soti pou tire konklizyon oswa etabli kwayans. Li mande pou yo kesyone oswa konfwonte, ak anpil atansyon evalye, yo nan lòd yo idantifye prejije, prejije oswa kwayans limite ki bati pèsesyon nou nan reyalyte. Li esansyèl pou nou kapab filtre chak panse atravè prèv reyèl ki sipòte oswa afime ke sa nou panse kowenside ak sa k ap pase reyèlman oswa ki ka rive.

Ki jan nou jwenn verite a? Souvan, li pral difisil pou fè pwosesis sa a poukont nou. Li enpòtan pou nou rekonèt ke pou chanje nou bezwen èd, pou gen yon moun ki envite nou chanje pèspektiv nou oswa elaji li; piske, kòm rezilta eksperyans sot pase yo, moun jenere aprantisaj ki detèmine fason nou panse oswa fè fas a reyalyte. Se poutèt sa, lè nou gen vizyon yon lòt moun ki ka akonpaye nou sou chemen pou transfòmè fo panse nou an yon vrè, n ap kapab idantifye ki erè a te nan fason nou panse.

Konprann ke yon bagay danjere oswa yon manti pa ase pou lespri a chanje li. Nou bezwen ede sèvo nou an jenere nouvo koneksyon ki pèmèt li modifiye yon lide lè yo fè fas ak yon panse ki mande modifikasyon. Sa ap posib sèlman si nou konnen verite a ki kontredi manti nou te kwè a.

Yon zouti itil nan pwèn sa a se idantifye panse sa yo ki se rezilta yon jeneralizasyon oswa yon absoli: "pa gen

moun ki renmen m ;" "Mwen pap janm chanje," "tout bagay ale mal pou mwen," elatriye. Anjeneral, panse ak karakteristik absoli sa yo anpeche nou wè enfòmasyon ki nesèsè yo dekouvri twonpe a.

Li posib ke lè nou konsidere chèche èd, lespri nou tou entèveni nan sijere nou ale nan moun oswa kote ki pa pral defi fason nou panse; Kidonk, li enpòtan pou nou byen evalye kiyès vwa oswa konsèy nou pral koute nan rechèch laverite.

Nan Efezyen, Pòl te bay yon avètisman konsènan panse vanyan, inyorans, ak kè di (Efezyen 4:17-18) ki soti nan viv yon lavi apa de Bondye.

Malgre ke ka gen anpil estrateji imen oswa teknik pou chanje lide; Antanke kreyen, nou dwe sonje ke nou pral sèlman jwenn verite a atravè Jezi (Efezyen 4:20-21), ke nou bezwen mete ansyen nati nou sou kote pou pèmèt lespri nou renouvle (Efezyen 4:22-23). . Kidonk, yon kondisyon esansyèl moun ki akonpaye nou nan renouvèlman nou an, se pou l gide l tou pa mwayen limyè verite Bondye a.

Yon lòt faktè pou nou konsidere nan rechèch pou yon lespri renouvle se ki jan li enpòtan pou ajoute tan devosyonèl chak jou nan woutin nou an. Pi bon fason pou nou prepare pou simonte panse negatif ak move lide se pou lespri nou ranpli ak verite a, pou nou dedye tan pou aprann li epi kenbe l nan kè nou. Si fondasyon nou an kòrèk, n ap reponn ak laverite, e n ap mwens atire nou pou twonpe.

Nan Filipyen 4:8, nou jwenn yon envitasyon pou nou kiltive nan lespri nou sa ki verite, ki onèt, ki jis, ki pwòp, ki bèl, ki gen bon rapò, ki gen vèti e ki merite lwanj. Sa yo se kritè itil pou evalye tout sa nou pèmèt nan lespri nou epi yo pral ede nou rete an sekirite epi konsantre sou sa Bondye vle pou nou. Memorize Pawòl Bondye a se yon resous ki byen bon pou transfòmasyon lespri nou.

Kesyon:

- Ki sa ki ta dwe filtre nan panse nou pou nou ka kwè ke yo an akò ak verite Bondye a (Efezyen 4:17-23)?
- Pou kisa memorize Bib la ka ede nou pran swen kalite panse nou yo (Filipyen 4:8)?

Konklizyon

Lide nou toujou ap jenere nouvo panse. Nou bezwen konsyan ke li posib ke anpil nan yo se kapab pwodwi ki rann nou twonpe, yon defòmasyon verite oswa rezilta yon move aprantisaj pandan tout lavi nou. Nou bezwen gidans Bondye pou laverite dirije lespri nou ak kè nou e konsa, nou ka renouvle ak transfòmè. Panse nou afekte fason nou ajè ak viv, kidonk nou dwe pran swen yo.

Sante konplè: ant lespri ak kò

Gabriela López (Meksik)

Pasaj bibliik etid la: Matye 9 :35-38 ; Lik 4 :18-19

Pasaj bibliik etid la: “Mwen mande Bondye ki bay kè poze a pou l’ fè nou favè pou nou viv pou li nèt ale. Konsa, lè Jezikri, Seyè nou an, va vini, li p’ap jwenn nou ak ankenn defo, ni nan kò nou, ni nan lespri nou ni nan nanm nou” I Tesalonisyen 5 :23.

Objektif leson an: Konprann relasyon ki genyen ant sante fizik ak mantal, ak enpak ke sa yo genyen sou lavi espiryèl, konsa wè entegralite moun yo.

Entwodiksyon

Nan ane 1946, Òganizasyon Mondyal Sante (OMS) te defini lasante a kòm “yon eta fizik konplè, mantal ak byennèt sosyal, epi pa sèlman absans maladi oswa enfimite” (Rekipere nan [https://www.who.int/es/about/frequently-asked-questions#:~:text=%C2%ABThe%20health%20is%20a%20state,absence%20of%20conditions%20or%20diseases%C2%BB,12 oktòb 2021](https://www.who.int/es/about/frequently-asked-questions#:~:text=%C2%ABThe%20health%20is%20a%20state,absence%20of%20conditions%20or%20diseases%C2%BB,12%20oktòb%202021)).

Sa a te mennen nan konpreyansyon ke sante a ale pi lwen pase sa ke moun kapab wè; pliske gen yon relasyon etwat ant kò ak lespri a. Se poutèt sa, li enpòtan pou pran swen eta emosyonèl la; epi wè ki jan sa afekte kondisyon fizik la.

OMS li menm te defann ak ankouraje entegrasyon swen sante fizik ak mantal; paske eksperyans te konfime ke pa gen okenn sante san yon eta mantal optimal. Sa a se obsève entegrite nan moun nan.

Selon sa ki sòti wo a, yo ta dwe konprann yon definisyon kòrèk ki gen pou wè ak lasante a kòm “yon eta de sante pou byennèt”, epi li pran an kont tout pati nan moun nan, oswa sa ki menm bagay la, eta jeneral kò a ak lespri a. Byennèt mantal la pa kapab separe ak byennèt fizik la. Sante fizik ak mantal ak maladi a reprezante pati esansyèl nan lavi ki gen yon relasyon an pwofondè. Diferan investigasyon yo te revele entèrelasyon sa a, ki pwouve ke egzistans maladi fizik grav yo kapab enfliyanse eta mantal moun ki afekte yo ak fanmi yo. Menm jan an tou, sijè sa a gen yon enpak pi laj, depi enpòtans sante mantal ak sante fizik nan byennèt mondyal sijè a, sosyete a ak nasyon yo te vin vizib tou.

I. Relasyon ant sante fizik ak sante mantal

Jan ke sa deja note a, sante fizik ak mantal yo gen

yon relasyon ki vrèman sere. Men ki jan yo te obsève syantifikman, ak nan lavi chak jou, ke moun ki souffri yon maladi gen yon enpak sou eta lespri yo, paske gen yon pèt evidan pou moun: sante yo, kò yo.

Estatistik yo reflète enpak sou sante mantal nan fè fas a maladi fizik. Pou egzanp, li komen pou pasyan kansè yo souffri nan maladi sa yo: twoub ajisteman nan yon kalite enkyetid, depresyon oswa melanje lakay 68% nan pasyan yo. Gwo depresyon lakay 13% nan pasyan yo. Delirium nan 8% pasyan 12 oktòb 2021).

Nan lòt men an, pwoblèm sante mantal, ki souvan lakòz maladi, lakòz chanjman favorab nan sistèm iminitè moun nan, ki fè maladi fizik posib. Sa yo se ka yo nan moun ki souffri nan enkyetid ak depresyon. Sa a te gen rapò ak lefèt ke moun ki gen yon atitud ki pa optimal pa gen devlopman konplè. Kidonk, aksyon senp yo difisil pou fè, tankou rejim alimantè, fè egzèsis, abitud sante, elatriye, ki alontèm ogmante chans pou yo devlope konpòtman ki vin pi mal defisyans sante fizik yo; epi, an menm tan, maladi fizik ka ogmante depresyon ak enkyetid ki te deja egziste.

Pwoblèm sante mantal jodi a se yon malèz k ap vin pi grav anpil. Sa a se pou plizyè rezon, tankou sosyal, politik ak sistèm sante dezenterè peyi yo nan zòn sa a nan moun, ki pa vizib oswa palpab tankou maladi fizik.

Sepandan, etid yo te fè montre figi alarmant, tankou se ka Obsèvatwa a andikap fizik nan peyi Espay, ki te kalkile ke 46% nan moun ki gen yon maladi mantal gen yon pwoblèm fizik alontèm.

Menm jan an tou, OMS te predi: “ke nan ane 2020, depresyon an pral kòz prensipal andikap nan popilasyon an atravè lemond. Anplis de sa, gen plizyè etid ki gen rapò ak enkyetid ak depresyon ak yon risk ogmante nan lanmò akòz maladi kadyovaskilè ak kansè.

Sante-mantal-nan-sante-fizik, nan dat 12 oktòb 2021).

Nivo enpak sa yo ant sante fizik ak mantal yo te trè palpab nan plizyè sosyete atravè mond lan jodi a. Sa a se akòz pandemi SARS COV-2 (COVID-19), kote viris sa a te pran lavi plizyè santèn milye moun atravè mond lan. Sepandan, nimewo a sou sante mantal tou transandantal. Laperèz pou kontrakte viris la ki trè danjere, prizon ak izolasyon sosyal yo se faktè ki te kontribye nan aparans nan sentòm tankou dezespwa, chimerik, chanjman nan apeti ak twoub dòmi (Retrieved from [https://www.sepsiq.org/file/InformacionSM/SEP%20 COVID19-Salud%20Mental%20Cuarentena.pdf](https://www.sepsiq.org/file/InformacionSM/SEP%20COVID19-Salud%20Mental%20Cuarentena.pdf), 12 oktòb 2021).

Nan lòt etid yo revize enpak sikolojik karantèn, sa ki annapre yo te jwenn: efè sikolojik negatif, sentòm estrès pòs-twomatik, konfizyon ak kòlè. Estrès yo enkli: pi long dire karantèn, laperèz pou enfeksyon, fristrasyon, annwi, materyèl ki pa apwopriye, enfòmasyon ki pa apwopriye, pèt finansye, ak stigma 6736(20)30460-8/fulltext, 12 oktòb 2021).

Sa n ap fè eksperyans ak pandemi sa a montre klèman enpak maladi fizik sou sante mantal, ki jenere yon eta emosyonèl fèb ki lakòz yon lòt deteryorasyon nan sante fizik la.

Kesyon:

- Ki jan sante fizik ak mantal la gen relasyon?
- Ki jan ou wè pandemi an afekte sante jeneral moun yo?

II. Sante entegral la nan yon pwèn de vi bibliik

Travay chak kretyen pou pataje bon nouvèl sali a mande yon travay ki pi laj; epi li mande pou elaji wayòm Bondye a sou tè a, sa vle di, nou dwe preche levanjil Kris la ak aksyon, reponn a bezwen imedyà kominote nou yo nan yon lide pou transfòmasyon sosyal.

Se poutèt sa, lè w ap pale sou sijè sante a, li gen rapò ak misyon entegral Bondye a, ki gen rapò ak repons legliz lokal la bay nan bezwen fizik, emosyonèl, sosyal ak esprityèl moun (jan yo te deja mansyone. deja: dejwe dwòg, sanzabri, vyolans domestik ak timoun, elatriye), toujou egzalte non Bondye ak objektif li pou lavi yo.

Nan Matye 9:35-38, yon pasaj bibliik ki montre nou byen kisa atitid kretyen an ta dwe genyen nan kominote li a. Etid pasaj sa a montre plizyè aksyon Jezikri te fè pou l akonpli misyon l nan monn nan nèt. Nan vèsè 36, nou li, "Epi lè mwen te wè foul moun yo..." (aksan ki te ajoute yo). Pandan Jezi t ap vizite vil yo ak vilaj

yo, li te wè bezwen pèp la; bezwen tout kalite: fizik, emosyonèl, esprityèl (dekouraje, pòv, pechè, imoral, pèvèsyon, elatriye). Isit la tèm nan an grèk gen rapò ak vèb Blepo ki tradwi kòm "gade", ki se yon obsèvasyon apresye evènman yo ki vini nan je a, epi li se defini kòm: "premyèman, yo gen je, yo wè; answit, obsève, disène, pèsevwa" (Vine, W. Diksyonè Ekspozisyon Mo Nouvo Testaman yo. Espay: CLIE, 1984, p.15). Vèsè 35 lan gen pou wè ak sijè nou an espesyalman: "... ak geri tout maladi ak maladi nan mitan pèp la" (ak sa ki te ajoute yo). Sante sa a gen pou wè ak byennèt fizik, e menm pi lwen; paske tèm nan lang grèk la ki se Therapeuo vle di sèvi, retabli nan sante (Rekipere nan https://www.academia.edu/39763857/Vine_Diccionario_Expositivo_De_Palabras_Del_Nuevo_Testamento, la. 12 oktòb 2021), ki enplike travay k ap pran swen, trete moun jiskaske yo geri. Se kote nou ka obsève entegralite sante; Li pa sèlman yon referans a avyon fizik la, men akonpayman nan pasyan an nenpòt kalite, ki gen ladan mantal, jiskaske rekiperasyon an.

Konprann ke sa yo se pwosesis ke yo ye; se pa yon sèl aksyon pou derasinen maladi. Malgre ke yon kote, genyen tou lafwa nan Bondye atravè mirak aksyon gerizon nan yon evènman (Lik 1:37).

Vizyon sa a sou totalite ak entegralite moun yo ankò reyafime nan pasaj l Tesalonisyen 5:23 ki li konsa: "Mwen mande Bondye ki bay kè poze a pou l' fè nou favè pou nou viv pou li nèt ale. Konsa, lè Jezikri, Seyè nou an, va vini, li p'ap jwenn nou ak ankenn defo, ni nan kò nou, ni nan lespri nou ni nan nanm nou" (VJ, aksan ki te ajoute yo). Kote apot Pòl te pale sou twa dimansyon moun yo: lespri a, nanm nan ak kò a.

Kesyon:

- Dapre Matye 9:35-38, ki aksyon Jezi ki se Kris la te fè ki gen rapò ak sijè nou an?
- Kounye a, ki jan nou ka aplike aksyon Jezi ki se Kris la nan kominote nou yo? (Reflechi sou repons nou ka bay moun ki souffri diferan maladi).

III. Repons fas ak mankman nan sante entegral la

Egzanp Jezikri ak konplè misyon li a se yon envitasyon pou chak kretyen pran swen sante pa yo e lòt moun tou.

Repons lan pa ka redwi a esprityalite tradisyonèl ki gen tandans, nan pi bon ka yo, pa konprann nivo sante mantal ak emosyonèl; oswa nan ka ki pi mal la, menm kondane atitid dekouraje anvè maladi fizik; oswa, lè se sèlman yon kesyon de maladi mantal, li kondane ak

akize. Sepandan, eksperyans gras ak padon Bondye a pral san dout afekte dimansyon sikolojik, fizik ak sosyal moun nan, ak anpil lòt nivo sante moun.

Levanjil wayòm Jezi ki se Kris la te preche ak viv la gen karakteristik ki san parèy. Jezi ki se Kris la li menm te ekspri sa yo lè li te deklare akonplisman pwomès mesyanik li te li nan liv pwofèt Ezayi yo. Li te afime ke tan an te rive pou l akonpli e ke Wayòm nan te vin prezan atravè pwòp tèt pa li: “Lespri Bondye a sou mwen. Li chwazi m’ pou m’ anonse bon nouvèl la bay pòv yo. Li voye m’ pou m’ fè tout prizonye yo konnen yo lage, pou m’ fè tout avèg yo konnen yo kapab wè ankò, pou m’ delivre moun y’ap maltrete yo, pou m’ fè yo konnen lè a rive pou Bondye vin delivre pèp li a.” (Lik 4:18-19). Peyi Wa ki nan Bondye vin tounen yon benediksyon pou limanite nan tout fason, revele objektif redanmsyon Bondye a anè tout nasyon ki sou latè. Jezi antanke Kris la te vin totalman enklizif, kraze baryè yo epi etabli yon nouvo lòd atravè li menm ak atravè transmisyon Wayòm li an jouk nan fen tan sa a.

Swiv tras Jezi ki se Kris la, antanke kretyen, sa vle di, pami lòt bagay, bay moun ki nan bezwen yo, sitou sa yo ki malad, bay yo atansyon prensipalman. Kòm sa deja mansyone, kantite moun ki soufri maladi fizik, mantal, ak maladi ki gen rapò yo se bagay ki gwo anpil.

Kòm yon konsekans, travay kretyen yo ak legliz yo dwe entansyonèl. Li gen anpil valè pou patisipe ak moun ki malad epi gen kapasite pou bay divès zouti, pa sèlman medikal, men tou terapetik, anplis de travay espiyèl la.

Sa a se yon sijè ki te abòde pa plizyè gwoup kretyen, tankou Gwoup Tematik Misyon Konpreyansyon Fowòm 2004 pou Evanjelizasyon Mondyal Mouvan Lausanne, kote sante mantal la te enkli klèman kòm yon pati nan misyon entegral la, ki montre sa ki annapre yo: “Misyon Entegral la se misyon ki dirije pou satisfè bezwen debaz imen yo, ki enkli bezwen Bondye, men tou bezwen manje, lanmou, kay pou moun rete, rad, sante fizik ak mantal, ak yon sans diyite imen.” (Tradwi ak rekipere nan <https://lausanne.org/content/holistic-mission-lop-33>, 12 oktòb 2021).

Anplis de sa, yo te obsève ke pwoblèm sante mantal mondyal yo souvan ak andikape, epi gen yon espas nan resevwa tretman adekwat. Globalman, mwens pase 50 pousan moun ki bezwen tretman sante mantal resevwa li.

Travay la dwe vize a atansyon alè ak espesyalize.

Maladi reyèl nan moun, si mantal oswa fizik, oswa toude, pa ta dwe ankouraje oswa sansi. Diskou relijye ki stigmatize oswa akize k ap febli byennèt moun yo dwe mete sou kote.

Nou dwe retounen nan Bib la epi sonje travay Jezi ki se Kris la, nan gerizon entegral la, kote ke eksperyans gras ak padon an ap toujou afekte byennèt sikolojik moun yo nan yon fason ki pozitif.

Jodi a, li apwopriye ke, kòm kretyen ak legliz la, nou itilize zouti, ladrès ak pwofesyon ki espesyalize nan adrese plizyè kondisyon psiko-emosyonèl, mantal ak fizik, ki de pli zan pli miltidisiplinè.

Li ta gen yon pi gwo enpak si yo bay swen espesyalize pa pwofesyonèl kretyen, ki pèmèt yo sèvi kòm zouti nan men Bondye pou restorasyon konplèt moun.

Ministè Jezi ki se Kris la te yon egzanp klè ke nou dwe bay repons konplè. Si bezwen tout moun yo pa satisfè, enpak sou yon nivo espiyèl pa depase. Sa a se paske si gen maladi ki andikape lespri, koute ak atansyon, pral gen ti enterè nan chèche wè repons entegral la nan Bondye.

Lè sa a, ranpli nan gen sante mantal ak emosyon prensipal fè li posib pi fè eksperyans espiyèl nan fason ki pa egzanp, ak mwens lapèz, fòse oswa obsesyon). Ou pral kapab ekspri li atravè langaj tou ak lòt fason ki pi natif natal, paske yo pral limite pa maladi mantal ak emosyon. Sa ap ede nan dirije moun yo jwenn lavi ki bay satisfaksyon an.

Kesyon:

- Site non si w konnen ki kalite swen ou ka bay moun ki gen maladi fizik ak mantal, ak enstitisyon oswa moun ki kote pou refere pou atansyon.
- Ki kalite atitid ak repons antanke kretyen nou kapab genyen anè moun ki gen maladi mantal yo?

Konklizyon

Lè nou pataje levanjil la, nou dwe pran an konsiderasyon ke n ap bezwen elaji apwòch yo epi gide moun yo pou yo pote tretman ki byen efikas pou trete kò ak lespri yo ansanm. Kidonk, li enpòtan pou nou etabli sante mantal la kòm yon priyorite nan travay kretyen yo epi reflechi sou repons ministeryèl yo.

Ki jan pou w evite yon vis?

Natalia Pesado (Etazini)

Pasaj bibliik etid la: Jeremi 17:14; Matye 11:28-29; Jan 14:27; Jak 5:15-16

Pasaj bibliik etid la: “Gen kèk moun nan nou ki di: Mwen gen dwa fè tout bagay. Wi, ou gen dwa fè tout bagay. Men, tout bagay pa bon pou fè. Mwen ka di mwen gen dwa fè tout bagay. Men, mwen p’ap kite anyen fè m’ tounen esklav li, li te mèt sa l’ te ye.” 1 Korentyen 6 :12.

Objektif leson an: Reflechi sou sa Bondye di nou konsènan sa ki pi bon pou nou, pitit gason ak pitit fi li yo ; ak kijan pou evite tonbe nan yon chèn vis.

Entwodiksyon

Jounen jodi a, nou gen anpil enfòmasyon sou adiksyon ak fason yo afekte sèvo a. Pou rezon sa a, nou ka rekonèt plis estrateji pou konnen kijan pou nou evite yon deklèn epi tou pou konnen ki jan pou ede yon moun ou renmen k ap souffri nan yon vis. Nan leson nou jodi a, nou pral reflechi sou pasaj bibliik ki ka ede nou jere yon vis.

I. Ki sa yon vis ye?

Yon vis kapab defini kòm yon “malfonksyonman kwonik nan sistèm sèvo ki enplike pati newolojik rekonpans, motivasyon, ak memwa” (Rekipere ak tradwi nan <https://www.healthline.com/health/addiction>, sou 21 Septanm, 2021). Yon adiksyon pwodwi chanjman nan fason sèvo a fonksyone, sa ki lakòz moun nan konsantrasyon sou jwenn plezi atravè yon sibstans oswa yon konpòtman espesifik (acha/depans, imaj oswa zak seksyèl, jwèt aza, elatriye). Yon moun ki gen yon pwoblèm depandans “pa kapab evite sibstans lan oswa sispann konpòtman depandans yo; demontre mank de kontwòl tèt ou; fè eksperyans yon dezi ogmante pou sibstans oswa konpòtman sa a; pa pran an konsiderasyon fason konpòtman li lakòz pwoblèm; pa ka reponn emosyonèlman nan sitiyasyon an” (Rekipere ak tradwi nan <https://www.healthline.com/health/addiction>).

Aprè yon tan, yon vis kapab transfòme an yon chanjman radikal nan konpòtman epi mennen moun nan fonksyone nan yon fason totalman diferan pase yo te fè anvan (Rekipere ak tradwi nan <https://www.healthline.com/health/addiction>, 21 septanm, 2021). Chanjman yo kapab fèt nan plizyè nivo nan fonksyonman moun nan: kapab gen chanjman emosyonèl ki gen ladan li kòlè, depresyon, enkyetid, estim pwòp tèt ba, panse swisid ak/oswa obsesyon sou mond lan (pa egzanp: panse nan pèsèkisyon pa gouvènman an, lapolis, vandè dwòg, elatriye); mefyans nan lòt moun (pa egzanp: panse ireyèl sou enfidelite konjwen an, santi yo jije pa travay oswa kòlèg lekòl); ak

desepsyon sou lavni an (pa egzanp: panse negatif sou objektif ou ak bonè nan lavni).

Konsènan pèfòmans chak jou yo, moun nan ka sispann penyen tèt li chak jou; sispann ale nan travay oswa lekòl; sispann pase tan ak fanmi ak zanmi; sispann fè egzèsis fizik epi sispann fè travay li chak jou (kwit manje, netwaye, pran swen pitit li yo, peye bòdwo, fè makèt pou manje, elatriye).

Sou yon nivo sosyal, nou ka konkli ke yon moun k ap lite ak sentòm yo dekri pi wo a pral fè eksperyans konsekans grav nan relasyon sosyal yo: detachman ak fanmi ak zanmi; konfli grav ak moun yo renmen akòz konsekans ekonomik ak emosyonèl ke adiksyon pote, ak aparman mank de chanjman pozitif nan moun ki gen dejwe a; epi, finalman, yon sèten derasinen nan sosyete a an jeneral pa patisipe nan aktivite sosyalman an sante, oswa gen pwoblèm ak anprizònman oswa fayit.

Sou yon nivo fizik, chanjman sante koripsyon kapab rive tou. Kòm nou mansyone deja, sèvo a ka chanje fason li fonksyone epi pèdi sèten fonksyon nan reglemante emosyon ak pran bon desizyon (espesyalman ak depandans sibstans). Men, an jeneral, yon dejwe fè sèks ilegal ka lakòz tou maladi seksyèlman transmisib oswa sentòm ki sòti nan maladi sa yo.

Finalman, sou yon nivo espiyèl, yon dejwe ka lakòz yon kraze nan kominyon kretyen an ak Bondye; depi sous dejwe pran plas santral ki pou Bondye. Lè w ranplase yon Bondye ki apa pou lanmou ak yon lòt bagay nan sant lavi a, rezilta a se toujou destriksyon. Sa a se paske se sèl Bondye ki gide nou pou byen nou ak pou ban nou lavi; ak tout lòt bagay gide nou nan lanmò.

Kesyon:

- Ki jan ou ta defini yon adiksyon oubyen yon vis?
- Ki sa ki te pi enpòtan pou ou sou diferan aspè nan lavi ke adiksyon oubyen vis la ka afekte?

II. Ki sa Pawòl Bondye a di nou konsènan adiksyon?

Bondye, nan Pawòl li a, li ban nou oryantasyon pou nou mennen lavi nou isit sou tè a ak anpil atansyon pou nou evite mare oswa anchennen nan yon bagay k ap fini pa mennen nou nan destriksyon. Nan vèsè memwa nou jodi a, nou li ke apot Pòl te ekri kretyen yo nan vil Korent; e li te ba yo anpil konsèy sou fason pou yo pran swen kò yo pou yo te yon glwa pou Bondye. Nan tan bibliki yo, vil Korent te lokalize nan yon kote jeyografik santral, se te etap entèmedyè ant mache Azyatik ak Women yo (Rekipere ak tradwi nan <http://helpmewithbiblestudy.org/16History/CityCorinth.aspx>, 21 septanm 2021). Nou wè ke vil la nan kesyon an te fèt ak moun ki soti nan divès orijin kiltirèl, epi yo te gen aksè a yon gran varyete bagay nouvo; depi yo te sant komès. Relijyon, deyès Afwodit te adore nan vil la; epi adorasyon sa a te baze sou seksyalite egzajere (Rekipere ak tradwi nan <http://helpmewithbiblestudy.org/16History/CityCorinth.aspx>, 21 septanm 2021). Pou rezon sa yo, apot Pòl te konseye kretyen ki nan lavil Korent yo ke yo ta dwe fè atansyon sa yo deside eseye; pou evite tonbe nan yon adiksyon ki pran kontwòl lavi yo.

Nou kapab konkli ke, nan tan aktyèl nou an, ak aksè entènèt gratis la atravè mond lan, osi byen ke ogmantasyon aksè nan entèraksyon entènèt (pa egzanp, rezo sosyal yo) ak aksè nan enstalasyon ekonomik (tankou yon kat kredi); nou menm tou nou dwe pran anpil prekosyon pou nou pa mete lavi nou nan chenn ak yon fo bondye.

Bondye asire nou tou ke nan li nou ka jwenn sa kè nou ap chèche nan mitan bezwen yo; epi konsa evite ranpli nenpòt ki vid ak yon vis. Nan Jan 14:27, nou li pawòl Jezi, Mèt nou an: "M'ap ban nou kè poze. M'ap fè kè nou poze nan jan pa mwen. Mwen p'ap fè li pou nou jan sa fèt dapre prensip ki nan lemonn. Pa kite anyen toumanje tèt nou, nou pa bezwen pè". Estrès se yon pati nan eksperyans moun nan; sepandan, gen kèk fwa kote nivo estrès sa a ka trè entans, tankou pandan yon kriz matrimonyal, yon sitiyasyon abi oswa maladi konjwen an, yon pitit gason oswa pitit fi, yon pèt travay ak/oswa maladi oswa bezwen ekonomik. , lanmò yon manm fanmi, konfli nan travay oswa nan katye a oswa nan kominote legliz la, lagè oswa enstabilite gouvènman an, yon pandemi mondyal, elatriye. Nan moman sa yo, yon feblès oswa tantasyon ka devlope pou chèche soulajman imedyat nan estrès sa a: konsome alkòl oswa kèk sibstans nakotik oswa medikaman, gade pònografi oswa echanje mesaj oswa foto ki pa apwopriye ak yon lòt moun, ale fè makèt pou bagay ki pa nesèsè, manje twòp, elatriye. . Sepandan, nan Matye 11:28-29, nou li: "Vini jwenn mwen, nou tout ki bouke, nou tout ki anba

chay, m'a soulaje nou. Pran jouk mwen, mete l' sou zepòl nou. Pran leson nan men mwen. Paske mwen dou, mwen toujou soumèt mwen tout bon devan Bondye. Konsa, n'a viv ak kè poze". Nan pasaj sa a, Jezi antanke Kris la envite nou repoze nan li lè n ap lite ak estrès; pou nou ka resevwa yon soulajman ki an sante e ki efikas ki pa mete nou nan chenn nan destriksyon pwòp tèt nou, men ki pito revitalize nou pou nou avanse ak nouvo fòs ak lespri.

Kesyon:

- Kisa ou panse de enpòtans jere estrès pou evite tonbe nan adiksyon?
- Pataje yon lòt pasaj nan Bib la ki te ede w pandan moman entansite emosyonèl nan lavi w.

III. Kisa nou ka fè pou nou evite adiksyon an?

Yon kle enpòtan pou anpeche yon vis devlope se konnen tèt nou ak konnen ki sitiyasyon ki ka tante nou plis pase lòt moun. Pa egzanp, ka gen moun ki pa renmen depans egzajere ditou; se konsa, pwobableman, yo pa jwenn okipe lide pou ale nan magazen souvan, abize kat kredi oswa fè tèt yo konfyans. Menm jan an tou, kapab gen moun ki alkòl pa atire atansyon yo ditou, ki konplètman pa mwayen renmen gou oswa sant yon sibstans konsa; se konsa, yo pa menm vle eseye li. Sepandan, gen etid newolojik ki montre ke gen sèvo ki ka pi fasil pou sèten adiksyon pase lòt; pa egzanp, bwè alkòl, oswa fè eksperyans risk pou bagay ilegal (sèks andeyò maryaj, depans egzajere, elatriye). Se poutèt sa, li trè nesèsè pou gen yon pèspektiv ladan yo te sou gad yo souvan analize si nenpòt konpòtman oswa pratik ap vin tounen yon abitud malsen; epi evite sa imedyatman. Nan sitiyasyon sa yo, ou kapab di "li pi bon pou gen zèl pijon pase pisanli" (otè enkonni).

Anba a, nou gen kèk gid trè itil pou mete an pratik.

a. Konprann ki jan yon adiksyon devlope:

abi sibstans kòmpanse ak itilize depandans de dwòg (si ilegal oswa yon doktè bay) pou rekreyasyon, chèche entoksikasyon chak fwa yo itilize yo, abize medikaman sou preskripsyon.

b. Evite tantasyon ak presyon kanmarad:

Devlope amitye ak relasyon ki an sante lè w evite zanmi oswa manm fanmi ki fè presyon sou ou pou w sèvi ak sibstans. Souvan yo di: "Di m kisa w panse, m ap di w kiyès ou ye", sa vle di li difisil anpil pou nou pa fini kopye konpòtman moun ki bò kote nou yo; depi se konsa sèvo nou travay. Sa fèt pou aprann pa imitasyon (tankou ti bebe yo aprann pale, sèvi ak twalèt la, manje ak kouvè, elatriye lè yo wè lòt moun bò kote yo).

c. Chèche èd pou yon maladi emosyonèl: Maladi mantal ak abi sibstans souvan mache men nan men. Si w gen yon maladi mantal tankou enkyetid, depresyon, ak estrès pòs-twomatik; Ou ta dwe chèche èd pwofesyonèl. Terapis la oswa konseye a ka ba ou teknik pou soulaje sentòm ou yo san yo pa itilize dwòg oswa alkòl.

d. Egzamine faktè risk: Ou ka eksplore istwa fanmi w nan sante mantal oswa pwoblèm dejwe. Anpil etid yo montre ke maladi a gen tandans kouri nan fanmi yo, e ke li ka anpeche. Plis ou konnen sou faktè risk byolojik ou, nan anviwònman ou ak nan fizik ou; plis chans ou genyen simonte yo.

e. Kenbe yon lavi ki byen ekilibre: Moun yo souvan pran dwòg ak alkòl lè yon bagay nan lavi yo manke oswa echwe. Pratike teknik jesyon estrès ka ede w simonte difikilte lavi a epi mennen yon lavi nan kè kontan, ekilibre.

f. Devlope objektif ak rèv pou lavni ou: sa yo pral ede w konsantre sou sa ou vle ak reyalize ke adiksyon an se yon obstak ki anpeche w reyalize objektif ou. (Tradwi ak adapte soti nan <https://www.pvamu.edu/sa/drug-and-alcohol-abuse-prevention-program-daapp/tips-for-preventing-substance-abuse/>, 21 Septanm 2021).

Kesyon:

- Ki kle oswa teknik pou evite adiksyon an atire atansyon ou pi plis? Pou kisa?
- Ki disiplin spirityel ki kapab ede kretyen yo rete fèm fas avèk dediksyon posib?

IV. Ki jan nou ka ede lòt moun ak dejwe yo?

Yon pati enpòtan nan konnen ki jan yo jere yon dejwe se tou konnen ki jan yo ede yon lòt moun nan sèk sosyal nou an ki ka gen difikilte ak yon adiksyon. Kèk teknik pou w sonje se sa ki annapre yo: ou bezwen gen konpasyon, pa kritike oswa wont, atann difikilte, pa atann chanjman imedyà, edike tèt ou, pa pèmèt adiksyon moun ou renmen an, chèche terapi oswa konsèy, pa kite tèt ou manipile, pran swen tèt ou, pa vyole vi prive moun ou renmen an (Tradwi ak adapte nan <https://7summitpathways.com/blog/help-someone-with-addiction/>, 21 septanm 2021).

Lis lide sa a ka ede nou fè fas ak relasyon sa a ak gras Bondye sèlman ki ka ban nou, evite tonbe nan dezespwa lè nou wè soufrans yon moun ke nou renmen, epi nou kapab rete djanm nan lavi ak swen pèsònèl nou.

Jan nou te dekri nan paragraf anvan an, li nesèsè pou w gen bon konprann epi pou w “pa pèmèt moun ou renmen an aji”; pliske dinamik sa a rive trè souvan nan sitiyasyon adiksyon an. Yon egzanp sou jan dinamik sa a jwe ta dwe bay moun ou renmen an lajan pou achte dwòg. Panse inisyal la ka se ke bay lajan anpeche moun ou renmen an

nan vòlè achte dwòg yo; epi lè nou ba li lajan nou sanble anpeche l antre nan pwoblèm ak sistèm legal la. Sepandan, si nou gade pi fon; Nou ka konkli ke bay moun ou renmen lajan an se tou senpleman kreye yon chèn kodependans kote moun ki bay lajan an ap itilize salè li pou achte dwòg la. Epi, nan anpeche moun ou renmen an soufri konsekans sistèm legal la, nou malerezman ankouraje acha kontinyèl nan dwòg ak entansifikasyon nan moun ki dejwe yo.

Yon lòt egzanp ka yon mari oswa madanm ki bay manti sou depandans seksyèl patnè a; swa bay fanmi ak/oswa zanmi eskiz pou absans yo. Yon mari oswa madanm ki kenbe dèt twòp koup la yon sekre. Nan ka sa yo, nan kòmansman, sanble ke yo te anpeche wont sosyal; sepandan, pi pwofondman, yo te ankouraje koup la kontinye angaje nan konpòtman depandans lan. Lè yo bay manti oswa kache, yon lòt fwa ankò, yo kreye yon chèn kodependans kote yon manm fanmi an sante fini pa soufri anpil nan konsekans adiksyon an.

Nan sitiyasyon sa yo, li enpòtan anpil pou chèche sipò espirityèl ak pwofesyonèl pou konnen ki jan yo pran desizyon ki gen bon konprann ki nan sipò emosyonèl pou moun ki dejwe a; Men, pa envolontè ankouraje dejwe ou. Pafwa, li nesèsè fè yon konvèsasyon serye ak moun nan, epi riske kòlè inisyal yo; men konnen ki jan fè konfyans ke li se wout la vre soti nan sitiyasyon an dejwe. Nan Jeremi 17:14, nou ka li yon priyè pou gerizon: “Seyè, geri m’ non, m’a gaya! Delivre m’ non, m’a sove! Se pou ou m’a fè lwanj.” Epi nou li tou nan Jak 5:15-16, sa ki annapre yo: “Lè lapriyè a fèt ak konfyans, li va delivre malad la. Seyè a va fè l’ leve gaya. Si li te fè kèk peche, Bondye va padonnen li. Se pou nou konfese peche nou yo yonn bay lòt. Se pou yonn lapriyè pou lòt, pou nou kapab geri. Lè yon moun ap viv dwat devan Bondye, lapriyè moun sa a gen anpil pouvwa”.

Kesyon:

- Ekri de ide pou ede lòt moun ak adiksyon yo.
- Ki jan nou ka evite tonbe nan kodependans sou lòt moun ak adiksyon yo?

Konklizyon

Depandans yo ki kapab anchene yon moun ka varye; epi yo pral mande tout sipò emosyonèl, espirityèl, sosyal ak medikal. Sepandan, nou pa dwe janm kite Bondye akote ak pouvwa Sinatirèl li pou ban nou gidans ak fòs pou ede lòt moun ak/oswa tèt nou soti nan yon sitiyasyon konsa. Jan nou te aprann nan vèsè memwa nou an, pi bon estrateji a se deside evite tout sa ki kapab sèvi nou chenn ki pou anchene nou soti nan tèt pou rive nan pye; viv avèk bon konprann nan se yon karakteristik ke pitit Bondye yo posede nan tout konpatiman nan lavi yo.

Prevansyon maladi mantal

Laura López (Meksik)

Pasaj biblik etid la: Matye 4:23-25

Pasaj biblik etid la: “Pase tout lòt bagay, veye byen lide k’ap travay nan tèt ou, paske se yo k’ap di ou ki jan pou ou viv.” Pwovèb 4 :23.

Objektif leson an: Rekonèt karakteristik prensipal maladi mantal yo pou fè prevansyon kont yo epi atende yo.

Entwodiksyon

Maladi mantal yo afekte atitud, panse ak konpòtman moun ki soufri yo; yo jenere doulè ak dezespwa nan yo, nan fanmi yo ak nan zanmi yo; yo deteryore kalite lavi yo, paske yo diminye kapasite yo nan pran swen tèt yo ak aktivman entegre nan etid, travay ak viv ansanm. Sa a mete moun nan nan yo sèk nan izolasyon ak solitud.

Anplis de sa, kalite kondisyon sa yo genyen yon mak nan sosyete a ki jenere diskriminasyon ak refi ki afekte pèsonalite tout moun sa a yo ki fè eksperyans yo; deja li rete tankou yon tach, diskredite ak devalorize sosyalman.

Maladi mantal yo konstitye yon reyalyte manganmen pou sosyete 21yèm syèk la. Òganizasyon Mondyal Lasante (OMS) estime ke 450 milyon moun nan mond lan soufri ak yo; epi, pami konsekans ki pi douloure li yo, nou jwenn ke apeprè yon milyon moun komèt swisid chak ane, espesyalman nan gwoup laj 15 a 29 ane, ki deklanche soufrans ak koupab nan fanmi an ak zanmi nan swisid la, anplis dezekilib pèmanan. nan dinamik fanmi ak sosyal (Rekipere nan https://www.who.int/mental_health/advocacy/en/spanish_final.pdf).

Gwosè pwoblèm sa a ka byen klè pou obsève nan ogmantasyon nan kantite moun ki gen pwoblèm sante mantal k ap viv mande charite ak nan povrete nan metwopòl yo nan mond lan. Nan sans sa a, yon faktè risk pou maladi mantal se depandans; pliske nivo segondè nan konsomasyon alkòl, tabak ak lòt dwòg jenere maladi depandans ki lakòz deteryorasyon nan pwosesis panse, emosyon ak konpòtman nan konsomatè yo. Anplis de sa, yo domaje fanmi, travay ak relasyon amitye, ki mennen nan izolasyon ak mank de sipò sosyal pou anpeche maladi mantal vin pi grav akòz abi dwòg.

Li enpòtan pou konnen ke maladi mantal la kapab

manifeste nan nenpòt ki moun ak nan tout etap nan lavi; se poutèt sa, siman, nan kèk pwèn, nou pral kominike avèk yon moun ki soufri nan yo oswa, menm, nou ka gen tandans devlope yo, swa akòz eritaj jenetik, ekspozè nan sityasyon estrès, chòk nan anpenpan, faktè nerokimik, blesi nan sèvo oswa solitud.

Anplis de sa, konfli pwolonje tankou lagè, vyolans domestik ak sosyal, e menm prizon akòz COVID-19, te kite konsekans emosyonèl sou abitan yo nan mond lan ki manifeste tèt yo sou divès fòm, tankou sa ki annapre yo: maladi akòz post-twomatik. estrès, rejim alimantè, pèsonalite ak atitud, tankou enkyetid, depresyon, oswa sikoz tankou eskizofreni.

Antanke kretyen, nou dwe aji avèk lanmou ak konpasyon, epi pataje mesaj espwa levanjil Kris la bay moun k ap viv nan sikonstans sa yo; pou yo ka jwenn aksè nan resous Senyè a bay grasa prezans Lespri Sen an. Nou dwe tou akonpaye yo nan sikonstans yo, bay swen pastoral, renmen ak akseptasyon nan fanmi lafwa: “Epi lè li wè foul moun yo, li te gen konpasyon pou yo; paske yo te dekouraje e yo te gaye tankou mouton san gadò.” (Matye 9:36).

I. Ki sa maladi mantal yo genyen ladan yo?

Maladi mantal ka rive nan moun ki gen tout laj, okipasyon, nivo edikasyon ak kondisyon sosyal. Pou idantifye yo, li nesesè pou kòmanse ak yon definisyon ki fasilite konpreyansyon yo.

Sa yo se difikilte oswa chanjman emosyonèl oswa konpòtman ki lakòz soufrans oswa domaj nan moun ki soufri yo ak nan anviwònman yo; Se poutèt sa, entèvansyon pwofesyonèl yo oblije diminye konfli posib ak bese doulè pèsone l oswa fanmi epi genyen konsekans li yo.

Òganizasyon Mondyal Lasante (OMS) estime ke youn sou kat fanmi ap viv ak yon moun ki souffri yon maladi mantal oswa yon twoub konpòtman (Rekipere nan https://www.who.int/mental_health/advocacy/en/spanish_final.pdf, Desanm 4, 2021); epi si li pa okipe pwofesyonèl, li ka mennen nan rezilta grav tankou yon andikap tanporè oswa pèmanan pou fonksyone nan sosyete a.

Konsekans maladi mantal yo pa inifòm; epi, nan anpil ka, yo pa detekte. Se poutèt sa, pasyan an pa konnen ke li souffri nan li; ak efò pou ajiste nan aktivite regilye san sipò yo fatigue ou, sa ki diminye resous emosyonèl ak finansye ou. Maladi mantal yo ka tanporè oswa pèmanan. Yo dwe dyagnostike pa sikyat, ki moun ki pral deside si preskripsyon an nan dwòg nesèsè.

Nan kèk ka, li ase pou resevwa èd sikolojik; oswa tou, kòm yon pati nan tretman sikyatrik, li se konseye pou ale nan sikoterapi pou aprann sou manifestasyon yo nan maladi a, diminye santiman ak panse katastwofik, ak rekonèt chanjman nan atitid; yo nan lòd yo devlope ladrès pou jere yo. Anplis de sa, moun ki afekte a bezwen aprann fè fas ak yo oswa, nan kèk ka, ranvèse yo.

Nou kwè ke Senyè a kapab entèveni ak geri moun ki souffri maladi mantal yo e menm chanje lavi yo tou; men nou dwe priye pou manifestasyon gras Bondye nan favè demann nou yo, pou non Papa a ka jwenn glwa (Jan 5:14, 14:13). Konfòm ak sa, nan Bib la nou obsève ke, pandan ministè li, Jezi te geri tout kalite maladi ak fè gwo mirak (Matye 4:23, 9:35-36; Lik 4:40). Li te idantifye tou ak moun ki te souffri, epi li te entèveni pou libere yo anba peche yo ak doulè yo (Matye 8:17). Apati de egzanp Senyè nou an, nou rele pou nou priye pou malad yo resevwa gerizon; se poutèt sa, nou dwe ale nan kominote lafwa a pou ofri espwa ak sipò espiyèl bay moun ki souffri maladi sa yo, pou yo jwenn èd li bezwen nan delivrans epi fòtifye nan lafwa gras mwayen gras.

Pawòl Bondye a di: “Si yon moun nan nou malad, se pou l’ rele chèf reskonsab yo nan legliz la. Y’a lapriye pou li, y’a pase lwil sou li nan non Seyè a. Lè lapriye a fèt ak konfyans, li va delivre malad la. Seyè a va fè l’ leve gaya. Si li te fè kèk peche, Bondye va padonnen li. Se pou nou konfese peche nou yo yonn bay lòt. Se pou yonn lapriye pou lòt, pou nou kapab geri. Lè yon moun ap viv dwat devan Bondye.” (Jak 5:14-16).

Anplis de sa, Manyèl Legliz Nazareyen an di konsa: “Nou kwè nan doktrin gerizon ki soti nan Bondye a e nou ankouraje pèp nou an pou yo ofri opòtinite pou fè priye lafwa pou geri malad yo. Nou kwè tou ke Bondye geri gras syans medikal” (Manyèl Legliz Nazareyen an, ane 2017-2021. Etazini: KPN, 2018, p.28). Donk, nou dwe fè apèl a tout fason Bondye genyen pou amelyore lavi nou; epi rekonèt ke nan tout nan yo prezans li manifeste ak pouwva ak glwa li.

Kesyon:

- Soti nan leson an, ekri definisyon maladi mantal la.
- Ki jan nou ka priye pou moun ki souffri maladi mantal (Jak 5:14-16)?

II. Ki jan pou w idantifye siy maladi mantal yo nan yon moun ou renmen?

Nou bezwen aprann sou prensipal siy ak sentòm maladi mantal la ak konpòtman pou anpeche yo epi idantifye yo nan premye etap yo, tou de nan tèt nou ak nan moun nou renmen yo; diminye konsekans li sou balans, satisfaksyon ak plezi nan lavi.

Kòm seri a nan twoub emosyonèl oswa konpòtman trè laj, li enpòtan pou rete atantif nan chanjman nan atitid, konpòtman, kapasite pou konsantre, modèl manje, dekoneksyon soti nan reyalyte, izolasyon ki soti nan fanmi ak zanmi, panse katastwofik ak konpòtman agresif. Etandone sa, nou dwe aji epi chèche èd pou nou adrese sitiyasyon an avèk yon atitid konfyans ak repo kote Senyè a te pwomèt pou l soutni nou nan tout sikonstans lavi nou (Matye 11:29-30).

Li nesèsè ke, menm jan nou pran mezi prevansyon pou evite devlopman oswa vin pi grav nan maladi fizik epi ale nan yon randevou ak doktè nan fason pou ke nou fè yon tchèk jeneral woutin sou eta sante fizik nou; nou dwe edike tèt nou tou sou mezi ijyenik mantal yo. Sa yo pral ede nou anpeche oswa retade maladi mantal yo, epi yo pral ede nou amelyore kalite ak kantite ane sou lavi nou, tankou sa ki annapre yo: nitrisyon ak repo, kenbe objektif ak pwojè ki motive nou, reglemante panse, kenbe rezo sipò sosyal ak fanmi, angaje nan aktivite fizik regilye, amelyore kapasite nou pou fè fas ak sitiyasyon lavi ak chanjman, ranfòse bon relasyon nou ak kanmarad nou yo nan kontèks nou opere yo epi tou, geri kè nou atravè padon (Women 12:18-19).

Yon bon demaraj pou prevansyon maladi mantal konsiste de rekonèt karakteristik anviwònman kote

nou devlope yo: katye, fanmi, legliz, lekòl, travay ak rekreyasyon; pou asire ke nivo estrès nou ekspozé a pa depase kapasite nou pou reponn ak demand lavi yo. Nou dwe fè konfyans nan rive nan fwi Sentespri a pou soutni nou nan defi sa yo ke lavi a prezante nou (Galat 5:22-23).

Li nesèsè tou pou chèche èd espiyèl ak pwofesyonèl pou jere konsekans chòk, abi, vyolans, dejwe oswa konpòtman ki soti nan konvivans konstan ak alkòl oswa adiktè dwòg; paske yo jenere nevroz ak kodependans. Pawòl Bondye a bay resous pou geri emosyon; Sali ki pi enpòtan an se delivrans ki pèmèt nou gen aksè a yon relasyon pwoksimite ak swen ak Senyè a (Jan 1:12) ki ranfòse pa pratik yon bon lavi devosyonèl pou kenbe lapè enteryè (Jan 14:27; Kolosyen. 1:11-14).

Kesyon:

- Ki kalite konpòtman nou ta dwe bay anpil atansyon pou nou anpeche maladi mantal la?
- Ki resous Pawòl Bondye a ban nou pou nou geri emosyon yo (Jan 1:12, 14:27; Kolosyen 1:11-14)?

III. Ki jan pou w jere yon maladi mantal nan yon moun ou renmen?

Nan ka sispèk maladi mantal nan yon manm fanmi oswa nan tèt nou, nou dwe ale wè doktè san pèdi tan; pou refere nou bay pwofesyonèl sante mantal ki apwopriye pou adrese sentòm ki prezan yo epi anpeche yo vin pi grav. Entèkansyon sa yo pou evalye, fè dyagnostik epi, si sa nesèsè, preskri medikaman pou amelyore kalite lavi pasyan an epi rekòmande swen sikoterapi pou diminye malèz emosyonèl, ogmante kapasite pou fonksyone chak jou epi devlope ladrès relasyon ak moun.

Lè nou fè fas ak sikonstans konplike ke twoub emosyonèl ak konpòtman enpoze sou moun ki souffri yo, li enpòtan pou rekonèt esperans lafwa kreyen an bay ki ankouraje nou fè konfyans nan viktwa Jezi sou kwa a pou libere nou anba. Joug peche ak lanmò a, epi ban nou lapè ak espwa pou prezans li a ap toujou akonpaye nou, paske vini li a toupre (Womèn 8:1-2; 2 Korintyen 3:17). Anplis de sa, Senyè a ankouraje nou pou nou repoze epi kite enkyetid nou yo ak enkyetid nou yo nan men li; paske li vle pran swen nou (1 Pyè 5:7).

Rekòmandasyon Òganizasyon Mondyal Lasante (OMS) pou fè fas ak maladi emosyonèl yo se sa ki annapre yo: kenbe woutin chak jou pou dòmi ak pran repo; pran swen ijyèn pèsònèl ak lakay ou;

defini orè manje; fè egzèsis, epi bay tèt ou tan pou rekreyasyon an sante (Rekipere nan <https://www.who.int/es/campaigns/connecting-the-world-to-combat-coronavirus/healthyathome/healthyathome---mental-health>, 4 desanm 2021). Ou ta dwe chèche tretman ak terapi, rantrè nan gwoup sipò, edike tèt ou sou kondisyon an, kenbe lavi espiyèl ou ak angajman nan lafwa kreyen nan tou.

Kongregasyon nou yo dwe sèvi kòm espas ki entegre moun ki souffri malèz emosyonèl nan lafwa ak kominyon kreyen yo; ki enspire yo pou yo pratike disiplin espiyèl tankou lapriyè, meditasyon, adorasyon ak jèn pou ede yo rekonèt ke Lespri Bondye a prezan nan lavi fanmi ki bezwen simonte sitiyasyon ki gen rapò ak sante emosyonèl manm li yo (Womèn 8:26).

Nou pa dwe bliye okipe pwofesyonèl, fanmi oswa eklezyastik moun ki gen twoub mantal; pliske atansyon konstan an bezwen lòt moun jenere ravaj fizik ak emosyonèl, tankou sa yo: ensètitud, tristès, fatig fizik ak mantal, kè sere ak doulè, ak yon surcharge nan responsablite. Se poutèt sa, moun k ap bay swen an bezwen rekonèt limit yo epi li bezwen mande èd lè sa nesèsè epi ranfòse kapasite yo pou apwoche sous posib sipò yo, repoze, fè aktivite lwazi ak amizman, epi pran swen sante fizik ak mantal lavi espiyèl la.

Anplis de sa, li nesèsè pou ranfòse kapasite yo pou fè akonpayman pastoral efikas ak fòmasyon disip pou reponn ak defi maladi emosyonèl yo genyen nan lafwa yo; epi, finalman, gide moun ki nan bezwen yo jwenn kouraj, pouvwa, lanmou ak kontwòl tèt yo pou yo pèsiste nan lavi kreyen nan jan sa ekri nan vèsè (2 Timote 1:7).

Kesyon:

- Ki sa entèkansyon pwofesyonèl sante mantal la genyen ladan li pou pran swen moun ki souffri maladi emosyonèl yo?
- Ki jan pratik disiplin espiyèl la kapab ede w fè fas ak maladi mantal la?

Konklizyon

Kongregasyon nou yo dwe yon espas lanmou, espwa ak viktwa (2 Korintyen 2:14), kote yo ankouraje byennèt ak sante entegral: espiyèl, fizik ak emosyonèl. Pou reyalize sa, nou dwe kòmanse pa vin konsyan de enpòtans pou anpeche maladi emosyonèl yo epi reponn a demand pou èd nan men moun ki chaje ak malèz la ki te koze pa kondisyon sa a.

Yon responsablite pataje

Carmen Gómez Orellana (Ekwatè)

Pasaj bibliik etid la: Detewonòm 6 :5-7, 11:19; Pwovèb 22:6

Pasaj bibliik etid la: “Bay yon timoun prensip li dwe swiv. Jouk li mouri, li p’ap janm bliye l’”
Pwovèb 22:6.

Objektif leson an: Bay etap pou leve ti moun yo ki an sante nan fason emosyonèl.

Entwodiksyon

Baz establite emosyonèl nan fòmasyon ti moun yo se fanmi an. Travay paran yo se yon bagay ki fondamantal nan paran konplè nan chak etap nan devlopman ti moun yo, ki dwe fèt ak swen ak renmen. Se yon defi pou chak paran edike pitit yo pou yo grandi an sante emosyonèlman.

Malgre eleman negatif ke anviwònman sosyal kote ti moun yo devlope a kapab ofri, edikasyon ak fòmasyon valè lakay moun k ap edike yo ap amelyore chemen yo ak devlopman nan chak etap nan lavi yo. Fòmasyon sa a pral fondamantal pou desizyon yo pral oblije pran nan pwojè lavi yo.

Dapre estrikti sosyal fanmi bibliik la, edikasyon timoun yo pandan premye ane yo te konfye manman an, ki tete yo epi anseye yo premye etap yo. Paran yo te bay eleman yon edikasyon moral: “Koute, pitit gason m, enstriksyon papa w, epi pa meprize gidans manman w” (Pwovèb 1:8); epi li di tou sa ki annapre yo: “Pitit mwen, toujou fè sa papa ou di ou fè. Pa janm bliye sa manman ou te moutre ou” (Pwovèb 6:20). Nou te obsève ke patisipasyon tou de paran yo nan edikasyon pitit yo te gen anpil enpòtans.

Yon fwa ti moun nan te pase anfans, li te konfye sitou nan papa a, ki te responsab pou edike l’relijyon ak pwofesyonèl.

Ansèyman oral te gen anpil enpòtans. Nan Egzòd 10:2, Senyè a te kòmande Moyiz pou l rakonte mèvèy Bondye yo: “Konsa tou, n’a rakonte pitit nou yo ak pitit pitit nou yo sa mwen te fè moun peyi Lejip yo pase ak kalite mèvèy mwen te fè nan mitan yo. Lè sa a nou tout n’a konnen se mwen menm menm ki Seyè a.” Yon lòt bò, nan Egzòd 12:24-27, nan moman fèt Pak la, Bondye te di: “N’a fè tout bagay sa yo sèvi tankou yon lwa ki la pou tout tan, ni pou nou ni pou pitit nou yo.

Lè n’a antre nan peyi Seyè a pral ban nou an, jan l’ te pwomèt la, se pou nou toujou fè seremoni sa a. Lè timoun nou yo va mande nou sa seremoni sa a vle di, n’a reponn yo: Se fèt Delivrans lan n’ap fete pou Seyè a, paske li te sote kay moun pèp Izrayèl yo nan peyi Lejip, lè li t’ap touye moun peyi Lejip yo. Konsa li pa t’ fè nou anyen. Apre tout pawòl sa yo, tout moun pèp Izrayèl yo met ajenou, yo bese tèt yo atè pou adore Seyè a”.

Pasaj bibliik sa yo montre ti moun yo dwe fòme epi devlope nan yon anviwònman relasyonèl.

Yo te pataje ansèyman aloral; epi, nan dezyèm egzanz lan, alekri. Detewonòm 6:9 di: “Pa janm bliye kòmandman m’ap ban nou jòdi a.” Paran yo te transfere tradisyon relijye ak moral, ak lwa diven yo te bay zansèt yo, bay pitit yo.

Enstriksyon se yon sijè ke Bib la mete aksan sou plizyè okazyon. Kòmandman Bondye yo se sou pwòp kwasans ak transfòmasyon ou, ak sou toujou ap anseye ak gide pitit ou nan yon relasyon ak Bondye, kèlkeswa kote yo ye. Li se yon angajman chak jou pou pwòp kwasans ou, sante ak konsèy ou dwe pase sou pitit ou yo. Se paran yo pou yo ak pitit yo nan sikonstans lavi chak jou; nan fason sa a, valè espesyal yo transfere yo nan viv ansanm pasyan ak renmen.

Nou konsidere mansyone yon konsèp sou “edikasyon” ki enplike sa ki annapre yo: Dapre Lázaro Valdés, li deklare ke “fòmasyon ki vize a devlope kapasite entelektyèl, moral ak emosyonèl moun nan akò ak kilti a ak nòm viv ansanm nan sosyete a. Yo fè pati, mete aksan sou ke “Anfans byen bonè a genyen ladan li yon etap fondamantal nan pwosesis la nan devlopman ak fòmasyon pèsonalite” (Valdes, Lazaro. Edikasyon pou Ti moun. Espay: Editoryal Pèp ak Edikasyon, 2016, p.16).

I. Kisa sa vle di pou leve ti moun ki an sante emosyonèl?

Aksyon ak konsekans edikasyon an rele paran: pran swen, bay manje ak edike yon èt vivan, oswa pwodwi oswa devlope yon bagay. Anjeneral, konsèp la aplike nan travay paran oswa gadyen yon ti moun ki fèt pandan premye ane lavi li (Perez, Julian. Elvaj. Espay: Liberabit, nan ane 2017, p.17).

Lè w ap fouye nan liv Pwovèb yo sou paran yo, Bib Devosyonèl la fè kòmantè: “Paran ki pa disiplin pitit yo gen risk pou yo detwi yo.” Liv la tout antye yo mete nan fòm pawòl yon papa te di pitit gason l lan anseye l bagay sa yo ki “reyalite nan lavi”...” (Bib Devosyonèl. Etazini: SBL, nan ane 1986, p.86).

Anseye prensip ak valè lavi yo ap ede ti moun nan gen yon sante mantal ekilibre. Kòmans nan pasaj bibliik Pwovèb 22:6 ki di: “Bay yon ti moun prensip li dwe swiv. Jouk li mouri, li p’ap janm bliye l’.”, ansèyman bonè yo mete aksan sou enstriksyon. Mo “anseye” a gen yon anfaz espesyal: se kòmans edikasyon pou ti moun nan aprann epi gen enfòmasyon ki apwopriye ki pral fòmè karaktè ti moun nan.

Ki moun ki genyen responsablite pou ranpli wòl sa a? Paran yo, ki malgre yo se nouvo paran (tèm nan aplike lè yon koup fè eksperyans ke yo te yon paran pou premye fwa), epi yo pa te patisipe nan yon atelye paran, yo dwe ak renmen ede yo, manje yo, chanje kouchèt yo, ba li èdtan nan dòmi pou asiste l, pran swen l, chante pou l kalme l, elatriye; Eleman sa yo pral bay ti moun yo sekirite. Lè paran yo prezan, yo pral patisipe aktivman nan swen pitit yo, tankou eksitasyon ak edikasyon. Figi papa ak manman yo enpòtan nan kay la; yo se figi sipò ak sekirite nan devlopman ti moun yo, epi pèmèt yo jwenn pi gwo otonomi ak endepandans.

Paran yo dwe konsistan nan sa yo di ak sa yo fè. Youn nan sitiyasyon ki blese kè ti moun yo se lè kongriyans sa a pa egziste, epi yon bagay yo di ak nan pratik yon lòt fè, oswa lè bagay yo te pwomèt epi lè sa a yo pa rive vre. Yon detay enpòtan yo pran an kont se ke pafwa paran yo tèt yo pa vle konfòme yo ak òf yo. Pou rezon sa a, yo dwe pran kouraj pou akonpli sa yo te pwomèt yon fason responsab.

Nan Pwovèb 20:7, nou idantifye konsiderasyon pou nou se paran ki jis, jan vèsè a di: “Moun ki mache dwat yo mache nan entegrite; Pitit li yo beni apre li”.

Si gen koyerans nan kay la, ant sa yo di ak sa paran yo fè antanke eksperyans; yo pral bay ansèyman ki gen anpil valè, epi y ap ede devlopman emosyonèl ti moun

yo. Nan yon fwaye konsa, ti moun nan ap santi l an sekirite lè l konnen li fè pati yon fanmi ki pran swen li, ki akonpaye l, ki edike l epi ki viv an koyerans ak sa yo anseye yo.

Kesyon:

- Ki aksan ou mete sou Pwovèb 22:6?
- Ki moun ki rele pou ranpli wòl paran an sante emosyonèlman?

II. Ki sa elve ti moun ki an sante emosyonèlman enplike?

Ekriyen liv Pwovèb la, lè li te mete aksan sou ansèyman an, li te itilize tèm “chanak,” yon mo ebre ki prezan kat fwa nan Ansyen Testaman an, epi ki refere a “dedye oswa konsakre” (Clarke, Adam. Kòmantè Bibliik. Etazini: KPN, nan ane 1980, p.143).

Paran yo dwe pran travay pou yo rete konstan nan edikasyon pitit yo. Tan nan ansèyman esansyèl; Sòm bon jan kalite a ak kantite tan yo dwe pataje ap fè yon diferans espesyal.

Paran yo dwe klè sou “ki” règ yo pral bay pou edikasyon chak jou pitit yo. Paran ki asime wòl yo ak responsablite yo dwe konsidere ki jan yo tou de pral patisipe nan pran desizyon ak nan egzèse otorite yo. Sa a dwe klè pou yo, kòm gid; epi tou pou moun ki resevwa transfè valè sa a, nan ka sa a, timoun yo. Se pa sou sipoze, men sou etabli klèman chemen yo pral pran pou akonpaye ak ranfòse lavi pitit yo.

Lè w mete règ yo, ou pa vle di kreye laperèz oswa entimidasyon; pito, se kreye ladrès, atitud obeyisans ak respè. Yon pati nan responsablite paran yo se obsève, evalye ak evalye pwosesis la; ki pral travay nan fòmasyon. Jan Clarke di: “Se poutèt sa, nan premye egzanp, dedye pitit ou bay Bondye; leve l, anseye l tankou yon pitit Bondye ke li te konfyè w pou swen l” (Clarke, Adam. Kòmantè Bibliik. Etazini: KPN, nan ane 1980).

Sa a se yon dinamik fonksyonèl, aktif ak patisipatif. Chak règ ansèyman ki etabli nan anfans kòm yon pwosesis edikasyon dwe mete ajou. Sa vle di ke lè egzèkite chak youn li dwe mennen nan yon objektif. Yon fwa ke objektif sa a te reyalize, pwochen an pral prezante nouvo akò ak pwosedi. Pou rezon sa a, paran yo dwe apwoche pwosesis yo yon fason fleksib; men byen fèm, selon bezwen yo ak etap ke pitit ou yo ap fè eksperyans. Aktyalizasyon sa a dwe fèt pou timoun yo jwenn repons ki konsantre sou pwojè lavi yo. Yo pa dwe inyore responsablite yo; men yo dwe “chanak” paran (paran devwe ak konsakre) pou travay sa a nòb chak jou.

Kesyon:

- Èske w kwè antanke legliz n ap prepare paran yo pou yo leve ti moun yo? Pataje.
- Kisa ou ka fè pou ede ti moun ki an sante emosyonèlman?

III. Rekòmandasyon pou elve ti moun ki an sante emosyonèl

- Potansyèl danje ekstèn ki enfluyans lavi yo yon fason negatif dwe netralize nan tan, tankou atitid endisiplin, pèt respè pou paran yo, endiferans nan òganizasyon ekstèn lakay yo, ak/oswa abandon etid yo, ak anpil lòt bagay ankò.
- Konsakre anpil tan pou sèvi yo, ak bon jan kalite ak kantite.
- Enstriksyon ak edikasyon an se responsablite paran yo; se pa responsablite enstitisyon edikasyonèl yo. Yo responsab fòmasyon akademik.
- Otorite paran nan kay la pataje nan tout domèn.
- Montre lanmou san kondisyon: lè w ap eksprime konsèy korektif, evite blame yo, fè kritik oswa chèche defo.
- Renmen pitit ou yo ale nan direksyon pou anpeche yo tonbe nan aksyon negatif, konpòtman ki pa apwopriye ki ka gen konsekans defavorab pou devlopman lavi yo.
- Kominikasyon an dwe afime. Pou fè sa, paran yo ta dwe konsidere atikile yon dyalòg ak konnen bezwen yo, pa sansi yo. Ki kalite kesyon ki louvri chemen dyalòg? Pa egzanp: "Kouman lekòl la te ye? Ki sa ou te plis renmen nan sa ou te fè jodi a?" Kesyon sa yo bati yon espas konfyans ak dyalòg likid. Ti moun yo idantifye lè yon paran ap mennen ankèt sou yo, epi yo konsidere ke kèk kesyon ankèt ka mennen nan pinisyon, tankou: "Èske w etidye? Ou pran yon douch? Èske ou te konpòte?"
- Paran yo dwe obsève, evalye ak valè pwosesis edikasyon ak devlopman pitit yo; mete règ aktif; gen yon dyalòg ouvè ak kontinyèl ak yo.
- Etabli limit disiplin koyeran ki ede ti moun nan reflechi epi konsidere ke y ap pran swen yo ak pran swen yo nan enfluyans ki ka afekte yo yon fason negatif nan diferan sitiyasyon ki vini nan fason yo chak jou.
- Ankouraje ti moun yo bay pwòp tèt yo valè nan chak etap nan devlopman lavi yo, motive yo fè aktivite andeyò zòn konfò yo; bati yon atitid nan konfyans mantal, pa konpare tèt ou ak lòt moun.

- Rekonèt efò ak angajman yon ti moun mete nan atenn objektif ak objektif li; sa ap ede ranfòse relasyon ak paran li yo.
- Edikasyon ti moun yo ba yo yon sans pozitif pou yo grandi espiyèlman nan fòmasyon karaktè yo.
- Paran yo dwe konnen limit yo; tankou, rekonèt fòs yo ak ke yo sipòte ak jere edikasyon ti moun yo.
- Yo ta dwe konsantre sou zòn ki bezwen plis atansyon epi ki fèb. Pou rezon sa a, paran yo dwe bon obsèvatè, epi yo dwe asiste chak moun nan ponktyèl; paske yo gen yon karaktè diferan ak tanperaman ki mete yo nan yon senaryo endepandan de lòt frè ak sè yo.
- Pran swen ak gide ti moun yo nan lavi lafwa yo, premye a se egzanp lan.

Nou obsève ke elve ti moun ki an sante emosyonèlman an enplike sajès, bay asistans ak chak pwosesis ak devlopman nan lavi yo; Nan vire, li gide ti moun nan nan fòmasyon nan karaktè li, ak nan konstrikasyon an nan pwojè lavi li. Se yon pwosesis sipò ak ranfòsman fanmi an.

Paran yo dwe konsantre sou ki responsablite yo genyen pou elve pitit yo. Fanmi an, avèk èd Bondye, se baz establite emosyonèl. Edikasyon ak fòmasyon valè pral amelyore chemen ou nan chak etap nan lavi ou. Pou akonpli wòl sa a, paran yo responsab pou transfere prensip lavi kretyen yo atravè viv ansanm avèk pasyans ak lanmou.

Kesyon:

- Ki kote ki pi apwopriye pou anseye ti moun yo (Detewonòm 11:19)?
- Ekri twa rekòmandasyon ki enfluyans konstrikasyon yon pwojè lavi ki mansyone nan lesan an.
- Ki jan ou ka aplike ansèyman sa a lakay ou?

Konklizyon

Fè yon kalkil sou kalite ak kantite tan paran yo dwe pataje ak pitit yo ap fè yon diferans nan edikasyon yo.

Aksyon responsab paran yo pou yo renmen pitit yo ale nan direksyon pou anpeche yo tonbe nan aksyon negatif ak konpòtman ki pa apwopriye. Kominikasyon efikas nan relasyon paran-pitit la bati yon espas konfyans ak dyalòg likid.

Bondye, modèl relasyon

Germán Picavea (Ajantin)

Pasaj bibliik etid la: Efezyen 5:1-2; Jak 1:19

Pasaj bibliik etid la: “Frè mwen renmen anpil yo, men yon bagay pou nou toujou chonje. Se pou tout moun prese louvri zòrèy yo pou yo ka tandè. Men, pa kouri pale, pa prese fè kòlè.” Jak 1:19.

Objektif leson an: Konprann ke pou w devlope relasyon ki an sante, nou bezwen toujou aprann koute nan lavi nou chak jou.

Entwodiksyon

Antanke moun ke nou ye, nou te kreye pou viv an relasyon. Lavi nan relasyon an se yon pati nan nou, nan konstitisyon nou an kòm èt imen. Nou te tandè sa a nan plizyè okazyon; sepandan, lè w ap gade reyalyte a, li sanble ke li se yon ti jan difisil pou nou konprann li nan tout dimansyon li.

Ann sonje ke nan tout pwosesis kreyasyon an, sèl fwa Bondye te di ke li pa bon (Jenèz 2:18), se lè lèzòm te poukont li, li te fè fas ak tout travay Bondye te ba li a (Jenez 2:15). Depi lè sa a, yo te de èt imen (gason ak fi) ki te kreye nan imaj Bondye a (Jenèz 1:27) pou viv nan tèt ansanm. Yon relasyon ki mete yo egal ego, kolaborasyon ak koperasyon, san yerachi, otorite oswa diskriminasyon. Kidonk, lè Bondye te kreye èt imen an (gason ak fi) li te fè sa pou yo ta viv nan yon relasyon ki tèlman pwofon ke li te reprezante Li. Wi, fason nou èt imen gen rapò reprezante Bondye. Men, ki jan sa ye oswa nan ki fason nou ka reprezante Bondye? Apot Pòl, nan lèt li te ekri Efezyen yo, li te mande yo pou ke : “Se sa ki fè, paske nou se pitit Bondye renmen anpil, se pou nou chache fè tankou Bondye fè. Se pou nou viv ak renmen nan kè nou, menm jan Kris la te fè l’ la, li menm ki te renmen nou, ki te bay lavi l’ pou nou tankou yon ti mouton yo ofri pou touye pou Bondye, ofrann k’ap fè Bondye plezi ak bon sant li.” (5:1-2 VJ). Petèt anpil nan nou pran sa alalejè, pa ak fòs ke apot la te di li. Men, reyalyte a se kle tout relasyon ki an sante se nan kòmandman apot Pòl la. Se la tout bagay soti... nan lanmou. Ann konprann ke se lanmou Bondye kreye nou (Jenèz 1:26-27), lanmou li rachte nou (Jan 3:16) e li envite nou transfere lanmou sa a nan relasyon nou (1 Jan 4:7-8).

Lanmou se kle lavi a. Pa gen lavi san lanmou. Men, se pa nenpòt lanmou, lanmou Bondye te modele pou nou an.

I. Yo bati relasyon ki an sante

Li sanble evidan, men li nesesè afime ke relasyon an sante yo bati pa nou, yo pa devlope pa majik. Yo pa ban nou yo e nou pa ka achte yo nan okenn magazen nan zòn nan. Relasyon an sante yo se pa sa yo ke nou ideyalize nan lespri nou, gratis nan konfli ak sitiyasyon negatif. Okontrè, relasyon ki an sante yo se fwi travay konstan, chak jou ak di ak yon objektif klè plase sou valè relasyon an anvan pwòp tèt li. Jounalis Ajantin Sergio Sinay, ki fè referans ak sijè sa a, di: “Youn nan mal ki pi repete ki afekte koup jodi a se mank de tan, atansyon, espas ak senpati pou bezwen lòt la. Tout bagay anfòm si li kontribye nan byennèt mwen, epi tout bagay kòmanse vin anmèdan lè li mande tan mwen, atansyon mwen oswa konfò mwen” (Sinay, Sergio. Geri koup la. Ajantin: Edisyon B, 2011, p.46). Malgre ke Sinay refere a relasyon yon koup, nou ka aplike sa a nan tout relasyon. Jodi a, gen anpil pale sou kite zòn nan konfò; men, an reyalyte, li sanble ke kèk reyalyte li. E wi, li difisil pou kite konsolasyon pou renmen yon lòt; Jan yo di: “Pa gen anyen ki fèt pou renmen atizay”. Li sanble ke li difisil pou renmen san yon bagay an retou. Plis toujou, si nou kite tèt nou sedwi pa yon mond ki, nan plizyè fason, pouse nou reflechi pi plis ak plis sou tèt nou epi chèche byennèt nou anvan pa lòt moun. Men, se egzakteman sa apot la te konfwonte ak kòmandman ki te bay Efezyen yo nan premye syèk la ak kòmandman pou nou jodi a. Li te di, “Se sa ki fè, paske nou se pitit Bondye renmen anpil, se pou nou chache fè tankou Bondye fè. Se pou nou viv ak renmen nan kè nou, menm jan Kris la te fè l’ la, li menm ki te renmen nou, ki te bay lavi l’ pou nou tankou yon ti mouton yo ofri pou touye pou Bondye, ofrann k’ap fè Bondye plezi ak bon sant li.” (Efezyen 5:1-2 VJ).

Nan chak relasyon, nou dwe reflechi sou relasyon Bondye te etabli avèk nou an. Kòm li te fè? Pou kisa li te fè li? Pasaj Efezyen an ban nou repons yo: li te fè sa grasa Kris la ak lanmou. Epi sa te enplike Bondye kite zòn konfò li (Filipyen 2:6-8), mete bezwen nou an premye epi bay tèt li nèt pou benefis nou an: delivrans. Ala yon fason pou w gen rapò ak limanite! Ala yon fason pou konsantre sou lòt moun anvan tèt li! Ann reflechi pou yon ti moman, konbyen Bondye te gen pou diskite, jije ak kondane èt imen; men li pa t'! Olye de sa, li deside renmen fòje yon relasyon an sante ak nou ... Menm yon relasyon san garanti. Ala yon modèl li kite nou!

Nou souvan di nan relasyon nou an, Bondye te pran inisyativ la e se vre. Men, li pa sèlman pran inisyativ la; men li te travay di pou rive jwenn nou epi etabli yon relasyon avèk nou. Li te avèk nou chak moman; Li kite nou rete epi pran desizyon nou; Li te tann avèk pasyans pou nou viv pwosesis nou yo; Li koute nou, li pa jije nou, li dyalòg, li rete an silans... Tout pou lanmou... pou yo gen rapò ak nou. Kidonk, "Nou renmen l, paske li te renmen nou an premye" (1 Jan 4:19).

Se pa pou anyen apot Pòl te di, "Imite Bondye" (Efezyen 5:1 NIV). Èske nou vle relasyon an sante? Nan aksyon Bondye a, nou gen kle nan lavi nou nan relasyon. Li pa gen pwoblèm ki kalite relasyon li ye, yo ka aplike nan tout nan yo.

Kidonk, Pòl te kontinye di: "epi viv yon lavi nan renmen..." (Efezyen 5:2a VJ), ki vle di ke yo te gide pa desizyon pou renmen lòt moun, tabli relasyon ki reflekte Bondye. Tradiksyon Bib la Pawòl la di: "...fè lanmou an vin yon bagay ki nòmal nan lavi ou..." (v.2). Nan fason sa a, lanmou an vin prensip regleman panse nou ak konpòtman nou. Li vin fason nou aji "malgre"; olye nou aji kondisyon pa sa lòt moun fè nou. Li enteresan pou di isit la isit la ke Règ an lò ke Jezi te pataje kòm sans nan lalwa Moyiz la ak pwofèt yo, e ke nou souvan di ak pratike li nan yon lòt fason alantou. Jezi te di: "Tou sa nou vle lòt moun fè pou nou, nou menm tou fè l' pou yo. Se sa lalwa Moyiz la ak liv pwofèt yo mande nou fè." (Matye 7:12 VJ). Nan plizyè okazyon, mwen te tandè sa konsa: "Pa fè lòt moun sa ou pa vle yo fè pou ou." Yon bagay trè diferan! Sa Jezi pwopoze se pran inisyativ la: "Fè", se yon enperatif. Nou pa ta dwe aji an repons a aksyon lòt moun; men chèche enfluyans konpòtman lòt moun. Nou tout vle byen trete; Men, kesyon ki kache nan règ Jezi a se sa a: ki jan nou trete lòt moun? Èske nou trete lòt moun ak respè? (1 Pyè 2:17); Avèk imilite, èske w konsidere lòt moun kòm siperyè? (Filipyen 2:3). Bondye envite nou pou nou bati relasyon ki an sante e li

kite nou modèl li pou nou swiv. An nou sonje ke Jezi te di: "Lanmou nou youn pou lòt ap prèv devan mond lan ke nou se disip mwen" (Jan 13:35).

Kesyon:

- Li ak anpil atansyon: "...Tout bagay anfòm si li kontribye nan byennèt mwen, epi tout bagay kòmanse vin anmèdan lè li mande tan mwen, atansyon mwen oswa konfò mwen." Kisa ou panse de sa Sergio Sinay te di a? Fè kòmantè w la nan yon fason ki pèsònèl.
- Èske w panse kòmandman Pòl te bay Efezyen yo nan premye syèk la enpòtan jodi a? Pou kisa?

II. Relasyon an sante yo bati ak bon kominikasyon

Gwo paradòks nan tan sa a se ke, pliske kominikasyon an se protagonist a nan moman an, sanble ke èt imen yo koupe nan kominikasyon oswa, omwen, ak anpil pwoblèm nan domèn sa a.

Lè nou pale de kominikasyon, imedyatman nou panse a "pale", "pataje enfòmasyon" oswa "bay yon mesaj"; epi, jodi a, nou enkli rezo odyovizyèl ak rezo sosyal. Men, nou prèske konplètman bliye ke kominikasyon an plis pase pale, plis ankò. Li byen konnen ke pa plis pase 30% nan kominikasyon se vèbal; rès la gen pou wè ak sa ki pa vèbal la.

Prezante devinèt sa a bay elèv yo: "Ekout la kòmanse ak lèt "E" epi fini ak..." Pifò moun ap reponn: "Avèk lèt "t". Di yo li pa kòrèk, epi repete devinèt la san yo pa bay yon lòt eksplikasyon. Repete li imedyatman apre moun yo reponn mal. Si pèsonn pa reponn kòrèkteman; Apre kèk minit, di yo ke repons ki kòrèk la se "ak lèt "T" la". Paske si ou peye atansyon, kesyon an se ki lèt mo "Feni" a kòmanse ak ki lèt mo "Koute" fini ak.

Nan devinèt sa a, sa n ap chèche se revele mank atansyon nou genyen lè n ap koute. Yon aspè santral nan kominikasyon ak youn ke nou trè souvan kite sou kote. Nou pa kapab konstwi relasyon an sante san yon bon kominikasyon; epi, pou sa, koute se kle.

"Pou konnen ki jan pitit pitit adolesan an fòme pèsonalite li, li rekòmande pou kenbe nan tèt ou yon deviz: Koute, koute, koute... epi pafwa pale" (Rekipere nan <https://www.hacerfamilia.com/adolescentes/yo-age-relacion-granparents-petitchildren-adolescentes-20211020111401.html>). Li evidan, sa a pa sèlman aplike nan relasyon ki genyen ant gran paran ak pitit pitit adolesan; se yon bon deviz epi li raple nou sa Bib la di nan Jak 1:19: "Frè mwen renmen anpil yo, men yon bagay pou nou toujou chonje. Se pou tout moun prese louvri zòrèy yo pou yo ka tandè.

Men, pa kouri pale, pa prese fè kòlè” (VJ). Èske ou pa panse ke nan lavi chak jou nou aji yon lòt bò? Premyèman, nou fache; lè sa a, nou te pale jiskaske nou te fin itilize; e finalman, nan anpil ka, apre yon bon bout tan, nou koute. Epi se la, lè nou koute, nou reyalize ke nou te mal oswa nou dekouvri vrè rezon ki fè pwoblèm nan. Men, nan pwosesis la, moun yo te blese; ak relasyon yo te blese oswa pèdi paske yo pa koute lòt la.

Tande se yon aspè fondamantal nan yon relasyon an sante. Lè nou koute li, nou di lezot ke nou aksepte li, ki byenveni, ki enportan, ki nou enterese avek sa ki partaje avek nou e sa ke li santi, ki ansann en plas dan nou. Lè lòt la wè sa, sa nou konnen kòm “senpati” rive, epi relasyon an bati. Anpati vini apre ekout aktif la. Li enposib pou jenere senpati san koute vrèman.

Koute yon lòt mande pou nou sispann reflechi pou yon ti moman epi bay tèt nou travay pou nou swiv pawòl, lide ak panse moun ki ap pale ak nou an. Li mande tan, devouman ak atansyon konplè. Kite tout sa ki wete atansyon nou ak distrè nou. Kounye a, nou inonde pa notifikasyon ki, sou diferan aparèy, toujou ap atire atansyon nou. Nou dwe aprann silans son ki distrè pou bay tèt nou opòtinite pou koute lòt moun e, sitou, moun fizik ki devan nou yo.

Jak 1:19 di, “...Tout moun dwe pare pou koute...” (VJ). Vj di: “...tout moun dwe toujou dispoze koute lòt moun...” Nan pasaj la, nou pale de “tout moun”, “volonte” ak “lòt”. Premye bagay ki kanpe deyò se ke nou tout dwe koute. Gen kèk moun ki ka natirèlman gen yon pi gwo enklasyon pou koute; Men, sa pa egzante lòt moun pou yo eseye byen koute. Apre sa, Jak te pale sou yo te pare (VJ), sou preparasyon (VJ); endikasyon ki mennen nou nan yon pwèstans atantif, menm alèt pou koute. Touswit apre sa, Jak di nou ki moun nou ta dwe koute. Li pa pale de moun espesifik; Referans la se “a lòt moun”, sa vle di, pou tout moun, san respè pou moun.

Konbyen plis nou ta dwe dispoze koute moun sa yo ak ki moun nou vle tabli yon relasyon! Santiago pwopoze yon estanda ekselan pou lavi relasyon nou an. Li ede nou gade pwoblèm nan yon lòt fason: mete tout atansyon nou sou koute. Paske se la tout bagay kòmanse. Paske se kote kominikasyon vin reyèl epi kosyon an ranfòse nan konstriksyon yon relasyon ki an sante.

Kesyon:

- Montre kèk lòt eleman ke kominikasyon an gen ladann li, anplis de lapawòl.
- Ki jan li difisil pou w swiv prensip Jak 1:19 prezante a? Kisa ou pral fè sou li?

III. Kle pou ekout aktif la pou yon relasyon an sante

Tande aktivman an kòmanse ak prezans total nou. Lavi jodi a mennen nou natirèlman konpòtman ki pa kontribye nan bati relasyon ki an sante. Paok egzans, multitch ki pi popilè a (anpil travay), aparant kapasite imen an fè plis pase yon travay an menm tan. Men, fè plizyè bagay fizikman ak mantalman ou pa ka tandè vre. Epi li vo klarifye isit la ke nou pa di ke ou ka oswa ou pa ka repete tout sa lòt moun nan te di. Paske koute aktif gen ladann plis pase pèsepsyon son yo ke lòt moun nan fè. Nan koute reyèl lòt la, plis pase mo yo anrejistre, santiman, emosyon ak tout bagay ki souvan kache deyò diskou yo.

Soti nan prezans total la, nou ale nan atansyon total la. Nan pasaj Jak la, nou rele pou nou pare, dispoze, atantif. Atansyon total enplike fè kontak zye ak fèmèn bri entèn ak ekstèn nou yo konsantre sou lòt moun nan. Lè nou fè sa, nou pral fè eksperyans yon mond, souvan enkonfò, mond lan nan lòt la. Se pou nou sonje ke, fondamantalman, nou koute pou konprann epi pa reponn.

Bay tout atansyon ou bay lòt moun nan reprezante enterè nan sa yo ap di. Se poutèt sa, nou pa ta dwe janm fè jijman valè, invalid oswa minimize santiman yo. Nan okenn pwentèwonp ak referans tankou “mwen...” oswa “mwen...” Pale sou tèt nou ak konpetisyon ak sa lòt moun nan ap di pa ede relasyon an. Ni yo pa bay solisyon sof si ou mande pou li. E san rezon, ranpli silans lòt moun nan. Si yo deranje nou; Nou dwe chèche rezon ki fè nan tèt nou, men pa janm ranpli yo, paske espas ki san mo yo fè nou alèz. Chak moun gen ritm pa yo e nou dwe respekte li.

Natirèlman, fè lòt la konnen ke mwen la ak totalman atantif, mwen ka souke tèt mwen, mande ak re-kesyon, parafraze, akonpaye lide yo ak panse pataje. Sa ede nou evite reponn selon sa nou panse li te di e non pa rapò ak sa li te di aktyèlman. Avèk sa a, nou klarifye epi evite entèprete sa lòt moun nan te di.

Kesyon:

- Apre sa, drese lis kle pou ekoute aktif la ki prezante nan leson an.
- Ki jan ou pral ranfòse koute aktif nan tèt ou? Vini ak kèk gid konkrè pou ranfòse zòn sa a nan lavi ou.

Konklizyon

Nou se èt relasyonèl pa konsepsyon divèn; se sa ki konstitisyon nou. Lè nou gen rapò ant nou, nou reyalize Kreyatè nou an. Kidonk, li enpòtan pou nou mete an pratik nan relasyon nou yo kòmandman apot Pòl te bay Efezyen yo ak prensip Jak te prezante nou nan lèt li a.

Respè mityèl

Nery Pérez (Etazini)

Pasaj bibliik etid la: Women 13:7-10

Pasaj bibliik etid la: “Tou sa nou va vle lòt moun fè pou nou, fè l’ pou yo tou” Lik 6 :31.

Objektif lesan an: Konprann ke antanke pitit Bondye nou bezwen pratike respè a kòm yon valè imen ki dirije tèt nou ak chak pwochen.

Entwodiksyon

Etidye nan Enstiti Teyolojik Nazareyen nan vil Gwatemala, nan dènye syèk la, nan premye ane etid bibliik-teyolojik nou te sibi, ansanm ak plizyè kamarad klas, yon egzamen Teyolojik. Nou te fèk ale nan yon retrèt epi nou te manje la. Egzamen an te nan fen sijè a. Dènye kesyon egzamen an te afekte lavi mwen,panse ak atitud mwen anpil. Kesyon sa a te di: “Ki jan de dam ki te sèvi nou manje nan retrèt yè a rele?”

Mwen te mande tèt mwen: “Kijan sa te enpòtan nan yon tès Teyoloji?” Li te konsidere ke sa pa t posib; ke se te pèlen pwofesè a; sa te enjis. Epi li te kontinye mande m: “E kòman m pral fè konnen non dam ki te sèvi manje midi yo?” Teyoloji a enfliyanse lavi chak jou nan moun nan; si se pat vre, li pa te efikas. Mwen te aprann sa pita. Depi lè sa a, pwòp non moun yo rete enprenye nan tèt mwen; paske rele tout moun sou non yo se yon siy apresyasyon ak respè.

Kounye a, n ap viv nan yon sosyete trè enpèsònèl, endiferan ak pwòp tèt ou absòbe. Non moun ki netwaye nan makèt la, polisye trafik la oswa dam ki vann nan mache a jodi a vin pa nesèsè pou majorite a. Bondye kòmande nou pou nou renmen pwochen nou tankou tèt nou (Matye 22:39). Renmen vle di valorize, apresye ak respekte lòt la, menm jan mwen dwe respekte tèt mwen.

Nan anpil kominote nan Amerik Latin nan, malerezman, fawouch yo se chak jou. Tout bagay se rezon pou fè betiz. Vye fawouch Teasing, prèske toujou, ka akonpaye pa surnon, anpil nan yo ki mechan ak trist. Respè pou valè, pou lavi, pou otorite, pou gran moun, pou pwofesè e, menm pou aspè kreyen yo, se evidan nan absans li.

Pou relasyon ki an sante yo, nou bezwen konfòme yo ak valè moun yo. E nou konnen sa yo se nòm pou viv ansanm ann amoni, pou byen komen. Epi, nan kou, gen anpil valè; men, nan lesan sa a, nou pral fè referans ak respè. Sa a, dapre Diksyonè Lang Panyòl la, se “Venerasyon, konfòmite... konsiderasyon, diferans” (Rekipere nan www.rae.es, 30 septanm 2021). Nan lòt mo, respè se yon valè ki jistifye diyite lòt moun, pou senp lefèt ke yo te yon moun; byenke an reyalyte, flora ak fon tou merite epi mande respè. Valè sa a se bon tretman ke nou bay tèt nou ak lòt moun lè nou rekonèt sèten kalite, merit ak sityasyon.

Sepandan, tou, tankou tout bagay nan lavi, respè gen kontrepati li, yon anti-valè: mank respè. Antanke kreyen, nou ta di ke, kòm rezilta peche a, nan desandan ki echwe a, gen egoyis, ògèy, entolerans, move elvaj, mepri, ak yon atitud meprize nan moun nan. Tout bagay sa yo se yon tèt en elvaj pou ankouraje mank respè, ki lakòz lènmitay, batay, kòlè, diskisyon, vyolans, konfli, kriz ak kraze relasyon ki an sante. Nan sosyete nou an, li komen pou moun ki pi fèb yo toujou soufri. Se yon chenn manipilasyon, imilyasyon, degradasyon ak devalorizasyon.

E ki ekzanp ou ka ban mwen de mank respè?—ou pral mande—. Pa egzanp, souvan anreta ak neglijan kapab yon siy mank de respè pou tan lòt moun. Pa respekte pozisyon ou nan liy/ranje a epi mete tèt ou nan yon kote ki pa pou ou. Fatra nan lari a. Abiye yon fason ki pa apwopriye pou yon sityasyon fòmèl. Entewonp yon moun k ap pale. Vyole tradisyon yon fanmi oswa yon kilti... Bon, gen plizyè fason pou derespekte. Men, jodi a, nou dwe konsantre sou respè a kòm yon valè imen ke Bib la mansyone pou edifikasyon youn ak lòt e kòm yon règ an lò pèmanan (Lik 6:31) ki pral kontribye nan gen bon relasyon.

I. Respè a kòm yon kalite lavi

Apot Pòl te ekri Women yo yon bagay konsènan kondwit kretyen yo pa rapò ak Leta. Nan premye vèsè Women 13 yo, nou ankouraje nou pou nou soumèt epi pou nou pa reziste kont otorite nou yo. Anplis de sa, nou ankouraje nou respekte otorite, sitou antanke kretyen. Li di klèman: “Peye tout sa w dwe: pou moun peye taks, peye lajan taks; pou ki moun taks, taks; moun mwen respekte, mwen respekte; Moun ki onore, onore” (v.7). Tèm respè a enplike obeyisans ak reverans anvè tout bagay ki mande respè pou pozisyon ak investiti li, menm lè nou pa dakò ak fason investiti sa a te reyalize.

Kòm rezilta atitud respè ak konpòtman yo mande moun ki kwè nan Kris la, Pòl te di: “...Ou pa dwe fè adiltè, ou pa dwe touye, ou pa dwe vòlè, ou pa dwe bay fo temwayaj, ou pa dwe anvi. ...” (v.9a). Paske kwayan an, kòm yon pitit Bondye, emèt bon lanmou; epi yon moun ki gen lanmou sa a egzòte nou pou nou akonpli kòmandman “Ou dwe renmen pwochen ou tankou tèt ou” (v.9b).

Isit la renmen frè parèy, règ an lò ak respè reyini ansanm. Apot la pa t kapab di sa pi klè lè l te eksprime: “Lanmou pa fè pwochen l mal. Se konsa, akonplisman lalwa a se renmen” (v.10). Si moun nan te koute Bondye, a) renmen pwochen l tankou tèt li (v.9), b) konnen lanmou pa fè pwochen an mal (v.10), epi c) Règ an lò (Matye 7:12); Relasyon entèpèsònèl, nasyonak ak entènasyonak yo ta dwe an sante, san diskisyon ak tansyon ki lakòz konfli, kriz ak lagè.

A. Respè ant mari ak madanm

Ansyen diskisyon machis vs. Feminis se rezilta peche (Jenèz 3:16). Pa gen kilti nan mond lan ki pa seksis. Kèlkeswa moun ki anseye ti moun yo machis (manman oswa papa), li te rive nan epòk nou an ak fòs konsa ke soumèt fanm yo se yon mank respè pou egalite ak ki Senyè a te kreye lòm nan (Jenèz 1: 26).

Relasyon maryaj la se kado Bondye bay gason ak fi a. Bondye di ke maryaj la se yon bagay ke tout moun dwe respekte (Ebre 13:4). Li klè, lè Bondye vle pale sou lafwa, li dekri yon seri egzanp nan Ebre 11; Men, lè li vle pale sou maryaj la, li tabli règ (Efezyen 5:21-33). Nan vèsè 33, Bondye di: “...se pou madanm nan respekte mari li”. E mwen konnen vèsè sa a fè anpil mari plezi. Men, lè apot la te pale de respè, li pa t

ap pale de soumisyon avèg oswa soumèt devan mari li. Respè nan koup la se yon bagay ki mityèl; paske soumèt se pou tou de (Efezyen 5:21). Respè soti nan atitud ak konpòtman, ki gen ladan fason pou kominike. Kominikasyon apwopriye nesèsè, epi li se yon siy respè anvè entèlokitè a. Men sa Bib la di: “Lè n'a fin li lèt sa a, voye l' bay legliz Lawodise a pou yo ka li l' tou. Nou menm tou, n'a li lèt moun Lawodise yo va voye ban nou an.” (Kolosyen 4:6).

Yo pral note respè ant mari oswa madanm nan eleman tankou sa ki annapre yo:

1. Kominikasyon: yon koup marye ki respekte youn lòt pral efektivman sèvi ak règ fondamantal ki gouvènè konvèsasyon, tou de pou pale ak koute.

2. Padon: nan renmen ak respekte patnè mwen, li vin nesèsè pou dedye tan pou konfwonte yon fason edifyan ak rezoud yon sitiyasyon tèt-sou ak sajès. Sou kesyon padon an, tou de ale epi mande padon, ak akòde padon, li nesèsè bay valè panse ak santiman konjwen an. Sa a se nesèsè pou bay valè moun sa a ak ki moun mwen fè yon sèl kò (Jenèz 2:24b).

3. Konfli yo: nan respekte patnè mwen, mwen gen yon atitud ki fòse m 'gade l' nan je yo epi fè fas a sitiyasyon an. Pafwa, nou sove anba konfli; men lanmou ak respè pral gaz pou fè fas ak simonte kriz la.

4. Vyolans: vyolans domestik pa konnen fwontyè. Ozetazini, se nimewo en pwoblèm sante. Abi domestik se yon krim ki pa rapòte anpil epi li se kòz prensipal blesi fanm ki gen laj 15 a 44 an. Kote lanmou ak respè devan anpil vyolans?

5. Blag yo: Èske w reyalize ke blag oswa devalorize santiman li yo domaje nanm mari oswa madanm ou epi, gen plis chans, domaj relasyon ou tou? Natirèlman kòm mari nou dwe ri ansanm, byen fò si sa posib. Ou ka jwe tou sou mari oswa madanm ou; men ak anpil atansyon. Paske nou dwe fè li klè ke ou ta dwe evite blag sou zafè ki delika, tankou pwa mari oswa madanm ou, fanmi ou, yon defo fizik, elatriye. Defi a se ri ak li, pa nan li.

B. Respè ak fidelite

Yon gwo siy respè se fidelite nan maryaj la. Bay ti cho, voye ti flè, fè ti jès ki gen pou wè ak koze sansyèl ak lòt moun ak sou sa pote tristès, anmè ak divizyon nan maryaj la. Tou de mari oswa madanm yo dwe rete fidèl ak ve maryaj yo.

Pa respekte ve maryaj yo se tou de adiltè ak itilizasyon vyolans fizik, sikolojik, vèbal, ekonomik, elatriye.

Pwomès maryaj yo vyole ak nenpòt bagay ki transgrese ve maryaj sakre yo.

Kesyon:

- Ki sa ou panse se yon mank de respè trè komen ant mari oswa madanm?
- Ou panse ke ou ka blage ak patnè ou san tonbe nan mank respè? Bay yon egzanp.
- Enfidelite, kòm yon mank de respè, pi komen nan gason pase nan fanm? Kòmante.

II. Respè ak ti moun yo

Yon ansyen kantik (“Fwaye souvni mwèn yo” #220) di: “Lakay mwèn, lakay mwèn! Pa gen okenn kote anba syèl la ki pi dous pase lakay mwèn” (Ball, H. C., ed. Chan Glwa a. Etazini: Kay Piblikasyon Levanjil, nan ane 1933, s/p). Mo “lakay la” ki soti nan “dife” (Rekipere nan <https://dle.rae.es/hogar?m=form>, 30 septanm 2021), ki vle di chalè lakay la.

Senyè a di: “Papa, pa dekouraje pitit nou yo pou yo pa dekouraje.” (Kolosyen 3:21). Respè a se yon bagay ke paran yo pral touche nan men pitit yo. Yon papa ap touche respè pitit li yo lè li pa sèlman yon bon gid; men tou yon bon egzanp. Li pa itil yon papa pou di pitit li yo ke li vle yo ale legliz; si papa a pa ale avèk yo. Ti moun yo aprann atravè imitasyon. Yo pral aprann mache, pale, panse, tankou paran yo, oswa tankou moun ki te leve yo. Respekte pitit ou vle di ba yo tan ak atansyon. Se mennen yon lavi ki konsistan ant sa yo di ak sa yo fè. Gen paran ki agresif, dominan, ensifizan, endiferan, pasif, menase, ostil oswa twòp pwoteksyon. Tout moun ka pwojete, nan yon fason oswa yon lòt, mank respè pou pitit yo; si yo pa ba yo plas yo nan premye ane edikasyon fòmasyon. Yon lòt fason pou derespekte timoun yo se atravè vyolans vèbal, sikolojik oswa fizik.

Fi nalman, vyolans lan kapab seksyèl tou. Ensidans abi nan kalite sa a nan anpil fanmi ap ogmante; swa pa paran byolojik oswa bèlmè ak fanmi pwòch. Soti nan manyen ki pa apwopriye, mo nan sans doub, rive nan vyòl ensès. Mank respè nan branch lavi sa a se kounye a yon eskandal ki dwe elimine.

Kesyon:

- Ki jan yon papa oswa yon manman ka jwenn respè pou pitit yo? Mansyone yon koup nan egzanp lan.
- Ki atitid yon ti moun ki se yon siy mank de respè pou paran yo?

III. Efè mo yo

Pawòl Bondye a di: “Lè moun ki mache dwat yo konnen ki jan pou yo pale sa ki vle...” (Pwovèb 10:32a); “Kè moun ki mache dwat yo reflechi pou yo reponn...” (Pwovèb 15:28a); “Senyè Bondye a ban m lang moun ki gen bon konprann yo, pou m konnen kijan pou m pale ak moun ki fatige yo...” (Ezayi 50:4a). Senyè a vle pitit li yo, nou menm kretyen, yo dwe limyè, yo dwe sèl, yo dwe yon benediksyon, yo dwe enspirasyon, yo dwe respekte anviwònman nou an, fanmi nou yo ak èt imen parèy nou yo. Defi a se beni ak bouch nou. Efè mo yo pwisan anpil.

Lè ti moun yo ofanse lè yo sèvi ak mo vilgè, profàn, devalorize ak ofansif, sa kapab afekte moun ki resevwa yo pou lavi yo, sof si Senyè a fè yo lib tout bon (Jan 8:36). Mo tankou sa ki annapre yo: “moun”, “sòt”, “bourik”, elatriye. Yo pa sèlman yon gwo mank de respè, men yon diskalifikasyon ki pral swiv yo pou tout tan.

Nan relasyon entèpèsònèl chak jou yo, kit ak mari oswa madanm, ti moun oswa zanmi, kretyen an dwe beni ak bouch li. Sa vle di sispann pase nan betiz, denigre, blese oswa ridikilize ak blag, ri oswa vye fawouch. Nan premye lye, li kapab plezi; men youn vin fatige. Bagay ki pi mal la ki ka rive yon fanmi se ke yo atake youn ak lòt e konsa youn derespekte lòt. Okontrè, mo jantiyès, karès vèbal ak fizik, nan apwobasyon, yo pral yon blam ak yon rafrechisman satisfèzan.

Kesyon:

- Ki konsekans ki ka rive lè yon gwoup zanmi oswa kòlèg pa respekte?
- Ki efè lè paran yo resevwa pawòl ki janti ak edifyan yo genyen sou yon ti moun? Kòmante.

Konklizyon

Levanjil Jezi ki se Kris la gen solisyon pou viv ansanm nan amoni ak kè poze. Si te gen respè mityèl; relasyon entèpèsònèl ta baze sou egalite, diyite ak valè. Respè a se yon valè ki ka aprann; se yon valè moun ke Senyè a espere fè pati pèsonalite kretyen nou an. Se konsa li ye menm.

Pran plezi nan pwochen an

Natalia Pesado (Etazini)

Pasaj bibliik etid la: Lik 19:1-9

Pasaj bibliik etid la: “Epi Senyè a di : Li pa bon pou lòm rete poukont li...” Jenèz 2 :18.

Objektif leson an: Reflechi sou sa ke Bondye di nou osijè de yon relasyon avèk pwochen nou yo ki an sante.

Entwodiksyon

Kounye a, nou ka jwenn anpil moun ki rapòte yon mank de satisfaksyon nan relasyon sosyal yo; petèt, espesyalman, konsènan relasyon marital yo. Nan ka sa yo, nan eksplòre dinamik relasyon an, li ka dekouvri ke modèl ki danjere a oswa toksik yo te devlope ki fini lakòz echèk la epi, finalman, kraze pi grav nan yon relasyon ki te kòmanse ak anpil lanmou ak espwa. Nan sijè jodi a, nou pral etidye youn nan kle yo ki pou ede nou ranfòse yon relasyon sosyal, pou li grandi an fòs epi an sante; epi kle sa a se pase bon jan kalite tan. Nou pral wè ke pase bon jan kalite tan an kapab lakòz yon koneksyon emosyonèl ant de moun ki ede ankouraje yon atachman an sante ki lakòz yon relasyon ki dire sou tan, e menm nan tanpèt difisil nan lavi yo.

I. Ki sa ki fè yon relasyon an sante?

Relasyon ak lòt moun se yon pati nan konsepsyon orijinal Bondye. Nan liv Jenèz la, nou ka li ke “... Senyè Bondye a te di: Li pa bon pou nonm lan rete poukont li...” (Jenèz 2:18). Bondye te anvi pou Adan (moun) te kapab gen yon koneksyon emosyonèl ak yon lòt moun. Li inevitab pou nou rekonèt jodi a, apre yo fin wè gwo domaj peche a pwodui nan èt imen ak relasyon yo, relasyon Bondye te planifye okòmansman an soufri nan yon kondisyon koripsyon.

Nan tan kounye a, anpil relasyon ant moun yo blese oswa detwi. Gen anpil atitud ak desizyon pèsonèl ki ka lakòz pwoblèm nan yon relasyon, tankou egoyis; abi kit se vèbal, emosyonèl, fizik oswa seksyèl; mank respè oswa èd; pa mande padon lè yo lakòz yon ofans; epi pa pran tan pou ranfòse relasyon an.

Sepandan, Bondye pèmèt nou, grasa gras k ap sove li a, retabli konsepsyon orijinal li a ki gen ladann relasyon ki an sante ant lòm nan. Yon relasyon ki an sante gen ladan lanmou sakrifis, respè ak onètete, lwayote, sipò mityèl, ak yon devouman oswa angajman pou travay pou kenbe relasyon an an sante a k ap grandi. Nan kalite relasyon sa yo, moun yo kapab santi ke yo tèlman renmen yo ke yo viv lavi yo ak satisfaksyon nan bèl bagay ak lajwa, plen ak espwa ak fòs nan rèv ak reyalizasyon objektif; e ke sante fizik ak emosyonèl ki debòde anvè lòt moun. Nou kapab montre relasyon sa yo kòm “yon ti moso nan syèl la sou tè a”; sa vle di, malgre difikilte yon moun ka rankontre nan monn pwofon an tèm de estrès ak/ oswa abi nan travay oswa nan lekòl la, lè moun sa a rive lakay li ak fanmi li, li ka fè yon soupi pwofondman e vrèman detann, paske li te rive nan “ti moso syèl la” kote li ka geri epi pran refij nan tout sa li te fè eksperyans pandan yon jou difisil oswa fatigan.

Nan liv ki gen tit “The Five Love Languages (Senk lang lanmou an)”, pa otè Gary Chapman, yo detaye senk fason espesifik yon moun ka montre lanmou pou yon lòt moun. Doktè Chapman te dekri ke li te jwenn karakteristik sa yo ki fè yon relasyon dire:

- 1) mo afimasyon,
- 2) bon jan kalite tan,
- 3) kado,
- 4) aksyon sèvis, ak
- 5) totalite.

Senk gid sa yo kapab ede nou konnen ki jan yo devlope yon relasyon an sante nan fason trè espesifik ki ka fè yon gwo diferans nan fason imen nou nan yon relasyon ak santi l nan relasyon an. Otè a anseye nou ke karakteristik sa yo ka aplike nan tout relasyon, ki gen ladan ak ti moun yo.

Kesyon:

- Ki jan ou ta defini yon relasyon an sante? Eksplike ak pwòp mo pa ou.
- Ki sa ki te pi enpòtan pou ou sou diferans ki genyen ant yon relasyon ki an sante ak yon relasyon ki domaje? Kòmante.

II. Ki sa ki bon jan kalite tan an?

Nan pasaj etid jodi a, nou li istwa yon pèseptè an chèf ki rele Zache. Istwa di nou ke li te kout nan wotè (Lik 19:3); Men, nou ka konprann tou ke li te ba an tèm de estim sosyal li, depi li te kolekte taks ak sa a, jeneralman, te fè ak kantite lajan sipleman pou anrichi tèt li. Pandan n ap konsantre nou sou Jezi ki se Kris la, nou wè lanmou li te genyen pou Zache ki te meprize a pa t gen egal. Se konsa, nan Lik 19:5 li di: “Lè Jezi te pase, li leve je li.” (VJ). Nou wè ke Jezi te totalman atantif ak moun ki t ap chèche li a; epi li konsantre sou Zache a, nan mitan tout foul moun ki te antoure li yo. Jezi te kòmpanse pale espesyalman avèk li: “Epi li di l: “Zache, desann kounye a, paske mwen vle rete lakay ou.” (Lik 19:5 VJ). Nan pwochen vèsè a, nou ka li ke Jezi ak Zache te pataje yon repa ansanm (Lik 19:8 VJ); e ke, apre tan espesyal sa a ak Jezi, Zache pa t menm bagay la ankò, men pito lavi li te konplètman transfòmè.

Espesyalman, jodi a nou pral etidye bon jan kalite tan an detay. Nan Senk Langaj Lanmou an, nou li: “emosyonèlman, sa ki enpòtan an se ke n ap pase tan nan konsantre sou youn lòt” (Chapman, Gary. Senk Lang Lanmou. Kolonbi: Editoryal Unilit, nan en 2005, p. .64). Kòm nou ka wè nan deskripsyon an, otè a ede nou konprann ke li pa depann de si se yon aktivite espesifik oswa yon kote an patikilye; Men, kle a se fè yon plan pou fè yon bagay ansanm epi jwi konpayi youn ak lòt. Siksè bon jan kalite tan ka evalye lè w wè ke moun yo santi yo wè ak valè, ke moun yo santi ke yo enpòtan pou lòt moun; depi moun nan chwazi kite lòt aktivite oswa moun sou kote pou yon sèten tan dedye tèt yo sèlman nan konpayi an nan moun

nan an patikilye.

Fason sa a nan relasyon an ka pafwa rive pi fasil nan kòmansman an yon relasyon. Tankou, pa egzanp, lè de moun jis rankontre, yo gen dezi pou yo konnen plis sou lòt, epi yo fè yon efò pou pase tan ansanm. Yon lòt egzanp ka yon moun ki pa renmen fè makèt, men ki toujou ale fè makèt tou senpleman pou pase tan ak moun yo renmen; oswa yon moun ki pa renmen mekanik oto, men ki vle pase tan jis fè mekanik pou pase tan ak moun ou renmen yo. Nan menm fason sa a, chwazi pase bon jan kalite tan ak lòt moun nan, pandan ane yo, ankouraje yon santiman inegal nan valè mityèl.

Tan bon jan kalite ka varye nan longè; depi, pafwa, li ka rankontre pou kafe ansanm yon fwa pa mwa, oswa ale plizyè jou nan kan ansanm nan yon vwayaj. Aktivite a pa yon bagay espesifik tou; Oke, gen moun ki renmen ale ansanm al gade yon fim oswa ale wè yon jwèt espò. Gen moun ki renmen fè yon pwojè renovasyon ansanm oswa pase tan ansanm tankou koute mizik, kwit manje, oswa fè yon devinèt. E gen moun ki pasyone pou fè volontè ansanm, elatriye. Jan nou wè, aktivite a se vrèman sou chwa pèp la; epi li se ideyal ke yo pran tou chwazi sa yo chak jwi, olye ke li toujou se yon aktivite ke yon sèl nan yo jwi.

Li enpòtan anpil pou evite distraksyon ki ta ka retire atansyon yo ta dwe peye lòt moun nan, tankou televizyon, telefòn selilè, lòt moun, elatriye. Pa egzanp, si bon kalite tan se ant de zanmi, li bon pou pase tan san lòt zanmi de tan zan tan; Si tan an bon jan kalite se ant yon koup, li bon lè li posib pou chèche pase tan san lòt moun ak san timoun yo; si bon jan tan an se ak yon ti moun, li itil pou pran tou epi dedye tan espesyalman pou chak ti moun endividyèlman. Si li difisil pou jwenn yon moun ki gen plis konfyans pou pran swen ti moun yo; Ou ka chèche kèk fason kreyatif ki fè bon jan kalite tan an plis inik, tankou pran yon ti moun nan lekòl la pou manje midi ak manje ansanm pandan lòt frè ak sè yo nan lekòl la (nan senaryo sa a, li enpòtan pou toujou jis ak depanse bon jan kalite tan ak chak ti moun pou evite resantiman akòz favoritism; lè sa a, ou ka manje ak yon ti moun yon mwa, ak yon lòt ti moun nan mwa pwochen).

Otè Gary Chapman rekòmande senk gid pou ede w gen yon konvèsasyon de kalite: 1) kenbe kontak zye lè w ap pale ak moun nan (sa anpeche lide yo pèdi wout, epi li di yo ke w ap ba yo tout atansyon ou); 2) pa fè lòt bagay pandan w ap koute lòt moun nan (si sa nesèsè, mande si konvèsasyon an ka tann kèk minit, sa ki pèmèt yo fini kwit manje, epi ke w ap ba yo atansyon ou le pli vit ke yo fini); 3) rete atantif ak santiman lòt moun nan eksprime (lè ou panse ou gen repons lan, konfime li; sa di moun nan ke w ap koute ak anpil atansyon sa l ap di); 4) obsève langaj kò (li ka bay endikasyon sou sa lòt moun nan santi, byenke ou ka mande yo asire w); epi 5) refize entèwonp (objektif la se dekouvri panse w ak santiman w, pa defann tèt ou) (Chapman, Gary. Senk lang Lanmou. Kolonbi: Editoryal Unilit, nan ane 2005, pp.67-68).

Nan Jan 1:14, nou li sou Enstriktè nou an, Jezi: “Pawòl la tounen moun. Li te vin viv nan mitan nou, li mennen yon lavi ki te konfòm nèt ak verite a, ak renmen nan tout kè li. Nou wè pouvwa li, se te pouvwa Bondye Papa a te bay sèl Pitit li a.” (aksan ki te ajoute yo). Jezi te pran inisyativ la e li te soti nan wayòm li an ki nan syèl la pou l pase tan avèk nou. Li te travay ak papa l José; li t’ap vwayaje ansanm ak paran l yo lavil Jerizalèm. Li te mache, li manje ak disip li yo; mwen te fikse atansyon sou ti moun yo; te pale ak anseye moun ki bò kote l. Nou wè Jezi te montre nou enpòtans pou nou pase tan ak lòt moun, pou nou vrèman pran swen bezwen yo e pou nou pran plezi nan egzistans yo.

Kesyon:

- Ki sa ou panse sou enpòtans pase bon jan kalite tan an?
- Pataje yon lòt pasaj nan Bib la ki fè w sonje jan Jezi te pase tan ak moun yo.

III. Kisa nou ka fè pou nou gen bon jan kalite tan an?

Kle nan ansèyman jodi a se ke nou dwe pran angajman pou nou fè entansyonèl nan konsakre tan ak efò nan pase bon jan tan ak moun ki bò kote nou yo ak ki moun nou vle gen yon relasyon an

sante. Nan tan aktyèl, byenke nou gen anpil pwogrè teknolojik pou kominikasyon, tankou telefòn selilè ak Entènèt mondyal la; Nou dwe rekonèt ke ritm lavi moun jodi a ka trè akselere. Moun pafwa pase anpil tan ap travay, nan travay ak responsablite ki retire atansyon yo nan men moun yo renmen. Se poutèt sa, pou nou pase bon jan tan, nou dwe devlope yon fòs de kontwòl ki pèmèt nou mete limit sou nenpòt bagay ki vle depase tan ki ta dwe pase ak fanmi an.

Kidonk, nou wè nesèsite pou nou planifye pou nou gen tan kote moun nou renmen yo pase tan, sitou youn pa youn, kit se patnè, kit se papa oswa manman ak youn nan timoun yo, elatriye..., pou kapab konsantre sou moun sa a epi konprann ki jan yo ye, pou kapab pran plezi nan moun sa a ak pèsonalite yo oswa gou yo, epi konsa vrèman konekte emosyonèlman.

Nou ka fè konparezon ak lavi espiyèl nou ak relasyon nou ak Bondye. Pi lwen pase enpòtans adorasyon ak sèvis kominotè; li nesèsè tou pou nou pase tan poukont nou ak Mèt la, epi ouvri kè nou ba li pandan Jezi ki se Kris la, lè sa a, pale ak nou epi pran plezi nan louwanj nou. Pase bon kalite tan, san distraksyon, ak Jezi ki se Kris la, se lè nou jwi lanmou li nan yon fason espesyal epi nou santi nou trè konekte ak li kòm zanmi espesyal nou.

Kesyon:

- Ki aktivite ki ta pi bon pou w pase yon bon jan kalite tan?
- Pataje kèk fason ou kapab pase bon jan kalite tan ak yon moun nan semèn sa a.

Konklizyon

Relasyon moun ak moun yo kapanb byen konplèks; epi an reyalite, yo pa janm estatik, men yo toujou evolye. Nou ka priye chak jou epi mande Bondye pou li fòtifye nou pou nou pran desizyon ki nesèsè pou eksprime fòm lanmou sa a anvè moun ki bò kote nou yo; ki ede nou disipline tèt nou pou fè tan ki nesèsè pou nou dedye moun nou renmen yo e konsa n ap kapab kenbe relasyon ki an sante ki bay Bondye tout glwa.

Jere kòlè a

Macedonio Daza. (Bolivi)

Pasaj biblik etid la: Jan 2:13-22

Pasaj biblik etid la: “Si nou ankòlè, veye kò nou pou kòlè a pa fè nou fè sa ki mal. Pa al dòmi ak kòlè nan kè nou.” Efezyen 4:26.

Objektif leson an: Konprann ke wi, li posib pou genyen yon kontwòl sou emosyon yo, espesyalman, kòlè a, nan toujou ap chèche sekou Bondye ak Pawòl li.

Entwodiksyon

Pou kòmans leson yo pwopoze a, ann konsidere vèsè memwa a: “Fè kòlè, men pa fè peche...” (Efezyen 4:26a). Vèsè sa a baze sou Ansyen Testaman an, espesyalman sou Sòm 4:4 ki di: “Si w fache, pa fè peche; nan silans rès lannwit lan egzamine kè nou” (VJ Ministè Biblik. Kore di: Ed. Vida, nan ane 1999, p.515). Menm nan kondisyon endiyasyon kretyen yo te kreye akòz prezans sa ki mal ak enjistis, jan apot Pòl te di: “...Si yon moun tonbe nan peche, sa rann mwen malad?” (2 Korentyen 11:29b); Emosyon yo dwe kenbe byen fèm nan chèk. Si pwovokasyon an te koze pa yon koripsyon nan jistis; li pa dwe pèmèt li grandi nan peche. Kòlè ki jis an amoni ak yon lavi ki sanble ak Kris la; menm jan nou wè lè Seyè nou an te netwaye tanp lan. Foulkes fè kòmantè: “Kretyen an dwe asire w ke kòlè l se yon endiyasyon ki jis, e li pa jis yon ekspresyon pèsonèl pwovokasyon oswa yon ògèy blese. Li pa ta dwe gen move rezon, ni yo ta dwe pèmèt li mennen nan peche nan okenn fason” (Taylor, Willard. KÒMANTÈ BEACON, volim 9. Etazini: KPN, nan ane 1985, p.239).

“Yon move tanperaman pa gen eskiz; men gen yon endiyasyon ki souvan fè mond lan pi mal pase li. Mond lan t ap pèdi anpil si se pa t pou endiyasyon chod Wilberforce kont komès esklav la, oswa Shaftesbury kont kondisyon travay 19yèm syèk la” (Barclay, William. Kòmantè Nouvo Testaman, vol. 10. Espay).: Ed. CLIE, nan ane 1995, p.192).

Se poutèt sa, konsèy la se sa a: “pa fè peche”; sa vle di, kenbe kòlè sa a anba kontwòl, pa vin anmè. Li pi bon pou yo vini nan solisyon an imedyà; epi pa kite doleyans la pran rasin nan kè a.

I. Ki jan pou w idantifye kòlè a? (Jan 2:13-16)

Pou idantifye kòlè a, ann pran yon ti moman pou nou kapab defini kisa kòlè a ye an reyalyte: Kòlè a se yon gwo enèji ki ogmante pouvwa fizik, li se yon motè ki la

pou ankouraje. Imè yo ki antre nan eta nan dominasyon nan moun nan. “Pasyon yo oswa fòm eksitasyon nan lavi: iritasyon, kòlè (fenomèn motè: mouvman vyolan, ajitasyon, paroksism, kòlè, eksplozyon, kè sere, ecstasy)” (Friedrich, Dorsch. Diksyonè sikoloji. Espay: Ed. Herder, nan ane 2002, p.730). Lè nou konsidere definisyon kòlè a, nou kapab di ki jan pou idantifye li:

A. Yon moun kapab idantifye kòlè a san okenn difikilte

Lè eta emosyonèl ou varye nan entansite, soti nan iritasyon modere nan kòlè entans; lè batman kè w ak tansyon w ap monte; Menm bagay la tou ale pou nivo ou nan òmòn enèji, adrenalin ak norepinefrin. Konsa, ou kapab idantifye ke ou fache.

Eta emosyonèl la se yon repons natirèl èt imen an ki vize pou reponn a menas, epi enspire santiman ak konpòtman entans ki pèmèt li goumen ak defann tèt li lè li santi li atake. Li ka varye soti nan iritasyon modere ak vyolans san kontwòl.

Nan ka pasaj etid biblik nou an, te gen kòz ki te jenere malèz Jezi: “epi li te jwenn nan tanp lan moun k’ap vann bèf, mouton, pijon, ak moun k ap chanje lajan...” (Jan 2:14). Sa a ta refere isit la a lakou deyò ki fèt pou moun ki pa jwif yo, kote bèt yo te prepare pou sakrifis. Se Jan sèlman ki mansyone ke Jezi te fè soti bèf yo ak mouton yo. “Kanbiz yo se moun ki t’ap chanje lajan lòt kote pou lajan ofisyèl tanp lan. Sa a se te yon okipasyon lejitim, men li te prete tèt li nan abi, paske li te ofri opòtinite pou fè w peye montan egzòbitan pou sèvis yo te bay la” (Guthrie, D. et al. Nouvo Kòmantè Biblik. Etazini: Kay Piblikasyon Batis, nan ane 1981, p. 698).

Se poutèt sa, moun k ap chanje lajan yo te fasilite echanj lajan etranje pou peye taks tanp lan; epi yo te gen pwofite nan tranzaksyon yo. Sa ki te deranje Jezi se ekstòsyon ak pwofite yo te fè nan tanp lan. Jezi te definitivman klè sou konsèp sèvis tanp lan ak tout detay yo ki fèt pou anseye èt imen sans nan rankontre Bondye vivan an, epi yo te rekonsilye yo dwe anpè ak Kreyatè a. Li te raple yo ke yo te transgrese objektif tanp lan.

B. Yo kapab idantifye kòlè a lè w obsève konpòtman moun nan.

Jan te dekri yon fason grafik kòlè Jezi pandan l te chase machann yo soti nan tanp lan; e se sèl sa a ki mansyone sou “fwèt kòd la” (Jan 2:15). “Sa a te dekri kòm yon sèn vyolan, ak figi a nan machann kwoupi kole dezespereman sou tab yo pandan y ap jete yo soti nan yon kote nan yon lòt, oswa kouri dèyè lajan yo gaye pandan y ap woule ale ak sou, oswa tranble devan fwèt la pa gen pitye jiskaske kote ki sen an te pwòp” (Mayfield, Joseph H. Kòmantè Biblik BEACON, volim 7. Etazini: KPN, nan ane 1985, p.58).

Matye ak Mak dekri istwa a nan fason sa a: “...Jezi...chase tout moun ki t’ap vann ak achte nan tanp lan, li chavire tab moun k ap chanje lajan yo, ak chèz moun ki t’ap vann pijon yo” (Matye 21). : 12; gade Mak 11:15 tou). Lè sa a, disp li yo te sonje ke sa ki te ekri: “...mwenn sitèlman renmen kay ou a, mwenn santi se tankou yon dife k’ap boule tout anndan mwenn.” (Jan 2:17b), rejis sa yo eksprime nan Bib la ke yo te konnen (Sòm 69:9). Kou enèjik Senyè a fè fas ak sa ki mal la pa ni kalm ni limyè. Li se yon limyè ki klere nan fènwa a.

Kesyon:

- Kòlè ta ka idantifye pa tèt li. Ki jan ou fè konnen si ou fache?
- Ou ka idantifye kòlè a lè w obsève konpòtman moun nan. Pou kisa Jezi te fache e ki jan li te montre sa?

II. Ki jan yo eksprime / santi kòlè a an sante?

A. Eksprime kòlè nan yon fason konsyan se solisyon ki pi an sante

Ann wè kèk ekspresyon Jezi antanke Kris la. Mèt la te raple oditwa li yo Ekriti yo te anonse nan mesaj pwofèt Ezayi ak Jeremi respektivman: “...paske kay mwenn an pral rele kay lapriyè pou tout moun” (Ezayi 56:7); “Èske kay sa a, yo bay pote non mwenn an, se yon twou pou vòlè nan je nou?...” (Jeremi 7:11a).

Avèk baz biblik sa a, Anseyan an te avèti yo, sa ki ekri nan levanjil yo: “...Wete sa isit la, epi pa fè kay Papa m nan tounen yon boutik” (Jan 2:16). Twa lòt levanjil paralèl

yo kowenside nan anrejistre sa Jezi te di a: “... Kay mwenn an se yon kay lapriyè; men nou fè l tounen yon twou pou vòlè” (Lik 19:46), yon twou pou vòlè, relijye yo te pwoteje pratik ki nan sikonstans sakre a.

B. Eksprime kòlè a atravè metafò

Jezi te kapab di farizyen yo verite a nan langaj senbolik: “...paske nou tankou tonm blanchi...” (Matye 23:27). Yo te relijye ki te renmen obsèvan ekstèn ak aparans sipèfisyèl, kontrèman ak entegrite; se poutèt sa, konparezon an: “tonm yo te blanchi pou anpeche moun yo bite sou yo ak vin kontamine” (Guthrie, D. ak lòt moun. Nouvo Kòmantè Biblik. Etazini: Kay Piblikasyon Batis, nan ane 1981, p.633).

Kontinye ak istwa a, Jezi te itilize yon lòt figi ke Jan Batis te itilize tou; epi li di farizyen yo: “Bann rize, bann vèmen! Kouman n’a fè chape anba chatiman lanfè a?” (Matye 23:33). Farizyen yo pa t jwenn pawòl li yo dou anpil.

C. Retounen ak menm emisè ki lakòz kòlè a

Yon lè, Jezi te bay Ewòd lòd pou yo di: “Al di chat mawon an” (Lik 13:32). Senyè a te itilize yon tèm ki kalifye pou chèf ki pa lejitim sa a, ki vle di malen ak lachte.

Epi, farizyen yo te rive di: “Al kite isit la, paske Ewòd vle touye nou.” (Lik 13:31). Natirèlman, yo ta ka atann Ewòd pou l kapab elimine nenpòt dirijan relijye; paske li te deja fè sa ak Jan Batis. Sepandan, Jezi te gen yon misyon pou l akonpli e pèsonn pa t ka anpeche li.

D. Katharsis se yon fason pou eksprime kòlè an sante

Pale ak yon zanmi, debarase tèt ou pa di yo tout bagay an detay, pral lage tansyon ou te akimile; epi w ap santi w pi byen. Pale ak yon zanmi konpreyansyon, pataje ak eksprime fristrasyon yon moun ka ede dezame kòlè. Sepandan, li enpòtan pou w klè ke pèsonn pa ka chanje emosyon yon lòt. Sa se travay entim ak pèsònèl. Sonje pa kenbe kòlè w, paske li fè w malad.

E. Pale ak moun ki fache a

Opsyon sa a pi an sante; depi pwoblèm yo ka rezoud yon fwa pou tout epi simonte. Lè Jezi t ap anseye sou kòlè, li di: “Kite ofrann ou an la devan lotèl la, epi ale, rekonsilye ak frè ou la premye, epi ansuit vini prezante ofrann ou an” (Matye 5:24).

Kesyon:

- Mansyone omwen twa nan senk konsiderasyon ki endike nan pwèn sa a pou ekspresyon an sante nan kòlè a.

- Dapre sa ki te etidye, kisa ki ka rive si kòlè a pa eksprime oswa santi yo an sante?

III. Lide pou jere kòlè a

“Kòlè a se pwobableman emosyon ki pi restriktif lè li pa byen kontwole. Li lakoz ke moun touye moun, detwi pwopriyete, fè konplo pou tire revanj, epi chanje yon bouch dous nan yon ponya tranpe nan pwazon. Se grenn ki amètim ki pouse a. Depresyon ka soti nan kòlè ki pa rezoud, byenke ka gen etap nan amètim nan nan mitan” (Neff, Miriam. Fanm yo ak Emosyon yo. Kolonbi: UNILIT, nan ane 2013, p.29).

Kòlè se yon reyaksyon imen nòmal ki, anpil fwa, pa pèmèt nou wè akèl reyalyte pwoblèm nan, anpeche li fasil rezoud. Sepandan, gen sèten teknik ki ka ede w pi byen kontwole emosyon w epi fè fas a moman difisil yo ak plis kalm.

Aprè sa, ann gade kèk ide pou kontwole kòlè ak pran swen sante espirityèl, fizik ak mantal (Rekipere ak adapte nan <https://www.mayoclinic.org/es-es/healthy-lifestyle/adult-health/in-depth/anger-management/art-20045434>, 9 janvyè 2022):

A. Reflechi anvan ou pale

Nan yon moman kòlè, li fasil pou di yon bagay ou pral regrèt pita. Nan Bib la, atravè pwovèb Salomon yo, li avèti nou: “Tout pouwa yon wa, se lè peyi l’ap kòmande a gen anpil moun. Men, lè pa gen moun nan peyi a, wa a pa vo anyen.” (Pwovèb 14:29); “Yon moun ki gen bon konprann pa fè kòlè fasil...” (Pwovèb 19:11a).

Pran yon ti tan pou reponn. Pa aji san w pa reflechi. Si sa nesèsè; Retire tèt ou nan sit pwoblèm nan, gen yon ti tan, pran yon gwo souf, kalme tèt ou, epi aprè sa a, ou ka konfwonte sityasyon konfli a le pli vit ke ou ka panse byen klè, aprè sa a, eksprime kòlè ou ak fristrasyon nan yon fason afime. Sonje sa Pawòl la di: “Moun ki pa fasil pou fè kòlè pi bon pase moun ki fò; E moun ki domine sou lespri l, moun ki pran yon vil.” (Pwovèb 16:32).

B. Aktivite fizik diminye estrès

Bib la di: “Paskè fè egzèsis fizik pa itil anpil...” (1 Timote 4:8a). Gen kèk moun, lè yo fache, soti al fè egzèsis pou yo santi yo pi byen. Liberasyon andofin ak distraksyon nan aktivite a pèmèt ou vizyalize tout bagay pi klè ak nan yon lòt pèspèktiv.

C. Pran tan pou w reflechi sou Pawòl Bondye a

Kontinye ak konsèy apot Pòl la, ann egzamine sa ki annapre yo: “...Epi nan tout sans, pou nou fè jefò nan sèvis Bondye a, paske sa ap garanti nou lavi pou koulye a ak pou tout tan.” (1 Timote 4:8b). Egzèsis espirityèl, tankou pyete, ede klarifye ak retire atidid ki ka deranje

relasyon ak Bondye ak pwochen an tou. Moman kalm yo, aprè yo fin fòtifye espirityèlman, sa pral ede w santi w pi byen prepare pou w jere sa ki pral rive aprè, san iritasyon oswa kòlè.

D. Sèvi ak bon jan pou soulaje tansyon

Rekou nan yon sans jantiyès se pa sinonim ak rega sipèfisyèl fas ak pwoblèm nan; men pito li se yon metòd efikas natirèlman aksepte sa k ap pase a. Sèvi ak bon jan pou ede w fè fas ak sa ki fè ou fache epi pètèt atant ireyèl ou genyen sou fason bagay yo ta dwe ye. Sepandan, kenbe nan tèt ou ke sarcasm ta dwe evite; piske li ka blese santiman lòt moun nan, epi fè bagay yo vin pi mal. Objektif la se soulaje tansyon; Sonje pwovèb bibliik sa yo: “Yon bon repons dous ap kalme yon moun ki ankòlè...” (Pwovèb 15:1a); epi: “Lè moun fou ankòlè, li di sa ki vin nan bouch li. Men, moun ki gen bon konprann kontwole bouch li.” (Pwovèb 29:11).

E. Konnen kijan pou w padone

Jezi te anseye nou nan Lapriyè Senyè a pou nou mande Bondye padon epi pou nou konnen ki jan pou nou padone moun ki dwe nou yo (Matye 6:12). Rekonèt ak aksepte ke se pa tout moun panse ak aji menm jan an se yon fason efikas pou evite yon atak nan kòlè. Anpati ak volonte pou konprann poukisa yon moun te aji yon fason oswa yon lòt pèmèt nou elimine kòlè ak padone. Lèt la se yon zouti pwisan. Se pa pou anyen Jezi te di ke yon moun ta dwe padone swasann dis fwa sèt (Matye 18:22).

Peche deranje relasyon yo; se poutèt sa, li dwe mete nan fen pi vit ke posib. Jan apot Pòl te di: “...Pa kite solèy la kouche sou kòlè w” (Efezyen 4:26). Mete yon fen nan kòlè ou pandan jounen an; Sa vle di ke rezolisyon konfli dwe imedyata. Pa fè kòlè ou dire jiskaskè li tounen kòlè epi li vin nan chenn nan lòt peche.

Kesyon:

- Ki jan aktivite fizik la ede diminye estrès? Eksplike.
- Ekri lòt sijasyon ke w ap kòmanse aplike pou jere kòlè a.

Konklizyon

Endiyasyon kretyen nan prezans sa ki mal ak enjistis an amoni ak yon lavi ki sanble ak Kris la; menm jan nou wè lè Seyè nou an te netwaye tanp lan. Men, si kòlè a sanble pa gen kontwòl, epi li fè moun ki bò kote w mal; li nesèsè pou nou ale jwenn Bondye epi egzèsè kontwòl tèt nou. Pa kite kòlè ou dire plis pase vennkat èdtan; aprann mande padon ak padone ap fè relasyon w genyen ak kamarad ou yo ann amoni.

Yon lagè ke nou pa ka kontwole

Natalia Pesado (Etazini)

Pasaj bibliik etid la: Pwovèb 16:6-7,21-24,32, 17:9,11,14,19,22,28

Pasaj bibliik etid la: “Lè yon kont pete, se tankou dlo ki kase dig kannal. Anvan batay mete pye, chape kò ou” Pwovèb 17 :14.

Objektif leson an: Reflech sou sa ke Bondye konseye nou osijè de kòman nou dwe kontwole yon sityasyon konfli avèk frè parèy nou.

Entwodiksyon

Relasyon sosyal yo ban nou kèk nan eksperyans ki pi satisfèzan nou ka jwenn nan eksperyans nou antanke moun. Sepandan, konfli nan yon relasyon ak yon lòt moun ka lakòz nou fè eksperyans trè entans ki gen pou wè ak santiman ki dezagreyab tou. Reyalite a se ke konfli a se yon pati ki natirèl nan relasyon imen; pliske chak moun gen pwòp fason yo panse ak aj, epi chak moun gen tanperaman pa yo tou ki ka diferan anpil ak tanperaman moun ki bò kote yo. Men, Bondye pa kite nou poukont nou nan dinamik sosyal sa yo; men, li ofri nou konsèy san parèy nan liv Pwovèb la pou nou jere konfli yo yon fason ki sen e ki san tach, ki anpeche blesi parèt nan pwòp tèt nou ak nan lòt moun nou renmen yo. Bondye te kreye nou nan vant manman nou (Jeremi 1:5); konsa nou ka fè konfyans ke manyèl enstriksyon li a (Labib) pa pral twonpe nou. Nan leson jodi a, nou pral reflechi sou kat karakteristik ki trè efikas pou jere yon konfli: imilite, pasyans, padon ak lafwa.

I. Imilite nan konfli a

Nan vèsè memwa jodi a, “Lè yon kont pete, se tankou dlo ki kase dig kannal. Anvan batay mete pye, chape kò ou.” (Pwovèb 17:14), nou te resevwa konsèy trè enpresyonan. Ekriyen bibliik la te avèti nou ke si nou kòmanse yon batay, nou dwe rekonèt ke nou pa gen okenn kontwòl sou rezilta desizyon sa a. Sa vle di, sèl chwa reyèl nou genyen an se si nou kòmanse yon batay oswa diskisyon ak yon moun; men nou pa gen kontwòl sou fason sa pral fini. Pèsonn pa ka asire nou ke nou “pral genyen batay la”. Nou kapab tou wè Pwovèb 20:18 ak Pwovèb 24:6 kòm sipò pou lide sa a. Pou rezon sa a, mwen kwè li enpòtan pou nou chèche Bondye nan lapriyè, ak anpil imilite, pou mande konsèy li sou kisa ki

ta pi bon fason pou fè fas ak yon konfli ak yon lòt moun; Li gen tout sa jès nou bezwen an. Nan etap sa a, nou ka konsidere Pwovèb 16:22 ki di: “Moun ki gen bon konprann gen lavi. Men, moun sòt ap toujou sòt.” (VJ). Anvan nou konfwonte lòt moun nan, nou dwe konsidere si yo vle pale, konprann ak chanje. Si karakteristik sa yo pa prezan; aprè sa a, Pawòl la avèti nou ke “li se moun fou” eseye yon konvèsasyon konsa. Epi nan ka sa yo, nou dwe chèche pou lòt fason yo geri anndan oswa mete limit pèsònèlman. Rekòmandasyon mwen an se ke pi fò nan tan li toujou pi bon pou eseye gen yon konvèsasyon. Paske si nou priye davans, Bondye ka travay nan kè moun nan (n ap wè sa nan pwen 4 nan leson sa a; men si moun nan refize konsidere pwen nou an, omwen, nou pa rete ak regrèt ke nou pa te fè li. nou eseye).

Yon fwa nou te detèmine ke li nesèsè pou fè yon konvèsasyon ak moun nan sou konfli a nou ap fè eksperyans; nou dwe sèvi ak imilite tou pou asire ke fason nou prezante plent nou an saj e itil, olye ke otomatikman pwovoke yon reyaksyon fache oswa defansiv nan lòt moun. Si atitid nou ak pawòl nou yo (ki gen ladan ton vwa a, jès figi nou, men nou oswa kò nou) pwojete yon atitid ostilite; lòt moun nan pral tankou yon glas ki retounen menm refleksyon an ba nou, sa vle di yon atitid fache. Okontrè, sa jès Pwovèb 16 la di nou sa ki annapre yo: “moun ki pale dousman konvenk pi byen” (v.21 b VJ, aksan ki te ajoute yo); “Yon moun ki gen bon konprann kalkile anvan li pale. Konsa pawòl li vin gen plis pèz” (v.23 VJ, anfaz te ajoute yo); ak “Pawòl ki janti yo tankou siwo myèl: yo sikre lavi a ak geri kò a” (v.24 VJ, anfaz te ajoute). Konsidere lide ke mo jantiyès pa sèlman “douris lavi a ak geri kò a” moun k ap koute a; men tou nan moun ki pale yo.

Nan domèn sikoloji, ekspè kominikasyon yo remake ke lè w pale ak ekspresyon ki kòmanse ak “mwèn” pi byen transmèt mesaj ki pèsònèl pou ekspri yon bezwen, olye ke ekspresyon ki kòmanse ak “ou”. Yon egzanp kominike ki plis apwopriye nan yon konfli a ta dwe: “Mwèn santi mwèn tris lè ou leve vwa ou sou mwèn”, olye pou di, “Ou toujou rele sou mwèn” (note itilizasyon aksan sou pwonon). Sikològ John Gottman, nan liv li a Klinik Maryaj, konseye ke kritik, mepri, defans (olye pou yo pran responsablite pèsònèl), ak evazyon yo toksik tankou “kat kavalye nan Apocalypse la” ki detwi yon relasyon. Ekriyen Pwovèb la fè nou sonje pou nou evite kavalye sa yo, epi chèche ekspri pawòl ki janti ak dou lè n ap pale ak yon lòt moun sou sa nou bezwen oswa pou nou anvi. Si fason sa a pale pa koule natirèlman nan nou, petèt akòz fason nou te leve nan anfans; Ann pa ezite mande Bondye nan lapriyè pou Sentespri li ranpli nou ak pouvwa li ak lanmou li pou fason nou pale a ka transfòmè pou glwa li.

Kesyon:

- Ki jan ou ta dekri yon atitud imilite nan pwòp mo pa ou?
- Ki kalite mo ou te itilize oswa tande ki itil nan jesyon konfli a?

II. Pasyans nan konfli a

Lòt engredyan kle ke nou jwenn nan Pawòl Bondye a pou yon bon rezolisyon yon konfli se pasyans. Nan Pwovèb 16:32, nou jwenn yon rim ki fasil pou nou memorize e ki gen anpil sajès: “Pito ou aji ak pasyans pase pou ou fè fòs sou moun. Pito ou konn kontwole tèt ou pase pou ou gwo chèf lame k’ap mache pran lavi”. (V), aksan ki te ajoute yo). Nan pasaj sa a, nou ka wè yon lòt fwa ankò diferans ki genyen ant wayòm Bondye a ak lanati imen. Lèt la ta pwobableman mal konprann “kouraj” kòm yon fòs kòmanse yon batay oswa diskisyon, ak goumen jiskaske “genyen” oswa jwenn rezon an oswa dènye mo a. Sepandan, nou wè ke nan wayòm Bondye a se jis opoze a; Li gen plis valè pou “pran pasyans.” Avèk pasyans, n ap chèche tann bon moman pou n pale; epi tou ke moun ak ki moun nou vle pale sou chanjman an se nan yon pwèn nan lavi yo kote yo ka peye atansyon, kapab konprann bezwen an epi fè chanjman sa yo nou ta renmen wè. Atitud sa a trè diferan de yon atitud ki espere chanjman imedyata. Nou pa ta dwe konfonnen tèt nou nan panse ke relasyon yo se tankou yon fenèt McDonald’s kote nou kòmande

manje epi li soti pare nan twa minit; byen opoze a, pou yon moun fè chanjman jeneralman pran tan.

Dezyèm pati nan vèsè a (Pwovèb 16:32b) se yon verite ki koupe nan kè vrè kretyen an tankou yon epe de bò: “li pi bon pou domine tèt ou pase domine lòt moun” (V), aksan ki te ajoute yo).

Lè nou fè fas ak yon sitiyasyon konfli, mwèn kwè ke nou ta dwe toujou kòmanse mande tèt nou sou motivasyon entèn nou yo; epi Bondye toujou fidèl pou l ede nou reyalize si nou echwe. Anpil fwa, nati imen vle mete “mwèn” sou fòtèy la; e egosantrism sa a ap chèche reyalize volonte pèsònèl epi, pou fè sa, domine lòt moun. Dinamik peche sa a ka rive nan relasyon marital la, nan relasyon ak timoun, nan relasyon travay, nan relasyon nan legliz la, elatriye. Pwovèb 17:11 avèti nou: “Moun ki rebèl toujou ap chèche batay, men yon jou l ap fè fas ak yon advèsè ki pi mekan.” (V). Menmsi, pafwa, nou panse ke nou gen rezon, oswa menm gide pa sajès Bondye a; nou pa ta dwe chèche domine lòt moun pa fòs. Ekriyen ki gen bon konprann Pwovèb la ofri nou yon pi bon opsyon, pou nou chèche “mèt tèt nou”: nou dwe metrize swaf nou genyen pou pouvwa, swaf pou otorite oswa kontwòl, swaf pou renome oswa rekonesans, santiman tristès oswa enkyetid nou, laperèz, enpasyans nou, jalouzi nou, elatriye. Reyalite a se ke karakteristik sa yo ki dekri isit la se, anpil fwa, rasin nan yon konfli entèn ke nou ka sèlman rekonèt si nou pran yon gade onèt ak bon konprann diven. Ak nan etap sa a se kote nou konprann ke, nan anpil okazyon, sa nou te panse se te yon konfli ak yon lòt moun se, an reyalite, yon leson pou kwasans pèsònèl. Yon dezyèm fwa, ann konsidere lide ke pasyans nan konfli se nesèsè pou lòt moun nan menm jan li nesèsè pou tèt nou; depi nou nan pwosesis amelyorasyon ak kwasans lan tou.

Kesyon:

- Ki sa ki fè li difisil pou mete pasyans an pratik, swa nan lavi w oswa nan lavi lòt moun?
- Ki vèsè ou pi renmen konsènan pasyans lan?

III. Padon nan konfli

Twazyèm engredyan pou reflechi sou li jodi a se padon. Nou dwe rekonèt ke, nan nenpòt etap nan yon konfli (si anvan, pandan konvèsasyon an oswa apre), yon konfli ka lakòz domaj nan santiman yo tou de moun; kit akòz atitud yo demontre, desizyon yo pran, mo yo itilize oswa endiferans oswa distans ki pafwa rive nan relasyon an.

Pou rezon sa a, moun ki gen lanmou nou an bay konsèy nou nan Pawòl li a: “Si ou vle moun renmen ou, padonnen lè yo fè ou mal. Si w’ap mache repete bagay moun fè ki mal, w’ap mete zanmi dozado.” (Pwovèb 17:9 VJ). Nan vèsè sa a, nou fè fas ak yon verite rete ak yon chwa desizif. Lè nou te santi nou ofanse pa yon lòt moun, nou gen desizyon pou padone ofans lan epi chèche retabli relasyon an; nan ka sa a, se ke nou goumen pou bonte ak renmen genyen nan mond lan. Okontrè, lè nou chwazi pa padone, malerezman, moun sa a vin tounen yon lènmi; epi nou pèmèt Satan genyen yon viktwa nan divizyon ak destriksyon yon relasyon. Se yon desizyon ki ka koute anpil efò emosyonèlman; men chwazi padone gen rezilta mirak. Yon fwa, mwen tande li te di ke chwazi mare tèt ou ak resantiman se tankou panse ke youn ka pran pwazon an ak youn nan ki pral mouri se lòt la. Sa vle di, li totalman lojik pou panse ke rete fache ak enpadone ede nou genyen konfli a; men se byen opoze a, li ranpli nou ak konsekans negatif. Menm ekspè yo te jwenn ke lè yon moun ranpli ak resantiman, yo fè eksperyans sentòm emosyonèl tankou depresyon, enkyetid oswa chimèrik, e menm pwoblèm medikal tankou tansyon wo, dyabèt, elatriye. Epi nan Pwovèb 17:22b, nou jwenn ke “Men, lè ou kagou, w’ap deperi sou pye” (VJ).

An konparezon total, Pwovèb 16:6 di nou: “Si ou pa janm vire do bay Bondye, si ou toujou kenbe pawòl ou, Bondye va padonnen peche ou yo. Lè yon moun gen krentif pou Bondye, l’ap evite fè sa ki mal.” (VJ, aksan ki te ajoute yo). Antanke vrè pitit Bondye, lè lanmou sen li ranpli kè nou nèt, nou konprann ke padone pwochen nou nan mitan yon konfli se fè volonte Papa a. Epi rezilta yo lè w chwazi pwolonje padon pote gwo glwa pou Bondye; jan nou wè yon relasyon retabli. Bondye tèlman fidèl ak pwisan ke li toujou dispoze ede nou nan pwosesis sa a. Menm jan an tou, moun ki chwazi padonnen an evite ranpli ak resantiman ak “Pa gen pi bon medikaman pase panse kè kontan” (Pwovèb 17:22a VJ). Yon twazyèm fwa, ann konsidere lide ke padon pa sèlman beni lavi moun ki resewva l avèk mizèrikòd; men tou, moun ki bay padon an benefisyè anpil lè l viv yon lavi nan tout libète, vrè lanmou, e li jwenn yon zanmi ki retounen.

Kesyon:

- Ki sa w panse de enpòtans padon an? Pataje kèk lide ki ede w padone.

- Mansyone yon pasaj bibliki ki fè w sonje jan Jezi te panse/te viv padon.

IV. Lafwa nan mitan konfli

Lafwa se yon lòt engredyan ki nesèsè pou jere konfli ak yon lòt moun an sante. Nan Pwovèb 16:7, nou sonje pouvwa sipènativèl Bondye a: “Lè yon moun ap viv yon jan ki fè Seyè a plezi, Seyè a ap fè ata lènmi l’ yo aji byen avè l’.” (VJ, aksan ki te ajoute yo). Isit la nou ka wè sa, finalman, si nou santi ke yon konfli se sou yon echèl pi gwo, epi nou pa ka pale ak imilite ak pasyans ak moun nan pwolonje padon; Nou ka fè Bondye konfyans totalman pou li menm li travay, epi nou ka viv ak kè poze. Gen moman kote konfli sosyal yo se yon opòtinite espesyal pou wè lafwa nou grandi ak konfyans nan Bondye; Paske reyalyte a se ke nou pa ka kontwole okenn èt imen, reyaksyon yo, atitud yo, oswa desizyon yo, kidonk konfyans nan Bondye se refij siblim nou an.

Lè nou bay Bondye kontwòl nèt sou tout pwèn nan chak nan relasyon nou yo, nou ba li opòtinite pou aji dapre volonte sen li ak tan li nan lòt moun; epi li aji nan nou tou pou nou grandi nan sajès, pasyans, lanmou ak lafwa. Pwovèb 17:3 fè nou sonje yon verite ki chanje lavi: “Se dife sèl ki ka fè ou konnen si lò osinon ajan ou genyen an se bon kalite. Konsa tou, se Seyè a sèl ki konnen sa ki nan kè moun” (VJ, aksan ki te ajoute yo). Nou dwe rekonèt ke, anpil fwa, nou pa ka jije entansyon lòt moun nan; paske nou tou senpleman pa konnen yo, men Bondye konnen, e li menm se li menm ki ede nou konprann pwòp entansyon nou ak travay pou pirifye yo ak alimante yo ak volonte pafè li a.

Se konsa li dwe ye!

Kesyon:

- Ki sa ou panse de lide pou gen “lafwa” nan mitan konfli entèpèsònèl yo?
- Nan ki fason pratik ou ka aplike lafwa nan yon sitiyasyon konfli?

Konklizyon

Konfli nan yon relasyon sosyal kapab lakòz nou anpil doulè. Imilite, pasyans, padon ak lafwa kapab ede nou fè yon diferans. Eksperyans konfli yo ka ede nou gen matirite, geri ak grandi. Finalman, Pwovèb 17:28 fini ak konsèy saj: “Moun ki gen lespri pa janm cho pou pale. Men moun sòt, lè yo rete ak bouch yo fèmen, yo pase pou moun ki gen konprann.” (VJ).

Klinik pou jesyon tristès

Elvin Heredia (Pòto Riko)

Pasaj biblik etid la: I Samyèl 1:1-28; Lik 2:52

Pasaj biblik etid la: “Ana reponn li: -M’ espere ou p’ap janm bliye m’! Epi li leve, l’ al fè wout li. Li manje. Depi lè sa a, li pa t’ menm moun lan ankò.” I Samyèl 1 :18.

Objektif leson an: Aprann idantifye santiman tristès, kijan pou eksprime yo an sante, ak kijan pou jere tristès yon fason konstrikatif nan eksperyans lavi kretyèn nou.

Entwodiksyon

Nou te konn tande pafwa sou sa yo rele “klinik jesyon doulè”, sant medikal sa yo ki la pou adrese pwoblèm sante ki gen rapò ak doulè, kòz li yo ak efè li yo. Ala bèl bagay ke ta dwe gen yon “klinik pou jere tristès”, kote nou ka antre nan detès epi kite kè kontan ak lajwa depi premye randevou a! Anpil moun panse ke sikològ yo gen “pouvwa gerizon” ekstraòdinè pou elimine tristès nan yon sèl sesyon terapi; men, kwè mwen, kòm yon sikològ mwen konnen ke se pa reyalye.

Kiryozite, Pawòl Bondye a ofri nou yon estrikti konplè ak fonksyonèl pou jere tristès. Li se yon estrikti ki defini nan Lik 2:52, kote Bib la di nou: “Epi Jezi te grandi nan sajès ak wotè, ak gras devan Bondye ak lèzòm”. Pasaj sa a defini, premye, Jezi kòm modèl nou nan lavi entegral; epi li defini aspè nan lavi kote Jezi te grandi entegralman. Aspè entegral sa yo nan lavi kote nou dwe grandi tou se sa ki annapre yo:

- Sajès: aspè entelektyèl oswa konesans.
- Wotè: aparans fizik.
- Gras anvè Bondye: aspè espirityèl.
- Gras anvè lèzòm: aspè sosyal oswa relasyonèl.

“Kijan estrikti sa a pral ede m jere tristès mwen?” Pou demontre ke estrikti konplè sa a travay pratikman nan jesyon yon ka nan tristès, nou pral aplike li nan yon ka reyèl biblik. Nou pral pran ka Ana, manman Samyèl; epi lè nou egzamine lekti I Samyèl 1:1-28 la: “Te gen yon nonm, moun branch fanmi Efrayim, ki te rele Elkana. Li te rete lavil Rama nan mòn peyi Efrayim. Se te pitit Jewokam, pitit pitit Eliyou, nan fanmi Tokou, nan branch fanmi Zouf la.

Elkana te gen de madanm, yonn te rele Ana, lòt la te rele Penina. Penina te fè pitit pou li. Men, Ana pa t’ gen pitit. Chak lanne, Elkana soti lavil Rama, li moute lavil Silo pou l’ al fè sèvis pou Seyè ki gen tout pou vwa a, pou l’ touye bèt pou li. Se de pitit Eli yo, Ofni ak Fineas, ki te prèt Seyè a lavil Silo. Chak fwa Elkana te ofri bèt pou Seyè a, li te toujou pran yon pòsyon pou Penina, yon pòsyon pou chak pitit fi ak pitit gason li yo. Men, li te bay Ana yon pòsyon doub, paske li te renmen l’ anpil, atout Seyè a pa t’ ba li pitit. Penina menm te toujou ap gyonnen Ana pou fè l’ wont, paske Seyè a pa t’ ba li pitit. Sa kontinye konsa chak lanne pandan lontan. Chak fwa yo te moute ale nan tanp Seyè a, Penina gen pou anbete Ana jouk li fè l’ fache. Lè konsa, Ana menm rete ap kriye, li pa vle manje anyen. Elkana, mari li, di l’ konsa: -Aa, machè! Poukisa w’ap plede kriye konsa? Poukisa ou pa manje? Poukisa ou kagou konsa? Ou genyen m’, se tankou si ou te genyen depase dis pitit gason. Yon lè yo te lavil Silo, apre yo te fin manje, yo te fin bwè, Ana leve. Eli, prèt la, te chita sou chèz li bò pòtay Tanp Seyè a. Ana te gen anpil lapenn. Li t’ap lapriye nan pye Seyè a, dlo t’ap koule nan je l’. Li fè Seyè a yon pwomès, li di l’ konsa: -Seyè, ou menm ki gen tout pouvwa a, tanpri voye je ou sou sèvant ou a non! Gade lapenn mwen! Si ou pa bliye m’, si ou ban m’ yon pitit gason, m’ap mete l’ apa pou li viv pou ou ase. Li p’ap janm koupe cheve nan tèt li. Pandan tout tan Ana t’ap lapriye konsa devan Seyè a, Eli t’ap gade bouch li. Men, Ana t’ap lapriye nan kè l’. Se bouch li ase ki t’ap bat, konsa moun pa t’ ka tande sa l’ap di a. Lè sa a, Eli te konprann se sou li te sou. Li di l’ konsa: -Kilè w’a sispann bwè jouk pou ou sou konsa?

Soti al desoule ou yon lòt kote! Ana reponn li: -Se pa sou mwen sou non, mè! Mwen pa goute ni diven ni ankenn lòt bweson. Se nan gwo lapenn mwen ye. Se louvri m'ap louvri kè m' bay Seyè a. Se rakonte m'ap rakonte Seyè a lapenn mwen. Tanpri, mè! Pa pran m' pou yon fanm lib! Kifè m'ap pale konsa, se paske mwen nan gwo tèt chaje. Chagren ap touye m'.

Lè sa a, Eli reponn li: -Ale ak kè poze. Mwen mande Bondye pèp Izrayèl la pou l' ba ou sa ou mande l' la. Ana reponn li: -M' espere ou p'ap janm bliye m'! Epi li leve, l' al fè wout li. Li manje. Depi lè sa a, li pa t' menm moun lan ankò. Nan denmen maten, Elkana leve byen bonè ak tout fanmi li, yo adore Seyè a.

Après sa, yo tounen lakay yo lavil Rama. Elkama kouche ak Ana, madanm li. Epi, Seyè a fè pou Ana sa li te mande l' la. Se konsa Ana vin ansent. Lè lè a rive pou l' akouche, li fè yon pitit gason. Li rele l' Samyèl, paske li te di: Mwen te mande Seyè a li. Après sa, Elkana moute lavil Silo ansanm ak tout fanmi li yo pou yo te ka fè ofrann yo gen pou yo fè chak lanne bay Seyè a, ansanm ak ofrann espesyal yo te fè ve bay Seyè a. Men Ana pa t' ale. Li di mari l' konsa: -Fini m'a fin sevre pitit la, m'a mennen l' nan Tanp Seyè a kote li pral rete pou tout tan. Elkana, mari li, di l': -Fè sa ou wè ki pi bon an. Rete non jouk w'a fin sevre l'. Tansèlman, se pou Seyè a fè sa li te di a rive vre. Se konsa Ana rete pou l' pran swen ti bebe a jouk li sevre l'. Après li fin sevre pitit la, li mennen l' lavil Silo. Li te pran avè l' yon ti towò bèn twazan, yon barik farin, yon sak an po bèt plen diven. Li mennen ti gason an nan tanp Seyè a, lavil Silo, atout li te tou piti toujou. Yo touye ti towò a, epi yo mennen ti gason an bay Eli. Ana di l': -Eskize m' wi, mè. Ou pa chonje ki moun mwen ye? Menm jan ou vivan an, se mwen menm fanm ou te wè ki te kanpe bò kote ou la yon jou ap lapriyè Seyè a. Mwen te mande l' pou l' te ban mwen pitit gason sa a. Li ban mwen sa m' te mande l' la. Se konsa m' vin mete l' apa pou l' ka viv pou Seyè a ase jouk li mouri. Après sa, yo adore Seyè a la nan tanp lan", epi n ap idantifye aspè entegral lavi ke Lik 2:52 montre nou, epi n ap aplike yo nan istwa enteresan sa a ki gen yon gwo kontni sikoterapi. Mwen espere ke "sesyon" jesyon tristès fanm sa a montre nou "klinik jesyon tristès" ke Pawòl Bondye a ofri nou an tou ouvè pou nou jodi a.

I. Aspè entelektyèl oswa konesans (I Samyèl 1:4-7)

"Lik 2:52 di nou ke Jezi te grandi "nan sajès". Theolosis, [teyori devlopman imen ki enkòpore aspè enpòtan yo ke yo te nan Kontanplasyon ak pasaj la bibliik nan Lik 2:52], Lè sa a, rekonèt aspè entelektyèl oswa konesans kòm yon aspè vital nan devlopman moun nan. Enpòtans edikasyon fòmèl ak enfòmèl la mete aksan sou kòm yon pati fondamantal nan fòmasyon moun nan, ak tout posib toran enfòmasyon yo ke moun nan gen aksè" (Heredia, Elvin. Theolosis antanke Teyori Devlopman Moun. Etazini : Amazon. Kindle Direct Publishing, nan ane 2019, p.21). Dapre sit sa a, konesans yo ka akeri atravè edikasyon fòmèl; oswa moun nan ka jwenn konesans nan bagay sa yo atravè eksperyans li oswa enfòmasyon ki pataje pa anvivònman an.

Aspè entelektyèl la pèmèt nou idantifye eleman yo konnen nan pwoblèm Ana. Premyèman, li pat fè pitit. Natirèlman, nan kontèks kiltirèl nou ye kounye a, pwoblèm sa a pa ta gen plis enpòtans; men, nan kilti a ak idyosinkrasi pèp Izrayèl la, fanm lan ki pa t' gen ti moun te pote yon madichon, sipoze peche. Sa a te yon pati nan konesans sosyalman akeri, ak ki gen konotasyon patikilye afekte Ana nan yon fason trè pwofon. Nan limyè konpreyansyon sosyal ak kiltirèl oswa konesans sa a, li te santi ak "konnen" tèt li kòm madichon, enkonplè, ak kontan.

Pou vin pi mal, sa te konnen ke Penina, lòt madanm Elkana a, te pwofite pou imilye ak rivalize Ana (vv.6-7). Kounye a, èske vrè pwoblèm Ana te genyen an se paske Penina t'ap fawouche li, fè l fache e li te fè l tris paske li pa t fè pitit? Si se te pwoblèm reyèl la; nou ta dwe di ke Ana ta pa konsantre sou vrè pwoblèm entelektyèl nan ka pa li a. Konsantre sa ki nesèsè nan aspè konesans la pa t dwe sou rivalite ak Penina; men sou vrè pwoblèm li a: lefèt ke li pa t gen pitit (v.5).

Lè nou analize ka a nan aspè fondamantal sa a nan lavi a, n ap reyalize ke, menm jan ak ka Ana a, anpil ta ka tou pa konsantre sou vrè kòz sitiyasyon patikilye yo. Anpil moun mouri paske yo pa konprann (Oze 4:6). Pou rezoud yon pwoblèm, li enpòtan an premye pou konnen detay yo nan sitiyasyon an, epi lè sa a, atake pwoblèm nan soti nan vrè rasin li yo.

Nan ka Ana a, li reyalize ke solisyon konfli li a se pa nan batay ak Penina; men pou l mande Bondye èd, pou l te ba l yon pitit gason. Pi bon itilizasyon entelijans li a se nan konte sou Bondye pou rezoud pwoblèm li an. Donk, yon fwa nou fin rekonèt pwoblèm nan nan aspè entelekyèl oswa konesans nan estrikti lavi a ke Lik 2:52 prezante nou an, nou ka ale nan pwochen aspè nan lavi yo ki konsidere nan ka sa a.

Kesyon:

- Nan ki eleman nan ka Ana nou idantifye aspè entelekyèl oswa konesans?
- Èske nou ka idantifye aspè entelekyèl la nan nenpòt sitiyasyon n ap viv jodi a?

II. Aspè espirityèl la (I Samyèl 1:9-11)

“De pli zan pli, lasyans rekonèt prezans pwoblèm espirityèl la nan devlopman moun nan, omwen, atribiye yo nan sikonstans emosyonèl ki ta ka gen enpak sou sante ak konpòtman, tankou nan ka sikoloji, farmakoloji ak medikaman.” Sikyatri” (Heredia, Elvin. Theolosis kòm yon Teyori Devlopman moun. Etazini: Amazon Kindle Direct Publishing, nan ane 2019, p.23). Nan ka Ana a, lefèt ke aspè entelekyèl li te kominike li ke li te deteryore aspè espirityèl li a. Eta emosyonèl li te deprime. Ana te kriye anpil, kè l te nan gwo lapenn, li pa t manje anyen (I Samyèl 1:7).

Kounye a, yon fwa Ana te idantifye vrè pwoblèm li a, sa ki apwopriye a se ta chèche èd nan men yon moun ki ta ka vrèman ede li. Daprè eleman entelekyèl ke kondisyon li te genyen pou tan sa a; li pa t gen pitit, paske Bondye pa t ba li yo (v.5). Kidonk, lwen pou l plenyen mari l pou enpètinans Penina, oswa menm reponn ak imilyasyon rival li a, Ana te deside prezante ka li a bay nenpòt moun li te nesèsè pou l fè sa (v.10). Kòm rezilta analiz entelekyèl li a, Ana te konprann ke li pa t ap kapab rezoud pwoblèm li nan dekonekte pati espirityèl li nan jere tristès li.

Si konpreyansyon entelekyèl pwoblèm nan te mennen nan yon konpreyansyon espirityèl nan sitiyasyon li; pwochen mouvman li a ta dwe nan direksyon siprèm èt espirityèl la: Bondye. E se sa li te fè. Li imedyatman pran “randevou” li nan “klinik jesyon tristès la.” Vèsè 10 la fè nou konnen “li te priye Jewova ak nanm anmè, e li te kriye anpil”, sa ki montre ke Ana te byen dispoze nan “sesyon terapetik” li a. Ana te lage devan lotèl la, ak nan prezans Seyè a,

sa nou konnen nan sikoloji kòm “valv la chape”. Se yon aksyon liberasyon ki pèmèt moun ki soufri a lage presyon emosyonèl ak opresyon yo. Li te dechaje gwo pwa emosyonèl ak espirityèl li devan Bondye. Pou sa, Ana te itilize pouvwa lapriyè.

Sètènman, lapriyè se yon mekanis pou libere laperèz ak enkyetid nou yo. Se pa pou anyen, apot Pyè te egzòte nou pou nou imilye tèt nou devan Bondye lè l “jete tout enkyetid nou sou li, paske li gen sousi pou nou” (I Pyè 5:7). Atravè lapriyè, Bondye kòmanse “ajisteman espirityèl terapetik” li a nan nou, sa ki pèmèt nou libere tèt nou anba chay espirityèl ki reflete nan tristès nou an. Lapriyè lafwa, sensè ak fran, se san dout pwosesis terapi nan “klinik jesyon tristès” ki retire yon gwo pwa emosyonèl ak espirityèl nan men nou; pou ke atitud nou anvè pwoblèm nan kòmanse montre tèt li kòm yon soulajman chay. Gen yon kretyen ki di ke madanm mwen Carmencita te anseye m yon fwa: “Lapriyè se kote fado yo deplase”.

Natirèlman, ak jan sa konn rive lè nou kite terapi emosyonèl oswa fizik la, nou pral oblije retounen nan anviwònman nòmal nou. Nou pral fè fas ak reyalyte mond nou an yon lòt fwa ankò. Menm bagay la te rive Ana. Anviwònman ou oswa anviwònman ou ta ofri ou yon nouvo defi. Se isit la nou pral konsidere twazyèm aspè esansyèl nan lavi nou dapre Lik 2:52.

Kesyon:

- Ki plas nou bay aspè espirityèl la nan konfliyo?
- Kisa m ka fè jodi a pou m aplike ansèyman sa a nan yon sitiyasyon m ap viv?

III. Aspè sosyal oswa relasyonèl (I Samyèl 1:12-17)

“Pou Jezi, aspè sosyal oswa relasyonèl nan devlopman imen an pral desizif nan konsiderasyon aspè entelekyèl, fizik ak espirityèl moun nan, depi relasyon moun nan, aspè sosyal devlopman moun nan pral sibi tou investigasyon ak evalyasyon anviwònman an, kòm yon sistèm siperyè pase moun nan kòm yon sistèm patikilyè” (Heredia, Elvin. Theolosis kòm yon Teyori Devlopman Moun. Etazini: Amazon Kindle Direct Publishing, nan ane 2019, pp.24-25). P’ap janm manke moun ki vle jije aksyon nou pou chèche yon remèd espirityèl.

Mond lan te toujou vle ranpli vid emosyonèl ak egzistansyal ak eleman ki sijere kèk kontni espiyèl; men sa, sètènman, se pa sous prensipal lespri nou an. Yo te di nan tèm ki gen rapò ak klas nou an, yo te toujou eseye chèche “remèd altènatif” ak sa yo ofri nan “klinik pou jere tristès la”, oswa menm jije negatif altènatif sante ki ofri nan Liv nan Lik 2: 52. Ka Ana a se ka tipik jijman davans ak move premye enpresyon ke anpil moun ki bò kote nou pwopoze. Pou prèt Eli, se te yon fanm sou ki dwe gen gwo konfli emosyonèl; men ke li te deside eseye “plonje” nan bwè tafya (vv.13-14).

Malerezman, jodi a nou ka wè menm sèn nan epi konsidere aspè kòmantè Eli te sijere a. Mwen pa jistifye atitud prèt la; men, se pa mwens vrè ke kounye a gen anpil moun ki bwè anpil tafya pou bliye lapenn yo, kwè ke anba enflyans “espri distile”, “dwòg”, “sèks entèdi”, “lajan”, elatriye. Yo pral remèd ke sèlman Lespri Bondye a ka geri. Men, yon lòt bò, sa aprann nou ke nou pa ta dwe jije dapre aparans, ni rive nan konklizyon sou sitiyasyon lavi moun san dabò etabli yon lyen relasyonèl ki pèmèt nou konnen enteryè a nan ka a.

Sa a se kote aspè sosyal oswa relasyonèl estrikti entegral Lik 2:52 la vin trè enpòtan. Remake ki jan Eli te chanje enpresyon l te genyen sou pwoblèm nan lè l te tandè sa Ana te di. Pati sa a nan istwa a mande pou nou, prèt Peyi Wa ki nan syèl la, pou kreye senpati ak konpreyansyon ak aflije yo. Mond lan deja soufri akòz sitiyasyon li pa genyen “Pitit gason an”; li te soufri rivalite ak mepri pwòp manm li yo, fanmi ak zanmi, ase pou legliz la asime atitud pou “ajoute gaz nan dife”. Menm jan Eli te oblije rejte jijman byen vit la, nou menm tou nou bezwen rejte atitud Farizyen nou anvè moun ki nan soufrans yo, menmsi se poutèt pwòp peche yo. Legliz la ta dwe plas kote “Ana” ka vin kriye amètèm li; kote ou ka debloke valv tiyo echapman ou a; kote ou ka jwenn “klinik jesyon tristès”.

Yon fwa Ana te jwenn sipò sosyal ak relasyonè ak sipò li te bezwen an; aprè sa, chanjman nan atitud li yo te kòmansè reflekte nan katriyèm aspè entegral nan lavi li a.

Kesyon:

- Ki enplikasyon aspè sosyal la genyen nan fonksyon nou antanke legliz?
- Ki jan prejije fè mal etablisman legliz la kòm yon “klinik tristès”?

IV. Aparans fizik la (I Samyèl 1:18-20)

Nan kèk fason, aspè fizik la se yon vitrin nan kontni entegral enteryè nan èt imen an, ki konsidere kòm nan twa lòt aspè yo entegral nan lavi nan estrikti a nan Lik 2:52. Trè klèman, Jezi te di nou nan Lik 6:45 sa ki annapre yo: “... paske bouch la pale nan abondans kè a.” Ka Ana a te pwente nan direksyon sa. Yon fwa li te kapab entelektyèlman idantifye rezon ki fè tristès li; li te sibi terapi espiyèl lapriyè pou libere santiman li, dout, enkyetid li ak, nan kou, tout tristès ak enkyetid li. Lè sa a, li te klarifye pozisyon li nan anviwonman imedya li, konsa netwaye nenpòt enkonpreyansyon sou sitiyasyon li, e menm jwenn sipò moral li te bezwen nan moman sa a (v.17).

Lè sa a, Ana ta kòmansè montre siy rekiperasyon konplè nan zòn nan nan lavi ke li te manke. Vèsè 18 di nou: “...Epi fanm lan ale, li manje, li pa tris ankò.” Sètènman, se te yon chanjman ki te reflekte nan fizik li.

Li pa t fi amètèm sa ankò, tris ak aflije ke mari l te eseye reviv nan tout fason posib. Fwa sa a, Elkana t ap jwenn yon fanm ki vivan, ki te detèmine, ki gen fòs nan nanm li e menm nan kò li. Yon fanm ki, gen plis chans, rega atiran ak an sante. Yon fanm ki, evidaman, ta reveye pasyon mari li ankò. Vèsè 19 di nou ke “Elkana te ale jwenn Ana, madanm li, e Senyè a vin chonje li”. Ana te vin ansent, li te fè pitit gason li te vle anpil la; paske, anplis retabli zòn emosyonèl, entelektyèl ak relasyonèl li, zòn fizik li a te prepare pou resevwa kreyati a vle nan men Bondye. Figi li, lespri li, estim pwòp pèsonèl li ak apresyasyon li kounye a te genyen pou tèt li tou te fè matris li vin fètil.

Kesyon:

- Ki jan retablisman aparans fizik Ana te parèt?
- Èske estrikti konplè Lik 2:52 la sèvi pratikman kòm yon terapi pou jere tristès? Kòmantè.

Konklizyon

Lè nou abòde sitiyasyon nou yo konsènan estrikti entegral Bib la ke Lik 2:52 prezante nou an, epi nou rete fidèl ak “tretman” li yo, soulajman ak remèd ke Bondye vle ban nou yo kòmansè manifeste. “Klinik jesyon tristès” la tou louvri pou nou jodi a. Se pou nou vini ak konfyans, sensèman ak desizif. Bondye pral fè “terapi entegral” li a fè bon objektif li nan nou.

Orevwa, enkyetid !

Verónica Lorena Rocchetti (Ajantin)

Pasaj bibliik etid la: Filipyen 4:8-20

Pasaj bibliik etid la: “Lage tout tèt chaje nou yo ba li, paske l’ap pran swen nou.” I Pyè 5 :7.

Objektif leson an: Idantifye domèn nan lavi nou kote nou soufri enkyetid; epi pran kèk konsèy bibliik pou mete yo an pratik epi kapab jere li.

Entwodiksyon

Mande elèv ou yo pou yo ekri sou yon papye ki jan yo ta santi yo si yo te pèdi sou yon zile poukont yo; fè yo fè yon lis bagay yo ta bezwen ak rezon ki fè yo chwazi yo.

Aprè kèk moun te pataje sa yo te ekri, li ekstrè sa a nan powèm “Tristès” yo te atribiye a ekriven Ajantin Jorge Luis Borges: “Mwen te youn nan moun ki pa t janm vwayaje okenn kote san yon tèmomèt, yon boutèy dlo cho, yon parapli ak yon parachit; si mwen te kapab viv ankò, mwen ta vwayaje pi lejè”.

Mande: pou kisa otè ki mansyone a ta pote tout bagay sa yo? Èske yo te nesèsè? Ki diferans ki genyen ak lis ou te ekri a? Pou kisa li te di “si m te ka viv ankò, m t ap vwayaje pi lejè”? Ki bagay chak jou ki enkyete nou epi èske nou pote “jis nan ka”?

Dapre diksyonè a, enkyetid se yon eta de ajitasyon oswa enkyetid nan nanm nan. Eta tansyon nan psyche a nan fè fas a yon danje endetèmine ak iminan, akonpaye pa yon santiman nan ensekirite (Diksyonè Ansiklopedi Lawous. Ajantin: Edisyon Lawous, nan ane 1995, p.143).

Fragman nan powèm Borges la rezime li trè byen: otè a bezwen santi ke li gen kontwòl sou tout varyan yo nan fè fas a “pwoblèm ki posib” ki reyalize nan fen lavi li ke enkyetid te vòlè plèzi li ak kè poze li.

Sa a se pa yon nouvo emosyon. Nan Filipyen 4:6, Pòl te ankouraje legliz la pou yo pa “enkyete pou anyen”. Sepandan, espesyalis yo dakò ke, depi pandemi COVID-19, la eta enkyetid yo te ogmante an fas a yon sityasyon nouvo ak enkonni; e sa te lakòz itilizasyon dwòg sikotwòp la grandi anpil anpil.

I. Idantifye enkyetid la

Nou ka mansyone enkyetid la ak plizyè sinonim ki pèmèt nou rekonèt li an tout reyalyte: enkyetid konstan, ajitasyon, malèz, twoub, nève, entrankilite, kè sere, tribilasyon, doulè, enkyetid. Sentòm yo nan

Kò a kòmanse lage adrenalin nan fè fas a danje reyèl oswa imajine iminan. Atak kadyak la kòmanse, yon

sansasyon moun k’ap toufe, difikilte pou fè aktivite chak jou yo, distraksyon, lensomni, panse negatif ak swisid, pwoblèm ki gen rapò ak lòt moun, elatriye.

A. Gen kèk kòz enkyetid

Nan Pawòl Bondye a, yo mansyone plizyè kòz enkyetid:

1. Manje (Lik 12:22-23). “E si m te pèdi travay mwen epi m pa t ka bay fanmi m manje? E si enflasyon an te ogmante epi mwen pa t gen mwayen pou satisfè bezwen debaz lakay mwen?”

2. Rad (Lik 12:27-28). Sa a se gran imaj la; pou gason ak fanm postmodèn yo, vètman an ale pi lwen pase rad la. Endistri alamòd la ak rezo sosyal yo fè nou panse ke si yon moun pa gen estil, si imaj li pa pi bon an, si pwa yo pa ideyal; pa pral anfòm ak sosyete a, epi yo pa pral aksepte pa lòt moun.

3. Pou lavni (Matye 6:34)

4. Akòz lagè posib (Matye 24:6-8)

5. Akòz COVID-19 oswa nenpòt lòt maladi (Sòm 91:5-6)

6. Pou tout bagay (Filipyen 4:6). Li evidan, si Pòl te di ke nou pa dwe enkyete nou pou anyen, se paske nou ka enkyete tou pou tout bagay: zanmitay, travay, ak fanmi relasyon; moun ki pale de ou mal an pèsòn ak sou rezo yo; koupab sou aksyon ki sot pase yo ak santi yo enkyete; pwoblèm reyèl; pwoblèm imajinasyon; elatriye.

Men ki jan atak panik popilè yo parèt. Adrenalin kò nou pwodwi lè nou fè fas ak yon pwoblèm reyèl epi ki sèvi pou defann nou kont danje a kòmanse pwodwi lè nou fè fas ak “pwoblèm imajinè posib”. Nan fason sa a, tout kò a soufri konsekans ak laperèz paralize moun nan paske tout bagay, menm petèt sa ki pa janm rive, se yon kòz enkyetid ak ensètitud.

Kesyon:

- Defini nan mo pa ou ki sa enkyetid la ye.
- Idantifye epi nonmen kòz enkyetid ki pi souvan nan lavi ou.

II. Kouman mwen ka jere enkyetid mwen an?

Nan lèt pou pèp Filipyen yo, apot Pòl te ekri legliz la e li te ba yo kèk enperatif ki byen itil pou yo mete an pratik nan moman enkyetid yo.

A. Fè kè ou kontan

Apot Pòl te ensiste pou yo toujou rete nan lajwa: "Toujou kontan nan Senyè a. Mwen ensiste: Fè kè nou kontan!" (Filipyen 4:4 VJ). Yon moun kapab panse ke apot la te gen lavi l rezoud e se poutèt sa li te ensiste sou kè kontan konsa. Sepandan, Pòl te ekri legliz la pandan ke yo te anprizone yo san okenn rezon nan yon kacho (pi mal pase sa yo kounye a); yo te resevwa anpil kout fwèt; espere gen yon jijman jis devan anperè Women an. Lè anpil moun te abandone li; li t ap goumen nan yon distans nan ministè li ak fo anseyan (Filipyen 3:18-19) ki t ap preche nan diskisyon ak jalouzi (Filipyen 1:15); Li te lapriye pou pwoblèm viv ansanm ant frè yo (Filipyen 4:2); Ak lis la ka kontinye. Li te gen plis rezon pou l enkyete pase pou l rejwi. Kidonk, ki sekrè lajwa li te genyen? Ki sa nou ka aprann nan men li? Ann gade ansèyman sa yo:

1. Lajwa se yon desizyon. Pòl te ba yo enperatif pou yo kontan; Yo te oblije pran desizyon pou yo rejwi epi fè sa.

2. Lajwa l pa t depann de bagay materyèl: "Mwen konnen sa ki rele viv nan mizè, mwen konnen sa ki rele viv nan richès. Kit mwen pa gen ase, kit mwen gen plis pase sa m' bezwen, nan tout sikonstans m'aprann kontante tèt mwen toupatou ak sa mwen genyen." (Filipyen 4:12 VJ).

3. Se nan Bondye: "Rejwi nan Seyè a" (Filipyen 4:4). Lè lespri nou sou li, enkyetid la pa ka vòlè lapè nou; e nou kontan, paske Bondye gen kontwòl tout bagay. Kidonk, nou ka mande pou Lespri Sen an ranpli nou ak don sa a (Galat 5:22).

B. Toujou priye

Filipyen 4:6 di, "Konsa, Bondye va ban nou kè poze nan jan pa l', bagay lèzòm pa ka konprann; la kenbe kè nou ak lespri nou fèm nan Jezikri". Nou ka kontinye pale ak Bondye epi prezante enkyetid nou yo ba li. Rezilta a pral lapè ke yo te chèche depi lontan ki pral pwoteje kè ak panse nan Jezi ki se Kris la (Filipyen 4:7).

C. Se pou w rekonesan

Filipyen 4:6 di: "...epi toujou di l mès!" (VJ). Pa konsantre nou sou sa nou manke oswa sa ki ka rive nou; men nan di Bondye mès pou chak sikonstans. Asireman, Pòl te gen rezon pou l te enkyete l epi li te soufri estrès pòs-twomatik apre li te fin fè nofraj, li te nan prizon, yon koulèv te mòde li, li te pran anpil kout fwèt, elatriye.

Sepandan, li te chwazi di mès; epi li te pataje sekrè lavi sa a avèk nou: "se pou nou rekonesan". Plent sou sa ki te pase ak repwòch pote enkyetid; rekonesans, kè poze.

D. Lè ou kapab chwazi sa pou w panse

Nan Filipyen 4:8, apot Pòl te ban nou yon lis bagay nou ka reflechi sou yo: "...frè m' yo, mete lide nou sou bagay ki bon, ki merite lwanj: bagay ki vre, ki kòrèk, ki dwat, ki bèl, ki p'ap fè nou wont".

Bondye pa t 'kreye nou kòm wobo ki ka sèlman panse sa ki etabli oswa pwograme. Nou ka chwazi sa pou nou panse. Lè yon panse twoublan vini ki fè nou sonje yon bagay endezirab nan tan pase a oswa yon panse sou yon evènman nan tan kap vini an ki retire lapè nou ak pote enkyetid; Nou ka idantifye li epi chwazi pa panse sou li ankò.

Chak nan panse sa yo ka ranplase ak yon verite bibliik. Ki sa Bib la di sou sa? Jwenn vèsè nan Bib la ki montre nou sa Bondye di sou chak enkyetid nou epi kòmmanse reflechi sou sa. Yon trè bon bagay se ekri verite sa yo sou afich ki ka kole nan kote ki nan je nou, oswa mete kòm papyè sou telefòn selilè nou yo oswa òdinatè yo pou nou ka toujou sonje yo.

Apot Pòl pa t sijere pou l reflechi sou sa; men li te bay li kòm yon enperatif: "reflechi sou sa a" (v.8), "Kenbe tèt ou okipe ak sa" (v.8 VJ). Ki bagay nou kenbe lespri nou okipe? Nou gen remèt kontwòl nan panse nou; Ann chanje chanèl la.

E. Medite sou Pawòl Bondye a

Salmis la te di ke meditasyon li a te dous nan Bondye (Sòm 104:34). Lè ou rekonèt sentòm yon atak panik, ou ka fèmen je ou, pran yon gwo souf, epi kòmmanse ranplase panse sa yo ak yon tèks bibliik. Menm jan ak riminen ak manje yo, nou ka "riminen sou Pawòl la", repete tèks sa a plizyè fwa nan panse nou oswa nan yon vwa ou tande. Si enkyetid lan paralize; Nou ka imite atitid lòt moun ki montre nou ki jan pou n soti (Filipyen 3:17).

F. Pa rete poukont ou

Pòl te aprann ke li te kapab fè fas ak tout pwoblèm nan Kris la ki te fòtifye l; sepandan, li te rekonfòte li te konnen ke Filipyen yo te panse ak li e yo te fè yon koleksyon lajan pou li (Filipyen 4:10-14).

Sa a aprann nou pou nou pa panse pèsonn pa enterese nan pwoblèm nou yo; pou pa kite lògèy genyen nou. Lavi kretyen an se yon lavi nan kominote. Nou ka mande èd oswa aksepte nan men kongregasyon nou an.

Ofrann damou Filipyen yo te fè yo non sèlman te benefisye Pòl; men tou pou tèt yo (Filipyen 4:14-17). Yon lòt vèsyon di: "... ou ka resevwa tout benefis Bondye yo lè w se yon moun ki renmen bay" (v.17 VJ). Pataje ak moun ki gen mwens, bay lòt moun tan nou, menm si se jis yon ou de zèd tan pa semèn, lajan, pwofesyon, manje, benefis nou ak plis ankò; si se yon moun ki soti nan fanmi lafwa. Jezi te anseye ke li pi kontan bay pase resevwa (Travay 20:35).

Rete fèmen, poukont ou, panse twòp, bay plent ak enkyetid se pa solisyon an.

G. Viv jou apre jou

Jezi te pale nan Matye 6:34 konsènan pa enkyete w pou demen; paske chak jou pote pwòp enkyetid li yo. Li te rakonte tou parabòl yon nonm ki te tèlman enkyete, ki tèlman enkyete pou l pa soufri nan lavni l, lè l te vle detann epi kòmanse pran plezi l, lanmò te deja vini pou li (Lik 12:13-21).

Plizyè gwoup ansyen adiktè gen kòm deviz yo: “Yon jou alafwa”. Yo pa konnen si yo pral kite vis yo a pou tout tan; epi senp lefèt ke yo panse ke yo ka echwe fè yo plis enkyete epi yo ka fè yo tonbe pi vit. Sepandan, ou ka rezoud pou pa tonbe anba tantasyon yon jou alafwa, yon èdtan nan yon moman, yon minit nan yon moman. Li se yon bon konsèy pou yo swiv.

Bliye tan ki pase a epi avanse pou pi devan (Filipyen 3:13-14). Pase pou pa viv ankò; sèlman padonnen pa mwayen lagras. Ou pa ka kontinye enkyete w pou yon bagay ki pa kapab chanje; se poutèt sa, nou kapab leve, bliye sa nou te kite dèyè, respire pwofondman epi kontinye.

Kesyon:

- Kiyès nan konsèy apot Pòl te bay yo ou itilize lè w santi w enkyete? Kòmante.
- Apre w fin idantifye domèn nan lavi w kote w gen tandans santi w enkyete, chèche jwenn yon tèks bibliik pou chak nan yo ke w ka repete epi medite sou yo lè w rekonèt kèk sentòm enkyetid ap atake w. Ou ka ekri yo sou postè pou mete yon kote lakay ou kote ou kapab toujou wè yo.

III. Anksyete se yon emosyon, se pa yon peche

Ou ta kapab panse ke kretyen an pa soufri ak enkyetid; sepandan, li se yon moun tou. Anpil fwa, yo ankouraje w pou w “kwè epi pou w pa enkyè”. Sa a pote malèz lè w ap pase nan sitiyasyon maladi fizik oswa mantal ki pa ka simonte. Nan enkyetid ke rès limanite a soufri, moun nan ajoute kilpablite a nan santi fason sa a; epi, anpil fwa, li fè efò pou l parèt diferan pou l pa jije tèt li. Sa a ajoute plis enkyetid ak konplikasyon.

Anksyete a se yon santiman ki lakòz pwoblèm emosyonèl; epi pafwa tou sentòm fizik. Èske li ka mennen nan pwoblèm espirityèl? Wi. Èske se yon peche pou w santi w enkyete w? Non. An reyalyte, apot la nan l Pyè 5:7 te pale ak legliz la lè li te di, “Jete enkyetid ou sou li” (VJ nan ane 1999).

Yon egzanp ki ka pote pwoblèm espirityèl nou jwenn nan wa Sayil (l Samyèl 15) lè li te ofri sakrifis yo ke se sèlman prèt la ki te kapab ofri a. Li kite enkyetid li mennen

l aji kont Pawòl Bondye a epi dezobeyi. Li te ba l plas pou panse li; epi li kite yo gouvène li: “Epi kisa ki t’ap pase si Samyèl pa t rive epi li te pèdi batay la?” Li pa ta pèmèt sa; enkyetid li te mennen l fè peche lè li te ofri sakrifis sa yo ke Samyèl sèlman te kapab ofri, e konsa li te tonbe nan gras la.

Anpil fwa, yo kwè ke maladi yo se sèlman fizik. Sepandan, nou se èt entegral ak lespri, nanm ak kò. Si enkyetid la deja pote sentòm fizik la, men moun nan pa sispann rasanble, chèche Bondye ak obeyi Pawòl li; li pa gen yon pwoblèm espirityèl, men yon pwoblèm ki gen rapò ak emosyon li. Li lè pou chèche èd.

Li pa mal tou pou chèche èd medikal. Manyèl Legliz Nazareyen an nan atik 14 li di: “Nou kwè tou ke Bondye geri gras ak lasyans medikal” (Manyèl Legliz Nazareyen an, nan ane 2017-2021. Etazini: KPN, nan ane 2018, p.28). Gen pwofesyonèl ekselan ki ka ede. Si frè a pa gen konfyans ak yon moun ki pa kwè; ou ka chèche yon kretyen. Men, sa ki enpòtan an se pa sispann chèche èd epi sa a gen ladan tou medikaman sikolojik.

Sèvi ak egzanp sa a: “Mwen fèk vizite nò Ajantin, mwen te vwayaje nan vil lwouya. Wout la te siwouye, gravye, ak gwo twou ak plen koub ak kontrekoub. Bis ki te mennen nou an se te yon kalite lekòl ki te kontinye tranble anpil ke li pèdi yon fenèt. Panse yo: e si...? Yo te kontinye parèt pandan tout vwayaj la. Li pa t fasil pou w pa enkyete w ak tansyon sou wout la. Lè m rive nan vil destinasyon an, mwen te pale ak youn nan pasaje yo ki te chita toupre chofè a; epi li te di m ‘rete kalm, paske chofè a te kondwi trè byen, li te evidan ke li te gen eksperyans ak kontwole machin nan ak wout la pafè. Kòmante sa a te ede m reflechi epi repete: “Li gen kontwòl tout bagay”, “li konnen sa l ap fè”. Apre sa, mwen te pran yon gwo souf e mwen te kapab dòmi nan vwayaj la tounen nan otèl kote nou te rete a.

Kesyon:

- Chèche yon lòt egzanp bibliik sou yon moun ki gen enkyetid ki te lakòz pwoblèm espirityèl.
- Ki opinyon ou sou deklarasyon sa a: “enkyetid la se yon emosyon epi li pa yon peche”, epi èske se yon pwoblèm si ou ta chèche èd sikolojik?

Konklizyon

Epi kisa ki kapab pase si nou fè Bondye konfyans pou l kondwi lavi nou epi lè nou enkyete nou kite li pran kontwòl la? E si nou ka konfyè kontwòl vwayaj nou sou tè a bay pi bon chofè a: Bondye? Nou pral kontan konnen ke nou pral rive nan destinasyon nou an san danje. Li pral retire tout enkyetid nou genyen yo.

Rekòmandasyon itil pou kwayan yo: Jak, 1 ak 2 Pyè

┌ TWAZYÈM TRIMÈS ┐

Benediksyon nan mitan eprèv ak tantasyon
Lafwa ak bon zèv
Lang lan
Nan Chèche Sophia
Konsèy pratik pou lavi kretyen an
Yon atant pwofitab
Yon chanjman andedan manifeste sou deyò
Pèp Bondye a ak objektif yo
Èske konpòtman w sanble ak sa Kris la atann nan?
Moun ki pataje soufrans Kris yo
Egzòtasyon ki itil yo
Sanble pa vle di menm
Sonje, viv epi tann

Benediksiyon nan mitan eprèv ak tantasyon

Elvin Heredia (Pòto Riko)

Pasaj bibliik etid la: Jak 1:2-5, 12-15, 19-25

Pasaj bibliik etid la: “Benediksiyon pou moun ki sipòte eprèv li ak pasyans. Lè la fin pase anba eprèv yo, la resevwa pou rekonpans lavi Bondye te pwomèt tout moun ki renmen li yo.” Jak 1 :12.

Objektif leson an: Konprann ke eprèv andire ak tantasyon nan limyè Pawòl Bondye a pote avèk li bèl benediksyon yo.

Entwodiksiyon

Li vrèman enteresan pou ke nou konsidere definisyon tèms “tès” la ak “tantasyon” an. Sou yon bò, ak nan kontèks klas nou an, Diksiyonè Lang Panyòl la defini mo “tès” kòm “2. F. Rezon, agiman, enstriman oswa lòt mwayen ak ki gen verite a oswa manti nan yon bagay gen entansyon montre ak fè evidan”. Menm jan an tou, li ajoute nan definisyon sa a nan “tès” la kòm “4. F. Tès oswa eksperyans ke yo fè sou yon bagay, pou konnen ki jan li pral tounen nan fòm final li” (Rekipere nan <https://dle.rae.es/proba#UVZCH0c>, 28 septanm 2021). Lòt sous defini mo “tès” kòm “1. F. Egzamen oswa eksperimantasyon pou tcheke bon fonksyonman yon bagay oswa konvenab li pou yon sèten objektif”. Li defini tou kòm “3. Rezon oswa agiman ki montre verite oswa foste yon bagay...” (Rekipere nan <https://www.wordreference.com/definicion/trabajos>, 28 Septanm 2021). Depi nan kòmansman, nou wè ke definisyon tès yo, apati de konsiderasyon bibliik yo, se fason ki demontre karaktè espirityèl nou an fas ak sitiyasyon oswa sikonstans ke lavi a prezante pou nou. Yo demontre laverite nou te fòme ak sètitud oswa fo konviksyon nou genyen nan lafwa.

Yon lòt bò, Diksiyonè Lang Espanyòl defini mo “tantasyon” an kòm “1. F. Enstigasyon oswa estimilis ki pwovoke dezi pou yon bagay” (Rekipere nan <https://dle.rae.es/tentación>, 28 Septanm 2021). Lòt sous defini tèms nan kòm “2. Enpilsyon toudenkou ki eksite ou fè yon bagay...” ak “3. Moun oswa bagay ki pwovoke yon bagay...” (Rekipere nan <https://www.wordreference.com/definicion/tentación>, 28 septanm 2021).

Lè sa a, nou ka entwisyon ke tès ak tantasyon yo pa menm nan konsiderasyon bibliik la. Yon tès ka soti nan

divès sous epi, nan kou, ka pwodwi nan tantasyon; men, sètènman, yon tantasyon pral teste nou. Yon tantasyon pral teste karaktè nou, lafwa nou ak kè nou. Yon tantasyon se yon estimilis ekstèn ki pral montre nan soulajman sa ki nan nanm nou ak nan kè nou.

Anjeneral, nou mete aksan sou prekarite ke eprèv ak tantasyon pwodwi nan nou; men, nan leson sa a, n ap idantifye benediksyon an tou nan sitiyasyon yo ofri nou pou devlopman ak ranfòsman nou nan lavi kreyen nou an, e kijan Pawòl Bondye a jwe yon wòl trè enpòtan nan aspè sa a.

I. Benediksiyon nan mitan eprèv yo (Jak 1:2-5)

Tès yo ka sanble tankou enpozisyon sipèfli pou nou. Yon tès fòse nou, limite nou ak fè nou rete fèm. Sètènman, eprèv yo pouse nou bay pi bon nan nou menm nan sikonstans ki pi difisil yo.

Tès yo, nan kreyen an, se nòmalman tankou tansyon ke yon fisèl nan yon enstriman mizik yo sibi. Plis fisèl la sere, se pi plis son an fò. Se konsa, tès yo ede nou rafine ak elve ton espirityèl nou oswa karaktè nou. Se poutèt sa apot Jak te endike legliz la, nan okazyon sa a, ke nou ka gen anpil lajwa lè nou sibi plizyè tès (v.2). Ankourajman apot la te soti nan sa divès tès sa yo pwodwi nan nou. Eprèv yo pwodwi pasyans (v.3); yo ranfòse karaktè nou ak byen rafine repons nou an ladan yo.

Kidonk, eprèv yo konekte nou ak Sentespri a, ki atravè yo pwodwi, defini ak matirite fwi yo nan nou; epi nou konnen pasyans se youn nan eleman fwi Lespri a (Galat 5:22). Apot Jak te twouve se yon sous gwo lajwa si nou sibi plizyè eprèv (Jak 1:2); paske yo pral gen pou yo pwodwi pasyans ki nesèsè yo andire yo, epi an menm tan, yo pral kapab teste fwi Lespri ki abite nan nou an.

Egzamen yo pral demontre bagay espiyèl nou fèt ak verite karaktè kreyen nou an. Kounye a, Jak te mete aksan sou sajès kòm yon karakteristik moun ki, yo nan divès eprè, mande Bondye èd. Sajès, jan vèsè 4 sijere li a, se sa ki mennen nou nan pasyans epi, an menm tan, travay ki bon nèt li a nan nou. Pou apot la, pasyans lan gen travay konplè li nan sajès ke nou jwenn nan eksperyans viv nan mitan eprè la. Se konsa, sajès ak eksperyans akéri yo se lòt nan benediksyon pou yo sibi plizyè tès. Nou gen plis pasyans ak plis saj lè nou teste. Sa a, san okenn dout, ta dwe yon kòz pou gwo lajwa pou nou menm.

Kesyon:

- Ak ki lòt egzàn pou ka konpare efè tès la genyen sou nou?
- Ki benediksyon nou kapab resevwa lè nou sibi plizyè eprè?

II. Benediksyon nan mitan tantasyon yo (Jak 1:12-15)

Jan definisyon “tantasyon” an sijere a, sa a se souvan yon fason pou teste nou. Kòm nou te deja mansyone, byenke tès la pa toujou vini nan nou an tantasyon; tantasyon an ap toujou teste nou. Kounye a, tantasyon an ap pwodwi tès la nan nou toutotan nou pèmèt li.

Reziste anba tantasyon se deja yon tès; men, si w sedwi nan tantasyon an, sa pral lakòz yon eprè ki pi entans ak douloure. Sediksyon sa a se ak sa pasaj la refere a kòm “pwòp lanvi” (v. 14). Se dezi chanèl ak peche nou yo ki ka fè nou tonbe anba tantasyon. Li enpòtan pou sonje detay sa a; paske, anpil fwa, nou panse ke Bondye pèmèt nou tante. Mwen dwe fè remake ke, se vre, Bondye pèmèt eprè ak afliksyon yo touche lavi nou; men se pa pou Bondye verifye karaktè kreyen nou an. Sa ta vle di ke Bondye pa konnen konbyen nou ka reziste e, pou sa, li bezwen teste nou. An reyèlite, apot Pòl te di nou nan I Korentyen 10:13: “Tout tantasyon nou jwenn sou chemen nou, se menm kalite tantasyon tout moun jwenn sou chemen yo tou. Men, Bondye li menm toujou kenbe pawòl li: li p’ap kite yo tante nou yon jan ki depase sa nou ka sipòte. Men, lè nou va anba tantasyon an, la ban nou fòs pou nou ka sipòte l’, pou nou ka soti anba li”. Nan sans sa a, tès la reyèlman pa gen okenn siyifikasyon pratik pou Bondye; men pou nou. Tès la pa demontre konesans Bondye genyen sou nou; men konbyen konesans, lafwa ak konfyans nou genyen nan Bondye. Mwen te toujou panse ke tès yo se pa pou Bondye konnen sa li san dout konnen sou nou; men se yon bèl opòtinite pou nou teste ak

egzamine tèt nou, epi pwouve degre lafwa nou ak fidelite nou anvè Bondye ki anwo nan syèl la. Tantasyon teste kwayans nou ak konviksyon nou yo. Tès yo, nan lòt sans, amelyore ak ajisteman nou yo dwe klè ak edikativman itil pou Bondye. Mwen pa konnen ki jan ou ka apresye panse sa a; men, mwen sanble ke isit la nou prezante ak yon lòt gwo benediksyon pou lavi nou.

Sa a dwe tou poukisa apot Jak te montre kòm yon benediksyon ke nou ka reziste anba tantasyon (Jak 1:12). Nan mezi nou reziste anba tantasyon, nou p ap sibi divès eprè yon tantasyon ka lakòz nou. Ann sonje ke pasaj la mete aksan sou yon benediksyon pou nou kapab reziste anba tantasyon yo nan lavi sa. Se poutèt sa apot Pòl te egzòte Timote, pitit gason espiyèl li a, pou l sove pasyon jèn yo (2 Timote 2:22). Konsèy apot la te konsidere ijans pou yo pa menm sispann fè atansyon sou pwoblèm sa yo. Gen sitiyasyon tantasyon ki pa merite mwens konsiderasyon nou. Avèk yo, nou pa negosye; nou dwe tou senpleman chape anba yo.

Se nan atid sa a kote benediksyon apot Jak te montre a abite. Bondye pwomèt sali ak lavi etènèl bay moun ki reziste anba tantasyon; paske nenpòt moun ki reziste anba tantasyon pa kite tèt li sibi eprè tantasyon sa a ka lakòz san nesèsite. Kòm yon mizisyen ak gitaris, mwen konnen ke twòp sere yon fisèl ka kraze li. Kòm yon sikològ, mwen konnen tou ke twòp ekspozè tèt nou ak estrès lavi a ka kraze estabilite nou, sistèm nève nou an ak lapè nou an. Moun ki reziste anba tantasyon pa kite tantasyon ki pa nesèse kraze kòd enstriman l lan. Moun ki reziste anba tantasyon nips nan boujon posiblite pou enstriman li ale nan melodi. Jan nou te deja mansyone, tantasyon yo ap pwodui eprè pou nou; Men, nou ka diminye enpak tantasyon yo nan limit nou sove anba yo. Reziste anba tantasyon se yon fason pou nou demontre karaktè nou ak tanperans kreyen nou san nou pa nesèman oblije pase plizyè tès. Kounye a, èske sa vle di si nou tonbe nan kèk tantasyon, epi n ap pase anba eprè, nou pa gen okenn opsyon pou nou jwenn benediksyon? Se apot Jak li menm ki konsidere repons lan nan pasaj sa a. Apot la ofri nou mwayen pou n reziste anba tantasyon e pou n andire eprè yo. Natirèlman, mwayen sa a ofri anpil gwo benediksyon tou.

Kesyon:

- Èske tantasyon yo nesèse? Eksplike.
- Ki benediksyon nou ka resevwa lè nou reziste anba tantasyon?

III. Gen benediksyon pou moun sa yo ki aplike Pawòl la (Jak 1:19-25)

Apot Jak te sanble te rasanble nan pwèn sa a konsènan motivasyon pou egzòtasyon li a. Anplis de sa, li te sanble montre karakteristik sa yo ki ka fè nou tonbe nan tantasyon ak soufri eprèv, ak altènatif ke nou genyen pou konnen tout bagay ki nesèsè pou reziste anba tantasyon ak andire eprèv.

Premyèman, apot la te ankouraje nou pou nou pa reziste Pawòl Bondye a, oswa pou nou pa anpeche l enplante nan nou. Pasaj la di nou, nan sans sa a, nou dwe imedyatman eseye koute verite Pawòl Bondye a anseye nou an. Li endike tou ke nou pa ta dwe prese pale, oswa vini nan konjekti sou verite sa a, anpil mwens vin fache, oswa komèt lejète nan fache nan verite sa a (v.19). Vèsè 20 an espesifye ke lè nou ofri rezistans fè tèt di sa a nan Pawòl Bondye a pa pral pèmèt jistis Bondye a travay nan nou. Sa vle di, reziste oswa rejte Pawòl Bondye a ap anpeche nou konnen sa ki nesèsè pou reziste anba tantasyon ak andire eprèv yo.

Apot Jak te ale pi lwen lè li fè konnen li pa ase pou tandè Pawòl Bondye a; men li nesèsè pou nou mete an pratik sa ki ekri nan Liv ki konseye nou an (v.22). Annou sonje ke moun ki reziste verite Pawòl Bondye a fè sa paske yo tandè l; men yo pito pa obeyi li. Yo prefere pa obeyi konsèy li yo ak òdonans li yo. Yo prefere pa pratike Pawòl la. Nan yon gwo limit, Pawòl Bondye a teste nou tou, eksepte ke reziste kont li fè nou tounen sa a kòd enstriman an ki pa pèmèt tèt li yo dwe branche. Yo ka defini atitid sa a kòm rebelyon; epi yo te rebèl ak Pawòl Bondye a, san dout, se yon peche ki kondanab.

Pa ka gen pi gwo mank de sajès, ak pa gen pi move peche kont Bondye, pase reziste kont Pawòl li a; pliske reziste kont li se yon dezobeyisans ensousyan. Li se yon rezistans konsyan ak konsyan. Lòt pasaj nan Ekriti yo konsidere atitid sa a kòm rebelyon ak dezobeyisans, epi yo kondane li ak tout fòs lalwa Bondye a:

- Dezobeyisans Sayil la te fè anvè pawòl pwofèt Samyèl la te konsidere kòm rebelyon ak obstinasyon, e li te reprezante yon fot ki grav tankou idolatri ak divinyasyon: "Men, chak moun va leve soti nan lanmò nan tan pa yo: Kris la an premye anvan tout moun, apre sa, moun ki pou Kris la, se va tou pa yo pou yo leve soti vivan lè Kris la va tounen ankò." (1 Samyèl 15:23).

- Yo te egzòte pèp Izrayèl la pou yo obeyi vwa Bondye, sinon yo ta gen konsekans grav pou yo te fè fas: "Men m'ap voye yonn nan zanj mwen yo devan nou pou pwoteje nou sou wout la, pou l' fè nou rive san danje kote mwen pare pou nou an. Veye kò nou devan li. Koute sa l'ap di nou. Pa kenbe tèt avè l'. Si nou fè sa, li p'ap padonnen nou sa paske se nan non mwen l'ap fè tou sa l'ap fè a. Men, si nou koute sa li di nou, si nou fè tou sa mwen di nou fè, m'ap rayi moun ki rayi nou, mwen p'ap vle wè moun ki pa vle wè nou." (Egzòd 23:20-22).

Natirèlman, jan nou ka wè tou nan pasaj sa yo, gen rekonpans ak benediksyon pou moun ki obeyisan e ki aplike Pawòl Bondye a nan lavi yo.

Annou note ke benediksyon ki enplike nan pratike Pawòl la se ke tout sa nou fè pral pote lajwa nan lavi nou. Sètènman, nou ka entèprete nan limyè de sa pasaj bibliik la sijere nou an (Jak 1:22) ke nou menm ki pratike Pawòl Bondye a ka gen kè kontan ak benediksyon menm lè nou anba tantasyon ak sibi divès tès; paske benediksyon yo mansyone pi wo a pral rive nou. Benediksyon nan mitan eprèv yo ak tantasyon yo vin pwomès Bondye pou nou menm moun sa yo ki obeyisan anvè Pawòl li a.

Lè w pratike Pawòl la, sa demontre tou sajès ak pasyans ou te devlope nan eprèv yo, ak rezistans pou pa tonbe nan tantasyon. Yon lòt fwa ankò, sa apot Pòl te di nan Women 8:28 la konfime, lè li te di: "Epi nou konnen ke nan tout bagay, Bondye ap travay ansanm pou byen moun ki renmen li, pou tout moun li fè lide rele".

Lè nou renmen Bondye, sa ap mennen nou pou nou obeyi Pawòl li a epi pou nou fè sa. Sa ap ede nou konnen epi pratike tout sa ki nesèsè pou n reziste anba tantasyon epi andire eprèv yo. Pawòl Bondye a se dispozisyon nou pou reziste anba tantasyon yo, andire eprèv yo, epi jwenn benediksyon.

Kesyon:

- Ki benediksyon prensipal pasaj bibliik la mete aksan sou li?
- Ki lòt karakteristik yo wè nan nou menm ki aplike Pawòl la?

Konklizyon

Nan fen pwosesis la, tout bagay vin lajwa ak benediksyon pou nou; paske nou pral jwenn sajès ak eksperyans pou rekonèt ak evade tantasyon yo, epi Pawòl Bondye a li menm ap mennen nou ranfòse lafwa nou nan Bondye, ki pral ede nou andire tout eprèv yo.

Lafwa ak bon zèw

Loysbel Pérez Salazar (Kiba)

Pasaj bibliik etid la: Jak 2:1-26

Pasaj bibliik etid la: “Konsa tou pou konfyans nan Bondye a: si l’ pa fè nou fè sa ki byen, si l’ rete pou kont li, li mouri.”

Objektif leson an: Konprann relasyon serye ki genyen ant lafwa ak bon zèw yo.

Entwodiksyon

Legliz premye syèk la te oblije rezoud konfli tout kalite. Gwo majorite a te gen kòm aks prensipal fason lavi yo te mande nan Nouvo Alyans lan; men lòt konfli yo te piman doktrinal. E sa te vle di ke yon teyoloji te dwe etabli ki ta ede nan fòmasyon nan yon panse dapre sa Bondye te etabli dapre Kris la. Youn nan pwoblèm ki te bezwen defini sete relasyon lafwa ak bon zèw; si sa yo kontredi youn ak lòt, oswa yo obligatwa youn sou lòt. Apot Jak te ekri kominote jwif la, li t ap mete aksan sou demontre lafwa atravè bon zèw; e li te etabli klèman ke li enposib pou kwayan ki gen lafwa a pa demontre li grasa bon zèw. Donk, bon zèw pa ta dwe ranplase lafwa; men, an menm tan, bon zèw yo se yon rezilta lafwa, se poutèt sa yo inestrikableman lye.

Legliz la te jeneralman konprann prensip sa a teyolojikman; men li nesèsè pou chak kwayan enkòpore li nan lavi chak jou. Ki jan nou ka fè li? Ann analize sa Pawòl Bondye a gen pou di nou.

I. Lafwa pa gen pou wè avèk aksepte tout moun (Jak 2:1-13)

Ansèyman lafwa apot Jak la trè pratik e li lonje dwèt sou youn nan pwoblèm istorik lavi sosyal lèzòm, ki se gwo inegalite ki genyen ant rich ak pòv yo, e kijan sa ta dwe entèprete apati de lafwa ak teyoloji Nouvo Testaman an. Pawòl sa yo klè: “Frè m’ yo, nou menm ki gen konfyans nan Jezikri, Seyè nou an ki gen tout pouvwa pou li, nou pa dwe gade sou figi moun.” (v.1).

A. Lafwa pa fè okenn diferans

Egzanp ekriven an te ofri nou an (vv.2-3) trè enteresan. Lè n ap analize tèks la, nou ka wè de mesye yo antre nan menm kote; men ak yon diferans trè make sou deyò a: rad li yo ak bag an lò, e sa a ede nou konprann ke richès materyèl yo se youn ak povrete materyèl lòt la. Jiska lè

sa a tout bagay anfòm, paske kongregasyon an akeyi tout moun kèlkeswa kondisyon. Men, peche a se atitud la ki fèt anvè youn ak lòt.

Diferans materyèl la se pa sa ki ka jije. Legliz la akeyi ni rich ak pòv tou; nan ti bout tan, tout moun. Ki sa ki te dout se atitud la anvè yo, ke moun rich yo te bay yon pi bon plas pase pòv yo; yo te bay preferans; pasyalite te egzekite. Se ladan l peche, paske nan wayòm Bondye a pa gen okenn diferans. Nou tout gen dwa ak devwa egal; epi afimasyon sa a dwe sispann se tou senpleman yon konsèp epi yo dwe viv pa legliz la.

Jak te ofri nou rezon ki fè respekte moun se yon peche:

1. Paske nou fè distenksyon (v.4).
2. Paske nou vin tounen jij ak move panse (v.4).
3. Paske pòv yo se eritye wayòm Bondye a (v.5).
4. Paske nou dwe renmen pwochen nou tankou tèt nou (v.8).
5. Paske nou te vin dezobeyi lalwa (v.9).

Legliz premye syèk la te oblije goumen anpil kont konsèp relijye ak sosyal ki te aksepte respè moun. Li te difisil pou yo defini ak chanje yon mantalite dominan nan moun ki te fòme legliz la kòmmanse, ki baze sou presèp diferan de sa yo tandè; men yo te kenbe yon konviksyon klè nan sa Mèt la te anseye. Nan epòk sa a, li te difisil pou konprann ke jwif la ak moun lòt nasyon yo, moun rich ak pòv yo, fanm nan ak gason an, esklav la ak jeran an, nan Kris la, te yon sèl kò san privilèj siperyorite.

B. Legliz aktyèl la ak patipri anvè moun yo

Malgre ke pandan anpil ane legliz la te anseye pa pratike patipri anvè kèk moun, epi nan konsèp yo jeneralman kwè; pafwa, reyalite a lwen teyoloji oswa kwayans lan. Apre plis pase 2,000 ane ke Jak te pale de enkonpatibilite lafwa ak patipri anvè kèk moun; Gen legliz toujou...

- ak pi gwo privilèj pou moun ki materyèlman gen yon klas sosyal ki wo.
- kote kwayan ki gen pi gwo kontribisyon ekonomik se moun ki gen pi gwo dwa pou egzèsè lidèchip.
- kote moun ki kontribye plis lajan se li menm ki deside kisa ki ta dwe oswa ki pa ta dwe fèt nan legliz la.
- kote premye ak pi bon pozisyon yo ale pou moun ki gen plis resous.
- kote yon pozisyon oswa pozisyon yerarchik eklezyastik bay yon moun privilèj ki pa ofri lòt moun.
- kote yo admèt diferans rasyal, lang, orijin, ak sitwayènte.
- kote yo pa jije peche moun ki bay legliz la plis lajan.

Nan mond lan, nou fè eksperyans inegalite sosyal, enjistis ak patipri; men se pa sa ki nan nouvo alyans lan. Sou tab Senyè a, pesonn pa gen plis pouvwa pase lòt moun; Pa gen okenn privilèj, nou tout se disp. Lè yon moun ap egzèsè patipri nan legliz Kris la pou nenpòt rezon, yo ap fè peche. Legliz la pa yon klib sosyal, ni yon modèl biznis; se yon kò kwayan ki gen diferan fonksyon, youn pa pi gran pase lòt, k ap sèvi youn lòt ak objektif wayòm Bondye a. Apot Pòl te esplike sa byen: “Se sak fè, pa gen moun ki jwif ak moun ki pa jwif ankò, pa gen moun ki sikonsi ak moun ki pa sikonsi ankò, pa gen moun ki etranje, ni moun ki bèt, pa gen moun ki esklav ak moun ki pa esklav. Se Kris la ki tout, se li ki nan nou tout” (Kolosyen 3:11).

Kesyon:

- Pou kisa patipri pou moun se yon peche e li enkonpatib ak lafwa?
- Èske w konnen kèk ka nan legliz aktyèl la kote patipri pou moun nan parèt evidan? Pataje.

II. Lafwa san zèv yo mouri (Jak 2:14-20)

Sa a se youn nan fraz ke legliz la pi byen konnen; men sa enpoze yon defi chak jou pou nou akonpli li. Jak pa t kont lafwa; men li te tou senpleman mete aksan sou ke bon zèv yo demontre vrè lafwa sa a. Aksyon yon kwayan reponn a sa ke li te kwè.

A. Kwayans ak aksyon (v.14)

Pou apot Santiago li te esansyèl pou kwayan yo demontre, atravè aksyon, lafwa yo nan Kris la. Li enposib pou yon moun gen lafwa epi pa mennen l fè bon travay. Sa a mennen nan kesyon yo te poze nan vèsè 14 la. Jak pa t ap kesyone sali grasa lafwa; men pito li t ap dirije je l sou ipokrizi anpil moun ki te di yo se sa yo pa t vrèman.

Mwen t ap di ke, si w vrèman suiv Kris la, lafwa w ap nesesèman pwouve pa bon zèv ou yo. Kidonk, li t ap mete zèv yo kòm prèv ki montre vrè lafwa. Sa pa vle di dekonseptualize lafwa, men pito bay li yon konsèp pratik; paske pou yon disp Kris la fè sa ki byen se natirèl.

Anpil kwayan gen pwoblèm pou entèprete kesyon Jak te poze nan vèsè 14 la; Li ka panse ke li opoze teyoloji Pauline: “Èske lafwa ka sove l?” (v.14). Kesyon sa a se pa yon opozisyon ak kritè apot Pòl la; men, tou senpleman, Jak t ap poze yon kesyon retorisyen ak yon entansyon byen make nan dekri lafwa lejitim sali a. Se pou rezon sa a mwen te vle eksprime ke lafwa ke kèk te vle montre a, ki pa gen ladan l travay nan nenpòt kalite, pa te lejitim; Se poutèt sa, lafwa sa a se pa sali. Vèsyon Pawòl Bondye a pou tout moun tradui vèsè a jan sa a: “Èske kalite lafwa sa a ka sove li?” (v.14b VJ).

Li klè ke Jak pa t gen entansyon afime yon delivrans pa zèv, ni ke yon moun gen pou fè kèk aksyon espesifik pou merite sali; men li t ap montre klè prèv lafwa lejitim sa a nan Kris la. “Pou Pòl ak Jak, zèv yo se yon konsekans natirèl vrè lafwa (Fil. 1:27; 1 Tes. 1:3; Jak 2:20–24). Natirèlman, lèzòm pa ka sèvi ak zèv li yo pou jwenn gras Bondye” (Kistemaker, Simon J. Kòmantè sou Nouvo Testaman an, Jak ak 1-3 Jan. Etazini: Ed. Grand Rapids, nan ane 2007, p.80).

B. Bon zèv yo montre vrè lafwa ou (vv.15-20)

Kontèks yo te ekri tèks sa yo se te kominote jwif konvèti ki te gen yon fòmasyon relijye Ansyen Testaman; epi yo te fè yon tantativ pou etabli yon fòmasyon lafwa nan Kris la, ki se piman espiryèl ak sibjektif, men prèv la te dwe objektif, san yo pa sispann espiryèl, epi montre vizibilite nan lafwa enteryèl.

Refleksyon apostolik la mennen nou nan pafouye ki valè lafwa yon kwayan ki wè frè l nan bezwen e ki pa fè anyen pou ede l ka genyen. Li ofri l yon mo ankourajman, men li pa ba l anyen pou kouvri bezwen fizik li (vv.15-16). Se sa Jak rele yon lafwa mouri (v.17); paske li pa gen okenn zèv ki montre li.

Li enpòtan pou legliz la, devan nenpòt difikilte, lapriyè, bay pawòl ankourajman, bay espwa ak konsèy apwopriye; paske anpil nan bezwen yo dwe kouvri yo espiryèl, ak lòt ki se materyèl, anpil fwa, ki fèt nan yon mantalite pòv ki dwe transfòme pa Lespri a. Men, ansanm ak aksyon sa a, li konprann ke yo dwe ofri èd materyèl lè yon moun bezwen li. Se sa Jezi te anseye (Matye 25:35-45); Li non sèlman bay Pawòl la, men li te bay foul moun yo manje tou (Matye 14:15-20).

Antanke kwayan, antanke yon legliz, si yon moun grangou; li esansyèl pou ba li man. Si yon frè bezwen rad; ou ta dwe ede l lè w ba l rad pou l mete sou li. Epi konsa, sa nou ka ofri bay lòt moun demontre lafwa nou. Malgre ke li toujou bon, ansanm ak bay, yo ofri tou konesans ak konpetans anvwè moun sa yo; pou yo pa vin depandan, men pito pou yo ka jwenn resous pou kont yo, san yo pa sispann konprann ke anpil nan yon kondisyon kote li enposib pou yo fè sa, epi yo legliz la dwe ede san kondisyon.

Kesyon:

- Eksplike kijan lafwa ak zèw yo lye youn ak lòt.
- Eksplike ki jan legliz la, atravè zèw, ka demontre yon lafwa otantik.

III. Temwayaj bibliik sou prèv lafwa pa mwayen bon zèw yo (Jak 2:21-26)

Apot Jak te vle kontinye demontre vrè lafwa sa a ki montre bon zèw la e li te itilize egzanp ki nan Ekriti yo. Vèsè 21 a 26 sa yo reprezante nan bouch apot la yon prèv retentyan ke lafwa san zèw yo mouri.

A. Egzanp lafwa Abraram (vv.21-24)

Li prèske enposib pou pale de lafwa ak yon kominote jwif, menm si li deja konvèti, san moun sa a pa touche egzanp Abraram ki te paradigman nan lafwa pou kominote Izrayelit la. Se poutèt sa yon Jwif tankou Jak, ki te ekri Jwif konvèti yo, lè l t ap pale sou lafwa, li te konsidere li nesèsè pou l mansyone Abraram.

Pou apot Jak, istwa sa a se yon demonstrasyon solid ke bon zèw yo demontre vrè lafwa a. Abraram, grasa entansyon sakrifis pitit gason l Izzak la, te patente lafwa li devan Bondye; e byenke li pa t rive egzekite l, travay li te fè a te sifi pou Bondye, paske li te demontre lafwa nan li. Egzanp obligatwa sa yo ant lafwa ak zèw yo se sa apot Jak te vle transmèt bay legliz la ki te kòmanse a. Lafwa a demontre gras ak bon zèw, oswa bon zèw yo se prèv lafwa otantik la.

Nan istwa sa a, bon zèw yo te sou bay Bondye sa ki pi bon ak pi presye kòm yon egzanp lafwa. Moun ki gen lafwa a, nan mache yo chak jou, pral demontre li lè yo bay Bondye sa ki pi bon ak pi presye a. Nan istwa sa a, yo te bay Bondye pi gwo enpòtans pou yo te yon Bondye diferan de lòt bondye; pliske, nan kontèks Abraram te viv la, li te komen pou paran yo bay pitit yo bay bondye yo, e an reyalyte, anpil moun te mouri. Men, nan ka Bondye Abraram lan, li te diferan; paske se yon Bondye ki pa t pèmèt yon zak konsa, men ki te

bay sakrifis la, e pou premye fwa parèt nan ekri nan Liv kòm “founisè Bondye a” (Jenèz 22:14). E byenke nan istwa sa a pi gwo enpòtans se pou Bondye ki bay la; Demonstrasyon lafwa Abraram nan te fè yon bagay estrawòdinè. Li te demontre yon gwo obeyisans anvwè Senyè a.

B. Egzanp lafwa Rahab (v.25)

Temwayaj lafwa sa a te kapab kontradiktwa pou kominote jwif la; paske yon fanm ki pa jwif, epi tou ki gen yon platfòm nan peche, ke yo rekonèt kòm yon jennès, te konsidere kòm yon bon egzanp. Men, nan travay li nan resevwa ak pran swen espyon pèp jwif yo, riske lavi li; konsa, li te kapab montre lafwa li nan ede nan misyon pèp Bondye a (Izrayèl) (Jozye 2:1-22).

Nan istwa patikilye sa a, yo te demontre lafwa atravè bon zèw bay moun ki te bezwen yo. Kidonk, chak fwa yon kwayan fè bon zèw; Vrè lafwa l ap parèt klè. Li pa t anfòm nan lespri Santiago ke yon moun ta gen lafwa epi yo pa t ap wè nan travay yo. Si se konsa, lafwa sa a pa egziste, li mouri.

Pou mond sa a kote n ap sèvi jounen jodi a, èt imen wè lafwa ou atravè bon zèw, aksyon yo. Se poutèt sa moun ka wè Jezi nan moun ou ye lè ou ede moun ki malad yo, malere yo, gran moun yo, vèw yo, prizonye yo, elatriye. Se nan aksyon anvwè vwazen nou yo ke nou ka wè Kris la rete nan kè nou e ke lafwa nou an pwofon nan li. Legliz la ki gen yon lafwa vivan pa fatigue fè bon zèw nan mond pèdi sa a e, kidonk, pou sèvis wayòm Bondye a.

Kesyon:

- Ki egzanp bibliik Jak te mansyone pou demontre prèv lafwa a grasa zèw yo?
- Ki jan w t ap aplike ansèyman Jak la sou lafwa ak zèw yo nan lavi pèsònèl ou?

Konklizyon

Lè nou rive nan fen klas la, nou ka afime ke gen yon relasyon ki byen sere ant lafwa ak bon zèw yo. Kidonk, vrè lafwa a pa gen ladan li antre nan patipri ak kèk moun, pa dwe gen okenn favoritism; Men, li dwe pwouve nan bon zèw, otreman se yon lafwa ki mouri, ki kokobe ak temwayaj vivan ke Bib la anrejistre.

Lang lan

Marco Rocha (Ajantin)

Pasaj biblik etid la: Jak 3:2-12

Pasaj biblik etid la: “Nou tout nou bite nan plizyè sans. Yon moun ki pa janm bite nan pawòl li, se yon moun ki bon nèt; moun sa a kapab kontwole tout kò l’ byen tou” Jak 3 :2.

Objektif leson an: Rekonèt enpòtans domine lang lan genyen pou viv yon lavi kretyèn ki an sante tout bon vre.

Entwodiksyon

Nan premye chapit liv Jak la, nou jwenn ansèyman pwofon ak saj sou fason pou nou genyen vikwa devan tantasyon an, enpòtans lapriyè, lafwa, ak mete Pawòl Bondye a an aksyon. Anplis de sa, li dekri relasyon an sante ant lafwa ak zèv pou bati yon legliz ki de pli zan pli tankou Kris la. Nan ti bout tan, Jak t ap chèche ankouraje yon lavi kretyèn pratik, espesyalman nan yon moman istorik pou legliz la lè kèk atitud ak abitud danjere yo te kòmanse parèt. Kidonk, te gen yon nesosite pou ranfòse fondman yon pratik kretyen ki te reflekte karaktè Kris la; epi fè legliz la tounen yon kominote ki non sèlman pwoklame lavi ki sen an, men ki fè eksperyans li nan tout fason li yo.

Se nan kontèks sa a ke nou rive nan chapit 3, kote ekriyen an te sispann bay sajès konsènan yon mal ke li te remake ap grandi nan mitan kongregasyon yo nan epòk li a: itilizasyon lang ak nesosite pou metrize l pou viv nan plenitud kretyen. Kesyon lang lan, konsidere kòm konpòtman kretyen an tèm de lapawòl, aprè sa a, okipe yon plas enpòtan nan lis responsablite kretyen an pou yon lavi ki sen, ki kont pou yon kè pi ak reponn etikman karaktè Kris la. Li Jak 3:2-12 ak klas ou a; epi ansuit mande elèv yo pou yo fè de lis an gwoup, youn ak egzanp sou fason kretyen yo jodi a kapab mal sèvi ak lang nan, epi yon lòt ak egzanp sou bon itilizasyon. Apre sa, mande chak gwoup pou pataje lis yo pandan w ap ekri yo sou tablo a. Fini aktivite a nan konklizyon sou enpòtans sijè lang lan ak metrize li tou pou kretyen jodi a.

I. Difisil, men li dwe byen kontwole (Jak 3:2-8)

Ekriti yo raple nou ke “nou tout ofanse anpil fwa” (v.2a); sa vle di, nou tout ekspoze pou nou fè erè, sitou lè n ap pale, sa ki reflekte yon gwo responsablite ke nou te pran kòm pèp Bondye a, e plis toujou moun ki prezide nan anseye ak gide lòt moun. Lè nou ouvri bouch nou pou nou pale, n ap reyalize yon angajman nou te pran ak Senyè a pou nou fè atansyon ak pawòl nou yo, epi konsa evite tonbe nan tantasyon nou mansyone nan Pwovèb 10:19 la, ki di: “Nan anpil mo, gen anpil pawòl. pa manke peche; Men, moun ki kenbe bouch li gen bon konprann.” Tantasyon peche lè w ap pale a parèt klè nan Santiago, sitou nan posiblite pou yo ofanse. Domaj ke ofans yo ka lakòz nan relasyon entèpèsònèl yon kongregasyon ka gen yon efè enkapabl. Kidonk nesosite pou nou bay yon atansyon espesyal sou kesyon etik sa a ki souleve nan pasaj sa a nan Ekriti yo. Ansanm ak lavi lapriyè, lekti ak etid ekriti yo, enterè nan delivrans moun yo, dezi pou fè lwanj Bondye, ak lanmou ak mizèrikòd anvè lòt moun, metrize lang lan se yon pati nan siy kretyen an k ap gen matirite, ki ap grandi nan valè yo nan yon etik kretyen, ak jwenn tèt li mache nan sentete ak de pli zan pli entegre nan pèsònalite li ideyal la nan karaktè Kris la. Nan sans sa a, Purkiser di: “Kretyen k ap grandi a pral sèvi ak pawòl ak anpil atansyon tou. Lang lan se yon manm kò ki rebèl, e kretyen an dwe aprann soumèt li bay lespri l” (Purkiser, W. T. Vizite lafwa nou antanke kretyen. Etazini: KPN, nan ane 1994, p.534). Se poutèt sa Jak te di: “Si yon moun pa ofanse nan pawòl, li se yon nonm pafè, li kapab kontwole tout kò a tou” (Jak 3:2b), pou mete aksan sou enpòtans ki genyen nan plas pawòl la okipe nan lavi. . .

Nan ka sa a, “moun pafè” reprezante yon moun ki viv konplètman vokasyon kreyen li; e sa ak entegrite glorifye Senyè a nan tout fason l viv, pawòl li se youn nan lòt karakteristik yon etik kreyen ki reprezante matirite li ak kwasans li nan lavi sentete a.

Itilizasyon mo “kontrent” la ak ilustrasyon brid la ki nan bouch chwal yo (vv.2b-3) fè nou sonje ke, byenke moso ki itilize nan bouch chwal yo piti, li pèmèt nan metrize lang li a. gide bèt la kote nou vle ale. Menm bagay la rive ak ti gouvènman (v.4) ki ka itilize pa pilòt la pou dirije yon gwo bato nan kote yo vle a. Tou de ilustrasyon yo, sa ki nan fren an ak gouvènman an, ka aplike lè w ap pale sou kreyen an, kote yon ti lang ka itilize tou de kòm yon mwayen pou benediksyon ak madichon. Tout depann sou kontwòl kreyen an genyen sou li pou gide li.

Men, nou pa ta dwe apwoche sijè metrize lang lan san nou pa rekonèt efè li anvan, jan Jak te montre l nan vèsè 6 a 8, kote li te mete aksan sou kontras ki genyen ant ti lang nan ak ki jan efè li kapab enkalsab. boule yon gwo forè ki te kòmanse ak yon ti flanm dife. Epi li te sèvi kòm egzanp lang moun ki te tonbe a, yon lang move, deblozay e ki pa donte, ki detwi, sal epi se dyab la ki te koze sa; sa vle di, li gen kapasite pou detwi lavi. San Kris, li enposib pou donte li; paske lèzòm manke kontwòl tèt yo nesèsman (Galat 5:22-23).

Kesyon:

- Pou kisa li enpòtan pou w prete atansyon sou metrize lang lan?
- Ki efè yon lang san limit?

II. Pouwa pou bay madichon ak beni (Jak 3:9-12)

Lè sa a, genyen bezwen ak difikilte ki jenere pou metrize lang lan; li klè ke, kontrèman ak lang moun ki tonbe a, nan lavi kreyen an li pa posib reyalize yon sèten matirite ak plenitud nan Kris la san metrize lang nan kòm yon pati nan yon etik kreyen pou yon lavi sen ak abondan. Nan vèsè 9 a 12, Jak te dirije ansèyman li a bay kominote kreyen an pou eksplike ke si lang lan pale ak yon sans ki doub; nan yon kreyen, li se enkoyèran tankou yon sous dlo fre ak sale, oswa tankou yon pye fig frans ki pwodwi oliv.

Pami premye kreyen yo, ekspresyon “Lwanj pou li! lè yo te rele Bondye, dapre koutim jwif yo; sepandan,

ak menm lang sa a, yo te madichonnen vwazen yo, yo te kite ansèyman dezyèm gwo kòmandman an pou yo renmen frè parèy yo tankou tèt yo (Matye 22:36-39). Konpòtman sa a te dwe kondane ak korije ijan; pliske li te kontredi prensip Kris la te ekspriime: “Men, mwen menm, men sa m’ap di nou: Nenpòt moun ki ankòlè sou frè l’, se pou yo jije li. Moun ki joure frè l’ enbesil, se pou yo jije l’ devan Gran Konsèy la. Si yon moun di frè l’ moun fou, li bon pou yo jete l’ nan dife lanfè a.” (Matye 5:22).

Li pa etikman kòrèk pou menm lang yo itilize pou beni Bondye yo sèvi pou madichonnen frè parèy yo. Konpòtman sa a dwe disparèt nan kominote kreyen an konnen ke efè yo nan pratik sa a ka devasté. Nan epòk nou an, nou ka jwenn anpil egzanp nan kominote kreyen ki gen kriz ak difikilte yo te kòmanse ak kèk mo mete nan bouch kèk moun ki pa te konnen ki jan yo fèmen yo a tan. Imajine konbyen konfli yo ta evite si kèk mo move yo te sispann alè. Menm jan an tou, ann reflechi sou fwa ke yon mo te soti nan bouch yon kwayan pou ede geri kè blese yon frè, oswa konbyen fwa yon fraz oswa yon mo te ede tout kominote a, oswa ki te sèvi. pou beni, retabli moun ki tonbe yo epi ede moun ki nan bezwen yo (Efezyen 4:29).

Menm jan ak lektè Jak yo, jodi a nou menm tou nou jwenn defi pou nou pran abitid analize ak reflechi sou pawòl nou yo, idantifye sa ki te kapab ofanse oswa andomaje relasyon nou ak Bondye oswa ak pwochen nou; pou nou aji byen vit pou korije, ak imilite, konpòtman nou. Konbinezon sa a ant entwospeksyon ak chanjman konpòtman se endivizib; paske pèsiste nan move itilizasyon lang, konsyan de nesèsite pou nou chanje an favè relasyon nou ak Bondye ak pwochen nou, ta sèlman mennen nou nan yon kontradiksyon moral ak etik ki ta distans nou ak objektif Bondye pou lavi nou. Se pou rezon sa a ke Jak te deklare ke “li pa ta dwe konsa” nan mitan kreyen (Jak 3:10b). Kominote kwayan yo dwe reflekte lanmou Bondye ak pwochen nan chak okazyon ki prezante; ak plis ankò, lè ou gen opòtinite pou fè lang ou yon mwayen pou beni epi se pa pou bay madichon.

Kesyon:

- Ki pozisyon kreyen an ta dwe genyen konsènan metrize lang lan?
- Ki konsekans move itilizasyon lang lan nan kominote kreyen yo?

III. Solisyon ki soti nan Bondye a

Kontrèman ak enposib yon moun natirèl pou donte lang lan, Ekriti yo revele solisyon an: "Pa gen anyen ki enposib pou Bondye" (Lik 1:37). Pawòl Jak sou langaj yo pa sèlman gen entansyon fè nou reflechi sou enpòtans li; men li prezante tou kòm yon istwa sajès, yon rekòmandasyon pou kwayan yo viv krisyanis yo pi plis, glorifye Jezikri nan tout bagay, san yo pa twonpe, epi fèmèn pòt kè yo a nenpòt posibilite pou bay ipokrizi. Se poutèt sa pasaj sa a enpòtan anpil pou nou jodi a tou. Jezi te di: "...Bann vèmin! nou twò mechan. Bon pawòl pa ka soti nan bouch nou. Sa ki nan kè yon moun, se sa ki soti nan bouch li. Yon nonm ki bon, se bon bagay ase li ka rale soti nan tou sa li genyen ki bon yo. Konsa tou, yon nonm ki mechan, se move bagay ase li ka rale soti nan tou sa li genyen ki move yo." (Matye 12:34-35), reyalize ke "lè lavi enteryè a pwòp epi domine pa Lespri Sen an, diskou kretyen an ka disipline nan yon fason Me. sa fè Bondye plezi. Lang lan, kèlkeswa endisiplin, se nan kazye bouch la, epi Bondye ka bay favè fèmèn kalòj la lè li ta dwe fèmèn!" (Harper, A. F. Kòmantè Biblik Beacon, volim X. Etazini: KPN, nan ane 1992, p.230).

Kidonk, metrize lang lan, nan kad yon etik pèsònèl kretyen, pa depann de fòs imen; men li sipòte pa yon pouvwa espiyèl ki se yon pouvwa ki soti anwo (Lik 24:49), epi ki fè eksperyans nan batèm nan Lespri Sen an (Travay 1:5, 8). Pouvwa sa a pèmèt kwayan an swiv egzanp Kris la ak lavi li ak sèvis li, grandi nan tout domèn nan egzistans li, ak yon kè pi. Nou ta ka eseye disipline lang nou atravè egzèsis mantal; Sepandan, sa ta lakòz yon konpòtman mekanize, fòse, ki gen plis chans an fas a kèk sityasyon kritik ta fini pèdi pouvwa li yo ak ta bay nesans nan sa ki vrèman andedan nou. Kidonk, li enpòtan pou nou rekonèt restriksyon ak domine lang lan gen yon relasyon sere ak karaktè yon etik kretyen ki parèt e ki devlope sou baz yon kè pi ki gen Kris la kòm modèl. Jan Orton Wiley di: "Revelasyon kretyen an, ki fini nan lavi pafè

Jezikri, Seyè nou an, vin fondasyon etik kretyen an. Pawòl li yo, zèv li yo ak lespri li vin nòmal nan tout kondwit kretyen" (Wiley, Orton. Entwodiksyon Teyoloji kretyen. Etazini: KPN, nan ane 1992, p.380). Konpòtman sa a se yon bagay ki reyalye jodi a pou kwayan nan epòk nou an. Premyèman, paske, tankou pami lektè orijinal liv Jak la, li nesesè tou pou kretyen yo pa sèlman konnen detay Pawòl Bondye a; men ke yo mete li an pratik ak pouvwa. Dezyèmman, paske yon Krisyanis ki reflekte karaktè Kris la ak enpak sosyete nan tan nou an pa posib; si kretyen yo pa fè eksperyans koyerans antpanse yo ak aksyon yo fè yo. Pansè ki pirifye pa pouvwa Sentespri a pèmèt ou rekonèt ke se pa ak pwòp fòs ou ke ou ka viv estanda moral ak etik segondè nan lavi sa a; men se entèvansyon sipènatiyèl Bondye li menm ki ka fè nou reflekte Kris la nan lavi nou, e sitou lè n ap pale.

Ann egzamine pawòl nou yo, ann idantifye pawòl ki pa soti nan Bondye, epi ann aji byen vit pou n korije konpòtman nou. Se pou nou rekonèt ke pouvwa a pa nan nou pou chanje sa a; men, Kris la li menm te ban nou pouvwa sipènatiyèl Lespri Sen an pou nou viv Krisyanis nou an nèt, e pawòl nou yo tou reflekte karaktè sen li, pou mond lan konnen ke li se Senyè.

Metrize lang lan se pa yon ti pwoblèm nan lavi yon kretyen; men se yon pati nan responsablite kretyen yo pou yon lavi sen. Travay pou bride lang lan pa fasil.

Kesyon:

- Kisa mwen ka kòmanse fè pou m metrize lang mwen?
- Ki jan mwen reflekte Kris la nan fason mwen sèvi ak lang lan ?

Konklizyon

Nou dwe viv yon koyerans ant sa nou pansè, viv ak di. Koyerans sa a pa soti nan pwòp fòs nou; men li fèt nan yon kè pi, ki beni ak eksperyans batèm nan ak Lespri Sen an, epi ki pèmèt nou grandi ak matirite nan chemen sentete a, glorifye Granmèt la nan tout fason nou viv, ki gen ladan tou lang nan.

Nan Chèche Sophia

Pyè Salinas (Ekwatè)

Pasaj bibliik etid la: Jak 3:13-17

Pasaj bibliik etid la: “Pou konmanse, moun ki gen bon konprann ki soti nan Bondye a ap fè volonte Bondye, l’ap viv byen ak tout moun, l’ap respekte tout moun, l’ap tande rezon, l’ap gen kè sansib, l’ap fè anpil anpil byen, li pa nan de fas ni nan ipokrit.” Jak 3 :17.

Objektif leson an: Konprann vrè sans sajès bibliik la, ak devlopman li nan devlopman lavi nou, nan legliz la ak sosyete a.

Entwodiksyon

Nan dènye ane yo, nou te fè eksperyans polarizasyon ekstrèm, soti nan gwo pisans mondyal yo, tankou Etazini, ak peyi Amerik Latin nou yo. Sa a se akòz pwoblèm politik, oswa pwoblèm ki gen rapò ak chanjman nan klima, vaksen, teyori apokalips, elatriye.

Pwoblèm lan se pa tèlman diferans nou nan opinyon, kwayans oswa konviksyon; men pito yo te mennen nou nan manifestasyon ekstèn nan ostilite, represyon ak pann nan relasyon yo. Nan sikonstans sa yo, nou dwe koute apèl ki ekri nan Liv la: “Sajès rele nan lari, li leve vwa li nan lari...” (Pwovèb 1:20-23).

Nou bezwen ale nan rechèch nan Sophia (sajès); men se pa nenpòt sajès, men se sa ki soti anwo a.

I. Sajès la

Mo “sajès” nan Bib la soti nan mo grèk *sophía*; ak “sajè”, ki soti nan *sophós* (Rossano, Ravasi ak Girlanda. Nouvo Diksyonè Teyoloji Bibliik. Espay: Edisyon Paulinas, nan ane 1990, p.1712).

Kilti ansyen nan Mwayen Oryan an te gen yon anfas prensipal sou bon konprann pratik ki te montre ak reflète nan aksyon yo nan lavi chak jou. Pèp ebre a te pran tradisyon sa a tou ki reflète nan ekriti Ansyen Testaman an; Nan fraz oswa pwovèb sa yo, yo te enstwi jèn yo ki te prepare pou lavi yo (Pwovèb 4:10-11 VJ).

Sajès sa a rive pa tèlman lè w te aplike metòd syantifik la; men nan te obsève eksperyans nan lavi chak jou nan èt imen, bèt ak plant yo. Kidonk, sa yo ekspriye nan pawòl popilè, tankou: “Krevèt ki tonbe nan dòmi, se kouran an ki pote l ale”.

Bib la pa egzante de aksan sa a. Pwovèb yo, kòm yon revelasyon nan men Bondye, montre sajès pèp ebre a nan lavi chak jou yo. Yon pwovèb te fè pati yon long vwayaj eksperyans ki te baze sou obsèvasyon.

Se poutèt sa, sajès nan Bib la gen yon aksan prensipal sou konnen ki jan pou viv ak konnen ki jan pou fè soti nan eksperyans nan lavi chak jou yo (Rossano, Ravasi ak Girlanda. Nouvo Diksyonè Teyoloji Bibliik. Espay: Edisyon Paulinas, nan ane 1990, p.1712).

Li te akòz enflyans grèk, atravè Platon, ke yon chanjman radikal te fèt pou relege bon konprann nan tankou yon pwoblèm entelektiyèl.

Kesyon:

- Ki objektif sajès ebre a te itil?
- Èske w panse kalite apwòch sa a enpòtan? Pou kisa?

II. Prèv sajès la (Jak 3:13)

Jak te mande: “Kiyès ki gen sajès e ki gen konprann nan mitan nou?” (v.13a). Nan repons li, Santiago te mete kondisyon pou manifestasyon li a; epi, etonanman, li pa t fè apèl kont konbyen li konnen, oswa konbyen verite kwayan an konnen. Non! Repons li a te sa a: “Montre ak bon kondwit zèv ou ak dousè ki saj” (v.13b). Fason pou demontre oswa montre li se nan bon konpòtman.

Mo grèk yo itilize la a se *anastwòf*, ki gen siyifikasyon debaz kondwit oswa fason pou viv (Balz, H. and Schneider, G. Diksyonè Egzejèz Nouvo Testaman, vol. I. Espay: Edisyon swiv mwen, nan ane 2005, p. 276) ; men, nan tèt li, li pa gen yon kalite moral, sa yo pral depann de aktè a. Se poutèt sa, ekriyen bibliik la te ajoute ke konpòtman sa a dwe bon. Mo grèk yo itilize pou “bon” an se *Kalós*. Sa a “trè souvan deziyen dwat oswa konvenab yon fason pou aji oswa yon eta de bagay” (Balz and Schneider. Diksyonè egzejèz Nouvo Testaman. Espay: Edisyon Swiv mwen, nan ane 2005, p.2185); men li gen siyifikasyon “bèl” ak “bèl” tou.

Bon konpòtman an se yon konfòmite ak volonte Bondye. Se la sa ki bon ak bèl nan tout kondwit ak fason pou viv; pou rezon sa a, salmis la te di: “O, jan mwen renmen lwa w la!” (Sòm 119:97a).

Jak pa t fè apèl sou konbyen metriz yon moun genyen nan kèk domèn konesans imen, ki jan ekspè li se nan konesans teyolojik, konbyen metriz li genyen nan doktrin kreyen; men pito li te fè apèl sou fason moun yo aji, nan fason yo reyaji nan sikonstans ki bay presyon sou yo. Se pa sa yo di, men sa yo fè. Se pa kwayans li, men fason li viv dapre volonte Bondye ki fè yon moun gen bon konprann. Sa a te yon sousi pou Pyè tou, ki te enstwi moun k ap koute l yo pou yo kenbe “fason lavi yo pami lòt nasyon yo” (1 Pyè 2:12).

Jak te di: “Montre zèv ou yo grasa bon konduit...” (Jak 3:13b, aksan yo ajoute). Isit la, Jak te mansyone ankò yon sijè li te deja adrese dirèkteman nan 2:14-26; nou refere a lafwa ak zèv. La li pa t gen entansyon fè nou chwazi ant lafwa ak zèv; men pito, nan vèsè sa yo, li te diskite sou lefèt ke lafwa nou nan mennen nou aji nan obeyisans li. Tout lafwa otantik mennen nou nan yon pratik nan lavi ki reflekte soumèt nan volonte Bondye.

Nan vèsè 13 sa a, zèv nou yo se sa ki parèt nan bon konduit nou. Kidonk, bon konduit nou pral reflekte zèv sa yo ki soti nan obeyisans nou anvè Senyè a. Yon konpòtman pa pral bon, paske li akseptab kiltirèl; men paske li konfòm ak modèl Kris la ak wayòm li an. Pou rezon sa a, nou pa oblije tande Pawòl Bondye a sèlman; men moun k ap fè sa (Jak 1:22).

Nan menm vèsè Jak 3:13 la, yo mansyone travay sa yo ki eksprime nan bon konduit yo dwe fèt ak “dousans ki saj”. Travay yo eksprime nan bon konduit yo pral gen bon sant dousè nan relasyon moun. Dous oswa imilite se sa ki anvayi ak fòmè tout aksyon ki gen bon konprann. Ekriti yo eksplike li konsa; Yo rele nou pou nou viv avèk imilite ak dousè (Efezyen 4:2); korije ak dousè (2 Timote 2:25); pa gen okenn nesosite pou joure oswa reprimande (Tit 3:2).

Kesyon:

- Ki jan pou montre si yon moun gen bon konprann oswa pa? Ki jan sajès sa a dwe ye?
- Ki sa ki “arom” ki idantifye bon konprann? Site kèk tèks bibliik kote Jezi idantifye ak li.

III. “Sajès” destriktif la (Jak 3:14-16)

Nan Jak 3:14, apot la te di yo ke yo gen “jalouzi ak diskisyon nan kè nou”. Aparaman, nan kominote kreyen yo, diskisyon entèn yo t ap fèt ki te gen objektif egoyis e ki te jenere jalouzi, rivalite ak divizyon ant yo, tankou zak

vyolan ostilite anvè lòt moun. Poutèt sa, yo t ap viv yon manti; moun sa yo pa t kapab gen bon konprann. Oswa nan ka sa a, yo t ap chèche gen bon konprann yo te vin moun fou (Women 1:22). Jak te di yo pa vante tèt yo oswa bay manti kont verite a (Jak 3:14b). Karakteristik li

Jak te mansyone karakteristik yon kalite sajès ki kontrè ak Bondye:

I. Jalouzi anmè

Mo grèk la pou kont li pa nesèman gen yon konotasyon negatif. Moo pral di ke “Fondamantalman, li gen de siyifikasyon: yon sèl net oswa menm pozitif, “zèl”; ak yon lòt negatif, “envye” (Moo, Douglas. Kòmantè lèt Apot Jak yo. Etazini: Editoryal Vida, nan ane 2009, p.202). Nan Ekriti yo, yo idantifye Bondye kòm yon Bondye ki jalou (Egzòd 20:5), oswa lè Jezi te ranvèse tab moun k ap chanje lajan yo (Jan 2:17); men, nan kontèks Jak te ekri a, e li te dekri jalouzi sa a kòm amètè, li t ap fè referans ak sans negatif, Nouvo Vèsyon Entènasyonal la byen tradwi kòm “jalouzi” (Jak 3:14 VJ).

Jalouzi a kontrè ak bon konprann; paske li kòmanse nan yon kè egoyis, ki santre sou tèt li, ki detwi lyen fratènite, mizèrikòd ak konpasyon nou ta dwe genyen youn pou lòt. Jalouzi kowode relasyon yo, ki mennen nan ostilite, separasyon ak divizyon.

2. Sispansyon

Jak te dekri moun sa yo ki, ak anbasyon egoyis yo, te jenere rivalite, itilize nenpòt kalite mwayen pou reyalize objektif yo. Lojik moun sa yo se sa a: “Si w pa dakò avè m”; “Enben, ou se lènmi mwen”. An menm tan, yo asire ke fen an jistifye mwayen yo, menm si yo se vyolans ak ostilite anvè lòt moun. Sa ki enpòtan se reyalize objektif ou oswa enpoze lide ou ak opinyon ou.

Sa sa pwodwi a se konfizyon ak move aksyon (Jak 3:16 VJ). Konfizyon an prepare wout pou tout move travay; epi Bondye pa yon Bondye ki bay konfizyon (1 Korentyen 14:33), e se nan li sèlman ki soti tout bon kado ak tout don pafè (Jak 1:17).

B. Sous li yo ak nati a

Jak te dekri sous la ak nati sajès sa a jan sa a:

I. Tèrès. Lè yo fè referans ak “sou latè”, y ap fè yon diferans ak sajès sa a ki soti anwo a (Jak 3:17); se poutèt sa, li pa soti nan Bondye, men se moun. Sajès sa a se sa ki nan mond lan valè, pwoklame ak anseye; epi li nan opozisyon total ak objektif ak volonte Bondye. Se yon sajès otosantrè ki manipile ak detounen verite a (Jak 3:14b), espesyalman verite levanjil la. Avèk sajès sa a, lèzòm p ap janm ka konnen Bondye (1 Korentyen 1:21 VJ). Kòm yon pwodwi piman imen, li toujou destine echwe.

2. Bèt. Li refere a sajès sa a ki se yon pati nan nonm natirèl la, ki pa nati se yon èt tonbe. Kidonk, li an opozisyon ak espiritiyèl la epi li pa konprann bagay Lespri a (1 Korentyen 2:14); depi pou li yo se foli. Li gouvène pa sèlman rezon ak konpreyansyon imen, ki fini ak pwisan; nan yon sans, tout afeksyon ak motivasyon ki pi pwofon yo se domine ak gouvène pa peche ak kò a (Galat 5:19-21).

3. Dyabolik. Se yon bon konprann ki soti nan dyab la. Sajès ki anrasinen nan jalouzi ak rivalite se enstriman pafè Satan an. Sajès sa a pa fè oswa bati wayòm Bondye a; men li kontribye nan fè travay ènmi Bondye a ak advèsè nanm nou, ki se vòlè, touye ak detwi (Jan 10:10).

Kesyon:

- Ki karakteristik fondamantal kalite sajès sa a? Dekri yo.
- Ki sous ak nati bon konprann sa a? Dekri yo.

IV. Sajès la edifye (Jak 3:17)

Nan Jak 3:17, apot la te ekspoze kalite sa yo ki karakterize pa sajès ki totalman opoze ak sa li te dekri anvan an. Sa a se sajès ki soti anwo a, ki soti nan Bondye. Ann wè ki karakteristik sa yo:

1. Pi. Jak mete kalite sa a kòm baz lòt yo lè li di: “premye”; moun ki swiv yo pral depann de li. Lè ke li soti nan Bondye, ak Bondye se pi, san okenn kontaminasyon, oswa nan lòt mo Sen; Sajès sa a pi. Moun ki viv ak sajès ki soti anwo a reflekte karaktè Bondye nan konpòtman li. Kidonk, li libere anba tout jalouzi ak dezi egoyis ki karakterize sajès sou tè a. Lè li pi, li gratis nan tout motivasyon koripsyon; motivasyon li yo san melanj, ak yon konsyans ki klè.
2. Lapè. Lè ou nan lapè, li kont tout bagay ki jenere rivalite. Okontrè, li fè efò pou l chèche ak kenbe lapè (Matye 5:9). Nan tout tan ak nan tout kote kote sajès ki soti anwo parèt, gen yon volonte pou dyalòg, rekonsilyasyon ak padon. Se poutèt sa, nenpòt zak vyolans nenpòt kalite yo eskli.
3. Kalite. Isit la se pa jis montre jantiyès nan tretman an; men pito li ekspriye nan yon atitud ki rezonab ak bon konprann ak lòt moun. Kidonk, Nouvo Vèsyon Entènasyonal lan tradwi li kòm “bonte” (Jak 3:17 VJ). Li rekonèt ke lòt moun ka fè erè, e ke li menm se sijè a erè; Pou rezon sa a, li pa mande oswa reklame nan yon fason lògèy, men pito gen yon fason lapè ak kòdyal.
4. Konpasif. Isit la, Jak te vle mete aksan sou atitud nan konnen ki jan pou koute. Moun ki aji ak sajès Bondye a ouvè a lòt lide ak aprann nan men lòt moun.

Ou konnen ki jan pou yo rekonèt lè agiman lòt moun yo pi bon oswa pi rezonab pase pa yo a epi li vle chanje oswa korije yo. An retou, li dispoze pou resevwa egzòtasyon e korije (Pwov 9:8). Li karakterize pa chèche dyalòg epi se pa konfwontasyon.

5. Plen ak mizèrikòd. Nan Bib la, aksan an se sou aksyon an repons lan bezwen lòt moun. Pou Jak, lafwa san zèv se yon bagay ki mouri (Jak 2:26). Nan fason sa a, konpasyon pouse nou nan yon angajman aktif e pa pasif (vv.15-16). Moun ki gen bon konprann nan “plen” mizèrikòd oswa konpasyon; sa vle di, li kontwole pa li.
6. Bay bon fwi. Li gen rapò ak sa anvan an. Se poutèt sa, nenpòt moun ki viv ak sajès, li fasil pou remake fwi li yo ki bati ak konstwi relasyon ak kominote yo. Men ki jan Jezi ki se Kris la te pale de fo pwofèt yo te di: “Se grasa fwi yo n ap konnen yo” (Matye 7:16a). Pou Jak, sajès la dwe bay bon fwi tou, epi yo ka rekonèt sa yo.
7. San ensètitud. Moun ki san patipri, li pa pran pati pou yon bagay oswa pou yon moun, paske li apwopriye; men yo pral panche nan verite ak jistis. Li refere tou a yon atitud ki pa ezite, ki pa gen doub-espri (Jak 1:8); men detèmine, ak karaktè fèm, ki rete fidèl.
8. Pa gen ipokrizi. Moun ki kondwi tèt yo ak sajès ki soti anwo yo pa mete mask pou kache vrè entansyon yo oswa motivasyon yo; men yo se otantik, sensè ak transparan. Poutèt sa, yo ka fè konfyans; nou pral konnen ke nou ap toujou jwenn yon repons onèt, konsèy oswa opinyon.

Nou bezwen sajès sa a nan lavi nou ak nan kominote nou yo. Li kòmanse ak krentif pou Seyè a (Pwovèb 1:7), epi ou dwe mande pou li ak lafwa (Jak 1:5-6).

Kesyon:

- Ki kote bon konprann sa a soti? Ki kalite li genyen?
- Ki kalite sajès ou kwè ki genyen nan legliz lokal ou a, nan katye a, oswa nan espas travay ou a? Pou kisa?; ak ki kalite sajès ou pral chèche nan lavi ou? Pataje.

Konklizyon

Sajès la reflekte nan fason pou viv. Bati relasyon ak kominote a, fè travay Bondye a, epi travay pou wayòm syèl la. “Lòm pa ka viv avèk sajès poukont li oswa pou tèt li; kapasite pou viv avèk sajès soti nan Bondye epi yo akòde pou sèvis Bondye a” (Knoch, Otto. Lèt Jak la. Espay: Editoriyal Herder, nan ane 1976, p.84).

Konsèy pratik pou lavi kretyen an

Dorothy Bullón (Kosta Rika)

Pasaj biblik etid la: Jak 4:1-4,6-17

Pasaj biblik etid la: "...Se poutèt sa, desann nou devan Bondye. Men, pran pozisyon kont Satan, la kouri kite nou" Jak 4 :6-7.

Objektif leson an: Ede nou pou ke nou medite sou yon seri de konsèy pratik ke nou dwe aplike nan lavi sentete nou.

Entwodiksyon

Ekriyen lèt sa a se te yon kretyen jwif ki te ekri nan jan literè tipik liv sajès Ansyen Testaman an (Pwovèb, Eklezyas, pami anpil lòt ankò). Li te fè eko tou ansèyman Jezi yo nan Sèmon sou mòn lan e li te mete aksan sou fason kòrèk nou ta dwe aji nan lavi kretyen an. Pasaj pou etid nou an plen ak enperatif ki vize pou ankouraje yon lavi sentete. Jak te raple nou ke "Se konsa, lafwa, si li pa gen zèv, li mouri poukont li" (Jak 2:17).

Nan pasaj sa a k ap etidye gen venn ki kouri: kretyen yo pa ta dwe renmen mond lan plis pase Bondye. Moun ki pito amitye ak mond lan pa ka zanmi Bondye. Moun nan monn nan refleto yon atitud fyè; pandan ke enb yo ap viv nan kominyon ak Bondye, ak fanmi yo ak manm kominote lafwa a. Avèk èd Senyè a, nou pral bat dyab la. Nou pa ta dwe jije lòt moun, paske se sèl Bondye ki gen dwa kòm jij; epi, finalman, nou dwe viv konplètman chak jou ke Bondye ban nou, fè plan ak èd li.

I. Fè anpil pridans konsènan amitye ak mond lan (Jak 4:1-4)

Gallardo, nan kòmansman kòmantè li a sou Jak, di: "Jak se yon lèt enperatif. Se pa yon lèt ki tyèd. Pafwa ton an bay son piman bouk pou zòrèy modèn nou an, men petèt lekti li yo pi nesèsè jodi a pase tout tan" (Gallardo, Ángel. Kòmantè Biblik Kontanporen. Ajantin: Ed. Kairos, nan ane 2019, p.1627). Jak t ap ekri yon gwoup kretyen: "... douz tribi ki gaye toupatou sou latè..." (Jak 1:1 VJ). Li enplisit nan salitasyon sa a ke moun ki te adrese yo te kretyen e, petèt, gwoup legliz yo gaye toupatou nan basen Mediterane a.

Nan kat premye vèsè sa yo, ki pwoblèm li te vle yo rezoud? Sanble nan kèk nan kominote lafwa sa yo te gen diskisyon ak batay. Yo echanje pawòl fache. Ka gen

anpil rezon pou egzistans pwoblèm sa yo. Petèt yo t ap diskite sou kesyon doktrin, oswa sou ki moun ki ta dwe lidè gwoup la. Petèt, menm jan ak legliz Korent lan, te gen gwo divizyon nan mitan yo.

Jak te pwononse dyagnostik li nan premye vèsè a (Jak 4:1). Vrè kòz diskisyon sa yo se dezi pou yo kenbe pwennvi yo. Chak moun te vle sa ki te fè l plezi; epi lè yo pa t 'kapab dakò sou sa yo te vle fè, pwoblèm te parèt. Nan legliz nou yo, pafwa, nou dekouvri tou yon mank de inite. Yon sijesyon nan pati sa a nan klas la ta dwe mande elèv yo sou diferan kòz divizyon nan legliz jodi a.

Nan vèsè 2 a, Jak te sèvi ak yon seri vèb: "Ou anvii", "ou touye", "ou boule ak jalouzi", "ou goumen," ak "ou goumen". Santiman frè sa yo te vin mèl kè yo ak lespri yo. Te gen santiman rayisman tèlman fò ke yo te konpare ak touye moun. Petèt, nan fon, te gen yon dezi pou pwosperite; plis yo te genyen, plis yo te vle; ak sa yo te deja genyen pa te pote yo satisfaksyon. Jak fè remake pwoblèm nan: yo pa t jwenn sa yo te vle, paske yo pa t ap mande Bondye kòrèkteman (vv.2b-3). Yo lapriyè Seyè a; men yo pa t resevwa sa yo te mande, paske yo te mande mal, pou yo depanse nan plezi yo. Mande: ki kondisyon yo genyen pou resevwa repons pozitif nan priyè nou yo? Èske li mal pou priye pou pwosperite?

Nan Ansyen Testaman an, apostazi pèp Bondye a te souvan make pa pwofèt yo kòm "adiltè", enfidelite pou Bondye; paske yo te adore fo bondye. Vèsè ki nan Jak 4:4 la trè klè: "O nanm adiltè! Èske w pa konnen zanmi monn nan se lènmi kont Bondye? "Alor, nenpòt moun ki vle vin zanmi mond lan, li konstitye tèt li yon ènmi Bondye." Gallardo fè kòmantè: "...Anvi bagay materyèl, epi bay byen materyèl plis valè pase Bondye, chanje plas Kreyatè a pou bagay ki krete yo.

Kòm konsekan, sa yo pral mennen nou nan destriksyon pèsonèl ak koupe fache nan relasyon an ak Bondye ak pwochen nou an” (Gallardo, Ángel. Kòmantè Biblik Kontanporen. Ajantin: Ed. Kairos, nan ane 2019, p.1632). Nou dwe chwazi ant Bondye ak mond lan. Nou pa kapab ni zanmi Bondye ni zanmi monn nan. Mande: Ki mak yon kreyen ki gen lanmou pou mond lan?

Kesyon:

- Ki sa ki lakòz divizyon nan legliz yo?
- Dekri karakteristik yon kreyen ki renmen mond lan.

II. Soumèt, pwoche bò kote Bondye, epi imilye tèt ou devan Bondye (Jak 4:6-10)

Premye ekspresyon vèsè 6 la di: “Men, li bay pi gwo favè.” Si nou vle simonte tantasyon ki antoure nou nan kontèks monn nan kote n ap viv la; Bondye ofri nou èd pou nou ka genyen viktwa. Se lanmou li ki ka ede nou rejte tantasyon monn nan. Sepandan, gen yon kondisyon: nou dwe gen imilite. Jan Pwovèb 3:34 di: “Moun k’ap pase moun nan betiz, Bondye ap pase yo nan betiz tou. Men, moun ki fè byen, l’ap moutre yo jan li renmen yo.” (VJ). Bondye opoze ak moun ki ògeye yo, ki pwòp tèt yo ki pa kwè yo bezwen èd lanmou Bondye. Pandan ke moun ki gen imilite yo konnen pwòp feblès yo epi anvi resevwa èd nan favè Bondye vle ba yo.

Nan vèsè Jak 4:7-10 yo, gen nèf enperatif: “Soumèt”, “reziste”, “pwoche”, “pwòpte”, “pirifye”, “aflije”, “plennman”, “kriye”, epi “imilye tèt nou”. Ansanm, yo ekspriye lòd pou yo swiv; si nou vle resevwa repons nan men Senyè a. Ann gade yo yon ti tan.

1. “Se poutèt sa, soumèt tèt nou devan Bondye” (v.7a). Nou dwe rann tèt nou nèt bay Bondye kòm Senyè lavi nou. John Calvin te di: “Soumèt devan Bondye se plis pase obeyisans, li enplike imilite” (Pfeiffer, C. and Harrison, E. The Wycliffe Bible Commentary. Etazini: Moody Press, nan ane 1962, p.1437).
2. “... reziste kont dyab la, li pral kouri lwen nou” (v.7b). Lè nou bay tèt nou pou sèvi Bondye, li pèmèt nou goumen ak defèt sa ki mal la. Malgre ke dyab la se pi move lènmi nou; kreyen ki enb yo ka simonte li.
3. “Pwoche bò kote Bondye, li pral pwoche bò kote w” (v.8a). Moun ki enb yo ap chèche Bondye. Yon kominyon entim ak Senyè a asire amitye li ak èd li.

4. “Pechè, netwaye men nou” (v.8b). Sòm 24:3b-4a di: “...E kiyès ki pral nan kote ki apa pou li a? Lapwòpte men yo...” Lave men yo te fè pati preparasyon pou adorasyon nan tanp lan. Anpil fwa, nou aji ak men nou; donk enperatif sa a se yon referans a konduit nou. Li nesesè pou w repanti pou aksyon ki pa kòrèk.
5. “...Epi nou menm ki gen doub lide, pirifye kè nou” (v.8b). Yon moun doub-espri karakterize pa lwayote divize; nan ka sa a, ant bagay Bondye ak bagay ki sou latè. Enperatif sa a konsantre sou motif entim.
6. “Pran lapenn, plenn, kriye”. “Se pou ri ou tounen kriye, ak kè kontan ou tounen tristès” (v.9). Nan vèsè sa a, nou gen twa enperatif. Vèsè sa a montre nesesite pou nou repanti pwofondman nan fyète ak atitud monn nan.
7. “Imilye nou devan Senyè a, e l ap leve nou” (v.10). Gallardo rezime seksyon sa a di: “Yon relasyon an sante ak Bondye reyalize lè nou imilye tèt nou devan Kris la, epi mande l pou l pirifye lespri nou grasa Sentespri a pou l dirije dezi nou anvè Papa nou ki nan syèl la” (Gallardo, Ángel. Kòmantè Biblik Kontanporen. Ajantin: Ed. Kairos, nan ane 2019, p.1633).

Kesyon:

- Ki prèv imilite nan yon moun?
- Ki sa sa vle di konsakre tèt ou nèt bay Seyè a?

III. Lè w pale lòt moun mal (Jak 4:11-12)

Nan Jak 3:1-12, ekriven an te deja dedye yon seksyon sou nesesite pou kontwole lang lan. An verite, gen anpil moun ki konnen ki jan pou yo rete an silans lè li saj pou fè sa. Vèsyon Bondye pale jodi a kòmansè vèsè Jak 4:11 nan klarifye pwoblèm nan: “Frè m’ yo, pa pale youn lòt mal...” (VJ). Nan pasaj sa a, enterè frè a ak enterè lalwa sanble yo idantifye. Pale de frè w oswa sè w mal, jije l, se pale kont lalwa epi vin jij li. Bondye se sèl lejislatè ak jij; e nan men li se zafè lavi etènèl ak lanmò. Konpare ak pouwa Bondye, èt imen yo tèlman fèb; Se poutèt sa, li se moun san konprann pou yon gason oswa yon fanm jije frè parèy yo.

Li twò komen nan legliz nou yo, ak nan sosyete a an jeneral, pale lòt moun mal. Konbyen domaj kritike lòt moun, tripotay, pataje “fo nouvèl” sou Facebook, oswa blese manm fanmi yo fè nan legliz la ak sosyete a?

Jezi di: “Pa jije, pou yo pa jije nou. Paske, avèk jijman w’ap jije a, y’ap jije w, e ak mezi w’ap mezire a, y’a mezire pou ou. Epi poukisa w ap gade ti bout bwa ki nan je frè w la, men w pa remake bout bwa ki nan je w la? Osinon, ki jan w’ap di frè ou la: Kite m’ wete ti bout bwa a nan je ou, epi gade planch la nan je ou la? Ipokrit! Premyèman, wete bout bwa a nan je w, epi apre sa w ap wè klè pou w retire pay ki nan je frè w la” (Matye 7:1-5 . Gade tou Matye 12:36-37 ; Women 2:1-3 ; pami lòt pasaj ki kondane jije lòt moun). Mande elèv yo: ki fason ki kòrèk pou atire atansyon yon moun ki ta ka aj? Ki jan yo reponn moun ki vle pataje tripotay avè w la?

Kesyon:

- Ki konsekans ki genyen lè w pale lòt moun mal?
- Ki jan pou sispann yon moun ki vle pataje tripotay ak ou?

IV. Mete Bondye nan sant plan nou yo (Jak 4:13-17)

Nan premye syèk la, te gen yon peryòd establi long nan domèn yo nan Anpi Women an, sa yo rele Pax Romana; se konsa anpil moun te kapab vwayaje soti nan yon kote nan yon lòt pou fè biznis yo. Nan legliz yo, te gen tou gwoup machann ki te vwayaje vann pwodwi yo. Nan Travay 18:2-3, nou wè ke Prisil ak Akila se te jwif kretyen ki te fè tant, tankou Pòl, ki, pandan yo te Korent, te pase nwit la avèk yo. Mande bagay sa yo: Èske kretyen yo ta dwe fè plan nan aktivite travay yo? Èske li move pou yon biznisman oswa yon machann?

Sanble Jak t ap retounen sou avètisman li te bay nan premye vèsè yo, dezi pou l vin rich kòm yon siy pou l toujou gen yon sèl pye nan “monn”. Vèsè Jak 4:13 la di, “Ann ale kounye a! moun ki di: Jodi a ak demen nou pral nan yon vil konsa, epi nou pral la pou yon ane, epi nou pral trafik, epi nou pral genyen.” Jezi te di: “Pèsonn pa ka sèvi de mèt; paske swa li pral rayi youn epi renmen lòt la, oswa li pral respekte youn epi meprize lòt la. “Ou pa kapab sèvi Bondye ak Mamon” (Matye 6:24; Lik 16:13).

Vèsè Jak 4:16 la pran youn nan agiman ki pi fò nan chapit Jak sa a; Pwoblèm machann sa yo se te ògèy yo: “Men koulye a, ou fè grandizè nan ògèy ou. Nenpòt moun k ap vante tèt yo se sa ki mal.” Prisil ak Akila te sèvi ak biznis yo pou glwa Bondye, yo te fonde legliz epi yo te ede frè yo. Li pa mal pou nou yon machann lè nou gen yon relasyon kòrèk ak enb ak Senyè a.

Jak te vle montre ke se yon gwo erè pou planifye lavi nou san Bondye. Gen yon gwo verite: yè gentan pase (nou

pa ka viv li ankò); demen poko rive; se konsa, moman sa a nou ap fè eksperyans se sèlman pòsyon nan tan reyèl. Santiago te raple nou sa ki annapre yo: “...ki sa lavi ou ye? Vrèmanvre, se yon vapè dlo ki parèt pou yon ti tan, epi apre sa disparèt” (v.14). Men sa Jezi te di: “Men, chèche wayòm Bondye a ak jistis li an premye, e tout bagay sa yo pral ajoute pou nou. Donk pa enkyete w pou demen, paske demen ap enkyete w pou tèt li. “Chak jou pwòp mal pa l sifi” (Matye 6:33-34). Ann sonje istwa Jezi te rakonte sou nonm rich la ki te fè gwo plan pou lavni an, san nou pa konnen li t ap pèdi tout bagay lè l te mouri (Lik 12:16-21).

Èske li move pou fè plan? Natirèlman pa, lè yo baze sou yon rechèch anba volonte Bondye. Vèsè a nan Jak 4:15 di li klè: “Olye sa ou ta dwe di: Si Seyè a vle, nou pral viv epi fè sa oswa sa.” Diskite ak etidyan w yo sou fason pou w fè plan pou kay oswa pou travay ann konsiderasyon volonte Bondye.

Gallardo rezime ansèyman nan seksyon sa a ak mo sa yo: “Moun ki baze plan l sou pwòp konesans li pran wòl Bondye a, paske se sèlman Bondye ki konnen epi ki gen kontwòl sou lavni an... Tantasyon an kontwole bagay sa yo grasa kapasite moun. nwayo peche orijinal la: sipozisyon imen an pou yo tankou Bondye” (Gallardo, Ángel. Kòmantè Biblik Ayisyen. Ajantin: Ed. Kairos, 2019, p. 1633). Nan vèsè 17, yo bay yon dènye avètisman komèsan ki gen konfyans nan tèt yo. Yo te kretyen, e se poutèt sa yo te konnen ke imilite ak depandans sou Bondye esansyèl nan lavi kretyen an. Konnen sa a epi pa fè li se yon peche. Kidonk, peche se pa sèlman fè move bagay; men tou pa fè bon bagay. Mande elèv yo sou egzanp peche omisyon, oswa bagay nou pa te fè byen.

Kesyon:

- Ki jan nou ka mete Bondye lè nou fè plan?
- Ki jan nou ka viv nan prezan san nou pa enkyete nou pou lavni an?

Konklizyon

Jak reprimande lektè li yo paske yo te gen atitid vante ak monn nan. Yo t’ap diskite, yo t’ap goumen nan mitan yo; yo t ap pale mal sou lòt moun; Yo te gen twòp enterè ak konfyans nan tèt yo nan biznis yo ak pwosperite ki te lakòz yo. Tout atitid sa yo pa soti nan Bondye; men pito nan men lènmi an. Resèt la se repanti nan atitid fyè ou; se pou w enb; reziste dyab la; sispann renmen atraksyon mond lan; fè plan nou nan lapriyè, chèche volonte Senyè a; epi resewa èd lanmou li ofri nou avèk pitye a.

Yon tant pwofitab

Mirelys Correoso (Kiba.)

Pasaj biblik etid la: Jak 5:7-18

Pasaj biblik etid la: “Nou menm tou, pran pasyans. Bay kè nou kouraj, paske Mèt la pa lontan vini” Jak 5 :8.

Objektif leson an: Konprann ke Dezyèm Vini Senyè a dwe tann avèk pasyans, nan lapriyé konstan ak akonpli kòmandman I yo, pami moun ki la yo, evite sèmante.

Entwodiksyon

Reyalite sosyete kontanporen an te deja ilistre anpil syèk de sa pa Ezayi, Kris la, e menm Pòl; Kidonk, sa k ap pase a pa ta dwe sipriz legliz la. Chak fwa nou tande konfli, lagè ant nasyon yo, tranblemanntè ak lòt fenomèn natirèl, vin pi grav nan povrete pou kèk ak richès pou lòt, ansanm ak degradasyon èt imen; nou dwe rekonèt epizòd sa yo te deja prevwa (Ezayi 24:5; Matye 24:1-13; 2 Timote 3:1-8).

Nou nan laj sipèsonik la, kote tout bagay se pou yè. Imedyat se yon atribi nan tan sa yo. Moun kouri ensousyan apre objektif ak pwojè a kout tèm. Sa ki an reta sispann gen valè pou moun jodi a. Kidonk, pasyans nan sosyete jodi a se pa yon vèti; men pito yon atitud medyòk ak yon eskiz pou defayan ak echèk. Ekspresyon tankou sa a: “Ou dwe kontinye pou pi devan”, se yon pati nan eslogan nan “siksè”, moun ki prese ak kouraj fòje pwòp tan yo. Men, devan dinamik imen sa a, Pawòl Bondye etènèl la leve, li raple nou nan Eklezyas 3:1 ke “Gen yon lè pou tout bagay, ak yon lè pou tout objektif anba syèl la”.

Jodi a, relativite a se yon maksimòm. Tout bagay ka oswa ou pa dwe. Verasite bagay yo ak siyifikasyon yo depann de fason ou vle wè yo. Enkonstans, divèsite nan lide ak pwèn de vi, se bagay ki alamòd. Chanje filozofi, ideoloji ak kwayans se yon espò. Alyans ak sèman yo kapab vyole san rezon.

Kretyen ak moun ki pa kretyen yo te viktim COVID-19. Kòm rezilta pandemi sa a, dè milye de moun te mouri: selebrite, timoun, gwo gason ak fanm Bondye. Viris sa a pa ta dwe alarme moun nan nou ki konnen ke prezans fleo yo ta dwe youn nan anpil sij lafen an (Matye 24:7). Ansanm ak doulè a ak lanmò,

rate nan resous, chomaj, egoyis ak mank renmen te ogmante. Mond lan, te fè fas ak evènman sa yo, te eksploze ak yon atitud nan catharsis ak dezespwa. Yo pa te kapab asimile ke tout sa yo te rete kole sou yo pou yo viv ap defonse; epi yo konfime nati efemè egzistans imen an.

Mande: Men ki jan legliz Kris la reyaji devan pwoblèm sa yo?

I. Pasyans jiska Dezyèm Vini Senyè a (Jak 5:7-11)

Okenn kote nan Bib la pa di ke kwayan yo ta dwe egzante soufrans nan evènman yo mansyone pi wo a ak soufri konsekans yo. Avèk deklarasyon sa a, nou pa rejte pwomès Bondye pou pran swen nou, geri nou epi libere nou anba danje e menm lanmò; Men, n ap reyafime ke volonte Papa a pou lavi nou toujou plezi ak pafè (Women 12:2). Yon lòt bò, nou p ap manke afliksyon, yon konsekans peche orijinèl, ki pral afekte nou sou tè sa a jiskaske Kris la vini (Women 8:18).

Men: “Ann fè lwanj Bondye, Papa Jezikri, Seyè nou an. Paske, nan kè sansib li, li ban nou lavi ankò lè li te fè Jezikri leve soti vivan nan lanmò a. Sa fè nou viv ak anpil espwa. N’ap tann lè pou n’ resevwa eritaj Bondye a, eritaj ki p’ap janm pouri, ki p’ap janm sal, ni ki p’ap janm pèdi frechè l’, eritaj li sere pou nou nan syèl la.” (1 Pyè 1:3-4). Etandone pwomès sa a, kote tout lafwa ak espwa nou dwe santre a, nou kapab toujou viv nan yon fason trankil ak lapè. Nou pa konnen jou ak lè lè Seyè nou an pral retounen (Matye 24:36-39); men nou gen sètitud absoli sou Dezyèm Vini li a.

Nan mitan anpil laperèz ak dezespwa kote n ap viv kounye a, san nou pa rejwi sa k ap pase a, li rekonfòte pou nou konnen tout bagay sa yo dwe rive pou arive Sovè nou an rive.

Kidonk, paradoksal, epi li ka foli pou moun ki pa kwè (1 Korentyen 1:18), plis panorama a parèt difisil; pou nou menm, li ta dwe yon rezon pou espwa, paske se yon prezaj gwo jou nou te prepare pou nou depi nou te konvèti nan Kris la. Byen lwen pou nou rantre nan gwoup moun ki plenyen e ki vin dekouraje, nou dwe montre lemonn lajwa Senyè a se fòs nou (Neyemi 8:10); epi pran yon pozisyon nan viktwa kèlkeswa sa, paske maryaj la nan ti Mouton an ap apwoche (Revelasyon 19:7).

Senyè a rele nou pou, devan atant sa a, adopte yon atitud onorab epi, sitou, sèvi ak pasyans sa a ke Bondye ban nou grasa Lespri Sen an (Galat 5:22). Li lè pou nou tann Bondye, mete konfyans nou nan fason ak manyè li te ranje tout bagay. Si je nou fikse sou Dezyèm Vini Kris la, e sa se pi gwo ankourajman nou ak rezon pou nou viv; pa gen anyen ki ka wete nou nan lapè, paske evènman sa a pa depann de okenn travay imen, men sou li ki pa bay manti, ni pa gen chanjman nan li, ni lonbraj vire (Jak 1:17).

Men, depi pasyans lan se pa sinonim ak inaktivite oswa parès; pandan ke Bondye ap tann ou, Bondye vle ou akonpli objektif li genyen pou lavi ou sou tè a: goumen ak bon batay lafwa a epi mete men sou lavi ki pap janm fini an (1 Timote 6:12). An konsekans, nou dwe mande Konsolatè a pou l ede nou genyen yon pozisyon ekilibre pandan transpò nou sou tè a, pou nou dilijan nan sa li mande (Women 12:11); men anmenmtan, modere nan sa ki mande l, pèmèt tout sa ki rive nou nan lavi nou gen pwosesis espiyite ki nesèsè a, pou l ka akonpli nan fason ke Senyè a te fè l la (Sòm 31:15a).

Kretyen yo dwe aprann viv non sèlman konsyan ke chak jou se yon kado Senyè a; men tou, yon nouvo opòtinite pou grandi nan favè ak pèfeksyon kretyen (Efezyen 4:14-15). Ann pwofite chak segond ke nou rete nan mond sa a; pou nou vin yon vrè pòtè lapè, lespwa ak, sitou, bon nouvèl ki soutni nou an: Kris la ap vini!

Se pou nou santi nou beni pou chak sityasyon n ap rankontre, kèlkeswa jan sa parèt negatif, nou konnen si nou sipoze l avèk pasyans ak viktwa, konsyan de tanporalite li, sa ap pwodui nan nou yon pwa glwa de pli zan pli ekselan e etènèl (2 Korentyen 4:17). 18).

Kesyon:

- Èske ou jwenn pasyans difisil pou reyalize? Eksplike repons ou a.

- Pou kretyen yo, èske adopte yon pozisyon pasyan se sinonim ak inaktivite? Pou kisa?

II. Evite sèman (Jak 5:12)

Nou ka wè nan Jeremi 15:19b ke Senyè a te bay pwofèt la kòmandman sa a: “Kite yo tounen vin jwenn ou, epi pa tounen vin jwenn yo”. Lòd sa a anvigè jodi a pou chak pitit Bondye.

Moun ki nan laj sa a yo bay manti anpil, yo pa bay okenn kote pou moun fè yo konfyans; kidonk, pou moun k ap koute yo bay kredi ak pawòl yo ak pwomès yo, yo oblije sèvi ak sèman, pou yo valide deklarasyon yo. Kretyen pa oblije sèvi ak resous sa a; pito, ann evite li. Se pou bon temwayaj nou antanke gason ak fanm Bondye a ase sipò pou tout moun ki koute nou.

Nan Matye 5:33-37, Kris la te fè alizyon sou sijè a: li te bay lis yon gwoup aspè sou ki nou pa ta dwe baze sèman. Apre sa, Jak te pran sa (5:12). Tou de te eksplike ke pawòl nou yo dwe egzat ak sipòte pa yon atitud responsab ak konsyan anvè chak ekspresyon ak pwomès nou fè, konnen ke kredi nou an kòm pèp Bondye a an danje. Senyè a egzòte nou pou nou serye ak pridan nan ekspresyon nou, paske nou konnen nou pral rann kont sou chak pawòl san fè anyen konsa nan jou jijman an (Matye 12:36).

Ala bon sa bon pou nou apresye fanmi nou, frè lafwa nou yo, moun yo an jeneral, e menm ènmi nou yo ak detraktè nou yo, rekonèt ke deklarasyon nou yo, kit yo pozitif oswa negatif, yo toujou verite. Sa fòse nou pran anpil prekosyon ak sa nou di, epi pou nou pa fè eko tout sa nou tande; nou dwe toujou verifeye sous la nan sa nou divilge, souvan konstitye silans lan kòm opsyon ki pi bon.

Kesyon:

- Èske w kwè moun nan mond lan fè sèman yo repete? Eksplike.
- Ki atitud nou menm kretyen yo ta dwe pran pou nou evite sèman, epi pou nou bay afimasyon ak angajman nou yo kredi?

III. Pouvwa lapriyè (Jak 5:13-18)

Gen yon chante ti moun yo chante nan lekòl dimanch ki pale konsa nan koral la: “Telefòn syèl la pa janm okipe”. Nou konnen kè ti moun yo kapab trezò verite sa a; se pa etonan Senyè a te di ke si nou pa t tankou yo, nou pa t ap antre nan wayòm syèl la (Matye 18:3). Malerezman, gran moun kretyen yo pa toujou pran tout sa n ap pwoklame ak chante nan legliz la kòm verite.

Ala bon sa bon pou nou konnen Bondye ki gen tout pouvwa a, Papa nou renmen anpil la, toujou la, li pare pou l tande tout priyè nou yo e pou l aji kòm sadwa (1 Jan 5:14-15).

Anpil fwa, nouvo konvèti poze nou kesyon sa a: “Pou kisa nou ta dwe priye epi mande Bondye, si li konnen tout bezwen nou yo?” Gen yon aktivasyon espirityèl pwisan nan Papa a, yon efè deklanche, lè li apresye ke pitit li yo rejte tout fòs imen epi, vide tout espwa yo nan li, konsantre sou lapriyè kòm mwayen ki pi efikas nan favè Bondye. Nan 1 Tesalonisyen 5:17, Senyè a mande nou pou nou priye san rete; Paske pèseverans sa a, ki konstitye yon gwo zak lafwa, fè nou vin pi plis patisipan nan pouvwa ak glwa li.

Lapriyè se fason ki pi dirèk pou kominike ak Papa a, osi byen ke fason ki pi entim ak nesesè. Li se pi dirèk la; paske se atravè li nou pa fè yon monòlòg, men yon dyalòg ak Mèt la, san entèmedyè, kote li pral pale ak nou epi montre volonte li pou lavi nou (Jeremi 33:3). Li entim, pliske pa gen okenn temwen lòt pase Senyè a; nan nenpòt ka, moun yo ke nou renmen tou koute nou. Donk, nan lapriyè, nou ka ekspri sa nou pa oze pataje ak pèsonn; Pa gen anyen ke nou pa ka manifeste men, an menm tan, li nesesè, paske se yon disiplin espirityèl ki benefisye nou plis. Matirite espirityèl nou ak pèmanans nan lafwa a depann de li. Si nou pa sèvi ak li; nou pèdi lyen ak Kreyatè nou an ak delivrans nou (Matye 26:41).

Bondye gen yon repons ak yon solisyon pou tout bagay (Lik 18:27). Atribi etènèl li yo ase pou rezoud sa nou mete nan men li yo. Men, nou dwe ale devan prezans li konnen volonte l akseptab e pafè (Women 12:2); epi aprann aksepte li ak kè kontan. Nou dwe gen ase matirite espirityèl pou nou aksepte “Non” Senyè a kòm repons ki ap toujou travay an favè nou; Menm jan lè Papa a di nou: “Rete tann”, nou dwe anbrase sètitud ke pwomès sa a pral akonpli nan tan apwopriye (Women 8:28).

Nou dwe sonje tou gen yon relasyon sere ant kondisyon espirityèl nou ak repons Bondye a. Senyè a pa sèlman sansib pou lafwa pitit li yo (Lik 8:46); men tou pou sentete moun k ap chèche l (Jak 5:16). Bondye gen mizèrikòd pa nati, li pa repeye nou selon kondisyon nou; men pito li rekonpanse moun ki te fidèl nan relasyon yo ak li ak pwochen yo. Bondye kapab fè pi gwo bagay ke nou mande oswa imajine (Efezyen 3:20).

Senyè a kontan lè nou leve priyè ki ekspri rekonesans sensè nou anvè li, kote nou montre li lajwa nou santi pou tout byen li te genyen pou nou, menm pou sa nou pa konprann (Efezyen 5:20). Konsa tou, nou rele pou nou fè lapriyè pou lòt moun menm jan ak nou pou tèt nou. Sa di anpil bagay sou sa ki nan kè nou (Jak 5:16).

Fè fas ak pwogrè syans yo, enkwayan mete tout espwa yo nan li, inyore ke sa a se rezilta tou nan men Bondye. Kidonk, lwen yo bay Senyè a kredi pou siksè ak gerizon yo, yo bay syantifik yo ak diferan pwofesyonèl sante yo. Sa yo pa t janm kapab atribiye pèsonn se mirak konvèsyon an: pwosis rejejenerasyon sa a ki rive nan èt imen lè yo repanti pou peche, yo aksepte Jezi kòm Sovè pèsonèl yo. Mirak sa a kontinye se bagay ki pi ekstraòdinè ki rive chak jou pou glwa ak onè Granmèt la; epi li rive grasa pouvwa lapriyè.

Bondye se toujou menm gerisè a, menm gèrye a, menm travayè mirak ak bèl bagay ki dekri nan Bib la. Men, kesyon an se sa a: si legliz la nan tan sa yo ap chèche ase nan men Granmèt la pou kapab fè bagay sinatirèl rive. Se yon gwo defi pou pèp Bondye a nan 21yèm syèk la montre moun ki pèdi yo ke Bondye se menm yè, jodi a ak pou tout tan (Ebre 13:8).

Yon lòt fwa ankò, Kris la ap konfwonte nou ak yon kesyon li te poze disip li yo sa gen plis pase de mil ane: “Jezi tounen bò kote twa disip yo, li jwenn yo ap dòmi. Li di Pyè konsa: Kouman? Nou pa t’ kapab rete je klè yon ti kadè avèk mwen!?” (Matye 26:40).

Kesyon:

- Èske w konsidere legliz tan sa yo ap aktive pouvwa lapriyè? Kòman?
- Bay yon ti tan pou yon temwayaj pèsonèl ki sot pase a ki pwouve manifestasyon pouvwa Bondye a nan lavi w kòm rezilta lapriyè.

Konklizyon

Senyè a, ki te mete fwi Lespri a nan nou, li ban nou pasyans kòm yon atribi ki ba nou kapasite pou nou tann ak kalm Dezyèm Vini Kris la. Pandan se tan, nou dwe viv yon lavi atravè temwayaj ki sipòte pawòl nou yo ak akredite tout sa nou afime; pou pa oblije sèvi ak sèman. Ann kontinye priye tout tan pou lavi nou ak lavi lòt moun, konnen ke grasa mwayen sa a nou pral aktive pouvwa Bondye, e gwo bagay ki pral rive.

Yon chanjman andedan manifeste sou deyò

Zeida Lynch (Etazini)

Pasaj bibliik etid la: I Pyè 1:3-23

Pasaj bibliik etid la: “Okontrè, nan tou sa n’ap fè, se pou nou bon nèt, tankou Bondye ki rele nou an bon nèt tou.” I Pyè 1 :15.

Objektif leson an: Konprann ke sentete a dwe ekspriye atravè aksyon nou yo chak jou.

Entwodiksyon

Pyè te youn nan disip Jezi yo pi byen koni. Levanjil yo ak Travay Apot yo ede nou aprann yon ti kras sou karaktè li ak transfòmasyon nan lavi li apre Pannkòt la.

Pyè te soti nan disip ki te nye Jezi a pou l te vin tounen disip ki te dirije premye predikasyon an piblik apre asansyon Jezi a, sa ki te lakòz konvèsyon 3,000 moun (Travay 2:41).

Tradisyon fè nou konnen Pyè te ekri lèt 1 ak 2 Pyè. Premye lèt la te dedye a legliz okòmansman; petèt yo te gwoup ki te rankontre nan kay ki te lokalize nan senk pwovens Wòm, Pont, Galasi, Kapadòs, Azi ak Bitini. Li trè posib ke legliz sa yo te sitou jwif; akòz tandans Pyè pou l preche moun ki sikonsizyon yo, e poutèt lèt la te devlope.

Dezi Pyè te fè yo sonje ke wayòm Bondye a se grasa lafwa nan Kris la; epi motive yo pou yo viv yon vi ki sen. Yon lavi sen ki reflekte nan aksyon ak pèsèverans pandan difikilite.

I. Yon espwa vivan (I Pyè 1:3-9)

Pyè te kòmanse segman sa a lè l te beni Bondye. Sa a se yon rekonesans sou jan Bondye nou an gwo ak mizèrikòd nan akòde nou delivre grasa san Jezi Kris la (v.2).

Youn nan rezon Pyè te bay pou atitud sa a se ke “li fè nou fèt yon lòt fwa...” (v.3) Sakrifis Kris la sou kwa Zo bwa Tèt la te konplete avèk rezirèksyon li. Rezirèksyon Kris la montre nou ke Bondye Papa a te aksepte sakrifis li pou limanite ak peman pou peche nou yo. Epi tou ke li louvri yon pòt pou pwoche bò kote Papa a kòm ti moun.

Rezirèksyon Kris la montre yon gwo viktwa sou lanmò, sou peche ak sou Satan. Premye pwomès mesianik nan Jenèz 3:15 la te akonpli ak sakrifis li a ak rezirèksyon ki vini aprè a.

Rezirèksyon Kris la se fondman lafwa nou. Jan I Korentyen 15:14 di: “Si Kris la pa te leve soti vivan nan lanmò, mwen menm mwen pa ta gen anyen pou m’ anonse nou, epi nou menm, nou pa ta gen anyen pou nou kwè.”

Paske Kris la te resite, kounye a kwayan yo jwi yon vrè vi espirityèl. Pa nan rituèl oswa seremoni; men grasa

yon relasyon dirèk ak Bondye grasa lafwa. Yo gen yon esperans vivan resevwa pa favè Bondye, yo pa merite; men kòm rezilta mizèrikòd Bondye. Yon trè bon rezon pou beni non Bondye. “Ann fè lwanj

Bondye, Papa Jezikri, Seyè nou an. Paske, nan kè sansib li, li ban nou lavi ankò lè li te fè Jezi ki se Kris leve soti vivan nan lanmò a. Sa fè nou viv ak anpil espwa. N’ap tann lè pou n’ resevwa eritaj Bondye a, eritaj ki p’ap janm pouri, ki p’ap janm sal, ni ki p’ap janm pèdi frechè l’, eritaj li sere pou nou nan syèl la.” (Vv.3-4).

Pyè te adrese lèt sa a bay “ekspatriye yo nan dispèsyon an” (v.1); petèt Jwif ki te egzile, k ap viv nan peyi byen lwen, anvi pou tè pwomiz la. Men, li te adrese l tou bay kretyen ki anvi pou lavi etènèl e ki pa fè pati monn sa a. Moun ki santi yo “egzile” tou anvi jwenn “redanmsyon kò nou” (Women 8:23).

Eritaj sa a yo bay ti moun yo: “Si se pitit Bondye nou ye, nou gen pòsyon pa nou nan eritaj Bondye te pwomèt moun pa l’ yo, n’a resevwa pa nou ansanm ak Kris la nan tou sa Bondye te sere pou li. Paske, si nou soufri ansanm ak li, n’a resevwa lwanj nan men Bondye ansanm ak li tou.” (Women 8:17). Yon eritaj ki pa ka achte ak bon zèv; men se gras Bondye (Efezyen 2:8-9). Eritaj sa a dekri nan fason sa a:

- Pap pouri; se paske pa gen anyen ki ka pouri a. Kwayan yo pral resevwa kò ki gen glwa (I Korentyen 15:53-54).
- San kontamine, pa gen plas pou peche.
- Li pap fennen, li pa ka fennen.
- Rezève nan syèl la pou tout moun ki mete lafwa yo nan Kris la, Seyè a. Sali a pa kapab erite, transmèt oswa achte; li se yon bagay pèsònèl ak inik.

Epi eritaj lavi ki pap janm fini an pral sèlman pou moun ki te aksepte Jezi ki se Kris la kòm Sovè pèsònèl yo. Dezyèm rezon Pyè pou l beni Bondye se lè l konnen nou “gen fòs Bondye grasa lafwa” (I Pyè 1:5).

Pyè te konnen trè byen frajilite moun. Li menm te konfwonte ak emosyon ak konviksyon li lè li te nye Kris la (Matye 26:75); e li te fè eksperyans padon ak transfòmasyon nan lavi l pa Lespri Sen an.

Kidonk, li te konnen premye men èd ak pwoteksyon Bondye nesesè. Bondye pa sèlman ban nou favè li pou delivre; men tou pou prezève nou jiska lafen (1 Tesalonisyen 5:23). Pran swen lanmou li montre nan ban nou pouvwa li grasa Lespri Sen an. Menmsi sa pa retire responsablite nou pou nou veye delivrans nou avèk laperèz ak tranbleman (Filipyen 2:12); Nou gen gras divin k ap ede nou. Itilizasyon lib volonte ap sispann nan fen nan lavi nou. Ann sèvi ak li avèk sajès.

Pyè ankouraje legliz la pou, pandan afliksyon akòz eprè, lapenn sou latè, pèsikasyon, se pou yo kenbe lafwa yo solid nan Bondye. Se nan moman difisil sa yo ke favè Bondye a ka konnen nan yon nouvo fason. Tès lafwa a nesesè pou l grandi. Menm jan lò yo teste ak dife pou tcheke pite li; Menm jan an tou, tès lafwa a pral montre ki konviksyon ki solid e ki bezwen atansyon. Rezilta a pral grandi epi yo pral kapab selebre chak viktwa ak Jezi ki se Kris la, "Se nan li konfyans nou soti, se li menm tou k'ap kenbe nou nan konfyans sa a jouk sa kaba" (Ebre 12:2).

Espwa vivan nou genyen nan Kris la se gras a rezirèksyon li a, ki pèmèt nou espere redanmsyon konplè nan letènite, ak gras li ki kenbe nou pandan pelerinaj nou nan mond sa a.

Kesyon:

- Make repons ki byen konplete deklarasyon sa a: "Baz pou yon esperans vivan se nan".
  - a. tradisyon jwif yo
  - b. rezirèksyon Kris la
  - c. akonplisman lalwa Moyiz laEksplike yon ti tan ki jan ou kenbe espwa vivan an.

II. Yon revelasyon glwa (I Pyè 1:10-12)

Pwofèt yo, ki te enspire pa Bondye, te gen yon apès sou sa glwa Mesi a t ap ye a. Pliske Bondye te pwomèt Adan ak Èv ke youn nan desandan yo t ap detwi sèpan an, Bondye te kontinye bay plis detay konsènan vini Kris la.

Menm Abraram, Bondye te di: "Tout fanmi ki sou tè a ap jwenn benediksyon atravè ou menm." (Jenèz 12:3). Atravè desandan li yo, limanite ta jwenn delivrans; e sa grasa Kris la.

Nan tout Ansyen Testaman an, nou ka wè imaj Kris la. Pandan tan wa yo, e apre egzil la, Bondye te revele grasa pwofèt li yo esperans glwa Mesi a.

Pwofèt yo te kapab revele sou nesans li jenn fi (Ezayi 7:14); kote li te fèt (Miche 5:2); ministè konpasyon li (Ezayi 9:1-2, 61:1-2); antre triyonfal la; soufrans li ak sakrifis li (Ezayi 53); ak anpil lòt bagay ankò.

Pwofèt yo te konnen Mesi a pa t ap rive pandan tan yo t ap viv la; men yo te gen asirans ak konfyans ke li ta gen pou l rive tout bon vre. Jan Ebre 11 di, tout moun ki te mouri kwè nan vini Kris la, menm anvan arive li, te montre lafwa yo nan esperans lavni vini Mesi a. Yo te gade Kris

la. Pandan ke pou legliz ke Pyè t ap adrese a, ak pou nou jounen jodi a, lafwa nou plase nan sa Kris la te deja fè.

Pyè reprezante Jwif yo ki te konnen pwofesi yo e ki t'ap tann akonplisman yo. Petèt, apot la pa t kapab konprann yo an antye; men, rankont li ak Jezi, yo te yon temwen okouran sou ministè li, li te gen eksperyans favè redanmtè a, li te pèmèt li non sèlman konnen, men tou pou konprann ak kwè nan chak pwofesi.

Kounye a, Pyè te preche Kris la nan pwofesi yo kòm yon reyalite. Yon privilèj ke menm zanj pa ka genyen.

Kesyon:

- Mansyone kijan Kris la te revele nan Ansyen Testaman an.
- Ki sa ki te soutni moun ki t ap tann Mesi a?

III. Apèl pou viv nan sentete (I Pyè 1:13-23)

Kounye a, Pyè te fè koneksyon ant espwa glwa ak objektif lavi sou tè a. Plan Bondye pou lèzòm se pou yo ka montre nouvo nati yo bay mond lan pou yo beni epi envite lòt moun nan nouvo relasyon sa a.

Pyè te ba yo kèk rekòmandasyon sou fason pou fè li. Ann wè yo anba a.

A. Preparasyon espiyèl (v.13)

Vèsè sa a di, "sere ren ou". Se te yon ekspresyon de byen li te ye ki te endike pran pwent rad yon moun pou kapab mache byen vit. Pyè te egzòte legliz la ak ekspresyon sa a: prepare konpreyansyon w, konnen, chèche, konprann sa Pawòl Bondye a ap endike w.

Menm jan pwofèt yo te envestige epi yo te enspire yo anonse Mesi a; nan menm fason an, legliz la gen kounye a pou li kontinye chèche nan Pawòl Bondye a ki objektif ki genyen pou moun ki delivre yo. Objektif la ale pi lwen pase padon peche yo; li se tout yon transfòmasyon konplè.

An menm tan, li te mande pou kontwole tèt li, moderasyon; pa chèche yon transfòmasyon ak emosyon, men ak balans ak lafwa. Espwa se manifestasyon lafwa. Lafwa ke favè Bondye a pral konplete travay li te kòmanse nan lavi yo (Filipyen 1:6). Pyè te konnen kisa sa te ye pou l tann pwomès la. Li menm ak disip yo te resevwa kòmandman Jezi pou yo te retounen Jerizalèm e pou yo te tann pwomès Papa a. Yo te obeyi, yo te retounen Jerizalèm san yo pa konnen konbyen tan datant la t ap dire (Travay 1:4,12). Men, nan jou Pannkòt la, anvivon yon semèn apre, Bondye te akonpli pwomès li a e li te voye Lespri Sen an (Travay 2:1-4).

Preparasyon espiyèl kòmanse ak dezi nou genyen pou nou konnen ak konprann Ekriti yo; ou dwe konsyan de bezwen an epi gen lafwa ke Bondye pral akonpli pwomès li a.

B. Chanjman pa obeyisans (v.14)

Pa konfòme ak sa ou genyen ap motive yon chanjman. Plis konesans la pi gwo, se plis transfòmasyon an pi laj.

Men, chanjman sa a kòm rezilta konesans, modération ak lafwa dwe fèt grasa obeyisans. Obeyisans pou renmen nouvo relasyon ak Bondye. Yon relasyon Papa ak pitit gason: "...tankou ti moun ki obeyisan..." (v.14).

Li pa ta dwe yon chanjman pou pè pinisyon, oswa yon chanjman pou konvenyans; Li dwe yon chanjman ki motive pa dezi a plezi moun ki te pote adopsyon an epi envite yon nouvo relasyon ak moun nan.

Plis yon moun konnen sou Bondye ak bèl plan an pou redanmsyon total èt imen an, dezi pou fè l plezi ap grandi. Bondye ka ede nou konsakre chak domèn nan lavi nou ki mande chanjman; epi ede nou fè chanjman sa a nan konviksyon ak lanmou pou Li. Petèt li pa pral fasil, men li pral nesesè.

C. Yon apèl, yon manda ak yon egzanzp

De pwen sa yo pi wo a pral lakòz yon nouvo eta. Eta sentete a.

1. Yon apèl pou sentete. Bondye, nan plan delivrans li a, vle bay lavi lèzòm sentete l. Li ofri kapasite pou resevwa pouvwa pou viv nan sentete nan mitan yon monn peche. Se yon envitasyon wayal. I Tesalonisyen 5:24 di, anrapò ak sanktifikasyon: "Moun ki rele nou an fidèl, e li menm tou l ap fè sa".

Bondye envite chak kwayan rejenere pou yo chèche plis; dezi pou yo netwaye konplètman epi ranpli ak Sentespri li. Si se Senyè a ki rele nou; nou dwe toujou fè l konfyans pliske li toujou kenbe pwomès li yo. Bondye pral sanktifye lavi kwayan konsakre a ki aksepte apèl sa a epi ki mande l avèk lafwa.

2. Yon manda pou sentete a. Ekriti yo di ke li soti nan Ansyen Testaman an; Bondye bay lòd epi mande sentete nan men pèp li a (pèp Izrayèl la); e kounye a, nan Nouvo Testaman an, nan men pitit li yo (legliz la). Pyè, nan chapit ki vin apre a, te fè koneksyon ant envitasyon Bondye te fè pèp Izrayèl la sou mòn Sinayi a pou l vin "yon wayòm prèt ak pèp sen" (Egzòd 19:6), ak apèl li te fè legliz li a pou l vin "yon ras Bondye chwazi"; "yon bann prèt k'ap sèvi Wa a"; "yon nasyon k'ap viv apa pou Bondye, yon pèp li achte" (I Pyè 2:9).

Nan tout Bib la, nou jwenn kòmandman pou moun mennen lavi yo nan sentete, viv konplètman apa pou Bondye.

Youn nan rezon ki fè manda sa a se fè konnen glwa Bondye a. Nan Ansyen Testaman an, Bondye te mande pèp Izrayèl la sen pou l fè nasyon yo konnen non li. Kounye a, Bondye mande legliz li a sen pou yo ka temwen pou nasyon yo (Travay 1:8).

3. Yon egzanzp: Bondye sen. Li menm li sen; li pa mande oswa mande pitit li yo yon bagay enposib. Pandan ministè li sou tè a, Jezi te pwouve li posib pou n viv sen. Li kite yon egzanzp pou swiv. Ebre 4:14-16 di nou ke Jezi, antanke gran granprèt nou an, lapriyè pou nou, li senpatize ak feblès

nou yo; paske li menm li te soufri yo e li te genyen yo. E se pou sa li ka ban nou èd nan bon moman.

Egzanzp sentete a, yon lavi san peche, te bay Kris la; epi li menm li ofri èd pou chak kè ki nan bezwen.

D. Yon bon temwayaj

Men, sentete a dwe manifeste "nan tout fason w ap viv" (I Pyè 1:15). Li pa ka kache, li dwe ekstèn. Li dwe montre chanjman entèn nan kè nan relasyon ak lòt moun. Pirifikasyon entèn kè a pral montre nan yon nouvo fòm, nan yon temwayaj reyèl.

Se poutèt sa, sa ki annapre yo nesesè:

1. Ou gen pou w pran swen li (v.17) "Kondwi tèt nou nan lakrent", ak reverans ak anpil swen; lè nou konsidere aksyon nou yo pral jije. Se pou nou responsab. Se pou nou sonje ke nou gen lib volonte. Sentete pa retire libète lèzòm te kreye. Se nan itilizasyon libète nou deside obeyi Bondye nèt. Konduit tèt ou nan laperèz enplike swen, konsistans, ak evalyasyon pwòp tèt ou chak jou pou pèmèt Bondye li menm kontinye netwaye nouvo domèn nan lavi nou.
2. Ou dwe ba l valè li. Li pa t gratis. Li reprezante sakrifis Kris la pou nou.

Nouvo vi a, kòm rezilta transfòmasyon Bondye fè nan kè a, se yon favè san parèy. Pandan ke sou yon bò Bondye mande sentete nan men pitit li yo, an menm tan, li te fè, fè e li pral kontinye fè tout sa ki posib pou ede nou reyalize ak kenbe li.

3. Ou dwe montre li. Montre li ak pi bon kalite lanmou anvè frè ak sè parèy nou yo. Yon lanmou fratènèl san fen. Pawòl Bondye a ki rete pou tout tan e ki pirifye nanm grasa obeyisans laverite a, se li ki pral fòme konpòtman chak kwayan. Chanjman entèn ki te pwodwi pa Lespri Bondye a dwe poli, fòtifye ak grandi chak jou; pou chanjman ekstèn lan, ki montre atravè renmen pwochen an, kapab pafè tou.

Kesyon:

- Ki kondisyon ki nesesè pou preparasyon espiyèl pèsonèl?
- Èske sentete a se yon apèl ak yon manda pou lavi ou? Ki jan ou aplike li?

Konklizyon

Plan Bondye pou limanite se yon esperans vivan, viktwa Jezi antanke Kris la te manifeste bwa Kalvè a lè l te leve soti vivan nan lanmò. Yon esperans ki te revele nan Ekriti yo depi nan tan lontan e ki rete valab jiska jodi a grasa pouvwa Bondye ki rele lèzòm viv nan sentete a. Yon sentete entèn ki refleto deyò atravè yon lavi ki sen devan Bondye ki anwo nan syèl la.

Pèp Bondye a ak objektif yo

Jessica Nogales de Castro (Espay)

Pasaj bibliik etid la: I Pyè 2:9,11-25

Pasaj bibliik etid la: “Men nou menm, nou se yon ras Bondye chwazi, yon bann prèt k’ap sèvi Wa a, yon nasyon k’ap viv apa pou Bondye, yon pèp li achte. Li fè tou sa pou n’ te ka fè tout moun konnen bèl bagay Bondye te fè yo, Bondye ki rele nou soti nan fènwa a pou nou antre nan bèl limyè li a. ” I Pye 2:9.

Objektif lesan an: Konprann ak pratike vrè siyifikasyon ak vrè responsablite pou vin fè pati pèp Bondye a.

Entwodiksyon

Antanke moun ke nou ye, nòmalmman, nou enterese nan konnen objektif egzistans nou sou latè; paske li bay lavi nou sans ak direksyon. Men, sa pa rive sèlman ak èt imen; Li rive tou nan nenpòt ki kalite òganizasyon oswa konpayi. Epi konpann objektif oswa vizyon ki pèmèt nou egziste a oswa dwe fè a se bagay ki vrèman entérésan. Epi legliz la pa gen okenn eksepsyon nan tout sa yo.

Kisa legliz la ye? Ki moun nou ye nou menm? Pou kisa nou egziste antanke legliz? Èske gen yon konsepsyon dèyè chak advèsite legliz la fè fas? Moun k ap swiv Jezi ki se Kris la bezwen konnen vrè objektif chak eksperyans yo fè antanke pèp Bondye rachte a. Erezman, Pawòl Bondye a li menm, kòm yon manyèl lafwa, revele legliz la verite sou tout enkyetid sa yo; epi, nan okazyon sa a, li fè sa atravè Premye Lèt apot Pyè a.

Nan anpil nan lèt sa a, Pyè te ankouraje kreyen ki nan Azi Minè (nan epòk Latiki), ki t ap rankontre difikilte ak soufrans akòz lafwa yo. Anplis de sa li te ankouraje yo pou yo rete fèm nan lafwa yo, li te ankouraje yo pou yo kontinye rann temwayaj sou Kris la ak yon vi ki diy pou volonte Bondye.

Li pa fasil pou okenn kreyen viv kont kouran; epi, plis toujou, lè w ap viv nan lòt kilti jan sa te pase ak “ekspatriye yo”. Se sa Pyè te rele kreyen ki t ap viv andeyò nasyon yo (I Pyè 1:1).

Ann revize pasaj etid nou an, epi gade direktiv Apot Pyè legliz 21yèm syèk sa a dwe pran pou I kontinye akonpli vrè objektif lavi yo lè yo konnen idantite yo, misyon yo ak vizyon yo.

I. Idantite pèp Bondye a (I Pyè 2:9a)

Legliz premye syèk la, tankou jodi a, bezwen motive pa raple yo ki moun yo ye nan Kris la. Gras ak pawòl apot Pyè nou ka konprann gwo siyifikasyon legliz la genyen pou se

pèp Bondye a. Remake vèsè 9 la kòmanse ak yon “Men” (ekivalan a “men”); Sa vle di ke apot la te vle prezante nuans ki make diferans ki genyen ant moun ki pa kwayan ak moun ki te kwè nan Kris la.

A. Pèp chwazi

Anvan tout bagay, pou Pyè, legliz la se yon pèp chwazi; se konsa li di yo. Sa vle di moun ki fè pati pèp Bondye a se pa nenpòt kalite moun. Yo te vin tounen yon pèp espesyal lè yo te kwè nan Kris la epi yo te swiv li. Kòmantè Bibliik Beacon di sa ki annapre yo sou li: “Yo se yon pèp chwazi, separe ak mond lan epi mete yo anplas pou nouvo nesans yo a nan yon nouvo relasyon...” (Nicholson, Roy. Kòmantè Bibliik Beacon, volim X. Etazini: KPN, s/ yon , p.288); Sa vle di, Bondye te mete yo apa pou li e pou yo ta nan kominyon avèk li... Lè nou aplike konsèp sa a nan reyalyte nou antanke legliz, nou ka di nou tout ki te kwè nan Jezi ki se Kris la kòm Sovè nou ak Senyè nou vin fè pati de fanmi Bondye a. Sa a revele nan sitasyon bibliik sa a: “Men, tout moun ki resevwa li yo... li te bay dwa pou yo tounen pitit Bondye” (Jan 1:12).

B. Yon bann prèt k’ap sèvi Wa a

Dezyèmman, nenpòt moun ki fè pati legliz la grasa favè Kris la vin otomatikman yon bann prèt k’ap sèvi Wa a, Wa Jezi Kris la. Men, kiyès ki te yon prèt e ki fonksyon li te genyen dapre Bib la? Prètriz la se te yon biwo espesyal Bondye te dikte nan Ansyen Testaman an. Pliske pèp Izrayèl la te libere anba esklavaj nan peyi Lejip, Bondye te mete yon branch fanmi apa pou sèvi li nan tabènak la. Tribi sa a se te branch fanmi Levi a, se Arawon ki te kòmanse ak desandan li yo (Egzòd 28, 29; Levitik 8; Resansman 3). Nan pasaj bibliik sa yo, nou wè ke yo te yon prèt pa t ‘pou tout moun; sitou, paske sèvis la te fèt nan ofrann sakrifis ak ofrann bay Seyè a.

Prèt yo te lapriyè ant Bondye ak nasyon an.

Egzòd 19:6 di: “Men nou menm, n’ap vini yon nasyon moun k’ap sèvi m’ tankou prèt, yon pèp k’ap viv apa pou mwen. Wi, se sa pou ou di moun Izrayèl yo”. Prediksyon sa a te akonpli ak sakrifis etènèl Jezi sou Bwa Kalvè a. Lanmò ak rezirèksyon gwo Gran Prèt la, Jezi ki se Kris la, te fè li posib pou legliz la, pèp Bondye a, patisipe tou nan bann prèt k’ap sèvi Wa a jodi a, k ap sèvi nan adorasyon sensè devan Bondye.

Jodi a, Bondye mande prèt li yo pou yo vin yon sakrifis vivan, sen epi akseptab nan prezans li (Women 12:1; 1 Pyè 2:5).

C. Nasyon Sen

Twazyèmman, Pyè te di legliz nan epòk li a ke nan Kris la yo te vin: “yon nasyon ki apa pou Bondye”; e menm bagay la jodi a, Pawòl la konfime li bay pèp Bondye a. Lwa, presèp ak kòmandman Ansyen Testaman an te pou nasyon Izrayelit la akonpli; e ke, nan akonplisman li, sentete ta nan kè yo. Atravè Moyiz, li te raple yo nan plizyè okazyon ke yo ta dwe sen, separe tèt yo ak tout kontaminasyon; paske li sen (Levitik 11:44-45, 19:2, 20:23, 21:8). Sepandan, nou konnen trè byen ke sa a, pou anpil moun, te enposib reyalize; Se poutèt sa nasyon juif la te pini ankò e ankò pou rebelyon li. Men koulye a, Pyè te fè legliz la sonje ke, gras ak favè Kris la e gras ak Lespri Sen li a, li posib pou nou viv nan sentete. Jodi a li pa enpòtan kote pitit Bondye yo rete; Sosyete jodi a gendwa payen anpil, men moun ki chèche prezans Bondye nan adorasyon sensè kapab resevwa pouvwa pentkotist pou reziste fèm epi fè yon diferans nan yon monn ostil, libètè ak konfòmè.

Gras ak Sentespri l, jodi a kretyen an, pitit Bondye, kontinye anba menm demann pou l sen; paske Bondye sen (1 Pyè 1:16).

D. Moun ke Bondye achte

Anfen, pèp Bondye a oswa legliz dwe santi yo renmen anpil; paske yon moun te peye yon gwo pri pou achte l. Apre sa, li te peye pri sa a ak san, sa a, Seyè nou an, Jezi ki se Kris la.

Favè Bondye a pa vle di pa te gen okenn pri; Delivrans lan kapab gratis pou pechè a, men moun ki te mouri sou kwa a te peye yon pri pou l rachte mond lan. Se pa nenpòt lavi ki te bay sou kwa a, men se yon lavi ki sen e ki san tach; epi li te fè sa pou l te sove nou, li te pote tout koupab ak peche nou yo nan pwòp kò li. Sinon, redanmsyon nou pa t ap posib. Sa a anseye nou ke nou ta dwe viv rekonesan anvè Seyè nou an Jezi pou aksyon lanmou li te fè pou pèp li a; rekonesan, paske kounye a nou se pitit li grasa lafwa nan Li. Tout karakteristik sa yo ki detaye pi wo a se privilèj

Bondye te bay legliz li a; anplis de sa, yo revele sans pèp Bondye a sou tè a.

Kesyon:

- Dapre idantite apot Pyè te dekri a, ki sa w konprann konsènan “pèp chwazi a, bann ke Bondye chwazi pou sèvi li, nasyon sen, pèp Bondye a”?
- Kòman pou mwen viv afimasyon Pyè a sou yon baz chak jou?

II. Misyon pèp Bondye a (1 Pyè 2:9b)

Nan vèsè 9 li menm, gen de mo ki fè objektif idantite pèp Bondye a parèt byen klè pou tout moun. Mo sa yo se “pou” ak “sa”. Sa vle di pèp Bondye a gen yon misyon pou l akonpli: anonse bèl kalite Kris la.

Mo “anonse” a mande pou nou “kominike, difize oswa pibliye gwo nouvel bon nouvel la”. Nan Levanjil Mak la, Jezi te di, “Ale sou tout mond lan epi preche levanjil la bay tout kreyati” (16:15). Pyè te resevwa lòd sa a dirèkteman nan men Jezi. Kounye a, kèk deseni apre, li t ap pase manda sa a bay yon lòt jenerasyon. Objektif Pyè se te ke, lè nou anonse Pawòl sali a, nou ta ka fè lòt moun jwi privilèj yo dekri pi wo a.

Vèsyon Biblik Jerizalèm nan, nan vèsè sa a ki soti nan 1 Pyè 2:9, ranplase mo “bon kalite” ak “zèv bèl bagay Bondye” (VJ). Mande: Èske Bondye te fè bèl travay nan lavi w? Ki gwo bagay ou ka mansyone sou Bondye ou renmen an?

An reyalyte, gen anpil mirak Bondye fè ak pèp li a. Pyè te kontinye ansèyman li nan vèsè 9 la, e li te fini nan fè legliz la konnen pi gwo travay Bondye fè a se rele yo “soti nan fènwa pou vin nan limyè mèveye li a”. Anvan nou te viv avèg ak esklav anba opresyon peche ak nan mitan fènwa espiryèl la; Men, lè yo te konnen mesaj delivrans la, tout koupab yo te padonnen e yo te retire bandaj espiryèl la. Gras a Kris la, limyè lavi a te klere kè nou e li te retire tout bagay terib ak pè ke li ye viv nan peche.

Ala bon ke kounye a nou menm, legliz li a, te chanje soti nan fènwa nan limyè mèveye! Mwen mande pou:

Ki responsablite li ban nou anvè moun ki toujou nan fènwa? Entansyon Pyè nan vèsè 9 sa a se te pou legliz la konprann ke li gen yon misyon; epi se preche pi bèl travay Bondye fè a, epi se pa lòt ke Jezi te mouri pou nou sou kwa a pou padonnen peche nou yo. Sa pa ka konpare ak anyen nan lavi sa a.

Pa ka gen yon kretyen ki pa santi responsab travay sa a; Sinon, li ta vin egoyis ak manke renmen. Pa ka gen yon kretyen ki pa santi responsab travay sa a; Sinon, li t ap vin egoyis e li t ap manke lanmou pou Bondye.

Kesyon:

- Ki vèsè biblik ou konnen ki pale sou misyon legliz la pou anonse mesaj sali a?
- Ki bèl travay Bondye fè nan lavi w, ki pouse w akonpli misyon Kris la?

III. Devwa pèp Bondye a (I Pyè 2:11-25)

Legliz la ranpli misyon li nan mitan sosyete kote l ap viv la; pou rezon sa a, Pyè te bay pèp Bondye a enstriksyon sou fason yo ta dwe konpòte yo konsa nan mitan yon monn kontrè ak Bondye. Jak, ki te yon kontanporen Pyè, te di: “Paske, menm jan kò a san lespri a mouri, se konsa lafwa san zèv yo mouri” (2:26). Pèp Bondye a dwe demontre lafwa yo atravè zèv yo.

A. Devan moun ki pa kwayan yo (vv.11-12)

Premyèman, apot la te egzòte legliz la pou yo evite “dezi chèn k ap fè lagè kont nanm nan” (v.11). Mond lan jodi a pa gen okenn kontrent lè li rive nan dezi chanèl; Li kite pasyon ki pi ba li yo pote tèt li e, pou pi mal, li panse li oke. Anplis de sa, ankouraje ak anseye lòt moun fè menm jan an. Men, legliz la dwe fè yon diferans epi li dwe vizib nan sosyete a.

Dezyèmman, li te ankouraje yo pou yo kenbe fason yo viv bon nan mitan lòt nasyon yo (v.12). Sonje ke legliz la te oblije viv nan mitan yon sosyete idolatris; Kidonk, menmsi pa fè oswa panse menm jan ak sosyete a jodi a ka mennen nan pwoblèm, konpòtman pitit Bondye a dwe viv dapre plan Bondye yo epi yo pa dapre koutim sosyete a.

Legliz la pa ta dwe kite mond lan enfliyanse bon pratik ak koutim li yo; pito, legliz la dwe gen enpak sou bon temwayaj li epi chanje sosyete a.

B. Devan otorite yo (vv.13-17)

Pyè te di yo pou dedomajman pou Senyè a, yo dwe soumèt devan tout otorite. Mande: ki jan nou konprann sa, si otorite politik yo koripsyon? Li trè komen pou wè chèf yo tache ak koripsyon ak lanbisyon. “Pou dedomajman pou Senyè a” (v.13) vle di pou w responsab, onèt ak dwat nan lavi sivil. Kèlkeswa moun ki gouvène, nou dwe responsab lè nou se yon limyè pou monn sa a. Pitit Bondye yo ta dwe pi bon sitwayen ki genyen.

Mwen sonje ke nan vil kote m te viv lè m te piti, levanjil Kris la te gaye byen; ak tout kote ou te kapab jwenn yon kretyen evanjelik. Sa te enfliyanse nan legliz la ke menm nan kèk travay yo prefere mande pou yon moun kretyen. Sa vle di ke yo te fè yon kretyen konfyans plis pase nenpòt lòt; epi li ta dwe toujou konsa. Legliz la dwe akonpli objektif Bondye; montre Kris bay limanite grasa temwayaj li konplè epi onèt konsènan lwa yo.

Mande: Ki jan legliz la ta dwe konpòte devan lwa ki ale kont Pawòl Bondye a? Pyè te di, “Pou dedomajman pou Senyè a” (v.13). Sa pa vle di “pi wo pase Senyè a.” Nan vèsè 17 la, li te ajoute: “Genyen krentif pou Bondye”. Si gen lwa ki ale kont prensip Bondye a; legliz la dwe ajwi avèk krentif pou Bondye epi viv “tankou sèvitè Bondye” (v.16b).

C. Nan travay la (vv.18-20)

Malgre ke kontèks Pyè a te gen esklavaj; jodi a legliz la gen apèl pou l vin yon temwayaj vivan Kris la malgre li gen etap ki vrèman difisil. Mwen konnen ka kote kretyen yo te soufri soufrans nan kòmansman travay yo; men, apre yon tan, temwayaj kretyen an te lakòz dirijan yo chanje pou glwa Bondye. Bon atitid ki baze sou repo chak jou nan Kris la se sa ki ka fè diferans nan wè pouvwa Bondye ap travay nan kè mechan yo. Kòmantè Biblik Beacon klarifye: “Sa ki rive ou pa enpòtan menm jan ou reyaji anfas li, paske reyaksyon an revele karaktè w tout bon vre” (Nicholson, Roy. Kòmantè Biblik Beacon, Vol. : KPN, s/a, p.292).).

D. Kris la, pi gwo egzanp nou an (vv.21-25)

Pyè te fini chapit sa a lè l te pale de pi gwo modèl pou l swiv, se Jezi. Vèsè 21 di, “paske Kris la te soufri tou”. Sa montre li ban nou yon egzanp sou fason pou nou viv nan menm sikonstans soufrans. Jezi pa fè peche, li pa twonpe, li pa reponn ak madichon, li pa menase, elatriye; men li te konfye tout enjistis nan men moun ki jije jis, sa vle di nan Bondye Papa a.

Kesyon:

- Ki de anviwònman yo, dapre vèsè 11 ak 12, ke antanke pitit Bondye ou dwe fè atansyon ak moun ki pa kwayan yo?
- Anplis de koripsyon, ki pratik mond lan, nan ki ka yon tantasyon pou kretyen yo pa transparan?
- Nan mitan yon mond ki si difisil konsa, èske w kwè ke kretyen yo ta dwe literalman akonpli sa l Pyè 2:21-25 di a? Kòmantè.

Konklizyon

Glwa pou Bondye ki anwo nan syèl la!, atravè li menm nou rive jwenn favè nan Kris la. Nou gen yon idantite, men nou gen yon misyon pou akonpli nan mitan yon mond ki nan fè tèt di ak viv nan fè nwa tou. Se pou nou kontinye viv antanke limyè ki montre pechè yo chemen delivrans lan.

Èske konpòtman w sanble ak sa Kris la atann nan?

José Barrientos (Gwatemala)

Pasaj biblik etid la: I Pyè 3:1-17

Pasaj biblik etid la: “Paske, Bondye veye sou moun k’ap mache dwat devan li. Li tande yo lè y’ap lapriyè nan pye l’. Men, l’ap vire do bay moun k’ap fè sa ki mal.” I Pyè 3:12.

Objektif leson an: Fè efò pou nou viv yon kondwit ki diy pou montre ke nou se disip ki sanble ak Kris la.

Entwodiksyon

Li bon pou nou sonje kontèks kote lèt I Pyè te ekri a. Byenke gen kèk biblis ki jwenn diferans konsènan dat la; nou ka plase li nan premye syèk legliz la. Kontni li yo prezante karakteristik konpòtman ki se gwo defi, ki nan epòk la te gen entansyon gide kondwit moun ki te rantre nan kò Kris la, legliz la k ap kòmanse. Gen kèk moun ki te renmen yo; men tou rejè pou lòt moun. Ansèyman Senyè Jezi yo te trè difisil; plis toujou, pou moun ki te detèmine pou konsève tradisyon ki gen kontni te benefisyè yo.

Nou jwenn yon egzanp sou defi Jezi te ekspriye yo nan Matye 5:43-45. Pou pèp jwif la, renmen ènmi yo se te yon ansèyman ki pa lojik. Yo te viv anba dominasyon, kidonk, renmen ènmi yo te vle di renmen moun ki t ap peze yo. Jezi te presize valè ansèyman sa a: “pou nou kapab pitit Papa nou ki nan syèl la” (v.45). Referans sa a enpòtan pou pran an kont; paske li montre objektif pou ki li bon pou nou adopte ansèyman Jezi nan kondwit nou.

Nan pasaj etid pou leson sa a, n ap jwenn ansèyman Jezi yo aplike nan twa domèn nan lavi chak jou ki, apre plis pase de mil ane, kontinye gide lavi kèk moun; men tou, se yon rezon pou lòt moun pa respekte. Diferans lan se nan fason yo rekonèt kontni biblik la.

Pasaj etid la montre yon karakteristik Barclay dekri jan sa a: “yo ta ka rele yon etik respwòk. Li pa janm mete tout responsablite sou yon bò. Si li pale de devwa esklav yo, li pale tou de mèt yo. Si li fè fas ak obligasyon timoun yo, tou... paran yo... madanm... mari yo” (Barclay, William. Kòmantè sou Nouvo Testaman. Espany: Editoryal Clie, nan ane 2006, p.994). Leson sa a pral ede nou esplike kondwit ki fè Bondye plezi e ke “moun ki mache dwat” yo adopte.

I. Kondwit kretyen an nan relasyon maryaj la (I Pyè 3:1-7)

Nou pral divize fragman sa a nan pasaj la an twa aspè: moun k ap resevwa yo an jeneral, epi answit sa ki gen rapò ak madanm ak mari. R. Èske w ap resevwa ansèyman sa a?

Segman sa a ki gen entansyon maryaj la se yon kontinyasyon nan I Pyè 2:9, kote moun k ap resevwa l yo dekri kòm “yon ras chwazi, yon bann prèt ki la pou sèvi Wa a...” Apot la pa t atann ke nenpòt moun ki li lèt li a ta santi yo idantifye ak ansèyman li a; paske li te fèt pou moun ki anfòm deskripsyon moun k ap resevwa li yo, sa ki posib sèlman grasa rekonesans nou ak akseptasyon sakrifis Kris la sou kwa a.

Li malere pou rekonèt ke lavi matrimonial la te diskredite pa plizyè manifestasyon nan move relasyon, ki te pwodwi pa abi moun ki pi fò sou moun ki pi fèb yo. Sa a te sipòte lide ke “soumisyon” negatif la nan tèt li. Jezi te deja anseye sou sa nan Matye 20:25-26.

Nan tan n ap viv la, nou jwenn moun k ap eseye diskredite Pawòl Bondye a paske yo pa satisfè preferans yo, yo ap eseye chanje kontni l epi adapte l ak predileksyon yo. Okontrè, etidye Pawòl la ak konprann kontni li, gide pa Lespri Sen an, ede nou adapte nou ak li ak imilite, epi pa avèk arogan eseye adapte Pawòl la jan nou renmen. Kidonk, pasaj sa a ka diskredite pa moun ki pa vle aksepte li; men sa pa chanje valè kontni li yo pou moun k ap resevwa li yo.

B. Mesaj pou madanm yo

Kondwit ke apot Pyè te kominike nan pasaj sa a se youn nan etik respwòk. Men, nou pa dwe bliye ke, nan kontèks kote pasaj la te ekri, respwosite nan maryaj yo pa t pratike.

Men sa Barclay montre sou li: “Nan kòd moral women an, tout obligasyon yo te pou madanm nan, e tout privilèj yo te pou mari a. Etik kreyen pa janm bay yon privilèj san obligasyon korespondan an” (Barclay, William. *Kòmantè sou Nouvo Testaman*. Espay: Editoryal Clie, nan ane 2006, p.994).

Donk sa pa t fasil pou sosyete a konprann. Anpil fanm te gen mari ki pa t aksepte Jezi antanke Kris la; se poutèt sa, prezève konpòtman favorab pou ede yo konprann mesaj “Krisyanis la” se te yon fòm temwayaj ki ta ede genyen mari yo bay Kris la. Mwayen yo se t ap kondwit “reveran ak chas” yo (I Pyè 3:2 VJ-nan ane 1999); pran swen ke bote yo pa t mete aksan sou pati ekstèn nan, men pito enteryè a nan kè a. Li enteresan ke isit la yon deskripsyon temwayaj kreyen: “... lavi kreyen an se pa sèlman akseptasyon entelektiyèl nan yon lis kwayans oswa konfasyon; men pito yo menm yo bezwen ekstènize atravè aksyon konkrè” (Chemen Verite a, Liv 12. KPN, nan ane 2020, p.173).

Kidonk, li klè ke ansèyman sa a pou fanm yo, ki ta ka pa t gen respipwosite yon mari ki pa kwayan an, te gen entansyon genyen li.

C. Mesaj pou mari yo

Mesaj la te fèt pou moun ki te aksepte Senyè Jezi a, yo te “...yon ras chwazi, yon bann prèt ki la pou sèvi Wa a...” (I Pyè 2:9); se konsa yo te oblije gen konpòtman ki apwopriye. Nan etik respipwòk la, apot la te anseye yon kondwit ke mari yo dwe swiv anvan madanm yo. Li te enstwi pou yo konprann ak onore fanm yo “tankou veso ki pi fèb la” (I Pyè 3:7), ki mande pou yo idantifye yon tretman tandrès ak delika; men pa ditou denigre, okontrè, rekonèt yo devan Bondye: “eritye ansanm” (v.7). Kidonk, an tèm de valè yo devan Bondye, gason ak fanm pa gen okenn diferans. Nou dwe rekonèt, donk, enstriksyon Senyè a konsènan konduit mari a anvan madanm li se respipwosite; epi, devan Bondye, yo fè yon sèl kò (Jenèz 2:24).

Trè souvan, nou tandè istwa sou ensidan agresyon yon mari sou madanm li. Anpil nan yo gen rezilta fatal; malerezman sa a chita nan pwèn Jezi te di sou konpòtman moun, lè l ap fè eksperyans dominasyon sou yon moun, sitou si pa gen fòm efikas pou kontwòl ak kontwòl. Pou rezon sa a, abizè yo chèche izole viktim yo pou yo chape anba kontwòl. Se fòm relasyon sa a apot la mande pou l modifiye, li bay mari yo enstriksyon pou yo viv avèk madanm yo avèk sajès, sa ki ba yo onè.

Relasyon vyolan nan yon koup moun ki te aksepte Jezikri pa gen plas; Li pa akseptab nan okenn fason, epi moun ki komèt li pa “... nan yon ras chwazi ...” (I Pyè 2:9). Sa dwe ekspriye byen klè devan nouvo kwayan an; paske lavi ou ta ka make pa konpòtman vyolans domestik ke ou jwenn ki akseptab.

Finalman, yon lòt benefis pou mari a ki gen bon amoni ak madanm li se ke priyè yo pa p jwenn okenn anpechman (I Pyè 3:7); pito, antanke koup ou pral kapab prezante priyè ou ak siplikasyon devan Bondye.

Kesyon:

- Ki jan nou kapab pratike respipwosite nan maryaj jodi a?
- Ki jan nou ka fè pasaj ki soti nan I Pyè 3:7 la pratik jodi a?

II. Kondwit kreyen an nan relasyon ak frè ak sè parèy nou yo (I Pyè 3:8-12)

Nan pasaj sa a, nou idantifye ansèyman sou fason pou nou dwe epi pa dwe nan kominote lafwa a; pou konfòm ak imaj Jezi.

A. Ki jan yo dwe?

Relasyon entèpèsònèl souvan vin alèz akòz diferans ki genyen nan panse oswa gou. Apot Pyè, nan lèt li a, te anseye nou sou fason nou ta dwe ye. Aspè esansyèl la se yo dwe nan menm lide a (v.8). Apèl sa a apot la te fè ka gen rapò ak valè inite a.

Inite a tèlman enpòtan ke efè li rive nan rezon dezirab ak endezirab. Nou ka li yon egzanp endezirab nan Jenèz 11:6. Bondye te ekspriye atitud moun ki t ap bati gwo kay won Babèl yo lè l te di: “pèp la fè yon sèl”; e, se poutèt sa, pa gen anyen ki ta fè yo sispann.

Yon evènman ki montre nou valè inite, nan objektif pou fè Bondye plezi, se nan Travay 4:32. Li dekri santiman ini sa a ke premye legliz la te fè eksperyans ak vini Sentepri a, kote apot Pyè te patisipe.

Doktè David Busic te elaji enpòtans “menm santiman” nan liv li Chemen, Verite, Lavi, anrapò ak kwasans nan “gras ki sanktifike a”. Genyen yon lis ki genyen kat etap. Katriyèm lan klè sou nesite pou nou gen menm santiman an: “Kwasans espiyèl se yon efò kominotè” (Busic, David A. Chemen, Verite, Lavi. *Fòmasyon disip: Pakou Gras la*. Etazini: KPN, nan ane 2021, p. 103, vèsyon dijital). Gen menm santiman an esansyèl nan lavi a nan legliz la, ki favorize ak ankouraje kwasans espiyèl.

B. Ki jan yo pa dwe ye?

Apot Pyè te elaji ansèyman an sou kondwit kretyen an lè li te fè konnen sèten manifestasyon nati imen an pa ta dwe aksepte pa kwayan an. Konpòtman endezirab sa yo vin baryè ki limite tou de prezans Sentespri a nan lavi nou ak amoni ki ta dwe egziste nan mitan kretyen yo. Se konsa, li rele non de retounen mal pou mal, ni madichon pou malediksyon (1 Pyè 3:9). Fè sa se reyaksyon natirèl yon lavi ki pa te konsakre bay Bondye; oswa ke li te vin frèt epi li te neglije relasyon li ak Bondye.

Apot Pyè te sipòte ansèyman li a ak yon pasaj referans: Sòm 34:12-16. Sa a se yon apèl pou kondwit ki fè Bondye plezi; epi, pou klarifye li, li te montre aspè ki pa fè Bondye plezi, tankou pale twonpri epi ki gen rapò ak sa ki mal. Okontrè, li te envite nou chèche lapè epi swiv li.

Finalman, apot Pyè te bay yon avètisman ki ankouraje nou pou nou fè sa ki byen e pou nou vire do bay sa ki mal: "...Men figi Senyè a kont moun ki fè sa ki mal" (1 Pyè 3:12).

Kesyon:

- Èske w konsidere vèsè 8 ak 9 kòm yon reyalite nan legliz nou an? Eksplike.
- Ki jan nou kapab fè yon "efò pou ke kominote" nou an viv dapre vèsè 10 ak 11 lan?

III. Kondwit kretyen devan jistis (1 Pyè 3:13-17)

Apot Pyè te kòmanse ministè l nan yon moman kote disip Jezi yo te toujou gen plas nan sinagòg yo; byenke la yo te rejte ansèyman sou Jezi ki se Kris la. Kòm jwif, yo te gen yon sèten akseptasyon nan sosyete a. An reyalite, entansyon orijinal disip yo se te pou pèp Juif la aksepte delivrans Jezi; paske se te pou yo. Women yo te wè disip Jezi yo kòm jis yon lòt jwif ak diferans yo kòm kesyon relijyon yo. Yo pa t rele disip Jezi yo "Kretyen"; men kèk tan apre (Travay 11:26).

A. Benefis ki genyen nan kontinye fè byen an

Apot la te enstwi sou kondwit ki t ap reflekte imaj Kris la nan disip yo; epi, kounye a, li te montre benefis ki genyen nan konpòtman sa a. Li vle w sonje Travay 4, kote yo rapòte ke Pyè t ap preche mesaj Jezi a epi li t ap fè travay ki te benefisyè moun ki nan bezwen yo, sitou geri malad yo. Otorite jwif yo te dekouraje enpak predikasyon l lan; paske anpil moun te kwè nan Jezi. Se konsa, pandan yo t ap preche, yo te pran yo epi yo te mete yo nan prizon. Pandan entèwogasyon an, Pyè te eksplike ke yo te fè tout bagay pou Jezi; e li te fè sa yon fason ke vèsè yo nan Travay 4:13-14 rakonte ke

otorite yo te sezi, e ke yo pa t 'kapab fè anyen kont li.

Sepandan, yo te mete yo nan prizon epi yo te prezante bay otorite yo kòm kriminel se yon move zak otorite yo. Pyè te jwenn ke konpòte yo kòrèkteman, ak yon konsyans klè epi eksprime li ak gidans nan Sentespri a, pwodwi ase sipò pou pa gen anyen yo te kapab fè kont li; epi temwayaj sa a sou lavi li se sa li te pataje nan 1 Pyè 3:13. Apot Pyè te baze ansèyman l sou yon eksperyans lavi.

B. E si lajistis vin enjis

Bondye te enstwi pèp jwif la sou aplikasyon jistis. Detewonòm 16:18-20 bay kèk avètisman tankou: "Pa tòde dwat la" (v.19); pito, "Jistis, jistis ou pral swiv" (v.20). Bondye, kòm Kreyatè a, konnen kè imen an; kidonk, li bay avètisman alè ki ede nou jere libète li te ban nou an. Malerezman, nan moman Pyè te devan konsèy la (Travay 4), avètisman sa a sou jistis pa t janm koute. Sa te vle di ke moun ki te resevwa lèt li a, "ras chwazi" sa a, te resevwa enstriksyon ke Bondye te kapab pèmèt yo "pou dedomajman pou jistis" (1 Pyè 3:14) soufri kèk kalite mal, kèk enjistis; men sa pa t ap fè yo mal. Pyè te di: "Benediksyon pou ou" (v.14). Sa pa fasil pou asimile, sof si nou swiv enstriksyon Pawòl Bondye a: pa bezwen pè, men sanktifike Bondye nan kè nou (vv.14-15).

Mande: ki jan yo reyalize pi wo a? Men enstriksyon yo (vv.15-16):

1. Prepare pou prezante defans.
2. Prezante li ak dousè ak respè.
3. Gen yon bon konsyans.

Apot Pyè te fèmen pati sa a nan ansèyman li a lè li te di li pi bon pou nou soufri fè byen, si se nan volonte Bondye, pase fè sa ki mal (v.17). Pati final sa a trè enpòtan; paske pou legliz la an konfòmite ak sa mond lan pwopoze se sifas ki konfòtab, men espiyèlman, danjere. Satan, ak desepsyon li yo, sijere sa ki pi konfòtab, se pa sa ki kòrèk la.

Kesyon:

- Ki benefis nou genyen pou nou fè byen (v.13)?
- Ki enstriksyon Bondye bay devan enjistis (v.15)?

Konklizyon

Legliz Kris la se sèl resous Bondye bay pou kominike Pawòl li a ak lavi l ak egzanp li. Sa pral mete "legliz li" kont volonte mond sa a, epi li ka pote malèz ak soufrans; men, nou dwe pare pou nou fè yon defans avèk dousè, paske nou konnen "je Senyè a sou moun ki mache dwat yo" (1 Pyè 3:12).

Moun ki pataje soufrans Kris yo

Bartolo E. Rizo (Meksik)

Pasaj bibliik etid la: I Pyè 4:1-19

Pasaj bibliik etid la: “Tout bagay prèt pou fini. Se pou nou kenbe tèt nou anplas, veye kò nou pou n’ ka lapriyè.” I Pyè 4:7.

Objektif leson an: Pran soufrans Kris yo kòm egzanp, pou nou aplike yo nan lavi nou lè nou genyen pou nou soufri akòz ke nou se pitit Bondye.

Entwodiksyon

Apot Pyè te pran tèm soufrans Kris la te soufri avèk pasyans san parèy nan kò li pou peche nou yo, e li te prezante I bay kwayan yo; pou li ta sèvi kòm egzanp pou imite, defi lektè li yo ak moun k ap koute I yo pou yo pran menm atitud la, pou yo fè fas ak kouraj ak pasyans soufrans ki t ap vin jwenn moun ki te kite ansyen fason ke yo t’ap viv la.

I. Kite sa ki deja pase dèyè (I Pyè 4:1-6)

Pèsekisyon nouvo kwayan yo t ap soufri kounye a se paske yo te separe tèt yo ak peche; e sa te lakòz moun ki pa kreyen yo kreye gwo antagonis anvè nouvo konvèti yo. Pyè te raple yo paralèl Kris la: “...li te soufri nan lachè a...” (v.1a); ak lanmò nan peche nouvo kwayan an: “... paske moun ki te soufri nan kò a te fini ak peche” (v.1b; Women 6:2-4).

A. Viv pou fè volonte Bondye (v.2b)

Apot la te ankouraje moun k ap koute I yo pou yo viv tan lavi a apre konvèsyon an selon volonte Bondye.

B. Abandone move lanvi a, tafyatè, fè maji, fè malfèktè ak sèvi zidòl se abominasyon devan Bondye (vv.2a,3b)

Konkoupisans lan defini kòm “Dezi ilegal, men espesyalman “ilegalite seksyèl”” (Taylor, Richard S. Diksyonè Teyolojik Beacon. Etazini: Etazini, nan ane 1995, p.138). Pyè te raple yo ke, nan epòk yo pa t konnen Kris la, yo te atire pa gwo dezi ak apeti ki te mennen yo fè tout kalite malpwòpte seksyèl. Peche sa a toujou inaktif jodi a, e li kontinye travèse kwayan an.

Pyè te mansyone yon lis vis ke nouvo kwayan yo te pratike deja nan ansyen fason yo te viv: lasif la se yon peche ki mennen yon moun viv nan depri, ak pratike tout kalite malpwòpte. Pyè t ap fè referans ak eksè, pati kote

apre yo fin sou yo te pratike zak seksyèl ak abandon; anpil fèt kote ke depi yo fin bwè alkòl, yo lage kò yo nan fè sèks tankou moun fou; epi yo fè gwo fèt pou zidòl yo ki se yon bagay ki abominab. Nan sans sa a, Adam Clarke di: “kote non sèlman yo te adore yo, men tou, yo te fè rit ki plis sal, pouri ak abominab” (Clarke, Adam. Kòmantè sou Nouvo Testaman, volim III, Nouvo Testaman. Etazini: KPN, nan ane 1974). , p .654).

Reyalite kontèks Pyè te ekri lèt li a pa lwen epòk pa nou an. Kreyen an fè fas ak sa yo ak anpil mal chak moman nan lavi li.

C. Soufri refi, tann tan jijman Bondye a (vv.4-6). San yo pa pè mal, nan kèk okazyon, nou wè atitud kèk moun ki, lè yo wè yon zanmi oswa yon manm fanmi vire do bay peche, an premye li siprann yo; paske yo te wè I ap pratike tout kalite deriv (deblozay). Men, yon ti tan apre, li kòmanse fè yo alèz; kidonk, kreyen yo kòmanse mal konprann epi yo mal trete akòz nouvo fason yo viv levanjil la. Se egzakteman sa ki te rive nouvo kwayan Pyè te ekri nan lèt sa a.

Kesyon:

- Ki bagay Senyè a te wete nou lè nou te gen nouvo lavi a nan li?
- Ki kalite soufrans kreyen yo pase jodi a?

II. Veye nan lapriyè epi pratike lanmou (I Pyè 4:7-9)

Apot Pyè te wè lafen tout bagay te toupre; se poutèt sa, li te itilize li kòm yon ankourajman pou ankouraje kwayan yo pou yo kenbe yon lespri atantif, pridan (pridan), ki ta pèmèt yo viv lavi ki sen nan mitan afliksyon yo. Pyè te deja gen yon lespri modere, li te mande moun k ap koute I yo pou yo pratike twa bagay:

A. Veye nan lapriyè (v.7b)

Pyè te konnen, apati pwòp eksperyans li nan jaden Jetsemane a, li pa t asiste demann Mèt la lè li te mande l pou l rete nan lapriyè. Dapre eksperyans sa a, kounye a li te ankouraje nouvo kwayan yo pou yo veye nan lapriyè.

Lapriyè se yon aspè enpòtan nan lavi espiyèl kretyen an. Jodi a, gen anpil distraksyon ki retire tan kwayan yo pou yo pase tan nan lapriyè. Piske n ap viv nan yon monn globalize, nou resevwa anpil enfòmasyon atravè rezo sosyal ak lòt medya ke nou ka pase èdtan ap koute nouèl, anons, kòmantè; tan ki kapab byen itilize pou lapriyè. Jezikri te anseye nesite pou nou kenbe yon atitud vijilans pou nou pa lage anba tantasyon (Matye 26:41).

Atravè lapriyè, kretyen an tabli yon kominyon ak Bondye.

B. Lanmou ki fò (v.8b)

Nan sikonstans yo, yon santiman resantiman anvè detraktè yo te kapab leve. Pou rezon sa a, Pyè te enstwi lektè l yo pou yo gen yon lanmou ki fèm. Nan premye lèt li a, li te ekri: "... se pou youn renmen lòt ak tout kè nou" (1 Pyè 1:22 VJ), alizyon ak lalwa Bondye a ke Jezi ki se Kris la te anseye kòm yon rezime: "... Se pou nou renmen Seyè a, Bondye nou an. ... Epi ... W ap renmen pwochen ou menm jan ou renmen tèt ou" (Matye 22:37-39). Dezyèm pati nan vèsè etid la: "...lanmou kouvri yon bon kantite peche" (1 Pyè 4:8 VJ) se yon alizyon nan liv Pwovèb la: "...lanmou kouvri tout peche" (Pwovèb 10: 12 VJ). Ki dwa pwovèb sa a? Nan sans sa a, Adam Clarke di: "Dispozisyon ki renmen gen anpil ki neglije fot lòt moun, padone ofans yo resevwa yo, eskize ak disimile, nan limit ke li konsistan avèk verite a, transgresyon lèzòm" (Clarke, Adam. Kòmantè Bib la ki Sen an, volim III, Nouvo Testaman. Etazini: KPN, nan ane 1974, p.655). Li te e li kontinye ap yon enperatif pou kwayan nan tout tan yo kenbe pi bon kalite lanmou anvè moun ki toujou ap viv nan peche a epi ki lakòz pwoblèm pou legliz Kris la.

C. Pratik Ospitalite (v.9)

Nan epòk Pyè te ekri lèt sa a, te gen kèk pèsekisyon let e kèk kretyen te chase lakay yo, e lòt moun t ap vwayaje pou pote levanjil lòt kote. Men, yo vin gen pwoblèm pou jwenn akomodasyon; paske emigran yo te dwe depann de zanmi yo, zanmi ak fanmi pou akomodasyon. Nan lide sa a, apot la te ankouraje kwayan yo pou yo louvri pòt kay yo pou yo resevwa moun ki t ap soufri pèsekisyon yo; epi li te ajoute: "san plenyen" (v.9 VJ) ("san bougonnen", v.9 VJ). Ekriyen Ebre a raple lektè li yo ke, lè yo te akeyi etranje lakay yo, "...gen kèk, san yo pa konnen sa, te resevwa zanj yo" (Ebre 13:2 VJ). Kidonk, menm jan ak moun k ap koute Pyè yo, nou dwe toujou pare pou n

pataje manje nou epi ede moun ki bezwen l, avèk bon dispozisyon ak lajwa.

Kesyon:

- Èske w konsidere lapriyè enpòtan nan lavi yon kwayan? Pou kisa?
- Nonmen yon vèsè bibliik ki pale nan lavi w sou enpòtans lapriyè.

III. Dirije dapre kado yo resevwa yo (1 Pyè 4:10-11)

A. Kado espiyèl yo (v.10)

Fas avèk sitiyaasyon yo t'ap viv la, li te nesè pou ke legliz la devlope kado espiyèl li yo; se konsa lavi espiyèl chak moun nan kongregasyon an te fòtifye. Se poutèt sa, Pyè te enfòm lektè li yo ke chak moun nan kominote a te resevwa kado (kapasite) nan men Bondye; e li te ankouraje yo pou yo "Chak moun mete kado li te resevwa a nan sèvis lòt moun" (v.10a VJ). Kidonk, kado yo te dwe itilize pou benefis mityèl nan kominote kretyèn k ap soufri a.

Nan dezyèm pati vèsè a, Pyè te di lektè li yo ke yo ta dwe okipe administratè a "... fidèlman favè Bondye a nan divès fòm li yo" (v.10b VJ). Nan legliz la, "pèsonn pa ta dwe reponn ak yon sèl ak pwòp don pa l, men chak moun bezwen èd ak bagay pou sipòte frè li" (Hendriksen, William. Kòmantè sou Nouvo Testaman. Etazini: Ed. Baker Book House, nan ane 1986, p.143). Chak moun ta dwe fè efò pou yo vin yon bon jan talan ke Bondye ba li yo.

B. Pale pawòl Bondye yo (v.11a)

Pouvwa Bondye a travay nan kwayan an ki pale pawòl Bondye yo menm. Nenpòt predikatè oswa plis Pawòl Bondye a ka temwaye pouvwa Lespri a ki abite nan li, epi ki travay lè l ap pale fidèlman, li pwononse "pawòl vivan" li te resevwa nan men Bondye (1 Tesalonisyen 2: 4; 1 Timote 1:11). Men sa John Wesley te di: "Moun ki pa anseye kwayan yo yon pratik sentete, yo pa pale tankou pawòl Bondye yo".

Pyè te ankouraje kwayan an pou li travay talan Bondye te ba li yo: "...si yon moun fè sèvis, se pou l sèvi selon pouvwa Bondye ba li a" (v.11b). Nenpòt sèvis ki fèt nan legliz la dwe fèt nan tèt ou ke tout bagay soti nan Bondye, nan fòs ke li ba li. An grèk, vèb "bay, bay" la fè referans ak yon moun ki peye pri yon bagay. Kidonk, Bondye bay travayè kretyen an anpil fòs pou l akonpli travay la.

Pliske Bondye resevwa tout bezwen, non li nan tout bagay. Men, tout bagay sa yo fèt atravè Jezi ki se Kris la. Pòl te fè nan doktrin sa a pawòl sa yo: "Se li menm, Bondye, ki fè tout bagay. Se gremesi li tout bagay la. Se pou li tout bagay ye. Lwanj pou Bondye tout tan tout tan! Amèn." (Women 11:36).

Kesyon:

- Èske w panse li enpòtan pou devlope don Sentespri a bay kwayan yo? Pou kisa?
- Mansyone avèk sètitud don Sentespri a te ba ou. Ak yon ti tan di ki jan w ap devlope yo.

IV. Ou pa bezwen wont dèske w se yon kretyen (I Pyè 4:12-19)

A. Soufrans kretyen an (vv.12-16)

Pandan premye epòk premye syèk la, Jwif ak nasyon ki te mete lafwa nan Jezi antanke Kris yo te fè fas ak anpil pèsikasyon. Pyè ba yo yon pawòl ankourajman; epi senbolikman, li te kanpe bò kote yo ak mo yo “Mezanmi, pa sezi” (v.12). Jezi te avèti ke mond ki pa kwè a rayi disip li yo (Jan 15:18-19, 17:14). Kidonk, kreyasyon yo pa ta dwe sezi lè a rive pou yo te pèsèkite yo.

Apot Pyè kontinye lè l di: “nan eprèw dife ki tonbe sou nou an” (v.12). Menm jan lò yo rafine nan dife; menm jan an tou lafwa kwayan an teste atravè soufrans: “tankou yon bagay etranj ta rive nou” (v.12). Kretyen an pa oblije kesyone pwovidans Bondye lè kèk soufrans inatandi vin rive sou wout li. Ni ou ta dwe blame Bondye paske li pa entèveni pou ou. Bondye gen kontwòl tout sitiyasyon, e li gen pouvwa pou pwoteje pitit li yo kont soufrans.

Vèsè 13 di, “men fè kè nou kontan.” Olye pou yo wè soufrans nan yon limyè negatif, kretyen yo ta dwe gade Jezi e yo ta dwe rejwi nan sa yo eksperyans. Epi tou, menm vèsè 13 la di: “Rejwi ak anpil lajwa.” Pyè te di lektè li yo ke lè se lè yo soufri pou renmen Kris la; Yo dwe mete afliksyon yo nan yon kontèks lajwa. Fè kè nou kontan!, pou nou ka “patisipe soufrans Kris yo” (v.13). Ala yon gwo privilèj, se pa sa yon onè pou kretyen an kapab patisipe nan soufrans Kris la! Epi li te rele yo: “... beni” (v.14b). Si yon kretyen soufri enjis pou non Jezi; Li pa ta dwe wont: “...pa kite okenn nan nou soufri tankou yon ansasen, oswa kòm yon vòlè, oswa kòm yon malfektè, oswa kòm yon mele nan zafè lòt moun” (v.15).

Pyè mansyone twa kategori: ansasen an, vòlè a ak kriminel la. Li te di ke pou yon moun deziyen konsa, yo dwe angaje yo nan aktivite kriminel ki pini pa lafwa. Li te avèti ke yon kretyen dwe viv yon lavi egzanplè konsa ke li p ap janm kite yo mennen l devan yon tribinal kòm yon kriminel.

Premye pati vèsè 16 la di: “...soufri kòm kretyen, pa wont...” Lè yon kretyen soufri pèsikasyon, li dwe gen yon konsyans ki klè, ki pral pèmèt li defann tèt li san okenn wont. Lè yon kwayan jwenn mepri, ridikil ak deden poutèt lafwa li; Souvan wont se kòz pou nou pa rann temwayaj sou Kris la. Pou rezon sa a, Pedro te ankouraje lektè a

simonte wont. Ak nan yon sitiyasyon konsa, kwayan an dwe pran yon pozisyon nan adorasyon Bondye. Dènye pati vèsè 16 la di, “fè lwanj Bondye”. Kontrepati wont se lwanj. Lè w wont Jezi fè yon moun tounen yon lach. Jezikri te anseye ke tout moun ta dwe wont pou li; Li pral wont tou pou moun sa a lè li vini nan laglwa (Mak 8:38).

B. San yo pa pè jijman final la (vv.17-19)

Jan nou te wè anvan an, Pyè te ekri lèt li a pa pou moun ki pa kwayan yo; men pou pèp Bondye a ki t ap fè eksperyans soufrans ak difikilte, e li ankouraje yo lè l fè yo konprann sa ki annapre yo: “... jijman an kòmmanse nan kay Bondye a...” (v.17); epi “... moun ki jis la sove avèk difikilte, ki kote mechan an ak pechè a pral parèt?” (v.18). Sa vle di, Bondye pral kòmmanse jijman l ak pwòp pitit li yo; pou yo ka gen yon baz fèm pou jije moun ki dezobeyi ak rebèl kont levanjil la. Pòl te ankouraje kretyen Azi Minè yo ak pawòl sa yo: “Ou dwe travèse anpil difikilte pou antre nan wayòm Bondye a” (Travay 14:22 VJ).

Pyè te konkli seksyon sa a nan lèt li a lè li te egzòte kretyen ki soufri pou kòz levanjil la pou yo akonpli de devwa: “...fè nanm nou” ak “...fè byen” (v.19). Mo Pyè te itilize a: “encomienden”, ki soti nan grèk “paratidsemi” (Vine, W.E. Diksyonè Ekspozisyon VINE. Kolonbi: Ed. Caribe, nan ane 1984, p.313), se menm mo Sovè nou an te itilize sou kwa a, lè li te di: “Papa, mwen remèt lespri m nan men w” (Lik 23:46, aksan yo ajoute). Ala yon egzanp siblim pou n abandone lavi nou nèt ak volonte Papa nou ki nan syèl la, lè nou travèse sitiyasyon ki pi difisil nan lavi nou. Dènye pati I Pyè 4:19 la di: “Kontinye fè sa ki byen” (VJ). Sa a se youn nan rekòmmandasyon ke Pyè te itilize souvan nan lèt sa a (2:15,20, 3:6, 11, 17). Apot la te di ke kretyen an ki konplètman rann lavi l bay Kris la p ap gen okenn obstak pou demontre byenveyans li atravè aksyon lanmou ak mizèrikòd anvè pwochen l.

Kesyon:

- Nonmen de bagay negatif yon moun fè lè li wont dèske l se kretyen.
- Site de bagay pozitif yon moun fè lè li pa wont dèske l se kretyen.

Konklizyon

Jodi a, menm jan ak nan tan apot Pyè a, nou dwe chèche bèl kalite espiyèl. Menm si nou oblije pase soufrans; nou ta dwe rejwi pou nou soufri menm jan Kris la te soufri a, epi fè lwanj non li ki vrèman sen an.

Egzòtasyon ki itil yo

Mary Prado (Perou)

Pasaj bibliik etid la: I Pyè 5:1-11

Pasaj bibliik etid la: “Men, apre n’a fin souffri yon ti tan, Bondye li menm va rann nou bon nè, la kenbe nou fèm, la ban nou fòs, l’ap fè nou kanpe san brannen. Paske Bondye bay tout kalite favè. Se li menm ki te rele nou, gremesi Kris la, pou n’ te patisipe nan pouvwa li ki p’ap janm fini.” I Pyè 5 :10.

Objektif leson an: Konprann enpòtans pou devlope atitid kretyèn nan lavi kongregasyon an.

Entwodiksyon

Chapit 5 nan I Pyè se yon pasaj modèl sou swen pastoral. Gwo enpòtans li, an pati, se akòz lefèt ke li soti nan yon bèje ki aje ki te resevwa chaj pastoral la dirèkteman nan bouch Senyè nou an Jezi ki se Kris la, “gran bèje mouton yo” (Ebre 13:20). Nan leson sa a, nou pral etidye chapit trè enpòtan sa a, nou pral tire nan li kèk ansèyman ki apwopriye pou fè egzèsis travay pastoral ak lavi entèn legliz la.

Apot Pyè, ki te obsève ak anpil enkyetid bezwen legliz nan epòk li a, te panse sou enpòtans pou chak ansyen konprann onè ak gwo responsablite ki vini ak apèl la pran swen twoupo Bondye a. Menm jan an tou, jodi a, moun k ap dirije yon kongregasyon dwe konprann ke sa a se yon travay ki mande yon atitid kòrèk, kòmanse pa sipoze ke nou sèlman se kolaboratè “Prens tout Bèje yo” (I Pyè 5: 4). Antanke minis Senyè a, nou dwe montre sousi, renmen cho, ak yon lespri sakrifis pou legliz li a, menm jan Kris la te fè sa: “Tande byen, se pa yon lwanj pou mwen dèske m’ap anonse bon nouvèl la. Sa se yon obligasyon yo fè mwen. Malè pou mwen si m’ pa anonse bon nouvèl la!” (I Korentyen 9:16). Se pa sèlman ansyen ki te konfye minis yo; Se swen moun sa yo pou moun Kris la te mouri, legliz li renmen anpil la ki te achte ak pri san li.

I. Pou pastè yo: pran swen legliz Bondye a (I Pyè 5:1-4)

Premye egzòtasyon Pyè te bay kominote kwayan li te ekri yo konsantrè dirèkteman sou ansyen yo nan legliz la (v.1). Mo “ansyen” isit la gen yon konotasyon patikilye. “Li pa pale de moun ki pi ansyen nan Legliz la, men li pale de dirijan kominote a; sa vle di, se yon pozisyon, se pa enfòmasyon sou laj gwoup moun sa a” (Davids, Peter H. Premye Lèt Pyè a. Espay: Editoriyal CLIE, nan ane 2004, p. 231).

Apot Pyè te konseye ansyen yo pou yo te afiche yon atitid imilite ak solidarite, pa santi yo pi wo pase yo; paske li te konsidere tèt li youn nan yo: “Mwen se yon ansyen avèk yo tou” (v.1). Yo se konsèy yo bay selon pwòp eksperyans yo, sipòte pa reyalite epi se pa sèlman pawòl: “...e yon temwen soufrans Kris la ...” (v.1). Konsèy Pyè te bay bèje yo te soti nan yon eksperyans trayizon; kidonk, fidelite nan sèvis pastoral la te gen anpil enpòtans pou li. Gen kèk konsiderasyon enpòtan sou swen pastoral la ki soti nan premye pati sa a nan pasaj la (vv.1-4):

A. Se yon konsèy ki ekspriye, se pa yon opsyon

“Nouri twoupo Bondye a ki nan mitan nou yo...” (v.2).

B. Se yon travay livrezon

Mo “Nouri” a soti nan grèk poimanate, e li vle di: nouri, bay manje; epi li enplike tout fonksyon ministeryèl la (Bib Rechèch ak predikasyon, Nouvo Testaman, volim 12. Etazini: Editoriyal Portavoz, nan ane 2003, p.124).

C. Se yon desizyon ki pran nesans nan kè a, epi nan lanmou

“... pran swen li, se pa ak fòs, men volontèman” (v.2). Swen pastoral enplike yon lespri devouman, ki mennen nan fè travay ki konsène ede kongregasyon an nan tout aspè ki fè bezwen pèp la. Li dwe fèt ak lajwa ak obeyisans anvè Senyè a.

D. Li ale pi lwen pase jis preche ak priye pou kongregasyon an

Se fè travay yon bèje: nouri, gide, chèche, sove, pwoteje, restore, rekonpanse ak prans swen mouton li yo.

E. Fòk ministè a motive pa mwayen lanmou pou nanm yo

Se yon motivasyon ki dwe parèt kòm yon repons sèten pou apèl Bondye fè nan kè w. Pou dezi pou akonpli apèl sa a, epi pa paske yon moun vle jwenn kèk benefis materyèl "... se pa pou benefis malonèt, men ak yon lespri ki entelijan" (v.2). Gen yon diferans klè ant pastè salè ak moun ki fè travay li pa mwayen vokasyon ak lanmou. Moun k ap travay la pa gen okenn sousi sou sa ki rive mouton yo; moun ki pa la, renmen mouton yo, pran swen yo, defann yo kont atak bèt sovaj yo. "Yon nonm k'ap fè yon djòb, se pa yon gadò li ye. Mouton yo pa pou li. Lè l' wè bèt nan bwa ap vini, li kouri kite mouton yo, li met deyò. Lèkonsa, bèt nan bwa a pran mouton yo pote ale, li gaye yo. Nonm lan met deyò paske se yon djòb l'ap fè. Ki mele l' ak mouton yo?." (Jan 10:12-13).

Motivasyon sa a genyen kòm karakteristik debaz li lespri sèvis, rechèch pou byen ak kwasans legliz la. "Ansyen an oswa minis la dwe veye sou twoupo a pa pou enterè oswa benefis pèsonèl, men ak rapidite ak dispozisyon nan lespri... Pèsonn pa ta dwe janm antre nan ministè a...

- tankou yon pwofesyon.
- kòm yon mwayen pou lavi...
- paske moun di yo gen talan pou sa" (Bib rechèch ak Predikasyon yo, Nouvo Testaman, volim 12. Etazini: Editoryal Portavoz, nan ane 2003, p.125).

F. Pastè a dwe fè egzèsis ak yon lespri sèvis

I Pyè 5:3 di: "Pa fè menm jan ak chef k'ap maltrete moun ki sou kont yo. Okontrè, se pou nou tounen yon egzanp pou mouton yo."

Pastè a dwe toujou sonje ke li se sèvitè sila a ki te rele l pou l pran swen ak nourri twoupo li a, legliz Kris la. Li se sèvitè Seyè li a; epi li gen devwa pou pran swen ak gide lè li se yon egzanp pou moun li sèvi yo, swiv egzanp Kris la nan tout bagay." "Pastè a pa dwe janm bliye ke li pa Chèf Twoupo a" (Nicholson, Roy S. Kòmantè Bibliik Beacon, volim 10. Etazini: KPN, s/a, p.309).

Espwa debaz pastè yo pou rekonpans yo dwe nan moun ki rele yo: Jezi ki se Kris la. Li pral bay rekonpans pou sèvis ou ak sakrifis ou yo (v.4). "Konpansasyon dirijan an sou tè a kapab ensiyifyan, men lè chèf Bèje a parèt (cf. 4:13), l ap jwenn rekonpans li ki pap pouri (cf. 1:4-5), yon kouwòn glwa ki pap pouri, benediksyon glwa a, eleman prensipal la se lavi Bondye ki vide nan nanm nan grasa Kris la" (Nicholson, Roy

S. Kòmantè Bibliik Beacon, volim 10. Etazini: KPN, s/a, p.309, aksan ki te ajoute yo).

Kesyon:

- Ki sa Pyè te vle di lè li te itilize mo "ansyen" an?
- Ki sa ki travay swen pastoral fondamantalman? Èske li aplike nan tan nou an?

II. Pou jèn yo: obeyisans ak imilite (I Pyè 5:5)

Egzòtasyon ki vin apre a se pou jèn yo. Yo gen plas enpòtan nan lavi kongregasyon an tou: " Menm jan an tou, jèn yo, soumèt devan ansyen yo; epi tout moun, soumèt youn ak lòt, abiye tèt nou ak imilite; paske: Bondye kenbe tèt ak moun ki gen lògèy yo, li fè moun ki gen imilite yo gras" (v.5).

Egzòtasyon sa a trè itil; paske jèn yo karakterize pa UN, ak anpil fwa, mank de kontrent. Kidonk, apot la te konseye pou yo soumèt jènjan yo devan ansyen yo nan kongregasyon an, e pou yo tout soumèt youn ak lòt.

"Imilite pwodui yon atitid adekwa youn anvè lòt e anvè tout dewwa kretyen yo, kèlkeswa imilite yo kapab" (Nicholson, Roy S. Kòmantè Bibliik Beacon, volim 10. Etazini: KPN, s/a, p. 310). Imilite a se atitid motivasyon ak baz tout moun nan kongregasyon an, depi moun k ap dirije yo rive nan moun k ap dirije yo. Imilite a se opoze a ògèy ak awogans. Awogans lan se yon absans imilite ak yon mank de konfyans nan pouvwa diven ak pwovidans. Pyè te ankouraje pou pa konfwonte Bondye, epi sèvi ak yon atitid imilite ak soumisyon; sa vle di, mete konfyans nan li epi se pa nan pwòp fòs nou.

Gen yon gwo diferans ant konsèp imilite ki itilize nan mond lan ak konsèp Pawòl Bondye a ban nou. Kontrèman ak sa ke mond lan konprann pa imilite, yo te piti, san karaktè oswa valè, imilite ki karakterize yon bon kretyen ak moun ki sèvi devan Seyè a se byen opoze a. "Lè yo reflechi sou imilite, yo imajine yon kalite moun ki timid, ki fèb ak sou nwa. Men, se pa sa Bondye vle di pa imilite. Imilite Bondye mande a fòtifye yon moun epi li fè l tounen yon moun estrawòdinè epi ki fè yon gwo enpresyon" (Rechèch Bibliik ak Predikasyon yo, Nouvo Testaman, volim 12. Etazini: Editoryal Portavoz, nan ane 2003, p.127). Nan kilti postmodèn nan, kote otonomi ak endividyalis privilejye, yon dispozisyon imilite ak soumèt devan siperyè san dout ale kont kouran an epi li difisil pou jèn kretyen an sipoze; sepandan, annou sonje ke se yon manifestasyon gras Bondye. Sa vle di, yon atitid obeyisans oblije gen imilite nan mond jodi a. Sepandan, annou sonje ke sa a se rezilta fwi Lespri Sen an nan nou.

Kesyon:

- Pou kisa li mande ak anpil fòs pou nou enb nan monn n ap viv la?
- Nan ki fason pratik nou montre imilite a?

III. Pou tout moun: soumèt nou devan Bondye, kenbe fèm epi veye (I Pyè 5:6-9)

Yon lòt seri egzòtasyon ki byen kout, ki kapab konsidere kòm jeneral, sa vle di pou tout kongregasyon an, parèt nan seksyon santral pasaj sa a (vv.6-9). Sa yo fè referans fondamantalman a relasyon nou ak Bondye. Nan lavi kreyen an, kominyon ak Bondye se yon bagay ki fondamantal, e tout bagay depann de li. Tout eksperyans kreyen an dwe patisipe nan esfè devosyon pèsònèl anvè Bondye. Se nan eksperyans entim sa a kote nou resevwa resous favè Bondye pou ke nou pote laviktwa nan tout sans nan lavi nou. Pa konsekan lapriyè ak depandans sou Bondye a genyen gwo enpòtans (v.7).

Men, egzòtasyon sa yo gen rapò ak atitud nou anvè moun ki bò kote nou yo tou. Nou egzòte pou nou modere. Gen modération implique fèm nan fè fas a defi etik lavi a. Konviksyon etik kreyen yo dwe reflekte nan tout atitud ak aksyon nou yo. Sobriyete se sou modération; dwe kenbe san yo pa tonbe nan eksès nan lavi. Li gen rapò ak tanperans sa a ke nou te rele, ki se yon fwi Lespri Sen an.

Finalman, nou egzòte pou nou atantif (veye); paske lènmi an pral pwofite nenpòt feblès oswa echèk pou atake nou (v.8). Pòl t ap pale ak Korentyen yo, li te ankouraje yo pou yo veye pou yo fè sa ki dwat e ki fè Bondye plezi “pou Satan pa jwenn okenn avantaj sou nou; paske nou pa inyoran konplo yo” (2 Kor. 2:11). Li nesesè pou nou veye, epi pou nou prepare pou nou kapab rete fèm devan advèsite lavi yo ak atak lènmi an (v.9).

Kesyon:

- Pou kisa devosyon pèsònèl pou Bondye a tèlman enpòtan?
- Kisa ankourajman pou nou veye jodi a vle di?

IV. Rekonpans Bondye lagras la (I Pyè 5:10-11)

Bondye toujou rekonpanse fidelite ki manifeste nan pèseverans nou an fas eprèv ak soufrans. Eksperyans sanktifikasyon an, kòm yon manifestasyon favè Bondye a, antisipe pèfeksyon lavi ki glorifye a.

“Yon lòt ankourajman pou reziste kont dyab la se ke Bondye ki gen tout favè a... te rele nou (10) nan sentete, ki se yon preparasyon pou glwa li rezève pou

venkè yo. Li se Sous ak Bay tout favè ki nesesè pou chak okazyon” (Nicholson, Roy S. Kòmantè Bibliik Beacon, volim 10. Etazini: KPN, s/a, p.312, aksan ki te ajoute yo). Nou dwe viv nan sentete pandan n ap tann pwomès Senyè nou an. Se atravè yo ke nou pral jwenn aksè nan glwa li (v.10). Se jisteman sa de dènye vèsè yo nan pasaj la di nou (vv.10-11). Pati sa a, san dout, gen yon objektif konsolasyon nan yon kontèks soufrans yo menmen nan lektè orijinal yo nan lèt la. Sepandan, li pran yon gwo enpòtans nan reyalite aktyèl nou an nan mitan mond kote n ap viv la ki tèlman boulvèse pa mwayen nesesite ak doulè moun.

Tout bagay posib nan gras la. Se grasa li ke nou pral detwi lènmi an epi reyalize objektif Bondye etabli a. “Objektif tout bagay sa yo se pou nou ka pataje glwa li a ki pap janm fini, pou preparasyon sentete a (cf. Mt. 5:8, 28; Ebr 12:14). E menm jan sa te ye nan eksperyans Mèt la, chemen ki mennen nan laglwa a pase nan tribilasyon ak dife pèsekisyon yo” (Nicholson, Roy S. Kòmantè Bibliik Beacon, volim 10. Etazini: KPN, s/a, p.312, aksan ki te ajoute yo).

Ou pa kapab fè eksperyans sanktifikasyon an, epi pare pou laglwa a, san w pa pase nan yon pwosesis pou w atenn matirite ak kwasans nan gras la. Nou pral atenn objektif la, se pa atravè pwòp fòs nou; men paske nou sèvi Bondye ki ka fè tout bagay, “Bondye tout gras la” (v.10). Se li menm ki veye ak pwoteje nou nan gras li kont tout bagay ki aflije nou epi ki ka sèvi kòm yon obstak nan pèfeksyon nou. Se grasa Lespri Sen li ke nou ka gen fòs ki nesesè pou nou venk ak sèvi Bondye ki fè l plezi. “Li se Bondye tout gras la (v.10), ki bay favè abondan pou pwoteje nou anba afliksyon. Li ban nou tout fòs ak tout enfliyans Lespri ki nesesè pou nou rann Bondye ak lèzòm yon sèvis akseptab” (Nicholson, Roy S. Kòmantè Bibliik Beacon, volim 10. Etazini: KPN, s/a, p.314, aksan ki te ajoute yo).

Kesyon:

- Defini lagras pa mwayen pwòp pawòl pa ou.
- Ki jan nou ka pi byen pwofite gras ke Bondye genyen pou nou an?

Konklizyon

Chak kwayan, ni minis la ni moun ki anba swen li yo, yo rele pou mennen yon lavi ki reflekte imilite, lanmou ak sentete anvè moun ki rele li a. Tout sa yon moun fè se grasa Bondye. Se poutèt sa, nou dwe glorifye Bondye ak atitud nou yo epi nou dwe dispoze soufri ak konfyans nan Senyè a, ak tout sètitud nan lafwa.

Sanble pa vle di menm

Walter Rodriguez (Irigwey)

Pasaj biblik etid la: 2 Pyè 1:16-20, 2:1-3,10-22

Pasaj biblik etid la: “Pa kite pesonn twonpe nou ak pawòl san sans yo: se poutèt bagay sa yo menm kòlè Bondye tonbe sou moun ki refize obeyi l’ yo.” Efezyen 5 :6.

Objektif lesan an: Asire w ke vrè anseyan kretyen an anseye sa ke Bib la di, epi li viv sa li anseye a.

Entwodiksyon

Nan tan pa nou an, nivo ki ba nan panse kritik nan sosyete a te enkyete edikatè yo, sosyològ ak sikològ yo. Yon prèv remakab se pwopagasyon fo nouvell; epi, sitou, kantite moun ki kwè yo epi gaye yo sou rezo sosyal yo (Facebook, Twitter, Instagram, elatriye). Panse kritik karakterize pa analize sa yo di, ki moun ki di li ak pou ki rezon yo di li, rezonman ak eseye objektif. Pote fenomèn sa a nan krisyanis, li remakab ke pwofesè yo (se konsa) ki gen ansèyman manke sipò biblik te pwolije. Malgre sa, anpil moun kwè yo san yo pa egzamine yo nan limyè Labib; Yo repete yo epi yo anseye yo envoke otorite “sa-ak-konsa” oswa “sa-ak-konsa”. Yo ta dwe tcheke lide sa yo kont ansèyman santral Pawòl Bondye a, ki se sèl règ nou nan lafwa. Fenomèn sa a pa nouvo; sepandan, jou sa yo, kantite pwofesè sa yo ak disip yo sanble te ogmante.

Brèf rezime sa a sou sa yo wè nan sosyete nou an ofri kad ki mete ajou enpòtans Dezyèm Lèt Pyè a sou fo pwofèt yo.

Mwen rekòmande pou tout moun li avèk atansyon pasaj Bib la nan lesan sa a; Epi, lè w ap li yo, pa panse ke yo se istwa ansyen oswa ke yo te ekri pou yon lòt tan. Avètisman sa yo se pou jodi a. Yo genyen defi a ak envitasyon pou li ak anpil atansyon, kòm pou tèt li. E si Pyè te ekri pou mwen, sou kisa l ap avèti m? Nou pral eseye reponn kesyon sa a; men nou bezwen ou li pasaj yo san prese, epi eseye wè si nou gen fo pwofesè pami sa yo rele kretyen yo jodi a. Isit la, Pyè te pale de pwofesi kòm pwoklamasyon mesaj Bondye a, e se pa nesèyman konsènan evènman ki gen pou vini yo.

I. Fo pwofèt yo. Se nan Kris la ke tout lalwa ak pwofèt yo rezime (2 Pyè 1:16-20)

Menm jan ak premye lèt la, Pyè te adrese tou moun ki te kwè ak pwozelit jwif yo ki te konnen pwofesi Ansyen Testaman yo ki te fè referans ak vini Mesi ki te pwomèt la, pou moun ki te resevwa bon nouvell Jezikri a. Nan lèt sa a, apot la te reponn yon enkyetid gwoup sa a; oswa petèt, te gen kesyon ki te kesyone verite pawòl li yo, oswa sou konesans li ak lòt apot yo te genyen sou Jezi ak ansèyman li yo. Sa yo se eleman ki soti nan tèks la; paske nou pa gen enfòmasyon sa yo. Agiman ke li te sa yon temwen okouran ka fè: li asire yo ke yo pa envante yon istwa; men, yo te prezan lè yo te wè ak tandè deklarasyon mirak Bondye Papa a, ki te konfime ke Kris la se “pawòl pwofetik ki pi sèten an” (v.19), oswa jan Vèsyon Biblik Jerizalèm nan: “Akòz eksperyans sa a, “ Kounye a nou gen plis konfyans toujou nan mesaj pwofèt yo te anonse a” (v.19 VJ). Li te fè referans ak transfigirasyon Jezi sou mòn kote Pyè, Jan, Jak ak Jezi te al priye (Matye 17:1-5; Mak 9:2-7; Lik 9:28-35). Pa gen okenn diskisyon ki pi fò pase sa yon temwen ka bay sou yon evènman. Pyè te gen sousi pou l pwouve yo ke pwofesi yo te montre Kris yo te prezante yo a. Isit la li te fè remake enpòtans pou l peye atansyon sou Ekriti yo ki te anonse vini Mesi a. Mwen mande pou:

Ki enpòtans epizòd sa genyen pou nou jodi a? Objektif la se fè remake ke tout lalwa ak pwofèt yo rezime nan Kris la ak ansèyman li yo. Jezi li menm te di: “... W’ap renmen Seyè a, Bondye ou la... w’ap renmen pwochen ou menm jan ak tèt ou. “Tout lalwa ak pwofèt yo depann de de kòmandman sa yo” (Matye 22:37-40).

Deklarasyon sa a inivèsèl aksepte merite yon konsiderasyon ak anpil atansyon lè w ap fè fas ak sijè fo pwofesè yo. Nou dwe mande tèt nou ak moun ki koute nou: ki baz ak sous fason nou panse? Èske se Kris la? Èske Pawòl la etidye, medite ak konprann; oswa èske se yon sous deyò li? Èske mwen klè ke ansèyman Jezi Kris la gen pou wè ak tout aspè nan lavi a, tou de nan sa nou fè, sa nou apwouve, sa nou pa apwouve, sa nou sipòte ak sa nou rejte? Sa vle di ke modèl ideyal lavi nou an se Senyè Jezikri li menm, ansèyman li yo ak fason li gen rapò ak tout moun. Mèt nou an anseye ak pawòl li yo, ansèyman yo, parabòl li yo epi tou ak konduit li yo, ak sa li te apwouve, ak sa li te rejte, ak sa li te kondane: “Nou tande sa ki te di... Men mwen di nou...” (Matye 5: 21-22, 27-28, 31-34, 38-39) se pawòl Jezi yo repete nan Nouvo Testaman an. Soti nan sa a swiv enpòtans ki genyen nan konnen Jezi nan fason ki pi konplè; pou genyen li kòm yon modèl pou lavi a ak devlopman nan legliz la, ki se kò Kris la. Rezon ki fè yo se legliz la, ni nan ekspresyon ki pi jeneral li ak nan ekspresyon lokal li a, gen de fwa: kontinye ministè Jezikri a (li nesèsè pou konnen epi konprann ministè Senyè a te fè), epi yo dwe “Kò” ki etabli prezans li nan mond lan; Nenpòt lòt bagay legliz la fè se segondè. Lè yo defini legliz la ak patisipasyon chak moun nan kominote sa a, sa vle di ke travay kongregasyon kwayan yo se plis pase yon zak relijye, plis pase yon reyinyon adorasyon, plis pase rechèch yon eksperyans. Kris la ap viv nan legliz la, si li ap viv nan lavi a nan nou chak. “Nan Nouvo Testaman an, vrè espiritualite a se sa ki ekspri ak tout lavi a epi yo pa ak yon pati, pa nan yon fason fragman oswa an mòso... Li aksepte yon nouvo lavi” (Tinao, Daniel. Nouvo nonm lan ak espiritualite, Rankont ak Dyalòg, No 6. Ajantin: piblikasyon A.S.I.T., nan ane 1988, p.33). Lè w ap idantifye fo pwofesè jodi a, li enpòtan anpil pou w klè sou konsèp sa yo.

Kesyon:

- Nan ki sans Jezi se “pawòl pwofetik ki pi sèten an” (v.19)?
- Ki travay kwayan ki nan kongregasyon an yo genyen?

II. Fo pwofèt yo. Atansyon! Nan legliz kretyèn yo te genyen, genyen epi pral genyen fo anseyan (2 Pyè 2:1-3).

Pyè te fè avètisman konsa: “Men, te gen fo pwofèt

tou nan mitan pèp la” (v.1), an referans a sa ki te di nan Jeremi 23:9-40, oswa Ezekyèl 2:1-8, oswa Miche 3:11, pami anpil lòt pasaj sou sijè a nan antikite; epi li te ajoute: “...tankou pral genyen fo anseyan pami nou...” (2 Pyè 2:1).

Lè li te ekri vèsè sa yo, apot la pa t enkyete sou lòt relijyon, ki te genyen; men pito pou lide ak doktrin ki te kite verite a nan kominote lafwa a, fo pwofesè ki te prezante tèt yo kòm vwa ki otorize, men ki kache objektif nwa yo: “yo pral prezante an kachèt” (v.1). Fo anseyan sa yo, ki manke etik, t ap chèche sedwi kwayan yo pou yo satisfè pwòp dezi yo e pou yo jwenn byenfè finansye pou tèt yo tou. Pyè te pale de “erezi destriktif, ak... disolisyon” (v.1-2). Vèsyon Bondye pale jodi a di: “ide malfezan... lavi mekan” (v.1-2), ki te pote yon move repitasyon nan levanjil la. Lè sa a, li te ajoute: “Epi nan avaris yo pral fè machandiz nan ou ak fo pawòl...” (v.3); mo trè fò pou refere a “pwofesè” sa yo k ap chèche mete men yo sou lajan kongregasyon moun ki kwè yo. Lefèt ke Senyè a te prezève pasaj sa yo pou nou, sa fè nou reflechi sou enpòtans avètisman an. Te gen, genyen e pral genyen anpil machann levanjil la; sepandan, gen anpil kategori fo pwofesè, ki gen aktivite pou reponn sèlman a benefis ekonomik yo. Pa egzanp, moun Ezekyèl te dekri yo: “...Malè pou pwofèt enbesil yo, ki mache dapre pwòp lespri yo, ki pa wè anyen!... Yo di: Senyè a te di, e Senyè a pa voye yo; men, yo tann li konfime pawòl yo” (Ezekyèl 13:3, 6). Lòd la ranvèse; Bondye pa t voye mesaj la, men yo te fè sa.

Fo anseyan yo se moun ki devye ak ansèyman Bib la, kit yo pretann gen nouvo revelasyon, “mache dèyè pwòp lespri yo” (Ezekyèl 13:3), oswa ki manipile tèks bibliik la pou sipòte yon bagay ki apwopriye pou yo oswa ki li pral pote yo kèk benefis.

Senyè Jezikri te anseye: “Fè atansyon ak fo pwofèt, ki vin jwenn nou ak rad mouton, men anndan yo se chen mawon ki ravi” (Matye 7:15). Apre sa, li te ajoute: “Se grasa fwi yo w ap konnen yo...” (Matye 7:16); epi li te repete: “Se poutèt sa, w ap konnen yo grasa fwi yo.” (Matye 7:20).

Pòl te di Efezyen yo: “Pa kite pesonn twonpe nou ak pawòl san sans yo: se poutèt bagay sa yo menm kòlè Bondye tonbe sou moun ki refize obeyi l' yo. Nou pa gen anyen pou nou wè ak moun konsa.” (Efezyen 5:6-7).

Aprè sa, li te ekri Filipyen yo: "Paské, gen anpil moun k'ap viv tankou moun ki pa vle tande pale jan Kris la mouri sou kwa a. Mwen te deja di nou sa, koulè a m'ap di nou sa ankò ak dlo nan je mwen: Moun sa yo ap rive fin detwi tèt yo. Se vant yo ki bondye yo. Yo pran plezi yo nan bagay ki pou ta fè yo wont pito. Se bagay lemond ase ki nan tèt yo." (Filipyen 3:18-19). Epi nan diskou orevwa li te fè nan nan lèt lan bay chèf fanmi yo nan legliz la, li te di: "Mwen konnen tou, aprè m' fin ale, gen moun k'ap vin nan mitan nou pou kraze legliz la, tankou chen mawon nan yon bann mouton. Gen moun k'ap soti nan mitan nou menm menm, k'ap kanpe pou bay manti, pou chache rale kèk disip dèyè yo." (Travay 20:29-30).

Pyè te mete ansanm vwa Senyè a ak lòt disip yo pou avèti ni kwayan yo ak lidè yo sou danje pou koute lòt mesaj ki pa an akò ak ansèyman ki nan Pawòl la. Vwa sa yo vin jwenn nou lè nou gen aksè a tout kalite "mesaj" ki sanble relijye ak anpil son otorite. Moun ki soti deyò legliz la; men pi mal, lè yo soti anndan li. Apèl la se pou nou gen bon konprann, egzamine tout bagay nan limyè gid nou an, Bib la. "Genyen tou yon avètisman kont atitid twò kredil anvè moun ki nan pozisyon ofisyèl yo. Moun ki okipe pozisyon otorite yo merite pou nou... sipò toutotan yo rete fidèl anvè Bondye ak Pawòl li a. Men, Detewonòm, gid layik yo, fè li evidan ke menm moun ki gen pozisyon yo ka tonbe nan responsablite yo (Aaron Det. 9:20-21). Si lidè a devye ak volonte Bondye revele a, yo dwe rejte otorite l'" (Ford, Jack and Deasley, A. R. G. Kòmantè Biblik Beacon, vol. 1. Etazini: KPN, nan ane 1990, p.558).

Kesyon:

- Anplis de Pyè, kilès lòt moun ki te avèti konsènan fo anseyan nan Nouvo Testaman yo?
- Ki sa Senyè Jezi ki se Kris la te anseye konsènan fo anseyan yo?

III. Fo pwofèt yo. Ki jan yo kapab rekonèt yo? (2 Pyè 2:10-22)

Pyè te idantifye yon seri karakteristik fo pwofesè yo montre. Li enpòtan anpil pou w li pasaj sa a ak anpil atansyon. Anpil nan karakteristik sa yo ka parèt aklè nan fo pwofesè nan epòk nou an. Apot la te montre tout kalite imoralite: lasif, abi, avaris, twonpe, adiltè, awogans, similasyon, sansyalite, komèsyalizasyon lafwa. Nan tan lontan, tankou nan prezan, kalite krim sa yo lakòz eskandal ak wont pou levanjil la. Li pa ta dwe sipoze ke gen kategori konpòtman kondane pou fo pwofesè. Yo

tout merite menm kondanasyon sosyal nan men fanmi lafwa. Pran prekosyon nou ak moun ki sèvi ak mo ki twonpe ak/oswa ki di yo te resevwa "Pawòl Bondye a"; men mesaj li a ak lavi li montre ke Bondye pa t pale ak yo. Nenpòt kalite abi sou moun ki pi fèb oswa ki distre ak mo ki mete konfizyon ak/oswa ke trike nouvèl se yon fwod, yon pyèj, yon imoralite; epi li merite menm nivo kondanasyon sosyal la nan kominote lafwa a.

Ensidan nan pandemi COVID-19 ki frape mond lan nan 21yèm syèk la te revele mesaj bay manti sou otorite ak pouvwa espirityèl ke sa yo.

Fo anseyan yo te pwoklame devan sityasyon sa a. An nou ajoute moun ki te pwomèt sekirite ak siksè ak moun ki te mete tèt yo anba "kouvèti apostolik yo".

Ki kote tout pwomès sa yo ale? Ki sa ki te sipoze otorite espirityèl ou sou maladi a?

Lè sèvi Bondye sispann konsidere tankou yon vokasyon, yon apèl diven pou sèvi moun nan non angajman ke yo akèri ak Bondye, epi li vin tounen yon karyè, kit administratif ak/oswa pwofesyonèl, ki pote yon moun nan yon sèten "estati" anndan an kominote a nan kwayan yo, oswa sa ki ka pote l'yerachi, pouvwa, otorite, benefis ekonomik nan yon nati varye, t'ap nonmen non ak prestij, sispann gen lejitimite. Lè sèvis bay Bondye se yon opòtinite pou pwoklame lide yon moun pwofite sityasyon an, sèvis sa a pèdi lejitimite. Sa ki pa lejitim se fo.

Yon detay ke tèks la mete aksan sou se ke pi gwo responsablite a se pou moun ki twonpe ak bay manti; byenke yon lespri neglijan ki pa egzamine epi repete fo ansèyman pral resevwa sa li merite. Vèsè 20 di: "An reyalyte, si yo te chape anba polisyon mond lan grasa konesans Senyè ak Sovè Jezikri a epi yo vin mele nan yo ankò epi yo genyen batay la, dènye eta yo vin pi mal pase premye a."

Kesyon:

- Mansyone omwen twa karakteristik nou ta dwe idantifye nan yon fo anseyan ak twa karakteristik yon vrè anseyan kreyen.
- Ki responsablite kwayan an ki tande yon fo pwofèt pale?

Konklizyon

Vrè anseyan yo se moun ki pa devye ak ansèyman Bib la epi ki pa viv dapre yo menm. Pou rezon sa a, tout kreyen dwe prete atansyon epi swiv sèlman moun ki anseye nan liy ak Pawòl Bondye a.

Sonje, viv epi tann

Romina Miño (Ajantin)

Pasaj biblik etid la: 2 Pyè 3:1-18

Pasaj biblik etid la: “Se poutèt sa, frè m’ yo, pandan n’ap tann bagay sa yo, ann fè sa nou kapab pou Bondye ka jwenn nou ap viv ak kè poze, san okenn fòt, ni okenn defo. Konprann sa byen, se pou nou ka sove kifè Seyè a ap pran tout pasyans sa a ak nou.” 2 Pyè 3 :14-15a.

Objektif leson an: Konprann ke gen sekirite konsènan Dezyèm Vini Kris la pral pèmèt moun viv ak asirans epi toujou rete prepare pou moman sa.

Entwodiksyon

Jezi ap retounen. Deklarasyon sa a lakòz reyaksyon ak repons moun ki pi varye. Se pa sèlman kreyen ki gen kesyon sou fen tan yo, konsènan sa k ap tann nou, konsènan sa ki pral rive limanite ak tè a. Laperèz, manje dan, demisyon, dezespwa, enkyetid, kiryozye, endiferans, betiz, elatriye. Sa yo se kèk nan sansasyon yo ke èt imen eksperimante sou sijè sa a.

Mande: Ki jan nou ta dwe viv tan kounye a ak esperans? Ki jan yo rete tann ak entegrite ak pasyans lè anviwònman an sanble ap dirije nan direksyon dezòd total? Èske li vrèman enpòtan pou nou konnen detay sou fenomèn sa a oswa pou nou gen konviksyon ke pi bonè oswa pita sa pral rive tout bon vre? Èske sijè sa a gen rapò ak lavi kreyèn mwen an?

Moun ki pa kwayan yo mande: e kisa k te rive pwomès ke li te gen pou vini an? Moun ki kwè yo: kilè sa pral rive?

Nan epòk premye legliz la, Pyè te oblije anseye sou sijè sa a; paske te gen fo anseyan ki t ap chèche konfonn e yo te mete dout sou verite sa a. Pyè te denonse move itilizasyon Ekriti yo (2 Pyè 3:15-16) ak pwofesi yo (2 Pyè 1:19-21) bò kote eretik yo. Yo prezante tèt yo kòm pwofesè; yo te manm kongregasyon yo menm e moun te gen respè pou moun sa yo (2 Pyè 2:1). Pou rezon sa a, li te bay yon avètisman ki fò sou sijè ki te akonpaye pa agiman solid ki fè moute yon defans ki vrèman sevè. “Apolojetik (grèk: “pale sou defans”) Syans ki prezante prèv ak fondman bagay oswa sistèm... Ekskiz kreyen an se atizay pou defann oswa eksplike lafwa kreyen an bay moun ki pa kwayan yo” (Taylor, Richard S. Diksyonè Teyolojik Beacon. Etazini: KNP, nan ane 1984, p.59).

Nan leson sa a, nou pral wè kèk aspè santral ki soti nan vrè pwomès sa a, Jezi ap retounen!, ak enplikasyon li nan lavi kreyèn nou.

I. Pandan n ap tann, an nou sonje (2 Pyè 3:1-10)

Pyè te mansyone ke entansyon li nan tèks li yo se te rafrech memwa yo; pou yo sonje pawòl pwofèt yo ak

kòmandman Seyè a (vv.1-2).

Yo te yon bann kesyon ki te menm twò enpòtan ke yo pa t ‘kapab bliye! Gen yon memwa aktif ta ankouraje yo kontinye panse an sante.

Pyè te vle reveye yo lè l te raple yo verite yo te deja aprann yo. Li te sipoze ke fondman ansèyman kreyen yo te deja mete, ki nan tèt li gen repons lan nan erè eretik yo. Travay li se te fè yo sonje verite yo te deja resevwa a.

Li te avèti yo tou sou moun k ap pase yo nan betiz ki t ap konfwonte yo sou konviksyon ki pi pwofon yo, moun ki t ap ri verite a, pou yo ka swiv pwòp dezi yo. Sa yo te Epikiryen yo, ki te nye sètitud jijman Bondye ki gen pou vini an, epi ki te baze kwayans yo nan sans sa a sou reta jijman kont mechan yo. Yo te diskite tou ke Bondye pa gouvènè mond lan oswa istwa; men ke evènman nan mond lan te pase pa chans.

Pakonsekan, enpòtans ki genyen nan sonje a. Dapre RAE a, sonje se “l. tr. Kòmanse gen yon bagay ki sot pase a nan tèt ou...” (Rekipere nan <https://dle.rae.es/recordar?m=form>, 12 Janvyè 2022). Nan sans sa a, Pyè te enfatik ak espesifik sou sa yo ta dwe konsidere. Yo te dwe sonje bagay sa yo:

- Senyè a gen anpil lòt tan (v.8). Se pa sèlman lòt fwa, men yon lòt fason pou mezire ak kalkile yo, ki vrèman distanse nou soti nan nenpòt tantativ espekilasyon oswa fèmèn aksyon yo nan lojik imen.

- Seyè a gen pasyans (v.9). Sa kèk moun ka pran kòm reta a tradwi nan yon tèlman gwo lanmou ke li kapab fè sa pèsonn pa renmen fè a ki se: “tann”. Se pa yon atant obligatwa; Se yon atant planifye ak entansyonèl. Senpleman, paske li vle objektif li reyalize; se pou tout moun kapab gen chans repanti.

- Senyè a akonpli (v.10). Gen plizyè rezon pou di sa: premye a se ke Seyè a pa tankou nou. Nan sans, pa atribi li yo, li pa bay manti (Nonb 23:19). Sa Senyè a deside a, l’ap fè li. Pawòl li a di sa epi aksyon li yo pwouve sa.

- Senyè a ap vini (v.10). Pasaj sa a prezante yon tansyon enteresan, sekirite ak ensètitud. Sètitud ak kesyon.

Jezi ap vini, men kòm yon vòlè. Imaj sa a endike ke li pa konnen ki lè. Nan nenpòt ka, nou gen ase enfòmasyon sou li, nou konnen sa k ap vini ak ki jan. Afimasyon sa a akonpaye pa pwofesi yo akonpli ak tout eksperyans yo te viv pa disip Jezi yo se ase yo rete epi yo dwe prepare pou gwo moman an.

Bliye a pa sèlman fè nou engra ak pè; men pito nou vin nye reyalite a. Mwen pa ka bliye yon bagay ki te pase. Soti nan aspè byolojik la, pèt memwa, nan kèk ka, asosye ak kèk kalite maladi. Li souvan koze pa blesi nan sèvo a, maladi, oswa efè segondè dwòg oswa alkòl. Men, nan ka sa a, vèsè 5 ak 6 yo fè referans ak yo entansyonèlman ki se bliye pou sèl bi pou yo kapab twonpe epi rete nan twonpri tèt yo sa a, epi mennen yon lavi nan dezòd. Mande: pou kisa sonje a enpòtan konsa? Memwa a ede konstwi idantite nou. Sonje a ede nou rezoud pwoblèm, sosyalize ak kontwole emosyon nou yo (Rekipere nan <https://www.bbc.com/mundo/noticias-49394998>, 12 Janvyè 2022). Pou rezon sa a, nou ka rekonèt valè pwopozisyon Pyè a nan pretann ke yo ka sonje. Bliye a domaje fòmasyon idantite nou, li febli rasin nou oswa orijin nou. Okontrè, dapre etid ki fèt la a, lè nou fè fas ak yon konfli, nou ka fè apèl a memwa nou pou sonje kijan nou te rezoud li. Posibilite pou pote listwa nou an ak siksè ak echèk li yo jiska prezan vin yon zouti ki gen anpil valè.

Nan ka pa nou an, nou dwe kiltive istwa nou ak Bondye, chak eksperyans te viv avèk li; epi tou, fè apèl kont istwa moun li yo, eksperyans yo ak aprantisaj yo. Li enpòtan pou nou sonje ansèyman moun ki te vin anvan nou yo te kite yo, enspire pa Bondye; pou nou ka grandi epi rete.

Se pa yon aza ke youn nan fonksyon Lespri Sen an se fè nou sonje: "Moun ki pou vin ankouraje nou an, se Sentespri. Se Papa m' k'ap voye l' nan non mwen. Sentespri sa a va moutre nou tout bagay, la fè nou chonje tou sa m' te di nou." (Jan 14:26 VJ, aksan ki te ajoute yo). Nou ta dwe rekonesan anvè Senyè a dèske l' ede nou nan domèn enpòtan sa a. Nan li, nou gen tout sa nou bezwen pou nou rete fèm nan lafwa nou.

Kesyon:

- Site kat karakteristik nou bezwen sonje konsènan Jezi ki se Kris la, Senyè nou an.
- Kiyès nan karakteristik sa yo ou bezwen sonje pi plis nan lavi ou? Pataje.

II. Pandan n ap tann, n ap viv (2 Pyè 3:11-13)

A. Viv nan sentete (vv.11-12)

Pawòl Bondye a di: "Si tout bagay gen pou disparèt konsa, nou pa bezwen mande ki kalite moun nou dwe ye: Se pou nou sèvi Bondye, se pou nou viv pou li ase. Konsa, pandan n'ap tann jou Bondye a, jou ki gen pou rive a, ann fè sa nou kapab pou nou fè l' rive pi vit toujou. Jou sa a,

syèl la pral disparèt nan gwo flanm dife. Tout bagay pral fonn nan dife." (Vv.11-12 VJ).

Lavi Bondye mande nou pou nou viv la se yon lavi ki sen: "paske sa ki ekri: Se pou nou sen, paske mwen menm mwen sen" (1 Pyè 1:16). Epi sa se rezilta obeyisans konstan ki te fèt pa ranplisaj Sentespri a. Atravè li menm nou gen posibilite pou nou viv chak jou ak yon devosyon konsa ke li mennen nou soti nan admirasyon pou rive nan imitasyon moun ki se pi gwo enspirasyon nou an: Jezi antanke Kris la. Se ak sa li fè referans ak lè Bib la pale de "viv nan sentete a ak viv pou Bondye a" (2 Pyè 3:11). Senpleman, viv tankou Jezi, chèche fè l' plezi nan tout aspè nan lavi nou.

Mande: kijan nou viv seksyalite nou; ki jan nou jere finans nou; ki jan nou fè levasyon pitit nou yo; ki jan nou jere tan nou; ki jan nou viv relasyon nou, elatriye? Repons kesyon sa a ta dwe mennen nou glorifye Bondye nan tout bagay. Paske se pou sa nou te kreye, pou nou mache menm jan li te mache a epi fè lwanj li nan tout bagay.

Nou ka sonje kisa sentete a te ye pou Wesley: "Se yon dispozisyon abityèl nanm nan ki, nan ekriti sakre yo, ke yo rekonèt kòm sentete; e sa dirèkteman vle di ke yo te netwaye anba peche... epi yo te ekipe ak bèl kalite sa yo ki te nan Jezi ki se Kris la..." Fondamantalman, Wesley te deklare ke sentete a se yon kondisyon moun nan kote li evidan, sou yon bò, netwayaj la. anba peche, e sou lòt la, prezans dinamik lanmou Bondye a" (Baldeón, Edgar. Doktrin Sentete a # 1 – Liv Elèv yo. Gwatemala: KPN, 2011, p.17).

B. Viv ak atant (v.13)

"Men, n ap chèche yon nouvo syèl ak yon nouvo tè, dapre pwomès li yo, kote jistis abite" (v.13). Malgre fòs destriktif jijman Bondye a, lespwa kreyen an se renouvèlman kreyasyon an e non anilasyon an. Kòm ansyen mond lan te detwi pa inondasyon an ak te bay monte nan monn prezan an; Kidonk, monn nan prezan pral soufri jijman Bondye, men nan li nouvo kreyasyon an pral fèt. Pwomès Pyè te fè referans yo se espesyalman pwomès Ezayi 65:17 ak 66:22. Espwa renouvèlman kreyasyon an te vivan nan panse jwif yo ak nan teyoloji legliz Senyè a (Women 8:19-21; Revelasyon 21:5) (Green, Eugenio. Kòmantè Bibliik Isapanoameriken. Etazini: Editoryal Caribe, nan ane 1993, p.447).

Li difisil pou viv san atann anyen. Rete tann pa nan sans tanporèl la, men nan sans rete epi tann. Tann pou Bondye travay nan lavi nou, pandan ke l'ap akonpli objektif li. Epi sa ki pi enpòtan an se ke nou tann dapre pwomès li yo, ki se verite ak akonpli. Ki garanti ke nou pa tann anven, ke nou pa pral desi. Èske w te janm achte anyen... rad, machin, kay? Santiman an gwo anpil. Imajine santiman ki reveye nan nou lè nou konnen ke genyen yon kote tou nèf egziste pou n viv pou tout tan e ki, anplis de sa, pral genyen anpil jistis Bondye. Vrèman vre, sa a se bèl bagay!

Kesyon:

- Ki jan nou ta dwe viv pandan n ap tann Dezyèm Vini Senyè a?
- Medite pou kèk minit sou fason w ap viv la; epi prezante bay Senyè a zòn sa yo nan lavi w kote ou menm, anviwònman w oswa Senyè a jwenn yon bagay pou li repwoche ou. Mande padon epi sonje ke ou gen pouvwa pou w viv san defo.

III. Pandan n ap tann, n ap prepare nou byen (2 Pyè 3:14-18)

Ki jan nou ta dwe viv nan tann sa a?

A. Djanm (vv.14-15)

2 Pyè 3:14 di: "Se poutèt sa, frè m' yo, pandan n'ap tann bagay sa yo, ann fè sa nou kapab pou Bondye ka jwenn nou ap viv ak kè poze, san okenn fòt, ni okenn defo." (VJ, aksan ki te ajoute yo). Ekspresyon "san okenn fot ak san okenn defo" a fè referans ak yon bagay nou pa ka fè poukont nou. Senyè a netwaye nou, li konplete ak pèfeksyone nou. Nou dwe anvi travay sa a nan lavi nou, si nou poko fè eksperyans li. Pwen an se pou kapab kenbe pite sa a; prezève bèl travay sa a; fè tout sa ki posib. Sa k rive anndan nou reflekte nan konpòtman nou, deyò. Men, èske bon konpòtman, kondwit relijye ak ofis kreyen an sifi?

Dapre pasaj la, nou bezwen yon lòt bagay; jwenn lapè ak Li. Sa refere a yon bagay ki pi pwofon; se yon kesyon de relasyon. San dèt, san repwòch, aksepte, padonnen, jwi favè li, renmen ak nan kominyon avèk Li. Pawòl Bondye a di: "Koulye a, paske nou gen konfyans nan Bondye, Bondye fè nou gras, n'ap viv san kè sote ak Bondye, gremesi Jezi ki se Kris la, Seyè nou an" (Women 5 :1). Lapè ak Bondye a vle di ke gwo dèt pou peche nou yo te deja anile, e Bondye wè nou kòm moun ki mache dwat (Women 3:22; Kolosyen 2:14). Nou pa lènmi ankò, men se ti moun byenneme (1 Jan 3:2) (Rekipere nan <https://www.gotquestions.org/Espanol/paz-con-Dios.html>, 12 janvyè 2022).

Nan Nouvo Vèsyon Biblik Tradiksyon Vitan an, vèsè ki soti nan 2 Pyè 3:14 la di: "Se poutèt sa, mezanmi, pandan n ap tann bagay sa yo rive, fè tout sa nou kapab pou montre n ap viv yon lavi anpè." ki pi e ki pi bon, san repwòch nan je Bondye" (NTV, aksan ki te ajoute yo).

La a gen yon bagay ki vrèman enteresan ke nou kapab obsève. Lavi ak Bondye a dwe yon bagay ki evidan; men, moun ki evalye, gade, moun ki apwouve lavi m'se Bondye. Nou ta dwe gen enkyetid sou fason nou kanpe nan je li. Paske lè nou pèdi sa, nou kòmanse viv pou fè moun plezi, enstitisyon; epi nou tonbe nan erè pou nou rete kalm, k ap viv dapre paramèt imen yo e non pa dapre prensip Senyè a.

B. Avètisman (vv.16-17)

Pyè te mande pou yo, lè yo te avèti yo, yo rete vijilan, vijilan; pou pa twonpe tèt nou, pou pa tonbe, pou pa pèdi fondasyon fèm (v.17). Gen yon kantite konsiderab pasaj nan Ekriti yo kote nou egzòte pou nou fè atansyon, veye, veye, elatriye. Sa yo se, pou mansyone kèk:

1. "Kenbe kò nou; pa kite dòmi pran nou; paske nou pa konnen ki lè lè a va rive." (Mak 13:33).

2. "Veye kò nou. Mwen tou di nou tout bagay sa yo davans." (Mak 13:23).

3. "Se poutèt sa, nou dwe kenbe verite yo te moutre nou yo pi fèm toujou pou nou pa pèdi chemen nou." (Ebre 2:1 VJ).

Nou bezwen veye; nou ka egzòte, korije moun ki egare ak nan konfonn, fo anseyan yo. Men, si yo pèsiste nan erè a; nou pa ta dwe viv avèk yo, paske yo fè legliz Kris la gwo mal. Nou dwe pran swen tèt nou, sove tèt nou. Si nou avèti, nou dwe aj. Veye vle di mete yon batay, ranvèse tout agiman. Prepare epi pa bezwen pè.

C. Grandi (v.18)

Pyè te konkli brèf lèt li a menm jan li te kòmanse a, li te ankouraje lektè li yo pou yo grandi nan favè ak konesans sou Senyè ak Sovè Jezi ki se Kris la, pou yo konnen li pi plis toujou (v.18). Sa a se etap ki pi enpòtan nan refite fo pwofesè yo. Nou pa gen mwayen pou neglije aspè enpòtan sa a. Pou grandi, nou dwe manje tèt nou; yon kò ki pa grandi se pa manje byen; epi yon kò ki pa manje vin malad; epi yon kò malad ki vin mouri. Menm bagay la rive nan lavi espiritiyèl nou; si nou mal nourri, nou pi ekspoze, pi fèb pou fè fas a defi chak jou, soufrans, tantasyon, doulè, fo ansèyman.

Si nou rete okipe nan kwasans relasyon nou ak Bondye, ak ranfòse lafwa nou; li posib ke pwen anvan yo, ki se viv nan sentete, ak pran swen establi nou an rive vin yon bagay ki natirèl. Paske lè nou konnen ak eksperimante ke Bondye nou an pi plis ak ase, li mennen nou nan rès la. Epi pi wo a, pa abandone ak tonbe devan desepsyon yo ki kache nan fo anseyan yo.

Kesyon:

- Pou kisa nou ta dwe vijilan ak prepare?
- Nan ki fason nou ta dwe rete tann?

Konklizyon

Sonje, viv epi rete tann. Sonje Pawòl Senyè a pote sekirite pou viv tan prezan an nan pi bon fason an epi tann lavni an ak espwa. Apre nou fin etidye pasaj sa a, nou ka di sa nou kenbe nan memwa a pral ban nou konviksyon pou kounye a, reta Bondye se renmen epi fen an se kòmansman an. Bagay ki plis enpòtan an se prepare nou nan tout sans.

Dis Kòmandman yo

KATRIYÈM TRIMÈS

Premye kòmandman an
Eriye benediksyon, pa eritye pinisyon
Non li merite onè
Ala yon bon repo!
Onore papa w ak manman w
Ou pa dwe touye
Siyifikasyon ak konsekans adiltè a
Wityèm kòmandman an: pa vòlò
Toujou di laverite
Ou pa dwe pote lanvi sou sa ki pa pou ou!
Gran Kòmandman an: Bondye se yon sèl li ye
Renmen Bondye ak tout kè nou
Renmen frè parèy ou

Premye kòmandman an

Dorothy Bullón (Kosta Rika)

Pasaj bibliik etid la: Egzòd 19; Detewonòm 5:6-7

Pasaj bibliik etid la: “Se mwen menm, Seyè a, Bondye nou an, ki te fè nou soti kite peyi Lejip kote nou te esklav la. Piga nou sèvi lòt bondye pase mwen menm sèlman” Detewonòm 5:6-7.

Objektif leson an: Dekouvri sa ke premye kòmandman sa a genyen ladan li pou pèp Bondye a, epi wè kijan li kapab aplike pou nou jounen jodi a.

Entwodiksyon

Avèk leson sa a, nou kòmanse yon seri trè enpòtan sou Dis Kòmandman yo. “Obeyisans” lan se youn nan mo kle nan Bib la, soti nan Jenèz 2, kote premye koup la te dezobeyi Bondye a, rive nan Revelasyon (1:3), kote li rele nou koute ak tandè Pawòl Bondye a. Dis Kòmandman yo toujou sèvi jodi a kòm fondasyon lwa moral Bondye a. Yo pataje pa kreyen, jwif ak mizilman yo. Bondye te ekri yo sou tablèt wòch, epi li te ba yo bay Moyiz pou l pataje ak tout Izrayelit yo yon ti tan apre yo te kite kaptivite nan peyi Lejip (Egzòd 20:1-26). Moyiz te repete yo 40 an aprè, nan Detewonòm 5:1-22, pandan Izrayelit yo t ap pwoche bò kote tè pwomiz la.

I. Kontèks la (Egzòd 19)

Nan entwodiksyon sa a, nou pral etidye kontèks la an detay; e, se poutèt sa, mwen envite nou revize Egzòd 19. Yon gwo pèp chape anba travay fòse nan peyi Lejip, apre yo fin obsève dis kalamite fenomenal Bondye te enflije sou moun peyi Lejip yo. Bondye ouvri Lanmè Wouj la pou yo, epi yo rive nan Penensil Sinayi a. Apre twa mwa, yo te jwenn tèt yo nan pye mòn Sinayi (Orèb, nan Detewonòm).

Nan Egzòd 19, nou te temwen yon teofani (yon aparans Bondye), kote pèp la tandè, nan yon vwa ki ka tandè vwa Bondye. Nou ka obsève Moyiz, ki deja gen katreven tan, kòm yon medyatè ant Bondye ak pèp la, k ap monte ak desann mòn nan, li pote mesaj Bondye bay pèp la. Nan chapit sa a, Bondye te fè yon alyans ak pèp li a, yon alyans. Se te yon moman ki gen anpil enpòtans.

Apre Moyiz te tandè mesaj Bondye a sou tèt ti mòn lan, li desann e li di pèp la: “Seyè a pale, li voye di nou konsa: Nou wè sa mwen te fè moun peyi Lejip yo. Nou wè ki jan mwen te pote nou tankou malfini pote pitit li yo sou do li, mwen fè nou vin jwenn mwen. Koulye a menm, si nou koute sa mwen di nou, si nou kenbe kontra mwen an, se nou menm m’ap chwazi pou moun pa m’ nan mitan

tout pèp ki sou latè. Tout latè se pou mwen, se vre. Men nou menm, n’ap vini yon nasyon moun k’ap sèvi m’ tankou prèt, yon pèp k’ap viv apa pou mwen. Wi, se sa pou ou di moun Izrayèl yo.” (vv.4-6). Yo te rele yo pou yo obeyi, pou yo sen epi pou yo vin yon pèp misyonè, “prèt,” pou pataje mesaj Bondye a bay lòt moun (cf. l Pyè 2:9). Nan vèsè Egzòd 19:8 la, pèp la te reponn: “...Tout sa Senyè a te di, n ap fè...” Moyiz te esplike yo ke nan twa jou Bondye t ap revele tèt li ba yo; e ke yo te dwe prepare yo. Yo te oblije lave rad yo (v.10); yo pa ta dwe gen relasyon seksyèl nan jou sa yo (v.15). Yo te oblije mete yon kloti nan pye mòn lan, pou pèsonn pa t ‘ka pase; Yo pa t kapab menm manyen kloti a, paske yo ta mouri (v.12). Nou ka imajine moun yo ap lave ak siye rad nan touf dezè yo; pale: kisa ki pral rive? Kòman sa ye Bondye? Kisa ou pral di nou?

Lè yo leve sou twazyèm jou a, “nan granmaten, loraj t’ap gwonde sou mòn lan. Te gen zèklè ak yon gwo nwaj byen pwès sou mòn lan tou. Yon twonpèt t’ap kònen byen fò. Tout moun t’ap tranble kou fèy bwa kote yo te ye a, sitèlman yo te pè.” (v.16). “Tout mòn Sinayi a te kouvri nèt ak lafimen, paske Seyè a te desann sou li nan mitan yon gwo dife. Lafimen t’ap moute tankou nan yon fou lacho. Tout mòn lan t’ap tranble avèk fòs” (v.18). Te gen tankou yon tranblemann tè, yon tanpèt loraj ak bwouya, ak dife nan yon vòlkan te eklate; tout an menm tan. Lè sa a, yon bagay enkwayab te rive: depi nan mòn lan, Bondye te pale dis kòmandman yo ak yon vwa terib ki ka tandè (Egzòd 20:1).

“Lè pèp la tandè bri loraj la ak son twonpèt la, lè yo wè kout zèklè sou kout zèklè, ak mòn lan ki t’ap pouse lafimen, yo tranble sitèlman yo te pè. Yo ret kanpe byen lwen. Yo di Moyiz konsa: -Pito se ou menm ki pale ak nou, n’a koute sa w’ap di. Men, si se Bondye ki pou pale avèk nou, n’a mouri. Moyiz di pèp la: -Nou pa bezwen pè. Bondye vini pou wè kote nou ye avèk li.

Li vle pou nou toujou gen krentif pou li, pou nou pa lage kò nou nan fè peche.” (Egzòd 20:18-20; gade tou Detewonòm 5:1-5). Pèp la te pè, te plen laperèz; men Moyiz te montre atitid ki kòrèk la, lakrentif, respè pou Bondye: “Men pèp la rete kanpe byen lwen. Sèl Moyiz te pwoche kote nwa a kote Bondye te ye a.” (Egzòd 20:21). Gran moun sa a te moute sou mòn lan ankò ak etap prese pou resevwa plis revelasyon nan men Bondye. Pwovèb 1:7 di ke “Krentif pou Seyè a se kòmansman bon konprann...”

Bondye raman pale ak yon vwa ki ka tandè (gade batèm Jezi a nan Matye 3:17, ak transfigirasyon an nan Matye 17:5). John Wesley te ekri: “Egzòd 20:1, Bondye te di tout pawòl sa yo: Lalwa dis kòmmandman yo se yon lwa Bondye fè... Bondye gen plizyè fason pou l pale ak pitit lèzòm grasa lespri yo, konsyans yo, pwovidans yo... men li. pa janm pale apre sa tankou lè li te bay dis kòmmandman yo, se poutèt sa nou dwe koute ak pi gwo atansyon” (Tradwi ak refè soti nan <https://www.the-ten-commandments.org/ten-com-mandments-john-wesley.html>, 17 Mas 2022). Anvan nou antre nan detay premye kòmmandman an, nou dwe gade tou nan kontèks Detewonòm lan. Yo te prèt pou antre nan peyi pwomiz la, apre yo fin pase 40 ane nan dezè a. Moyiz, ki te gen 120 an kounye a, te fè yo sonje alyans Bondye te fè avèk yo lè yo te kite peyi Lejip la. Nan chapit 5, Moyiz te repete dis kòmmandman yo, li te mete aksan sou enpòtans obeyisans yo.

Pandan n ap etidye kòmmandman yo nan semèn sa yo, an nou sonje kat premye kòmmandman yo fè referans ak renmen Bondye; ak dènye sis yo, renmen lòt moun. Sa a se rezime pa Jezi nan Matye 22:37-39 ak Lik 10:27.

Kesyon:

- Ki bagay pèp Bondye a te dwe fè anvan yo rankontre li?
- Ki jan nou prepare jodi a pou rankont nou ak Bondye?

II. Premye kòmmandman an (Detewonòm 5:6-7)

Ann gade premye kòmmandman sa a an twa pati:

A. “Se mwen menm Seyè a, Bondye nou an” (v.6a)

Lè Bondye te parèt devan Moyiz nan ti touf bwa a, Moyiz te mande pou non li: “...Si yo mande m:

Ki jan ou rele? Kisa m pral reponn? Epi Bondye reponn Moyiz: Se mwen menm ki moun mwen ye...” (Egzòd 3:13-14). Ebre 13:8 di ke “Jezi ki se Kris la se menm nan yè, ak jodi a, ak pou tout tan”. Nan lang ebre, non li reprezante pa kat lèt: YHWH, kote yo dwe ajoute vwayèl. Nan revizyon 1960 Reina-Valera, li se ‘Jewova’; epi, nan lòt vèsyon, ‘Yahweh’ (Nouvo Bib Jerizalèm), oswa ‘Seyè’ (NVE). Li se Bondye Abraram, Bondye Izarak ak Bondye Jakòb; Bondye etènèl la ki te toujou egziste; Bondye kreyatè omniprezan ak omnipotan.

Nan premye kòmmandman sa a, Bondye deklare kiyès li ye; men an menm tan, li ajoute: “Mwen se... Bondye w” (Detewonòm 5:6a, aksan yo ajoute). Nan Mwayen Oryan an nan tan sa a, chak vil te gen pwòp bondye pa yo. Senyè a te gen yon relasyon espesyal ak pèp Izrayèl la. Anpil fwa, li te revele yo tout pouwva li: li te fè yo soti kite peyi Lejip ak siy ak bèl bagay, ak “yon men vanyan sòlda ak yon bra lonje” (Detewonòm 4:34). Senyè a se sèl Bondye: “Yo te montre w, pou w ka konnen Senyè a se Bondye, e pa gen lòt pase l’” (Detewonòm 4:35).

B. “...Mwen te fè nou soti kite peyi Lejip la, nan kay esklavaj la” (v.6b)

Nan plizyè okazyon, Bondye te fè yo sonje bèl fason li te delivre yo anba men Ejip. Jozye, nan fen lavi l, te egzòte pèp la pou yo rete fidèl: “paske Senyè a, Bondye nou an, se li menm ki te fè nou ak zansèt nou yo soti kite peyi Lejip, soti nan kay esklavaj la; Li fè gwo mirak sa yo, li kenbe nou tout wout nou te pase yo ak nan tout vil nou te pase yo.” (Jozye 24:17). Yo te gen temwayaj, eksperyans viv pou yo te yon pèp ki te soti nan anpil tribilasyon ak soufrans; pa paske yo te fè yon bagay, paske Bondye te aji pou yo ak konpasyon.

Nou menm tou nou ka sonje jan Bondye te beni ak gide nou nan tan pase a, ki ba nou konfyans pou nou fè fas ak nenpòt sitiyasyon ki rive jodi a.

C. “Ou p’ap gen lòt bondye devan mwen” (v.7)

Sa a se premye kòmmandman dekalòg la, epi li se baz lòt yo. Si ou echwe ak yon sèl sa a, ou echwe ak lòt yo; paske se sou relasyon nou ak Bondye. Pifò nan dis kòmmandman yo prezante nan fòm negatif, adrese a chak moun: “ou p’ap genyen.” Se yon entèdiksyon pou pratike politeyis. Tou de peyi Lejip, kote yo te pase 400 ane, ak Kanaran, tè pwomiz la, se te kilti ak anpil divinite, ki swadizan te kapab pote fètillite ak pwosperite nan peyi yo, bèt yo ak fanmi yo, osi lontan ke pèp la te kenbe yo apeze. Nan istwa bibli, pèp Bondye a te kase kòmmandman sa a fwa apre tan.

Yon ti tan apre yo fin resevwa kòmmandman sa yo, Arawon te fè pou yo yon ti towò bèf an lò. Lè Moyiz desann soti sou mòn lan, li kraze tab yo, li kraze ti towò bèf la epi li vire bò kote Arawon, li mande l’: “Kisa pèp sa a fè ou pou ou fè yon gwo peche konsa sou yo?” (Egzòd 32:21). Nan syèk ki vin apre yo, tan apre tan, pèp la te adore Baal ak Atate; epi yo ofri pitit yo pou yo boule kòm sakrifis bay bondye Molòk (2 Wa 16:3: “Li te pito fè tankou wa peyi Izrayèl yo, li menm rive ofri pwòp pitit gason l’ pou yo boule pou zidòl yo, dapre vye prensip krimenèl nasyon Seyè a te mete deyò pou fè plas pou moun Izrayèl yo te konn swiv.”, 2 I:6;

Jeremi 7:30-31: "Moun peyi Jida yo fè sa ki mal devan je m'. Se Seyè a menm ki di sa: Yo pran zidòl yo, yo enstale yo nan kay yo te mete apa pou mwen an. Konsa, li pa nan kondisyon pou sèvi m' ankò. Nan Fon Benninon an, yo bati yon lotèl yo rele Tofèt pou yo ka boule pitit gason ak pitit fi yo nan dife sou li. Sa se bagay mwen p'ap mande yo fè, bagay ki pa janm vin nan lide m' pou m' mande yo fè"). Yo boule lansan sou tanp zidòl yo, yo pote zidòl fo bondye nan tanp Jerizalèm nan.

Tout wa Izrayèl yo ki te dirije dis tribi ki nan nò Palestin yo te sèvi zidòl. Bondye voye moun peyi Lasiri yo pou pini yo poutèt enfidelite yo. Kèk wa nan fanmi David te gen krentif pou Bondye; men lòt yo te kontinye pa respekte kòmandman sa a. Kòm rezilta, yo te oblije pase 70 an nan kaptivite nan Babilòn.

Chema nou jwenn nan Detewonòm 6:4-5 bay kòmandman sa a yon fason pozitif: "Koute, Izrayèl: Jewova, Bondye nou an, se yon sèl Jewova. Epi ou dwe renmen Seyè a, Bondye nou an, ak tout kè nou, ak tout nanm nou, ak tout fòs nou." Jezikri te rele sa a "premye ak gwo kòmandman an" (Matye 22:37-38).

Sa Bondye vle nan men nou se lanmou nou. Anpil fwa, nou panse ke Bondye mande lòt bagay tankou lajan nou, tan, efò, volonte, soumisyon nou, elatriye; men sa Bondye vle vrèman se lanmou nou. David Guzik fè kòmantè: "Lè nou vrèman renmen Senyè a ak tout kè nou, nanm nou ak tout lespri nou, lè sa a tout lòt bagay yo bay Senyè a gratis. Si nou bay Seyè a tout lòt bagay: lajan, tan, efò, volonte, elatriye, san yo pa ba li renmen nou an, tout bagay se pou gremesi, e petèt, li se gaspiye. bib -kòmantè/ detewonòm-6/, 17 mas 2022).

Premye kòmandman an se baz pou lòt yo. Wa David te kraze yon bon pati nan kòmandman yo: adiltè, manti, vòl ak touye moun; Ebyen, li te fè touye Ouri, mari Batcheba, men li pa t janm kase premye kòmandman an e, kidonk, li te rekonèt peche l e li te repanti. Bondye dekri David tankou yon nonm dapre pwòp kè l (1 Samyèl 13:14; Travay 13:22).

Obeyisans kay Bondye pote benediksyon. Detewonòm 28:1 di: "...si nou koute vwa Seyè a, Bondye nou an, ak anpil atansyon, pou nou respekte tout kòmandman li yo mwen ban nou jodi a, pou nou fè tou sa, Seyè a, Bondye nou an, ap egzalte nou pi wo pase tout nasyon ki sou latè." Jezi te di: "...Moun ki renmen m ap kenbe pawòl mwen; e Papa m ap renmen l, e n ap vin jwenn li, n ap viv lakay nou" (Jan 14:23).

Kesyon:

- Ki sa non Bondye vle di selon sa ke nou te aprann nan?
- Ki enpòtans premye kòmandman sa a genyen pou nou jodi a?

III. Enplikasyon pou nou jodi a

Premye kòmandman an toujou trè enpòtan. Bondye ban nou anpil prèv ki montre li se Bondye tout bon vre, e ke pa gen lòt apa li, Bondye te kreye tè a ak tout sa ki sou li (Jenèz 1-2 ; Ezayi 40:12); e, kidonk, li fè sans pou adore l. Premye kòmandman an fè nou sonje grandè Bondye ak fason nou ta dwe reyaji.

Nou kase premye kòmandman an lè nou pa mete Bondye an premye nan lavi nou. Se pa sèlman sou bondye payen ak fo relijyon. "Lòt bondye" ka nenpòt bagay: byen, dezi, objektif, oswa menm moun, ke nou trete kòm pi enpòtan pase Bondye. An reyalye, nenpòt bagay nou mete kòm yon priyorite, nan tèt, sèvi ak adore li, reprezante peche a nan dezobeyi kòmandman sa a.

Jezi te di ke nou pa kapab sèvi Bondye ak bondye materyalis an menm tan: "Pesonn pa ka sèvi byen ak de mèt an menm tan. Li gen pou l' rayi yonn si l' renmen lòt la. L'ap sèvi byen ak yonn, men l'ap meprize lòt la. Nou pa kapab sèvi Bondye ak lajan an menm tan." (Matye 6:24). Nan Matye 6:33, li te di, "Pito nou chache bay bagay peyi Wa ki nan syèl la premye plas nan lavi nou, chache viv jan Bondye vle l' la anvan. Lè sa a, Bondye va ban nou tout lòt bagay sa yo tou". Women 12:2 di konsa: "Pa fè menm bagay ak sa moun ap fè sou latè. Men, kite Bondye chanje lavi nou nèt lè la fin chanje tout lide ki nan tèt nou. Lè sa a, n'a ka konprann sa Bondye vle, n'a konnen sa ki byen, sa ki fè l' plezi, sa ki bon nèt ale."

Mande: Nan mond nou an ak nan kongregasyon nou yo, ki bondye ki pran plas Bondye? Ki sa sa vle di mete Bondye an premye nan lavi nou? Ki jan nou ta dwe adore li nan adorasyon ak pandan semèn nan nan lavi nou chak jou?

Kesyon:

- Ki "lòt bondye yo" nou sèvi olye de Bondye?
- Dekri sa sa vle di pou mete Bondye an premye nan lavi nou.

Konklizyon

Bondye egzòte nou pou nou aprann, kenbe epi mete an pratik kòmandman yo. Premyèman, nou dwe ofri lavi nou bay Senyè a kòm yon pati nan adorasyon nou an nan Bondye kreyatè a, ki te renmen nou anpil ke li te bay Pitit li a pou rachte nou. Si nou renmen Bondye ak tout nou menm; nou pral obeyi lòt kòmandman yo ak kè kontan.

Eritye benediksyon, pa eritye pinisyon

Leticia Cano (Gwatemala)

Pasaj biblik etid la: Detewonòm 5:8-10

Pasaj biblik etid la: “Piga nou janm fè ankenn estati ni ankenn pòtre ki sanble bagay ki anwo nan syèl la osinon bagay ki sou latè ou ankò nan dlo anba tè a.” Detewonòm 5:8.

Objektif leson an: Konprann ke sèvi zidòl la, nan tout fòm li yo, li pa fè Bondye plezi, epi adorasyon, lonè, glwa ak louwanj nan lavi nou yo se pou Bondye sèlman.

Entwodiksyon

Kisa ou ta panse si moun ou renmen an, ta bay tan, afeksyon, kado, swen ak atansyon li ak yon lòt moun; men pa pou ou? Èske sa pa t ap ofanse w? Idolatri a se yon peche kont sentete ak diyite Bondye, ke limanite te pratike depi nan tan lontan.

Nan Bib la, nou jwenn òdonans Bondye a: “Ou pa dwe fè yon imaj oswa okenn resanblans pou tèt ou...” (Detewonòm 5:8 VJ-1999).

I. Eksplikasyon biblik kòmandman an

Vèsè leson sa a konstitye repetisyon lalwa Bondye Moyiz te bay nouvo jenerasyon pèp Izrayèl la; pou premye fwa te bay paran li (Egzòd 20), ki te mouri nan dezè a. Nasyon Izrayèl la reflekte atitud moun ki neglijan bliye volonte Bondye e ki neglije anseye prensip lavi yo bay pitit yo.

A. Konprann kòmandman an

Yo te bay pèp Izrayèl la lwa Bondye a, yon pèp ki gen fondatè ki soti Our nan Kaldeyen yo kote deyès Lalin lan, Tamouz, planèt yo, zetwal yo, ak anpil lòt bagay ankò, yo te adore espesyalman. Moun sa yo tou te pase 400 ane kòm esklav nan peyi Lejip, ki gen kilti pratike adorasyon anvwè anpil divinite diferan. Lè yo te libere, yo te ale nan Kanaran, yon peyi kote moun te adore anpil fò dye.

Pandan Moyiz te resevwa tab lalwa yo nan men Bondye, pèp la ak dirijan yo te fè yon ti towò bèf an lò pou yo adore li, sa ki pat fè Senyè a plezi ditou (Egzòd 32; Travay 7:40-41).

Sa yo se antesedan kòmandman an. Bondye konnen nati limanite ki tonbe nan peche a, limanite sa k'ap kite kè yo ki pa menm byen panse ap mennen yo ak konpreyansyon ki fè nwa, nan adore tout bagay ki pa Bondye (Women 1:23). Kidonk, enperatif la: “Ou pa dwe fè okenn estati oswa imaj pou tèt ou...” (Detewonòm 5:8) se yon entèdiksyon ki klè. Ebre “pesel” literalman vle di “zidòl”; pratikman, li se fòje oswa taye yon zidòl nan bi pou yo adore li (Rekipere nan

https://www.logosklogos.com/strong_hebrew/6459, Me 12, 2022). Bondye di, “Ou pa dwe fè pou tèt ou [pesel]...” (Detewonòm 5:8); sa vle di, ou pa pral fè yon “zidòl” pou tèt ou. Kòmandman an se yon lòd ki soti nan Bondye ki pa pèmèt diskisyon oswa eksepsyon.

1. Ni eskilti ni imaj. Moun yo chèche jistifikasyon pou yo dezobeyi lwa Bondye a; men kòmandman an pa ni imaj ni resanblans. Nou pa ta dwe fabrike, fè oswa kreye okenn figi ki pretann reprezante Bondye pou venere oswa adore li. Men, enperatif sa a te kraze anpil fwa.

2. Pa gen imaj bagay oswa objè kreye. Pa gen “temuná” ki vle di “aparans... figi, resanblans” (Rekipere nan https://www.logosklogos.com/strong_hebrew/8544, Me 12, 2022). Pa gen anyen nan linivè a ki ka konpare ak Bondye, Otè kreyasyon an. Okontrè, anpil kilti ansyen te fè reprezantasyon èt anime ak inanime; e yo te peye yo peye taks kòm bondye. Men, lòd Granmèt la klè, egzak e klè: li pa di okenn, men pa di okenn.

3. Ou p'ap bese tèt ou, ou p'ap sèvi yo. Tèm ebre “shakcha” la refere a bese tèt anba nan bi pou yo “adore, mete ajenou... adore, bese, koube, ajenouye, desann, pwostène, rann, reverans” (Rekipere nan https://www.logosklogos.com/strong_hebrew/7812, 12 me 2022).

Senyè a te ekspriye entèdiksyon sa a klèman nan diferan fason; pa fè sa... malgre sa, moun yo sanble pa konprann li.

Nan istwa biblik ak inivèsèl la, nou jwenn enfòmasyon konsènan pratik moun ak nasyon ki te kreye zidòl; epi, nan plizyè okazyon, rityèl yo te gen rapò ak imoralite, mechanste ak lanmò, nan dezi yo fè plezi yon bondye (yon pwodwi nan imajinasyon yo) ki te apeze atravè kalite ofrann ak sakrifis sa yo. Men, se te yon rezon ki fè yo te mete Kananeyen yo deyò nan peyi sa a. Rityèl, koube ak sèvi nan objektif adorasyon zidòl yo te entèdi. Sepandan, tèks biblik la montre nou kòman pèp Izrayèl la te dezobeyi Bondye a plizyè fwa

(Jij 17-21), yo te adopte zidòl nan vil vwazen yo pou yo adore yo, oswa yo te taye ak fonn imaj ki dapre yo te reprezante Bondye, rezon ki fè yo te soufri a. konsekans ofans terib yo pou sentete Senyè a.

Men, te gen tou moun ki onore Bondye ak lwayote yo ak obeyisans yo. Se konsa, Jedeyon te detwi zidòl papa l', obeyi kòmandman Senyè a (Jij 6:25-28). Nou ka sonje tou nan yon tan apre (70 ane ekzil) zanmi pwofèt Danyèl la, ki pa t ap pwostène devan estati wa Nèbikadheza te fè (Danyèl 3). Ni Jwif Madoche, kouzen Rèn Estè a, pa t ajenou devan Aman, minis wa Asyeris la (Estè 3:2). Yo te konnen kòmandman an trè byen, epi yo pa t ezite obeyi l; byenke pou sa yo te fè fas a pwoblèm grav.

B. Bondye fò e li fè jalouzi

Senyè a te dekri tèt li kòm "Bondye vanyan" (Detewonòm 5:9). Tout limanite pa janm ka konfwonte Bondye ak bat li. Li fè nou sonje sa a, pou nou pa defye kòmandman l yo epi pou nou konprann ke nou dwe rann nou ba li nan adorasyon sensè ak renmen, pa nan laperèz.

An nou li sa ki annapre yo: "... lwanj, onè ak adorasyon se pou Bondye sèlman, paske se sèlman li menm ki merite sa. Se poutèt sa, Bondye fè jalouzi lè adorasyon, lwanj, onè oswa devosyon sa a bay zidòl yo" (Rekipere nan <https://www.gotquestions.org/Espanol/Dios-celoso.html>).

Jalouzi ant moun ki soti nan koripsyon enteryè, ensekirite oswa laperèz; men "Jalouzi Bondye pa gen anyen pou wè ak mestisans lèzòm. Bondye pa fè jalouzi pou kèk "lòt" [tankou] yo ta ka egal ak li, men li mande adorasyon eksklizif nan men moun, moun li te kreye nan imaj li; sa a tradwi nan jalouzi ak "lòt bondye yo" (Egz. 20:5; 34:14; Dt. 6:14 ss)" (Rekipere nan <https://www.biblia.work/dictionaries/jealousy>, 12 me 2022).

Ane apre, Bondye te konfime kòmandman li a atravè pwofèt Ezayi: "Mwen se Seyè a; sa a se non mwen; epi mwen p ap bay yon lòt glwa m, ni lwanj mwen pou zidòl yo" (Ezayi 42:8; gade tou Ezayi 44:9-20).

Pou w konprann jalouzi Bondye nan yon sèten mezi, petèt bagay ki pi pre a se jalouzi nou ka santi pou mari oswa madanm nou; paske nou pa vle pataje lanmou li ak okenn lòt moun. Bondye fò, e pèsonn p ap ka reziste oswa rebele kont pouvwa li san li pa resevwa konsekans avètisman yo (Detewonòm 8:19).

1. Pinisyon pou idolatri a. Sa ki mal nan moun nan gen dimansyon akablan. Dapre Pawòl Senyè a, ti moun ak pitit pitit yo pral soufri efè oswa konsekans peche zansèt yo. Si paran yo se zidòl; men ki jan yo pral anseye jenerasyon yo. Yo pral aprann epi repete modèl konpòtman an; pou sa yo pral resevwa tou pinisyon pou rai Bondye ak kòmandman l yo (Detewonòm 5:9).

Dezobeyisans anpil pèsonej biblik kont kòmandman pou pa fè oswa sèvi zidòl te pote anpil doulè ak destriksyon non sèlman nan fanmi yo, men nan nasyon yo. Se konsa Salomon (1 Wa 11), Jewoboram (1 Wa 12:28-30), Akaz (2 Kwonik 28), Manase (2 Wa 21) ak lòt wa ki te mennen pèp la nan idolatri e ki te fè Bondye gwo kòlè.

2. Rekonpans obeyisans lan. Obeyisans anvè Bondye ak kòmandman li yo gen bon kalite beni desandan nou yo de jenerasyon an jenerasyon. Kidonk, li bon pou nou kite yon eritaj benediksyon pou desandan nou yo, grasa obeyisans Bondye. Benediksyon sa a pral pwolonje pou mil jenerasyon, jan pwomès Bondye a di a (Detewonòm 7:9).

Apre nasyon Izrayèl la te detwi, ak sivivan yo te nan ekzil pou 70 ane, Jidayis la te bay plis atansyon ak kòmandman an nan fè oswa adore imaj oswa eskilti; lefèt ke nan epòk anpi grèk ak women yo, yo te konnen yo kòm ikonoklast, pou opozisyon yo ak destriksyon zidòl anvayisè yo, nan ki nou jwenn kèk evènman nan peryòd entètestamental la, osi byen ke pratik radikal yo nan monoteyis.

Kesyon:

- Pou ki moun yo te repete kòmandman an nan Detewonòm 5:8-10 la?
- Pou kisa ou panse li te nesesè pou yo te repete kòmandman an?

II. Kòmandman an ak istwa a

Pandan tout listwa limanite, nan diferan kilti, eskilti ak ikonografi atistik yo te devlope pou rezon dekoratif; men, nan anpil ka, avèk yon objektif relijye pou adore l. Kidonk, nou jwenn kilti Mesopotamyen, Ejipsyen, grèk, women ak lòt kilti. Nan chak nan yo, yo te fè reprezantasyon divès bondye yo te adore.

A. Legliz primitiv la

Nan Nouvo Testaman an, nou pa jwenn ke legliz kreyen an te vyole kòmandman an; men, premye misyonè yo te oblije fè fas ak gwoup sosyal kote yo te pratike idolatri, ki gen istwa nan liv Travay Apot yo (14:11, 17:16, 19:28).

B. Legliz pèsekite a ak kòmandman an

Kòm yon rezilta nan pèsekisyon enperyal yo kont premye Krisyanis, kreyen yo te fòse pou kache nan katakonb women yo, sou mi yo te trase nan yon fason trè fondamantal kèk istwa biblik tankou Bon Bèje a, mirak pwason ak pen yo, Ti Mouton yo te touye a ak anpil lòt bagay ankò. Yo rekonèt sa a kòm atizay kreyen byen bonè, akòz nati desen li yo. Sepandan, pa gen okenn prèv ki montre sa yo te itilize nan epòk sa a kòm objè pou adorasyon; men, pito, kòm yon metòd pou rakonte istwa levanjil yo.

“Anplis de sa, nou dwe lonje dwèt sou tradisyon ikonklastik jwif ki fò ki enfliyanse premye ekriti kreyen yo ki rejte kategorikman nenpòt adorasyon nan imaj pa fidèl yo, paske adorasyon yo mennen nan idolatri” (Rekipere nan <https://akropolishistoria.wordpress.com/2016/03/22/origen-iconografia-cristiana/>, 12 me 2022, italik ki te ajoute yo).

C. Legliz medyeval la ak kòmandman an

Depi rekonesans enperyal Krisyanis la kòm yon relijyon ofisyèl, atizay imaj ak eskilti Krisyanis la te pwoteje. Men, okòmansman, li te pratike nan objektif pou kominike levanjil la bay mas analfabèt yo ki pa t gen posiblite pou yo li Bib la. “Papa yo, yo wè ke se pa tout moun ki konn li ni ki gen tan pou yo fè sa, yo te apwouve deskripsyon an reyalyte sa yo atravè imaj yo sèvi kòm kòmantè kout” (Gonzales, Justo. Istwa Krisyanis lan. Etazini: Editoryal Unilit, nan ane 1994, p.291).

Nan diferan moman, legliz la te fè eksperyans konfli ant moun ki te defann imaj nan tanp yo ak moun ki pa dakò. Kòm tan t ap pase, li te vin soti nan narasyon venerasyon, pa sèlman desen oswa estati premye kreyen yo (nan Jezi ak manman I Mari); men tou nan zosman yo (zo mati ak sen), ki te vin tounen objè adorasyon kòm medyatè pou jwenn favè nan men Bondye, jan magazin National Geographic rakonte anpil nan atik li a ki gen tit “Zosman yo: Lafwa ak biznis nan Mwayennaj la” (Rekipere nan https://historia.nationalgeographic.com/es/a/reliquias-fe-y-negocio-edad-media_8589, 11 jen 2022). Sepandan, gen kèk moun ki fè konnen se pa adorasyon; men se sèlman venerasyon (Rekipere nan <https://www.youtube.com/watch?v=arldW5DEfC4>, 11 jen 2022).

Kesyon:

- Ki sa nou te aprann nan tan lontan an ki sèvi kòm yon leson pou lavi nou?
- Jodi a, ki jan yon moun kapab vyole kòmandman Senyè a san kreye zidòl?

III. Ki jan pou aplike kòmandman sa a nan lavi legliz la nan kontèks aktyèl li a?

Pawòl Bondye a bay nou enstriksyon lè I di : “Ti moun mwen yo, pran prekosyon ak zidòl yo. Amèn” (1 Jan 5:21); Sepandan, Krisyanis jodi a te defye Bondye tou lè li kase kòmandman li a. Anpil moun pa gen yon imaj fizik oswa yon estati pou respekte; men nenpòt bagay (moun oswa bagay) ki ranplase Bondye, oswa ki vin avan li, se idolatri. Moun nan mete tèt li nan yon kote ki pa pou li, li fè pwòp volonte li epi li pa fè volonte Bondye. Materyalis ak oto-endiljans yo te twòn: relasyon entèdi, travay, lajan, pouvwa, t’ap nonmen non, elatriye; yo tounen zidòl. Gen kèk gwoup ki rele tèt yo kreyen ki kontribye nan edonism lè yo anseye bagay ki pa

kòrèk, kòm si Bondye te egziste pou sèvi moun nan e non lèzòm nan fonksyon pou adore Bondye, mete aksan sou rechèch pou byen tanporèl, epi li pa anseye bezwen pou adore Bondye ak yon lavi ki sen ak obeyisans kòmandman li yo. Konbyen kreyen ki pèdi kominyon yo ak Bondye nan dezi yo pou yo rive nan yon sityasyon sosyal oswa pou yo jwenn byen materyèl, yo pèdi fanmi yo ak tèt yo tou?

Kolosyen 3:5 avèti nou ke konwate se idolatri. Dezi pou nou jwenn bagay pou sèl plezi pou nou genyen yo san yo pa pataje yo mennen nou pèdi sa ki vrèman entérésan. Moun tout laj yo adore imaj pwòp tèt yo; epitou, pou lajan ak pouvwa, yo dispoze dezobeyi lwa Bondye a. Gen lòt ki abandone divètisman, yo neglije responsablite yo, yo vin gen dèt e yo bliye bagay ki pi enpòtan tankou relasyon yo genyen ak Bondye ak moun ki bò kote yo. Yo gen plis sousi pou yo gen rapò ak plizyè santèn zanmi ki lwen oswa ki pa reyèl nan pri pou yo siprime kominyon yo ak Bondye ki gen fòs ak jalouzi ki te kòmande nou: “Ou pa dwe fè okenn estati oswa imaj pou tèt ou...” (Detewonòm 5:8). Nan Revelasyon, nou jwenn obstination ki mennen nan kondanasyon moun ki oze ofans Bondye lè yo pratike idolatri: “Malgre sa, rès moun sou latè yo, sa ki pa t’ mouri anba kalamite sa yo, pa t’ sispann adore Satan ak zidòl fèt an lò, an ajan, an bwonz, an wòch oswa an bwa, zidòl ki pa ka wè, ki pa ka tande, ki pa ka mache.” (Revelasyon 9:20).

Pawòl la ban nou konsèy tou: “Paske, nan tan lontan, nou te gen kont tan pou n’ te fè tou sa moun ki pa konnen Bondye yo ap fè. Lè sa a, nou t’ap viv nan libètinaj, nan lanvi, nan bwè tafya, nan debòch, nan banbòch, nan sèvi zidòl, bagay lalwa defann nou fè.” (1 Pyè 4:3). Ase ofanse Bondye; se pou nou separe tèt nou ak tout kalite peche; Ann konsakre lavi nou pou nou fè l plezi, rann obeyisans, sèvis ak adorasyon nou sèlman pou li.

Kesyon:

- Ki jan w konsidere aplike sa nou te aprann konsènan idolatri a?
- Ki chanjman ou planifye pou w fè nan lavi w chak jou pou w pa kase kòmandman Senyè a?

Konklizyon

Pèp Izrayèl la, kòm yon nasyon, pa t sèlman youn ki te vyole kòmandman an konsènan ranplase prezans Bondye pou bagay oswa moun ki pa oswa ki reprezante li. Egzil la se te yon bon pwofesè ki te anseye yo sevèman. Nou bezwen idantifye ak kraze zidòl yo (moun oswa bagay) ke nou te ka leve, epi ba yo plas onè ke Bondye sèlman merite, konsa onore kòmandman Senyè a, evite pinisyon an dèske w kraze li epi eritye benediksyon li a pou jenerasyon nou yo k’ap vini an.

Non li merite onè

Nery Pérez (Etazini)

Pasaj bibliik etid la: Detewonòm 5:11

Pasaj bibliik etid la: “Seyè, Mèt nou, se toupatou sou latè yo rekonèt jan ou gen pouvwa! Pouvwa ou moute pi wo pase syèl la!” Sòm 8:1.

Objektif lesan an: Aprann onore non Bondye epi pa pran non Bondye anven.

Entwodiksyon

Nou te kontan nan pwomnad nou te pran lè nou te ale nan yon pisin natirèl, ak dlo tyèd avèk sant souf. Li soti dirèkteman nan yon mòn, epi yon pati nan pisin lan antre nan yon gwo twou wòch. Se te yon kote ki trè bèl epi ki genyen anpil trankilite. Nou tout te elèv wityèm ane. Sa te rive kote ke nou tout ti moun t ap naje ak pwofesè ki te okipe nou an. Lè sa a, kèk ti moun soti nan gwòt la epi yo di ke te gen yon mons andedan an. –O, se vre? -nou tout te di. Yo te deklare ke te gen yon mons nan gwòt la. Yon ti moun te di byen fò, lè nou te di nou pa t kwè li: “Anmwey Bondye e pou manman ki fè m nan; gen yon mons la! Bay yon ekspresyon sekirite ak sèman konsa, youn nan pwofesè yo al gade anndan gwòt la... Epi, asire lil, jan nou te panse a ke... Anndan an, pa t ‘gen anyen. Sepandan, plizyè ti moun te di menm ekspresyon an. Yo te fè “sèman” sou Bondye, e menm sou manman yo, ke aparans yon èt kolosal nan gwòt la te verite.

Nan yon lòt okazyon, mwen te aprann yon fi ki, an repons a dezi li genyen pou l te kwè nan sa l te di a, te di: “Mwen sèman sou lavi manman m ki mouri.”

Sèman ak mansyone non Bondye se yon bagay ki komen tankou di, “Bonjou”. Jodi a, konsyan oswa enkonnyansman, nan konvèsasyon nou yo oswa ekspresyon pale oswa chak jou, anjeneral nou di: “O, Bondye mwen!”, “Benediksyon Seyè,” “Bondye ki sen an”, “Papa ki Sen an,” “Jezi”, “Jezi”. Poutan nan pifò ka yo, se tankou di: “Waw” oswa “kèt”. Petèt, nan kèk fason, ekspresyon nou yo degize. Kidonk, li lè pou nou revize abitud konvèsasyon nou yo.

Fè sèman bay manti, menm jan ti moun yo te

fè a, li pa apwopriye. Mansyone Bondye kòm yon senp eksklamasyon sipriz oswa eksitasyon tou pa apwopriye. Men, lè yon moun fè espere bay manti epi mete Bondye kòm yon temwen, li vin pi mal. Anpil moun di souvan: “Mwen te gen lajan pou m peye l, mwen pran Bondye pou temwen mwen; men, yo te vòlè li nan men mwen.” Manti. Oswa yo konn di: “Lanmou mwen, se pa sa li sanble. Nou te jis pale nan chanm otèl sa a; men, pa gen anyen ki te pase. Mwen fè sèman devan Bondye; Li se yon temwen.” Manti. Oswa yo di tou: “Kòm Bondye vivan, mwen te vle bay ladim nan mwa sa a; men anvlòp kote mwen te mete kòb la te pèdi”, manti. Sèman, bay manti, ekspresyon ipokrizi itilize non Bondye a kòm sipò. Ala sanwont, ala de koze, ala peche! Ki jan konpòtman sa yo komen nan mitan nou?

Sa n ap konsidere nan lesan sa a se pa konsèy, se yon kòmandman: “Piga nou janm nonmen non Seyè a, Bondye nou an, an jwèt osinon pou bay manti, paske mwen menm, Seyè a, Bondye nou an, mwen p’ap manke pini moun ki nonmen non m’ pou gremesi.” (Detewonòm 5:11 VJ). Epi twazyèm kòmandman an valab tankou tout Pawòl Bondye a.

I. Yo respekte non Bondye

Youn nan atribi Bondye yo se sentete. Sa fè l konplètman diferan de nou menm antanke moun. E nou dwe aksepte li, kwè li epi viv ann akò ak reyalite sa a. Men sa Bib la di nan Sòm 8:1: “O Jewova, Senyè nou an, ala bèl non w genyen sou tout tè a!” (aksan ki te ajoute yo). Lapriyè Senyè a di: “...non ou san” (Matye 6:9b).

Konsènan vèsè ki konsène nou nan leson sa a, Detewonòm 5:11, lektè a ta dwe konnen ke liv Detewonòm lan, senkyèm liv Pentatek la, jeneralman kwè se Moyiz ki te ekri. Pran non “Detewonòm” nan antan ke yon mo ki soti nan Septant, ki se Ansyen Testaman an nan lang grèk, non li vle di “dezyèm lwa” oswa “repetisyon lalwa” (Vèsyon Jerizalèm 1999, nan seksyon Kòmantè yo. Kosta Rika : Editoriyal Caribe), nan ane 1980, p.195). Epi se ke Moyiz, apre pèp Izrayèl la te moute desann pandan 40 ane nan dezè a, epi anvan li te antre nan peyi Bondye te pwomèt la, te anseye ankò Dis Kòmandman yo ak lòt enstriksyon, espesyalman pou nouvo jenerasyon an ki pa t tandè, oswa ki te trè jèn lè lalwa Bondye a te bay pou premye fwa a. Ki te rete anpil ti kras pou pèp Senyè a antre nan peyi pwomès la, Moyiz te ba yo Dis Kòmandman yo ankò ak pwomès presye ak gwo pou tout moun ki respekte lalwa a, ak jijman fòmidad pou moun ki te vyole li. Nou dwe konsidere tou ke nan premye ak dezyèm kòmandman yo Bondye li menm te fè yon deklarasyon konsa, tankou nan Egzòd 33:19, lè li te di: “... Mwen pral pwoklame non Seyè a devan ou ...” Bondye li menm t’ap di ke li pral pwoklame non l devan Moyiz. Nan Sòm 54:1, li di, “O Bondye, sove m ‘nan non ou, epi defann mwen ak pouvwa ou.” Sa vle di ke, non Bondye se pouvwa Bondye. Sa fè non li vin yon bagay ki jenyal pou mwen menm, espesyal, inik, diven.

Pou Ebre yo, non pwòp la te gen anpil siyifikasyon; Oke, li te plis pase jis yon etikèt yo idantifye yon moun. Non pwòp la dekri karaktè ak nati moun nan. Ann sonje Jakòb, pitit gason Izarak la, non li te vle di “katmake”; e jan li te ye jiskaske Bondye te chanje lavi li, karaktè ak non li, li te vin pote non “Izrayèl” selon (Jenèz 32:28). Lè Moyiz te mande Senyè a non l, li te reponn: “... MWEN SE MOUN KE MWEN YE A... SE MWEN MENM ki voye m jwenn avèk ou” (Egzòd 3:14). Prezans Seyè a ki la pou toutan an; moun ki la, moun ki te ye a ak moun ki gen pou vini an; menm jan ak yè, jodi a ak toujou. Non Bondye, MWEN SE, se pa tèlman yon deskripsyon Bondye; men yon deklarasyon sou egzistans otonòm li yo ak fidelite li ki etènèl.

Ki non Bondye? Se YHVH. Sepandan, nou konnen lòt non pou mansyone Bondye renmen nou. Kèk lòt non, yon sèl mo oswa de, se jan sa a: Elohim (Kreyatè Toupwisan an), El Elyon (Trèwo a), Wa a (Bondye

ki wè m) nan, Jewova Sabaoth (Seyè ki gen tout pouvwa a), Jewova Jire (La. Seyè a pral bay), Jewova Nisi (Seyè a se banyè mwen), Jewova Rafa (Seyè a ki geri), El Shaddai (Bondye Toupwisan an) (Tradwi ak rekipere nan <https://www.gotquestions.org/names-of-God.html>, 16 Jen 2022); epi nou ta ka mansyone lòt moun, men li klè ke non Bondye merite respè.

Non Bondye dekri tèt li. Non YHVH a te tèlman sakre pou Ebre yo, yo pa t pwononse l; men yo te pale de li kòm Seyè (Adonai). Se sèl non Senyè Jezikri ki gen pouvwa pou fè demon yo kouri. Ann sonje lè li te di: “...Nan non mwen yo pral chase demon yo...” (Mak 16:17, aksan yo ajoute). Nan Sòm 75:1, li di, “Nou di ou mès, O Bondye, nou di ou mès, paske non ou toupre ...” Yon lòt kote, David te di bay adorasyon ak glwa akòz non Bondye a (Sòm 29:2). Bay tout prèv sa yo, pa gen dout ke non Bondye merite tout respè ak adorasyon; se konsa, li pa ta dwe dezonore.

Kesyon:

- Ki sa ki vin nan tèt ou lè nou di nou dwe respekte non Bondye?
- Si nou di ke non Bondye dekri karaktè li ak sans li; èske w ka mansyone kèk karakteristik nan karaktè Bondye a?

II. Yo pa dwe sèvi ak non Bondye pou gremesi

Lè manman m ‘te bay yon lòd, tankou lave asyèt oswa netwaye kwizin nan, epi mwen pa fè li, li te konn di: “nan ki lang ou vle mwen di ou li?” Li evidan ke nou te sèlman pale Panyòl; men se te yon fason pou di m ke enstriksyon li yo te klè. Menm jan an tou, nan Levitik 19:12 Bondye di: “Piga nou pran non m’ pou fè sèman pou twonpe moun. Si nou fè sa, se derespekte n’ap derespekte non Bondye nou an. Se mwen menm ki Seyè a!” Senyè a te asire pèp li a te resevwa enstriksyon yo byen klè, e plis pase yon fwa. Kòmandman an di: “Nou pa dwe pran non Seyè a, Bondye nou an, pou gremesi...” (Detewonòm 5:11a). Ki sa sa vle di pran non Jewova, Bondye nou an, pou gremesi? Pran non Bondye pou gremesi se trete non diven an trè sipèfisyèl ak alalejè. Pran yon bagay pou gremesi se trete li nan yon fason denigrasyon, prive li nan vrè enpòtans li. Se poutèt sa, pran non Seyè a anven se denigre oswa meprize moun ke li ye a.

Yo pran non Bondye pou gremesi nan anviwònman move lang; epi sa se pi mal, depi li itilize nan kontèks bay jouman, vilgarite oswa ireverans. Sa a gendwa sonnen tankou blasfèm, men se pa sèl fason nou ka pran non Bondye pou gremesi. Nenpòt moun ki sèvi ak non Bondye alalejè nan diskou li chak jou gendwa ap vyole twazyèm kòmandman an.

Kesyon:

- Èske w ka di nan pawòl ou sa sa vle di pran non Bondye pou gremesi? Eksplike.
- Èske w sonje nenpòt moun ki te fè sèman nan non Bondye, lè sa yo te di se te yon manti? Pataje ki enpresyon w te genyen nan okazyon sa a.

III. Non Bondye se jistis

Dezyèm pati twazyèm kòmandman an di: "...Seyè a, Bondye nou an, mwen p'ap manke pini moun ki nonmen non m' pou gremesi." (Detewonòm 5:11b). Anpil moun, lè yo sèvi ak non Bondye pou gremesi, fè sa lè yo konn fè sèman, kit sa yo di a se vre oswa non. Bondye pa vle nou sèmante sou anyen nan mond sa a (Matye 5:34-37). Bay manti, fè sèman bay manti, yo konnen tou kòm fo temwayaj. Men, si lalwa sou latè a pini fo temwayaj, se pa plis Senyè a p ap pran sa kòm yon ofans pou non l. Pwoblèm ki pi mal la se lè sèmante ak mansyone non Bondye fè nan objektif pou bay manti. Sa se aberan, ki pwovoke kòlè Bondye a. Anpil moun bay manti trè fasil; yo gen yon "ati" pou twonpe ak manti; yo envante istwa ak envante sa ki mal. Isit la, pwoblèm nan chita nan lefèt ke gen yon divizyon oswa enkongriyans ant sa yon moun ye ak sa yon moun fè; ant sa ki pale ak atitud. Menm, mezanmi, lè nou nan konvèsasyon ak zanmi nou oswa frè nou yo nan legliz la, nou dwe fè atansyon pou pawòl nou yo pa mennen nou tonbe nan tripotay, kalomnye oswa vanite (Eklezyas 5:2); men pou nou responsab nan chak pawòl ki soti nan bouch nou (Matye 12:36).

Senyè a p ap pran nou pou inosan si nou sèvi ak non l pou sipòte aksyon nou yo, kit yo jis oswa enjis; paske Senyè a te di ke wi nou dwe wi epi non nou dwe non (Matye 5:37). Sepandan, nou gen tandans atribiye Bondye konsepsyon lèzòm mal. Epi pou nou pa fè Senyè a wont pou konpòtman nou, yo dwe demontre respè, verite ak responsablite nou ak aksyon nou.

Lè Ekriti yo di ke li p ap konsidere okenn moun kòm inosan ki pran non li anven, sa vle di ke nou pa ka twonpe Bondye oswa enpresyone l'ak pawòl nou yo. Li konnen nou e li konnen davans sa nou pral fè a. Twazyèm kòmandman an ka vyole lè w sèmante sou non Bondye oswa lè w sèmante inefo; men tou, lè yon moun ofanse oswa blasfème kont Bondye. Ann gade yon egzanp nan Bib la. Men istwa a parafraze: yon gason, ki gen yon papa ejipsyen ak yon manman Izrayelit, te gen yon batay nan kan an ak yon Izrayelit. Men, nonm sa a, nan pwosè a, te ofanse ak madichon non Senyè a. Apre sa, yo mennen l' devan Moyiz. Sitou, paske li te yon etranje. Epi Moyiz te mande Senyè a enstriksyon sou fason pou l kontinye fè fas a yon blasfèm konsa kont Bondye. Li di yo: "-Mennen nonm lan lòt bò limit kan an. Fè tout moun ki te tandè l' lè li t'ap derespekte Bondye a mete men yo sou tèt li. Konsa, y'a ba l' pote reskonsablite sa l' fè a, epi tout pèp la va kalonnen msye wòch jouk li mouri." (Levitik 24:14 VJ). Pasaj bibliik la ajoute: "...w'a pale ak moun pèp Izrayèl yo, w'a di yo: Lè yon moun derespekte Bondye, se pou l' peye pou sa l' fè a. Se pou yo touye l'. Wi, si yon moun peyi a osinon yon moun lòt nasyon k'ap viv nan mitan nou derespekte Bondye, se pou yo touye l'. Tout moun nan peyi a va kalonnen l' wòch jouk li mouri." (Levitik 24:15-16 VJ). Ala mizèrikòd Seyè a pou nou tout! Ou pa panse sa?

Konbyen fwa nou merite yon pinisyon menm jan an?, men nou la toujou, ak opòtinite pou repanti epi pa repete ireverans nou an.

Kesyon:

- Kisa w panse de istwa Levitik 24:14 la? Èske w kwè Bondye te gen pitye pou nou?
- Ak ki atitud nou meprize non Bondye kounye a?

Konklizyon

Pran non Bondye pou anven, bay manti, fè sèman bay pou manti, blasfème se vyole twazyèm kòmandman Bondye a. Èske se kapab lè nou priye nan non Bondye, epi lè nou rele tèt nou pitit Bondye, men nou dezobeyi; èske n ap dezonore non l tou, epi èske nou pa reprezante Jezi ki se Kris la, Seyè nou an? Pran detèminasyon fèm jodi a pou onore Senyè a ak bouch ou ak lavi ou; epi annou di menm jan ak David: "Fè lwanj non Seyè ki gen pouvwa a!" (Sòm 29:2a).

Ala yon bon repo!

Josué Villatoro (Meksik)

Pasaj bibliik etid la: Detewonòm 5:12-15

Pasaj bibliik etid la: “N’a toujou chonje se esklav nou te ye nan peyi Lejip la. E se mwen menm, Seyè a, Bondye nou an, ki te vin delivre nou ak fòs ponyèt mwen, ak gwo kouraj mwen. Se poutèt sa, Seyè a, Bondye nou an, te pase nou lòd pou nou pa bliye jou repo a.” Detewonòm 5:15.

Objektif lesan an: Konprann siyifikasyon orijinal kòmandman pou respekte jou repo a; konprann enplikasyon li te genyen pou pèp Izrayèl la lè yo te resevwa li; epi analize divès fason nou ka akonpli li nan reyalite nou an.

Entwodiksyon

Katriyèm kòmandman an, se pou respekte jou repo a, li ta dwe konsidere kòm yon bagay ki dwe fèt, olye ke kòm yon entèdiksyon oswa yon avètisman sou sa ki pa ta dwe fèt. Sa a se, petèt, kòmandman ki pi kontwovèsyal nou genyen, epi li se youn nan sa yo ki kreye plis konfli nan mond kretyen an. Entèpretasyon ak obsèvas li yo menm te lakòz divizyon nan legliz la, kreyasyon sèten kouran oswa denominasyon; epi li fè nou poze tout kalite kesyon sou li: Èske li valab pou nou jodi a nan 21yèm syèk la?; Èske se devwa fondamantal mwen pou m pa fè anyen samdi? Kisa mwen ka fè oswa mwen pa ka fè nan wikenn nan?

I. Kisa Bondye te vle di?

A. Ki sa “Jou repo” a vle di?

Avan tout bagay, nou dwe fè yon definisyon sou konsèp yo. Petèt sa ki pi enpòtan nan tout se “Jou repo a”. Nan tèks bibliik Vèsyon Jerizalèm 1999 la, konsèp “Repo” a parèt twa fwa (Detewonòm 5:12, 14-15). Nan tout twa ka yo, yon nòt parèt imedyatman apre konsèp la, ki gen eksplikasyon nan pati anba a ap di “Isit la ekivalan a Samdi”. Lòt tradiksyon bibliik, tankou Nouvo Vèsyon Entènasyonal (NVE) la pral tradwi dirèkteman mo “Repo”.

Konsèp “Repo” a pou kilti ebre a te yon bagay diferan de sa li reprezante pou nou jodi a. Nan konsepsyon pa nou an, Samdi a se yon jou nan semèn nan ki se ant Vandredi ak Dimanch; e ke, pou pifò nan nou, se yon jou repo, lwazi, netwaye kay la, ale fè yon ti mache, jwe foutbòl, gade desen anime nan maten, elatriye. Sepandan, siyifikasyon orijinal la pou reseptè prensipal yo te yon ti jan diferan.

Mo “Saba” a soti nan mo ebre shabbat, kote ke siyifikasyon literal li se “repo” (Darro, Daniel. Kòmantè Bibliik Mundo Hispano, volim 3, Levitik, Resansman ak Detewonòm. Etazini: Editoryal Mundo Hispano, ane 1998, p.301). Kidonk, yon Shabbat ka aktyèlman nenpòt jou nan semèn nan, osi lontan ke yon moun sèvi ak jou sa a pou repoze. Anpil nan nou sèvi ak jou repo a pou repoze; men, petèt gen lòt moun ki gen jou repo se madi oswa jedi. An reyalite, non jou nan semèn nan ke nou itilize pou repoze a pa gen okenn gwo enpòtan selon siyifikasyon orijinal Shabbat la. Bagay ki vrèman enpòtan se pran oserye repo Bondye di nou pou nou obsève a.

B. Konparezon ant Detewonòm 5:12-16 ak Egzòd 20:8-11.

Anjeneral, vèsyon dis kòmandman yo pi byen konnen se youn ki parèt nan Egzòd 20:3-17. Sepandan, pasaj etid nou an se nan Detewonòm 5:6-21 (ki anglobe tout kòmandman yo). Malgre ke, nan kèk ka, kòmandman yo parèt simetrik nan tou de vèsyon, yon sèl sa a (katriyèm kòmandman an) an patikilye prezante kèk diferans ki merite etidye:

1. Egzòd 20:8 kòmanse ak vèb “Sonje”: zakár nan fòm ebre orijinal li, ki gen siyifikasyon pi pre li se pote nan memwa, make yon bagay pou yo rekonèt li (Recovered from [https:// unpuebloparael .blogspot.com/2021/10/el-extranjero-dentro-de-tus-puertas_24.html](https://unpuebloparael.blogspot.com/2021/10/el-extranjero-dentro-de-tus-puertas_24.html), 13 jen 2022). Detewonòm 5:12 sèvi ak “Se pou nou veye” (VJ), oswa “Obsève” (NVE): shamar nan fòm ebre orijinal li, ki gen pi pre siyifikasyon li se kloti alantou, pwoteje, trezò oswa selebre (Rekipere nan [https:// unpuebloparael .blogspot .com/2021/10/el-extranjero-dentro-de-tus-puertas_24.html](https://unpuebloparael.blogspot.com/2021/10/el-extranjero-dentro-de-tus-puertas_24.html), 13 jen 2022).

2. Nan fen premye deklarasyon kòmandman an, Detewonòm 5:12b ajoute nòt “jan Senyè a, Bondye nou an, te mande nou an”. Sa a se yon egzanz klè nan objektif Detewonòm, ki se bay yon reyafimasyon kòmandman ak lwa Bondye te bay pèp li a, atravè Moyiz, lè yo kite peyi Lejip la epi apre yo fin travèse Lanmè Wouj la. Se Bondye ki te bay kòmandman yo nan Egzòd, nan kòmansman vwayaj pèp Izrayèl la t ap fè pou yo rive nan peyi pwomès la. Sepandan, dezobeyisans konstan, rebelyon ak peche pèp la, ak vyolasyon repete menm lwa sa yo te fè pelerinaj yo tounen yon vrè touman. Kounye a, nan Detewonòm, nan pòtay peyi pwomès la, epi apre karant ane vwayaj, Bondye te fè yon rapèl sou menm lwa yo te bay nan kòmansman an, li espere ke, avèk konesans rezilta dezobeyisans la, nouvo jenerasyon an. Pèp Izrayèl la deside obeyi yo epi mete yo an pratik.

3. Lè yo bay lis eleman ki fè kòmandman sa a, vèsyon Detewonòm lan ajoute: “ni bèf ou, ni bourik ou a,” epi li fèmen pou di: “pou sèvitè ou yo, gason ak fi kapab repoze tankou ou menm” (Det. 5: 14). Sa a se yon alizyon klè sou siyifikasyon sosyal kòmandman an nan Detewonòm. Dwa pou repoze pa eksklizif pou yon pati nan sosyete a, pou moun ki gen plis. Byen opoze a; li egal pou tout moun, sitou pou moun ki gen mwens favè, tankou bèt pakèt oswa esklav. Kòmandman an, anplis de tout bagay, mete aksan sou diyite lavi tout sa ke Bondye kreye yo.

4. Nan Egzòd, rezon ki fè pèp la dwe sonje jou Saba a se bagay ki teyolojik: “Paske, Seyè a te pran sis jou pou l' fè syèl la, latè a ak lanmè a ansanm ak tou sa ki ladan yo. Apre sa, sou setyèm jou a, li pran repo. Se poutèt sa, Seyè a beni jou repo a, li mete l' apa pou li.” (Egzòd 20:11). Sa vle di, pou kòd legal Egzòd la, pèp la te oblije gen yon Shabbat sou setyèm jou nan semèn nan, pou imite aksyon Bondye li menm te fè pandan pwosesis kreyasyon an (Jenèz 2:2-3).

Nan Detewonòm, motivasyon an diferan. Rezon ki fè pèp la dwe respekte Saba a se jistis istorik ak sosyal: “N'a toujou chonje se esklav nou te ye nan peyi Lejip la. E se mwen menm, Seyè a, Bondye nou an, ki te vin delivre nou ak fòs ponyèt mwen, ak gwo kouraj mwen. Se poutèt sa, Seyè a, Bondye nou an, te pase nou lòd pou nou pa bliye jou repo a.” (Detewonòm 5:15). Obsèvans Saba a, obeyisans Saba Bondye a, ta dwe yon rapèl konstan ke nan tan pase pèp la te esklav nan peyi Lejip, pa t'gen repo pou yo. Okontrè, kòmansman pwosesis liberasyon li a te make pa yon pi gwo fado nan obligasyon travay li (Egzòd 5:6-14); Sepandan, apre yo fin jwenn libète yo, pèp la te resevwa nan men Bondye

benediksyon pou yo te kapab repoze, pou yo gen yon jou pa semèn pou yo sispann travay yo, epi pou yo dedye tèt yo nan kèk lòt aktivite ki mennen yo pi pre li, ki pèmèt ou dwe ak fanmi, ki pèmèt ou kreye.

Anplis de rezon istorik, gen yon eleman jistis sosyal tou: manm pèp Izrayèl la te konnen sa sa vle di pou yo te esklav; yo te konnen premye menm doulè, soufrans ak imilyasyon yo te sibi pandan plizyè ane. Obsève Saba a te vle di tou moun ki te nan sèvis li kounye a, pwòp sèvitè l yo, oswa menm esklav, te kapab jwi yon repo ki ta retabli diyite moun yo, epi pèmèt yo viv jis. Edesio Sánchez, biblistè Amerik Latin nan, rezime l nan fason sa a: “Paske pou Detewonòm rezon ki fè yo kenbe jou repo a ale soti nan rezon natirèl pou rive nan rezon istorik. Se liberasyon an nan esklavaj nan peyi Lejip la e non pa kreyasyon ki rezon pou kenbe jou sa a... Kidonk, Detewonòm kraze ak tout “Lejip” yo ak tout mit ak ideyoloji ki dikte esklavaj ak travay pou anpil moun, epi repo sèlman pou kèk ladan yo. Anplis de sa, kòmandman sa a prezante kòm kè tout bagay Jewova te vle di nan alyans li te fè ak pèp ebre a” (Sánchez Cetina, Edesio. Kòmantè Biblik Latinoameriken, Detewonòm. Ajantin: Edisyon Kairos, ane 2002, p.153).

Kesyon:

- Ki diferans fondamantal ant katriyèm kòmandman ki ekri nan Egzòd la ak kòmandman ki ekri nan Detewonòm lan?
- Pou kisa se liberasyon an nan esklavaj nan peyi Lejip la rezon ki fè yo ta dwe kenbe jou repo a?

II. Ki sa Bondye mande nou jodi a?

Lè n ap analize kontèks kòmandman pou respekte jou repo a, ak siyifikasyon li pou pèp Izrayèl la, nou ta ka mande tèt nou si siyifikasyon sa a toujou valab pou nou, e si nou ta dwe toujou pran l an konsiderasyon. Anba a, mwen fè lis kèk pwoblèm pratik ke nou ka pran an kont pou obeyi kòmandman sa a ki soti konn Bondye.

A. Obsèvans Legalis Saba a

Gen kèk gwoup fondamantalis ki konsidere ke, akòz de enstriksyon bibliik pou kenbe jou repo a (oswa saba), li nesesè pou disip Bondye yo pran jou sa a nan semèn aktyèl la, Saba a, epi pa janm yon lòt jou pou repoze, adore ak konsakre jou a bay Seyè a. Lide sa a, byenke gaye toupatou, soti nan yon erè nan entèpretasyon tèks ebre a. “Rezon an se ke rasin ebre *šābat* an jeneral tradwi”, jeneralman ki gen rapò ak lide repoze aprè yon aktivite ki pwodwi fatig.

Akòz tradiksyon sa a, yo rive nan konklizyon ke Saba aksimatikman vle di yon “jou repo”, yon jou ki gen tandans nan inaktivite” (Quiroga, Raúl. Revize Sabbat kòm yon jou repo. Ajantin: Davar Logos, ane 2010, p.111.). Lespri ki dèyè lèt kòmandman sa a se nesite ak benediksyon repo a; epi li ale pi lwen pase senp obsèvan yon jou an patikilye. Si akòz travay ou pa posib pou ou repoze samdi oswa dimanch; pa gen pwoblèm. Jou ki pou w fè sa a, pwofite l pou w dedye tan bay Senyè a, medite sou Pawòl li a, jwi fanmi w, epi pase tan ki gen anpil valè ak pitit ou yo.

B. Repoze akòz de travay la

Malgre ke li dwe sanble yon kesyon evidan; li esansyèl pou nou sonje prensip sa a: Bondye ban nou benediksyon repo a. Pèp Izrayèl la, ki te ansyen esklav, kounye a te gen opòtinite Bondye li menm te bay pou pran yon repo, yon souf. Sa a se yon prensip fondamantal pou nou jodi a, espesyalman nan yon sosyete ki idolatre aktivite, ajanda konplè, èdtan ak èdtan sipleman nan travay. Yon sosyete kote bòdwo yo dwe peye; epi kote tout moun vle yon nivo lavi ki pi wo, epi travay twòp se fason pou jwenn li. Nou pa nan peyi Lejip ankò; men pafwa nou esklav tèt nou. Repoze esansyèl pou sante moun konplè. Bondye konnen sa, e li ban nou benediksyon repo.

C. Envitasyon pou travay

Malgre ke pwenn n ap diskite a gen pou wè ak repo; Kòmandman an ban nou tou yon prensip debaz: li nesè pou nou travay. Repoze yon jou pa semèn se yon bagay ki jistifye; paske, nan lòt sis jou yo, moun te fè aksyon ki te pèmèt yo fè byen ak lòt moun, pwodiktif nan sosyete yo, satisfè bezwen fondamantal yo epi kolabore nan amelyorasyon kominote a. Isit la, gen yon apèl pou moun kretyen jodi a: travay se yon benediksyon Bondye tou. Anpil kretyen jodi a te, malerezman, entèprete ke pa gen okenn bezwen travay; paske nou viv gras a lafwa, e Bondye ap bay tout sa nou bezwen. Sepandan, depi nan kòmansman, Senyè a li menm di pèp li a ke yo dwe travay pou yo merite repo; epi li pa ta dwe viv nan repo tout tan.

D. Repoze nan aktivite legliz dimanch lan

Anpil kretyen jodi a se moun ki trè travayè, pwopriyete pwòp biznis pa yo, antreprenè, anplwaye ki travay, jan pwenn anvan an di, sis jou pa semèn, soti nan lendi jiska samdi petèt. Dimanch, yon jou yo te konsakre pou rasanble ak legliz la ak adorasyon, olye ke yo te yon jou repo ak meditasyon, te vin tounen pou yo yon lòt jou travay: yo dwe leve byen bonè pou rive anvan lè adorasyon an, pou yo repete oswa prepare bagay yo; Yo

se pwofesè lekòl dimanch; epi, nan kèk ka, yo se manm legliz ki gen sèvis nan diferan lè, soti nan maten rive nan swa, epi yo patisipe nan yo tout. Pa gen repo pou moun sa yo! Si depi lendi rive samdi ou pase tan ou nan yon aktivite travay, epi dimanch, ou pase tout jounen an nan sèvis legliz la; li pa fè atansyon sou kòmandman sa a: Bondye bay benediksyon an, men tou, kòmandman an repoze. Pa konprann mwen mal, mwen pa di ou sispann rasanble oswa sèvi; mwen di ke, dapre kòmandman an, ou dwe revize tan ou epi fè chanjman, paske repo se yon pati elemantè nan lavi.

E. Repoze pou moun ki anba nou yo

Kòmandman nan Detewonòm, jan nou te etidye a, gen yon enplikasyon jistis sosyal. Si ou se yon moun ki anplwaye lòt moun; Yo bezwen repoze tou. Kòmandman Bondye ba ou se ke menm jan ou bezwen repo, anplwaye ou yo bezwen li tou. Bay yo yon jou repo ki jis, ki peye epi ba yo vakans desan se yon pati nan angajman kretyen yo ak obèyans kòmandman an. Menm jan an tou, obsèvan kòmandman sa a fòse nou rejte tout kalite esklavaj, opresyon, travay timoun, travay ki pa touche, pami lòt pratik esklavaj modèn.

F. Respè pou lavi bèt ak anviwònman an

Tèks bibliik la kòmande pèp la pou yo bay bèt pakèt yo repo tou; apre sa, kòmandman sa a te menm pwolonje nan peyi a (Levitik 25:1-17). Obsèvan kòmandman pou repoze nou an pouse nou tou pou nou bay resous natirèl yo, anviwònman an ak tout fòm lavi ki egziste e avèk yo ansanm ak planèt sa a.

Kesyon:

- Anplis egzanp yo bay yo, ki lòt fason ou panse ou ka kenbe katriyèm kòmandman an jodi a? Pran an konsiderasyon pwòp reyalyte ou, kontèks, travay, fanmi, elatriye.
- Èske w panse ke sèvis twòp nan legliz la ka pafwa yon chay olye ke li yon benediksyon? Ki jan nou ka amelyore sa a?

Konklizyon

Katriyèm kòmandman an, tankou tout lòt yo, valab jodi a menm jan li te ye lè Bondye te bay pèp li a lafwa a. Obsèvan li, plis pase yon zafè legalis ak solid, ale nan sans rekonesans ak apresye tout sa Bondye te fè pou nou; epi pwofite bèl kado li ban nou pou nou kapab repoze nan travay nou. Olye nou sèvi ak kòmandman an pou nou kondane kèk oswa sipòte lòt moun, an nou sèvi ak li pou nou toujou dedye tan ki pèmèt nou repoze, dedye tan bay Senyè a, pou nou jwi benediksyon li yo, pou nou sèvi l epi pou nou fè jistis sou tè a.

Onore papa w ak manman w

David Balcázar Medina (Pewou)

Pasaj bibliik etid la: Detewonòm 5:16

Pasaj bibliik etid la: “Respekte manman nou ak papa nou jan Seyè a, Bondye nou an, te pase nou lòd la, pou nou ka viv lontan ak kè kontan nan peyi Seyè a, Bondye nou an, te ban nou.” Detewonòm 5:16.

Objektif leson an: Konprann ke se kòmandman Bondye pou ke ti moun yo onore papa ak manman yo; reyalize si n’ap fè li tout bon vre; epi an konsekans, se pou nou konsantre nou epi deside fè li.

Entwodiksyon

Èske w onore papa w ak manman w?

Senkyèm kòmandman Bondye te kominike bay Izrayelit yo sou mòn Sinai a pale sou volonte li konsènan pwoblèm sa a. Kat kòmandman anvan yo fè referans ak fason lèzòm ta dwe kondwi tèt yo ak Bondye; yon lòt bò, kòmandman sa a se premye sou fason èt imen ta dwe kondwi tèt yo anvè lòt moun, kòmanse ak sa ki prensipal: paran yo.

Li vin espesyalman enpòtan lè yo obsève ki jan sosyete aktyèl la, an jeneral, minimize travay paran yo ak pitit yo. Menm “atitid” sosyete sa a lakòz onè timoun yo anvè paran yo te diminye, rive nan ekstrèm kote timoun yo pa onore paran yo ankò; Men, sanble, pito, se sèlman devwa paran yo fè sa ak pitit yo.

Nan leson sa a, y ap mete aksan sou siyifikasyon senkyèm kòmandman sa a, lè nou konsidere aspè ki mete aksan sou enpòtans li, analiz tèks bibliik yo fè referans ak fason kòmandman sa a ka aplike nan lavi pratik.

I. Enpòtans senkyèm kòmandman an

Ann gade kèk aspè ki mete aksan sou enpòtans kòmandman sa a:

A. Se premye a ki refere a relasyon ak lòt èt imen

kòm deja mansyone, kòmandman sa a ouvè yon seksyon ki dedye espesyalman nan relasyon ak pwochen an. Dis kòmandman yo ta ka klase anba de tit prensipal: renmen Bondye ak pwochen ou... E kòm pou renmen pwochen ou, premye moun ki renmen se paran ou.

Kidonk, nan relasyon ak pwochen yon moun, onore paran yo vin premye; Sa vle di enpòtans li. Ki sa li ta bon pou w onore lòt moun epi pou w “trè bon pou lòt moun” si w pa onore paran w anvan?

B. Se premye kòmandman ki gen yon pwomès.

Pòl te di l konsa nan youn nan lèt li yo: “Respekte papa w ak manman w, ki se premye kòmandman an ak yon pwomès” (Efezyen 6:2); epi li menm sèl tou. Kòmandman sa a ofri yon rekonpans pou moun ki rekonèt valè ak plas paran yo nan lavi chak jou, dapre sa Senyè a te etabli.

Kòmandman sa a tèlman espesyal ke li pa sèlman fè yon egzijans; men ofri yon rekonpans pou konfòmite. Sa montre jan sa fè Senyè a plezi lè ti moun yo onore paran yo. Donk, nou ka konkli ke “moun ki onore papa l ak manman l ap fè Senyè a plezi”.

Kounye a nou kontinye analiz tèks bibliik la ki baze sou etid leson sa a.

Kesyon:

- Ki benefis konfòmite avèk Senkyèm Kòmandman an pote pou fanmi an?
- Ki benefis konfòmite ak Senkyèm Kòmandman an pote nan sosyete ke n’ap viv kounye a?

II. Analiz tèks bibliik la (Detewonòm 5:16)

A. “Onore...”

Diksyonè Lang Panyòl la (RAE) bay mo “onore” siyifikasyon sa a: “1. tr. Respekte yon moun. 2. tr. Pou fè lwanj oswa rekonpanse merit yon moun. 3. tr. Bay onè oswa selebrite” (Rekipere nan [https:// dle.rae.es/honrar?m=form](https://dle.rae.es/honrar?m=form), 25 avril 2022).

Definisyon sa a montre fason yo onore paran yo, ki gen ladan respè, ankouraje, ak bay onè. Dapre ekspresyon sa yo, ou ka etabli fason pratik sa yo pou onore paran ou:

I. Respekte yo. Yo rele ti moun yo pou yo pale ak reponn ak respè ak paran yo. Yon ti moun kreyen pa dwe leve vwa l, pa reponn ak awogans, oswa joure paran li.

Senyè Jezi ki se Kris la, nan Matye 15:4, te di: "Tande byen. Bondye di nou konsa: Respekte papa ou ak manman ou. Lidi ankò: Si yon moun pale papa li osinon manman l' mal, se pou yo touye l'". Se te pinisyon nan Ansyen Alyans lan pou paran yo derespekte. Kounye a, se pa konsa ankò, lanmò fizik pa rive; Men, ou mouri espiyitèlman, paske sa a se peche.

2. Obeyi yo. Nan plizyè pati nan Bib la, yo pale de devwa timoun yo genyen pou yo obeyi paran yo. Efezyen 6:1-3 se youn nan pasaj ki pi koni sou sijè sa a. Yon lòt bò, nan Ansyen Testaman an, jan sa deja mansyone, lalwa endike ke pinisyon an pou yon pitit gason dezobeyisan se lanmò (Detewonòm 21:18-21). Fòt sa a te konsidere kòm grav anpil!

Apot Pòl te mansyone tou ke youn nan karakteristik lèzòm yo "repwouve nan lafwà" nan dènye jou yo pral dezobeyi paran yo (2 Timote 3:1-2).

Kidonk, li konkli ke se volonte Bondye pou ti moun yo obeyi paran yo; e se youn pati nan onè yo dwe ba yo.

3. Ba yo yon bon non ak pwòp aksyon yo. Lè moun wè sa ou fè, kisa yo di sou paran ou?... Sa a se yon lòt fason yo onore paran yo. Se pou moun pale byen de paran ou pou travay ou fè yo.

Sa a se yon fason pratik pou onore paran ou lè yo vivan oswa lè yo pa vivan ankò. Fè bon temwayaj, fè sa ki byen; lè sa a, moun yo pral felisite paran moun ki fè sa ki byen, epi yo pral onore, menm si yo pa konnen yo.

4. Sipòte yo lè yo pa ka pran swen tèt yo. Apot Pòl te fè remake ke se responsablite ti moun yo (e menm pitit pitit) pou sipòte manman vèv yo (oswa grann), pa legliz la (1 Timote 5:4a). Menm jan an tou, li te endike ke ti moun yo dwe aprann "... rekonpanse paran yo; paske sa a bon ak akseptab devan je Bondye" (1 Timote 5:4b).

Paran yo, ak kèk eksepsyon, te pran swen pitit yo lè yo te tibebe; yo te pwoteje yo, paske yo te san defans; Yo tete yo (manman yo tete yo); yo te achte rad pou yo; elatriye Koulye a, si papa a oswa manman an vin dekouraje oswa nan bezwen, epi ti moun yo vivan; se responsablite yo pou yo rekonpanse paran yo lè yo pran swen yo avèk pasyans, menm jan yo te fè sa.

B. "...pou papa w ak manman w..."

Pasaj bibliik la espesifik nan montre ki moun ki ta dwe onore a. Anba a gen kèk konsiderasyon nan sans sa a:

1. Non sèlman papa a ta dwe onore, men tou, manman an. Sa a enpòtan pou mete aksan sou li, sitou nan sosyete kote machis la ap domine. Ekriyen Pwovèb

la, ki te enspire pa Lespri Sen an, te endike: "Pitit mwen, koute papa ou non lè l'ap ba ou bon levasyon! Pa janm bliye sa manman ou te moutre ou!" (Pwovèb 1:8).

Tou de dwe onore, respekte, obeyi, papa a ak manman an.

2. Tèks sa a reyafime tou kijan fanmi an ta dwe konstitye, li preziman nan endike: "... pou papa w ak manman w..." Li pa di: pou de paran ou (gason), oswa pou de manman ou (fanm); men "pou papa w ak manman w". Se volonte Bondye pou ti moun yo gen yon papa gason ak yon manman fi; epi onore yo.

Sa a vrèman enpòtan pou mete aksan sou sa, nan yon sosyete peche k ap devlope modèl konfizyon, tankou sa kounye a.

C. "... jan Seyè a, Bondye ou la, te mande ou la..."

Li mete aksan sou isit la ke onore paran an se yon kòmandman Bondye; se pa yon sijesyon, yon demann oswa yon altènatif. Senyè a te kòmande nan Dis Kòmandman 1 yo, epi li reyafime nan plizyè pasaj, pou onore papa ak manman.

Lè sa a, ta dwe remake ke Bondye fè plezi pou timoun yo onore paran yo; men tou, timoun ki pa onore paran yo ap peche seryezman kont Bondye.

D. "...pou jou ou yo ka long..."

Sa a se premye nan de aspè yo nan pwomès la ki gen rapò ak kòmandman sa a, ki apot Pòl te montre. Yo ka konsidere akonplisman pwomès sa a nan de sans:

1. Yon akonplisman kolektif. Sanble sa a parèt pi plis nan Egzòd 20:12. Yon sosyete kote ti moun yo onore paran yo pral yon sosyete ki pi dirab ki ka konte sou benediksyon Bondye. Yon lòt bò, lè nan yon sosyete, timoun yo dezobeyisan epi yo pa onore paran yo, mal sosyal yo gen anpil ak mennen nan dezòd ak destriksyon.

2. Yon pwogrè endividyèl. Siyifikasyon sa a tou te note nan Egzòd 20; men, pi klè, nan Detewonòm 5:16 ak Efezyen 6:3. Se yon bèl pwomès, e Bondye kenbe pwomès li yo. Gen yon moun ki ka mande: "Èske w ka ban m yon egzant sou yon moun sa a te rive?" Plizyè milye egzant nou ka konsidere. Men, poukisa ou pa deside fè lavi ou yon egzant sa a. Onore paran ou epi jwi yon lavi ki long sou tè a.

Sepandan, li bon pou nou konsidere ke gen lòt kòmandman Bondye ke moun ta dwe pran an konsiderasyon lè yo konsidere pwomès sa a. Pwovèb 3:1-2 se yon egzant sou sa a.

E. “...pou sa ka byen pase nan peyi Seyè a, Bondye nou an, ap ban nou an”

Aspè sa a nan pwomès la espesyalman mete aksan sou nan Detewonòm 5:16 ak Efezyen 6:1-3.

Yon sosyete kote ti moun yo onore paran yo gen yon pi bon desten pase youn kote sa pa rive. Nan nivo endividyèl la, menm jan an tou, timoun ki onore papa l ak manman l jeneralman fè pi byen pase youn ki pa fè sa. Epi yo di: “anjeneral”; ebyen, jan nou te mansyone nan pwèn anvan an, gen lòt aspè tou pou nou pran an konsiderasyon pou reyalize pwomès sa a, jan yo ka wè nan Jozye 1:8.

Bondye li menm te pwomèt li e li kenbe pwomès li yo, li fidèl. Li te etabli lwa li pou limanite; epi si li konfòm ak yo, ou pral jwenn bon rezilta. Li se Kreyatè a, Li konnen pi byen ki jan yo aji. Epi Senyè a konnen (epi li te anseye) ke timoun ki onore paran l ap fè byen. Gade sa!

Kesyon:

- Nan ki fason ou onore, oswa ou respekte papa ou ak manman ou?
- Ki konsekans moun ki dezobeyi papa yo oswa manman yo genyen?

III. Aplikasyon pratik senkyèm kòmandman an

A. Legliz la dwe anseye gwo verite sa a san pè

Li nesèsè pou kòmandman sa a nan pulpit yo, nan klas lekòl dimanch yo; paske, jan sa te deja etidye a, akonplisman kòmandman sa a se yon gwo plezi pou Senyè a, epi si li pa respekte l yo jenere yon eta lanmò espirityèl e menm, yon moun ka di, yon malediksyon pou sosyete a.

Legliz la gen gwo responsablite pou l plante nan lespri kwayan enpòtans senkyèm kòmandman sa a.

B. Nou dwe anseye jèn yo kòmandman sa a

Ki sa ki ta dwe fè si yon jèn gason oswa yon jèn fi rasanble epi devlope yon varyete ministè; men eske w pa onore paran w? Si plent konstan k'ap vini nan legliz la ke chanm ou an trè sal, epi ke ou pa kontribye nan pwòpte a ak swen nan kay ou a? Oswa ke paran yo dekouraje oswa nan bezwen, san èd, epi li pa ede yo; men, èske l ap “sèvi Senyè a”? Si w pa respekte kòmandman sa a pa ka jistifye lè w di ke “n ap sèvi Senyè a”.

Nan tan Senyè Jezikri a, te gen yon sitiyasyon ki sanble ak ka yo te dekri a. Te gen Jwif ki, ak entèpretasyon farizyen yo ak dirèktè lalwa yo, te di: “Se Corban”, sa vle di, yo ofri bay Bondye tout sa yo te kapab ede paran yo; epi answit yo te konsidere ke yo pa t gen pou

ede paran yo oswa pou yo onore ankò (Mak 7:11-12). Senyè a te reprimande yo e li te di yo ke yo te anile lalwa Bondye a ak tradisyon yo (Mak 7:13). Pou okenn rezon, kòmandman Bondye a pa ka anile; e moun ki pa respekte yo ap peche epi yo dwe atire atansyon yo.

C. Kanpay sansibilizasyon ka fèt nan sosyete a sou enpòtans pou respekte kòmandman sa a

Kreyen yo, an kolaborasyon ak enstitisyon ki ankouraje valè yo, ta dwe ankouraje senkyèm kòmandman sa a ak enpòtans li pou yon pi bon viv ansanm nan sosyete a nan lekòl, nan klìb ak lòt moun.

Men, pa sèlman nan mitan ti moun yo, tou nan lekòl paran yo ak lòt moun; paske gen paran ki pa ranpli wòl yo kòm paran konplètman, ni yo pa anseye pitit yo reyalite ak enpòtans kòmandman sa a.

Avèk bon jan pwomosyon, rezilta trè benefik yo ta ka reyalize pou fanmi, lekòl, sosyete ak peyi a an jeneral.

D. Ti moun yo dwe onore paran yo

Finalman, pi bon aplikasyon an se pou kòmandman an mete an pratik, pou ti moun yo vrèman onore paran yo, respekte yo, obeyi yo, ba yo yon bon non, epi enkyete pou ede yo oswa sipòte yo lè paran yo bezwen èd.

Mande: jiska ki laj ti moun yo ta dwe onore paran yo? Repons lan se ke Bib la pa endike yon limit laj. Gen moun ki panse depi yo gen 18 an yo pa oblije onore paran yo ankò; sa pa bibliik. Ti moun yo gen responsablite pou yo onore paran yo toutotan y ap viv. Sètènman, etap yo ak mòd chanje; men akonplisman kòmandman sa a se pandan tou de yo vivan; epi menm apre paran yo mouri, ti moun vivan yo dwe kontinye onore yo lè yo gen bon konpòtman ki merite memwa papa yo oswa manman yo.

Kesyon:

- Nan ki fason legliz ou a ankouraje akonplisman Senkyèm Kòmandman an?
- Ki aksyon yo ta dwe pran si yon moun sèvi nan legliz la; men ou pa onore paran ou?

Konklizyon

Onore paran yo pandan n'ap respekte yo, obeyi yo, epi sipòte yo lè yo bezwen sa fè Seyè a plezi, tèlman li ofri yon rekonpans pou moun ki fè li: lavi long sou tè a, epi bagay yo pral trè byen pou yo. Li nesèsè pou ankouraje kòmandman sa a epi, sitou, pou kreyen yo viv li. Nan fason sa a, yo pral fè Bondye plezi, fè lwanj non Kris la epi yo pral yon benediksyon pou sosyete yo.

Pasaj bibliik etid la: Egzòd 20:13; Detewonòm 5:17

Pasaj bibliik etid la: “Ou pa dwe touye” Detewonòm 5:17.

Objektif lesan an: Konprann siyifikasyon bibliik kòmandman “ou pa dwe touye a” ak aplikasyon li nan legliz kounye a.

Entwodiksyon

Lè nou etidye Dis Kòmandman yo, nou dwe konprann ke “dis kòmandman yo, oswa dis pawòl yo, se prensip fondamantal pou lavi ak etik Ansyen Testaman an, epi yo fòme baz pou lejislasyon pèp Izrayèl la” (Kolektif otè yo. Kòmantè Bibliik Mundo Hispano. Etazini : Ed. Mundo Hispano, ane 1998, p.169). Sizyèm kòmandman an: “Piga nou touye” se yon pati nan Dis kòmandman sa a. Se pa sèlman yon kòmandman ki soti nan Bondye; men tou diferan peyi genyen li nan lwa jidisyè yo. Gen yon entèdiksyon pou touye yon lòt moun, sou fè omisid, se sa tèks bibliik nan Detewonòm 5:17 la vle transmèt nou. Non sèlman Bib la entèdi sa; men tou lwa sosyal, kontrèman ak lòt kòmandman ki rete sèlman nan kòmandman ki soti nan Bondye a. Pou kwayan kòmandman sa a aparamman youn nan pi fasil pou akonpli; paske vyolasyon li pa kwayan pa komen. Men, mwen envite w konnen siyifikasyon li nan mond bibliik la ak pou legliz kontanporen an.

I. Siyifikasyon kòmandman an (Egzòd 20:13; Detewonòm 5:17; I Jan 3:15)

Li esansyèl pou nou gade kòmandman sa a nan de testaman yo, sa ki pèmèt nou yon konpreyansyon konplè sou li.

A. Eksplikasyon kòmandman an nan A.T.

Lè n ap analize kòmandman sa a, li enpòtan pou nou konprann ke Bondye te nan pwosesis pou fòme yon nasyon; epi etablisman lwa yo pa t sèlman relijye, men tou, lwa Bondye te dikte yo te gen enplikasyon sosyal. Bondye te bay kòmandman ki te gen rapò ak fòmasyon relasyon tout yon sosyete; lwa omisid la te fè pati pwosesis sa a.

“Izrael te kwè ke lavi te yon kado Bondye epi okenn moun pat dwe retire li. Lavi a te yon bagay ki sakre e sèlman Bondye te gen dwa detèmine ant lavi ak lanmò. Moun pa t pou retire privilèj ke sèl Bondye genyen. Lavi

a te misterye (gade Jen. 9:4; Lev. 17:11), e li te pwodwi kreyasyon an: Se konsa, Bondye te kreye moun nan imaj pa li... gason ak fi li te kreye yo (Jen. 1:27)” (Kolektif otè yo. Kòmantè Bibliik Mundo Hispano. Etazini: Ed. Mundo Hispano, ane 1998, pp.182-183). Bondye t ap fòme yon konsèp respè pou lavi moun nan pèp Izrayèl la; kidonk, pa gen okenn moun ki te gen dwa touye yon lòt. Nan Egzòd 20:13 ak Detewonòm 5:17, siyifikasyon tou de tèks yo fè referans ak touye entansyonèl; sa vle di, kòmandman an se pa fè krim touye moun.

Li enteresan ki jan kòmandman sa a gen sengilarite nan lavi nan kontèks jwif la: “Kòmandman sa a entèdi touye moun, men se pa pinisyon kapital, pliske lalwa a li menm prevwa pèn lanmò. Lagè te pèmèt tou paske sòlda a aji kòm yon ajan nan leta a” (Hoff, Pablo. Pentatek la. Etazini: Ed. Vida, ane 1978, p.144). Nan lòt mo, lanmò te pèmèt si yo te jwenn moun nan koupab; epi apre yon pwosè legal, pèn lanmò te detèmine. Epi li te pèmèt tou pou sòlda yo touye nan mitan lagè a. Men ki jan Kòmantè Bibliik Mundo Hispano a dekri li: “Malgre nati sakre lavi a, entèdiksyon an pa eskli tout ka yo pran li. A.T an endike pèn lanmò pou doleyans sivil ak relijye (gade Egzòd 21:12, 15–17, 23; Jen. 9:6), epi nan sèten sikonstans, lagè yo konsidere yon fason favorab (gade Det. 20). Malerezman, nan mond egoyis la li nesesè pou kenbe lòd piblik ak dwa sosyete a. Sepandan, sizyèm kòmandman an retire pwoblèm lavi oswa lanmò nan yon desizyon endividyèl epi li kite li nan men kominote a, oswa moun ki nan alyans” (Kolektif otè yo. Kòmantè Bibliik Mundo Hispano, volim 3. Etazini: Ed. Mundo Hispano, ane 1998, p.183).

B. Eksplikasyon kòmandman an nan N.T.

Nan Nouvo Testaman an, Jezi te pran kòmandman “Piga nou touye” yon ti kras pi fon, epi li te bay li yon konotasyon ki pi anglobe nan Matye 5:21-25.

Ansèyman Jezi a te baze sou lefèt ke sa lèzòm panse a enpòtan menm jan ak sa yo fè; sa vle di, devan Bondye, nonsèlman moun ki fè touye moun koupab, men tou, moun ki fache kont frè l la. Dapre ansèyman sa a nan Jezi, li pa ase yo admèt ke yon moun pa janm fè touye moun; men pito li pran li nan yon avyon pi laj, ak sijere ke sa ki enpòtan tou se ke li pa janm panse sou fè li, li pa janm te gen dezi a komèt li. Jezi ap bay panse yo enpòtans, dezi entèn yo menm jan ak reyalite. Nan Nouvo Alyans k ap etabli a, li pa ase pou nou pa fè l; panse oswa santi li fè yon moun koupab devan Bondye. Mond n ap viv nan li a sèlman enterese nan sa ki reyalite; men se pa sa nou panse. Sepandan, Jezi t ap anseye bon moun nan se yon moun ki rive nan pwen li pa vle fè sa Bondye entèdi.

Si nou remake nan tèks sa a; Li pa sèlman refere a yon sèl kòmandman, men a plizyè, bay lavi enteryè enpòtans vital, epi yo pa sèlman sa nou ekstèn oswa egzèkite. Malgre ke pou A.T. Li te mal devan Bondye pou fè touye moun; Nan N.T., li sijere ke ou pa menm panse osijè de sa, epi tou kenbe yon vi padon, renmen ak rekonsilyasyon. Ofrann li a pa vo anyen si nan lavi enteryè li li pa nan rekonsilyasyon ak frè li. Nan N.T., yo kenbe ke omisid la pa ta dwe komèt; men li ale nan yon bagay ki pi prevantif: li existe sou nesosite pou kenbe yon lavi nan rekonsilyasyon ak frè yon moun. Sa a ta evite gwo pwoblèm, epi anplis, lavi relasyon kontinye ap ankouraje. Men sa Barclay eksplike li: “Nan tan lontan yo te kondane touye moun, e sa ap toujou kondane. Men, mwèn di nou ke se pa sèlman aksyon ekstèn ki merite kòlè jijman; panse ki pi entim yo tou anba egzaminasyon ak jijman Bondye. Kòlè kontinyèl la se yon move bagay; Lapawòl ki meprize a se pi mal, epi tripotay san mezi a ak malis ki detwi bon non yon moun se pi move bagay la nan tout. Moun ki esklav kòlè, moun ki pale nan yon ton ki meprize, moun ki detwi bon non yon lòt, gendwa pa janm fè touye moun an reyalite, men nan kè a” (Barclay, William; Kòmantè sou Nouvo Testaman, volim 1. Espay: Ed. Clie, ane 1995, p.74).

Malgre ke kòmandman an nan A.T. Se te literalman touye; nan N.T., yo kenbe menm règ la, men li pi enklizif, paske li pa sèlman konseptwalize ak “fen lavi yon moun” kòm yon reyalite, men touye moun ka ekspriye tou ak kondane ak sèten aksyon denigrasyon kont lòt moun. Men sa apot Jan di : “ Tout moun ki pa renmen frè l se yon ansasen, epi nou konnen okenn ansasen pa gen lavi etènèl” (1 Jan 3:15 VJ, aksan ki te ajoute yo). Lè n ap entèprete tèks sa a, nou remake gen yon distenksyon

klè ant sa kòmandman an te vle di pou jwif yo ak sa li vle di pou premye legliz la. Nan kontèks sa a nan konpreyansyon Nouvo Alyans lan, fè krim nan, asasen an, se pa sèlman moun ki entansyonèlman lakòz lanmò fizik yon lòt, jan sa anvizaje nan kòmandman Ansyen Testaman an; men konsèp la elaji. Gen yon renouvèlman nan li, epi li ka wè ke pa renmen frè yon moun tou vire l ‘nan yon ansasen. Konsènan tèks sa a, Barclay di sa ki annapre yo: “Pa gen dout ke Jan ap reflechi sou pawòl Jezi yo nan Sèmon sou mòn lan (Matye 5:21f). Jezi te di ansyen lwa a te entèdi touye moun; men nouvo Lwa a te deklare ke kòlè ak amèt im ak mepri se peche ki grav egalman. Osi lontan ke gen rayisman nan kè yon moun, li fè yo yon ansasen potansyèl. Pèmèt rayisman etabli nan kè a se vyole yon kòmandman espesifik Jezi” (Barclay, William. Kòmantè sou Nouvo Testaman an, volim 5. Espay: Ed. Clie, ane 1995, p.40).

Pawòl apot Jan an te gen yon konotasyon pou legliz premye syèk la, ak pou kwayan nan tout tan; paske li plase lanmou pou lòt moun kòm yon tèm fondamantal nan lavi chak kwayan, e si li pa fè sa fè yon moun yon ansasen an tèm espiyèl.

Kesyon:

- Ki jan yo te konsidere kòmandman “Ou pa dwe touye” nan A.T.?
- Eksplike siyifikasyon Jezi te bay kòmandman “Piga nou touye”.
- Ki jan ou aplike pawòl ki nan 1 Jan 3:15 nan lavi ou?

II. Siyifikasyon kòmandman an pou legliz la jodi a (Revelasyon 21:8, 22:15)

Li trè komen nan sosyete aktyèl nou yo pou moun yo touye lòt moun pou diferan rezon. An reyalite, krim yo te ogmante konsiderableman; ak mete fen nan lavi yon lòt, te vin tounen yon ensidan chak jou. Nouvèl yo eko sou moun ki touye pa gang, oswa pwoblèm pèsònèl, oswa nan pwòp fanmi yo. Sepandan, kòmandman “Ou pa dwe touye” toujou valab literalman ak espiyèlman pou moun ki kwè nan Nouvo Alyans lan, pou legliz kontanporen an. Bondye pa apwouve ansasinay, krim; yo pral gen kondanasyon yo sof si yo repanti (Revelasyon 21:8, 22:15). Sepandan, nou kwayan panse ke se yon kòmandman fasil pou akonpli e nou pa peye atansyon sou divès fason li ka rive nan lavi chak jou. Ann analize kèk nan yo.

A. Aksidan trafik. “Ou pa dwe touye” dwe entèprete dapre “entansyon” moun nan. Pa egzanp, si w ap kondwi, yon bagay inatandi te rive epi ou te gen yon aksidan trafik kote yon moun te mouri malerezman; Sa a konsidere kòm envolonètè, epi byenke konsekans legal yo ka fè eksperyans, li pa konsidere kòm yon vyolasyon lwa divèn. Pakonsekan aplikasyon kòmandman an baze sèlman sou entansyonèl; sa vle di, ak aksidan an, yon moun te mouri, men sa pa t janm dezi a oswa entansyon.

B. Avòtman pwovoke. Li trè fasil ke kretyen yo pral tonbe nan ka omisid, touye moun fizik; byenke gen kèk yo te wè. Sepandan, avòtman nan fanm kretyen yo ap ogmante, e gen kwayan ki dakò ak legalizasyon yo; men nou dwe konsidere avòtman kòm entansyonèlman mete fen nan lavi yon moun. Se poutèt sa, se yon vyolasyon kòmandman “Ou pa dwe touye”. Bèt ki nan matris la gen lavi; ak entansyonèlman retire li se yon peche. Peyi yo patisipe nan diskisyon legalize li oswa ou pa; men, menmsi plizyè te legalize li, legliz la konsidere ke li pa biblik e, kidonk, sipòte oswa egzekite li se yon peche, yon vyolasyon lalwa Bondye a. Nan ka sa a, li ka legal; men se Bondye ki pa apwouve l nan Pawòl li a. Legliz Nazarèt la kwè sa ki annapre yo: “Nou opoze avòtman pwovoke pa nenpòt mwayen, lè yo itilize swa pou konvenyans pèsonèl oswa pou kontwòl popilasyon an” (Manyèl Legliz Nazareyen, 2017-2021. Etazini: KPN, ane 2018, p.42) . Byenke nou konprann ke si yon moun pratike li epi repanti, mizèrikòd ak padon Bondye ka rive jwenn li, 1 Jan 1:9.

C. Defans fanmi w. Okenn pwoblèm ak lòt moun dwe evite pa tout mwayen posib. Men, gendwa gen ka moun ki antre lakay ou epi ki mete sekirite lavi w ak fanmi w an danje; kidonk, kwayan yo oblije defann fanmi yo kont agresè a. Defans sa a dwe toujou mennen nan ka rezoud sitiyoasyon an san yo pa gen lanmò yon lòt moun nan tèt ou. Pou fè sa, ou ka rele otorite konpetan, oswa itilize lòt altènativ ki pa vyole konpòtman kretyen ou.

D. Pèn lanmò. Nan kèk peyi, pèn lanmò te legalize pou kòz espesifik. Kwayan yo dwe opoze legalize pratik sa a. Nou rekonèt ke nou pa, nan okenn sikonstans, gen otorite pou detèmine si pran lavi yon lòt moun. Nou kwè nan repantans, transfòmasyon ki ka rive nan lavi moun grasa padon ak san pwisan Jezikri, Senyè nou an.

E. Etanazi. Antanke pèp Nazarèt, nou kwè: “Nou kwè etanazi (fè entansyonèl mete fen nan lavi yon

moun ki soufri yon maladi fatal oswa yon maladi feblès e ki pa geri, men ki pa konstitye yon menas imedyat pou lavi, nan objektif pou mete fen nan soufrans.) se enkonpatib ak lafwa kretyen an. Sa a aplike nan ka kote moun ki soufri maladi mòtèl la mande oswa bay konsantman pou etanazi (etanazasyon volontè) epi lè moun ki soufri maladi a mòtèl la pa gen kapasite mantal pou bay konsantman (etanazi envolonètè). Nou kwè ke legliz kretyen an konfime rejte istorik etanazi a pa konviksyon kretyen yo ki sòti nan Bib la e ki se santral nan konfesyon lafwa legliz la nan Kris Jezi kòm Seyè a.” (Manyèl Legliz Nazareyen, ane 2017-2021). Etazini: KPN, ane 2018, p.44).

F. Pèmèt lanmò. Sou kesyon sa a, Legliz Nazareyen an di: “Lè lanmò moun nan iminan, nou kwè ke li ka pèmèt, nan pratik ak lafwa kretyen, retire sistèm sipò lavi atifisyèl oswa pa soumèt pasyan an a yo. Sa a aplike nan ka moun ki nan yon eta vejetatif ki pèsistan ak moun ki ekstansyon lavi pa aplikasyon yon mwayen ekstraòdinè pa ba yo okenn espwa rezonab pou yo retounen nan sante. Nou kwè ke lè lanmò iminan pa gen okenn kondisyon nan lafwa kretyen an ki fòse nou atifisyèlman ranvwaye pwosesis lanmò a. Antanke kretyen, nou gen konfyans nan fidelite Bondye e nou gen espwa pou n gen lavi etènèl. Sa fè li posib pou kretyen yo aksepte lanmò kòm yon ekspresyon nan lafwa nan Kris la, ki te bat lanmò pou nou e ki te wete viktwa li a” (Manyèl Legliz Nazareyen, ane 2017-2021. Etazini: KPN, ane 2018, pp.44-45).

Kesyon:

- Ki jan kòmandman “Piga ou touye” aplike a moun ki kwè nan legliz la jodi a?
- Ki sa Legliz Nazareyen an kwè sou avòtman, etanazi, ak pèmèt lanmò?

Konklizyon

Jan nou te analize, kòmandman sa a “Piga nou touye” gen siyifikasyon li nan mond biblik la. Si nan A.T. li te akseptab pou mete fen nan lavi yon lòt moun nan sèten kondisyon; N.T. Li egzòte nou pou nou viv li nan yon lòt fason, afime ke pa gen okenn moun ki gen otorite pou touye yon lòt, epi li ede nou tou konprann lanmou ke nou dwe montre pou lòt moun. Se yon legliz ki pasifye, ki renmen, ki padone, ki rekonsilye, ki venk tout baryè rayisman e ki kenbe tou de panse ak aksyon an amoni total ak Pawòl Bondye a.

Siyifikasyon ak konsekans adiltè a

A. Denis Espinoza S. (Nikaragwa)

Pasaj bibliik etid la: Egzòd 20:14; Levitik 20:10; Detewonòm 5:18, 22:22

Pasaj bibliik etid la: “Men, yon nonm ki fè adiltè, se moun fou li ye, se detwi l’ap detwi tèt li.”
Pwovèb 6:32.

Objektif leson an: Konprann ke adiltè a se yon peche ki pote anpil gwo konsekans.

Entwodiksyon

Dis kòmandman ke Bondye li menm te dikte, ak anrejistre nan Egzòd chapit 20, etabli setyèm kòmandman an ki di: “Ou pa dwe fè adiltè” (v.14). Sa a se yon ekspresyon ki kout; men ki plen siyifikasyon pwofon ak avètisman pou ansyen pèp Izrayèl la nan dimanch maten byen bonè nan egzistans yo kòm yon nasyon Bondye ak, pa ekstansyon, pou legliz Jezi ki se Kris la tout tan.

Li se yon règ moral ak espiyèl ki gen gwo valè pou lavi fanmi an jeneral, ak lavi moun ki marye yo an patikilye. Li se yon manda ki, anplis de nati ki entèdi li, se prevantif kont imoralite seksyèl an jeneral, epi ki vize a pwoteje sakre nan maryaj.

I. Detaye eksplikasyon bibliik sou kòmandman an

A. Ansyen Testaman an

Se apati de fondasyon ak òganizasyon nasyon ebre a ke adiltè espesyalman mansyone. Lejislatè pa ekselans nan nasyon sa a se Moyiz, ke Bondye te itilize pou libere pèp li a, mennen yo nan dezè a nan direksyon tè pwomès la, epi etabli baz òganizasyon ak lejislatif pou lavi nasyon an. Li te resevwa enstriksyon presi nan men Senyè a; se konsa, pèp li a ta dwe gouvène pa yo menm. Men ki jan Bondye te ba li lalwa ki sen an. Sa te gen ladann presèp pou lavi relijye ak sivil pèp la. Nan domèn relijyon, li te ba yo règ yo ta dwe pratike lè yo ofri sakrifis ak selebre fèt chak ane yo. Nan zafè sivil, li te etabli prensip moral ak sivik ki ta regle relasyon fanmi, sosyal ak kominote yo; epi nan pati sa a, nou jwenn sa ki gen rapò ak adiltè.

I. Respekte madanm frè parèy ou. Fanm marye, e menm moun ki te angaje nan maryaj (fiyansaj) yo te entouchab. Nenpòt moun ki te pwoche bò kote yo pou fè relasyon seksyèl te koupab de adiltè. Nan Levitik 18:20, nou li: “Anplis de sa, ou pa dwe fè sèks ak madanm frè parèy ou, pou w sal avèk li.”

2. Pinisyon kapital. Lejislasyon ebre a te etabli pèn lanmò pou adiltè. Isit la, nou jwenn de sitiyasyon kote adiltè te komèt, epi kòm yon konsekans lanmò te aplike.

a. Avèk fanm marye a (Levitik 20:10). Yo sipoze ke relasyon seksyèl rapòte a se te yon zak premedite ak volontè pa tou de pati yo; se poutèt sa, santans lan ak pinisyon rive nan tou de. Lejislatè Izrayelit la te etabli: “Si yon nonm fè adiltè ak madanm frè parèy li, moun ki fè adiltè a ak moun ki fè adiltè a pral touye l.” (v.10; cf. Detewonòm 22:22).

Li te konprann ke relasyon te di se avèk konsantman fanm nan; e, se poutèt sa, tou de te koupab nan peche adiltè a. Teksyèlman li di: “... tou de pral mouri, nonm ki te kouche ak fanm nan, ak fanm nan tou ...” (Detewonòm 22:22). Objektif pinisyon kapital la se te pou “retire sa ki mal nan peyi Izrayèl la”.

b. Epi jenn fi fyanse a (Detewonòm 22:23-26). Isit la gen de sitiyasyon:

1) Pa jenn fi ki sedwi nan vil la e ki pa rele mande sekou a. Li sipoze ke li te lage tèt li nan sediksyon an ak kolabore ak moun k’ap sedwi li a; nan ka sa a, tou de te oblije mouri anba kout wòch (kalonnen). Rezon ki fè pinisyon sa a byen klè. Nan ka jenn fi a, paske li pa t rele mande sekou (v.24); epi, nan fason sa a, li konpwomèt vijinite li. Nan ka gason an, paske “li imilye madanm frè parèy li” (v.24). Li enteresan pou nou note ke, dapre lejislasyon Mozayik la, yo te konsidere lamarye a oswa lemarye a kòm madanm gason li te marye a.

2) Pa jenn fi ki vyèj ki sibi move tretman nan jaden epi ki rele pou mande sekou. Yo te sipoze ke jènfi a te yon viktim vyòl; e, se poutèt sa, yo te degize li de kilpabilite epi yo pa te egzekite, pandan y ap vyole a te koupab, epi yo ta dwe egzekite.

B. Nan Nouvo Testaman an

Ansèyman jeneral Nouvo Testaman an fè konnen setyèm kòmandman an valab nan epòk nou an; epi se yon modèl pou nou swiv ak respekte tout moun ki vle prezève pite maryaj la.

Lè yo mansyone kòmandman sa a pa minimize oswa modifiye sans objektif Bondye te etabli li a; okontrè, li apwofondi li epi li ba li yon siyifikasyon ak entèpretasyon ak aplikasyon ki pi laj pase Ansyen Testaman an.

1. Nan kè a. Se Jezi ki te anseye ke peche adiltè a soti nan kè moun nan; li soti nan pwofondè yo: "... adiltè soti nan kè a," Jezi te di, epi "yo avili yon moun" (Matye 15:19-20). "Nan Ekriti yo, kondisyon kè a se pwoblèm ki pi enpòtan. Sa a se nonm anndan an ke Bondye wè panorama mantal li, imajinasyon li, afeksyon, motif debaz ak objektif li. Lè èt anndan sa a se move, se sous tout sa ki mal nan lavi ak konpòtman" (Earle, Ralph. *Kòmantè Bibliik Beacon*, volim IV, *Levanjil Selon Matye*. Etazini: KPN, 1985, p.153). Apot Pòl te anseye ke adiltè se yon travay lachè (Galat 5:19).

2. Evaris la. Jezi te pran entèdiksyon adiltè a nan yon nivo ki pi pwofon. Li te di ke "...nenpòt moun ki gade yon fi pou anvi l, li deja fè adiltè avèk li nan kè l" (Matye 5:27-28). "Pa gen dout, Senyè nou an sèvi ak vèb la nan sans lanvi anba enflyans move dezi. Nan anpil ka, sa ki konstitye byen oswa mal nan yon aksyon se dezi a oswa aspirasyon pwofon nanm nan. Si yon moun anvi fè sa ki mal, li totalman koupab de sa ki mal nan aksyon sa a, devan Bondye ki fouye ak jije kè a" (Clarke, Adam. *Kòmantè Bibliik*, volim III, *Nouvo Testaman*. Etazini : KPN, ane 1974, p.13). Senyè a te anseye ke move entansyon ak dezi enteryè yo ase pou adiltè a rive reyalize vre.

3. Padon an. Bon nouvèl nou genyen nan Pawòl Bondye a se ke adiltè a gen aksè a padon. Favè Bondye kouvri peche sa a; men li pa bay lisans pou kontinye peche. Epizòd ki pi koni a se ka fanm adiltè a (Jan 8:3-11). Byenke objektif reyèl direktè lalwa yo ak farizyen yo se te teste Jezi epi sipriz li epi answit akize l (v.6); Jezi te anseye grandè padon Bondye a.

Li te padone l san l pa minimize gravite peche l, e san l pa ba l pèmasyon pou l kontinye peche: "...Mwen pa kondane w non plis; ale, pa fè peche ankò", se sa ke Jezi te di li (v.11). Te gen yon diferans ki genyen ant chèn relijye jwif yo ak Seyè Jezi ki se Kris la. Moun sa yo ki te rive chaje ak legalis san pitye ak move entansyon; pandan ke Redanmtè a te gen konpasyon ak mizèrikòd, men an menm tan an enèjik. Nan men li nou aprann ke chak adiltè ka rachte, epi yo ka retabli pa Senyè a ak legliz la. Moun ki fè adiltè yo ka jwenn padon e yo ka vin fè pati kongregasyon Bondye a.

Kesyon:

- Kisa validite setyèm kòmandman an vle di pou legliz la?
- Eksplike entèpretasyon agrandi ak aplikasyon Jezi te bay setyèm kòmandman an: "Piga w fè adiltè" (Detewonòm 5:18).

II. Ki jan pou aplike kòmandman an nan legliz la nan kontèks aktyèl li a?

Li enpòtan pou legliz la konnen setyèm kòmandman dekalòg la toujou valab jodi a; epi ki kontinye ap yon gid pou etabli relasyon an sante nan maryaj ak lavi fanmi an.

Adiltè a se yon peche ki pote avèk li yon lis long nan konsekans ak domaj. Avèk pratik sa a, mari a oswa madanm nan twonpe ak trayi; Yo vyole ve sa yo ki te fèt nan prezans Bondye, nan selebrasyon maryaj la; mari oswa madanm lan blese fizikman; li lakòz twoub emosyonèl nan koup la ak ti moun yo; li afekte tou finans fanmi an; sosyalman, genyen akizasyon ki gen pou vini ak dwèt akizati a; epi, nan se klè ke sa ap domaje temwayaj legliz la anpil.

Pwotagonis adiltè a pral fè eksperyans wont piblik, epi li pral pote mefyans nan patnè li pou yon tan byen long. Adiltè pa vini pou kont li; anjeneral, li akonpaye pa manti, ipokrizi, kòlè, vyolans domestik, konfli, plent, agiman, peryòd pwolonje depresyon, enkyetid, koupab, absans lapè ak remò. Pou rezon sa a, legliz la bezwen devlope yon swen pastoral nan akonpayman ak restorasyon tou de adiltè a ak viktim yo. "Nan Bib la, adiltè a konsidere kòm yon peche ki byen grav. Dis Kòmandman yo entèdi li klèman, e dapre lalwa Moyiz la, moun ki te fè adiltè yo dwe mouri. Se yon peche grav paske li trayi konfyans, vyole ak detwi relasyon imen ki pi sakre, epi li gen efè devastatè sou kay la ak sosyete an jeneral" (Taylor, Richard. *Diksyonè Teyolojik Beacon*. Etazini: Etazini, ane 1984, p.33).

A. Aksyon prevantif yo

Yon swen pastoral nan legliz la kont adiltè dwe konsantre sou prevansyon. Peche sa a ka anpeche ak kontrekare ak aksyon konkrè tankou sa ki annapre yo:

Kiltivasyon nan renmen. Nou konnen deja; pi gwo ak pi enpòtan an se lanmou (1 Korentyen 13:13). Kiltivasyon lanmou sa a enplike kiltivasyon relasyon entim ant mari oswa madanm; ebyen, jeneralman, gason oswa fanm ki satisfè seksyèlman ak lanmou lakay li pa bezwen ale chèche yon plezi efemè ak tanporè deyò. Dezekilib seksyèl la se yon bagay ki danjere pou tou de, ni gason, ni fanm nan. Yon ajisteman seksyèl kòrèk nan maryaj ak sezonman ak renmen se yon antidòt kont adiltè.

Kominikasyon an. Kominikasyon likid se yon poto ak fòs pou lavi koup la, osi byen ke pou tout fanmi an. Lè konjwen yo kominike, youn fè lòt konfyans epi youn di lòt tout pwoblèm ki konsène lavi marital yo, epi yo ka adrese pwoblèm san anbigwite oswa laperèz.

Kominikasyon nan yon koup se pa yon bagay fini; Li se yon bagay ki ka e ki ta dwe amelyore chak jou. Konnen kijan pou koute ak anpil atansyon lòt moun nan se dezizif pou siksè nan relasyon an; piske, nan fason sa a, yo montre yo yon enterè sensè nan sa yo di, panse ak santi. Li enpòtan tou pou ankouraje ak pratike dyalog.

Kominyon ak Bondye. Bondye ki sant lavi konjwen yo ap ede yo anpil pou yo rete fidèl youn ak lòt. Bagay senp tankou priye ansanm, li Pawòl Bondye a ak ale nan tanp youn akonpaye pa lòt pou adore Bondye nan bèl sentete li a pral lakòz nan ranfòse lyen lanmou ak konpreyansyon nan koup la, ki pral pwoteje yo kont yo. move adiltè.

B. Aksyon gerizon

Dezi pastoral legliz la se ke adiltè pa fèt nan okenn pwen; men, lè malerezman li se deja yon reyalite ki akonpli, lè sa a, li pral nesèsè pou aji, fè aksyon gerizon tankou sa ki annapre yo:

Padon an. Endike moun adiltè a ke peche li a kapab jwenn padon. Sa Bondye, nan Kris la, te fè yon dispozisyon ase pou kouvri peche sa a. Sa byenke adiltè “pa dwe eritye wayòm Bondye a” (1 Korentyen 6:9); Se pa nou pou nou jije yo oswa kondane yo, paske Bondye jije yo (Ebre 13:4). Misyon nou se ofri w yon koutmen; men san minimize peche a. Atitid nou dwe menm jan ak pa Jezi ki se Kris la, nonm Nazarèt la, nan ka fanm yo te pran nan zak adiltè a: “...Mwen pa kondane ou non plis; ale, pa fè peche ankò” (Jan 8:11). Di I ke benediksyon padon pou transgresyon li a posib (Sòm 32:1).

Anplis chèche padon diven an, li nesèsè tou pou travay pou rekonsilyasyon, padon ak restorasyon fanmi an, espesyalman padon nan men mari oswa madanm lan.

Restorasyon an. “Retablisman an se restore yon bagay oswa yon moun nan kondisyon ansyen li yo. Sòm 80 la se yon priyè grasa pèp Bondye a mande yon restorasyon nan glwa ansyen yo” (80:3, 7, 19) (Lockward, Alonso. Nouvo Diksyonè Biblik la. Etazini: Editoryal Unilit, ane 1999, p. 880).

Apot Pòl te bay tan pou restorasyon moun kretyen ki te viktim peche a; epi li te mande moun ki konsidere tèt yo espirityèl yo pou yo retabli li nan yon espri dousè. Menm jan an tou, li te egzòte yo pou yo pote chay youn lòt (Galat 6:1-2) “Apot la anseye yo pou yo gen konpasyon ak dousè anvè nenpòt moun ki, apre yo te aji ak vyolans nan tantasyon, tonbe nan peche; epi pou youn pote chay lòt” (Clarke, Adam. Kòmantè sou Bib la, volim III, Nouvo Testaman, Galat. Etazini: KPN, ane 1974, p.477).

Prensip opòtinite a. Prensip sa a twouve li nan lejislasyon pwosedi kriminel anpil peyi nan objektif pou louvri yon pòt pou sòti ak solisyon altènatif pou moun ki komèt yon deli oswa yon krim dapre lalwa. Yon prensip konsa aplikab tou de nan nivo legliz la ak fanmi an; pou sa nou dwe bay moun adiltè espas ak opòtinite pou yo ka rekòmanse. Li posib, li pral yon pwosesis long ak douloure; men, finalman, ki nesèsè ak obligatwa pou reyalize sante.

Patiraj la. Sa a se swen pastoral legliz la nan akonpayman ak restorasyon moun ki te komèt adiltè epi ki, nan menm fason an, dwe enkli viktim yo. Ede gason oswa fi a separe tèt yo ak tout kontak ak peche sa a; jan Bib la di: konfese li epi vire do bay mizèrikòd (Pwovèb 28:13). Mizèrikòd Bondye, fanmi an ak legliz la.

Kesyon:

- Ki sa ou konprann sou swen pastoral anvè adiltè ak viktim yo?
- Ki jan nou ka kiltive lanmou ant mari oswa madanm yon fason pou anpeche adiltè?
- Si adiltè se deja yon reyalite akonpli nan yon moun; ki jan nou ka ede moun ki komèt krim lan ak viktim yo, nan lòd pou yo atenn restorasyon yo?

Konklizyon

Komèt adiltè se yon atak sou sakreman maryaj la, epi li vyole alyans Bondye te etabli pou byennèt limanite. Pliske nou konnen peche sa a pote avèk li yon seri konsekans dezagreyab pou moun ki komèt krim nan, viktim nan, fanmi an, legliz la ak sosyete a; li an sante ak trè nesèsè ke nou pran aksyon prevantif ki ede evite li. Men, lè yon moun te viktim kont peche sa a, aksyon gerizon yo pral dwe fèt. Sa se posib ak favè Bondye a, pouvwwa Bondye a, ak etid la konsyan ak entansyonèl nan Ekriti yo.

Wityèm kòmandman an: pa vòlò

Eudo Prado (Kolonbi)

Pasaj bibliik etid la: Detewonòm 5:19; Women 13:7-10; Efezyen 4:28

Pasaj bibliik etid la: “Se pou moun ki te konn vòlò sispann vòlò. Okontrè, se pou l’ travay di ak men l’ san fè move konbinezon, pou l’ sa gen dekwa bay moun ki nan bezwen.” Efezyen 4 :28.

Objektif leson an: Konprann enplikasyon pratik kòmandman piga moun vòlò a.

Entwodiksyon

Wityèm kòmandman lwa Bondye a entèdi nenpòt fòm pran posesyon byen yon lòt moun enjisteman. Apre yon tan, plizyè pinisyon yo te aplike nan krim sa a, tankou pèn lanmò. Sèjousi, nan kèk peyi, vòl yo pini ak pratik kont lavi moun atravè koupe yon men ak yon pye, anplis konpansasyon finansye. Nan sèten vil Afriken, sitwayen yo boule vòlè vivan; epi, nan kèk kote nan Amerik di Sid, kominote endijèn yo pini yo ak kout sil ak lòt reprimand ki fò. Men, menm malgre sanksyon ki pi sevè yo te aplike nan krim sa a, li kontinye ap youn nan mal ki akablan nan sosyete a. Sa a se paske rasin sa ki mal la twouve li nan kè moun nan an reyalyte (Matye 15:19).

Atravè leson sa a, nou pral egzamine siyifikasyon kòmandman pou pa vòlè a, ki tretman yo te bay dapre lalwa Bondye a, ak aplikasyon nou ka fè nan moman an atravè ansèyman jeneral Pawòl Bondye a.

I. Wityèm kòmandman an ak siyifikasyon li (Detewonòm 5:19)

Wityèm kòmandman an se youn nan nòm kle nan lwa Bondye te preskri pèp Izrayèl la, ke nou konnen kòm Dekalòg la oswa Dis Kòmandman an. Lwa sa yo te bay Moyiz sou mòn Sinayi a, jis twa mwa apre yo te soti nan esklavaj nan peyi Lejip (Egzòd 19:1, 20).

Karant ane aprè, lè yo te pwoche bò kote peyi Kanaran an, ak nan jou anvan konkèt la, Moyiz te raple yo kòmandman sa yo (Detewonòm 1:3), se okazyon kote tèks etid nou an make a ki se Detewonòm 5:19.

A. Ki sa kòmandman an genyen ladan li?

San dout, pratik vòl ak vyòl yo te deja youn mal sosyal ki prezan nan kilti ansyen yo, kòm yon defòmasyon peche nan viv ansanm moun yo; e, an menm tan, pèp Bondye a pa t eksepsyon (Matye 15:19).

Vòl la defini kòm yon zak “1. tr. Se pran oswa kenbe pwopriyete lòt moun kont pwòp volonte li, san entimidasyon sou moun oswa fòs sou bagay sa yo” (Rekipere nan <https://dle.rae.es/hurtar>, ane 20 avril 2022); ak vòl, tankou “4. m. Krim ki komèt nan sezi pwopriyete mobil yon lòt moun pou pwofi, lè w sèvi ak vyolans oswa entimidasyon sou moun, oswa fòs sou bagay yo” (Rekipere nan <https://dle.rae.es/robo?m=form>, ane 20 avril 2022). Detewonòm 5:19 gen ladan l entèdiksyon tou de pratik yo.

Konsènan nati li, wityèm kòmandman an klase nan lwa “apodikt entèdi” yo, ki gen karakteristik sa yo: “Petèt yo se pi ansyen an. Yo itilize dezyèm pèsòn sengilye (itilizasyon pliryèl la sispèk ak an reta). Okòmansman yo te trè kout. Pita, pafwa yo ajoute yon motivasyon” (Sicre, José Luis. Entwodiksyon Ansyen Testaman an, 7yèm edisyon. Espay: Editoriyal Verbo Divino, ane 1992, p.114).

Nan kèk vèsyon nan Bib la, ekspresyon vèsè sa a (Detewonòm 5:19) parèt tradwi ak konotasyon pa vòlè; ak nan lòt moun, pa vòlè. Egzanp: “Ou pa dwe vòlè”: Vèsyon R60, NASB; “Pa vòlè”: NTV, NVE, VJ.

“Nan aplikasyon inivèsalis li a, kòmandman an gen objektif pou pwoteje pwopriyete endividyèl ak fanmi kòm yon kado ki soti nan Bondye. Pwoteksyon sa a te egal ak pwoteje moun menm kont wa a li menm (2 Sam. 12:1-5; 1 Wa 21:1-19; Mi. 3:1-3). Kòmandman an t ap chèche fè pèp Bondye a tounen youn kominote frè kote pèsonn pa t vin rich oswa pòv grasa vòl, koripsyon komèsyal oswa ekstòsyon ([Detewonòm] 24:12-15; Am. 2:6-8; 5:11; 8:4-6; Egz. 22:25; Ez. 3:14)” (St. chez, Edesio. Kòmantè Bibliik Ibero-Ameriken, Detewonòm. Ajantin: Edisyon Kairós, ane 2002, pp.172-173).

Nan lòt mo, objektif wityèm kòmandman an se te chèche jistis nan relasyon moun ak moun, anba nòm fondamantal respè pou byen lòt moun.

B. Aplikasyon kòmandman an nan kontèks biblika

Lalwa Moyiz la te anvizaje plizyè fòm vyolasyon nan wityèm kòmandman an. Yo mansyone tè a mal apwopwiye, pa egzanp: “Nan peyi Seyè a, Bondye nou an, pral ban nou pou nou rete a, pa janm deplase bòn tè moun pèp Izrayèl parèy nou. Kite yo kote zansèt nou yo te plante yo a.” (Detewonòm. 19:14 VJ). Li refere tou a kidnape moun ak trafike esklav, konsidere kòm yon vyolasyon grav nan kòmandman an, tèlman ke li te pini ak lanmò (Egzòd 21:16; Detewonòm 24:7). Kidnapping ak trafik moun sa a se te yon pratik trè komen nan divès pèp yo ki te viv ansanm ak pèp Izrayèl la nan epòk kòmandman an te bay (Jenèz 14:12-16, 37:26-28). Pèn lanmò pou moun ki te komèt krim sa a endike gwo valè lavi moun dapre Pawòl Bondye a. Yo te konsidere kòm pratik ki sanble ak vòl (Levitik 6:2-4; Detewonòm 24:14-15, 25:13-16). Nan ka vòl bèf ak mouton, ki gen elvaj se yon pratik enpòtan anpil pou sibzistans nan fanmi ebre a, yo te bay lòd pou yo rekonpanse domaj la ak peman an nan yon kantite siyifikativman pi wo nan bèt; e si li pa t gen anyen pou peye, vòlè a te dwe vann kòm esklav (Egzòd 22:1-4).

Vyolasyon uityèm kòmandman an te vle di tou pote yon madichon sou vòlè a ak fanmi li (Detewonòm 27:17; Zakari 5:3-4).

Malgre pèp Izrayèl la te gen anpil lejislasyon sou pratik vòl la, nou jwenn ke sa a se te youn nan peche ki pi repete, ak kòz prensipal inegalite sosyal ak depafini moral nasyon an nan plizyè okazyon (Jòb 24:2; Ezayi 1:23; Jeremi 7:9; Ochea 4:2; Amòs 8:5).

Nan Nouvo Testaman an, yon egzanp klè nan vyolasyon kòmandman sa a ka manifeste nan biwo pèseptè kontribisyon an. Ann sonje ka Zache, ki te chèf gwoup pèseptè kontribisyon yo nan Jeriko (Lik 19:1-10). “Pèseptè kontribisyon an te kapab peze pèp la pou plis pase sa Women yo te mande; apre sa, li peye yo sa yo te mande a, li mete rès yo nan pòch li (Lk 3,13; 19,1-9)” (Malina, Bruce J. Mond Nouvo Testaman. Espay: Editoryal Verbo Divino, ane 1995, p.131). Jezi te mansyone kòmandman pou pa vòlè a nan mitan kòmandman lwa Bondye yo ke disip li yo dwe respekte (Matye 19:18), epi ki rezime nan kòmandman pou renmen pwochen ou tankou tèt ou (Matye 22:39;

Women 13:9; Galat). 5:14). Nan lòt yo, yo mansyone vòl tou kòm yon pratik ki pa konsistan avèk vi kreyen an (1 Korentyen 6:10; Efezyen 4:28, 5:4).

Kesyon:

- Ki objektif wityèm kòmandman an?
- Ki sa ki te kèk fòm vyolasyon kòmandman an piga ou vòlè nan tan biblika yo ak pinisyon yo enpoze?

II. Aplikasyon kontanporen wityèm kòmandman an (Women 13:7-10; Efezyen 4:28)

Jodi a, krim vòl la prezan nan gwo pousantaj nan tout sosyete nou yo, se youn nan pwoblèm sosyal prensipal yo, sitou nan peyi ki soufri soudevlopman yo. Gen anpil fòm krim sa a ki sipèpoze kote moun prèske toujou komèt, ak jistifikasyon abityèl pwòp tèt yo nan aksyon yo. Sepandan, Pawòl Bondye a bay lòd pou nou fè atansyon ak kondwit nou pou nou pa tonbe nan pratik ki sanble, ki ale kont volonte Bondye.

A. Egzanp vyolasyon kòmandman an

Gen kèk fòm sounwa ki pa respekte kòmandman wityèm lan ka obsève jodi a. Nan kèk peyi, lè gen manifestasyon sosyal ki vyolan, moun detwi pwopriyete prive ak piblik, kraze fenèt ak pòt, epi antre nan biznis. Nan lòt ka, moun yo pa peye pou sèvis piblik yo, yo akize ke konpayi kap founi yo a fè yo peye pi plis pase sa sèvis la koute, epi yo jere yo kontinye jwi yo ilegalman. Lòt moun twonpe nan peye taks la lè yo reklame ke yo pa kantite siyifikatif la; e ki, donk, pa fè mal ak ekonomi leta a. Oubyen yo di ke gen anpil koripsyon politik; e, an konsekans, gouvènman an pa merite kontribisyon sitwayen yo. Sa a tou se ka ke yon moun ki jwenn yon objè ki pèdi, epi konnen ke yo ka retounen li bay mèl li, yo fè espere yo kenbe li pou yo. Nan Women 13:7-10, Pòl te bay avètisman kont kèk nan pratik sa yo, ak lòt ki pa koresponn ak fason kreyen an. Nan ka kreyen Women yo, li posib ke kèk te eseye jistifye echèk yo nan konfòme yo ak kèk devwa sivik, tankou, pou egzanp, peye taks ak omaj anvè otorite yo, akize sityasyon politik la dominan. Natirèlman, nou dakò ke nan epòk sa a te gen yon egzèsis enjis nan pouvwa politik pa anpil chèf. Sepandan, Pòl te trè enfatik ak klè lè l te gen rapò devwa sa yo ak obeyisans kòmandman lwa Bondye yo ak maksim biblika ki di: “Se pou w renmen pwochen w tankou ou menm” (Women 13:9-10).

Kòm kreyen, nou dwe konsistan, aliman kondwit nou nan sosyete a ak gwo valè moral yo nan Peyi Wa ki nan Syèl la. Jezi te ban nou egzanp siprèm konsènan akonplisman devwa sitwayen yo.

Avèk repons byen li te ye a: “Donk, se pou nou bay Seza sa ki pou Seza, e bay Bondye sa ki pou Bondye” (Matye 22:21; Mak 12:17; Lik 20:25), li te montre nesite pou l obeyi ak devwa yo anvè pwochen yon moun, menm jan devwa yo anvè Bondye akonpli. Nan yon lòt okazyon, menm si li te fè konnen kèk dezakò, li te peye taks tanp jwif yo te kolekte chak ane (Matye 17:24-27).

B. Bay olye pou w pran

Gen kèk pratik ki pa konsistan avèk wityèm kòmandman an ka kontinye nan lavi nouvo kretyen yo lè yo obeyi modèl konpòtman ki te deja anrasinen yo. Se konsa, pa egzanp, nan kèk kretyen Korentyen yo, jan l Korentyen 6:8 fè remake: “Okontrè, mwen wè se nou menm k’ap fè lòt lenjistis, k’ap piye yo, epi ki moun n’ap fè sa, se pwòp frè nou nan Kris la!” (VJ).

Pòl te fè referans ak sa a byen klè nan Efezyen 4:28 kote nou li: “Moun ki te vòlè pa vòlè ankò...” Ekspresyon sa a ankadre nan pasaj ki soti nan vèsè 17 la epi ki kontinye nan fen chapit sa a, kote li pale de karakteristik nouvo lavi nan Kris la. “Pasaj sa a enplike yon rejè nan fason ke moun lòt nasyon yo viv, se pa moun lòt nasyon yo antanke moun... Deklarasyon Pòl fè isit yo se yon refi kont fason de vi ki domine nan sosyete kote moun k ap resevwa l yo te viv la, e yon apèl pou yo menm tou yo ta repiye valè sa yo” (Snodgrass, Klyne. VJ, Kòmantè Biblik avèk Aplikasyon-Efezyen. S/p: Editoryal Vida, s/a, p.396).

Efezyen 4:28 ka fè referans ak pratik twonpri nan achte ak vann machandiz, vòl lajan nan administrasyon resous yo konfyè bay twazyèm pati a, oswa demann pou kado oswa lajan pou egzèse yon responsablite ki fèt.

Antouka, nenpòt fòm pwofi oswa enterè ki pa konsistan avèk etik kretyen dwe derasinen nan lavi nou yon fwa nou vin jwenn Kris la. Olye de sa, nan dezyèm pati tèks la, apot la te egzòte nou pou nou kontinye travay ki onèt, pou nou sonje youn nan objektif prensipal yo pou nou jis pwofite dapre doktrin kretyen an, pou n pataje ak moun ki nan bezwen yo.

John Wesley, fondatè Methodism, e ki te yon nonm pwofondman jenere anvè moun ki nan bezwen pandan tout lavi li, te ekspriye kèk fraz enpòtan konsènan itilizasyon lajan ki ka sèvi tou kòm prensip k ap gide nan zafè sa a. Premye a nan yo se sa ki annapre yo: “Touche tout sa ou kapab; ekonomize tout sa ou kapab; bay tout sa ou kapab” (Rekipere nan <https://proverbia.net/cita/8915-touche-tout-sa-ke-w-kapab-ekonomize-tout-sa-ke-w-kapab>, ane 20 avril 2022); e dezyèm nan se menm jan an: “Fè tout byen ou kapab ak tout mwayen ou kapab, nan tout fason ou kapab nan tout kote ou kapab, nan nenpòt ki lè ou kapab, a tout moun ou kapab, epi otan ke ou kapab, jan ou kapab” (Rekipere nan <https://citas.in/frases/60669-john-wesley-fè-tout-byen-ke-w-kapab-nan-tout-mwayen-q/>, 20 Avril 2022).

C. Kontantman: yon atitid kle

Finalman, pèspektiv kretyen an konsènan richès ak byen nan mond sa a se yon faktè enpòtan pou konsidere. Pòl te mansyone “kontantman” kòm dispozisyon sa a ki pèmèt nou konprann byen materyèl yo pandan ke n’ap mete volonte Bondye a pou priyorite nou. Apot la te ban nou yon egzanp elokan nan pwòp vi li sou fason li te jere bezwen materyèl li anndan prizon an pou kòz levanjil la (Filipyen 4:10-20).

Kontantman kretyen an libere nou anba atitid tankou avaris, dezi pou bagay materyèl, twonpe lòt moun pou jwenn benefis, ak tonbe nan peche vòl la. Jan Pòl te ekri Timote, jèn minis la tou: “Nan yon sans se vre. Sèvis Bondye a se yon gwo richès pou yon moun si l’ kontan ak sa li genyen an. Nou pa t’ pote anyen lè nou te vin sou latè. Pa gen anyen nou ka pote ale non plis lè n’a kite li. Se sak fè, si nou gen dekwa manje, si nou gen rad pou mete sou nou, sa dwe kont nou.” (l Timote 6:6-8 VJ).

Kesyon:

- Ki kèk fason pou vyole wityèm kòmandman an nan epòk aktyèl la?
- Nan ki fason travay onèt, antanke yon pratik ki baze sou valè kretyen, yo konpare ak pratik peche a nan vòl?
- Ki jan dispozisyon kretyen an nan kontantman ede nou pa angaje nou nan aksyon peche tankou vòl?

Konklizyon

Èske li posib ke yon moun, menm si li pa komèt yon vòl ouvètman, ta ka vyole wityèm kòmandman an nan lòt fason? Vrèman wi. Malonèt nan biznis, pa peye taks nou, kenbe yon objè pèdi, elatriye yo kapab anpil fòm vòl. Antanke kretyen, Bondye rele nou pou nou abandone dispozisyon sa yo nan ansyen lavi a, epi ranplase yo ak nouvo atitid fwi sanktifikasyon kretyen yo.

Toujou di laverite

Natalia Pesado (Etazini)

Pasaj bibliik etid la: Detewonòm 5:20

Pasaj bibliik etid la: “Piga nou janm fè manti sou frè parèy nou nan tribinal.” Detewonòm 5 :20.

Objektif lesan an: Konprann apèl radikal Bondye a pou moun renmen verite epi kouri lwen manti a.

Entwodiksyon

Nan diksyonè a, mo “manti” a defini kòm “1. Deklarasyon ke yon moun fè pandan ke li byen konnen se pa vre” (Rekipere nan Definisyon Oxford Languages, ane 12 avril 2022). Nan diksyonè Royal Academy Espanyòl, li di ke yon manti se yon “ekspresyon oswa manifestasyon kontrè ak sa yon moun konnen, panse oswa santi”.

Gen kèk sinonim nan mo “manti” sa yo: fè koken, fwod, tan pyèj, twonpe moun. Menm diferan peyi ki pale panyòl yo ka gen pwòp mo pa yo ki itilize pou endike yon manti, tankou sa ki annapre yo: pelota, trola, embeleco, humbug, tale ak koken. Reyalite a se ke bay manti a se yon aksyon ki te egziste depi nan kòmansman kreyasyon an, e ki kounye a rive sou tout planèt Tè a. Nan lesan jodi a, n ap etidye pi byen kòmandman Bondye te bay pèp li a pou l anseye yo pou yo evite konpòtman sa a, pou ede yo evite konsekans pèsònèl ak sosyal grav ki bay manti a; epi konsa kapab viv yon lavi ak verite ak onètete, ki se yon pati enpòtan nan sentete ke Bondye vle pou pitit gason ak pitit fi li yo.

I. Dezi Bondye pou lavi espiyèl nou

Pasaj etid jodi a se youn nan Dis Kòmandman espesifik Bondye te bay pèp li a apre yo te kite esklavaj nan peyi Lejip. Pandan nouvo etap sa a nan endepandans sosyal la te kòmansman, Bondye te vle gide yo pou yo viv nan yon fason ki saj ak lòd pou ankouraje byennèt yo. Kòmandman sa a senp e senp pou konprann an tèm de gramè li ak siyifikasyon li. Teyolojikman palan, nou ka konsidere gwo valè Bondye bay laverite lè nou mete vèti sa a nan Dis

Kòmandman li te bay pèp li a nan moman espesyal sa a. Pou ede elaji kontèks bibliik la konsènan verite a, nou dwe konsidere kèk pasaj nan Pawòl la ki ede nou konprann poukisa Bondye mande pèp li a pou yo pa bay manti.

Kòmansman pa revize istwa premye moun yo, nou ka wè tantasyon an tonbe nan bay manti apre yon moun te fè erè oswa komèt yon peche. Pasaj Jenèz 4:9 la rakonte yon konvèsasyon pèsònèl Bondye te genyen ak Kayen, pitit gason Adan ak Èv la. Nou ka wè ke te gen yon pwoksimate patikilye; depi Bondye te vin pale ak Kayen, e li te rekonèt vwa Bondye a. Vèsè a fè referans e di: “Epi Senyè a di Kayen: Kote Abèl, frè w la? Epi li reponn: Mwen pa konnen. Èske mwen se gadyen frè m nan? (aksan ki te ajoute yo). Malerezman, nan vèsè anvan an (gade Jenèz 4:8), nou ka li ke Kayen te planifye ak egzèkute touye frè l la. Nan chapit ki vin apre yo, nou ka li konsekans grav Kayen te oblije fè fas pou desizyon li yo; e, malerezman, nou konnen lavi Abèl pa t ka rekipere ankò.

Epitou, nan Nouvo Testaman an, nou ka resevwa konsèy apot Pyè a. Nan I Pyè 3:10, nou sonje: “...Si yon moun vle jwi lavi a, si l' anvi pase kèk bon kadè sou latè, se pou l' kenbe lang li pou l' pa pale moun mal. Se pou l' veye bouch li pou l' pa bay manti.” (aksan ki te deja ajoute yo). Pasaj la site konsèy nou jwenn nan Sòm 34 la, ki gen tit “Protèksyon Bondye”; epi li di: “Se moun ki pa lage kò yo nan pale moun mal ni nan bay manti.” (v.13, aksan ki te ajoute yo). Malgre ke sòm yo te genyen avètisman sa a pou pèp jwif la ak dirijan espiyèl yo, nan levanjil yo nou li ke, malerezman, yo pa t swiv konsèy bibliik sa a, ni yo pa t konprann gwo kòmandman Bondye a kont bay manti.

Nan Matye 26:59-60, yo rakonte nou istwa Jezi nan dènnye èdtan li sou tè a, fè fas a jijman devan konsèy jwif la; e li di: “Chèf prèt yo ak tout manm Gran Konsèy jwif yo t’ap chache yon manti pou yo te fè sou Jezi, pou yo te ka kondannen l’ amò. Men, yo pa t’ kapab jwenn anyen malgre anpil moun te vin fè anpil manti sou li.” (aksan ki te ajoute yo). Nou wè Jezi li menm te fè fas ak moun ki te chwazi bay manti kont li. E listwa fè nou sonje yon lòt fwa ankò konsekans grav nan pawòl fo temwayaj moun sa yo te ekspri; piske manti yo te lakòz Jezi yon santans enjis ki te mennen l nan lanmò pa mwayen Krisifiksyon an.

Nan Jan 8:44, Senyè a te fè limyè ki klè sou kesyon manti a pandan li t’ap fè avètisman: “Se Satan ki papa nou. Se sak fè nou vle fè sa papa nou vle. Depi nan konmansman se sa ase l’ap fè: touye moun. Li pa janm pran pozisyon pou verite a paske pa gen verite menm nan li. Depi l’ louvri bouch li, se manti l’ap bay paske sè mantò li ye. Se papa nan bay manti li ye.” (aksan ki te ajoute yo). Malerezman, nou ka wè batay kont Mèt la te mennen ant Sovè limanite a ak gwo lènmi li a. Okontrè, nan Jan 14:6, nou ka li ak anpil rekonfò pawòl ki klè ak afimasyon bon Anseyan an te di: “Jezi di li: Se mwen menm ki chemen an, se mwen menm ki verite a, se mwen menm ki lavi a; Pèsonn pa vin jwenn Papa a eksepte pa mwen menm” (aksan ki te ajoute yo).

Finalman, nou ka wè menm apre lanmò Jezi ki se Kris la, kwayan yo ka tante bay manti. Nan pasaj Travay 5:1-11, nou pale de yon ensidan twomatik nan lavi premye kretyen yo. Yon koup kwayan, Ananyas ak Safira, te dakò bay legliz la manti sou ofrann yo. Pawòl la di manti Ananyas la te lakòz li mouri imedyatman, epi Safira, madanm li, te bay manti tou kèk moman apre. Nou wè nan Travay 5:8 li di: “Pyè mande li: Di mwen, èske se pou pri sa a nou te vann jaden an? Li reponn: Wi, se pou pri sa a”.

Nou revize plizyè pasaj atravè Bib la ki anseye nou konsekans peche bay manti a. Nou ka mande Bondye pou l gide nou pou n evite li, e pou n toujou chwazi laverite.

Kesyon:

- Ki lòt mo ki ka ajoute nan definisyon verite a?
- Ki jan nou ka anseye pi piti yo viv yon vi nan onètete?

II. Dezi Bondye pou lavi pèsònèl nou

Yon kle pou obeyi Bondye ak bon dezi se eseye akonpaye obeyisans ak yon bon konpreyansyon sou lwa li yo; pliske nou kapab kwè konplètman ke lè Bondye mande nou yon bagay se pou byen nou ak pou byen lòt moun ki bò kote nou. Bondye se yon Bondye ki enfiniman renmen pitit li yo, epi li vle gide yo nan tout fason yo viv; pou yo ka jwi lapè, lajwa, byennèt emosyonèl ak bon relasyon ak lòt èt imen. Se poutèt sa nou dwe reflechi sou gwo konsekans manti bay nan lavi yon moun ak nan relasyon sosyal yo.

Nan lavi pèsònèl la, bay manti a pwodwi estrès emosyonèl ki ka twò grav okòmansman; men li ka ogmante jiskaske li devlope an yon pwoblèm sikolojik ak emosyonèl ki grav, tankou twoub konpilsif bay manti. Okòmansman, di yon manti ka yon opsyon ke yon moun wè kòm yon mwayen pou soti nan yon bagay ki kapab pote yon konsekans ki negatif. Tankou, pa egzanp, yon ti moun ki te manje bonbon yo ke manman l te entèdi li ka tante bay manti lè yo mande sa ki te pase bonbon yo; konsa li pa ta dwe wè kòlè manman l oswa resevwa yon konsekans. Lè li di yon manti, li otomatikman mete moun nan nan yon sitiasyon estrès; depi sèvo a kòmanse fè eksperyans enkyetid sou moman sa a lè yo pral dekouvri verite a. Moun ki te bay manti a tou konsène pou kenbe manti a kredib, gen pou asire ke lòt enfòmasyon yo konyenside. Menm jan ak egzanp ti moun nan ki te manje bonbon yo, ou kapab konsidere bay manti sou si ou te nan kwizin nan oswa jwe deyò a. Reyalite a se ke kenbe yon sekrè tankou sa a mande anpil efò sikolojik, epi li pwodwi fatig emosyonèl.

Menm jan an tou, estim pwòp tèt ou pèsònèlman soufri tou lè moun nan chwazi bay manti a; paske konsyans moun nan gen valè verite a anprente sou li, e menm san konesans li fè moun ki bay manti a santi l koupab epi, kidonk, li santi l ak mwens valè, ak mwens admirasyon pou tèt li, epi li fè eksperyans yon santiman degradasyon kont pwòp tèt li.

Lè nou konsidere tout konsekans soufrans ak estrès emosyonèl ki bay manti nan lavi nou, nou ka jwenn motivasyon pou nou chèche Bondye nan lapriyè epi mande l pou l travay nan lespri nou ak nan kè nou ak pouvwa Lespri Sen li a. kè nou renmen verite a, menm jan li renmen l, epi ede nou pran angajman pou nou toujou chwazi di laverite.

Nou dwe rekonèt ke chanje yon abitud, sitou si li byen anrasinen nan konpòtman moun nan, kapab yon pwosesis ki mande tan, angajman ak anpil efò. Lè w reyalis, ou kapab fè eksperyans reyalite pouwva Bondye nan travay ou nan lavi pèsònèl ou tou: petèt li ede w rekonèt sitiyasyon kote w chwazi di yon “manti blan,” e li pwodwi dezi pou w pa kite sitiyasyon an konsa, men pou klarifye verite a. Nou ka fè Bondye konfyans nèt, epi gen sekirite ak sètitud ke abitud sa a ka chanje nèt. Ou ka pran yon sèl jou alafwa, epi selebre chak okazyon ke verite a triyonfe.

Pawòl Bondye a ofri anpil konsèy pou ede nou renmen laverite epi evite konsekans grav ke bay manti a pote. Nan Pwovèb 12:22, nou jwenn avètisman: “Seyè a pa vle wè moun k’ap bay manti. Men, li kontan nèt ak moun ki toujou kenbe pawòl yo.” (aksan ki te ajoute yo). Epi nan Sòm 15:2-3, nou li egzijans pou nou abite sou mòn ki sen Bondye a: “Se moun ki fè volonte Bondye nan tout bagay, ki toujou fè sa ki byen. Se moun ki pale verite a jan l’ ye nan kè li, ki pa nan bay moun kout lang. Se moun ki p’ap fè zanmi l’ yo anyen ki mal, ki p’ap mache fè tripotaj sou vwazinaj.” (aksan ki te ajoute yo).

Kesyon:

- Èske ou ta di ou renmen verite a nan lavi ou? Si ou pa, ki jan ou ka amelyore?
- Èske gen kèk egzèsis oswa disiplin ki ede w pratike laverite a plis?

III. Dezi Bondye pou lavi sosyal nou

Kòm nou te medite nan pwen anvan an, bay manti a gen konsekans ki byen grav pou lavi enteryè moun nan, ki pwodwi gwo estrès sikolojik, estim pwòp tèt ou ki ba ak gwo fatig emosyonèl. Kòm yon rezilta, nou ka dedwi ke yon moun ki soufri nan fason sa a pral gen relasyon entèpèsònèl li afekte tou, kit ak mari oswa madanm li, ti moun yo (kit minè oswa gran moun), paran, lekòl oswa kòlèg travay, vwazen oswa lòt moun legliz. Bondye vle nou konprann ke manti a tèlman afekte lòt moun ki bò kote nou, li anpeche nou akonpli gwo kòmandman an: “Se poutèt sa, nenpòt sa nou vle lèzòm fè pou nou, fè l pou yo tou; paske sa a se lalwa ak pwofèt yo” (Matye 7:12). Rezonableman, nou ka aksepte ke resevwa yon manti ka pwodwi emosyon trè negatif, tankou kòlè ak fristrasyon, defyans ak sispèk, tristès, desepsyon, ensekirite, dezespwa, elatriye. Kidonk, avèk konpasyon ak senpati, ou ka anpeche frè parèy ou fè eksperyans sa yo.

Bay manti a gen konsekans ki byen grav sou relasyon sosyal moun ki sèvi ak li yo tou. Nou dwe konsidere ke, an reyalite, bay manti a se pa yon vrè solisyon pwoblèm nan. Eksperyans lavi a anseye nou ke bay manti a ka anpeche kòlè yon moun sèlman okòmansman; men ke sitiyasyon an pa fini la, men ke verite a toujou fini soti nan limyè “ta oswa pita”, e ke manti a dekouvri lakòz menm plis kòlè ak nouvo defyans nan moun ki te resevwa manti a. Kòm yon rezilta, moun ki bay manti otomatikman pèdi kredibilite; epi, nan relasyon sa a, yo kreye yon gwo obstak tankou defyans. Nou dwe mande Bondye bon konprann pou n pa tonbe nan manti ènmi an ap eseye fè nou kwè: li pi bon pou kouvri erè ak peche, olye pou nou onèt epi chèche restorasyon. Lik 12:2 ka ede nou disène manti sa a nan men lènmi an, epi pou nou toujou fè fas ak sitiyasyon ak verite a pi vit posib; pliske nou li: “Paske pa gen anyen ki kache ki p ap dewwale; ni kache, pou yo pa konnen li”.

Finalman, nou ka konsidere anviwònman legal ak sosyete a; epi wè ke, akòz manti yo, li nesèsè genyen detektif ak polis, jij ak tribinal, kamera sekirite ak sistèm verifikasyon idantite, kit sou entènèt la, bank, ayewopò, elatriye. An reyalite, lis la se kontinuèl lè w ap analize tout travay ki bay manti kreye nan sosyete nou an. Nou ka imajine ki jan limanite ta diferan si manti pa t egziste e moun te toujou chwazi verite ak onètete. Jan nou te wè anvan an, Bib la di Satan se papa manti; epi nou wè kòm sa, konsekans yo grav, tankou lanmò fizik ak sosyo-emosyonèl. Okontrè, Seyè a, Bondye nou an renmen laverite e li envite nou, antanke pitit li yo, pou nou toujou renmen laverite, kèlkeswa sa l koute.

Kesyon:

- Ki reyaksyon w konsènan konsekans manti yo lakòz?
- Ki sa w panse ki ka ede moun ki gen abitud bay manti yo?

Konklizyon

Nou dwe pran desizyon pou n dedye lavi nou pou onore laverite epi toujou defann li. Nou ka fè pwòp pa nou lapriyè yon salmis pa ekselans, ki te fè eksperyans konsekans ki grav pou twonpe; men li pa t ezite pwoche bò kote Bondye pou restorasyon li. Nou ka priye Bondye chak jou: “Seyè, fè m’ konnen jan ou vle m’ viv la! Moutre m’ nan ki chemen ou vle pou m’ mache a! Moutre m’ sa pou m’ fè pou m’ viv yon jan ki konfòm ak verite ou la, paske se ou menm ki delivrans mwen. Se sou ou mwen konte tout jounen.” (Sòm 25:4-5, aksan ki te ajoute yo).

Ou pa dwe pote lanvi sou sa ki pa pou ou!

Joel Castro (Espay)

Pasaj biblik etid la: Detewonòm 5:21

Pasaj biblik etid la: “Pa kite bagay ki sou latè pran tèt nou, mete lide nou sou bagay ki anwo nan syèl la.” Kolosyen 3 :2.

Objektif leson an: Fè ansèyman sou mal ke koze pote lanvi sou sa ki pa pou nou an kapab lakòz ak jan ke sa kapab vyole dizyèm kòmandman Bondye a.

Entwodiksyon

Konbyen moun ki te tande fab klasik nonm sa a ki te gen yon poul ki te ponn ze an lò a? Petèt, lè nou te ti moun, nou pa t konprann ansèyman li a; men kounye a, li se yon egzantp vivan sou sa ki gen pou wè ak avaris la. Pòv kiltivatè sa a, depi yon moman rive nan yon lòt, te gen yon poul ki te ponn yon ze an lò chak jou. Men, enpasyans li konbine avèk Evaris li te fè l 'vle dekouvri min lò a yon fwa epi jwenn plis trezò nan mwens tan. Se konsa, li te pwan poul la epi sakrifye li, nan vle dekouvri karyèn lò a andedan; men, li te sèlman jwenn ke poul sa a te menm jan ak sa yo ki pa t 'pote yon sèl ze ekstraòdinè. Malerezman, pòv sa a te wete gwo fòtin li a.

Mond la lwen vrè objektif Bondye ap viv menm jan ak peyizan nan istwa nou an. Evaris la se sa anbisyon twòp ki egziste nan tout laj, nan tout estanda ak nan tout kondisyon moun nan. Pi mal la nan tout se ke travay lachè sa a mennen nan destriksyon pou limanite.

Menm si Bondye te bay kòmandman pou nou pa anvi a pandan plizyè milye ane, demann li yo kontinye genyen. E jou sa a, li pral sijè etid biblik nou an.

I. Nati Evaris la

Dapre kòmandman Moyiz la (Detewonòm 5:21), konvwate defini kòm dezi lachè san kontwòl sa a pou gen sa frè parèy ou genyen; li kapab fanm nan, kay la, tè a, domestik li yo, bèf li, bourik li ak nenpòt lòt bagay. Li se yon dezi trè mal ki vle ogmante nenpòt akizisyon oswa benefis materyèl ki pou konble vid ki nan yo menm.

Evaris la pwodwi anbisyon ak dezi ki depase nan yon nivo ke dezi sa a grandi pa gen anyen ki fèt ak yon lespri pi; men deplase pa chanalite a nan gen plis pase lòt moun. Men, pwoblèm nan pa kouche nan dezi a

vle plis, paske li pa move pwogrè oswa grandi nan nenpòt domèn nan lavi; sa ki mal la nan Evaris la se nan fòm yo. Moun ki visye a pa konprann anyen, paske avègleman esprityèl sa a fè li aji ak move entansyon ak tirani. Evaris la pa janm wè ase, li toujou vle plis.

Objektif Evaris la ale kont onètete, jistis ak jistis. Chèche pwòp enterè moun nan. Kidonk gen kouch ekonomik nan sosyete a: gen kèk ki genyen li, lòt moun pa genyen; gen kèk ki gen plis, epi lòt moun manke; kèk voye, ak lòt kolekte. Inegalite sa a trè tanjib nan plizyè aspè nan sosyete a.

Edikasyon, sikoloji, sosyoloji ak lòt syans nan rechèch yo etidye rezon ki lakoz Evaris la, e menm vle jwenn solisyon fas ak konsekans mal terib sa a; sepandan, yo p ap kapab, paske li gen pou wè ak kè moun nan, epi toutotan li rete lwen Bondye, li pral toujou soti nan mal an vin pi mal.

Kesyon:

- Ki jan ou ta defini Evaris la?
- Ki jan ou eksplike Evaris la kont dezi a pwogrese?

II. Egzanp Evaris la

Bib la, atravè anpil pèsonaj, ilistre egzantp pratik konsènan sa ki mal; epi li dekri li yon fason pou lektè ak etidyan Pawòl la ka konprann li pou li pa tonbe nan konsekans li yo. Ann gade kèk nan egzantp sa yo:

A. Premye aksyon konvwatiz la (Jenèz 3)

Zak evaris sa a te lakòz peche non sèlman antre nan mond lan; men ke li pran rasin nan kè moun nan. Yo te toujou anseye ke Adan ak Èv te peche pa dezobeyisans; men dezobeyisans li a te ba li tantasyon avaris. Dyab la malen anpil; li konnen ki jan yo konfonn dezi yo pote yo nan teritwa li, kreye atraksyon, plezi ak bezwen.

Li di Adan ak Èv: "...Eske Bondye te di nou: Pa manje okenn nan pyebwa ki nan jaden an?" (Jenèz 3:1). Annapre, Èv te wè ke "...li wè jan pyebwa a te bèl, jan fwi yo sanble yo ta bon nan bouch. Li santi li ta manje ladan l' pou je l' ka louvri. Li keyi kèk fwi. Li manje, li pote bay mari li..." (Jenèz 3:6). Fwi entèdi a se te mwayen pou yo anvi ak entansyon pou yo te tankou Bondye, yon bagay ki totalman enposib, paske Bondye pa gen parèy.

Estrateji dyabolik sa a toujou vivan nan pitit Bondye yo. Tantasyon yo vin vlope nan sa ki aparamman bon, bèl ak anvi pou yo reyalize objektif yo. Ou dwe konprann ke tout bagay ki tante dezi ou san mezi oswa anbisyon chanèl se yon pèlen sèten pou moun tonbe nan Evaris la.

B. Evaris nan ministè a (Resansman 16)

Nou konnen deja Moyiz pa t gen tan fasil pou l mennen pèp Izrayèl la nan dezè a nan direksyon tè pwomès la. Li te fè fas ak anpil lènmi, anpil difikilte, e tou feblès pèp Izrayèl la. Moyiz te enb ak dou; men, te gen kèk dirijan Levi ki te vle pwofite sou li lè yo te anvi ministè li a, yon lidèchip ke li pa t anvi, men li te sipoze nan obeyisans Bondye.

Sepandan, Kore, Datan ak Abiram pa t konprann sa konsa. Sa yo te lidè tou, men yo te vle plis. Moyiz di yo: "Èske se yon ti bagay pou nou, Bondye pèp Izrayèl la te mete nou apa... pou fè sèvis nan tabènak la..." (Resansman 16:9). Men, Evaris fanmi sa yo te ale pi lwen; Moyiz mande yo: "...Èske nou menm tou n'ap chèche prèttriz la?" (Resansman 16:10b). E byenke Moyiz te vle ranje li bon fason; Bondye te wè kansè nan Evaris nan mesye sa yo, epi li te lakòz tè a vale yo (Resansman 16:31-35).

Pran prekosyon w pa kite evaris atravè dezi chanèl ou genyen pou l fè ou leve kont lidè Bondye te leve nan kongregasyon w lan.

Nan Ansyen Testaman an, Evaris pou fètèy la te souvan repete nan istwa kay wayal yo. Nan jenerasyon David la, mal sa a te manifeste tèt li plizyè fwa ak Absalon, Adonija, Atali, elatriye. (2 Samyèl 17; 1 Wa 1:5-27, 2 Wa 11). Menm jan an tou, byenke kache, jodi a nou wè li manifeste nan koripsyon politik, kote gwo kòmandman an vle sou pouwwa pou lavi ak malerezman parèt nan anpil legliz tou jounen jodi a.

C. Evaris materyèl la (Jozye 7)

Pèp Izrayèl la te deja janbe lòt bò larivyè Jouden an sou lòd Jozye. Tout bagay t'ap mache byen, lavil

Jeriko ak gwo miray ranpa yo te detwi. Sepandan, nan vil ki vin apre a, ki te Ayi, lame Jozye a te sibi yon gwo defèt. Kisa ki te pase menm? Pou kisa yo te sibi yon defèt mechan kont yon ti nasyon tankou Ayi?

Jozye t'ap chèche repons Bondye, epi Seyè a di l': "Izrayèl fè peche, e yo menm vyole kontra mwen te pase avèk yo a, epi yo pran nan bagay madichon an tou, yo menm vòlè, yo bay manti, e yo menm kenbe l nan tout byen yo." (Jozye 7:11). Annapre, Akan te oblije konfese peche li; Akoz evaris li a, li pran yon rad Babilòn, ajan ak lò, epi li kache l nan tant li a (Jozye 7:21). Akoz atitid peche sa a, Bondye te fache kont pèp la. Yo te kalonnen Akan ak kout wòch dapre lalwa (Jozye 7:25).

Mond jodi a trè konsomatè ak materyalis; men legliz Kris la dwe konnen ke li dwe fikse zye li sou bagay ki anwo yo e non pa sou bagay ki sou tè a (Kolosyen 3:1-2). Dyab la pral vle pwofite bezwen materyèl ou epi li pral ogmante apeti ou pou bagay materyèl. Konbyen kretyen ki pèdi lafwa yo lè yo swiv sa k'ap pase nan mond sa a? Fè atansyon epi fòtifye lafwa ou; paske bagay materyèl p ap satisfè nanm ou.

D. Evaris seksyèl (2 Samyèl 12)

Anvan li te vin wa, yo te konnen David kòm yon vanyan sòlda. Depi li te piti, li te aprann atizay nan fistibal; epi, kòm gadò, li te pran swen mouton li yo san konsidere pwòp lavi li, si li te oblije defann yo kont chen mawon ak lyon an. Sa ki plis make karyè li antanke vanyan sòlda, se lè ke li te bat Golyat kont tout chans. Nan tout eksplwa li yo, David te toujou mete non Bondye anwo nan syèl la devan, li ba li glwa ak lonè nan viktwa li yo. Sepandan, yon fwa ke wa a te reyalize, li te fè konfyans ak tèt li, epi "nan epòk wa yo soti nan lagè... David te rete lavil Jerizalèm" (2 Samyèl 11:1). Epi pandan l t ap mache sou twati palè a, li wè yon fanm byen lwen ki te plen je l ak lanvi, li te sitèlman anvi madanm frè parèy li a, li te wè l bèl, li pran l. Reyalite sa a te pote konsekans tris e fatal pou wa David.

Lavi kretyen an se yon lavi aktif; epi ansanm ak responsablite espartyèl, kretyen an dwe fè fas ak tantasyon sansyalite, ewotis ak tout pasyon mond lan nan sèks opoze ak nan lòt ka, menm nan menm sèks. Fònikasyon ak adiltè se epi te twou byen fon kote anpil gèye lafwa te tonbe; paske yo te anvi pran plezi yo nan ewos (pasyon lachè).

Ekriyen Jak la te avèti: “Men, lè yon moun anba tantasyon, se pwòp move dezi moun lan k’ap rale l’, k’ap pouse li.” (1:14). Lanvi yo se dezi ki gen dezi lachè. Epi pou rezon sa a, apot Pyè te pale konsènan kè ki te abitye ak konvwatiz (2 Pyè 2:14). Dapre kèk savan, rasin tèmsa a bay nou mo Latèn “cupiditia”, ki soti nan non Kupidon, bondye Women an nan dezi lanmou (Rekipere nan <https://elpais.com/diario/2003/08>). /12/andalucia/1060640529_850215.html).

Dyab la pap repoze, se poutèt sa Jak te kontinye avèti kreyen jodi a ak demann sa a : “Ke poutèt sa, desann nou devan Bondye. Men, pran pozisyon kont Satan, la kouri kite nou.” (4:7).

E. Konvwatiz mond lan (2 Timote 4:10)

Tantasyon an se yon envitasyon pou fè sa ki mal, epi evaris la se yon transpò nan peche. Nòmalmann, nou wè ti gason an kenbe men ak papa l pandan y ap mache nan lari a; men, nan mitan bourara moun ak magazen ki fè pwomosyon diferan pwodwi yo, ti moun nan atire pa yon bagay ki atire atansyon li, li lage men papa li, li kouri dèyè Evaris li, kòm rezilta nou jwenn pitit la pèdi epi papa a enkyete li pou pitit gason li a. Sa montre fason anpil kreyen te vire do bay mond lan; koulye a, yo pèdi nan dezi mond lan, ak Papa ki nan syèl la ki tann tounen tankou pitit gason pèdi. Men sa Pòl te di konsènan Demas: “Paske, Demas lage m’, li te renmen bagay ki nan lemond lan twòp. Li pati, li ale Tesalonik. Kresan pou tèt pa l’ al nan peyi Galasi, Tit ale Dalmasi” (2 Timote 4:10).

Mond lan trè atiran. Jan te di ke nan mond lan gen “... lanvi nan kò a... lanvi nan je yo, ak lògèy nan lavi ...” (1 Jan 2:16). Evaris mond lan vini atravè kò a, je yo ak tout vanite nan lavi. Jèn yo ak adolesan yo, pandan y ap grandi epi dekouvri mond yo a, yo ka fasil pou twonpe pa mwayen vis ki nan mond lan. Se poutèt sa, Jan te bay yon egzòtasyon tou pou nou pa renmen mond lan oswa bagay ki nan mond lan (1 Jan 2:15). Anplis de sa, Jak te deklare avèk fòs: “...Èske w pa konnen zanmi mond lan se lènmi kont Bondye?...” (Jak 4:4). Nou ka nan mond sa a, men nou pa nan mond sa a. Se pase lemond ap pase, ansanm ak tou sa moun jwenn ladan l’ yo ta vle genyen. Men, moun ki fè sa Bondye vle, y’ap viv pou tout tan. (1 Jan 2:17).

Kesyon:

- Nan senk egzant konvwatiz yo, kiyès ou santi ou gen yon lit espiyèl pandan w’ap mache avèk Kris la? Kisa ou pral fè pou fini batay sa a?
- Ki sa ou konprann nan Kolosyen 3:1-2?

III. Avètisman pou moun ki gen lanbisyon yo

Pa gen anyen ki jistifye desizyon yo nan visye yo; epi li dwe konnen ni moralman ni espiyèlman li twonpe l e li se esklav evaris li a.

Pasaj bibliik sa yo dekri panse Bondye kont moun ki gen lanbisyon yo: konvwatiz la toufe Pawòl la epi fè l pa bay fwi (Mak 4:19); plonje moun nan destriksyon ak pèdisyon, epi mennen yo pèdi lafwa a (1 Timote 6:9-10); Finalman, sa ap fè l pèdi lavi li (Pwovèb 1:19).

Pitit Bondye a dwe aprann detache ak tout konvwatiz; pou fè sa, swiv egzant twa moun ki enspire espiyèlman: Danyèl, Jòb ak Jakòb.

Danyèl pa t anvi manje nasyon Babilòn nan; li te fidèl ak prensip li yo, epi li te pito gen krentif pou Bondye olye pou yo te twonpe pa anbisyon mond nan nasyon etranje a (Danyèl 1:8). Yon lòt egzant se Jòb ki, malgre li te jwenn yon gwo richès ki anrejistre nan Bib la, li te teste nan lafwa li nan pèdi tout bagay; epi nan fidelite li, “li tonbe atè, li adore, epi li di: Toutouni mwen soti nan vant manman m, e toutouni m ap retounen la. Seyè a te bay, Seyè a te wete; se pou non Senyè a beni.” (Jòb 1:20b-21). Jòb te konnen kijan pou l viv nan abondans, men tou, nan rate; Sa ki te enpòtan pou li se te gen Bondye nan yo san li pa anvi bagay sou latè. Yon lòt bò, nou jwenn Jakòb ki, apre li te fin anvi dwa premye pitit la nan twonpe Ezaou, frè l la, li te repanti pou konvwatiz li a, li te mande frè l padon, e li te chèche fè Bondye konfyans totalman (Jenèz 32, 33).

Kesyon:

- Dapre Pawòl Bondye a, ki konsekans Evaris la pote?
- Èske w panse ou ka toujou tankou Danyèl, Jòb oswa Jakòb? Kiyès nan mitan yo ki enspire w pou w viv nan vikwa sou avaris; epi pou kisa?

Konklizyon

Evaris la anrasinen nan kè lòm, epi avèk li, li nouri egosantris yo, li revele yon vid nan kè a ki pa satisfè; e menm kreyen ki pa sanktifye yo se viktim sa ki mal. Osi lontan ke kè sa a pa pèmèt Sentespri a kontwòle li, li pral toujou gen yon konpreyansyon avèg; epi ou pa pral konnen ki sa ou reyèlman bezwen gen yon lavi balanse, kontni ak kè kontan, san yo pa fè mal an reyalyte.

Gran Kòmandman an: Bondye se yon sèl li ye

Loysbel Pérez Salazar (Kiba)

Pasaj biblik etid la: Mak 12:28-29

Pasaj biblik etid la: "...Koute, nou menm pèp Izrayèl: Mèt la, Bondye nou, se li ki sèl Mèt la." Mak 12:29.

Objektif leson an: Konprann ke Bondye se menm Bondye ki egziste nan listwa epi se menm li menm nan ki aplike nan lavi legliz la kounye a.

Entwodiksyon

Depi nan tan lontan, Bondye te dikte lwa a, kòmandman ki ta dwe dirije lavi pèp li a. Byenke yo te yon gran kantite e yo te varye an menm tan, Jezi te rezime tout lwa sa a nan Mak 12:28-29; epi yo rekonèt li kòm pi gwo kòmandman an. Gwo kòmandman sa a gen yon ekspresyon ki pral okipe sijè klas jodi a: Bondye se youn. Kontni sa a fè referans ak inik/inite Bondye. Kisa sa vle di Bondye se youn? Ki jan nou ka entèprete li nan limyè Ansyen Testaman an ak Nouvo Testaman an? Ki jan nou konprann inik ak inite Bondye? Ki enpòtans aplikasyon pawòl Jezi yo genyen pou lavi legliz aktyèl la?... Ou ka kòmanse klas la ak kesyon sa yo pou ankouraje yon deba enteresan ak entèraksyon anrichisan ant chak elèv yo.

Kounye a nou pwopoze reponn kesyon sa yo:

I. Eksplikasyon detaye biblik sou kòmandman an (Detewonòm 6:4-5; Ezayi 45:18b; Matye 28:19; Mak 12:28-29)

Eseye eksplike kontni ki enplike nan gwo kòmandman sa a: Bondye se yon sèl, sa vle di vin pi pre konprann ke Bondye a. Inik/inite Bondye te yon bagay ak pèp jwif la te toujou byen defini; omwen nan literati yo te resevwa nan menm yo, yo wè sa nan fason sa a, epi li te fè yo diferan ak nasyon yo ak pèp ki bò kote yo ki te baze lafwa yo sou yon teyoloji politeyis. San dout, admèt ke Bondye se youn touche sou doktrin Trinite a, diskite pandan plizyè syèk pa konsèy legliz diferan ak nan diskisyon nan jounen jodi a.

A. Sengilarite/inite Bondye nan panse ebre a

Tèks Mak 12:28-29 sa a gen baz ekriti li nan Detewonòm 6:4-5, ki konsidere kòm kwayans Jidayis la, sa yo rele Shema pèp Izrayèl la. Li se san dout yon konfesyon monoteyis; epi, an menm tan, youn nan pi enpòtan nan Jidayis la. Li deklare ke gen yon sèl Bondye.

Konviksyon sa a, byenke li ka sanble trè nòmal pou legliz aktyèl la, te difisil pou pèp Izrayèl la soutni nan mitan an nan yon senaryo politeis, kote kwayans nan anpil bondye te komen.

Pami pèp Kanaran yo, te gen anpil Baal. An reyalite, te gen anpil baal pou diferan kote. Men, lafwa pèp Izrayèl la se ke Seyè a, Bondye yo a, diferan: li se youn. Li inik. Lòt bondye pa egziste: "Mwen se Seyè a, e pa gen lòt" (Ezayi 45:18b). Nasyon payen yo te eseye apeze kòlè bondye swadizan mechan yo atravè diferan fòm sakrifis; Sepandan, pèp Izrayèl la te adore Jewova, yon Bondye ki sen e ki bon, ki jis e ki bon, Bondye ki te libere pèp li a anba esklavaj.

Enpòtans nasyon Izrayèl la te bay kwayans monoteyis sa a te tèlman gwo ke yo te aplike divès fason pou l te rete grave nan lespri pèp yo, nan pitit yo; e konsa li te transmèt de jenerasyon an jenerasyon.

Ann gade sa kòmantè sa a di nou sou sa: "Kominote Jwif la nan peryòd apre ekzil la te konsidere kòmandman sa a literalman. Shema a ak lòt pasaj biblik yo te ekri sou ti woulo epi yo te mete yo nan ti bwat memwa epi yo te mare sou bra yo pandan lè lapriye. Ti bwat sa yo rele tephilim oswa... [filakteri] (Mat. 23:5). Lòt bwat yo te plase sou poto kay yo. Ti bwat sa yo rele mezuzah" (Kolektif otè yo. Kòmanè biblik Mundo Hispano, volim 3. Etazini: Ed. Mundo Hispano, ane 1998, p.306).

B. Sengilarite/inite Bondye nan panse legliz kretyen premye syèk la

Legliz kretyèn premye syèk la te sipoze kwayans monoteyis jwif yo; men ak kèk varyasyon, paske yon gwo majorite nan jwif yo pa t janm kwè nan Jezi antan ke Kris la, ni nan Sentespri a kòm Bondye, yon bagay ki enkòpore nan literati nan Nouvo Testaman an, epi espesyalman nan pawòl Jezi ak fòmil batèm nan (Matye 28 : 19).

Ki jan yo konprann egzistans yon sèl Bondye a, epi an menm tan konprann ke Papa a, Pitit la ak Sentespri a se Bondye, se te yon defi depi nan tan lontan jiska jodi a. Gen yon sèl Bondye; sa a se teyoloji ke ekriven Nouvo Testaman yo te kite reflekte nan tèks biblik yo, e ke legliz la an jeneral te kwè pou syèk. Sepandan, Nouvo Testaman an anrichi teyoloji egzistans ke “Bondye se youn” epi li se tou yon “Bondye an twa pèsòn nan”, ki deklare konpreyansyon twa moun Trinite yo nan menm sans sa a yo rele Bondye. Legliz kreyen an te konsidere ke gen yon sèl vrè Dye; men anba konviksyon doktrinal Trinite sa a.

C. Analiz biblik-teyolojik sou inik/inite Bondye

Nou ka konsidere youn nan konsèp inik kòm pwopriyete pou yo pa miltiplikab, pou yo pa konpatib ak yon lòt moun ki gen menm ran. Anba site sa a, nou ka afime ke pa gen de èt absoliman pafè; sa fè Bondye inik.

Se poutèt sa inikite opoze ak politeyis. Tèks biblik sa yo fè nou konnen verite sa a:

- “Seyè ki wa pèp Izrayèl la, Seyè ki gen tout pouvwa a, li menm k’ap delivre pèp la, men sa li di: -Se mwen menm ki te la anvan tout bagay, Se mwen menm k’ap la apre tout bagay. Pa gen lòt bondye pase mwen menm sèl.” (Ezayi 44:6).
- “Se mwen menm ki Seyè a. Pa gen lòt! Se mwen menm sèl ki Bondye. Se mwen ki ba ou tout fòs ou atout ou pa t’ konnen m’ lan.” (Ezayi 45:5).

“Inite Bondye a vle di ke nati diven inite li a se yon bagay endividyèl ak endivizib (Ezayi 45:5; Mak 12:29-32). Li inik (Egzòd 15:11; Zakari 14:9; Detewonòm 6:4; Mak 12:29). Bondye pa konpoze de pati e kòm sa yo, se Endivizib. Bondye se Lespri epi li pa fasil pou l divize. Inite Bondye a pèmèt distenksyon pèsònèl nan nati diven an. Inite a vle di ke twa moun Trinite yo pa esans separe nan sans diven an” (Anonim. Teyolji Sistematik I. Etazini: Ed. American Mission Teams, ane 2003, p.41).

Nou konprann, nan sa Bib la di, ke Bondye klèman revele tèt li ak divèsite nan ke yo te, nati ak sans li kòm sèl vrè Dye a; se poutèt sa, pa gen lòt Bondye. Li pa pataje, miltipliye, oswa divize otorite li (Detewonòm 4:35, 39, 6:4; I Wa 8:60, Ezayi 46:9; Jan 17:3; Women 3:30).

“Doktrin biblik sou inite Bondye a evade erè initaris la (ki rejte Trinite Bondye a), ak politeyis (ke Bondye

se plizyè oswa anpil bondye). Initarism la konsidere Bondye kòm yon inite senp, kidonk Jezi ki se Kris la pa kapab Pitit Bondye a, epi Sentespri a pa kapab yon moun ki diven. Kwayans sa a rezilta nan konklizyon ke Bondye, kòm yon sèl, ka sèlman yon sèl bagay ak Se poutèt sa vin tounen yon inite rijid. Kwayans sa a limite Bondye. Politeyis tipikman redwi konpreyansyon imen sou Bondye a yon nivo frivò ak ensiyifyan kapasite monn nan (Women 1:23). Politeyis la nye tout sa ki ekri nan Liv yo konplètman anseye konsènan yon sèl Vrè Dye” (Anonim. Teyoloji Sistematik I. Etazini: Ed. American Mission Teams, ane 2003, p.41). Pa konprann konplètman konsèp inite/inik Bondye te lakòz kèk sèk ak legliz pa aksepte doktrin biblik sa a ki anseye sou ke Bondye a, yon bagay ki klèman demontre.

Kesyon:

- Nan ki pasaj Ansyen Testaman an tèks Mak 12:28-29 la gen baz ekriti li?
- Kisa pasaj sa a di nou jodi a?

II. Ki jan pou aplike kòmandman sa a nan lavi legliz la nan kontèks aktyèl li a? (Jan 17:20-22; Travay 17:28-29; I Korentyen 8:4; Efezyen 4:5-6)

Ki siyifikasyon oswa enpòtans konpreyansyon ke Bondye se youn genyen pou lavi chak kwayan ak kominote lafwa a? Repons kesyon sa a bay nou enpòtans inik/inite Bondye nan lavi chak jou kwayan an alantou relasyon li ak Bondye ak parèy li yo.

A. Bondye: se sèl moun ki merite adorasyon

Adorasyon Jewova antanke sèl Bondye a poze gwo defi pou mande nou tout fidelite antanke legliz Kris la, epi tou li mande chak disip Kris la yon remisyon san rezèv devan egzijans lwa Nouvo Alyans kote n ap sèvi a.

Legliz la dwe konsyan ke adorasyon li pa ka ale anvè nenpòt moun ke Bondye. Sa a se pa yon emisyon ki eseye satisfè atant imen, ni, jan sa rive nan anpil legliz ki eseye bay pastè, apot, chantè, lidè pouvwa pou yo resevwa glwa epi fè ego anpil moun grandi, sa a ka fwontyè nan kwen zidòl. Sa a se yon adorasyon otantik ak tout kè Bondye nou an resevwa kòm yon bon sant. Li ta dwe sant nan tout adorasyon nou an!

B. Bondye: san parèy nan lavi chak kwayan

Kwayan yo dwe viv lavi chak jou yo konsantre sou relasyon yo ak Bondye, konprann ke li dwe inik nan lavi nou, ke andeyò Bondye nou pa vle anyen nan mond sa a;

Se poutèt sa, pa gen anyen ki ka anpeche oswa anpeche kominyon entim ak Bondye. Lè nou rekonèt li kòm sa, li ba nou konfyans pou ale sèlman sonje li pou tout bezwen espirityèl, emosyonèl, materyèl, sikolojik nou yo.

Konprann inite Bondye ede kwayan an nan yon lavi kretyen an ki sante:

I. Retire tout idolatri, epi mennen yon relasyon ki inik ak otantik ak Bondye

Antanke kwayan ke nou ye an reyalite, nou te konprann ke zidòl yo pa anyen, e ke se sèl Bondye ki merite pou nou adore li; sepandan, idolatri a te komen nan Nouvo Testaman an. Apot Pòl te pale de pwoblèm sa a e li te di: “Bon, men keksyon an: èske nou ka manje vyann bèt yo ofri bay zidòl? Nou konnen byen pwòp zidòl yo pa reprezante anyen ki vre sou latè. Se yon sèl Bondye a ki genyen.” (1 Korentyen 8:4). Nan lavi aktyèl kwayan yo nan diferan legliz yo, li trè izole ke ka rive kote kèk kwayan kontinye adore bondye ki fèt ak metal, bwa, elatriye; Men, gen yon tandans nan direksyon idolatri modèn nan, ak bondye pase sa yo nou konnen souvan, epi nou dwe konprann ke tout bagay ki okipe premye plas nan lavi nou pase Bondye ka konsidere kòm idolatri. Dezi twòp pou lajan, ti moun, fanmi, travay ka vin okipe plas ki sèlman pou Bondye; epi nou dwe fè atansyon nan fason nou jere tout sa Bondye ban nou. Chak kwayan ki byen konprann inik/inite Bondye te retire tout obstak ki ka kanpe nan wout entimite li ak Bondye, ak koule nan prezans Sentespri a nan lavi li. Ansyen yo te tounen vin jwenn chak bondye pou ede yo ak bezwen yo; sepandan, kwayan yo gen sèl Bondye nou tounen vin jwenn li ak nan ki nou viv, jan Bib la di: “Paske, se nan li nou gen lavi, se nan li nou ka bay kò nou mouvman, se nan li nou gen legzistans. Gen nan poèt nou yo ki te di menm bagay la: Nou menm tou, nou se pitit li. Si nou se pitit li, nou pa dwe mete nan tèt nou Bondye tankou yon moso lò, yon moso lajan osinon yon moso wòch moun travay ak ladrès pou fè yon pòtre ki soti nan tèt yo.” (Travay 17:28-29).

2. Li ede nou mete tèt nou ansanm antan ke yon legliz ke nou ye

Konprann ke gen yon sèl Bondye retire tout panse zidòl, jan nou te di deja; men li kite nou tou ak ansèyman inite Trinitè sa a Jezi te pale ak nou e li te montre l'avèk egzanp li: “Chonje sa m' te di nou: Yon domestik

pa janm pi grannèg pase mèl li. Si yo pèsekite m', y'a pèsekite nou tou. Si yo fè sa m' te moutre yo, y'a fè sa n'a moutre yo tou. Men, y'ap fè nou tou sa poutèt mwen, paske yo pa konnen moun ki te voye m' lan. Si m' pa t' vini, si m' pa t' pale avè yo, yo pa ta antò, yo pa ta fè peche. Men, koulye a yo pa gen eskiz pou peche yo.” (Jan 17:20-22).

Konpreyansyon sa a konsènan Pawòl la envite nou non sèlman pou konprann nati Bondye nou an ak èt Trinitè li a; men pito li ankouraje nou viv nan inite relasyon sa a kòm yon legliz, ki yon ti jan manke nan kèk kominote lafwa. Nou dwe obsève ki jan Bondye fè yon sèl, epi nou fè youn ak lòt kwayan; epi nan vire, tout moun pral fè yon sèl ak Bondye nou an. Pawòl inite sa yo reflekte yon enpòtans vital sante espirityèl ak temwayaj devan mond lan sou pati legliz la. Li enposib pou temwaye inite Bondye a si nou pa viv li ak lòt kwayan.

Yo te nan legliz la manti jisteman nan konpreyansyon sa a. Pòl te di li nan fason sa a: “Gen yon sèl Seyè, yon sèl konfyans, yon sèl batèm. Gen yon sèl Bondye, ki papa nou tout, k'ap dominen sou nou tout, k'ap aji nan nou tout, ki nan nou tout.” (Efezyen 4:5-6).

Yon sèl Bondye k ap travay nan tout moun ak nan tout fòm divèn posib, ankouraje inite nan kò li, nan legliz li a, ki montre inite sa a nan sans li menm, epi ki vle ke legliz la ka viv li chak jou. Men pafwa, li sanble enposib lè gen anpil divizyon ant legliz ak kwayan.

Ki jan nou ka montre sosyete a inik/inite Bondye a? Mansyone kesyon sa a bay elèv yo; pou yo ka kominike nan klas, e pou kritè chak moun ka ede lòt moun.

Kesyon:

- Ki jan li enpòtan pou Bondye se sèl moun ki merite adore pa pèp li a?
- Kòman pou mwen aplike verite sa a nan lavi mwen chak jou m'ap viv?

Konklizyon

Se pou nou toujou apresye gran siyifikasyon ki gen pou wè ak konpreyansyon ke Bondye nou an se yon sèl epi ki manifeste an twa moun, li inik / san parèy, sa revele sans li; kidonk, konpreyansyon sa a fè nou retire tout idolatri nan lavi nou, e li pèmèt nou viv an amoni ak Bondye ak pèp li a.

Renmen Bondye

ak tout kè nou

Jonathan Melgarejo (Etazini)

Pasaj bibliik etid la: Detewonòm 6:4-9; Matye 22:37-38; Mak 12:28-30; Lik 10:27

Pasaj bibliik etid la: “Se pou ou renmen Mèt la, Bondye ou, avèk tout kè ou, avèk tout nanm ou, avèk tout lide ou, avèk tout fòs ou.” Mak 12 :30.

Objektif leson an: Konprann ke renmen Bondye a se baz kote ke relasyon nou avèk Li plase, epi ki vle tout nou menm.

Entwodiksyon

Nan tout kilti ak lang, nou itilize mo “renmen” an anpil. Powèt, filozòf, mizisyen ak ekriven tout tan te ekri, reflete ak chante sou lanmou. Antan ke kwayan, nou rekonèt santralite vèti sa a nan mesaj bibliik la. Ekriti yo prezante yon pakèt referans sou lanmou; pa sèlman kòm yon vèti kretyen, men sitou kòm sans Bondye a (1 Jan 4:8). Li evidan, tèm lanmou Bondye pou lèzòm se fil komen nan tout Bib la, e li revele nou yon Bondye ki, dapre pwòp nati pa l, te voye tèt li nan Jezikri kòm prèv lanmou sa a (Women 5:8). Se poutèt sa, youn nan ansèyman prensipal Jezi te bay disip li yo se ke mak diferan chak kwayan se te renmen Bondye ak pwochen l yo, menm lènmi l yo (Matye 5:43-44; Jan 15:12).

Ansèyman Jezi a, ke yo rekonèt kòm gwo kòmandman an, yo jwenn nan de Levanjil Synoptik yo: nan Matye 22, ak nan Mak 12. Li enteresan ke nan tou de ka li sitiye kwonolojikman nan etap final la nan ministè Seyè a, apre antre triyonfal nan Jerizalèm ki te fèt pandan dènye semèn ministè piblik ou a. Dènye jou sa yo te entans ak make pa anpil dyalòg ak Farizyen yo ak dirèktè lalwa nan epòk li a. An reyalite, kontèks ansèyman Jezi a sou gwo kòmandman sa a ankadre nan yon seri dyalòg ki konpoze de kesyon difisil relijye yo (Matye 22:35-36) ak repons Senyè a plen ak sajès.

Plasman sa a nan tèks bibliik la nan dènye jou Senyè a se pa yon bagay ki okazyonèl; men pito li vin yon apèsi de pi gwo ansèyman sou lanmou ke li ta kite nou sou kwa Zo bwa Tèt la, ki se baz pou obeyi kòmandman sa a.

Nan Levanjil Lik la, menm kesyon relijye yo nan dènye jou Jezi yo pa parèt; men, gen youn ki mansyone nan kòmandman sa a nan istwa a nan bon Samariten an (Lik 10:27), an repons a yon kesyon entèprèt lalwa Moyiz la.

I. Gwo kòmandman nan Pentatek la (Detewonòm 6:4-9)

Nan okazyon sa a, Farizyen yo ak Sadiseyen yo te pwoche bò kote Jezi ak anpil kesyon ki vrèman kontwovèsyal. Premye kesyon an te fè referans ak omaj (Matye 22:15-22); dezyèm nan, ak rezirèksyon an (Matye 22:23-33); epi twazyèm lan, ki te sanble yo te fèt ak yon pi bon enterè, te sou sa ki annapre yo: “ki sa ki pi gwo kòmandman nan lalwa Moyiz la?” (v.36). Lè Jezi reponn yo, Jezi te fè referans ak premye pati nan ansèyman santral Ansyen Testaman an ki te rele Shema (“Koute” nan lang ebre), jwif yo te resite chak jou, e ki te twouve li nan Detewonòm 6:4-9, ki di: “Koute byen, nou menm pep Izrayèl! Seyè a, Bondye nou an, se li ki sèl mèt. Se pou nou renmen Seyè a, Bondye nou an, avèk tout kè nou, avèk tout nanm nou, avèk tout fòs kouraj nou. Pa janm bliye kòmandman m’ap ban nou jòdi a. N’a moutre yo bay pitit nou yo. N’a repete yo nan zòrèy yo, kit nou chita lakay nou, kit n’ap mache sou granchemen, kit nou kouche nan kabann nou, kit nou kanpe ap travay. Mare yo sou ponyèt nou ak sou fwon nou pou nou sa pa janm bliye yo.

N’a ekri yo sou chanbrann pòt lakay nou ak sou pòtay lavil nou yo”.

Dapre savan bibliik yo, yo rekonèt Shema jwif la kòm deklarasyon ki “nan pi gwo valè teyolojik ak relijyon-moral nan Ansyen Testaman an ak nan istwa relijyon yo” (Criado, Rafael. Ekriti Sakre a. Madrid : Library of Christian Authors, ane 1967, p.805).

Nan lapriye klasik sa a, nan mitan pèp jwif la, nou dekouvri ke enstriksyon sou obeyisans lalwa Bondye a se baz enstitisyon fanmi an nan kilti ebre a ak deklarasyon lafwa li. Nan tèm sa yo, wòl papa ebre a te dezif pou edikasyon pitit li yo (Sanner, Elwood. Vizite Edikasyon Kretyèn nan. Etazini: KPN, ane 1978, p.39); epi responsablite sa a pa sèlman konkretize nan transmasyon oral Shema a, men tou nan enkòporasyon prensip sa yo nan tout lavi fanmi an.

Aprè yon gwo konfesyon monoteyis sou moun Bondye a (“Senyè a, Bondye nou an... se yon sèl li ye” Detewonòm 6:4), ak kòmandman pou renmen Bondye sa a ak tout sa nou ye (v.5), parèt yon demand ki san ekskiz pou paran jwif la. Premyèman, kòmandman sa a ta dwe nan kè nou (v.6). Sa vle di, ansèyman Pawòl Bondye a klèman etabli fason pou edike timoun yo se te pèsònèlman apwopriye kòmandman biblik sa a epi transmèt li atravè egzanzp.

Aprè sa, nan pasaj Detewonòm lan, gen enstriksyon pedagogik sou fason pou anseye Shema a tou. Ekspresyon “epi w ap repete yo pou pitit ou yo” (v.7) yo tradwi tou kòm: “epi w ap anseye pitit ou yo avèk dilijans” (Bib Amerik yo) ; “epi w ap anseye pitit ou yo toujou” (Vèsyon popilè, VP). Entansyon pou repete lapriyè sa a nan kontèks fanmi an pa t vle di yon dezi piman mekanistik ak memoristik; men pito, dezi a modèl lavi chak jou nan diferan moman li yo ak kòmandman diven. Pou rezon sa a, enpòtans ansèyman sa a nan tout kote (“nan kay ou, epi mache sou wout la” v.7a) ak tout tan (“lè ou kouche, ak lè ou leve” v.7b) li mansyone.

Farizyen yo te pwobableman espere tande yon repons nan men Jezi konsènan youn nan apeprè 600 kòmandman yo te konnen byen e ke yo te kapab kesyone nan limyè ansèyman Tora yo. Men repons Senyè a te fè referans ak ansèyman santral lafwa jwif la, ki montre objektif kòmandman sa a se te obeyisans fidèl anvè Bondye.

Kesyon:

- Ki enplikasyon Shema a te genyen nan lavi pèp Jwif la?
- Ki aspè nan Shema a ki pi kaptive atansyon w? Èske yo gen kèk aplikasyon pou jou nou an?

II. Kòmandman ki pi enpòtan an (Matye 22:37-38; Mak 12:28-30; Lik 10:27; I Jan 4:19)

Gen yon diferans ant pasaj yo nan levanjil yo kote Jezi refere a gwo kòmandman sa a ke nou rele obeyisans lan. Se sèlman nan Mak ak Lik fraz “ak tout fòs ou” enkli (Mak 12:30; Lik 10:27); sepandan, deklarasyon sa a kowenside ak sa yo mansyone nan Shema a nan Detewonòm.

Ki sa kòmandman sa a vle di?

I. Lè n ap pale de yon kòmandman, sanble li se yon kòmandman kote ke ou an fas a yon eleman ke pa gen okenn opsyon ki se tou senpleman obeyi. Se konsa, li vin tounen yon pratik dezabiye gratid, adorasyon ak siyifikasyon. Sepandan, lanmou pou Bondye se pa sèlman yon obligasyon; men repons otantik imen an fas ak Bondye sèlman.

2. Renmen Bondye se pa yon inisyativ imen, men pito repons natirèl lanmou Bondye a ki te vide sou nou an. Apot Jan te mansyone sa nan lèt li a: “Nou renmen I, paske li te renmen nou an premye.” (I Jan 4:19). Doktè Hahn, yon pwofesè enpòtan nan Nouvo Testaman, te note avèk presizyon: “Sèl repons ki apwopriye pou Izrayèl—e pou nou tou—se renmen Bondye nèt ale” (Hahn, Roger. Matthew, Yon Kòmantè pou Bib Etidyan yo. Etazini: Wesleyan). Piblikasyon, ane 2007, p.266).

3. Nan deklarasyon Jezi a, gen yon korespondans ant Bondye ki fè yon sèl ak apèl pou adoratè I yo; pou yo menm tou yo renmen li nan yon fason total, entegral. Yon lanmou endivizib koresponn ak yon sèl Bondye.

4. Mo “tout” repete kat fwa ensiste sou pèfeksyon ak entansite angajman lanmou an, kòm yon repons obeyisan ak pèmanan nan kòmandman Bondye yo. Tèm “tout” la enklizif epi li pa pèmèt okenn eksepsyon pou nenpòt dimansyon lavi moun. Sa vle di ke li pa posib pou nou renmen Papa a sèlman yon pati oswa yon tranch.

5. Yon lòt obsèvasyon nan tèks biblik la se ke apèl pou renmen Bondye a gen ladan I antye nan lavi imen an menm tan; sa vle di kè, nanm, lespri ak fòs. Tout dimansyon lavi sa yo bezwen enkli nan devosyon nou ak lanmou nou anvè Bondye. Se pou nou sonje ke kat domèn nan lavi moun yo konekte ak konjonksyon “ak”, ki montre enpòtans ki genyen nan kenbe nan tèt ou tout domèn sa yo limenm nan renmen nou pou Bondye.

Kesyon:

- Èske renmen Bondye tou senpleman se yon obligasyon nou dwe ranpli? Kòmante sou li.
- Ki sa mo “tout” kat fwa nan ansèyman Senyè a vle di?

III. Renmen Bondye ak tout kò nou (Matye 22:37-38; Mak 12:28-30; Lik 10:27)

Èt imen an se yon èt endivizib ki bezwen eksprime lanmou li pou Bondye nan tout dimansyon nan lavi li. Repons Jezi te bay Farizyen yo te revele verite sa a ki depase yon deklarasyon lanmou vèbal ak powetik jan Earle te mansyone: “mo ki tradwi lanmou an se agapao, ki vle di plis pase afeksyon oswa emosyon (eksprime pa phileo)” (Earle, Ralph. Kòmanè Biblik Beacon, volim VI Levanjil selon Matye, Etazini: KPN, ane 1983, p.208).

Vèsyon Jerizalèm nan tradwi pawòl Jezi yo nan tèm sa yo: «— Men kòmandman ki pi konsekan an: “ Koute, nou menm pèp Izrayèl: Mèt la, Bondye nou, se li ki sèl Mèt la. Se pou ou renmen Mèt la, Bondye ou, avèk tout kè ou, avèk tout nanm ou, avèk tout lide ou, avèk tout fòs ou” (Mak 12:29-30 VJ).

Li difisil pou distenge egzakteman sa chak nan dimansyon sa yo refere a; men, sa ki klè a, se ke nou rele pou nou renmen Bondye ak tout nou menm ak tout kapasite nou yo, an repons a Seyè a.

1. “Ak tout kè ou”

Li enpòtan ke de evanjelis yo (Matye ak Mak) kòmanse naratif yo ak deklarasyon sa a; paske kè a se sant kote desizyon ak afeksyon nou yo fèt. Se la yo itilize lib volonte nou; Epi, kidonk, li enpòtan pou volonte nou sèvi ak kapasite li ak libète li genyen pou l chwazi epi rann tèt nou nan renmen bay Bondye, epi li pa sèlman akonplisman yon obligasyon. Volonte a opoze ak emosyon yo ki te tipikman yo menm ki te jere santiman nou konsènan lanmou an.

2. “Ak tout nanm ou”

Entelektyèl bibliik yo pa dakò ak entèpretasyon yon sèl siyifikasyon ki refere a nanm nan. Gen kèk (tankou Arndt ak Gingrich, ki site nan Earle) te defini li kòm “syèj ak sant lavi ki depase tè a” (Earle, Ralph. Kòmantè bibliik Beacon, volim VI. Levanjil selon Matye. Etazini : KPN, ane 1983, p.208).

Nanm nou, antanke sant dezi nou e ki te grave ak so letènite a, bezwen anvi pou prezans Bondye; paske ou jwenn repo sèlman nan li.

3. “Ak tout lide ou”

Renmen Bondye ak tout lide nou vle di dirije tout panse nou ak entelijans nou nan pèspektiv lanmou sa a. Apot Pòl te konseye frè Filipyen yo ak pawòl sa yo: “Pou fini, frè m’ yo, mete lide nou sou bagay ki bon, ki merite lwanj; bagay ki vre, ki kòrèk, ki dwat, ki bèl, ki p’ap fè nou wont.” (Filipyen 4:8). Pou nou renmen Bondye nèt, nou bezwen konnen Bondye pi plis ak plis pou lespri nou an pèmanans ak volonte pafè li a.

4. “Ak tout fòs ou”

Dimansyon sa a gen rapò ak devouman nan tout kò nou, ak tout sa nou fè, yon fason ke yo se yon ekspresyon renmen pou Bondye. Jezi te priyorite lanmou total pou Bondye pi wo pase tout bagay; paske si nou vrèman deside konsakre kè nou, nanm nou, lespri nou ak fòs nou an rekonesans Seyè a ak repons a lanmou li, tout lòt bagay nou pral bay ak kè kontan ak rekonesans. Tout moun sa a ki enplike nan lanmou li pou Bondye reflete nan pwoklamasyon salmis la sou devosyon li pou Bondye: “Se pou tout sa mwen ye a fè lwanj Seyè a” (Sòm 103:1a VJ).

Kòmandman sa a lye pwofondman ak lanmou pafè a ki se mak diferan nan travay Lespri Sen an nan kwayan an. Pou Wesleyen, lanmou pafè a ekspriye kontni esansyèl pèfeksyon kreyen an. Li se pèfeksyon oswa karaktè konplè

lanmou an. Renmen lòt moun “se pa yon kòmandman pou nou pafè tankou Bondye nan tout aspè, men nan yon sèl: renmen nou an dwe konplè ak inivèsèl jan Bondye ye a. Lanmou nou an pa pafè sof si li enkli lènmi an ansanm ak zanmi an, paske sèlman lè sa a li sanble ak lanmou Bondye a” (Taylor, Richard. Vizite Sentete Kreyen an, volim 3. Theological foundations. Etazini: KPN, ane 1999, p. 162).

Lanmou Bondye sa a se fondman yon lavi an relasyon ak lòt moun bati ke Senyè Jezi pral ekspriye kòm dezyèm pati kòmandman sa a. Yon kòmantatè bibliik (Majè nan A. Elwood Sanner) te ekri: “renmen Bondye se sèl baz ki sèten ak pèmanan pou renmen lòm... Yon lanmou pou moun ki pa fonde sou lanmou diven toujou gendwa tonbe nan tantasyon yo” satisfaksyon pèsònèl ou, enterè pèsònèl ou, ak santimantal” (Sanner, A. Elwood. Kòmantè Bibliik Beacon, volim VI. Levanjil dapre Mak. Etazini: KPN, ane 1983, p.382).

Nan devosyonèl klasik li a, Baillie te ekri lapriyè sa a ki montre nesosite ak ijans repons nou anvè lanmou diven sa a:

“O Bondye, mwen renmen ou:

Pou Ou menm, ki se lanmou, pèsònifye a;

Pou Ou menm ki te kreye m nan lanmou e ki kontinye prezève m nan lanmou;

Pou ou menm ki te tèlman renmen m, ou te voye pitit gason w lan soufri epi mouri pou m te ka viv avèk ou;

Ou menm ki te mande m pou m montre w lanmou mwen nan renmen pwochen m pou w renmen w” (Baillie, John. Jounal Lapriyè an Prive. Meksik: Kay Piblikasyon Inite, ane 1979, p.100).

Kesyon:

- Kisa sa vle di ke nou rele pou nou renmen Bondye ak tout antye de nou? Pou kisa li pa posib pou nou renmen Bondye apa?
- Panse ak kèk egzanp pratik sou sa sa vle di renmen Bondye ak tout kè nou, tout nanm nou, tout lespri nou, ak tout fòs nou, epi ekri yo anba a.

Konklizyon

Ansèyman Jezi a sou kòmandman ki pi enpòtan an pa sèlman lye ak akonplisman obligatwa yon kòmandman; men se yon envitasyon pou n rann nou tout antye an repons a lanmou Bondye ak nan rekonesans pouvwa li sou lavi nou. Paske Bondye se youn, nou renmen l ak tout nou menm, san divizyon. Bondye ki renmen nou nèt espere yon lanmou total nan men pèp li a.

Renmen frè parèy ou

Natalia Pesado (Etazini)

Pasaj bibliik etid la: Matye 22:39; Mak 12:31

Pasaj bibliik etid la: “Men dezyèm kòmandman an: Se pou ou renmen frè parèy ou tankou ou renmen pwòp tèt pa ou. Pa gen lòt kòmandman ki pi konsekan pase sa yo” Mak 12 :31.

Objektif leson an: Konprann gran apèl Bondye a pou lanmou fratènèl la.

Entwodiksyon

Pandan tan ke li te sou tè a, Jezi te pase anpil tan nan ministè li nan anseye disip li yo leson pou lavi ak pi byen konprann wayòm Bondye a. Anpil nan parabol li yo etidye ak anpil atansyon, epi yo transfòmè pèspektiv nou an nan segond jis nan koute yo. Youn nan gwo ansèyman li yo gen pou wè ak pawòl Mèt la te itilize pou rezime kòmandman diven yo. Pandan n ap li pasaj etid la jodi a, nou wè, depi nan konmansman, chapit Mak 12 la, detaye plizyè leson Mèt la t ap pataje: li te anseye yo konsènan dirijan kòwonpi yo, sou taks, ak sou rezirèksyon an. Vèsè 28 la fè nou konnen “youn nan dirèktè lalwa yo, ki te tandè yo ap diskite, e ki te konnen li te byen reponn yo” te pwoche bò kote Jezi pou l poze Jezi yon kesyon ki pi teyolojik, e petèt ki pi difisil oswa ki pi tante. Sepandan, imilite Jezi pa t janm manke li, e li te toujou gide l pou l bay Bondye premye plas la. Men, ansèyman Mèt la pa te fini la, li te defi disip li yo pou yo konprann ke onore Bondye san dout gen ladann onore lòt èt imen. Nou ka di ke yo se de kote nan menm pyès monnen an; lanmou pafè pa separe lanmou Bondye ak lanmou lòt moun. Nan leson jodi a, nou pral etidye an detay dezyèm pati gwo kòmandman an: “Se pou ou renmen pwochen ou menm jan ou renmen tèt ou” (Mak 12:31).

I. Aprann renmen

Premye mo kòmandman sa a (“Ou dwe renmen”) se yon vèb ki endike yon aksyon dinamik. Vèb “renmen” yo itilize ak divès siyifikasyon nan sosyete nou an kounye a, e li ka menm pran konotasyon trè varye atravè diferan kilti. Oxford Dictionary defini “lanmou” kòm “l. Santi lanmou pou yon moun oswa yon bagay”; e menm gen ladan l itilite vèb la pou endike aktivite seksyèl (Recovered from https://www.google.com/search?q=Meaning+of+amar&rlz=1C1GCEB_enUS908US90

chrome..69i57.3464j0j1&sourceid=chrome&ie=UTF-8 &safe=active&ssui=on, 1ye mas 2022). Nou wè ke santiman renmen an ka konsantre sou yon objè san vi, tankou pizza oswa yon moso bijou. Kontrèman, siyifikasyon bibliik la eksprime lanmou kòm yon eksperyans olye espiyèl; epi nou ka dedwi ke pèspektiv sa a se sa Jezi te gen nan tèt li lè li te pataje gwo kòmandman an nan Mak 12:31.

Nan Ansiklopedi Diksyonè Bibliik ak Teyolojik la, nou ka li ke mo ebre “hesed la endike mizèrikòd ak favè Bondye” (Rekipere nan <https://www.biblia.work/diccionarios/hesed/>, 1 mas 2022). Diksyonè ki mansyone pi wo a eksplike ke se yon “tèm kle nan Bib la nan langaj ebre a (kote li parèt plis pase yon santèn fwa) ak nan tout panse Izrayelit yo. Li enplike pwoksimite emosyonèl e li gen de siyifikasyon fondamantal. (1) Mizèrikòd, sa vle di, byenveyans gratis, nan liy padon an. (2) Lwayote, se sa ki fèm nan akonpli angajman yo. Tou de siyifikasyon yo souvan enplike ak sipèpoze, byenke youn oswa lòt la ka domine. Anjeneral se yon atribi fondamantal Bondye”. Tèm sa a parèt nan Jen 24:27; Egz 34.6 (Rekipere nan <https://www.biblia.work/diccionarios/hesed/>, nan dat 1ye Mas 2022).

Yo ka dekri Hesed la kòm lanmou Bondye ki “konstan, ki toujou fidèl, ki san enplakab, ki toujou ap chèche/kouri dèyè, ki abondan, ki ekstravagan, ki pa gen kontrent, ki an kòlè” (Tradwi ak rekipere nan <https://hesed.com/hesed/>, sou 1 Mas 2022). “Konsistan” ka gen ladan karakteristik tankou rezistan, pèmanan, dans, pi, fèm, kontra enfòmèl, solid, aderan, kongriyan, dirab, ki estab. Ann imajine pawòl sa yo ki dekri kalite lanmou Bondye; pa egzanp: yon lanmou fèm... yon lanmou dirab... yon lanmou ki koyeran, “Enplakab” ka vle di ke li pa adousi oswa adousi, li pa tanperaman, li pa kalme oswa apeze, li pa fleksib, li pa ka kalme, li pa sispann oswa li sispann.

“Liks” endike yon lanmou ki plen liks, richès, abondans, twòp, ak grandè. “Ekstravagan” demontre yon lanmou ki pa nòmal, yon ra, paske yo te twò orijinal, pi lwen pase sa yo konnen oswa òdinè. “San fren” dekri yon renmen san moderasyon, san mezi, pasyone ak san limit. Finalman, “firyè” reprezante yon lanmou terib, plen emosyon ak entansite.

Nou kapab pran yon ti tan pou reflechi sou bann kalite sa yo ke vrè lanmou Bondye a genyen ladan li, e rekonèt ke li kapab pran letan pou devlope ak pèfeksyone bann kalite sa yo nan lavi nou. Sepandan, lè nou rekonèt ke Bondye se sèl vrè sous lanmou sa a, nou ka pwoche bò kote l avèk konfyans epi mande l pou l ban nou lanmou li sou lavi nou, lespri nou ak kè nou. Nou kapab asire ki sa ki Bondye i anvi plis se pou pataje lanmou avèk nou, pou resevwa eksperyans li totalman. Li te kreye nou pou kominyon sa a ki fè nou anpil byen, e ke nanm nou anvi. Lè nou resevwa lanmou pafè sa a nan men Bondye, se lè sa a nou pral kapab konnen kisa sa vle di renmen. Ankò, sèl fason nou aprann renmen se lè nou renmen Bondye, ki pafè. Se apre pwosesis sa a nou kapab mete rès pawòl Jezi yo an pratik. Kidonk, nou dwe mande Papa a pou l anseye nou plis nan lanmou pi e san parèy sa a, epi ede nou fè eksperyans li, pou nou kapab aplike l jan kòmandman sa a mande nou fè a.

Kesyon:

- Nan ki fason mwen ka pratike lanmou Bondye ban mwen an?
- Ki jan nou ka anseye pi piti yo pou yo viv yon vi ki gen lanmou pou Bondye?

II. Rekonèt frè parèy ou

Dezyèm pati nan vèsè memwa jodi a di: “pou pwochen w”. Kle pou nou obeyi règ Seyè a se pou nou konsidere kiyès nou ye. Nan Parabòl Bon Samariten an (Lik 10:25-37), nou ka konprann ke yon vwazen se nenpòt moun ki bò kote nou, e menm moun ki nan lòt pati nan mond lan, pa sèlman moun ki nan fanmi nou, oswa nan nou. legliz oswa denominasyon, moun ki nan katye nou an, oswa moun ki nan anviwònman travay oswa etid nou an. Bondye enkli tout moun nan lanmou li; epi, nan menm fason an, nou dwe fè li.

Pou rekonèt vwazen nou yo, nou dwe pran tan pou nou peye atansyon sou moun ki bò kote nou yo ak bezwen yo. Youn nan karakteristik yo nan sosyete

aktyèl nou an se gwo devlopman nan teknoloji ak medya yo. Jodi a, vas majorite moun gen aksè a kèk aparèy teknoloji: petèt yon telefòn, tablèt oswa òdinatè; ak vas majorite nan vil yo gen kèk koneksyon Entènèt. Sepandan, sosyològ yo te jwenn ke moun jodi a sanble yo soufri nan pi gwo dekoneksyon ak solitud pase tout tan anvan. Petèt, akòz abondans nan aparèy teknolojik ak chanjman nan mach lavi a, moun pase mwens tan ak fanmi ak zanmi, epi yo distanse tèt yo. Epitou, li tris pou rekonèt ke nan entèraksyon ki fèt sou entènèt la, kominikasyon sou medya sosyal pafwa se ostil, agresif ak dezumanize. Moun ka di bagay sou rezo sosyal yo ke yo pa ka di nan sitiyasyon fas a fas. Nou ka wè ke, malgre gen anpil posiblite pou kominike, èt imen pèdi yon sèten kapasite pou konekte emosyonèlman ak lòt moun bò kote yo; ak yon sèten ensansibilite sosyal devlope.

Lè n koute pawòl Jezi yo, nou wè apèl la gen ladann batay kont kouran sosyete kontanporen sa a endividyalis ak egoyis; e pou nou fè efò pou nou apresye moun nou jwenn bò kote nou yo, temwen, apresye ak fè eksperyans.

Gen kèk fason pratik pou w fè sa: koute avèk atansyon salitasyon ak konvèsasyon yon moun ka ofri nou; epitou fè efò pou w konprann pèspektiv yo ak emosyon yo eksprime, epi tou pou w kaptire nenpòt bezwen oswa difikilte yo eksprime. Lè nou sansib, nou ka wè sa lòt moun nan ap fè eksperyans emosyonèlman; epi apati de sa, nou ka santi konpasyon epi pou nou aji an favè yo. Nou ka li egzanp bon Samariten an nan Lik 10:33 ki di nou: “Men, yon Samariten ki te sou wout la, pwoche bò kote li, epi lè li wè l’, li te pouse pa mwayen mizèrikòd” (aksan ki te ajoute yo). E menm egzanp ke pwòp Seyè nou an Jezi ki se Kris la: “Lè li wè foul moun yo, li te gen pitye pou yo; paske yo te dekouraje e yo te gaye tankou mouton ki pa gen gadò” (Matye 9:36, aksan ki te ajoute yo); epi “Lè sa a, Jezi te gen konpasyon, li manyen je yo, e imedyatman yo te vin wè yo; epi yo te swiv li” (Matye 20:34, aksan ki te ajoute yo).

Pou nou ka akonpli dezyèm pati sa a nan kòmandman sa a, nou ka konte sou èd Bondye tou, sipliyè l pou l ban nou konsantrasyon, disiplin ak sansibilite pou nou kapab rekonèt pwochen nou nan nenpòt sikonstans; epi pou yo kapab aji nan favè yo, menm jan Mèt la te fè sa.

Kesyon:

- Lè w reflechi sou tèt ou, èske w ta di w sansib pou lòt moun? Si non, ki jan ou panse ou ka devlope kalite sa a?
- Èske gen kèk egzèsis oswa disiplin ki ede w fikse atansyon sou lòt moun? Pataje.

III. Konprann bezwen mwen yo

Twazyèm pati kòmandman nou etidye jodi a di: “menm jan ak tèt ou” (Mak 12:31). Yon kesyon ki ka poze se: pou kisa Jezi te mete ti pati sa a? Oswa pou kisa w pa di: “Renmen pwochen w menm jan Bondye renmen w”? Sepandan, repons Mèt la te trè klè: “menm jan ak tèt ou”. Pou konprann pati sa a, nou ka konsidere, lè sa a, ki jan mwen ta dwe renmen tèt mwen? Bon sans ta di nou ke repons kesyon sa a pa ta dwe tèlman difisil pou reyalize; ke “mwen” oswa “ego” a ta dwe ede nou enstenktif renmen tèt nou. Chak nan nou ka di nou kontan lè nou santi nou renmen nan fason pratik, tankou yon moun ki ba nou mo louwanj, yon moun k ap ede nou nan yon travay difisil, oswa yon moun ki fè li pou nou evite efò a, oswa sove nou. tan. Petèt, li santi l bèl tou lè yon moun montre nou afeksyon fizik ak yon akolad fratènèl oswa yon karès; petèt, tou lè yon moun ba nou yon kado kote li envesti efò oswa lajan; epi, finalman, petèt tou lè yon moun dedye atansyon ak tan yo ba nou, sa fè nou santi ke nou trè enpòtan, enteresan, valab ak apresye pa moun sa a (Rekipere ak adapte nan <https://psychologyamente.com/couple/5-love-languages>, 1 Mas 2022).

Se poutèt sa, Jezi di nou pou nou konsidere sa ki fè nou santi nou byen ak renmen; epi ann fè menm jan an pou lòt moun (Matye 7:12). Malerezman, nou dwe konsidere ke efè peche yo te menm domaje pèspektiv nou sou tèt nou; epi, pafwa, nou lwen lanmou Bondye e, kidonk, nou pa gen lanmou pou nou bay tèt nou epi pran swen tèt nou. Anpil moun ki lwen Bondye gen anpil estim pwòp tèt yo, tonbe nan pratik ki domaje alafwa kò fizik la ak lespri emosyonèl la ak lespri: tankou itilizasyon dwòg; mank de disiplin konsènan nitrisyon; jesyon tan ak/oswa lajan; jere emosyon anmè, depresyon, enkyetid; mank de repo; pwoblèm nan relasyon entèpèsònèl; mank de fè egzèsis fizik oswa repo; elatriye Nou wè lè nou pèdi fason Bondye wè nou, nou ka fasilman tonbe nan pèlen pou nou panse ke nou pa merite fè efò pou n pran swen tèt nou. Se

pou rezon sa a nou ka byen konsidere pawòl Mèt la, epi mande tèt nou:

Ki jan mwen ta dwe renmen tèt mwen? Oswa ki jan Bondye vle m renmen/pran swen tèt mwen? Pou nou ka bay lòt moun lanmou ki plis an sante, gratis, nou dwe klè tou ke nou dwe renmen tèt nou; e sa gen ladann tout aspè nan swanye pwòp tèt nou: tankou pran swen tèt ou (pa egzanp, fè atansyon sou sa mwen panse, ak sa mwen pèmèt nan tèt mwen, kit nan mizik, amizman, nouvèl, elatriye), rezo sosyal, zanmi ak lòt relasyon sosyal, elatriye); pran swen kò a (pa egzanp: fè egzèsis fizik, yon rejim alimantè ki an sante, ase èdtan dòmi ak ase aktivite pèsònèl ak fanmi detant); ak swen nanm (tankou: lapriyè, li Pawòl la, tan pou adore Bondye ak fè lwanj oswa jounal, jèn, refleksyon, patisipasyon nan reyinyon legliz ak ministè, elatriye). Bondye tèlman renmen nou, li vle nou viv lavi nèt epi, pou fè sa, nou dwe fè pati pa nou tou pou bay tèt nou swen ke nou bezwen an.

Nan fen leson sa a, nou ka mande Bondye nan lapriyè pou l gide nou semèn sa a pou nou konsidere aspè nou ka mete an pratik entansyonèlman pou nou aprann renmen jan li renmen an; pou ke nou kapab rekonèt moun ki bò kote nou yo ak bezwen yo; epi konprann ki jan nou ka amelyore swen tèt nou. Bondye tèlman fidèl ke li toujou disponib pou ke li ede nou konsantre, pou ban nou fòs ak kouraj ki nesèsè pou sa. Ann kòmanse avanti sa a nan lafwa ansanm lè nou fè entansyonèlman viv kòmandman sa a ke Jezi ki se Kris la te pataje avèk nou pa mwayen pwòp pawòl li yo.

Kesyon:

- Ki reyaksyon ou genyen nan lide ke nou ta dwe fè li yon priyorite pou pran swen tèt nou tou?
- Ki sa ou panse de règ pou pran swen kò a, lespri ak nanm ou espiritiyèlman?

Konklizyon

Pi gwo kòmandman an se yon kòmandman ki gen premye enpòtan; epi, lè nou etidye li ak konsidere l ak anpil atansyon, nou ka konprann ke, pou viv li efikas chak jou, nou dwe konsantre nou konplètman sou Bondye, lòt moun, ak tèt nou. Lè nou mete chak aspè nan bon plas li, lavi nou gen yon balans ki trè an sante epi jwenn gran benefis pou nou menm ak moun ki bò kote nou yo; epi li sanble ke nou bay Bondye glwa, paske n ap viv nan objektif li te planifye pou nou an.

Liv edikasyon kreyen pou jèn yo ak gran moun yo

Nan Bib la, nou jwenn istwa womans, jijman, aksyon, abandon, destriksyon, lagè, lanmou; men, sou tout bagay sa yo, nou jwenn vwa Bondye ladan li ki pale nan lavi nou. Si nou li l ak anpil atansyon chak jou, epi medite sou li, n ap jwenn mo ankourajman, defi, konsolasyon, espwa ak egzòtasyon.

Pandan ane sa a ki antre a, jèn ak gran moun yo pral kontinye etidye liv ak sijè ki difisil ki pral ede yo konnen plis sou kontèks bibliik la, e lesou sa yo pral anseye w tou kijan pou w fè Pawòl sa a klè ak pratik pou yo jodi a.

Chemen Verite a gen 52 lesou ak ansèyman bibliik ki aplikab pou lavi chak jou. Nan chak trimès ane sa a, ou pral gen defi ak etid nan:

- Yon tretman espesyal pou pèp li a: Jeremi
- Pran swen emosyon nou yo
- Rekòmandasyon ki itil pou kwayan yo: Jak, 1 ak 2 Pyè
- Dis Kòmandman yo

Annou kontinye etidye ak avanse ansanm nan kwasans nou nan lavi lafwa. Ann pa sispann fè sa; Bondye gen gwo ansèyman pou lavi nou jodi a.

